3937
B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 26, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O.)
Compte de xecs postals no 57.675 Montpellier

2ª EPOCA – Nº 62 — 11 de GENER del 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

FRANCO HA COMENÇAT L'ANY DIENT QUE " MENYSPREUAVA TOTS ELS QUE NO COMPRENEN LA NOVA ESPANYA ". ES A DIR : TOT EL MON CIVILITZAT.

Després dels acords de l'O. N. U. comença una nova etapa de la politica republicana

Carta de Nova-York

El vot de les Nacions Unides contra Franco

per Jaume MIRAVITLLES

La propaganda franquista intenta treure importància a la darrera decisio de les Nacions Unides contra el règim feixista espanyol.

Per tal que els nostres llegidors pugui donar-se compte de la trascendència de l'acord, explicaré avui, en to menor, sense estridències verbals de cap mena, el veritable sentit de la decisio de les Nacions Unides.

Durant un mes i mig es discuti la qüestio espanyola davant l'opinio pùblica de tot el mon. Les sessions eren transmeses per ràdio als quatre punts cardinals de la terra. Tots els diaris del mon tenien a Lake Success i Flushing Meadow (residència de les Nacions Unides) els seus millors corresponsals. Es davant aquesta consciència mondial que es féu el procés de Franco. Ni un discurs fou pronunciat, durant aquestes setmanes, que defensés Franco o el seu règim. El Delegat de l'Argentina, l'ùnic que podia fer-ho, es senti tan inferioritzat per la corrent general, que es retirà de l'Assamblea durant la discussio de l'afer espanyol. El Delegat de El Salvador començava tots els discursos (favorables, en realitat al manteniment de Franco) assegurant que ell i el seu pais manyspreuaven el dictador espanyol.

La decisio fou positiva : s'accordà la retirada d'Ambaixadors i Ministres prop del Govern de Franco i es concedi al règim espanyol un « plaç raonable de temps » per a que es retirés i donés lliure pas a l'evolucio democràtica del pais. Holanda, ja ha retirat el seu Ambaixador, Anglaterra, també. I Itàlia, encara que no formi part de les Nacions Unides, accepta la decisio i procedeix igualment.

Pero el significat profund del vot de les Nacions Unides és encara més grand del que la retirada dels representants diplomàtics deixa suposar.

Analitzem-lo.

Primerament, quines son les nacions que votaren negativement, i per què ?

La decisio adoptada fou votada per trenta quatre vots a favor, sis en contra i tretze abstencions. Entre les que votaren NO es troben l'Argentina, Costa Rica, Santo Domingo, El Salvador, Ecuador i Perù. Es a dir, CAP NACIO EUROPEA VOTA A FAVOR DE FRANCO, i només sis paisos llatino-americans recolzaren, indirectament, al dictador. Pero si estudiem bé els motius que decidiren aquests vots, reduirem els reciment franquistes a tres : el de l'Argentina, sota la dictadura del General Peron ; el de Santo Domingo, pais dominat pel Dictador Trujillo, i el de El Salvador, la politica internacional del qual segueix essent la de l'ex-Dictador Maximilià Martinez. El Delegat de El Salvador a les Nacions Unides ha estat, en efecte, Ambaixador de Maximilià Martinez durant dotze anys a Washington... Els vots de Costa Rica, Ecuador i Perù cal atribuir-los, més que a una posicio pro-franquista, a la suspicàcia amb què certs països llatino-americans, que viuen constantment sota la preocupacio d'una intervencio nordamericana, consideren tot problema que, de prop o de lluny, pugui recolzar un intent intervencionista.

Per altra banda, votaren contra Franco, per primera vegada, ESTATS UNITS, ANGLATERRA I LA TOTALITAT DE L'IMPERI BRITANIC, amb l'excepcio de Canadà i Sud-Africa, que s'abstingueren.

Què significa aquesta votacio en l'actual perspectiva de la politica espanyola ?

El règim de Franco està davant un imminent colapse economic.

Vet aci algunes estadistiques referents à l'actual situacio economica d'Espanya :

La produccio de l'any 1945, de blat, cibada i blat de moro, prenent com a index 100 la produccio mitjana del temps de la Repùblica, ha estat, respectivament, 42 per al blat, 47,5 per a la cibada, 47,9 per al blat de moro. Aquesta disminucio en la produccio agricola espanyola és deguda a dos factors principals : a la disminucio de l'àrea conreuada i a la disminucio del rendiment de la produccio per hectàrea, degut a la manca de fertilitzants. Durant la Repùblica es conreuaven a Espanya 5.000.000 d'hectàreas de terreny. En l'any 1945 se'n conreuaren, només, 3.500.000. Durant la Repùblica es rebien anualment, un milio de tonelades de nitrat de Xile, Franco no té divises per adquirir aquests fertilitzants, i per altra banda, Xile, que ha estat una de les nacions més violentment antifranquistes en la darrera Assamblea, no està disposada a donar cap crèdit a Franco.

Des del punt de vista industrial, la situacio és semblant. El sistema industrial, hidro-elèctric i de transports d'Espanya s'acosta, a passes de gegant, al colapse total. Franco no disposa, en efecte, de les divises per a comprar a l'estranger les peces de recanvi d'un sistema industrial que fa deu anys està totalment isolat del mon. Per a justificar les mesures de restriccio de la corrent elèctrica, el General Franco ha recorregut al truc, ja gastat, de la sequia i manca de pluges. Els industrials catalans es reuniren recentment a Barcelona i reclamaren al Govern del General Franco un equivalent, en divises estrangeres, a 500.000.000 de pessetes, necessàries no per a RENOVAR sino per a REPARAR, la planta tèxtil catalana. Franco no els pogué donar satisfaccio. Els xocs i descarrilaments de trens que tenen lloc ara tan sovint i que el General Franco atribueix, unicament, al sabotatge, son manifestacions, particularment tràgiques, del desgast tècnic dels ferrocarrils espanyols. Actualment hi ha vint mil bales de coto dels Estats Units immobilitzades en el port de Barcelona perquè Franco no disposa dels dolars necessaris per a pagar-les.

Aquesta manca de divises estrangeres és atribuible, sobretot, a la tremenda incapacitat economica de la Dictadura espanyola. Espanya no entrà a la guerra i durant els anys 1943, 44 i 45 beneficià d'una situacio particularment favorable a la constitucio d'un gran disposit de divises estrangeres. Per tal d'evitar que Franco vengués a Itàlia i Alemanya pirites de ferro, mercuri, tungsten i altres materials estratègics, Estats Units els hi comprava a preus exhorbitants. Pero Franco, incapaç d'una perspectiva economica d'envergadura, no utilitzà aquests dolars a l'escala nacional, i beneficià, només, a un grup, reduidissim, de capitalistes i generals. A l'acabar la guerra, el « boti » del General Franco s'havia exhaurit. Espanya exporta, cada mes, una quantitat de mercaderies a Estats Units, principalment queviures i matèries primeres, evaluades al voltant de quatre milions de dolars.. Pero aquests dolars, en comptes de servir per a comprar maquinaria als Estats Units, s'han esmerçat en aquesta quixotesca i economicamente lamentable operacio de la compra de la Telefonica, que ha costat seixanta tres milions de dolars.

Franco està fent esforços desesperats per a obtenir divises estrangeres. L'ex-Ministre Carceller ha estat unes setmanes a Nova-York intentant obtenir un crèdit de 70 milions de dolars a través de la banca privada americana. Pero s'ha trobat davant d'una rotunda negativa. El Govern d'Etats Units declarà emfàticament que mentre Franco fos al poder, Espanya no rebria crèdit de cap mena, a través de cap institucio pùblica o privada.

Franco ha intentat vendre a Estats Units les reserves d'or de què actualment disposa Espanya evaluades en 110.504.000 dolars. Pero la Tresoreria nordamericana s'hi ha negat. L'emprèstit de cent milions de dolars, concedit per Peron a Franco, està, gairabé tot, destinat a eixugar el deute espanyol a l'Argentina. Una vegada liquidat aquest deute, quedarà molt poc liquid per a compres efectives a l'estranger. Franco tenia, encara, una altra esperança. Les exportacions d'oli, patates, fruita i llegum fresca, ametlles, nous i avellanes a Anglaterra li asseguren un substancios marge de lliures esterlines.

Amb aquestes lliures esterlines, pero, Espanya no pot adquirir els elements que necessita a Anglaterra, perquè aquest pais no els té en existència, ni tampoc pot convertir-los en dolars, degut a una sèrie de disposicions originades durant la guerra en virtut de les quals la lliura esterlina no és intercanviable amb el dolar. Segons les disposicions del darrer prèstec d'Estat Units a Anglaterra, la lliura esterlina podia canviar-se en dolars a partir del mes de juny de l'any 1947. Anglaterra, pero, per tal de defensar la seva zona d'influència monetària, coneguda amb el nom de « bloc de la llura esterlina », obtingué que Estats Units aplacés, per un altre any, aquella disposicio. El General Franco, doncs, no podrà canviar el superàvit de lliures esterlines en dolars.

(Passa a la segona plana).

Editorial

Continuitat de la nostra politica

En l'inici de l'any nou és costum establir una mena de balanç del que acaba d'escolar-se i de projectar alguna perspectiva de cara al periode que anem a viure. En l'inici del 1947, constatarem que Franco roman, encara, al Poder i que el nostre poble, un any i mig després de la guerra que oposà les democràcies als estats totalitaris, continua vivint el seu calvari. Bé és veritat que la posició del Dictador cada dia s'afebleix més i que les darreres setmanes de l'any passat, amb els acords de l'Assamblea de l'O. N. U. l'agreujaren de manera indubtable. Però, amb tot, la tragèdia continua. I és d'acord amb la realitat d'aquesta constatació que cal que tots ens situem al començar l'any que bé podria ésser el del recobrament de les nostres llibertats.

Avui, com mai, abans de la glosa s'imposen les afirmacions. I les nostres no poden ésser més concretes. Les sintetitzem en dos mots — Catalunya i República — que per a nosaltres equivalen a tota una afirmació, en l'àmbit de les nostres terres, de dignitat humana i col.lectiva. Des d'ara, i enfront totes les contingències que puguin presentar-se, afirmem resoltament que la nostra línea de conducta només estarà inspirada de cara al servei d'aquests dos postulats i que tot allò que, d'una manera directa o indirecta, s'oposés al seu triomf o en negligís la seva aplicació, toparia amb la nostra oposició irreductible. Som catalanistes i som republicans i no tenim perquè escamotejar-ho, ni amagar-ho, ni negligir-ho. Ben al contrari ! Sabem que només nosaltres — i en això hi ha una experiència històrica que apoia la nostra afirmació — oferim un règim de convivència en un pais fet malbé per la intolerància i el fanatisme. I, es vulgui o no, sabem, a més, que els fets vindran a confirmar el nostre punt de vista i que a Espanya no es viurà en un clima civilitzat fins que torni a haver-hi República i fins que a Catalunya se li torni a reconèixer la seva personalitat nacional.

El nostre objectiu és, doncs, ben clar. Al seu servei entenem esmerçar-hi les nostres millors activitats i el nostre major entusiasme. I per al seu triomf entenem, a més, que és necessari tenir una posició definida. D'ací que aquests dies els organismes d'E. R. de C. celebrin un conjunt de reunions en les quals es fixarà el nostre punt de vista davant aquesta nova etapa de la política republicana, començada automàticament el dia que l'O. N. U. prenia el seu acord contra el règim franquista.

En cada moment de la política de l'exili, l'Esquerra ha tingut el seu punt de vista. I ha maldat per a que fos seguit, car crèiem que era aquesta la manera més eficient de contribuir al triomf dels nostres ideals. Sempre l'exposàrem amb lleialtat i quan no fórem seguits marcàrem el nostre dolor i, si calia, la nostra disconformitat. La darrera reunió plenària celebrada a Carcassona n'ofereix un exemple ben eloquent.

Si fins ara hem seguit aquesta actuació, avui és naturalíssim que continuem observant-la. La situació del règim franquista és cada dia més precària i costa creure que pugui sobreviure d'una manera indefinida. Nosaltres, però — i en dir nosaltres, englobem en l'afirmació tots aquells que lluiten contra la dictatura espanyola — podem accelerar el procès de liquidació del feixisme a la Peninsula amb una actuació enèrgica, àgil i eficient. Tres coses que no estan renyides i que cal arribar a establir en la millor i més afortunada de les sintesis. Altrament, si almenys no ho intentàvem, no forem dignes de la responsabilitat d'aquesta hora ni dels sofriments a què, des de fa més de deu anys, està sotmès el nostre poble.

S'ha iniciat — repetim-ho — una nova etapa de la politica antifranquista. I cal que tots ens situem en el nostre lloc. I que ho fem d'una manera enlairada, amb la major lleialtat, sense el més lleu confusionisme. No hi ha cap dubte que aquest mes de gener serà d'una cabdal importància per a la política republicana. I que de les deliberacions dels diversos grups, n'ha de sorgir una orientació a seguir pel Govern de la República i, segurament, pel Govern de Catalunya.

Tots examinarem l'actual situació amb objectivitat però sense eufemismes, tots procurarem adaptar-hi la nostra actuació política. Almenys l'Esquerra que sempre ha fixat la seva posició entèn fer-ho ara, persuadida que, si fins avui les seves deliberacions havien estat d'importància per al nostre futur, ara assoleixen una trascendència que ningú podria negar.

Car no hi ha solament una política d'exili a definir. Sense menystenir-la per res, creiem que n'hi ha una altra que als ulls de tots adquireix una major importància. I és la que haurem de portar a terme, siguin les que vulguin les circumstàncies que puguin produirse, el dia que s'acabi la Dictadura franquista. La immensitat dels problemes i de la tragèdia davant la qual ens trobarem fa balder tot comentari. I l'imperatiu que tots sapiguem què volem i on anem de cara a un futur que pot ésser imminent ens imposa la definició d'una actitud.

Heus ací el significat de les properes reunions plenàries que celebrarà el nostre Partit. Hem volgut remarcar-ho des d'aquest lloc, car estem ben persuadits que s'inicia una nova etapa de la política antifranquista.

Les perspectives de la politica republicana i el proper Ple de l'Esquerra

Després de la tornada del Cap del Govern de la República, Dr. José Giral, de l'Assamblea de l'O. N. U., en el camp de la política republicana s'han produit diversos esdeveniments que val la pena de recullir i sintetizar. Es el que ens proposem fer en aquesta crònica.

INFORME DEL Dr GIRAL

Tot seguit d'haver tornat dels Estats-Units, el Dr. Giral convocà en Consell als Ministres del Govern de la República. Aquesta reunió es celebrà l'endemà de Nadal i hi assistiren la totalitat dels Ministres. Per bé que no va donarse una referència de les deliberacions se sap que el Consell fou purament informatiu. Sembla que el Dr. Giral exposà amb tot detall la seva gestió a l'O. N. U. ; els contactes que la delegació republicana tingué amb delegats de les diverses nacions, el detall de les discussions públiques i privades, la posició de les grans potències enfront el nostre problema. Quan el Dr. Giral hagué relatat tot el que s'ha esdevingut darrerament amb referència al nostre problema, sembla que féu una mena de síntesi i que exposà als Ministres el seu punt de vista de cara a l'esdevenidor.

APLAÇAMENT DEL CONSELL

Abans d'obrir-se el que podria qualificar-se de debat polític els Ministres socialistes, senyors Trifón Gómez i Enrique de Francisco demanaren que s'aplacés el Consell. Consideraven que calia donar un compte detallat de tot el que havia estat exposat pel Cap del Govern i de les perspectives que obrien els acords de l'O. N. U. a les organitzacions polítiques — concretament en el seu cas al Partido Socialista i a la U. G. T. — per a que aquestes definissin la seva posició política. L'acord va realitzar-se tot seguit i s'acordà que el Govern tornés a reunir-se el proper dia 15 de gener. Mentrestant, socialistes, ugetitstes i la tendència de la C. N. T. que col.labora en el Govern del Dr. Giral, reunirien les Executives per a fixar els punts de vista respectius.

LA POSICIO DE LA C.N.T. I ELS SOCIALISTES

La C. N. T. s'ha reunit. Per bé que no se sap encara concretament quina sera la seva posició definitiva, sembla que abans de fer-la pública s'esperi la vinguda de delegacions de l'interior.

Per la seva banda, els socialistes i la U. G. T. reuneixen llurs Consells Executius diumenge vinent, dia 12. Aquesta reunió és certament important. Quina serà l'actitud que prevaldrà ? La continuacio de la col.laboració, com voldrien alguns elements de relleu residents a França ? S'acordarà, per contra, seguint l'acord adoptat en la darrera reunió celebrada pel grup parlamentari socialista a Mèxic donar per acabada la col.laboració en el Govern del Dr. Giral ? Sembla que també s'espera la vinguda de delegacions de l'interior i que dependrà en gran part de la posició que aquesta exposi per, en definitiva, adoptar la posició dels elements socialistes.

A més les altres organitzacions polítiques també reuniran llurs Consells Executius aquests dies.

NOSALTRES...

La situació, en definitiva, no és encara prou clara. En el Consell del dia 15 es sabrà concretament la posició d'alguna — no totes — de les forces que composen el Govern del Dr. Giral. I encara no pot dir-se que aquesta posició sigui definitiva. Es per això que l'Esquerra abans d'adoptar la seva linea de conducta vol abans conèixer la de la major part de forces polítiques espanyoles. El plet és prou important i les deliberacions marcaran un tombant decisiu en la política exiliada, i en les d'un futur immediat per a que s'adoptin totes les precaucions adients abans de formular una posició. Car, ultra el problema espanyol, hi ha concretíssim, el de la posició de totes les forces antifranquistes amb relació a Catalunya. Per tant, el nostre Partit enten seguir amb la major atenció el desenvolupament de l'actual situació i, sobretot, conèixer el punt de vista — avui encara no definit — de tots plegats. Serà a la vista d'aquestes informacions, de les noves vingudes de l'interior, de la situació i les perspectives exposades pel Cap del Govern en el seu informe, que s'adoptarà la posició del nostre Partit en la propera reunió plenària que tindrà lloc el dia 19 de gener, a Montpeller.

El Consell Executiu segueix atentament la marxa dels esdeveniments. En dia 12 celebrarà una important reunió en el curs de la qual serà definida la posició que entèn sotmetre a la consideració del Ple del Partit. Però d'una manera categòrica entèn que en afer de tanta trascendència és al conjunt dels nostres organismes a qui escau fixar una posició de cara al present i al futur de la nostra política. No cal, doncs, que subratllem la importància de la propera reunió plenària de Montpeller en la qual — repetim-ho — serà fixada la posició política del nostre Partit.

Esquerra Republicana de Catalunya

CONSELL EXECUTIU

Per tal de procedir a l'exàmen de l'actual situacio politica, el Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya es reunirà el proper dia 12 a Paris. En aquesta reunio el Consell Executiu fixarà l'ordre del dia del Ple del Partit que tindrà lloc el 19 de gener a la ciutat de Montpeller. A més fixarà el seu punt de vista politic a sotmetre a l'esmentat Ple, aixi com els acords que haurà pogut prendre.

Per mitjà del Secretariat Permanent del Consell Directiu a França seran convocats els membres d'aquest Consell aixi com els representants dels Comités Departamentals. Juntament amb la convocatoria el Secretariat Permanent farà conèixer els acords presos pel Consell Executiu aixi com l'ordre del dia de la reunio plenària.

Per la seva banda, i d'acord amb el convingut en la darrera reunio del Consell Executiu, el Secretariat General convocarà als membres del Directori, ex-Consellers, Diputats del Parlament de Catalunya i de la Republica i alts càrrecs de la politica catalana i republicana.

Paris, 4 de gener del 1947.

El Secretari General, **Josep TARRADELLAS.**

La nostra mistica

per Victor M. TORRES

A judici de molts, el mon politic tendeix a dividir-se en dues zones d'influència tan delimitades com irreconciliables : comunista i catolica. Aquestes corrents, diguem-ne ideologiques, es reclamen de mistiques particulars i oposades. Els uns, veuen en les contradiccions de l'actual sistema economic una justificacio de la lluita de classes a ultrança i un motiu d'esperança en el « gran vespre » alliberador de totes les cadenes ; els altres, tot i justificant les injusticies del règim capitalista clàssic, concedeixen una especial importància als factors d'ordre espiritual i declaren que la solucio dels nostres mals ens ha de venir finalment del « mes enllà » i d'una referència a les potències ultra-terrenals. Materialisme exacerbat d'un costat, espiritualisme eixorc de l'altre, heus aci els dos pols que atreuen vastos sectors d'opinio i que menacen d'ofegar tots els que no volen resignar-se a ésser enquadrats en alguna d'aquestes dues disciplines.

Nosaltres, els joves esquerrans nacionals, ens oposem amb la mateixa força a aquestes concepcions simplistes de la vida i enfront d'elles aixequem la nostre senyera, el nostre ideari, la nostra professio de fé.

Fè en la democràcia, primer. Avui ningu gosa presentar-se obertament com enemic d'aquest règim politic. Franco i Salazar, per exemple, pretenen ésser uns democrates integrals i s'escandalitzen quan hom els acusa de feixistes ; Stalin i Dimitrof, a l'altre costat de la barricada, pretenen ésser-ne els veritables paladins i titllen de traïdors a tots els que opinen que llurs pobles respectius estan sotmesos a un règim perfectament totalitari.

Democràcia « orgànica », diuen els neo-catolics, qualificant d'inoperant el parlamentarisme tradicional ; democràcia « popular », responen els soviètics més o menys definits, oposant-la a la democràcia que impera en certs països capitalistes. Quina és la veritable ?.

Per nosaltres no hi ha més que una democràcia : el règim que s'inspira de la vella màxima : govern del poble, pel poble i per al poble, amb sistema representatiu fill del sufragi universal directe i secret, amb respecte per totes les llibertats que fan la dignitat de la persona humana. La nostra democràcia és la que permet a cada ciutadà de fer sentir la seva veu i d'influenciar amb el seu vot, la vida politica del pais, la que respecta i fa respectar totes les opinions i totes les creences, la que permet l'oposicio i la critica, i la que garantitza a tothom un màxim de seguretat personal.

El nostre poble, una de les democràcies més velles del mon, té profondament arrelat aquest ideal i és segur que, el dia que pugui expresar-se lliurament, bandejarà amb igual fermesa, tots els mixtificadors.

Fè en la democràcia, doncs, heus aci el primer principi de la nostra mistica.

Confiança en la justicia social, després. Hereus dels més il.lustres defensors catalans de les masses laborioses, les noves promocions esquerranes i nacionalistes, no ignoren que son els problemes socials els que constitueixen la pedra de toc de tota politica. Ens hem d'aixecar resoltament contra la continuacio d'un modus vivendi social i economic que consagra i perpetua, en tots els ordres de la vida, la supremàcia de les classes economicament privilegiades i recordant aquell lleitadà il.lustre quan deia que « els obrers sempre tenen rao », hem de dedicar els nostres principals esforços a l'emancipacio d'aquells que basteixen pedra sobre pedra l'edifici material de la pàtria i a la d'aquells altres que asseguren amb l'aportacio de llur intel.ligència, la continuitat del nostre tresor espiritual.

Diguem també, que per a fer-ho, no necessitem l'ajut de cap utopia ni de cap exotisme. El nostre poble és ja major d'edat i es pot permetre el luxe de prescindir de totes les tutel.les, vinguin d'on vinguin. Les solucions per als nostres problemes, per complexes que siguin, ens han de venir de la propia terra catalana.

I, finalment, amor per Catalunya. Avui com ahir, creiem que Catalunya és una nacio i que te dret a viure lliurement la seva vida ; avui com sempre, l'amor per la nostra terra, per la nostra cultura, per les nostres tradicions, pels nostres màrtirs, ha d'inspirar la nostra conducta i ens ha de donar confiança i coratge : confiança per tal de no perdre l'esperança de la resurreccio ; coratge, per tal d'accelerar amb la nostra accio, el rescat de la Pàtria captiva.

Fè confiança i amor, doncs. Fè en un sistema politic de democràcia i de llibertat vertaderes. Confiança en una solucio justa dels problemes socials tenint en compte les realitats de casa nostra i menyspreuant totes les panacees fabricades en latituds llunyanes ; amor pel nostre poble, per la nostra terra, rao suprema de la ciutadania catalana. Aquesta és la nostra mistica, generosa i humana. Al seu voltant, poden aplegar-se tots els catalans nacionals i els seus millors defensors seran, no en dubteu, els que mes hauran lluitat i sofert, durant les anyades cruels.

Aquest combat, pero, no admet febleses. L'ideal a servir és massa alt perquè es pugui acceptar la col.laboracio de servidors indignes. Els febles, els mancats de confiançaç, els dolents i els indiferents, no son dels nostres. Que s'apartin, doncs. Hi ha hagut massa sang i massa dolor i la tasca a realitzar és massa important perquè ens poguem permette el luxe de recaure en errors passats. Unicament una legio de catalans, sans d'esperit i amb voluntat de sacrifici, és capaç de servir aquest noble ideal i d'assegurar, amb el seu triomf, la grandesa de Catalunya.

Aquest és el nostre mes gran desig, en obrir les portes de l'any que comença...

Per molts anys, Mestre CASALS !

El dia 29 de desembre passat, l'illustre Mestre Pau Casals acompli el seu setanté aniversari. En l'ambient, senzill i acullidor, de la seva llar d'exiliat, el Mestre celebrà aquesta fita voltat de familiars i amics. Durant tot el dia les cartes i els telegrames de felicitacio afluiren ininterrompudament a Prades, vinguts d'arreu del mon. Eren la manifestacio més emocionant de l'afecte de què gaudeix el Mestre entre tots els homes que estiment l'art i — cal dir-ho ? — entre tots els catalans. Enmig aquests missatges hi havia, cordialissim, el de LA HUMANITAT. I n'hi havia, sobretot, un altre del President de Catalunya, Josep Irla, que constitueix una sintesi del que tots els catalans pensàrem en aquesta avinentesa. Es amb els mots del President Irla que volem reiterar la nostra admiracio i afecte envers el Mestre Pau Casals :

« En el vostre setantè aniversari desitjo fervorosament que per molts anys continueu honorant l'Art i Catalunya i que ben aviat a casa nostra, el poble pugui agraïr-vos tot el que heu fet com a artista, com a català i com a home de llibertat. Us abraça. — Josep Irla, President de la Generalitat ».

✦ ✦

Les autoritats i la poblacio de Prades i gran nombre de catalans s'associaren a aquest aniversari. Al mati, després d'una ballada de sardanes interpretada per la « Cobla Catalunya », les quals es vegeren molt concorregudes, va tenir lloc un Vi d'Honor dedicat al Mestre. A la Presidència de l'acte, entre altres personalitats s'hi trobaven el Sub-Prefecte i l'Alcalde de Prades, i els Consellers del Govern de la Generalitat, Mestre Pompeu Fabra i Pau Padro els quals feren ùs de la paraula per a fer remarcar la figura del Mestre Pau Casals com a mùsic excels i com a gran patriota.

Per la Comissio organitzadora parlaren els Srs. Joan Alavedra i Julià Gual. Entre les moltes adhesions que foren llegides hi havia la del Secretari General d'E. R. de C. senyor Josep Tarradellas, la del Conseil Directiu a França, i Comité Executiu de les JEREC.

Finalment, el Mestre agrai les proves d'afecte que se li tributaren. Les seves sentides paraules produiren una viva emocio entre els assistents a l'acte, el qual acabà interpretant-se els himnes nacionals francès i català, que foren corejats dempeus.

A la tarda, al Salo de l'Ajuntament, el Sr. Joan Alavedra donà una conferència en francès i en català posant de relleu la personalitat i l'obra del Mestre citant diferentes fases de la seva vida exemplar.

A Montpeller, Commemoracio de l'aniversari de la mort del President Macià

Discursos de Josep Sans, Humbert Torres i Ramon Noguès i Biset

Converses filologiques

per POMPEU FABRA

Tot esperant la sortida de la Gramàtica editada per « Cultura Catalana » dedicarem encara una conversa a les qüestions gramaticals abans de començar la sèrie de converses que pensem dedicar al lèxic. L'objecte de la present conversa és demostrar, contra el que alguns semblen creure, que no exagerem quan diem que en les publicacions catalanes apareixen tota mena de faltes de gramàtica. Vet aci les que hem anotat recentment llegint, un llapis a la mà, algunes d'aquestes publicacions. Grafies errònies : abad, ajud, oblid, fret, bloqueix, extranger, exprèmer, transcribim, trovava,movilitzar,ovirar, vesllumar, impresió, decissió, sugerint, desitjem, calurosa, rigurosa, escupint. escullint, insoportable, somegir, aixamplar, avençades, poguem, cà, fè, prèn, suïs.

Formes errònies : poguer, sapiguent, apareixèren, complaviem, estés (per estigués), rétrer-vos (per retre-us), aprenem (per aprenguem) ; — imatge punyenta, creença comú ; — s'ens oblidaren, explicar-los-hi que..., cada u d'ells, el ara qualificat.

Llur en lloc de *seu* : L. J. que és el delegat que... per llurs intervencions...

Quan pensem amb Macià (amb *amb* en lloc de *en*) ; — Consisteix en cruere (amb *en* en lloc de *a*) ; Ajudar als que ho fan tot perquè... (amb *als* en lloc de *els*) ; — Han de lluitar per que no se'ns fiqui al cos (amb *per que* en lloc de *perquè*) ; El primer que cal fer és preguntar-se perquè apareix... (amb *perquè* en lloc de *per què*).

Expressar per un pronom feble allò que ja està expressat pel pronom relatiu : ...dels quals no *n*'havia sentit parlar feia anys ; — ...en èxtasi, estat del qual només l'*en* despertava... ; ...a la qual se *li* ha fet pressió...

Omissió de la conjunció que (*li feren dir vingués* en lloc de *li feren dir que vingués*) i anteposició d'alguna de les preposicions *de, a* i *en* a la dita conjunció (*estic content de que hagin vingut* en lloc de *estic content que hagin vingut*) : ...estem segurs són també les nostres — ... d'aquesta actitud que creiem continuarà... ; — puix que sabem hi ha aqui... ; — recomanar a tots els compatriotes aportin llur contribució ; — ...s'ha fet la remarca de que un dels gran mèrits de Macià... — recelosos de que el catalanisme deixés d'ésser... ; — Si la força de les armes obliga a que gran nombre dels nostres elements... ; — ...ja hem quedat en que aquesta classe d'oradors de vegades fa els estralls. (Potser dirà algú que aquestes construccions no poden tenir-se encara per faltes de gramàtica, peró en tot cas és lamentable de trobar-les tan abundosament malgrat haver estat tant de temps assenyalades com a construccions que hem de procurar evitar).

Castellanismes sintàctics : *baix* el nom de ; — en *vàries* vitrines ; — durant *varis* anys ; — Ho hem fet sempre aixi, peró *en el successiu...* ; — depèn *no res menys* que de Franco ; — que es proposa *no res menys* que salvar una civilització ; — ...organització en *la que* no pot haver-hi... — Un vestival en *el que* prengueren part... — Tenim *que* parlar amb ells... ; ...*per a que* no es forgi cap il.lusió... ; ...deturarem la nostra ploma *doncs* tenim temença de molestar *al* lector.

Cultura Catalana

Assemblea a Montpeller de l'Institut d'Etudis Occitans

El dia 29 de desembre va tenir lloc a Montpeller l'Assemblea General estatutària de « l'Institut d'Estudis Occitans ». El seu President Jean Cassou no havent pogut traslladar-se a Montpeller per motius de salut, presidiren l'assemblea el professor René Nelli de Carcassona i el professor Bourciez, degà de la Facultat de Lletres de Montpeller. En el curs de la reunio on es discutiren importants afers, el notable poeta rossellonés Gumersind Gomila, elegit membre del Consell d'Administracio, proposà la creacio a l'Institut d'una seccio de Relacions Catalanes, i el nostre amic Heribert Barrera assegurà als assembleistes de la simpatia amb què els intel.lectuals catalans, i en especial les noves generacions, veuen els treballs de l'Institut, i de llur desig de mantenir-hi una relacio estreta cooperant de manera activa al desenvolupament dels estudis occitans. El Degà Bourciez, en uns mots cordials de remerciament reiterà els sentiments fraternals dels occitans envers els catalans exiliats i envers aquells qui, digué, més enllà dels Pirineus, no poden encara alçar la veu quan parlen llur llengua.

L'Assemblea va cloure els seus treballs prenent l'acord d'adreçar a Mestre Pau Casals, amb motiu del seu setanté aniversari, un missatge de felicitacio on s'expressés la simpatia dels reunits per ell i per Catalunya.

La nova « Gramàtica Catalana » de Pompeu Fabra

En el moment d'escriure aquestes ratlles s'està procedint al tiratge de la nova « Gramàtica Catalana », de Pompeu Fabra, magnific compendi, fet pel propi autor, d'una gran obra escrita aquests darrers anys. Donem la nova amb goig, perquè sabem la falta extraordinària que a tots ens feia un instrument d'aquesta mena, especialment a la joventut. « Cultura Catalana » ha recullit, com li pertocava fer-ho, aquest anhel que sentien tants catalans i fa una excel.lent edicio popular de l'obra de Pompeu Fabra, a l'abast de tothom. Aquesta gramàtica val cent francs i des d'ara podeu demanar-la a l'Editorial Ragasol, 10, rue Washington, Paris, VIII, que s'ha encarregat de la seva venda.

No podriem cloure aquesta nota, sense recomanar, ara que es disposarà d'un llibre adient, que arreu de França caldria que aquest hivern s'organitzessin cursets de català. Els « Casals Catalans », sobretot, podrien ocupar-se activament d'aquesta tasca. Car és més amb feina concreta que amb verbalismes més o menys grandiloqüents que es serveix la nostra cultura.

Una conferència d'Heribert Barrera

Darrerament el nostre amic Heribert Barrera va donar al « Casal de Catalunya » de Narbona una conferència de vulgaritzacio sobre el tema « L'energia atomica ». Després d'uns mots de presentacio del secretari del Casal Sr. Vilalta, Heribert Barrera retraçà, pas a pas i de manera entenedora, les etapes de la descoberta de l'estructura i de la desintegracio dels atoms, dès que en 1808 l'anglès Dalton formulà cientificament la hipotesi de llur existència fins que, el 1945, els americans llençaren la bomba atomica sobre Hiroshima i Nagasaki. La utilitzacio d'aquesta formidable font d'energia per a objectius pacifics, continuà el conferenciant, és afer de pocs anys. Malgrat l'enorme trascendència d'aquest fet no cal ferse pero masses il.lusions sobre les seves consequències immediates. Els « combustibles » atomics fins ara coneguts son rars i costosos i no cal oblidar que el preu del carbo entra sols per una minima part en el preu de cost de l'energia en una central tèrmica. No obstant, va concloure Heribert Barrera, la ciència en totes les seves branques ofereix a l'home possibilitats pràcticament ilimitades. Si volem que Catalunya ocupi, en l'ordre material i espirimement la recerca cientifica al mer que tot desenvolupar enornacions civilitzades, ens cal pritual, un lloc honorable entre les nostre pais.

El nombros public, que havia escoltat amb atencio sostinguda nostre amic, l'aplaudi i el felicità efusivament a l'acabar la seva interessant conferència.

Teatre català a França

El teatre català compta, entre els exiliats amb gran nombre d'amateurs. S'han constituit en el si de diversos casals Catalans elencs dramàtics l'actuacio dels quals és altament meritoria. Ara mateix, en l'espai d'un mes i mig, el del « Casal de Catalunya » de Paris, ha donat dues representacions, força reeixides, de « Sirena », d'Apel.les Mestres, i « Terra Baixa », d'Angel Guimerà. I ens diuen que, a un ritme ben regular, aquestes representacions seran continuades en el decurs d'aquest hivern i de la propera primavera.

Ens hem de fer resso, ara que parlem del teatre català, de la suggerència que sovint ens ha estat feta. Es tracta, senzillament, que caldria agrupar el major nombre possible d'obres escrites en català i facilitar-ne l'intercanvi entre els elencs dramàtics. Car avui la cosa que manca més son els textos. Potser valdria la pena que aquesta suggerència fos estudiada i recullida.

Organitzat pel Comité Local del nostre Partit va tenir lloc, al nostre estatge de Montpeller, la tarda del dia de Nadal, un acte intim d'homenatge a la memoria del President Macià amb motiu del tretzé aniversari de la seva mort.

Després d'unes breus paraules del President del Comité Departamental senyor Foguet, donant compte de la significacio de l'homenatge, el Sr. Roura Tuneu va llegir una poesia original al.lusiva a la mort de Macià, éssent aplaudit. Seguidament prengué la paraula, en nom de les Joventuts, Josep Sans, Secretari General de les J. E. R. E. C. a França.

JOSEP SANS

Avui fa tretze anys, va començar dient Josep Sans, va abandonar-nos el Mestre, i ens trobem aqui plegats per a recordar-lo i recordar el seu ensenyament just en uns moments que son pel nostre poble d'una molt gran transcendència, en uns moments que més que mai ens caldria el seu consell. Si manquem ara d'un guia com fou per nosaltres Macià, aixo augmenta la responsabilitat de tots i ens obliga a tots els militants del Partit a fixar netament el nostre pensament a fi que, amb ple coneixement de causa, els nostres dirigents puguin imprimir a la nostra politica l'orientacio que els interessos de Catalunya en les circumstàncies actuals reclamen. Trobarem tots plegats més fàcilment aquesta orientacio si reflexionem sobre el missatge que Macià va deixar-nos. Vam conèixer l'Avi quan érem a penes adolescents i aviat varem veure'ns privats del seu guiatge. Pero son les seves ensenyances les que le J. E. R. E. C. es fan i es faran sempre un deure i un honor de defensar, fins a les darreres consequències. Francesc Macià s'havia proposat com a objectiu suprem la llibertat total de Catalunya pero a aquesta llibertat hi associava la implantacio entre els catalans d'una veritable justicia social que portés a tots vers un major benestar.

Aquest aspecte social del pensament de Macià l'hem de tenir ara més que mai present i no hem d'avergonyir-nos, sino al contrari, glorificar la formula de la caseta i l'hortet amb la qual Macià donava aleshores un sentit humà i real, limitat, pero efectiu, a les aspiracions vagues dels treballadors.

El programa de Macià, immortal en el seu esperit, és el nostre. Seguint-lo, seguint les petjades de Francesc Macià i de Lluis Companys, Presidents de Catalunya i cabdills actius del nostre Partit, Esquerra Republicana continuarà a l'avant-guarda dels moviments politics de Catalunya i sabrà ésser digne de llur alt record i exemple conquerint per als catalans la llibertat i la justicia.

A Josep Sans, que va ésser molt aplaudit, va seguir en l'ús de la paraula el Diputat al Parlament de Catalunya i destacat dirigent d' « Esquerra Republicana, Dr.

HUMBERT TORRES

El Dr. Torres començà evocant la commemoracio de l'any passat i digué que, curtits pel dolor i per l'experiència, per bé que no ens fem il.lusions estèrils, cal convenir que si examinem el moment actual desapasionadament, observarem que la situacio ha canviat molt a favor nostre.

Esperança

En efecte, en l'ordre internacional s'ha arribat, per la O. N. U. a acords concrets que valen molt, sense ésser decisius, en ells mateixos, pero valen més encara per les perspectives que obren i perquè l'ocorregut en les sessions d'aqueix organisme internacional ens fa veure que no sols el problema espanyol segueix ocupant el primer plà de l'actualitat mundial sino que les nacions amigues nostres, cada dia més nombroses i resoltes a acabar amb l'actual situacio interior a casa nostra que, per referències directes, sabem cada dia més propera a la catàstrofe economica precursora re la desfeta final, que no farà sino accentuar-se de dia en dia, i convindreu amb mi que conjugant aqueixos fets podem alimentar l'esperança d'una previsible fi de Franco. Aixo us ho diu sincerament un home que des del primer moment, per preveure que la partida seria dura i llarga a guanyar, ha estat tingut per pessimista.

Cal, doncs, aguantar fort. Si hem fet el més, bé farem allo que manca. No ens diem fills espirituals de Macià ? No volem ésser els executors testamentaris de Companys ? Aqueixos dos homes, si ara visquessin, us parlarien el mateix llenguatge que jo ara, i és per aqueix mestratge dels nostres amics, i per conviccio propia, i fins per interés vital que jo dic que mai res que s'assembli a posicions claudicants no sortirà dels nostres rengles. L'Esquerra no capitularà mai.

La gran preocupacio

Si girem ara els ulls cap el nostre pais, la situacio que hi veiem no és pas per a deixar de preocupar-nos. Us parlava fa un moment de l'angoixosa situacio economica que ha d'asfixiar a Franco. La moneda, envilida. La indùstria, paralitzada. El poble, afamat. Els elements de produccio, desfets. La immoralitat, fortament arrelada en tots els ordres. Tot plegat, una ruina. I quan, en tornar hi, seria necessari que tothom que tingui nocio d'aqueixa llastimosa realitat que trobarem, per a refer-la materialment i moralment, es disposés a seguir una politica nacional de concordia i de col.laboracio, com un malalt que havent arribat a les portes de la mort no s'estalviarà de recaure-hi més que per una llarga i dificil convalescència, si hem de jutjar pel que llegim en bona part de la premsa de l'exili i pels discursos i conclusions doctrinals adoptades en les respectives assemblees, veiem que, al contrari, tothom ja es prepara a plantejar el problema de les seves reivindicacions d'una manera immediata i maximalista, sense que els hi hagi dit res l'exemple assenyadissim de les forces politiques i sindicals franceses d'extrema esquerra que, tot i haver tingut a les seves mans l'ocasio de cap-girar-ho tot des del poder, puix que hi ha hagut una majoria marxista al govern i al Parlament, han fet obra verament constructiva i mai cap dels seus actes no han creat situacions que no haurien fet més que disoldre-ho tot en el caos.

Jo no demano pas que ningù renuncii als seus somnis, puix que jo també en tinc, i me'ls estimo. El que demano és que tothom toqui de peus a terra, que pensi en la tasca enorme que caldrà fer, primer que tot i per molt de temps, per a restituir-ho tot en el seu lloc, per a cicatritzar ferides, per a inspirar confiança a dins i a fora sense la qual no podriem viure gaire temps. Els impacients, han pensat si, per la seva actitud, enforteixen en certs sectors extensos de l'opinio del nostre pais un esperit de recel envers nostre, i si bona part de la desgana internacional per a liquidar el feixisme espanyol és explicable per aquest fet ? Jo ho exposo a la seva consideracio tot desitjant que el més pur realisme influeixi en la conducta de cada organitzacio.

El soldat desconegut

Fent contrast amb aqueix espectacle, hi ha l'Esquerra. Amb tants factors de dissolucio i de dissidència com la psicosi de l'exili crea, cap d'ells no ha pogut minvar ni la força, ni la unitat ni la cohesio del nostre Partit. Mentre cada organitzacio té els seus cismes i els seus erètics, nosaltres estem fortament units. Tots els militants nostres que hi ha escampats pel mon actuen sota una mateixa disciplina i una mateixa unitat de doctrina i de tàctica. Diria que el dolor ens ha enfortit i ens ha depurat. Demà, normalment, discutirem el que es vulgui, pero de moment hi ha aixo : un Partit amb un gran passat que s'ofereix, com una esperança, per a vertebrar una gran accio nacional indispensable per a que tots plegats ens poguem salvar i sense la qual anem a risc de perdre-ho tot : riquesa, homes, llibertat, Pàtria i tot.

Aquests darrers dies he rebut la visita d'un dels meus amics lleidatans, exiliat com nosaltres. Alcalde d'una poblacio de la ribera del Segre, hagué de fugir cap a França. Ho ha perdut tot, puix que tot li ho han destruit. Dona i fills han estat desterrats a Arago. Viu en un poblet del Loire, i no hi ha més que aragonesos, castellans i andalusos, pero cap català en la seva localitat. Viu, doncs, espiritualment sol. Tot i els seus 63 anys, cada dia, hivern i istiu, a les sis del mati ja és al camp, i tot el dia llaura, fanga, sembra, cull, adoba.

Aqueixa és la gent de l'Esquerra. No us sembla que simbolitza el soldat desconegut del nostre ideal ? Enviem-los a tots ells, des d'aci, una abraçada fraternal. Amb gent aixi, totes les esperances son possibles.

I ara, amics, per a acabar, mengem el pa i bevem el vi simbolic, com ho feien en les catacumbes els primitius cristians amb el pa eucaristic i amb el vi que representava la sang del Mestre ; pero donem a aqueix simbolisme tot el seu valor el de reafirmar la nostra fe i de conduir-nos en termes de tal dignitat que quan ho sàpiguen els fills dels nostres fills puguin dir que els deixàrem pur i immaculat el nom d'una Catalunya mai doblegada. I aqueixa ens serà paga suficient.

El magistral discurs d'Humbert Torres, interromput diverses vegades per entusiastes ovacions, va ésser, en acabar, llargament aplaudit. El Sr. Foguet passà, aleshores, la paraula al Vice-President de les Corts de la República, senyor.

R. NOGUES I BISET

Aquesta comunio més espiritual que material, d'amics i compatriotes de que ens ha parlat el Sr. Humbert Torres, començà dient el Sr. Noguès, sembla que la justifiquin l'enyorança i el record. Agermanats pel sofriment i el dolor, ens sentim en la comunio espiritual dels fills desarrelats i desnonats de la llar, de la llar que en usdefruit no gaudim, que sentim batre més fortament que mai en el fons del nostre cor, que afalaguem en somnis i il.lusions, pero la realitat de la qual està ben lluny de nosaltres. Lluny, molt lluny, encara que més que mai present en el nostre sentiment i en la nostra pensa.

La fe creadora

Pero jo voldria que la diada d'avui no fos presidida per l'enyorança, el record i el sofriment. Son sentiments negatius. La diada d'avui ha de fer reviure la flama de l'amor vers la Pàtria i ha d'ésser de fè, de creença. La fè que és un sentiment positiu, creure que és voluntat de crear. Fè en nosaltres mateixos, en els nostres ideals, en les possibilitats de la Pàtria.

La nostra fè no ha d'ésser la fè cega, inconscient, mancada de rao. No la fè del fanàtic que creu en sistemes tancats que determinades filosofies o religions li imposen, sino la fè del raciocini, de les possibilitats. La fè no del somni malaltis, ans bé, de les realitats. Fè no com els mistics de Castella, ans fè per la rao com volia Ramon Llull. La fè és creadora. Esmolem-la com el pagès esmola l'eina de treball. Esmolem-la amb el dolor i l'anyorança, car l'hora de la feina arriba i la tasca serà de gran volum. La Pàtria està desfeta. Reconstruir-la, materialment i moralment serà una tasca de gegants. Serà la nostra feina i el nostre orgull. Si estem mancats de fè, de creença, no la podrem complir.

L'exemple de Macià

Totseguit el senyor Nogués evocà la memoria de Francesc Macià. Quan els homes pùblics deixen de viure, digué, passen a la critica de la historia. Quan els pobles rendeixen homenatge als seus homes pùblics i que un dia havien estat els seus guies és per a fer-ne justicia i que la seva vida sigui exemple. L'home guia segueix éssent, més enllà de la seva mort, guiatge del seu poble, puix que al morir deixà el millor exemple.

I Francesc Macià ens deixà el llegat de la seva vida al servei de l'ideal La seva vida ens ha de servir, particularment en aquests moments de dissort i de tragèdia, de gran lliço. Macià no fou un romàntic, ni un il.lùs, ni un somniador. Fou un politic, un governant, que sense abdicar mai del seu ideal actuava d'acord amb el que cada hora exigia. Servia l'ideal segons les possibilitats i les realitats del moment per a guanyar sempre en benefici de l'ideal i de la Pàtria, la nova posicio que permetia la marxa endavant. Un dia a Prats-de-Mollo ; altres pregonant pel mon la veritat de Catalunya; proclamant la Rèpublica Catalana i acceptant la Generalitat de Catalunya Sempre amb la bandera desplegada, no renunciant a cap ideal, il.limitat en el desig, pero abocant-se tot ell a la tasca limitada de cada dia, de cada hora.

Recordant Nadal, rendint homenatge a l'il.lustre patrici, valoritzem els valors humans de la nostra terra, fent de la vida de Francesc Macià un exemple, guanyarem la fè en nosaltres mateixos, esmolarem les nostres eines i alliçonats per l'experiència, pel sofriment i pel dolor amb la senyera del nostre ideal ben desplegada, sense fer mai marxa enrera, guanyarem cada dia la trinxera possible deixant el cami obert per a noves conquestes.

El senyor Nogués i Biset va rebrer grans aplaudiments pel seu magnific discurs, brillant coiofo d'un acte d'afirmacio patriotica que va produir en tots els assistents la més grata impressio

L'ACTUALITAT POLITICA

El balanç del 1946 ens és relativament falaguer. — Durant el mes de Gener se celebraran importants reunions ministerials i les forces exiliades prendran previament acords relacionats amb aquelles. — « El Socialista » adverteix que cal esperar els acords del seu partit i de la U. G. T. per a decidir la seva conducta en relacio al Govern Giral. — C. N. T. assegura que s'ha constituit a l'interior una força de résistència netament antifeixista per alliberar Espanya i Portugal. — Disgregacio del franquisme, si; disgregacio del republicanisme, no !

Per no perdre la costum...

« Lluita » continua ocupant-se de nosaltres. Aquesta vegada toca el torn al jove lluitador Wenceslau Colomer, fa pocs mesos arribat de Mèxic.

Que el jove Wenceslau Colomer faci prosa, més o menys indigesta, ens importa molt poc. El que ja no és tan licit és que el gendre del senyor Comorera parli de suposats acords entre l'Esquerra i el PSUC que mai no han existit i no és en la seva imaginacio.

En politica, com en tots els ordres de la vida, cal jugar net. I les afirmacions han d'ésser fetes per gent que tingui un minim de personalitat. Potser els comunistes catalans ho obliden massa sovint. Almenys en aquest cas...

BALANÇ

Politica internacional. — França no ens ha abandonat ni un moment i començà l'any 1946 demanant a Anglaterra i als Estats Units una reunio per a fixar una actitud conjunta davant la permanència de Franco en el poder. Les nacions invitades hi accedeixen i de la reunio de març en surt la « Nota tripartita » absolutament platonica i incongruent puix que es limita a recomanar als espanyols una accio que enderroqui Franco. Anglaterra i els Estats Units s'oposen en la reunio dels tres a portar el problema al Consell de Seguretat com pretèn França. Amb tot, els nostres amics internacionals provoquen la qüestio en aquell organisme el qual en el mes de maig, decideix que un sub-comité faci una investigacio sobre el règim franquista, prenent per peu els nou punts consguts. Acudeixen a la informacio els tres Governs exiliats i molts partits i organitzacions, entre ells el nostre. Llesta l'al.ludida investigacio és en el mateix mes que el Consell s'ocupa del seu resultat. Una qüestio de principis produeix el veto del delegat rus i les recomanacions de ruptura queden sense efecte fins a la nova reunio de la O.N.U., en desembre, d'on en surten les decisions relativament falagueres que tots els nostres lectors coneixen.

Durant l'any una infinitat d'organitzacions obreristes, cooperativistes, politiques i intel.lectuals proclamen llur repulsio anti-franquista sense resultats aparents, pero fora injust el menyspreu perquè aquelles actituds han servit per a no deixar ofegar el problema espanyol. Si bé la Federacio de Sindicats Mundials no ha posat tot el seu pes a la balança tampoc es pot dir que ens hagi negligit i les seves recomanacions van fent el seu cami el qual, esperem-ho, desembocarà aviat en accions mes contundents que les fins ara acordades. L'actitud inquieta dels « Trade Unions » d'Anglaterra ens permet moltes esperances quant a una embranzida forta contra una politica de febleses i de dubtes.

Declarem especialment la nostra simpatia a la republicana França vertadera campiona de la nostra causa per a la qual no ha estalviat cap sacrifici. El tancament de la seva frontera és una demostracio efectiva de com entèn la seva solidaritat amb la República Espanyola.

Si aquesta partida « internacional » no es tanca amb grans guanys, en canvi acusa una fermesa encoratjadora. Si en acabar la guerra ens haguessin dit que Franco subsistiria en acabar l'any 1946 ningù no s'ho hauria cregut i molt menys després de la victoria del « Labour Party ». Una tan perllongada resistència comportaria — es creia — la liquidacio del republicanisme. La logica ha fallat per partida doble i ens hem d'aconhortar que malgrat els problemes i conflictes que dominen la politica internacional, malgrat que certes nacions juguen a vencer-nos per cansament el problema del franquisme continua agavellant l'atencio mundial. I aixo és francament esperançador.

Politica exiliada. — La vinguda a França del Dr. Giral, en març del 1946, i darrera d'ell la del President D. Diego Martinez Barrio, enceta la liquidacio de la politica « mexicana ». En abril es constitueix la « Junta Permanente del Estado », pero sense eficàcia perquè refusen de prendre-hi part la majoria dels designats. Es posen en marxa els departaments ministerials i alguns d'ells prenen un gran i inùtil espai vital. « La Humanitat » (1-3-1946) reclama una emissora de propaganda i la nostra crida cau en el buit, aixi com les altres que hem anat repetint, resultant aixi que l'interior està gairebé orfe d'orientacions i les forces d'oposicio es veuen obligades a redoblar llur propaganda amb escassos mitjans, amb grans riscs i sense poder-la fer interessar de les grans masses d'opinio. Una emissora hauria produit un gran astorament a Franco puix que hauria estat una arma eficacissima de combat. La no presència a França de molts dels ministres del Govern de la República ha estat un gran inconvenient per a la tasca que tots els exiliats esperàvem. Amb la vinguda del senyor Albornoz el Govern està complert... i gairebé en capella. Si hem de carregar al seu compte no pocs errors, excessos de declaracions, manca d'homogeneïtat en la conducta i una franca falla d'informacio i de propaganda de cara l'interior, en canvi cal anotar en el seu favor l'haver estat reconegut per 10 nacions, mentre 19 no mantenen relacions amb Franco. També considerem un èxit el resultat de la O.N.U. i creiem que el Dr. Giral — llevats els errors de tàctica, els visibles, i els que romanen una mica silenciats — ha actuat amb constància i fervor patriotic.

La brutal i ignominiosa escomesa que aquell ha sofert per part de Franco i la seva banda ens obliguen — per altra part — a manifestar-li la nostra simpatia. I lluny de retreure-li el gest digne d'acceptar el poder en els moments tràgics del 1936 — mentre molts altres s'esbiaixaren — nosaltres ho subratllem amb una justa i cordial consideracio. Tot aixo és dit — està clar — fent abstraccio del problema politic de fons que ningù no vol passar per alt. Pero creiem que si els sentiments no han d'impedir el plantejament d'aquell problema en canvi no sobra invocar-los en aquests temps en què un excessiu realisme risca d'esmortuïr l'emocio, aquesta companya de ruta inseparable del republicanisme.

El nostre Partit. — La nostra primera capçalera de l'any 1946 proclamava : « Per a la democràcia catalana, ara, més que mai, Visca Catalunya i Visca la Rèpublica ». Ens plau dir que hem romàs fidels a la prometença. Quan ens semblà que els defalliments amenaçaven postergar el republicanisme el nostre Partit alçà la veu i accentuà la seva fidelitat mai no coontradita. I tant a Carcassona com a Montpeller els Plens ratifiquen el doble ideal : Catalunya i República. En totes les conferències els nostres homes han mantingut una mateixa fe i en cap organisme ni en el cor de cap dels nostres militants no han mancat ni l'esperança ni la fidelitat. El nostre Partit ha estat l'ùnica força que ha pogut veure intacta la seva unitat i no hem de doldre'ns de cap amputacio. Un idèntic pensament d'accio i de disciplina, a Catalunya, a França i arreu del mon, ha estat proclamat reiteradament i d'una manera indubtable. Si la « Crida » que el nostre Partit feu a Perpinyà per la veu de Carles Pi i Sunyer no tingué l'eficàcia desitjada nosaltres, pero, ens sentim gojosos d'ella perquè ens situà francament i patriotica i determinà la nostra presència compacta i fervorosa. No hem fet res contra la unitat catalanista a la qual hem servit amb tot el nostre entusiasme bo i oblidant el què les circumstàncies obligaven.

La nostra subscripcio ha palesat l'afany de tots els esquerrans per a dotar els nostres organismes de l'interior i de l'exterior de cabals suficients per a llur actuacio. En maig depassàvem els 250 mil francs en la ruta vers el mig milio. Pero l'entusiasme desbordà els nostres rengles i en juliol calgué decidir un ojectiu molt més pretensios : Un milio ! L'any s'acaba assolint els 800.000 francs.

Si no ens sentim defraudats de l'any 1946 en canvi ens cal senyalar un nombre impressionant d'amics caiguts. Terrible xifra la que ens donen els camps de concentracio alemanys i no menys important la que prové de totes les terres d'exili. El nostre Partit ha sofert continuades escomeses de la part del falangisme sense que hagin afectat l'entusiasme i la femesa dels nostres amics de l'interior.

Per acabar senyalem la marxa ascendent dels nostres efectius militants com ho prova el fet que en la darrera circular del Consell Directiu a França es dona compte de 25 demandes d'alta en el Partit.

GENER CRUCIAL

Tot fa creure que aquest primer mes de l'any està cridat a tenir una gran importància politica. Es dintre d'ell que se celebraran importants del.liberacions ministerials aixi com reunions de la majoria de les forces antifeixistes exiliades. El Dr. Giral ja ha pres contacte amb els seus col.laboradors per a donar-los compte de l'abast de les resolucions suara acordades per la O.N.U. El President del Govern no ha amagat als reunits la viva contrarietat que li causà l'actitud de dues personalitats exiliades amb la qual, segons ell, s'obstaculitzà la comesa de propiciar els màxims ajuds per a la nostra causa. El mateix Dr. Giral exposà la necessitat que cada grup exposi clarament la seva situacio dintre el Govern i a l'efecte es decidi una primera reunio el 15 dels corrents per a començar a debatre's el problema politic. Es de preveure que aquest debat ocuparà diferents reunions puix que hauran d'ésser tractades totes les qüestions relacionades amb l'actualitat. Mentrestant els partits i organitzacions ja tenen convocats els seus organismes directius d'on en sortiran les normes de conducta a seguir. La C.N.T. celebrà una reunio plenària del seu Sub-Comité Nacional el dia 19 de desembre, el P.S.O.E. i la U.G.T. es reuniran conjuntament un d'aquests dies i l'Esquerra també està a punt de convocar el seu Ple.

Es retiraran els socialistes del Govern ? Si aixi fos, continuarà o es dissoldrà ? Quines repercussions tindran els acords de l'Alianza de Fuerzas Democràticas » de l'interior desinteressant-se del Govern exiliat ? Que ha volgut dir el President de l'actual equip ministerial en parlar d'una nova integracio de forces de dreta en el Govern ? Quina actitud prendran el partits Nacionalista Basc i Esquerra Republicana de Catalunya davant la continuacio, liquidacio, ampliacio o simple continuacio del Govern ? Veus aci alguns dels aspectes que segurament influiran en el problema politic plantejat. Cal esperar uns dies per a poder veure-hi una mica clar.

Un periodic « L'Espagne Republicaine » de Tolosa, ve insistint de fa un temps en la necessitat del plantejament de la confiança a l'actual Govern. Ha estat tema de molts comentaris el fet que els editorials que s'hi refereixen siguin redactats en francès la qual cosa es creu bastant sobrera puix que son qüestions internes que haurien d'escapar a la curiositat dels que esguarden amb tristesa les nostres discrepàncies. Pero nosaltres creiem encara més inoportuns els seguents paragrafs de l'editorial del 28 de desembre : « M. Giral n'étant pas un homme de gouvernement inédit, les réalités, de ce fait, comptent pour lui plus lourdement que ses intentions à connaître, et c'est la raison pour laquelle les représentants étrangers, qui ont jugé le problème politique espagnol, ainsi que les nationaux qui suivent ce procès dans leur intérêt propre, limitent ou refusent leur confiance et leur appui à qui ayant incarné le pouvoir public dans les premiers temps de la guerre et à qui l'avait occupé à nouveau à la renaissance du Gouvernement de la République et l'a orienté pendant près de deux ans ».

Nosaltres creiem que els « representants estrangers » no veuen de bon ull ni el Dr. Giral ni cap d'altre que aspiri al restabliment de la República. I si el fet d'haver ocupat càrrecs de govern o de responsabilitat durant la nostra guerra constitueix un obstacle per a sol.licitar cap confiança ja es pot agafar una destral i no parar fins a deixar pelat l'arbre politic.

ELS SOCIALISTES

No recullirem aci les mùltiples declarations atribuïdes a Prieto i aixo ens estalviarà fer-les seguir de les seves rectifications. Algunes agències de premsa fan dir al lider socialista que l'Agrupacio i els diputats de Mèxic s'han declarat contraris a la continuacio en el Govern Giral i que aquella personalitat ha comunicat el seu parer als Comités de fora de Mèxic que han d'assistir a les reunions de conjunt P.S.O.E. i U.G.T. anunciades. « El Socialista » de Tolosa adverteix la prematuritat de cap opinio fins a la celebracio del seu comici. En aquest s'hauràn de discutir la posicio mexicana i la de l'Executiva de l'interior amb la qual Prieto i els amics que el segueixen a Mèxic es mantindran d'acord. Continuaran en el Govern amb comunistes o sense ? Retiraran la seva confiança per a seguir el criteri de Mèxic favorable a la resurreccio d'una altra mena de « Junta de Liberacion » ? O s'acordarà traspassar el problema a l'interior per a que aquest signi un pacte d'accio amb les dretes antifranquistes ?

LA C. N. T.

El portantveu « Hoy » publica en la seva edicio del 28 de desembre una Declaracio segons la qual ja han estat preses les decisions relacionades amb el Govern Giral. Amb tot es diu que aqueses « solo podran adoptarse a tenor del desarrollo politico que necesariamente debe iniciarse después de los informes que el Presidente del Gobierno sometera a todos los ministros y que interesan especialmente a los resultados obtenidos en la O.N.U. ».

Afegirem que persones autoritzades de la C. N. T. han manifestat que actuaran absolutament d'acord amb els seus amics de l'interior... els quals — sembla — estan decidits, si no ho han fet ja, a seguir l'A. de F. D.

UNA ALTRA RESISTÈNCIA?

C.N.T., el portantveu anti-col.laboracionista, anuncia la formacio a l'interior d'una « Federacion de Fuerzas Antifascistas Ibéricas y el Consejo Federal de la Resistencia ». Segons aquesta informacio aquell organisme està integrat per « los elementos activos de la resistencia española, partidos, agrupaciones, individualidades, guerrillas y maquis, que rechazan toda idea de pacto o componenda con la reaccion y persiguen un objectivo concreto : abatir el fascismo, en la peninsula ibérica — España y Portugal — derribar a Franco y a Salazar, libertar a Iberia ». Aquesta organitzacio ha començat a publicar un periodic « Accion y Libertad — Resistencia Ibèrica ».

No podem dir, doncs, que l'any 1947 comenci silenciosament. Tindrem dues o més resistències a l'interior sense que per ara es pugui preveure una relacio entre elles puix que la nova està constituïda per « fuerzas de solera netamente antifascista » i l'A. de F. D. està a punt, si no ho ha fet, de coincidir amb elements no republicans. Si hem de creure informacions angleses també es parla de la constitucio d'un altre govern a l'interior i tindrem... quants Governs ? Ara només caldria que es resuscités alguna Junta o Comité de « Liberacion » i el cami estaria lliure pera formar-ne tantes com nuclis d'exiliats hi ha pel mon. El panorama no podria ésser més... desencoratjador. Potser és el que pretenen certs « representants » estrangers per a poder argüir la nostra manca d'entesa a l'hora de determinar una accio que veritablement fes caure Franco.

En fi, amics, tanquem, i que l'any nou ens illumini i que, sobretot, sigui el de la disgregacio del franquisme i no pas la del republicanisme.

Vida del Partit

Consell Directiu a Angleterra

El dia 16 de decembre es reuni el Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a Anglaterra. Assistiren a la reunio els directius senyors, Salvador Mitja, Josep Pi Sunyer, Rafael Bori i Albert Palaus (J.E.R.E.C.). El Secretari del Consell Directiu, Sr. Josep Pi Sunyer donà compte de les entrevistes que sostingué a França amb els membres del Consell Executiu del Partit. El Consell Directiu que ha anat seguint amb interés l'evolucio de la politica catalana es mostrà altament satisfet de la clara posicio presa pel partit en relacio al P.S.U.C. i altres organitzacions politiques catalanes, considerant que aquesta actitut ajuda a fer de l'Esquerra l'autèntic partit nacional de Catalunya i la garantia pel demà contra tota politica antidemocràtica inspirada més enllà de les nostres fronteres.

El Consell Directiu assabentat que en el proper més de gener el partit celebrarà un gran plé en una ciutat francesa acorda delegar la seva representacio en el company Francesc Dalmau Norat.

Aixi mateix acorda convocar per la segona quinzena de gener une assemblea general de militants residents a les Illes Britaniques.

HERAULT

El Comité local d'E. R. de C. de Béziers prega a tots els seus militants que d'acord amb el desig unànim de la darrera assemblea celebrada, vulguin contribuir a l'obra d'« Ajut Català », subscrivint-se amb unaquantitat mesal, per modesta que sigui. Cada dia sorgeixen més necessitats i l'obra de solidaritat Esquerrana s'imposa per a ajudar-los en el possible. Les subscripcions i donatius cal adreçar-los à Eduard Calduch, 51, rue Canterelles, Béziers.

Es demanen noves de...

Angel Rull, d'Espluga de Francoli, vingut fa poc de Catalunya, no tenin cap referència d'on pugui trobar-se.

Totes les persones que poguessin facilitar-ne noves son pregades de fer-ho al Sr. Miquel Guasch, Mas Miraflor, route de Canet, Perpignan (P.-O.).

DORDONYA

El passat dia 29 de desembre tingué lloc a Périgueux una reunio del Comité Departamental d'E. R. de C.

Es prengueren diversos acords que afecten la vida interior del Comité i l'organitzacio departamental.

Els reunits coincidiren en veure amb satisfaccio i aprovar la conducta del nostre Partit a través de les lletres cursades pel Sr. Josep Tarradellas, Secretari General d'E. R. de C. a altres organitzacions. Aixi mateix i per tal d'ajudar a l'obra que el nostre Partit porta a terme, d'enviar un donatiu al Tresorer, de 500 francs.

S'acordà també nomenar la Sra. Julia Masso Montagut, Delegada Departamental per a la constitucio del Grup Femeni. Les adhesions i demandes d'ingrés poden adreçar-li totes les companyes, a la seva adreça, 2, Impasse Niveau, Périgueux.

Carta de Nova-York

(Ve de la primera plana).

Les conseqüencies inevitables d'aquesta situacio son : l'augment de la circulacio fiduciària a Espanya, causa que s'afegeix a les que determinen l'alça dels preus. Una revista americana afirma que els preus REALS espanyols han augmentat, en relacio a 1936, de sis cents cinquanta per cent, mentre que els salaris REALS, no han augmentat, en el mateix periode, més que del quaranta. Una altra conseqüència és la disminucio del valor adquisitiu de la pesseta. Durant la Rèpublica, un dolar equivalia a set pessetes. El canvi oficial actual del General Franco és de 11,22. S'ha creat una pesseta turista que té una equivalència de 1 dolar : 16,42 pessetes. Pero els exportadors de Jerez reclamen l'équivalència corrent en els mercats lliures de Tanger i Lisboa, és a dir, trenta pessetes per dolar. La pesseta ha perdut, doncs, cinc vegades el seu valor d'adquisicio, en el mercat internacional. La circulacio fiduciària, és a dir, el nombre de bitllets de banc, ha augmentat a l'interior d'Espanya en la mateixa proporcio. 23.000.000 milions de pessetes en l'actualitat contra 5.000.000 de pessetes durant la Rèpublica.

La situacio doncs, és molt greu. I cada dia que passa esdevé pitjor.

La permanència de Franco en el poder és un crim contra la Nacio. Tot fa preveure, pero, la caiguda d'un règim que s'ha situat al marge del Mon i del Pais.

Nova'York, gener del 1946.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5000

3937
B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio
25, rue Ecole de Droit,
MONTPELLIER
Administracio :
30, rue des 3-Journées.
PERPIGNAN
Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Elne,
PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals
no 57.675 Montpellier

TRYGVE LIE, SECRETARI GENERAL de l'O. N. U. HO RECORDA NOVAMENT : « MENTRE FRANCO ROMANGUI AL PODER, LA LLUITA CONTRA EL TOTALITARISME NO S'HAURÀ ACABAT. »

2ª EPOCA – Nº 63 — 4 de FEBRER del 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

L'ACTUALITAT POLITICA

El Govern Giral ha dimitit

EDITORIAL

ENFRONT LA NOVA ETAPA

No s'amaga a ningù que segueixi amb atenció el desenvolupament de la nostra politica que estem vivint un moment de gran trascendència. La fi d'una etapa de la lluita antifranquista i, sobretot, l'encert en sapiguer enfocar la que pot ésser decisiva per al triomf dels nostres ideals, confereix als elements directius de totes les organitzacions una gran responsabilitat. Cal trobar el camí just i cal seguir-lo amb tota valentia, sense titubeig de cap mena. Però cal que no ens equivoquem car un fals pas, a les altures en què ens trobem, fora de conseqüències catastròfiques. Amb tot, es vulgui o no, plagui o desplagui, hi ha un problema politic plantejat amb el qual tots hem d'encarar-nos. Aquests dies — i potser en el moment d'aparèixer la present edició ja en sabrem alguna cosa — es discuteix el problema i es cerca a trobar-hi la millor solució.

Es prematur fer pronòstics de cap mena. Però, amb tot, aquells que, com nosaltres, han tingut des de fa mesos una posició politica poden enfrontar amb molta més tranquil.litat d'esperit i amb un major sentit de responsabilitat una realitat que altres no volgueren constatar. S'ha deixat massa a la deriva una situació politica que es podia endegar en hora oportuna. Avui tothom ho constata. Però quan nosaltres tot seguit després del Plè que l'Esquerra celebrà a la ciutat de Carcassona, advertírem lleialment a qui havíem de fer-ho i suggerírem que tots plegats reconsiderèssim una situació i estructurèssim una actuació conjunta i solidària, incomprensiblement la nostra veu caigué en el buit i el nostre clam no fou recullit. Si algú cregué que diferint el problema podia evitar-lo, els fets s'han cuidat pla bé de donar-li la resposta. Allò que no volgué escometre's l'estiu passat, quan el moment era propici, es planteja ara d'una manera indefugible.

Teniem, doncs, raó. Des d'aquest mateix lloc hem insistit diverses vegades amb suficient claretat i amb prou energia perquè la nostra veu fos escoltada. Tot allò que no ens plaïa ha estat denunciat sense eufemismes. D'ací que avui podem parlar amb tota autoritat i que la posició de l'Esquerra no ha d'encongir-se ni ha de caure en la maniobra i en la confusió. Davant la nova etapa que va a obrir-se l'Esquerra continuarà maldant amb l'entusiasme de sempre per al triomf dels seus ideals. I seguint la seva trajectòria, seguirà parlant un llenguatge clar i concret. Aquests dies hauran pogut constatar-ho tots aquells que necessitaven conèixer la nostra posició. Tenim la sensació ben clara i ben definida que la nova etapa ha superat moltes coses, moltes pràctiques, molts rigidismes. Creiem que caldrà acostar-se a la realitat dels nostres problemes, i, sobretot, a la realitat del nostre poble. Massa sovint s'adopten actituds que la menystenen i semblen ignorar-la. Caldrà ésser àgils i decidits i lluitar contra el franquisme, en aquesta darrera etapa de la seva existència. Però estem igualment persuadits que, ara més que mai, cal una gran fortalesa ideològica i no oblidar què som, què volem i d'on venim.

Conjunció de realitat i d'idealisme, la nostra posició resta obstinadament catalanista i republicana. No cregui ningú que repetim mots que estan en l'ànim de tots. A vegades les veritats cal cridar-les i repetir-les ininterrompudament, sobretot en hores en que l'aiguabarreig podria portar-nos a confusions lamentables. Tots els catalans d'Esquerra han de sentir-se en aquesta hora més vigilants que mai al servei de l'ideal. Tenint — com tenim — la convicció que comença una nova etapa, una etapa que liquidarà errors i ens encararà a la realitat, entenem afrontar-la amb esperit renovador i vigilant i amb el bagatge ideològic que fa la nostra raó d'ésser.

Augusto Barcia encarregat de la formacio del nou Govern

El Govern de la Republica està en crisis.

En una cronica escrita pel numero de « La Humanitat » que havia d'aparèixer precisament el dia que la crisi es plantejà, fèiem un esboç de la situació politica que considerem encara oportú inserir en aquesta edició, molt més si es té en compte que degut a les fortes tempestes de neu que interromperen durant diversos dies les comunicacions en el Migdia de França, la nostra edició no pogue aparèixer en la data esmentada. Heus aci que diem.

Avui la nostra cronica està dominada pels esdevenimen.s que puguin produir-se a Paris, residència dels nostres governs a l'exil. Després dels acords de l'ONU unànimament tothom diu que s'inicia una nova etapa de la politica exiliada i que, per tant, cal que tots l'afrontem amb entera decisió. Es clar que en la manera de portar-la a terme poden haver-hi divergències. Si no fos així, a hores d'ara ja sabriem, més o menys concretament a què atenir nos en els diverses problemes que tenim plantejats.

Escrivim aquesta cronica en un moment en que encara no pot donar-se cap nova concreta amb relació a les reunions, certament importants, que està celebrant el Govern de la República. Hi haurà la crisi ? Continuarà la mateixa formació presidida pel Dr. Giral ? S'ampliarà a una ampliació ? Aquesta ampliació es farà dintre l'àmbit de l'actual govern o bé en un de nou ? Heus aci una série de preguntes que no podem respondre en el moment d'escriure aquestes ratlles. Amb tot creiem que és interessant donar una sintesi de les diverses noves que aquests dies poden recullir-se en els mitjans exiliats.

ACTIVITATS DELS PARTITS

Senyalem per començar l'activitat dels partits politics i organitzacions sindicals. Les reunions del Partit Socialista Obrer Espanyol i de l'Esquerra desvetllaren espectació. Amb tot els Consell Executius d'ambdues organitzacions no han estat gaire explicits i entenen executar els acords darrerament adoptats per les mateixes a mesura que vagin produint-se els esdeveniments de caire politic. També s'han reunit les Executives dels partits republicans espanyols « Izquierda Republicana » ; « Unio Republicana ».

REUNIONS DEL GOVERN DE LA REPUBLICA

Per tant, quan el dia 21 el govern de la Republica reprengué les seves deliberacions els ministres que el compoen devien comptar amb l'orientació del seus partits. El Dr. Giral a la sortida del consell, que havia desvelat gran interès, esmentà el seu caràcter en una manifestació laconica :

Avui han parlat — digué — els tretze ministres que integren el govern, exposant llur punt de vista. Demà compto fer-ho jo.

En efecte ; l'endemà es reuni novament el Govern de la República i, pel que s'afirma, semblà que el Dr. Giral digué que després dels acords de l'ONU s'imposava una actuació al Govern de la República tenint en compte la realitat de l'actual moment. Es diu igualment, que tot seguit el Dr. Giral exposà el seu programa amb tots mena de detalls. La comunicació del Cap del govern devia ésser prou important quan s'acordà que, per a meditar-la i per a consultar els Partits i Organitzacions, els ministres no tornarien a reunir-se fins el dilluns, dia 27.

DIMISSIO DE SANCHEZ GUERRA

La sola cosa concreta que podem anunciar és la dimissio del Sr. Sanchez Guerra que representava els republicans conservadors en el govern del Dr. Giral, per considerar, segons manifesta en una declaració, que « el Govern Giral ha esgotat totes les seves possibilitats nacionals i internacionals per obtenir una solució viable que possibiliti el nostre retorn a Espanya ». El Sr. Sanchez Guerra advoca per un apropament amb les forces de dreta per tal d'accelerar la caiguda de Franco i a un acostament a la politica preconitzada per les potències democràtiques, « sense l'apoi de les quals o almenys llur simpatia — afegeix — seria molt difícil als republicans de poder assolir un dia el triomf de llur ideal ». El Sr. Sanchez Guerra, que reconeix amb tot que el Dr Giral ha realitzat una tasca historica en la unitat del republicanisme contra Franco, acaba advocant, en la seva qualitat de republicà conservador, per la pau civila de tolerància entre els espanyols.

MANTENIMENT DE LES INSTITUCIONS

Un altre fet a remarcar. La posició de Prieto de dissoldre el Govern de la República no és compartida par cap partit. S'entén que seguit el seu punt de vista constituiria greu error i sobretot abandonar una possibilitat, sense que s'oferis res de serios en contrapartida. Tots els canvis de punts de vista tenen per marc un organisme institucional.

La crisi

El Consell del dilluns, dia 27, fou brevissim. A l'obrir-se la discussio amb referència al programa que el Dr. Giral havia exposat en la reunio anterior, els Ministres socialistes i de la C. N. T. exposaren llur punt de vista. Pot sintetitzar-se dient que consideraven l'etapa que ha presidit el Govern del Dr. Giral com a depassada, que el darrer accord de l'O. N. U. obria noves perspectives per al nostre problema i que aquest Govern, que no havia trobat en l'àrea internacional totes les assistències necessàries i a l'interior l'escalf que era de desitjar, havia de donar pas a una nova formació « per a portar a terme — diu la nota dels Ministres socialistes — l'obra que s'imposa realitzar en aquesta nova etapa que ara comença ». Per tant, la crisi quedava automàticament plantejada. Així ho proclama el Dr. Giral qui totseguit es traslladava prop del President de la Republica per a comunicar-li que el Govern estava en crisi. El Sr. Martinez Barrio, després d'agrair al senyor Giral la tasca que ha portat a terme anuncià que l'endemà mateix començaria el periode de consultes.

Heus aci les respostes més importants.

Dr. GIRAL

El Cap del Govern dimissionari es mostrà partidari de la constitució d'un Govern que abarqui — amb la major amplitud possible — tots els sectors anti-franquistes, d'esquerra i de dreta. El Govern hauria d'ésser presidit per una personalitat republicana.

FERNANDEZ CLERIGO

Per al President de les Corts la crisi és greu. Es tracta d'una crisi de règim, car significa posar en dubte la continuitat juridica de les institucions de la República creades per la voluntat del poble espanyol. A més, en la seva qualitat de President en funcions de les Corts, entèn el Sr. Fernández Clérigo que ha de vetllar per les institucions legitimes de la Republica, la primera de les quals és el Parlament.

Creu que ha de formar-se un Govern aglutinant totes les forces que estiguin decididament disposades a mantenir amb fermesa les institucions legitimes de la Republica i les seves essències. El nou Govern ha de prestigiar la Republica en l'àmbit internacional i sostenir i fomentar la lluita dels oposants de l'interior.

El Sr. Clérigo considera indispensable l'aportacio dels mitjans economics necessaris sense altres limits que els que marquen la licitud i la decència i sense que pugui establir-se damunt escrupols de tipus politic i menys reduir-se als que s'obtinguin per estimuls benefics.

Creu, finalment, que el Dr. Giral podria presidir aquesta politica. I si aixo no fos possible caldria comptar amb una persona experimentada i que ja hagués donat proves de la seva capacitat i mèrits.

AUGUSTO BARCIA

L'ex-President del Consell expressa una total identificació amb la politica del Dr. Giral. Diu que Giral ha actuat amb encert per la conservacio del patrimoni politic de la Republica i que l'acord de l'O. N. U. es deu, en gran part, a la seva gestio. Per tant, creu que ha d'ésser-li ratificada la confiança.

CASARES QUIROGA

Aconsella la formacio d'un Govern constituit pels representants de tots els sectors, sense excepció, disposats a mantenir les institucions i portar a terme una tasca eminentment republicana. El Govern hauria de polaritzar la seva accio sobre dos punts : les relacions internacionals i l'organització de la resistència a l'interior. Hauria de presidir-lo una personalitat que ofereixi garanties de lleialtat a les institucions republicanes i posseixi l'autoritat necessària per a formar una unio de forces i evitar que aquest conjunt no sigui un conglomerat sense direcció enèrgica.

PORTELA-VALLADARES

Constitucio d'un Govern que, considerant-se intermediari entre l'actual Espanya i el que ha de venir després de la caiguda del règim de Franco, actui en vista de preparar l'acompliment de l'alta tasca que li pertoca : reconstruir la unitat i la bona entesa en la nacio. Cal creure que la majoria d'espanyols desitgen abans tot la pau en la llibertat i en l'ordre. A més creu que aquesta és la sola via que ha de permetre al Govern assolir l'apoi de l'interior i de l'exterior, la qual cosa permetria a aquest Govern provisional d'instal.lar-se i subsistir a Espanya.

PERE FERRER, PER LA MINORIA D'ESQUERRA CATALANA

En fixar el criteri de la minoria d'Esquerra Catalana sobre la situacio creada per la crisi del Govern de la Republica,, hem de recordar, com antecedent, que Esquerra Republicana de Catalunya havia previst el procés politic que l'ha provocada i proposat els mitjans que estimava adequats i oportuns per a endegar-la.

Davant la possibilitat que la manera d'apreciar els problemes de l'interior i de caràcter internacional provoquessin en els mèdis republicans reaccions diferents que comprometessin la seva indispensable unitat, en agost de 1946 suggerí que fos convocada una reunio d'elements representatius de tots els sectors republicans, per tal de discutir a fons i francament totes les questions, i arribar a la fixacio d'une linia politica comuna que permetés, a tots aquells que defensen la causa republicana, affrontar la nova etapa amb un mateix sentiment i en un clima de comprensio i de compenetracio.

Aquest pensament l'han mantingut constantment els republicans catalans durant l'ultim any, pel que fa referència als problemes de la Republica, manifestant la necessitat que les institucions republicanes — la causa de les quals han servit amb lleialtat insuperable — recollissin i interpretessin tohora el sentit de l'opinio interior i internacional, i que procuressin treure el màxim partit de llurs possibilitats, mitjançant l'acord previ entre els elements i sectors republicans. Allo que aleshores era convenient i eficaç per a la República, avui ho és encara més, amb més justificació i urgència, arran de la crisi.

(Passa a la segona plana).

La IVª Republica Francesa

Després d'aprovada la Constitucio, en referèndum, pel poble francès, l'Assemblea Nacional, reunida a Versalles, ha elegit Mr. VINCENT AURIOL, President de la Republica.

Saludem en aquesta eleccio, altament meritoria, el recobrament oficial de la Republica Francesa.

Marginals

per JOAN SAURET

Hi ha coincidències unànime en la invocacio a la franquesa en aquests moments delicadissims de la politica republicana. Per la meva part no quedaré pas curt a sotsmetre-m'hi al llarg d'aquestes ratlles.

Els dirigents des partits i de les sindicals exiliats son a Paris i porten les resolucions preses pels seus organismes. El Govern de la Republica està reunit i confio que en aquesta mateixa edicio se'ns farà sabedors dels acords o de l'estat en què es troben aquelles del.liberacions. Crec que mentre els alts responsables de la nostra politica cerquen el millor camí que faci anar endavant la nostra causa no hi sobrarà que cada u vagi posant en pie sol el resultat de les seves meditacions les quals, com en aquest cas, no tindran més que la relativa vàlua d'unes notes marginals a unes resolucions ben pensades i sospesades fins a l'infinit.

Pel que s'ha llegit, i pel que se sap, la coincidència és gairebé unànime quant a la necessitat de mantenir les institucions republicanes. Cal observar que aquesta opinio és objectada pels socialistes que segueixen a Prieto, si bé no es pot aventurar judici sobre el que passarà després dels acords de l'Executiva de Tolosa on sembla que s'ha decidit el manteniment de les institucions. No es pot dir, amb tot, si el Govern continuarà sota la mateixa presidència.

Es podria afirmar també, que tothom, gairebé, està d'acord en la necessitat de no impossibilitar les solucions que comportés — prèvies totes les garanties — el recobrament d'un sistema democràtic. Pero em temo molt que els interessos partidistes trencaran aquesta coincidència per a poder parlar de « fidels » i de « traidors », de « patriotes » i de « venuts ». N'hi haurà prou que pel camí s'hi trobi la pedreta del « matis » per a invocar els abims i les profundidats separadores, i el que el vertador patriotisme i responsabilitat podrien donar d'eficient, aleshores es perdrà i riscarem de convertir el camp republicà en una batalla que unicament tindrà per resultat enfortir el franquisme.

S'aferma la necessitat de canviar la linia politica fins ara seguida, pero es cometria un gravissim error si en el canvi no hi posàvem el decidit proposit d'incrementar les nostres relacions amb els moviments de l'interior. Si al desig de no obstaculitzar les solucions dignes susceptibles d'apressar l'enderrocament de Franco no hi afegim un redoblament de la resistència a l'interior i una accio combinada, absolutament compacta, entre aquella i els Governs, anirem a la « debàcle ». Si es dona la sensacio de feblesa impossibilitarem les solucions decoroses i ens farem responsables de la fallida de la confiança i de l'esperit de lluita. El més lleu titubeig desarmarà els nostres amics internacionals encarregats voluntàriament de no deixar adormit el nostre problema en el Consell de Seguretat. Per aixo trobo excellent aquella frase atribuïda a una personalitat i segons la qual es fan necessaris « uns governs forts, profundament republicans, que sentin el pes de llur responsabilitat. » Aquests governs forts han de treballar infatigablement per la defensa de patrimoni que els hem confiat i per a que no deixin esmorteir el foc sagrat dels nostres ideals. I la manera d'acomplir aquesta comesa és entendre's ràpidament amb l'interior i abocar totes les disponibilitats en favor d'una forta campanya d'oposicio al franquisme. Si no es fa aixi consideraria perillosissim el deixar « caminar » sola aquella exigència que vol que no s'impossibilitin les solucions dignes. Com més forts siguem els republicans més probabilitats i garanties trobaran les nostres preocupacions d'enderrocar de pressa el franquisme.

Ja costarà una mica més l'acord sobre la forma d'incrementar aquella oposcio al franquisme perquè hi ha la manera diem-ne « guerrillera » i la manera « propagandistica ». « L'Alianza » de l'interior publicà en els seus inicis un manifest renegant l'accio violenta. Son molts els testimonis de l'interior que no consideren viable el procediment bèl.lic perquè ultra la desigualtat enorme entre les dues parts contendents hi ha la temença de tornar-se a encendre una guerra civil, impossible de guanyar. La immensa majoria dels republicans creuen en una accio abrivada, ben activa, el suficient per a donar la sensacio al mon que el règim franquista no assoleix la seva seguretat, i que encara que les potències internacionals no es decidissin a boicotejar Franco no per aixo el temps derrotaria els republicans.

Hi ha qui apunta la necessitat de fer concordar la nostra politica amb les exigències imposades per la geografia. Es a dir, que vulguis que no, som tributaris, en certa forma, de la politica dita « occidentalista ». Si els anglo-saxons no fossin tan prodigs en actituds que ens son hostils o, si no voleu tant, gens afalagadores, els partidaris de l' « occidentalisme » tindrien rao. (No pas, està clar, per anar contra els « orientals » ni contra ningu). En aquest cas no es faria altra cosa que seguir la teoria d'un home tan poc suspecte d'anticomunisme com l'actual president del Consell romanés senyor Grosza. Aquesta personalitat s'expressà aixi davant uns delegats nord-americans : « Jo ara els podria dir, tot fent l'ullet, que quan marxin de Rumania aquests senyors — els russos — ens decantarem a favor de vostés. No, no els ho diré perquè la geografia comana per damunt de tot. Si nosaltres estiguéssim situats en el Canadà ens alliariem amb Nordamèrica ». Que jo sapiga el senyor Grosza no ha estat tractat de « trotzquista » ni per Molotov ni per cap dels seus amics. Diré, encara, que els partidaris, de bona fé, de mostrar la seva simpatia pels anglo-saxons no ho fan sense advertir que en aquesta politica no s'hi involucraria cap afluixament de dignitat, ni n'haurien de sofrir la sobirania i la independència politica i economica del pais.

Pero aquest atançament « occidentalista » per ara i tant comporta prills. Caldria que els anglo-saxons donessin mostres de menys mutisme i que ells també fessin els passos que escurcessin el camí de la coincidència. Després... cal tenir cura de no perdre la simpatia dels que fins ara ens han ajudat internacionalment i els quals han vigilat que no s'apaguessin les flames del nostre problema. Es veritat que no tota l'agitacio que de vegades es fa té per nord exclusiu la nostra causa, pero mercés a aquelles amistats — sense oblidar-ne d'altres que no integren aquell grup — podem tenir el suport i la simpatia de fortes organitzacions internacionals que en un moment donat poden donar el cop de gràcia al franquisme mitjançant una accio de boicoteig. I aquestes organitzacions tenen encara una enorme influència ença de la frontera « orientalista ». Si perdiem aquesta simpatia — o li giràvem l'esquena par rao de la seva etiqueta politica — es possible que ben aviat vegéssim esfumar-se, fins a perdre's, aquest ambient inquiet i agitador que cura de mantenir viu el nostre problema i adhuc esperona les forces que militen en altres camps, a Bèlgica, a França i en la mateixa Anglaterra. Si totes, totes, les nacions actuen prescindint del cor i amb la mirada de cara els seus interessos és just que els republicans també pesem el pro i el contra de tot abans de decidir-nos per un camí determinat.

El moment és delicadissim i exigeix el màxim de precaucions. Cal actuar partint de bases segures i no donar gran cosa sense saber-ne la compensacio. Per aixo cal el manteniment de les institucions a les quals els escau l'obligacio d'actuar de cara a l'interior i de sostenir aquest amb totes les possibilitats. Si es fa aixi, no temem res perquè aquesta politica escurçarà les sofrences de l'interior i farà acabar l'exili. I darrera d'aquests resultats, no en dubteu, hi vindran la Republica i les llibertats nacionals dels pobles hispànics.

S'inicia una nova etapa. Que aquesta comenci sota el signe de l'entusiasme i de l'esperança. No hi hauria res de més pitjor que es creés un clima d'armistici perquè quan aixo succeeix el soldat abandona l'arma, considera inutil el seu esforç i sobrevé el desastre. Les institucions i els partits han de vetllar atentament aquesta nova etapa que no es de renunciament ideologic ans comporta unicament un canvi de tàctica en la lluita contra Franco i l'opressio.

El Plè de l'Esquerra a Montpeller

D'acord amb el que s'havia anunciat, « ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA » celebrà un important Ple els passats dies 18 i 19 de gener a la ciutat de Montpeller. L'exàmen de l'actual moment politic i la linia de conducta a adoptar de cara a un futur immediat de la lluita contra el franquisme havien conferit a aquest Ple una extraordinària importància. Presidit pel Secretari General del Partit, senyor Josep Tarradellas, al qual acompanyaven en la taula presidencial els membres del Consell Executiu d'E. R. de C. Carles Pi i Sunyer, Diputat i Conseller del Govern de Catalunya, Miquel Santalo, Diputat i Ministre de la República i Joan Sauret, Diputat al Parlament de Catalunya.

Assistiren a les diverses reunions els representants de les Federacions al Directori, senyors Miquel Guinart, Diputat al Parlament de Catalunya, Leopold Morant, Francesc Marcet i Josep Delmas, els Assessors del Directori senyors R. Nogués i Biset, Diputat i Vice-President del Parlament de la República, Marti Barrera, Diputat i ex-Conseller de la Generalitat ; A. Rovira i Virgili, Diputat i Conseller del Govern de Catalunya ; Humbert Torres i Laureà Dalmau, Diputats al Parlament de Catalunya i el Sr Joan Rodriguez Papaseit ; Els membres del Consell Directiu a França, senyors Manuel Companys, Joan Tauler, Diputat al Parlament de Catalunya, Joan Garcia Castellet, Santiago Vila, Emili Vigo, Director de « LA HUMANITAT », Miquel Galceran, Melcior Bassas, J. Duran i Guàrdia i Joaquim Prat. Josep Sans, Secretari General de les J. E. R. C. a França ; els delegats dels Comités Départamentals, senyors Joaquim Dardallo i Domenec Carrové (Aveyron), Joaquim Mogas (Alts Pirineus), Ramon Mateu (Baixos Pirineus), Jaume Foguet (Hèrault), Francesc Sanchez (Yonne), Ramon Pérez (Gard), Cassimir Baides (Provença i Sud-Est), Josep M. Quintana (Sena), Llorenç Aragay i Alexandre Manyà (Gironda), Joan Alvarez de Lara (Alt Garona), Joan Depé (Charente), Josep Molla (Tarn), Julià Gual (Pirineus Orientals), Bartomeu Pons (Gers), Francesc Viadiu (Andorra), Francesc Marcet (Tarn i Garona), Joan Prat (Aude), Dr. Ricard Sicre (Ariège), Enric Virgili (Alta Saboia), Josep Català (Loiret), i els Srs Felip Parrot i Apol Jordana representant els Departaments de la Loire i Lozère respectivament. Excusaren la seva presència els Departaments del Puy de Dôme, de la Dordonya i de la Corrèze.

El Delegat del Consell Directiu de la Gran Bretanya senyor Francesc Dalmau Norat. A més, foren invitats a assistir al Ple els Diputats al Parlament de Catalunya i de la República i les persones que havien ocupat alts càrrecs, pertanyents al nostre Partit Senyalem la presència dels senyors Francesc de P. Jené, Diputat i Secretari del Parlament de la Repùblica, Pere Ferrer, Diputat i membre de la Diputacio Permanent del Parlament de la Repùblica, Doctor Marti Feced, ex-Conseller de la Generalitat, Josep Fontbernat, Francesc Viadiu i Xavier Casadamunt, Diputats al Parlament de Catalunya.

Impossibilitats d'assistir al Ple per causes de força major, excusaren la seva assistència els senyors J. Puig Pujades, Diputat al Parlament de la Repùblica i membre assessor del Directori ; Ventura Gassol, Diputat i ex-Conseller, J. Quero Molares, ex-Conseller.

Les sessions començaren el dissabte, dia 18 a les 5 de la tarda, i acabaren a la matinada del dilluns dia 20. En el seu transcurs foren examinats els diversos aspectes de l'actual moment politic. El fet que els representants de gran nombre de Comités Departamentals intervinguéssin en la defensa de proposicions adoptades per les assemblees respectives i expressessin llur punt de vista de manera àmplia i concreta, permeté copçar les orientacions i el voler dels nostres militants Si afegim a aixo les intervencions, plenes d'interés i sentiment patriotic, de diverses personalitats del nostre Partit, i els elements d'informacio aportats pel Consell Executiu pel que fa referència al conjunt de la politica catalana i republicana, podem afirmar que el Ple estigué en mesure de prendre, en plena coneixença de causa, diverses decisions que el Consell Executiu d' « ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA » anirà portant a terme a mesura que ho reclamin les actuals circumstàncies politiques.

Per la manera amb què es desenvoluparen les reunions, per la franquesa i l'elevacio de les discussions i per l'acord que és féu entre tots els reunits, una vegada més es posà de relleu la vitalitat del nostre Partit i com « ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA » és una peça essencialissima de la politica catalana i republicana.

Carta de Nova-York

Vers un Tercer Partit als Estats Units ?

Per Jaume MIRAVITLLES

N. D. L. R. — Aquesta « Carta de Nova-York » de Jaume Miravitlles, tracta un tema de politica nord-americana. El nostre amic consagrarà alguna de les croniques a problemes americans que aniran intercalades amb altres que fan referència a la reaccio dels Estats Units amb referència al nostre plet.

En més d'una ocasio he posat de relleu la dificultat amb què hom es troba als EE.UU. per establir una relacio logica entre els Partits politics i les classes economiques i socials per ells representades.

A Europa i a Amèrica Llatina, aquesta correspondència és molt més fàcil. Els Partits conservadors s'apoien sobre els grans interessos economics, industrials, bancaris i, sobretot a Amèrica i Espanya, latifundistes ; els partits socialistes sobre els grans nuclis d'obrers industrials i de pagesos pobres. I enmig d'aquest dos pols, es troba una gama de Partits liberals inclinats vers l'esquerra o vers la dreta, segons les circumstàncies que s'apoien sobre les classes mitges i les professions lliures.

Als Estats Units no podem fer una classificacio d'aquest tipus. Pràcticament no existeixen en el pais més que dos Partits : el Partit Republicà i el Partit Democrata. En linees generals podem dir que aquests dos grans Partits corresponen a dos grans zones geogràfiques. En efecte, el Partit Democrata està arrelat principalment en la costa atlàntica dels Estats Units i en el Sud ; el Partit Republicà més aviat en el Pacific, el Centre i el Nord.

Ara bé ; si la costa atlàntica dels Estats Units, amb les seves grans concentracions urbanes i els seus grans centres industrials, constitueix la zona progressiva del pais, el Sud, on predominen els grans latifundis, les famoses plantacions de tabac i coto i les reminiscencies esclavitzants, constitueix la zona més retrograda dels Estats Units. En el Partit Democrata conviuen, doncs, els elements més avançats de la politica nordamericana, aglutinats, per exemple, entorn la figura de Wallace, i els elements més reaccionaris, tals com el Senador Bilbo al nas del qual acaben de tancar-se amb estrèpit, les portes del Senat.

En conjunt, el Partit Republicà és més homogeni que el democrata, per bé que també s'hi produeixi aquest factor de dissociacio caracteristicament americà. Hi ha en el Partit Republica elements avançats,

(Passa a la segona plana).

Als nostres amics

A causa de l'interrupcio de comunicacions degut al mal temps, aquest número de « LA HUMANITAT » apareix amb uns dies de retard.

Ens n'excusem prop dels nostres llegidors.

De Catalunya estant

Quan els industrials llaners van a Madrid...

No creieu que mai hagim exagerat escrivint en aquestes croniques que us trametem des de Catalunya que el feixisme franquista té com a caracteristiques de les més acusades el robatori, la immoralitat i l'odi a la nostra terra. Els exemples — sovint n'hem donat — farien inacable aquesta cronica. Altrament cada català, en l'àmbit reduit de la vida comarcal o en el més important de la capital, ha pogut — i pot — constatar-los constantment. Per modest que sigui i per poques coses que hagi de demanar a aixo que en diuen les autoritats. Aqui es paga tot, i es compra tot. I no hi ha res que pugui obtenir-se per vies dretureres. Vivim en un clima de trampa constant. Afegiu a aixo l'odi dels que manen contra tot el que és català i el desig evidentissim de perjudicar-ho i ferli tant mal com es pot. Esser català avui és molt mala indicacio de cara al règim franquista. Pla bé ho saben els fabricants llaners!

No esteu assabentats del que acaba de passar-los? Val la pena que us ho expliquem. Altrament avui a Catalunya tothom parla de la desventura d'aquesta Comissio que ha anat a Madrid acompanyada de dos « Procuradores a Cortes » i que es pensava obtenir qui sap les coses. Pobres industrials llaners que han tornat a casa amb la cua entre cames i d'allo més morrsois!

Amb tot bé ha calgut explicar, als afiliats del seu Sindicat, el viatge. I ho han fet tramettent un informe d'allo més bo. Creiem que res com la seva transcripcio literal situarà millor als nostres lectors. Heus-lo aci:

« La Comissio d'Industrials Llaners de Catalunya, Bèjar i la Rioja, desplaçada a Madrid per a interessar la solucio del problema creat a l'esmentada industria per la intervencio de gèneres de suposada infraccio de taxes, ha estat rebuda amb cortesia i amb el més benèvol acolliment pels Excms. Srs. Secretari Particular de S. E. el Generalissim, Tinent General Don Francisco Franco Salgado i pels Ministres del Treball i Hisenda. Pero, malgrat dotze dies d'espera, no ha assolit audiència de l'Excm. Ministre d'Industria i Comerç, malgrat haver-la demanat dos Procuradors a Corts que presidien l'esmentada Comissio.

« En entrevistes celebrades amb el Cap del Sindicat Nacional Textil, Coronel Don Amador Villar, i amb l'Iltre. Senyor Secretari General i Tècnic del Ministeri d'Indutria i Comerç, Tinent Coronel Don Rafael Rubio, han constatat un esperit d'hostilitat envers la industria, de desinterès pel seus problemes, de fobia a les coses de Catalunya i de desatencio personal a la representacio dels Senyors Procuradors a Corts, als Alcaldes de Sabadell, Tarrassa i Bèjar i als membres de la Junta Sindical del Sector Llana, que es posen de manifest en les manifestacions que ens feren l'essencial de les quals transcribim textualment.

« Del Coronel Villar:

« — Els hi diré francament que a mi m'importen molt poc el coto, la seda i la llana. Jo tinc set càrrecs, amb els seus corresponents cotxes, i l'unic que no em dona ni sou, ni cotxe, ni prestigi social, és el de la Jefatura d'aquest Sindicat.

« — He intentat la immobilitzacio dels teixits perquè rebentés el grà i veure si aixi el Govern resolia el problema.

« — Vostés diuen que aquestes mesures poden arruinar la seva industria. Aixo no té cap importància. Els rojos bé varen arruinar-la i, no obstant, ja s'han refet. Igualment foran després si els hi arruinem nosaltres.

« — No havien de fer cas de les paraules d'un Ministre quan els prometé resoldre el problema de la llana. Sembla mentida que siguin tan candids de creure en la paraula d'un Ministre!

« — Bé, senyors. Ja els he escoltat prou. Haig d'anar a prendre el coktail i fins demà o demà passat no puc tornar a ocupar-me de vostés ».

« Del Tinent Coronel Rubio:

« — La meva més gran satisfaccio serà si assoleixo arruinar a aquests vesànics d'industrials llaners.

« — Ja és hora que s'acabi el monopoli de Catalunya de vendre els seus teixits a la resta d'Espanya.

« — No seria extrany que, si arribés el cas, possésim les fàbriques en mans dels obrers, amb els quals ens entenem millor, com s'ha fet amb èxit en algun centre d'Espanya.

« — Ja poden dir als industrials que no els rebré i que tampoc els rebrà el Ministre ».

Aquest és l'informe literal. El cinisme, l'esperit de lladronici, la fobia anticatalana, la demagogia, tot hi veineja. Bé és veritat qu hi ha una dita catalana que afirma que qui sembra vents recull tempestes.

LA MISERIA AUGMENTA...

I mentrestant la misèria continua i augmenta. En cada una d'aquestes croniques hem de fernos resso del mateix problema. No creieu que sigui entonar una mena de canço de l'enfadosa. La misèria augmenta com augmenta la provocacio escandalosa dels aprofitats, dels estraperlistes, dels afavorits pel règim, dels militars. Aquest Nadal, mentre la majoria de la poblacio no podia arribar a comprar gairabé res del que era tradicional per a celebrar la festa — els pollastres, les neules i els turrons mancaren en moltes taules! — aquelles cistelles que abans feien l'encant dels aparadors de les botigues de que viures es pagaren entre cinc i vint-i-cinc mil pessetes. Ja veieu que hi ha com una mena de provocacio cinica a exhibir la riquesa dels uns enfront la misèria de la immensa majoria.

Ara l'oli ja es paga a setanta pessetes... I els jornals continuen baixos com sempre. A més, les restriccions d'electricitat s'occentuen, la qual cosa fa que els treballadors guanyiu quantitats del tot insignificants al cap de la setmana. Fins a darreries de desembre mancava electricitat durant quatorze hores de treball, per setmana. Ara les restriccions han passat a divuit hores i mitja.

Tot aixo crea un evident malestar. En un estat policiac com el franquista és dificil — per no dir impossible — una accio de violència. Pero es sembra un llevat que pot donar resultats ben dolents. De tant en tant, esclata la indignacio popular de manera inequivoca. Aquests darrers dies elements de la resistència han pres per assalt el local de Falange del carrer de València. Davant els nassos de « «jerarcas » i « adherentes » s'emportaren fitxers i maquines d'escriure en un camio. El cop fou portat a terme en ple dia. Mentrestant, a Madrid, arribava l'ambaixador de l'Argentina i ara que ja no hi queda cap alt dignatari diplomàtic de les potències estrangeres, volgueren donar la sensacio que Franco encara té amics poderosissims. El mateix dia Munoz Grande, cap de la Divisio Blava al front de l'Est, signà la pena de mort de diversos antifranquistes. La tragèdia continua. Es que encara durarà molt temps? Heus aci la pregunta que es fan tots els antifeixistes en l'inici d'aquest any.

El govern Giral ha dimitit

(Ve de la primera plana).

Responent a les questions concretes que la consulta presidencial enclou, la minoria de l'Esquerra Catalana reafirma el principi de la continuitat i legitimitat de les institucions republicanes. En deriva l'existència, que avui considerem imprescindible, d'un Govern d'àmplia base que tingui com a finalitat la reconquesta de la República i enfortir totes les forces de l'interior. Si ara deixava d'existir l'esmentat Govern, aixo produiria un dany molt greu, no solament a la causa republicana, ans encara a la causa general de la democràcia hispànica. Advoquem, per tant, per la ràpida constitucio d'un nou Govern i fem apellacio à tothom perquè sigui possible el més aviat possible.

Consequent amb el seu proposit, « Esquerra Catalana » declara que està disposada a seguir col.laborant en l'obra del Govern i que, en principi, acceptarà per à presidir-lo la personalitat que designi S. E. el President de la Republica. Feta la designacio, si la personalitat indicada s'adreça al nostre partit i li demana el seu concours, llavors serà el moment de parlar en nom de Catalunya i de constatar si la composicio i el programa previstos per al nou Govern s'ajusten als principis que creiem apropiat al moment actual.

ARAQUISTAIN, PELS SOCIALISTES

La minoria parlamentària socialista creu que ha de constituirse un Govern que agrupi el màxim de representacions posible. Aquest Govern ha d'ésser de composicio reduida pel que fa referència a les persones, amb molt pocs titulars, per bé que organitzant tots els serveis i funcions que siguin necessaris. Haurà d'ésser presidit per una personalitat que podrà reunir les assistències i apois necessaris a fi de realitzar la nova politica que, a l'entendre de la minoria socialista, s'imposa. Aquest Govern haurà d'inspirar la seva politica internacional en el marc de la declaracio ministerial que fou aprovada per les Corts el 7 de novembre del 1945 i haurà d'actuar en tot moment d'acord amb l'O. N. U. Prestarà una atencio primordial als problemes de l'interior mantenint-se en contacte permanent amb les forces que lluiten contra el règim franquista i edificant amb elles un pla d'actuacio eficient que contribuirà a tornar la llibertat al poble espanyol i a fer possible el restabliment de la Republica.

Finalment la minoria socialista creu que cal reunir el Parlament en el terme més breu possible.

JULI JUST, PER « IZQUIERDA REPUBLICANA »

Després d'afirmar que el Govern Giral havia de mantenir-se al Poder, recomana la formacio d'un Govern a base parlamentària presidit per una personalitat de prestigi i de fervor republicana indubtable, que inclourà en el seu programa els següents punts:

a) Defensa de la legitimitat de les institucions republicanes.
b) Respecte de les consignes resultant dels acords de l'O. N. U.
c) Profonda sol.licitud envers l'emigracio necessitada.
d) Organitzacio de la resistència interior.

FERNANDO VALERA, PER « UNION REPUBLICANA »

Creu que la politica del Govern ha de basar-se sobre el manteniment de la legalitat republicana i que cal que prosegueixi l'accio començada en el pla internacional i intensifiqui a l'interior l'agitacio i la propaganda.

El Govern hauria d'ésser reduit en la seva composicio i composat per personalitats de prestigi reconegut que participarien al Govern a titol no de representants de Partits politics o de força social ans bé de tota l'opinio republicana. Si aquesta formacio no trobava les col.laboracions i assistències necessàries llavors, caldria tentar la constitucio d'un Govern a base republicana o, compost pel menor nombre de persones, compatible amb un ampli apoi parlementari i amb la representacio de forces socials de l'interior. Per a presidir-lo r comanem una personalitat republicana.

MIJE, PEL PARTIT COMUNISTA I EL P. S. U. C.

Govern de la més àmplia concentracio republicana i antifranquista que ha de prosseguir l'obra del Dr. Giral per a intentar que, en l'ordre internacional, els Governs de les Nacions Unides que encara no ho han fet reconeguin la Republica Espanyola.

Manteniment de les millors relacions amb els Governs de les Nacions Unides i, en primer lloc, amb els Quatre Grans que vetllen per la pau i la seguretat dels pobles. Aquest Govern ha d'acordar la més gran atencio a la resistència de l'interior, procurant la seva unio en un Consell Nacional de la Resistència que actui en el pais sota la direccio politica del Govern de la Republica.

Els comunistes i el P. S. U. C. creuen que el Dr. Giral ha de continuar presidint el Govern de la Republica i que ha de portar a terme el programa que el mateix Dr. Giral exposà en la darrera reunio del Consell de Ministres i amb el qual el Partit Comunista està completament d'acord.

JAUREGUI, PELS NACIONALISTES BASCOS

Després de ratificar la consulta de 1945, creuen que el nou Govern haurà d'ampliar la seva base cap a la dreta englobant personalitats i grups que, no caiguent en cap responsabilitat derivada de la guerra civil i representant veritables corrents de l'opinio publica, acceptarien lleialment la Republica.

Estimen, a més, que en la politica del nou Govern, deurà aparèixer com a la primera de les preocupacions, la intensificacio de la seva accio de cara a l'interior del pais, coordinant els diversos moviments de resistència ja organitzats i mantenir amb ells contactes continus i directes.

Creuen indispensable, la presència en el nou Govern de representacions de Catalunya, Galicia i Euzkadi i la no exclusio de cap de les forces politiques lleials al règim republicà.

LA C. N. T.

Com sempre restem lleials a les institucions republicanes i proposem la composicio d'un Govern restringit, la politica principal del qual ha de dirigir-se sobretot de cara a Espanya i d'acord amb l'Assemblea de l'O. N. U.

Considerem que el nou Govern ha d'estar format amb representants de les Organitzacions Nacionals que existeixen a l'interior d'Espanya, a condicio que en la seva composicio no figuri cap representant de nuclis dissidents.

A més el representant de la C. N. T. declarà que havia recomanat al President de la Republica que la Presidència del nou Govern fos ocupada per un socialista.

TRIFON GOMEZ, PER LA U. G. T.

La U. G. T. d'Espanya creu que el segon Govern de la Republica en exil ha d'ésser l'instrument que s'adapti a les funcions politiques que son exigides, en termes ben precisos, per l'O. N. U. en el pla internacional aixi com a l'opinio manifestada per les forces politiques que lluiten a l'interior contra el règim franquista.

Per tant, el nou Govern desenvoluparà llurs activitats d'acord amb l'esperit manifestat per l'O. N. U. per evitar l'establiment d'un altre règim que no sigui el republicà abans que el poble s'hagi expressat per mitjà d'una consulta lliurament expressada i amb totes les garanties.

Prestarà una atencio especial als problemes de l'interior fins a obtenir la confiança de les forces que lluiten contra el règim franquista, condicio indispensable per a poder canalitzar en un pla d'accio eficaç que ha de permetre la llibertat immediata del Poble i el restabliment de la Republica.

Acaba recomanant que el nou Govern sigui presidit per una personalitat que pugui comptar amb la confiança de tots els sectors i organismes que estiguin cridats a col.laborar-hi i que ha d'ésser constituit per un major nombre de representacions, pero amb el minim de membres.

JOSEP TARRADELLAS I CARLES PI I SUNYER

El President de la República cridà a consulta als nostres amics Josep Tarradellas i Carles Pi i Sunyer, del Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya. Celebraren una entrevista amb el senyor Martinez Barrio que durà prop d'una hora. A la sortida es limitaren a dir que havien donat la seva opinio d'acord amb el contingut de la nota lliurada pel Diputat Pere Ferrer.

GIRAL REFUSA...

El mati de dissabte el President de la Republica donà per acabat el periode consultiu. El senyor Martinez Barrio cridava, a primeres hores de la tarda, al Cap del Govern dimissionari Dr. Giral per a encarregar-li la formacio de nou Govern. El Dr. Giral, després de detinguda reflexio, refusava l'encàrrec.

...I BARCIA ACCEPTA L'ENCARREC DE FORMACIO DE GOVERN

Llavors el President de la República féu l'encàrrec a l'ex-President del Consell i Ministre de Finances del Govern dimissionari, senyor Augusto Barcia, pertanyent à « Izquierda Republicana ». El senyor Barcia acceptà la missio. I des de diumenge — dia en què escrivim aquesta cronica — ha començat a entrevistar-se amb els elements directius dels diversos partits i organitzacions.

La nostra conclusio és que ara comença, de debo, el plantejament del problema politic. En el curs de les consultes les posicions no s'han dibuixat de la manera clara i concreta que tindran, de manera indefugible, en el moment que ja hi ha un encarregat de formar Govern i d'estructurar la seva composicio i el seu pla d'actuacio.

Reeixirà el senyor Barcia? Es molt dificil fer pronostics, car certament la missio és delicada i son molts els que creuen que la crisi pot ésser dificil i de llarga tramitacio.

Carta de Nova-York

(Ve de la primera plana).

representatius dels interessos historics del capitalisme amèricà, el més dinàmic del mon, i elements francament reaccionaris.

Els programes electorals d'ambdos Partits es ressenten, forcosament, d'aquesta falta d'homogeneitat politica de les seves filosofies i, molt sovint, cedeixen a exigències de tipus local. Els republicans, radicats al Nord, tenen, per exemple, una visio molt més humana del problema dels negres. Onze senadors negres acaben de votar per l'admission de Bilbo al Senat, mentre la quasi totalitat dels republicans han votat contra ell. Bilbo es, en efecte, el campio de la causa anti-negra als Estats Units.

En el decurs dels darrers dotze anys, aquest desequilibri politic ha estat superat pel geni del President Roosevelt, el qual, par damunt les classificacions de Partit, féu una crida directa a l'opinio progressiva del pais que, indiscutiblement, és en majoria als Estats Units.

Desaparegut el President Roosevelt els Partits tornen a les seves antigues corrents i contribueixen, per tant, a desenfocar la visio politica del pais.

Davant aquesta situacio, un nombre cada dia més important d'elements liberals i progressistes, pensen en la possibilitat de crear un tercer partit politic, socialment i economicament apoiat damunt els obrers, els pagesos, les classes mitges i les professions liberals animades d'esperit démocràtic. Per ara, aquesta tendència no cristalitza en la constitucio de Comités encarregats d'organitzar un tercer Partit, sino en forma d'intents, dintre el mateix Partit Democrata, per canviar la seva direccio. Tothom s'adona, en efecte, que l'aparicio d'un tercer Partit que s'alimentaria, sobretot, de les masses que constitueixen l'actual partit democrata, es traduiria, almenys durant sis o deu anys, en un triomf inconestat del Partit Republicà.

Aquests darrers dies s'han produit dos fets molt caracteristics d'aquesta evolucio politica nord-americana. En efecte, sota la direccio simbolica de l'ex-Vice-President Wallace, actualment director de la revista « New Republic » acaba de constituir-se un grup que, sense pretendre ésser un Partit Politic, intenta influir i a la llarge dirigir, el Partit Democrata. Aquest grup ha pres el de « Ciutadans Progressius d'America » i es è constituit per diferents grups liberals del pais i apoiat per distints liders sindicalistes del Congrés d'Organizacions Industrials (CIO).

Gairabé simultàniament, amb el nom de « Ciutadans Progressius d'A-Democràtica » s'ha constituit una altra agrupacio integrada per elements molt semblants als de l'altre grup, predominant, no obstant, entre els liders obrers, els de la Federacio Americana del Treball (AFL). Entre els personatges més representatius d'aquest segon grup es troben la vidua del President Roosevelt i el seu fill Franklin.

El fet que en aquest segon grup hi hagin liders de l'AFL i un element de la CIO tan significatiu com el President del Sindicat d'Automobils, Reuther, ja ens indica quina és la diferència substancial que els separa l'un de l'altre. En la politica interior « Americans per una accio democràtica » i « Ciutadans progressius d'Amèrica » defensen els mateixos principis, inspirats, en linies generals, damunt el programa del « New Deal » del President Roosevelt. La diferència essencial que els divideix és la seva actitud amb relacio al comunisme americà, en particular, i al comunisme, com organitzacio internacional.

Mentre els « Ciutadans Progressius d'Amèrica » admeten en el seu si a elements considerats simpatitzants amb el comunisme, els « Americans per una Accio Democràtica » s'hi oposen resoltament.

Si arriba a superar-se aquesta diferència, i per ara és molt dificil, la unio d'aquests dos grups crearia un organisme que estaria en condicions de controlar el Partit démocrata en les eleccions presidencials del 1952. En tot cas, l'aparicio d'aquests dos grups indica un desig profond de renovacio de la vida politica nord-americana.

El Govern de la Generalitat també es reuneix. — Trencament de relacions entre l' « A. N. D. F. D. » i els monàrquics. — Moscardo a Portugal. — Noves maniobres franquistes. — Catalunya capdavantera de la lluita contra el franquisme. — Una categorica manifestacio de Trygve Lie. — Consciència democràtica internacional.

REUNIONS DEL GOVERN DE CATALUNYA

Naturalment la politica catalana no roman inactiva. Aquests dies son d'activitat. El Govern de la Generalitat ha estat celebrant diverses reunions de les quals no s'ha donat, per ara, cap referència. Arribat d'América assisteix a les deliberacions del Govern de Catalunya, el Conseller Sr. Manuel Serra i Moret.

RUPTURA DE RELACIONS

De l'interior arriven diverses noticies. La primera és la d'un trencament de les conversacions que s'havien entaulat entre l'Aliança Nacional de Forces Democràtiques i elements monàrquics oposats al franquisme. Els monàrquics haurien posat una sèrie de condicions completament isacceptables. S'afegeix que la transicio que proposaven era perillosissima per els amics de la República. Que les garanties, quant a la consulta popular, no podien ésser més precàries i que, per contra, els elements monàrquics no es comprometien a gran cosa. Les veus que venen de l'Estoril son molt poc liberals. Don Juan és tan Borbo com els seus avant-passats i té una concepcio endarrerisima de la democràcia. Voldria un règim entre paternalista i feudal, amb molt poques llibertats i amb el predomini absolut del bon plaer. I l'« entourage » val tant poc com l'amo. Serà per aixo que Franco torna a establir contactes amb l'Estoril? Darrerament diversos dels seus emissaris han entrat en contacte amb el pretendent i, a darrera hora, se'ns anuncia la nova d'un viatge a Portugal d'un home tant poc dubtos de fidelitat envers el Caudillo com és el General Moscardo. Tothom coincideix en afirmar que Moscardo ha estat enviat com a emissari de Franco.

Cal doncs que els elements antifranquistes vagin molt en compte car certs contactes podrien resultar ben contraproduents. Els monàrquics de l'Estoril no escarmenten. I els de l'interior sembla que han escarmentat tan poc com els de la platja portuguesa. Que ningu ho oblidi en el camp antifeixista!

NOVES MANIOBRES FRANQUISTES

Pero Franco juga encara altres cartes. Per si falla la combinacio amb els monarquics, torna a prendre cos la maniobra de democratitzacio del règim. El mateix Caudillo voldria fer un plebiscit que legitimés la seva presència al Govern i, a tal efecte, ha encarregat a l'institut Nacional d'Estadistica la confeccio d'un cens eectoral. A més torna a parlar-se amb gran insistencia de la formacio de dos moviments politics dirigits per amics del règim. Concretament: l'actual ministre de treball, camarada Giron, que es distingeix per una demagogia del tot verbal i gratuita, seria el lider d'un Partit Treballista nou de trinca i l'actual ministre d'afers estrangers Martin Artajo, un dels instruments més perillosos de la cleda jesuitica, vindria a encarnar les tendencies socials cristianes.

Mentrestant pero, els ambaixadors se n'han anat. Bé es veritat que n'ha arribat un de nou: el de l'Argentina. I que va aprofitar-se l'ocasio per a fer un gran « xim-xim » Hispano-americano. En definitiva els dictadors s'ajuden. I es diu si Peron no voldria concedir un nou emprèstit al Caudillo.

CATALUNYA, CAPDAVANTERA

Heus aci sintetitzades les diverses noticies que formen el cos de la nostra actualitat d'avui. Totes elles convergeixen a fer-nos creure que, més que mai, cal estructurar fermament, per la part que ens toca, la politica antifranquista. Tots coincidim a creure que entrem en un nou periode de la lluita contra el feixisme espanyol. Tots afirmem que cal estructurar amb fermesa una politica i portar-la a terme amb decisio. Certament el fet és evident com ho és el dels sofriments dels oposants a l'interior i que malgrat perills evidentissims menen la lluita amb entusiasme. Ens arriven diversos ecos d'aquesta resistència com ho demostra un renovellament de persecusio. Aquests darrers dies les detencions preventives s'han accelerat. A més s'han produit diversos fets, altament significatius. Un d'ells el constitueix l'assalt d'un local de falange situat al carrer de Valencia, de Barcelona, en plè dia; elements de la Resistènria, carregaren un camio de màquines d'escriure i fitxers falangistes. Remarquem, encara, diverses vagues per a protestar contra la insuficiència dels proveiments. En una d'elles a la fabrica Bertran i Serra, de Manresa, la força publica brutalitza els obrers perqué reprenguessin el treball. Com sempre, Catalunya és la capdavantera en el moviment de protesta i de rebel·lio contra la salvatgeria i la iniquitat.

LA CONSCIENCIA DEMOCRATICA INTERNACIONAL

Sortosament la consciència democràtica internacional no s'adorm i Franco continua apareixent com el darrer dels amics i servidors de l'Axe al Poder. El darrer acord de l'O. N. U. amb la clàusula especificant que el Consell de Seguretat s'ocuparà de cercar les solucions pràctiques si Franco s'entossudeix a no volguer-se'n anar per acabar amb la seva dictadura sagnant, fan pesar una amenaça constant damunt el seu règim. Trygve Lie, el Secretari General de l'O. N. U. ho ha recordat aquests dies en unes declaracions que s'acabaren amb aquesta categorica afirmacio:

— « *Mentre Franco romangui al poder la lluita contra el totalitarisme no s'haurà acabat.* »

Vulgui's o no, el problema franquista està plaçat d'una manera que no pot enterrar-se i que cal resoldre'l. Per aixo nosaltres hem de fer el possible per a donar els millors raons d'actuar a favor nostre a aquesta consciència democràtica internacional, amiga de la llibertat. Aquesta és una realitat que no podem oblidar un sol instant i que ha d'orientar tota la nostra actuacio. Tenim amics arreu i en tots els camps ideologics. Aprofitem fem jugar tots les ajudes, assolim-ho amb una actuacio que ens procuri el maxim de simpaties i ofereixi les majors garanties. La nostra causa és prou justa perquè tots els homes lliures d'arreu del mon vulguin ajudar-nos, car — com acaba d'afirmar una revista francesa de caire més aviat conservador — « per a tot home de cor, Espanya és avui el pais del qual hom evita de parlar. Hom s'enorgulleix a la fi d'ésser lliure sabent aquest poble encara oprimit i confessant-se, en el fons d'un mateix, que la falta és de tots i de cadascu. Tots som responsables de la continuacio d'un règim que àdhuc els seus mateixos protectors no gosen ni defensar ni, molt menys, justificar ».

Militant, Simpatitzant!

Sovint, molt sovint, hem demanat el teu obol per tal de prosseguir la lluita per al triomf dels nostres ideals. La reconquesta de les llibertats de Catalunya i de la República, ens ho imposen. La teva resposta ha estat sempre plena d'entusiasme i fervor patriotic. Ens n'ofereix la prova el fet que portem recaptats més de vuit cents mil francs.

Avui l'acreixament de les nostres activitats exigeix comptar amb uns mitjans que només podem assolir amb l'ajut entusiasta de tots. Car l'Esquerra, és un partit nacional i democràtic, integrat en la seva gran majoria per gent modesta, i no compta amb altra ajuda — i aixo és el que fa la seva força i el seu honor! — que la que li proporcionen els seus amics i simpatitzants.

Insistim novament demanant noves aportacions. Ja sabem el sacrifici que per a la majoria constitueix desprendre's d'uns diners que els son imprescindibles per anar menant penosament la vida a l'exili. Pero sabem també els que s'han sacrificat moltes vegades, voldran fer-ho ara novament. Cal que ben aviat arribem al milio de francs que ens haviem assignat com a objectiu. Les despeses son cada dia més feixugues i les necessitats a atendre, cada vegada majors!

Grossa o petita, per modesta que sigui, la vostra aportacio serà la benvinguda. Feu les trameses al nostre Tresorer Sr. Santiago Vila, 250 route d'Elne, Compte de Xecs Postals núm. 57.675 Montpeller.

Ara més que mai cal possibilitar l'actuacio oficient del Partit. Per Catalunya.

Els Casals Catalans

PERPINYA

Com tots els anys, la vigilia de Nadal, el Casal de Catalunya de Perpinyà féu una visita a tots els refugiats malalts, hospitalitzats a l'Hôpital St-Jean, de la capital del Rosselo.

Una Comissio del Consell Directiu del Casal, entre els quals s'hi trobaven els Srs. Joan Alavedra i Garcia Castelet, President i Secretari General, es traslladà a l'hospital per tal de destribuir a tots els malats, de casa nostra, sense distincio, un present aconseguit gràcies a la contribucio d'un grup de bons catalans.

L'obsequi del Casal de Catalunya fou rebut per tots els nostres compatriotes malalts amb emocio, tenint paraules d'elogi per al Casal que els demostrà que no se'ls oblidava en aquesta diada tan plena de records de la nostra Pàtria.

∴

El proper dia 23 de febrer tindrà lloc l'assemblea general ordinària de socis del « Casal de Catalunya » de Perpinyà, la qual es celebrarà al Teatre Municipal d'aquesta ciutat.

Segueixen éssent molt concorregudes les classes de llengua catalana i anglesa, aixi com l'ensenyament de sardanes que tenen lloc cada dijous.

PARIS

Per al proper dia 16 de febrer, la Seccio de Teatre Català amateur del « Casal de Catalunya de Paris » anuncia la seva tercera actuacio. Serà posada en escena l'obra de Santiago Russinyol « La Mare » al Teatre de « Le Journal », rue Lafayette.

Senyalem que el « Casal de Catalunya » de Paris ha organitzat amb èxit un curs de llengua catalana a càrrec del professor diplo

NARBONA

Darrerament tingué lloc l'Assamblea General Ordinària. Després d'un balanç de l'obra realitzada pel Casal durant els últims mesos, es renovaren els càrrecs vacants del C. D. que sortien reglamentariament. El C. D. quedà constituït pels següents companys: President, Josep Mir; Vice-President, Manuel De Luis; Secretari, Josep Vilalta; Vice-Secretari, Francesc Torrades; Tresorer, Miquel Pascual; Comptador, Juan Pinsach; Vocals, Francesc Valls i Josep Borrell.

El mateix dia ocupà la tribuna del Casal el ciutadà Joan Puig Elias, qui parlà de « Idea i Accio a l'hora present ». L'assistència fou nombrosa i el conferenciant fou llargament aplaudit i felicitat.

LA NOSTRA SUBSCRIPCIO

Llista de donatius

Frances Grané, dels Baixos Pirineu, 50 fr.; Comité Comarcal de la Dordogn., 300 fr.; Joan Marti i Ramon Pons, 363 fr.; Josep Andreva, 100 fr.; Joan Charles, 100 fr.; Celesti Aberich, 100 fr.; Josep Tors, 50 fr.; Jaume Nono, 100 fr.; Ferran Guari, 100 fr.; Rafel Muné, 25 fr.; Joaquim Moya, 25 fr.; Francesc Falco, 50 fr.; tots de la Dordogne. R. Cirera, 50 fr.; R. Orriol, 50 fr.; F. Foch, 50 fr.; M. Lepine de Bosch, 50 fr.; J. Guell, 20 fr.; R. Torrents, 20 fr.; tots de Corps. J. Aleixandri, aux Brossards, 25 fr.; Samuel Casamiquela, de Argenta, 50 fr.; Francesc Bonela, d. Argentat, 90 fr.; Comité Departamental de Loir-et-Cher, 281 fr.; Joan Antonell, de Chevrh. 50 fr.; Comite Local de Eauze, 1.128 fr.; A. Castell, de Albi, 50 fr.; Miquel Guasch, de Espluges de Francoli, 50 fr.; Verdaguer, de Bastià, 50 fr.; March, de les Heures Claires, 50 fr.; Josep Argelichs, de Escolives, 100 fr.; D. C., 210.000 fr.; Catalans de Mexic, 43.209 fr.; Esquerra Republicana de Xille, 100.000 fr.; Esquerra Republicana d'Anglaterra, 24.500 fr.; XXX 105.000 fr.; Grup Catalan d'America, 50.000 fr.; Josep Berengué, de Puimisson, 100 francs.

Total	536.236 fr.
Total segons Humanitat nº 43 ..	265.405 fr. 70
Total segons Humanitat nº 61 ..	92.570 fr.
Total	894.211 fr. 70

Vida del Partit

PIRINEUS ORIENTALS

Narcis Lloveras, és mort

A Céret, on residia, ha mort un altre company de lluites i d'exili: Narcis Lloveras, veterà militant del republicanisme empordanès. A La Bisbal d'Empordà, en les terres gironines, en la premsa comarcal — « El 6 d'octubre », « El Programa », « L'Autonomista » — en Lloveras durant més de cinquanta anys hi menà el combat per la bona causa amb ardidesa i entusiasme.

L'acte de l'enterrament constitui una emocionant manifestacio de dol, presidida per la nostra ensenya. En el moment de l'inhumacio la coral catalana de Céret, de la qual el nostre amic formava part, sota la direccio del Mestre Camps, va cantar « L'Emigrant » que produi una profunda émocio en tots els assistents. Josep Pascual, parlà en nom dels amics intims del finat, rendint un darrer homenatge a les seves virtuts, a la seva integritat politica i remarcant el dramatisme del seu traspàs lluny del seu poble, dels seus fills i dels seus nets. Mr. Cambon, cap de l'Enregistrement de Céret, digué unes paraules emocionades en nom dels amics francesos.

Que la terra sigui lleu a Narcis Lloveras! I que un dia no gaire llunyà, la seva despulla pugui reposar eternament en l'encontrada que fou escenari de les seves lluites i il.lusions!

AUDE

Després d'unes actives gestions portades a terme per tal de coordinar les activitats d'E. R. de C. a aquest Departament, el Comité local de Quillan ha quedat constituit de la següent manera:

President, Rafael Gomez; Secretari, Josep Gomis; Tresorer, Emili Cervera; Vocals, Lluis Marco i Carme Gomez.

La correspondència i les sol·licituds d'ingrés ha d'adreçar-se a Quillan, 4, Grande-Rue.

SENA

El diumenge dia 5 de gener, al local de l'Associacion des Ingenieurs Civils, va reunir-se l'Assemblea General de la Departamental del Sena.

Per indisposicio del President Joaquim Termes obri l'acte el Vice-President, Josep Maria Quintana.

El Secretari Josep Quero féu una documentada exposicio de les activitats de la Departamental durant l'any 1946.

Tot seguit es procedi a un ampli canvi d'impressions amb referència al Ple del Partit i s'aprovà una resolucio de caire general que els delegats del Sena sotmetran a la consideracio del Ple esmentat.

Abans de procedir-se a l'eleccio del nou Comité de la Departamental, i tenint en compte que l'estat de salut impedia la reeleccio del President sortint, Joaquim Termes, per unanimitat fou elegit President d'Honor, com homenatge a l'entusiasme i a la perseverança que sempre ha posat en el desenvolupament del seu càrrec i al servei de nostres ideals.

El nou Comité Departamental quedà constituit de la següent manera:

President, Joan Tauler;
Vice-President, Pere Ferrer;
Secretari, Josep Ma. Quintana;
Secretari-adjunt, Lluis Gaurachs;
Tresorer, Llorens Ramonet;
Vocals, Josep Quero, Joan Coll, Miquel Nogués, Josep Ferrer, Fermi Tubau.

Finalment, Miquel Santalo, del Consell Executiu del Partit i Ministre de la República, a peticio dels assistents, féu una detallada informacio de l'actual situacio politica que fou seguida amb gran interès per tots els reunits.

VAR

El passat 22 de desembre tingué lloc a La Seyne-sur-Mer l'assemblea departamental per a la constitucio del Comité del nostre Partit. Aquest quedà constituit com segueix:

President, Ramon Gallart; Vice-President, Joan Castelvi; Secretari, Francesc Ventura; Tresorer, Josep Montserrat i Vocal Josep Marqués.

La correspondència i les demandes d'alta adreçar-les al President Sr. Ramon Gallart, Campagne Pieffet, Quartier des 4 Moulins, La Seyne-sur-Mer (Var).

CHARENTE

« AJUT CATALA »

Responent a les directrius del nostre Partit, s'ha constituit el Comité « d'Ajut Català » d'E. R. de C. d'aquest Departament, quedant constituit de la següent manera:

Secretari, Joan Depé; Tresorer, Ramon Casals; Vocals, Rosita Casals i Josep Nicolau.

Adreçeu la correspondència al Secretari, Sr. Joan Depé, 16, route de Saintes, Angoulême (Charente).

ES DEMANEN NOVES DE...

LLUIS VILLALTA, de Barcelona del qual hom sap solament que resideix al Departament dels Baixos Alps.

Per tal de poguer fer-li arribar noves dels seus familiars de Catalunya, preguem a totes les persones que puguin comunicar-li directament vulguin fer-ho o que s'adrecin al Sr. Miquel Roura, 18, rue Nuyen, Bordeaux (Gironde).

EL SETANTE ANIVERSARI DE PAU CASALS

D'arreu del mon ens arriben detalls de la celebracio d'actes amb motiu del setanté aniversari del Mestre Pau Casals. Hom diria que ha volgut aprofitar-se aquesta avinentesa per a expressar al notre il.lustre compatriota l'admiracio de tots els homes lliures d'arreu del mon.

Gairebé totes les ràdios han consagrat emissions a Pau Casals. L'exemple més frapant ens l'ofereix de la B.B.C. de Londres, que li ha consagrat cinc emissions de quaranta a cinquanta minuts de durada cada un d'ells.

A més, els Catalans escampats arreu del mon han homenatjat també Pau Casals. A Méxic, sota el patronatge de la Comunitat Catalana, s'han celebrat diversos actes amb èxit esclatant.

I a Prades hi han arribat centenars de lletres vingudes de tots els continents. « Les contesto totes, — ens ha dit el Mestre — i en tinc encara per un mes d'escriure tot el dia. No faig altra cosa. » « De tantes proves d'afecte, — afegeix Pau Casals — n'estic encara tot emocionat ».

Cal dir que els Catalans compartim l'alegria del Mestre davant aquesta allau de manifestacions inequivoques?

Les nostres dones

S'ha constituit la Seccio Femenina del nostre Partit al Departament de la Charente. El composen les Sres. Remei Font, Presidenta; Rosita Casals, Secretària i Carme Ferrandiz, Vocal a la Propaganda.

La correspondència i les adhesions hen d'ésser trameses a la Secretària, Sra. Rosita Casals, 89 route Ausonne, Angoulême (Charente).

CULTURA CATALANA

La gramatica catalana del Mestre Fabra

La impressio de la « Gramatica Catalana » del Mestre Pompeu Fabra ha sofert, per causes de força major, un retard d'un parell de setmanes. Ho comuniquem a tots els nostres lectors que se'ns han adreçat encarregant-nos exemplars de l'esmentat llibre. Igualment ho comuniquem, a precs de l'Editorial Ragasol, distribuidora de l'esmentada obra editada per Cultura Catalana a tots els que se li han adreçat directament amb llurs encàrrecs i trametent àdhuc l'import del llibre per gir. En la impossibilitat d'acusar rebut individualment de tots els encàrrecs, diem a tots aquests compradors que el llibre els serà tramès aixi qu. sigui enllestit.

Exposicio Lluis Perello

El pintor català Lluis Perello ha exposat, amb gran èxit de critica i de venda, un conjunt d'obres compost de dotze pintures, onze dibuixos i deu caricatures a les Galaries d'Art de Dax, l'estacio balnearia de l'Ouest francès. La premsa bordelesa fa grans elogis de l'obra d'aquest refugiat català del qual remarca un estil ben personal i excel.lents qualitats de colorista.

Aviat podreu llegir...

Les « Edicions Catalonia », de Mèxic, preparen una nova sèrie que es titularà « Col.leccio Verdaguer », destinada a obres de poesia catalana, la qual començarà amb el volum « la collita tardana », d'Antoni Rovira i Virgili. Seguirà « Canta, perdiu », de Josep Sebastià Pons i una completa antologia de poesia catalana, de l'Aribau als poetes actuals, a càrrec de Rafael Tasis.

La « Biblioteca Catalana », també de Mèxic, anuncia, en una nova edicio revisada per l'autor « Expansio de Catalunya en la Mediterrània Oriental », per Lluis Nicolau d'Olwer, i un nou llibre de J. Carner-Ribalta .. que a hores d'ara ja deu haver sortit — sobre « Els Catalans en la descoberta i colonitzacio de California ».

Als Estats Units...

Cloem aquestos notes amb dues noticies provinents dels Estats Units.

-o- A la galleria Bonestell, de Nova York, s'ha celebrat una exposicio de pintures, il.lustracions i dibuixos del conegut pintor i dibuixant, Xum. Els critics del Sun, Herald-Tribune, World-Telegram i, particularment del New York Times, fan grans elogis de l'estil « francament romàntic i el sentiment voluptuosament sensual en textures i postures amb pigmentacions càlidament suaus », del nostre compatrici.

-o- El nostre distinguit compatrici Dr. Bach i Rita, professor de llengues romàniques des de fa més de vint anys al City College de Nova York, ha escrit un excel.lent i comprensiu sumari de l'historia de la Literatura Catalana, publicat a l'Encyclopedia of Literature, de la Philosophical Library, sota la cura editorial de Joseph T. Shipley.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN
El gerent SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5000

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 25, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Eine, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de recs postals no 87.675 Montpellier

LLEGIU A SEGONA PLANA : COM S'ARRIBÀ A LA CONSTITUCIO DEL NOU GOVERN DE LA REPUBLICA.

2a EPOCA – N' 64 — 20 de FEBRER del 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

RODOLF LLOPIS, del P. S. O. E., ha constituit el nou Govern de la Republica

Presidència i Estat, R. Llopis (P.S.O.E.) ; Instraccio Publica M. Santalo ; Justicia, M. Irujo (P.N.Basc) ; Finances, Fernando Valera (Union Republicana) ; Governacio i Guerra, Juli Just (Izquierda Republicana) ; Emigracio, Trito Gomez (U.G.T.) ; Intormacio, (C.N.T.) i Economia, Vicente Uribe (P.C.)

ÉDITORIAL

Unitat de proposit i d'actuacio

Rodolf Llopis, secretari general del Partit Socialista Obrer Espanyol acaba de constituir el nou Govern de la Repùblica. Per bé que aquest equip està integrat per la majoria de les forces polítiques i socials que integraven l'anterior, tothom interpreta la seva constitució com l'inici d'una nova etapa en la política anti-franquista i republicana.

No escau, doncs, en aquest moment, girar-se vers el passat. Altrament, des d'aquest lloc, cada vegada que ha estat precis dir el nostre punt de vista ho hem fet de manera prou clara perquè hàgim de glosar elogis i censures. Avui, devant el nou Govern ratifiquem lleialment el nostre punt de vista i desitgem que els elogis sobrepassin, de molt, les censures. I li diem, sobretot, que trobarà la nostra col.laboració decidida per tot el que vagi orientat a l'ensulciada de Franco i al restabliment de la llibertat i la Repùblica. Sabem --- i no volem dissimular-ho --- que s'enfronta amb una tasca altament complicada i que la responsabilitat de la seva gestió és d'una trascendència extraordinària, d'una trascendència tan gran que del seu èxit o del seu fracàs en pot dependre per molt temps l'esdevenidor politic espanyol. Sabem, a més, que topará amb dificultats, que haurà de vèncer maniobres, que caldrà que exerceixi una acció vigilant per tal que el sentit i l'abast de la seva missió no siguin falsejats. Però sabent tot això, i comprenent totes les dificultats que l'actual moment presenta, tenim confiança que sabrà afrontar decididament les situacions i les realitats que el nostre problema imposa.

En el decurs de les consultes i, sobretot, en les entrevistes que donaren per resultat la formació de l'actual Govern, tots els representants de Partits i Organitzacions han estat d'acord en les linies generals d'un programa. S'havia esgotat una etapa de la política exiliada, s'havien assolit uns resultats de caràcter internacional, teniem davant nostre la resolució de l'O. N. U. i, per tant, calia estructurar un pla d'actuació davant aquest conjunt de fets. I, sobretot, davant una realitat : que malgrat l'ofensiva internacional Franco es manté encara en el poder. De tot aquest conjunt de realitats i, sobretot, del desig de tornar als nostres pobles la llibertat, ha nascut la formació del nou Govern, a qui escau --- pel seu caràcter i per la seva composició — de refondre en un tot cohesionat l'oposició antifranquista de l'interior i de l'exili i menar la tasca directora per a l'enderrocament de Franco i la manifestació inequívoca de la voluntat popular.

El programa pot semblar molt limitat, però ningù negarà que ès d'una extraordinària trascendència. Per a fer-lo viable, per a possibilitar-ne el seu èxit, almenys en la mesura que nosaltres podem fer-ho, cal que tots aportem la nostra col.laboració amb enter sentit de responsabilitat, amb tota lleialtat i sense cap mena d'equívoc. L'encert de la gestió es deurà en gran part a la unitat del propòsit i de l'actuació, al sentit de responsabilitat de totes les organitzacions que hi col.laboren i de tots els ciutadans, del primer magistrat de l'Estat al més humil ciutadà, que estan interessats en l'èxit de la seva missió. Cal proclamar-ho així, sense el més lleu titubeig, des del primer moment, Les dobles actituds i els equívocs a les altures en què ens trobem serien inadmissibles.

El President del Govern, tots els partits politics espanyols, saben amb la lleialtat que s'ha produit l'Esquerra en el decurs d'aquesta crisi. La seva posició fou fixada en hora oportuna sense que ningù pogués interpretar-la de manera capciosa. A tots responguèrem amb la mateixa decisió, envers tots empràrem el mateix llenguatge. Al President de la Republica coincidint amb ell en l'apreciació de la gravetat de l'hora ; al senyor Barcia al significar-li que no podiem col-laborar en un Govern del qual estarien exclosos forces importants del moviment antifeixista; al President Rodolf Llopis, discutint de menera sincera i lleial els diversos aspectes que portaren a prestar-li la nostra col.laboració. Aquesta actitud ha afermat el prestigi que ja tenia l'Esquerra en la política espanyola i que s'ha palesat, de manera inequívoca, al llarg d'aquesta crisis. Aquesta actitud és la que avui ens autoritza a parlar com ho fem amb referéncia a les modalitats d'actuació i a l'abast de la tasca del futur Govern. Avui, el Govern del senyor Llopis té un marge de confiança per part de tota l'opinió antifeixista. Voldriem sinserament que reexis en la seva tasca ; que unifiqués tots els oposants a Franco ; que assolis, contribuint-hi poderosament, la seva caiguda ; que possibilités l'expressió de la voluntat popular i la reinstauració de la Repùblica. Tot depèn de la seva actuació. I la seva actuació depèn, especialment, de l'esperit solidari i lleial amb què es produeixin els homes i les forces que l'integren.

Declaracio del President del Consell

El President del Consell de Ministres del Govern de la Repùblica, Senyor Rodolf Llopis, ha fet pùblica la següent declaració, aprovada en Consell de Ministres :

Quan vaig ésser honrat amb l'encàrrec d'intentar formar Govern, en la nota que em lliurà el Senyor President interí de la Repùblica — identica a l'entregada a aquells que em precediren en tan delicat encàrrec — em significava que « els termes de l'esmentat encàrrec, sobrepassaven los obligacions usuals anexes a qualsevol gestió governemental». Se m'advertí, a més, en l'esmentada nota, que aquell encàrrec « constituia el requeriment i la prestació d'un servei històric del resultat del qual dependria durant molt temps la pau i la prosperitat nacionals ».

Amb aquesta greu preocupació, convençut que el que se'm demanava, que el que es demenava a tots, era la prestació d'un « servei històric », després de recabar i obtenir l'obligada autorització del Partit que represento, acceptava el feixuc encàrrec que se'm conferí.

Se m'indicava igualment que havia de « procurar-se i assolir que els Partits polítics i organitzacions obreres, tant de l'interior com de l'exterior d'Espanya, concertessin units dintre del Govern, el pla concret que torni a la Pàtria la seva llibertat i la seva sobirania ».

Se'm senyalava, finalment, que aquest encàrrec reposava damunt dos principis, l'acompliment dels quals es considerava inexcusable : l'un, que « el Govern quedés intregat pel major nombre possible de representacions parlamentàries i estats d'opinió polítics i socials, i d'aquests, singularment, els que tenen vida en l'interior d'Espanya ; i l'altre, que es disposi a practicar sense vacil.lacions un programa adreçat a l'enderrocament del franquisme, a la convivència pacifica dels espanyols i a la restauració de la República ».

Al conversar amb els diversos Partits polítics i organitzacions Obreres en el decurs de la tramitació de la crisi, he tingut la fortuna de trobar en tots, com era d'esperar, l'esperit de comprensió i de sacrifici propis d'aquells que, en aquesta hora greu, potser única per Espanya, senten més aguditzada que mai el sentit de la seva responsabilitat històrica.

He pogut assolir les coincidències necessàries, i he pogut concertar la voluntat de tots els que aspirem alliberar ràpidament al poble espanyol de la tirania franquista i restaurar la República. Per això, perquè s'han produït les coincidències necessàries i s'han concertat les voluntats, tinc l'honor de presidir el meu Govern.

El meu Govern està integrat per representants del Partit Socialista, Izquierda Republicana, Unión Republicana, Esquerra Republicana de Catalunya, Partit Comunista, Partit Nacionalista Basc i les dos organitzacions sindicals : Unio General de Treballadors i Confederació Nacional del Treball, si bé el representant d'aquesta darrera organització no ha pogut incorporar-se encara per no tenir la seva residència a França.

No caldrà que recordi la significació de cada un d'aquests Partits i Organitzacions, la participació decisiva que tingueren en el fet venturós de l'advenir de la República ; ni caldrà subratllar com rivalitzaren, Partits i Organitzacions, amb dramàtica emulació, en la defensa de les institucions republicanes que el poble espanyol, lliurament i voluntària, es donà a ell mateix, Institucions la legitimitat de les quals és indiscutible i la defensa de les quals ens correspon.

El President del Consell Sr. RODOLF LLOPIS

El Govern que he intentat formar, Govern heterogeni per la seva composició, Govern de concentració, amb esperit d'equip, amb la força de les seves representacions, perfectament compenetrat, vol ésser més que Govern, un instrument d'acció, i es disposa a treballar amb entusiasme per assolir l'enderrocament del règim franquista, la convivència pacífica dels espanyols i la restauració de la República.

Però aquest Govern no és encara el Govern definitiu que em proposo i aspiro a constituir. Actualment l'integren els Partits amb suficient base parlamentària per poguer subsistir a les Corts, més les organitzacions sindicals. Amb això he complert solament una part de l'encàrrec que em confià el Senyor President interí de la República. Ara em correspon procurar i assolir que s'incorporin al Govern els representants d' « aquells estats d'opinió polítics i socials, singularment de l'interior » a què fa referència l'encàrrec que vaig rebre i a l'assoliment del qual he de consagrar-me afanyosament L'actual Govern queda, doncs, obert per a que puguin incorporar-s'hi altres representacions, quan, en el curs de la nostra actuació, les circumstàncies així ho aconsellin.

Ha arribat el moment de precisar pùblicament el programa del meu Govern. No es tracta de formular ara un programa la realització del qual hagi de portar-se a terme quan ens trobem a Espanya. Ni tan sols es tracta de fer en aquests moments, una declaració prop dels greus problemes polítics, econòmics, financers, culturals, militars, confessionals i de justícia, problemes dissortadament seculars a Espanya, que la Repùblica volgué resoldre i que el règim franquista ha assolit aguditzar tràgicament ; declaració en què s'expressés una vegada més el nostre ferm propòsit de superar l'abim que obra tota guerra civil, i la nostra ferma voluntat de crear el clima adequat que permeti la convivència pacífica dels espanyols.

(Passa a la segona plana).

Geografia politica

per A. Rovira i Virgili

Hem d'aplicar el nom geogràfic « Espanya » a tota la peninsula sud-occidental d'Europa amb les illes adjacents ? Hem d'aplicar-lo només a l'àrea de l'Estat espanyol ? Hem de reduir-lo a les terres peninsulars de llengua castellana ?

Quan emprem el nom « espanyol » hem de considerar-hi inclosos o hem de considerar-ne exclosos els gallecs, els bascos i els catalans en el sentit més ample d'aquest nom ?

Hem d'aplicar el nom geogràfic « Ibèria » al conjunt peninsular i insular, o només a la part oriental, és a dir, catalana ?

Quasi totes aquestes qüestions son velles, seculars i multiseculars. En el periode de la renaixença catalana han estat debatudes mil vegades, i encara em quedo curt en el compte. Pero heu-vos aci que els emigrats catalans d'Amèrica, o una part d'ells, hi son particularment sensibles. No fa gaires mesos la revista « Quaderns de l'Exili », de Coyoacan (Mèxic) proposava que el nom d' « Espanya » fos aplicat al conjunt dels pobles peninsulars, mentre que, invocant les teories prehistoriques de Pere Bosch Gimpera, condemnava l'ùs en aquest sentit del nom « Ibèria », que correspondria més aviat a la Catalunya Gran. Per una altra part, veig en el número del mes d'octubre del 1946 de « La Nova Catalunya », de l'Havana, un llarg article de Jordi Arquer que duu aquests epigrafs : « Entorn d'una conferència de Rovira i Virgili. — Precisions, acords, discrepàncies ». La conferència a què es refereix és la que vaig donar al Casal de Catalunya de Perpinyà pel mes de maig del 1945. L'articulista es plany de l'ùs que jo hi faig de les expressions « Espanya castellana », « pobles espanyols » i « Confederacio nacional ibèrica » que ell no considera compatibles amb la tesi nacional catalana.

✦ ✦ ✧

Quina culpa tenim els escriptors i els oradors catalans dels nostres dies si ens trobem de vegades amb una nomenclatura imprecisa, fluctuant i fins contradictoria ? Lluis Nicolau d'Olwer va publicar l'any 1945, a la revista « Ibèria », de Paris, un article on, citant nombrosos exemples, mostrava la diversitat de significacions que el nom « Espanya » ha pres en el decurs dels temps. En la meva « Historia Nacional de Catalunya » cito aixi mateix exemples d'aquesta mena, especialment els que proven que en l'època comtal els catalans anomenaven « Espanya » les terres de la peninsula ocupades pels sarraïns.

Ja en els temps carolingis veiem emprat el nom de « Marca Hispànica » per a designar la zona de la frontera amb els Estats sarraïns peninsulars, i ensems son designats oficialment amb el nom de « hispani » els emigrats, en gran part procedents del territori català, que fugint de la dominacio mora s'instal.len al Llenguadoc maritim. Segles després, les croniques catalanes anomenen « Espanya » el conjunt dels Estats cristians de la peninsula. I en la segona meitat del segle XVé., si el cardenal Joan de Margarit presenta les dues grans corones peninsulars, unides pel casament de Ferran i Isabel, com una ressurreccio de la Hispania Citerior i la Hispania Ulterior de l'època romana, diversos textos catalans fan la distincio entre Catalunya i Espanya, entre catalans i espanyols.

(Passa a la segona plana).

Per molts anys Mestre Fabra!

El dia 20 de febrer, Mestre Fabra farà setanta nou anys !

Sabem que tots els nostres llegidors, que tots els catalans nacionals aculliran, amb la mateixa joia que nosaltres la donem, aquesta noticia. El nom de Pompeu Fabra és ja un simbol per a tots nosaltres perquè hàgim d'esmentar els mèrits i la conseqüència civica i patriotica del nostre il.lustre Mestre.

Dient que Mestre Fabra ha consagrat d'una manera absoluta i total la seva vida a Catalunya, que gràcies a ell avui el català torna a ésser un magnific instrument de cultura i que sempre, àdhuc en les hores més desesperançadores, ha continuat treballant i tenint fè en la Pàtria, no farem més que esmentar, en una sintesi brevissima, tot el que té d'exemplar la seva existència. Afegint, encara, que Pompeu Fabra és un gran senyor, un home d'una simplicitat i d'una simpatia extraordinàries, un gran amic de la llibertat per als homes i per als pobles, acabarem de senyalar els aspectes sobressortints de la seva personalitat.

Aquest setanta novè aniversari coincideix amb la publicacio d'una nova « Gramàtica Catalana » del Mestre. Voleu una afirmacio més concreta de com Pompeu Fabra continua treballant, amb la fè i l'optimisme de sempre, per la nostra terra ?

« La Humanitat », que s'honora amb la col.laboracio de Pompeu

MESTRE POMPEU FABRA

Fabra, diu per molts anys al Mestre amb afectuosa admiracio. Amb la mateixa admiracio que li ho diran els catalans que saben tot el que ha fet Mestre Fabra per a la nostra terra.

Important declaracio del Govern de Catalunya

El Govern de Catalunya ha celebrat diverses reunions. A la fi de les deliberacions s'ha facilitat la següent nota:

« En les seves ùltimes reunions el Govern de Catalunya, amb assistència de tots els Consellers, ha estudiat les qüestions que afecten la politica catalana i republicana, tant en l'aspecte interior com en l'internacional. Per unanimitat s'aprovà una declaracio que exposa el pensament politic del Govern en l'hora actual.

« El Govern ha previst els mitjans que permetin portar a terme la politica acordada i reiterat la seva confiança al President de la Generalitat de Catalunya perquè prengui les mesures pertinents per a la seva execucio. »

El Govern de Catalunya ha fet public el document que publiquem a continuació. Aprovat per unanimitat i després d'un detingut exámen per part de tots els Consellers, aquest document ratifica la posició nacional catalana.

El fet que el Goven hagi reiterat la seva confiança al President Irla per a portar a terme l'execució de la politica que l'actual moment imposa, confereix a les reunions del Govern de Catalunya una innegable importància. Es d'esperar que tots els Partits i Organitzacions Catalanes posaran la seva confiança en l'acció del President.

En aquesta hora de responsabilitat escau al Govern de Catalunya de manifestar als catalans el seu pensament i les seves determinacions, sempre totalment orientats vers l'alliberacio de la Pàtria.

Ressalten en el moment actual els ultims acords de l'Assemblea de les Nacions Unides, nova fita en el curs internacional del problema hispànic. Aquest primer resultat feliç no hauria pas estat possible sense dos factors. L'un, l'heroisme dels resistents, prova incessant que la Republica no era oblidada i que ni per un moment deixava de reivindicar-se per a ella el dia de demà. L'altre, la solidaritat espiritual i activa, en cada pais, amb la nostra causa per part de les seleccions intel.lectuals, del public sà i sensible a les causes de la llibertat i de les organitzacions obreres. Gràcies a llurs iniciatives nobilissimes, l'afer hispànic gaudeix a tot arreu de calius durables d'afeccio i simpatia.

Ara, convinguda ja la quarantena per al règim franquista, el Govern de Catalunya, parlant en nom d'un esperit secular de llibertat, vol tanmateix, denunciar un recurs habitual dels règims de força : el suposat argument de la condemnacio de llurs malvestats que es produeix en tot el mon atempta a la dignitat nacional. En oposicio a aquest concepte, Catalunya, sempre tan ella mateixa, sent i exalta la col.laboracio de tots els pobles i voldria esmerçar-se en una obra conjunta que garantis per a tots les valors humanes i els estimuls d'una vida millor. Per igual causa recull amb emocio les paraules que, en diversitat de llengües, son adreçades als pobles hispànics i se sent determinada a correspondre a llur missatge de fè i confiança.

S'avé amb la significacio permanent de Catalunya la condemna universal rotunda del règim franquista. Els acords de les Nacions Unides evidencien el sentit d'aquella guerra en la qual no solament forem objecte de l'agressio feixista contra la democràcia hispànica, sino que igualment ens veièrem distingits amb un odi particular, motivat per la nostra promptitud a abatre la sublevacio, per l'existència del nostre règim autonomic, i per la nostra condicio de democràcia autèntica. Lluitàrem tots plegats en defensa dels ideals que més tard foren inspiracio de les democràcies vencedores. Tot el que faran les Nacions Unides per contribuir a resoldre el cas d'Espanya obeirà a un deure de rehabilitacio i de justicia. En prendre nota de l'avantatge obtingut, ens pertany de perseverar fins que en l'Organitzacio de les Nacions Unides la consciència mundial assoleixi el restabliment del dret conculcat. Per la nostra part, ens comprometem a recercar amb els pobles hispànics, el ràpid recobrament d'un règim de normalitat democràtica. Demostrem doncs, al mon la nostra capacitat politica i la maduresa que hem guanyat en les adversitats ; i, sobretot, posem fi al turment del nostre poble.

Amb irada tristesa el Govern de Catalunya ha seguit el calvari de dolor imposat a aquest poble nostre. Ha estat sempre atent a la crueltat dels opressors que, encara que la vulguin fer passar per atenuada, la mantenen condent i marca la vida col.lectiva amb un seguit de solcs abominables. Està atent a les dificultats de l'economia catalana, altre cop hostilitzada per una mala voluntat que encara agreugen la centralitzacio, la immoralitat i la ineptitud. Està atent a la situacio insostenible d'obrers, pagesos, menestralia i de tothom que treballa ; tots ells, a desgrat de les preteses millores socials, viuen en un règim de servitud, sense reconeixement de llurs drets més essencials i en un nivell de vida que voreja, si més no, l'indigència. Està atent al clima d'encongiment, fatigues, fam i misèria a qual es troba condemnat un poble que amb el seu treball tenia guanyada una condicio de vida benestant. I atent a tot, — avui més que mai —, es disposa a tot el que calgui per precipitar la fi dels dies calamitosos.

Tant per motius de rao com d'eficàcia, el Govern parteix del principi de la continuïtat institucional catalana i republicana. No fer-ho aixi seria reconèixer la rao de la força, acatar la injusticia passatgera, llençar com una nosa el nostre dret, sola insignia resplandent que ens resta, menystenir la darrera expressio de la voluntat democràtica del nostre poble — aquella voluntat el lliure exercici de la qual volem restaurar — i contradir la linia historica de la renaixença nacional. En la Generalitat restaurada, que en l'època moderna recull per primer cop en motlle estatal la voluntat politica catalana, culmina el procés del nostre recobrament. Defensada en vista d'aquests mèrits la continuïtat institucional — i aixo més en l'esperit profund que no pas en la lletra estricta — té signe positiu i integrador. Les institucions no son pas d'un grup o sector ; son de tots i a tots han de servir : vincle de conciliacio, defenso del dret i garantia de pau. Aci el Govern afirma el caràcter nacional de les institucions, llaç d'unio, en el present, entre la llei que el poble català ahir va donar-se i la que vulgui donar-se demà.

El Govern ratifica una vegada més l'afirmacio que ja féu ran de constituir-se, i que talment coincideix amb els acords de les Nacions Unides. Aixo és, que la normalitat politica que succeeixi a la dictadura franquista, ha de tenir com a primer objectiu una consulta popular amb sufragi universal que permeti de recollir l'expressio de la lliure voluntat del nostre poble, expressio que tots nosaltres ens comprometem a facilitar i a acceptar. En el règim democràtic que volem per a Catalunya, caldrà que la nova etapa comenci amb l'ordre assegurat, garantit, sobretot, per la voluntat cooperant de tots els sectors politics en pla nacional.

En la seva qualitat de dispositari dels drets catalans, el Govern afirma que a Catalunya, l'expressio de la voluntat democràtica pertoca al nostre poble, i que ha d'ésser presidida per un Govern que el representi. Cal tenir en compte que, per als catalans, demés de la qüestio de règim politic, economic i social, hi ha la qüestio nacional. Per aixo afegim que la consulta popular haurà també de comprendre l'expressio de la voluntat nacional catalana.

Aclarim que el Govern no es considera pas un organisme tancat ; repetidament foren invitats a entrar-hi elements d'altres sectors politics que li conferirien més amplitud. Només en ell pot cabre, dignificant-se per suprema avinença, la voluntat de tots. I és obvi que, relativament al pla de normalitzacio democràtica instat per l'O. N. U., son els governs republicans, ajustats en la forma que calgui, els que podran assegurar-ne el positiu caràcter democràtic tant en l'aplicacio com en els resultats ; el dret els assisteix i ofereixen la major garantia per presidir imparcialment les eleccions que iniciaran la nova tasca de pau i de reconstruccio.

La preocupacio cabdal del Govern es gira cap els catalans de dintre Catalunya. Proposit del Govern ha estat sempre el contacte cada vegada més intim i eficaç amb les forces politiques i socials, amb tots els patriotes de l'interior ; el patrocini de l'entesa i l'accio conjunta reclamades pel proposit comu*; el recolzament de tota iniciativa i actuacio que contribueixi a l'enderrocament del règim franquista i al redreç del nostre poble. Voldriem que les forces catalanes de la resistència es veièssin aplegades en un organisme representatiu nacional sota l'autoritat del Govern de Catalunya. Aquesta tasca d'unitat patriotica, aquesta conciliacio esdevinguda força, és condicio primera de tota obra de recobrament. A ella cridem als catalans, a ella hem d'anar tots nosaltres sense reserves i com més aviat millor.

Hem anat seguit amb emocio les gestes de la resistència catalana ; i en adreçar als seus rengles la nostra ferverosa salutacio valorem llur exemple i eficàcia. La resistència activa enardeix la moral del nostre poble, esperona la solidaritat internacional, destorba i fereix el règim, li dona aspecte de precària inestabilitat i en prepara i precipita la caiguda. Juntament amb ella, una altra mena de resistència — amor de la nostra parla, honor els nostres sentiments ultratjats, superficie mudament hostil i impenetrable — va imposant-se cada vegada més, anunci, també ella, de la batalla decisiva. I ja no col sino que la resistència s'estengui i s'intensifiqui, i determini aquell ambient enrarit que asfixia un règim. En altres hores, i de menor transcendència, el nostre poble s'ha redreçat en un d'aquells grans alçaments que tot s'ho emporten, que apleguen totes les voluntats i les subordinen al sentiment col.lectiu ; mostra, per als externs, de la nostra força democràtica. En aquesta hora d'extraordinària gravetat hem de seguir i superar aquells exemples. De cap manera bastaria un abrandament sentimental. Davant les incerteses de l'étapa que comença serà necessari un criteri clar, just, constant. Per a l'empresa de reconstruccio material i espiritual hi ha encara en els nostres pobles reserves sorprenents de capacitat creadora. La feina no ens espanta ; bell punt i som posats, el treball se'ns torna goig. Obeim al manament d'aquell ideal que dona preu a les nostres vides. Es amb aquest esperit obert, fraternal, nacional, sense partidismes ni prejudicis, que el Govern de Catalunya crida avui els catalans a l'alta empresa de tots.

PARIS, 1er. de febrer del 1947.

L'actualitat politica

COM S'ARRIBÀ A LA CONSTITUCIO DEL NOU GOVERN DE LA REPUBLICA

Acabàvem la nostra darrera cronica anunciant que el President de la Republica havia conferit al Senyor Barcia l'encàrrec de formar Govern. I tot seguit afirmàvem que llavors començava de debo a plantejar-se en tota la seva amplitud, el problema politic. Era natural que aixi fos des del moment que l'encarregat de formar el Govern havia d'exposar el seu programa als Partits i Organitzacions que eventualment havien de formar-ne part.

L'INTENT DEL Sr. BARCIA

El President Martinez Barrio encarregà al senyor Barcia la constitucio d'un Govern que reposés damunt dos principis irrecusables : l'un, que el Govern fos constituit pel major nombre de representacions parlamentàries i estats d'opinio politics i socials — i d'aquests els que sobretot tenen vida a l'interior d'Epanya ; l'altre que es disposi a practicar sense vacil.lacions un programa adreçat a l'enderrocament del franquisme, a la convivència pacifica dels espanyols i al restabliment de la Republica.

El senyor Barcia començà tot seguit les seves consultes i exposà als diversos Partits i organitzacions el seu programa. A més, demanava i obtenia del President de la Republica, un plaç de quaranta vuit hores per adreçar-se a diverses personalitats residents fora de França i poguer-ne rebre llur resposta.

La posicio dels socialistes fou — segons explica el propi senyor Barcia — la de negar tota participacio. Per ells l'ex-President del Consell s'havia solidaritzat massa estretament amb la politica del Cap del Govern anterior abans i en el decurs de la crisi i, per tant, « estava en condicions desaventatjoses per a formar el Govern que havia de realitzar la nova politica senyalada en la nota presidencial ».

Els elements de la C.N.T. es manifestaren en termes sensiblement iguals.

Amb tot, el senyor Barcia hauria prescindit d'aquestes col.laboracions i constituit un Govern amb preponderància republicana i participacio comunista i, potser, d'elements de dreta a tipus individual.

LA NEGATIVA DE L'ESQUERRA I DELS BASCS

La intencio de l'encarregat de formar Govern quedava frustada quan els senyors Ferrer i Jauregui, en representacio d'Esquerra Republicana de Catalunya i el Partit Nacionalista Bas li lliuraven, la tarda del 5 de febrer, la següent comunicacio :

« Reunits els Comités Executius d'Esquerra Republicana de Catalunya i del Partit Nacionalista Basc, després d'estudiar la situacio actual de la crisi del Govern de la Republica, recorden que responsgueren a la crisis presidencial propugnant un Govern d'àmplia concentracio i extensa representacio, presidit per una personalitat republicana, sense precisar-ne les caracteristiques ni per definicio, ni per exclusio ».

En l'actual estat de les gestions portades a terme amb noble proposit per Don Augusto Barcia, constaten la no col.laboracio de forces que, per raons d'ordre interior i exterior, integraven l'anterior Govern. Considerant que en les actuals circumstàncies seria improcedent acceptar una solucio d'aquest tipus com a solucio de la crisis, no poden, per tant, prestar el seu concurs en les esmentades condicions.

Aquesta opinio ha estat expressada conjuntament al Sr. Barcia, amb la conviccio de respondre aixi als interessos de la Republica.

Immediatament « essent ben clar el sentit i l'abast de la nota copiada » — com ha dit el propi senyor Barcia — l'ex-President declinà l'encàrrec que li havia conferit el President de la Republica.

RODOLF LLOPIS, ENCARREGAT DE FORMAR GOVERN

El Sr. Martinez Barrio cridà en la mateixa tarda el Secretari General del Partit Socialista Obrer Espanyol, senyor Rodolf Llopis. A la proposta de formacio del nou Govern que li fou feta pel senyor Martinez Barrio, va respondre-hi el senyor Llopis demanant un curt plaç per a consultar el seu Partit i la U.G.T. A dos quarts de vuit del vespre el senyor Llopis retornava a la Presidència de la Republica i manifestava als periodistes l'acceptacio de l'encàrrec. Afegí que l'endemà sotmetria al senyor Martinez Barrio les grans linees del programa del Govern que es proposava constituir i que si el President de la Republica hi estava d'acord començaria tot seguit les consultes adients amb els Partits i les Organizatcions.

LA BASE PROGRAMATICA I LES CONSULTES DEL Sr. LLOPIS

El President de la Republica acceptà el programa del senyor Llopis i l'autoritzà a començar les consultes per a la formacio del nou Govern.

EL PROGRAMA

Aquest programa el senyor Llopis va sintetitzar-lo en una nota en la qual comença recordant els termes de l'encàrrec del President Martinez Barrio per a la constitucio del nou Govern que ja hem esmentat al donar compte de les gestions portades a terme pel senyor Barcia. Afegeix que cal precisar la interpretacio i la importància que dona a la seva missio, tenint en compte que s'estableix un pla d'activitat que el Govern haurà de portar a terme tant com serem a l'exili. Els objectius son :

« 1er. — Lluitar amb eficiència per l'enderrocament del règim feixista i retornar les llibertats al poble espanyol (arribar al restabliment de la Republica).

« 2on. — Privar que pugui establir-se a Espanya altre règim que no sigui la Republica, sense conèixer, abans, la voluntat dels espanyols manifestada lliurament pel sufragi i amb tota mena de garanties.

« Per assolir-ho penso constituir un Govern que comprengui el major nombre possible de representacions parlamentàries i obreres per bé que amb un nombre reduit de carteres.

« El Govern restarà obert a possibles incorporacions de representants de l'opinio quan les circumstàncies ho aconsellin.

« El Govern inspirarà la seva politica internacional de la declaracio ministerial aprovada per les Corts el 7 de novembre del 1945, a Mèxic i es mantindrà dintre l'orbita de l'Organitzacio de les Nacions Unides.

« Es posarà en relacio amb l'O. N. U. i s'oferirà com l'instrument capaç d'organitzar, el moment vingut, la consulta electoral à Espanya acceptant les condicions senyalades en la resolucio de l'O N U. i les estipulacions que podrien establir-se amb les representacions que, en aquell moment, entraran en el Govern.

« Pot produir-se el cas que el Govern no arribi a reunir les assistències necessàries per ésser considerat com l'instrument apte per a portar a terme la consulta electoral i que sorgeixi un altre instrument que pugui obtenir aquestes assistències.

« En aquest cas el Govern no dificultarà la seva accio pero mantindrà amb tot vigor les institucions republicanes fins a conèixer la voluntat del poble espanyol expressada lliurament, i amb totes les garanties, pel sufragi.

« El Govern prestarà una atencio primordial als problemes de l'interior a fi d'obtenir la confiança de les forces que lluiten contra el règim franquista, condicio indispensable per estructurar un pla d'accio eficient.

« Finalment, el Govern es proposa comparèixer davant les Corts tot seguit que aixo li sigui possible ».

LES GESTIONS

No tardà gaire a veure's — i d'altre banda el mateix interessat ho confirmà — que el senyor Llopis menaria amb tota rapidesa les seves gestions. En efecte, la mateixa tarda rebé els representants d'Union Republicana, de Izquierda Republicana, d'Esquerra Republicana de Catalunya, del Partit Nacionalista Basc i de la Confederacio Nacional del Treball. A tots ells va lliurar-los la nota que hem esmentat i els precisà i aclari algun altre punt del seu programa i la modalitat que tindria el nou Govern cas de reeixir en les seves tasques. El senyor Llopis pregà a tots els consultats que estudiessin amb rapidesa les seves propostes i que l'endemà mateix li tornessin una resposta.

La conversa del senyor Llopis amb els representants de l'Esquerra, Josep Tarradellas i Carles Pi i Sunyer, pel Consell Executiu, i Pere Ferrer, per la minoria, fou extensa i molt cordial. Fet significatiu : tota ella — aixi com les demés entrevistes que l'encarregat de formar el Govern havia de sostenir amb els nostres amics — transcorregué en català.

Les impressions recullides el vespre del dia 7 eren més aviat optimistes. Se sabia que el Partit Socialista i la U.G.T. apoiaven incondicionalment al senyor Llopis, que la C.N.T. li prestaria el seu concurs. Mancava saber què respondrien els altres Partits Consulats.

L'endemà, el senyor Llopis, anà rebent les respostes dels Partits i discutint les modalitats de la formacio del nou Govern.

Per bé que les gestions fossin un xic laborioses avançaven de manera satisfactoria.

L'Equerra presentà al senyor Llopis alguna observacio que fou acceptada per l'encarregat de formar Govern.

Per altra banda el futur President rebia una resposta afirmativa del Partit Comunista Espanyol, al qual el dia abans havia plantejat tres preguntes, i arribava a un acord amb els republicans espanyols de « Izquierda » i « Union Republicana ».

Al sortir de la darrera entrevista, que els nostres amics tingueren amb el senyor Llopis, Josep Tarradellas declarà que la constitucio del nou Govern podia donar-se com a imminent.

EL GOVERN ESTA CONSTITUIT

En realitat només mancava l'atribucio de carteres, a la qual s'emprà el President la diada del diumenge.

A les set del vespre, el senyor Llopis arribava a la presidència de la Republica, i sotmetia al M. Martinez Barrio la llista del nou Govern. Moments després, en l'avant-despatx presidencial, voltat d'un nombre imposant de periodistes de totes les nacionalitats, donava la composicio del segon Govern de la Republica a l'exili, que publiquem en lloc destacat d'aquesta edicio.

Sembla que no tardarà gaire a saber-se el nom del representant de la C. N. T. Amb tot pot tardar encara alguns dies a publicar-se la designacio, car en una reunio celebrada a Tolosa pels cenetistes exiliats, s'ha acordat que fos l'organitzacio de l'interior la que designés el nou Ministre. Donem tota l'autoritat i tota la responsabilitat, — diuen els cenetistes — a la nostra organitzacia d'Espanya.

El senyor Llopis, desques d'haver facilitat la llista, afegí :

— Espero poguer ampliar, quan arribi el moment, el Govern que acaba d'ésser constituit i acceptat pel President de la Republica, amb representants d'opinions i objectius coincidents amb els nostres. La porta és oberta a noves incorporacions.

El Cap del Govern agraí les facilitats que havia trobat prop dels Partits i organitzacions, i anuncia que l'endemà dilluns tindria lloc el primer Consell de Ministres.

— El segon Govern de la Republica en exil està constituit — acabà dient — I ara, a treballar

REUNIONS DEL NOU GOVERN

En efecte; el dilluns es reuni per primera vegada el Govern. Més que un Consell politic pot dirse que es limità a una presa de contacte i a l'organitzacio interna de les seves tasques. Fou acordat que en la reunio que havia de celebrar-se l'endemà sota la Presidència de S. E. el President de la Republica, els Ministres presentarien llurs observacions sobre l'organitzacio i problemes pendents i a escometre en els diversos departaments que tenen encarregats. Finalment es designà al Ministre Fernando Valera com a Secretaridel Consell.

El President de la Republica, senyor Martinez Barrio reunia, doncs, el Govern. I davant tots els Ministres, excepte naturalment, el de la C. N. T. que encara no ha estat designat el President pronuncià un discurs de benvinguda i digué que la tasca d'aquest Govern era d'una trascendència extraordinaria per a l'esdevenidor del nostre poble.

El moment i la responsabilitat son veritablement historics diuen que afirmà el President de la Republica. El cap del Govern va remerciar-lo en nom propi i dels seus propis companys, i al retirar-se el senyor Martinez Barrio de la sala de reunions els components del Govern republicà continuaren les deliberacions. A l'acabar aquest Consell, el Secretari senyor Valera facilità la següent referencia oficiosa :

« El Consell de Ministres del Govern Republicà Espanyol s'ha reunit sota la Presidència del Cap de l'Estat per procedir a l'exàmen de l'actual situacio politica i fixar les linees generals del treball a desenvolupar en cada Departament ministerial per tal d'obtenir una ràpida realitzacio dels objectius fixats i que seran fets publics en la declaracio que farà el senyor Rodolf Llopis ».

Les actualitats cinematografiques filmaren el President i els Ministres i el Cap del Govern apropant-se al microfon féu la següent manifestacio :

« Aquest Govern és un Govern d'accio per treure Franco del poder, per tornar al poble espanyol les seves llibetats i per restablir la Republica ».

En dues darreres reunions, celebrades dijous a la tarda i divendres al mati el Govern prengué coneixement de la declaracio feta publica pel President Rodolf Llopis i que publiquem en altre lloc d'aquesta edicio.

RODOLF LLOPIS VISITA EL PRESIDENT IRLA

Una de les primeres visites el nou Cap del Govern de la Republica l'ha feta al President de la Generalitat de Catalunya, senyor Josep Irla. L'entrevista fou molt cordial i afectuosa. El President de Catalunya va retornar-la el mateix dia.

EL SENYOR GIRAL A MEXIC

L'ex-Cap del Govern, Dr. José Giral, marxà dissabte passat, en avio, cap a Mèxic, on el Dr. Giral es reintegra a la seva càtedra de quimica biologica.

L'endemà mateix de la constitucio del nou Govern el Dr. Giral donà possessio del seu càrrec al nou Presiden, Ambues personalitats tingueren un llarg canvi d'impressions.

Abans de sortir de França, l'ex-President ha rebut grand nombre de visites de comiat. Pot dir-se que tots els dirigents de Partits i Organitzacions s'han despedit d'aquest il-lustre republica.

El President Irla va oferir-li un dinar al qual assistiren els nostres amics Josep Tarradellas, Miquel Santalo i Pere Ferrer, els Consellers Senyors Manuel Serra i Moret i Joan Comorera, els senyors Rafael Tasis i Rafael Closas, del Consell Directiu d'Acio Catalana Republicana, el senyor Felip de Sola de Cañizares, dels republicans de Lliga Catalana, i el senyor Ramon Soliva, del Secretariat del P. S. U. C. L'ex-Cap del Govern agrai, molt emocionat, aquesta deferència i ratificà l'afecte que sempre ha tingut envers Catalunya.

LES REACCIONS A ESPANYA

Qué es diu d'Espanya ? Com hi ha estat acullit el nou Govern ? E's nostres lectors plantejaran aquestes preguntes. A elles podem contestar-hi amb alguna precisio. Primerament, l'interès amb què ha estat seguida la crisi és evident. Per més que hagi volgut embolcallar-ho enmig una onada de menyspreu i d'insults, la premsa i la ràdio ha hagut de parlar llargament de les incidències de la politica republicana. I, naturalment, una vegada constituit el nou Govern els comentaris no han deixat de produir-se. L'atac és general contra tots els oposants. Tant val Giral, com Prieto, com Negrin ! — escriu un portanveu madrileny. En realitat es tem una nova onada antifranquista a l'exterior, moguda aquesta vegada pel socialisme internacional. A més, l'espantall del comunisme és molt dificil de continuar essent sostingut. En general s'espera — amb interès l'actuacio del nou Govern. Hom es pregunta si els socialistes d'arreu del mon deixaran fracassar els seus companys d'Espanya o bé si, fent causa comuna amb ells — no pas de manera sentimental i verbalista, sino amb tota l'eficiència que dona tenir el poder en moltes nacions — precipitaran la caiguda de Franco i possibilitaran que el nostre poble pugui manifestar-se clarament i lliurament. Mentrestant, es concedeix un marge de confiança al nou èquip per part de tots els que desitgen l'enderrocament de la Dictadura franquista. Ells — volem dir Franco, i el seu aparell repressiu — multipliquen els atacs i les detencions. Aquests darrers dies han estat particularment nombroses a Barcelona i Madrid.

EL PERILL MONARQUIC

I del canto dels monàrquics ? Recordaran els nostres lectors que en la darrera edicio de « La Humanitat » donàvem compte d'un viatge a Portugal del General Moscardo. L'emissari de Franco no s'ha pas entès amb els homes d'Estoril. Sembla que Franco proposava el traspas directe cap a la Monarquia, pero sota la seva direccio, quan el moment fos oportú i lligant el retorn del pretendent al seu bon voler. De tal manera que Don Juan li hagués hagut de donar les gràcies i estar al seu bon albir.

Moscardo ha fracassat. La manifestacio més clara i més concreta és que el Pretendent ha prohibit — i ho ha fet escampar per tota la premsa internacional — que cap dels seus addictes acceptés cap càrrec del règim del Caudillo.

Car la maniobra franquista té ara un nou abast. Amb acord o sense Franco vol lligar-se amb la Monarquia i preparar-se aixi un brillant esdevenidor. Una informacio d'origen britànic de fa ben poc dies assegura que militars amb alt comanament a Espanya negocien amb els monàrquics representats per Gil Robles un acord encaminat a la restauracio.

Els militars han proposat als Monàrquics la constitucio d'un Govern de Regència presidit per Don Juan o bé, si el Pretendent cregués que encara no ha arribat l'hora de comprometre's, per persona designada per aquest grup de militars i les forces representades per Gil Robles. Pero sembla — sempre segons la mateixa informacio de procedència anglesa — que no hi ha hagut acord, car els militars voldrien purament i simplement una restauracio, sense cap consulta electoral, més o menys ben organitzada, que la legitimés. Per contra els altres creuen que podria fer-se un plebiscit, més o menys sincer (tan poc com es pogués), per a decidir la forma de règim. Creuen que entorn el problema espanyol hi ha fixada l'atencio de l'opinio internacional, sobretot de l'O. N. U., i que les democràcies no podrien acceptar de cap de les maneres una restauracio que no reposés sobre quelcom que pogués legitimar-la.

Donàvem compte, en la mateixa edicio, del trencament de relacions entre els Monarquics i l'Aliança Nacional de Forces Democràtiques. Les informacions que recullim avui palesen el ben fundat d'aquesta actitud i com cal que en el camp republicà es mantingui tota l'energia i tota la decisio davant qualsevol maniobra. Certament, hi ha un fet acceptat, i és el de que cal donar una solucio al nostre problema i que Franco no pot mantenir-se indefinidament al Poder. Pero que la consciència antifeixista es mantingui ben vigilant ! Car ara els monàrquics novament intentaran un apropament i novament no oferiran cap garantia. De la intransigència de l'oposicio a l'interior, de la col.laboracio que s'estableixi amb el Govern de la República, de l'accio internacional que aquest porti a terme, en depenen moltes coses. Cal actuar ràpidament, decididament i amb tota energia.

Geografia politica

(Vé de la primera plana)

Tot aixo indica que ni abans ni ara, aquests noms no han pres un sentit fix i precis. Val a dir que pertot trobem casos semblants. Les nomenclatures — les geogràfiques com les altres — no han arribat sempre a la plena fixacio. Que seria desitjable que hi arribessin ?, bé ho crec. Pero aixo no depèn dels redactors de « Quaderns de l'Exili », ni de Jordi Arquer, ni de mi mateix, ni de ningù personalment. Remarcaré, de passada, que la tesi arqueriana, segons la qual els no castellans no han d'ésser anomenats espanyols, s'oposa diametralment a la de la revista de Coyoacan, que fa espanyols fins els portuguesos.

No trobo convincent la rao que aquesta revista dona per a rebutjar el nom « Ibèria » en el sentit general peninsular amb què és emprat des del segle dinovè ençà. En cert que els estudis prehistorics porten avui a la conclusio que en la poblacio pre-romana del planell central abundaven força més els celtes que els ibers, i que aquests s'establiren preferentment a la part oriental de la peninsula. Pero si apliquéssim als noms de la geografia politica un criteri de tal naturalesa, s'hauria de canviar el nom de França, i el d'Angleterra, i el d'Alemanya, i el de Bèlgica, i el de Bulgària, i encara d'altres.

Els noms de la geografia poitica son en molta part convencionals. I no és gaire fàcil de canviar-los per raons més o menys cientifiques. Volent millorar la nomenclatura, es canvia sovint en una més gran confusio. Si s'ha adoptat ja d'una manera general el nom « Ibèria » per a designar el conjunt de la peninsula, com fariem prevaler el sentit limitat que hom proposa ? I com rebrien els portuguesos l'intent d'incloure'ls de nou en la denominacio « Espanya » ? Tinc motius per creure que no el rebrien bé.

✦ ✦ ✧

Acabaria aqui el present article si Jordi Arquer no em fes un retret absolutament gratuit i inexplicable. Assegura que jo vaig dir en la conferència per ell comentada : « Ara Espanya és una nacio ». El cas és que aquesta frase, indegudament aïllada, pertany a un paràgraf on sostinc tot el contrari del que Arquer m'atribueix. Diu literalment el text de la conferència :

» Oficialment, diplomàticament el mot nacio té el sentit d'Estat independent, amb personalitat internacional, com és el cas de la denominacio Nacions Unides. En aquest sentit son també nacions Libèria, el Luxemburg i les Repùbliques centro-americanes. Ara Espanya és una nacio ; si les seves provincies es convertissin en cinquanta Estats independents, cadascuna seria una nacio. Aixi el mot és buit de tota substància espiritual. Aquesta substància es troba en l'altre accepcio del mot, la que nosaltres li donem. No podem ni devem renunciar a aplicar a Catalunya el terme nacio, que correspon a una realitat... »

Espero que bastarà a Jordi Arquer el rellegir aquestes ratlles copiades per a reconèixer l'error de la seva interpretacio. Encara he d'afegir que quan jo parlo de la Confederacio nacional Ibèrica ho faig, com ben clarament es dedueix del text, per a significar la confederacio de nacions, diferent de la confederacio regional, o de regions.

Res no he de rectificar, doncs, de la conferència de Perpinyà. He estat, soc i seré català nacional, i tinc com un honor l'haver introduit aquesta denominacio clara i expressiva en el lèxic de la nostra renaixença.

A. ROVIRA I VIRGILI

Els Casals Catalans

NEVERS (Nièvre)

El diumenge 29 de desembre tingué un repartement de joguines als infants refugiats, organitzada pel Casal Català del Nivernais.

L'acte començà amb unes paraules del President del Casal, senyor Josep Mayals, el qual després d'explicar l'abast de la festa, féu pal-lès els seus desigs, que el proper Nadal poguem celebrar à la nostra Pàtria. —

Seguidament, el « clown » Oswald i el seu company feren la joia dels presents, especialment als infants, amb leurs interpretacions plenes d'humor i de gràcia.

Després d'un recital de poesies a càrrec de varis nens i nenes, que foren molt aplaudits, els Srs. Joan Ollé i Ballvé interpretaren uns fragments lirics. La senyora de Pérez recità la poesia « La Barca », éssent tots llargament aplaudits. A continuacio fou distribuit als infants presents a la festa un magnific brenar, i unes joguines, quedant tots molt contents del gest del Casal.

En darrer terme, l'orquestrina que amb tant d'encert dirigeix el jove mestre L. Draus interpretà un selecte programa. La sardana « Canço d'amor i de guerra » provocà l'entusiasme dels catalans alli reunits.

La festa que conegué un gran èxit de public, acabà amb unes paraules del Sr. Mayals agraint als alli presents i als que han contribuit a la brillantor de la festa, la seva generosa col-laboracio.

ANGOULÊME (Charente)

La Junta de govern del « Casal Català » d'Angoulème, fa avinent a tots els Casals catalans de França i a tots els particulars que pogués interessar-los, que tota la correspondència deu adreçar-se al Sr. Joan Depé, 15, route de Saintes, Angoulème.

F. N. E. C.

El dia 10 de desembre va tenir lloc al « Casal Català » de Tolosa una reunio de tots els estudiants catalans residents a aquesta Ciutat per de consituir la Comissio Local de la F. N. E. C. a Tolosa. Els estudiants que havien estat convocats per la premsa varen acudir nombrosos. L'esmentada Comissio quedà constituida amb els següents companys :

Mercè Juvé, Marga Miro i Enric Bertran.

Per adhesions i informacio adreceu-vos al company Enric Bertran, 7, rue Pharaon, Toulouse (Hte-Garonne).

VIDA DEL PARTIT

Del Ple d'E. R. de C. a Montpeller

Rectificacio

Per un error involuntari, en la ressenya del Ple dels Organismes de nostre Partit celebrat darrerament a Montpeller, publicada en el darrer número de « La Humanitat », dèiem que el Departament de la Dordonya havia excusat la seva presència a les esmentades reunions, quan en realitat l'esmentat Departament fou representat pel President del Comité de la Dordonya senyor Jacint Carrio el qual va intervenir en els debats dels diferents assumptes alli tractats.

El qual fem constar per satisfaccio dels nostres amics de l'esmentat Departament.

GERS

El proper dia 22 de febrer tindrà lloc a Auch una assemblea departamental de militants del nostre Partit.

A l'ordre del Dia hi figura, a més diversos apartats d'ordre administratiu, el donar compte als militants del que fou el Ple dels Organismes del nostre Partit celebrada darrerament a Monpeller.

ALTS PIRINEUS

El passat dia 26 de gener tingué lloc a Tarbes una reunio d'informacio als militants d'E. R. de C. del Departament.

Després d'escoltar l'extens informe que féu el President del Comité Departamental Sr. Josep Mogas. del que foren les reunions dels diferents organismes del Partit, tots els assistent es declararen unànimement satisfets dels acords que varen ésser presos a Montpeller, referent als diferents problemes politics que havien estat estudiats.

Seguidament es prengueren diversos acords que afecten a la vida interna del Comité Departamental, organitzacio, Ajuts, etc.

AUDE

El passat dia 9 de febrer tingué lloc a Carcassona un Ple extraordinari del Comité Departamental, amb assistència de tots els membres del Comité i els delegats dels Comités Comarcals i Locals del Departament.

El Sr. Joaquim Prat, del Secretariat Permanent del Consell Directiu a França feu un extens i detallat informe de les reunions plenàries que els Organismes d'E. R. de C. celebraren a Montpeller.

Després de discutir-se varis assumptes de tràmit, els reunits s'ocuparen de la situacio dels militants necessitats i de l'ajut que se'ls pot aportar. A aquest objecte, i en vistes a organitzar un sistema d'ajut eficaç basat amb les normes donades pel Consell Directiu, es nomenà una ponència per a redactar un projecte d'Estructuracio d'Ajut Departamental. Aquesta és integrada pels Srs. Josep Vàzquez, secretari departamental d'Ajut i Francesc Felivène, vocal del Comité Departamental.

Finalment s'acordà celebrar una assemblea departamental de militants el proper dia 2 de març.

Convocatoria

El Comité Departamental de l'Aude convoca tots els militants del Departamen a l'assemblea general que tindrà lloc a Carcassona el diumenge dia 2 de març al « Café Glacier » a les 9 del mati.

ELS NOSTRES CAIGUTS

Novament hem de fer conèixer als nostres amisc la pèrdua d'un militant d'E. R. de C. EUGENI RIERA I MOLL, ex-Président del Centre Republicà Federal del Districte IX de Barcelona, va morir el 8 d'octubre del 1943, al camp d'extermini nazi de Buchenwald, on hi va ésser deportat.

Una victima més a afegir a la ja molt llarga llista de militants nostres que han pagat de llur vida la seva significacio politica i la consequècia que han posat en mantenir-la.

Als seus familiars i amics presentem el nostre més sincer condol.

DORDONYA

Necrologica

Després d'una llarga malaltia (lesio pulmonar) que l'havia mantingut allitat, ha mort a Thonac el militant d'E. R. de C. Salvador Ferrer Sabaté, natural de Vallbona d'Anoia (Barcelona) on havia ocupat el càrrec, a més de Conseller Municipal, el de Secretari del Centre del nostre Partit, en les funcions del qual es feu remarcar pel seu entusiasme i el gran amor al Partit.

Al seu enterrament hi assisti un gran nombre d'exiliats residents a aquella localitat, i d'altres vinguts del Departament.

El nostre més sentit condol als seus famiiars.

Joaquim TERMES és mort

Donem la noticia amb profond dolor : ha mort a Paris el nostre benvolgut company Joaquim Termes, President d'Honor del Comité Departamental del Sena i fins fa poc President efectiu d'aquest organisme del nostre Partit.

Al llarg d'una vida exemplar, tota ella consagrada a l'ideal, Joaquim Termes servi amb entusiasme ininterromput la nostra causa. Catalanista i republicà de sempre, el seu nom va lligat a totes les lluites menades per la bona causa des de principis de segle. Fou un dels primers seguidors de Macià i en la barriada de Sant Andreu un militant entusiasta i estimat del nostre Partit.

A l'exili el seu comportament fou exemplar. La Gestapo va detenir-lo i estigué diversos mesos reclos en el camp de Compiègne. I en el moment de produir-se l'alliberacio de França fou dels primers a reconstituir l'organitzacio del nostre Partit en el Departament del Sena. En fou el President fins poques setmanes abans de la seva mort. Llavors, els militants del nostre Partit, davant la impossibilitat de reelegir-lo, donat el seu precari esat de salut, el designaren President d'Honor del Departament del Sena.

Joaquim Termes ocupava, a més, la Presidència de la « Lliga Catalana dels Drets de l'Home ».

Mestre impressor, el seu nom va lligat a la majoria d'edicions que s'han fet en català a Paris en el decurs del nostre exili. Fet colpidor : la darrera obra composada sota la direccio tècnica de Joaquim Termes, haurà estat la Gramàtica Catalana de Mestre Fabra.

L'acte de la incineracio de les despulles del nostre amic constitui una emocionant manifestacio de dol. L'assistència fou nombrosissima, malgrat la inclemència del temps. No cal dir que hi havien gairebé tots els nostres militants de Paris, amb el seu Consell Departamental al cap i les J.E.R.E.C. També hi assisti el nostre Secretari General, Josep Tarradellas. A més registràrem representacions de la « Lliga Catalana dels Drets de l'Home », « Cultura Catalana », Federacio Nacional d'Internats i Deportats Espanyols, C. G. T., « Izquierda Republicana », « Union Republicana », « Casal Català de Paris ». Accio Catalana, etc.

Josep Quero-Molares, ostentava la representacio del President de Catalunya, Josep Irla, i el Secretari General de la Presidència de la Republica, senyor Giner de los Rios, la del Sr. Martinez Barrio.

Els nostres amics Josep Quero i Joan Tauler, pronunciaren emocionants parlaments de glosa i homenatge a la vida i a l'actuacio de Joaquim Termes.

« Esquerra Republicana de Catalunya » i la « Humanitat » reiteren à la vidua i fills del nostre malaguanyat amic l'expressio, sincerissimo del seul condol.

A LA CIUTAT UNIVERSITARIA DE PARIS...

ANDRÉ MALRAUX evoca la nostra tragèdia

El prop-passat dimarts dia 11 els estudiants catalans de la seccio de la F. N. E. C. de Paris, en col-laboracio amb llurs companys bascos i espanyols, presentaren als universitaris francesos el film d'Andre Malraux : « Espoir », que, com es sabut, descriu un episodi de la nostra guerra civil. La magnifica sala d'actes de la Ciutat Universitària de Paris estava plena a vessar en el moment de començar la projeccio i foren molts els que no hi pogueren assistir per manca de lloc. En lloc preferent, hi assistia la vidua del President Companys, el Ministre d'Instruccio Publica del Govern de la Republica, el nostre amic M. Santalo i representacions oficials d'altres organismes republicans.

El film, potser imperfecte tecnicament degut a les multiples dificultats que calgué vencer per a realitzar-lo, es força emotiu i compta amb algunes escenes d'un real valor cinematografic. El public, que havia aprovat amb murmuris significatius alguns dels passatges, esclatà en una gran ovacio al finalitzar la projeccio.

Acte seguit, André Malraux, el gran escriptor francès i antic combatent de l'aviacio republicana, pronuncià una brillant i afectuosa al-locucio glosant alguns dels aspectes de la seva obra, encoratjant als nostres compatriotes en la lluita contra la tirania franquista i condemnant la « mauvaise conscience de l'Europa » que permet que, dos anys després de la caiguda de Hitler i de Mussolini, encara es mantingui al poder el darrer representant del feixisme. Les darreres paraules d'aquest bon amic de Catalunya i de la Republica, foren subratllades per una gran ovacio a peu dret.

Felicitem ben sincerament a la F. N. E. C. pel gran exit obtingut, com tambe a la UFEH i a la EIA. Es amb actes com aquest que es dona prestigi a la nostra emigracio i que es facilita la comprensio de la terrible tragèdia del nostre poble.

ES DEMANEN NOVES DE...

Francesc Pallarés, de Masalcoreig (Lleida), que havia residit a Ile Jourdain (Gers) Les persones que puguin donar-ne alguna referència son pregades de comunicar-les al Sr. Ignasi Monclus, 45, rue Saint-Louis, Montauban (Tarn-et-Garonne).

DECLARACIO DEL PRESIDENT DEL CONSELL

(Vé de la primera plana)

Més que d'un programa a realitzar es tracta de fixar les activitats que aquest Govern es proposa desenvolupar mentre romanguem a l'exili. Aquestes activitats han d'anar encaminades, en primer terme, a treballar intensament, a lluitar amb eficàcia per enderrocar el règim franquista que avui oprimeix el nostre pais, a tornar les llibertats al poble espanyol, a assolir el restabliment de la República.

Les activitats del Govern es consagraran igualment a impedir que pugui establir-se a Espanya cap règim, de no ésser el republicà, sense que prèviament s'hagi manifestat la voluntat dels espanyols amb referència a aquesta qüestió, voluntat expressada lliurament amb les degudes garanties mitjançant eleccions.

Per assolir aquests fins, el Govern es proposa realitzar a l'interior, una política que, conjugant les assistències internacionals que poguem reunir, amb l'acció de les forces que a l'interior lluitin contra el regim actual, acceleri l'enderrocament del franquisme, condició prèvia per a la convivència pacífica dels espanyols i el recobrament de la Repùblica.

Internacionalment, el Govern, que inspirarà la seva política en la Declaració Ministerial que aprovaren les Corts, a Mèxic, el 7 de novembre del 1945, desitja tenir cordials relacions amb tots els paisos democràtics i agraeix als Estats d'Europa i Amèrica que ja ens han reconegut la prova de confiança i bona amistat que han tingut envers la Repùblica Espanyola, especialment al Govern i al poble dels Estats Units Mexicans, per la seva noble i decidida actitud de sempre, i al Govern i el poble de França per la generosa hospitalitat que ens concedeix.

El Govern s'esforçarà per obtenir els apois i les assistències fins ara no assolides, i continuarà les relacions, ja establertes, amb l'Organització de les Nacions Unides, dintre l'òrbita de les quals vol actuar. Persuadit que la recent resolució de l'O. N. U. pot ésser un instrument eficaç d'accio si s'utilitzen les perspectives que ofereix i les oportunitats que depara, proclamem i proclamarem en tot moment davant l'O. N. U., la nostra voluntat d'ésser, com a organ legítim, aquells que, en el seu dia, organitzin, amb totes les garanties desitjables, la consulta electoral.

El Govern segueix amb profonda emoció tot el que s'esdevé a Espanya. Sent en el seu propi si les angoixes, els sofriments del poble espanyol, i rendeix l'homenatge de la seva entranyable gratitud a aquells que, en la clandestinitat, amb evident menyspreu de llur llibertat i adhuc de llur pròpia vida, continuen ininterrompudament la lluita contra la tirania franquista.

El Govern prestarà primordial atenció als problemes de l'interior a fi d'assolir la confiança de les forces que lluitin contra el règim franquista, condició indispensable per articular amb elles un pla d'acció eficient que contribueixi a l'assoliment dels nostres fins. Per això els nostres esforços s'encaminaran a agrupar en un organisme de resistència totes les forces antifranquistes, i a que aquest organisme sigui la projecció, la continuitat del Govern a l'interior.

El Govern no oblida, tampoc, tota una altra sèrie de problemes que la vida de l'emigració planteja, als quals prestarà l'interès que mereixen i que tractarà de resoldre.

Finalment, aquest Govern desitja comparèixer davant les Corts tan aviat com li sigui possible.

Coneixem perfectament els termes en què està pantejat el problema espanyol, i ens disposem, acompanyats dels Governs Autònoms — suscrivint els principis continguts amb referència a aquest aspecte en la Declaració Ministerial aprovada per les Corts, a Mèxic —, a no escatimar cap esforç ni sacrifici per a l'assoliment dels nostres propòsits.

Amb el pensament fit en Espanya i en la Repùblica, el Govern comença a treballar.

París, 14 de febrer del 1947.

La personalitat dels nous ministres

L'anterior Govern es composava de catorze ministres ; l'actual està integrat per vuit. De l'anterior formacio figuren en l'actual els senyors Miquel Santalo, Manuel Irujo, i Trifon Gomez. Deixen d'ésser Ministres els senyors Giral, Torres Campanyà, Alvaro de Albornoz, Augusto Barcia, Hernandez Sarabia, Santiago Carrilo, Castelao, Leiva, Horacio Prieto, Sànchez Guerra i Enrique de Francisco.

La personalitat dels nous Ministres és ben acusada en el republicanisme i l'obrerisme ibèric.

Rodolf LLOPIS

El nou President del Consell, senyor Rodolf Llopis, per be que no havia estat mai Ministre, ha ocupat càrrecs molt importants i és una de les personalitats de més relleu del P.S.O.E., del qual es actualment Secretari General.

El senyor Llopis, que és alacanti i compta prop de cinquanta anys, és Professor de l'Escola Normal de Madrid. Des del 1915 que milità en les fileres del Partit Socialista. Ha estat diputat en els tres Parlaments de la Republica. A més, ocupà la Direccio General de Primer Ensenyament, al principi del règim republicà, amb remacable encert, i fou Sots-Secretari de la Presidència en el Govern presidit pel senyor Largo Caballero. Ha passat tot l'exili a França i en temps de Vichy va assignar-se-li una residència forçosa.

Juli JUST

Nascut el 5 de Març del 1897 a Valencia, enginyer i periodista, Juli Just ha militat sempre en el camp republicà. Fou un dels seguidors més fidels de Blasco Ibàñez amb el qual menà totes les campanyes republicanes en el pais valencià. Fou dels oposants més ferms a la Dictadura de Primo de Rivera la qual cosa li valgué diverses empresonaments. Ha estat diputat en els tres Parlaments de la Republica, Director General de Treballs Hidràulics i ministre d'Obres Publiques en el Govern Largo Caballero. Participà activament a la defensa de Madrid. Juli Just és un bon amic de Catalunya i ho ha demostrat en manta ocasio. Valencianista convençut, Juli Just ha escrit — i escriu — grand nombre de treballs i articles en la nostra llengua.

Ferran VALERA

Ferran Valera, és extremeny de naixença pero valencià d'adopcio. Es a València que ha desenvolupat totes les seves lluites politiques, des de molt jove. I el Pais Valencià l'ha enviat tres vegades consecutives al Parlament de la Republica. Valera fou un dels oradors més remarcats a les Corts Constituients. Com a catalans ens plau senyalar la seva actitud comprensiva amb referència a la nostra terra i l'admirable discurs de defensa de la llengua catalana que pronuncia al discutir-se l'Estatut. Actualment President de « Union Republicana » i cap de la minoria parlamentària d'aquest Partit, el senyor Valera, que té 47 anys, ha estat Sots-Secretari d'Obres Publiques i Director General d'Agricultura.

Vicente URIBE

Vicente Uribe és un destacat militant del « Partido Comunista Espanol ». Diputat al Parlament de la Republica, membre del « Bureau Central » del seu partit, el senyor Uribe havia estat ministre d'Agricultura del Govern Negrin.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

1937

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redacció : 35, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administració : 36, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no. 57.675 Montpellier

2ª EPOCA – Nº 65 — 21 de MARÇ del 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — Director : Emili VIGO — PREU : 5 francs

EN ACOMPLIR-SE EL SETZÈ ANIVERSARI DE LA FUNDACIO D'E. R. DE C. ELS NOSTRES POSTULATS SON ELS DE SEMPRE : CATALUNYA, REPUBLICA, JUSTICIA SOCIAL i HUMANA.

EDITORIAL

Ara fa setze anys...

Aquests dies — exactament el 21 de març — s'acompleix el setze aniversari de la fundació d'Esquerra Republicana de Catalunya. Volem, avui, evocar aquesta data i, sobretot, volem recordar tot el significat, en una hora particularment tensa, de la fundació del nostre Partit. I remarcar que de la conjunció de forces aplegades al Foment Republicà de Sants en sorgia l'instrument més potent amb que ha comptat — i compta encara — el moviment nacionalista d'esquerra a Catalunya.

Del març de 1931 als nostres dies, Catalunya ha viscut hores particularment dramàtiques, amb la gran esperança de la Repùblica i el reconeixament de la nostra personalitat nacional, primer ; amb el pressagi funest del bieni negre i el 6 d'octubre, després ; amb el recobrament de les llibertats el febrer del 1936, totseguit. I, finalment, amb la revolució i la guerra i l'exili. En tots aquests es deveniments, ja fos en hores d'alegria i triomf com en instants de dolor i de desfeta, el nostre Partit ocupà el pla preponderant. I són els nostres amics els qui en foren protagonistes, des de Macià i Companys fins al més humil dels nostres militants.

L'Esquerra és rica d'un passat que reivindica orgullosament. Hi haurà hagut alts i baixos, encerts i errors, però el conjunt de la nostra obra no ha d'avergonyir-nos en el més minim. Car nosaltres hem representat l'ideal humà, avançat i progressiu, de la majoria del nostre poble, i, enmig els embats de situacions altament dramàtiques i perilloses, hem sapigut afirmar la continuïtat de Catalunya. La crítica irresponsable, feta sovint lluny de casa nostra, ha intentat qui sap les vegades desprestigiar-nos irremediablement als ulls de l'opinió catalana. Mai cap maniobra assoli esmicolar l'Esquerra i a cada embestida dels seus adversaris l'adhesio de la ciutadania catalana fou més puixant. I, avui, quan la nostra Pàtria, es troba sota el jou de l'opressió, la fidelitat a l'Esquerra continua éssent-hi pregona. I en terres d'exili, en una hora en que tots els Partits han conegut dissidències i antagonismes, l'Esquerra ha pogut presentar-se fermament unida, amb una sola direcció, sota una mateixa disciplina.

Tot el que venim d'escriure palesa la continuitat del nostre Partit. La seva fundació — ara fa setze anys — no fou el fruit de cap atzar. Era el coronament de tot un procès evolutiu de les forces nacionalistes d'esquerra, fermament decides per la República, i dels estols republicans que sentien per Catalunya el més pregon dels amors. I, constituia, a més, l'afirmació més rotunda de respecte als ideals de democràcia i llibertat consubstancials amb la manera d'esser del nostre poble. Per això l'Esquerra continua essent el gran instrument de la democràcia catalana i en aquesta hora i, sobretot, en les que s'apropen serà un element decisiu per al recobrament de tot el que perdèrem.

Som rics d'un passat del qual no reneguem ni podríem renegar, si més no perque està lligat a la memòria de companys entranyables que consagraren la major part de la seva vida a la defensa dels nostres ideals. La tradicio esquerrista serà mantinguda amb el mateix zel i amb el mateix entusiasme de sempre. Adaptada a les noves exigències que ens imposaran les hores que s'apropen, però irreductiblement fidel a ella mateixa, l'Esquerra continuarà la seva tasca entorn seu i convergirà tota la politica nacionalista i republicana de Catalunya. I, com setze anys enrera, el Partit que tingué per guies Francesc Macià i Lluis Companys, lluitarà per la República i per les llibertats de Catalunya.

L'ACTUALITAT POLITICA

El nou Govern ha començat la seva actuacio sota el signe de la confiança. La solucio de la crisi encaixa amb les exigències internacionals. – « La Pasionaria » considera logic que s'estableixin contactes entre el Govern exiliat i els representants monàrquics. – Torna a percebre's una onada d'optimisme en els mitjans politics exiliats. – Franco es considera abandonat de tothom i se li atribueixen intencions de preparar la seva retirada. – El ministre Giron diu que els falangistes han de preveure un retorn a les catacumbes. – El Sr. Llopis a Londres.

INSTITUCIONS I ADMINISTRACIO

Sembla decidida la convocatoria de les Corts de la Republica per a una data molt propera, aixi que sigui confirmada l'autoritzacio del Govern francès. Els parlamentaris de Mexic insisteixen en l'absoluta necessitat de la presentacio del nou Govern davant les Corts. Si bé es cert que la Constitucio és imperativa en aquest aspecte no ho deixa désser per a molts d'altres. Pero la logica i les circumstàncies fan ajornables aquestas minuciositats constitucionals per a dedicar l'atencio a necessitats que no son d'ordre juridic, pero molt més imperioses, com és ara la batalla contra Franco.

Son diversos — al nostre entendre — els arguments a favor d'un ajornament de la convocatoria de les Corts, pero nosaltres volem destacar-ne alguns que tenen molt a veure amb la psicologia i amb les finances. Es veritablement oportu un debat politic en aquests moments en què les passions partidistes estan al roig viu i cada personatge esta aferrissat en una solucio d'acord amb el seu « matis » ? Es que de debo es tem seriosament que alguna gran potencia pugui exigir al Govern de la República la convalidacio de les Corts ? Recordem que cap de les cinc potències ha reconegut el Govern exiliat. Aleshores...

...Els ministres que composen l'actual equip no representen la majoria de les Corts ? Per altra part, es considera tan imprescindible una reunio parlamentària que, pel cap baix, ha de costar 30 milions de francs ? Francament ho trobem desproporcionat no solament pel sacrifici que la xifra representa ans perquè si s'arribaven a trobar aquests diners hi han d'altres necessitats que els reclamen. Som respectuosos envers totes les institucions republicanes — que hem convingut en respectar — pero sempre que la presència d'elles — com és ara una de tan simbolica com la de les Corts — no representin una sangonera inutil i coent...

Volem creure que els entusiastes partidaris d'una reunio de Corts s'hi pensaran molt abans de promoure l'escàndol que representaria l'haver d'organitzar un altre cop un servei de turisme amb billets d'anada i tornada.

ELS PRIMERS PASSOS

No es pot negar que els primers passos del nou govern demostren que el que se n'ha vingut dient « la nova etapa » no és un slogan més per anar tirant sota la cobertora de la « continuitat de les institucions ». Si persisteix l'estil d'aquest nou govern és d'esperançar resultats profitosos : El problema espanyol ha sortit de la via morta en la qual semblava aculat puix que tot i els resultats obtinguts a la ONU aquests s'haurian anat esmorteint sense el canvi que s'ha manifestat en la política exiliada.

Els primers passos als quals al.ludim fan referència a les visites que el Sr. Llopis ha efectuat, a França i a Bèlgica, amb personalitats destacades de la politica internacional. Segons les nostres referències tant els Srs. Ramadier, Bidault, i Herriot a França com els Srs. Huysmans i Spaak a Bèlgica s'han manifestat amb una simpatia prometedeora de benifets. El President de la ONU, Sr. Spaak, ha donat una interpretacio molt falaguera al « termini raonable » fixat per aquell organisme, de manera que es pot partir, en principi de la base d'uns sis mesos per a que el Consell de Seguretat torni a posar Franco en el banc dels acusats. Es diu que la diplomàcia francesa estaria disposada a recolzar a Moscù la peticio d'incloure en el tractat de pau amb Alemanya una clàusula de reparacions a favor del poble espanyol de resultes dels danys ocasionats per aquella durant la guerra civil. El Sr. Herriot declarà, pel seu compte, que el Govern espanyol exiliat ha emprés el bon camí i que amb l'esperança del retrobament de la República hi afegia la prometença de no visitar el nostre país fins que hi hagi llueixi el sol de la llibertat.

El President Truman — es diu — estaria disposat a parlar del nostre problema a Moscù si es presentava alguna circumstancia favorable. El seu « darrer cop de puny » damunt el tauler internacional ajudarà o enfonzarà el cas espanyol ? Forma part de la seva política de redreçament europeu el manteniment d'un règim fort (?) a Espanya o, per contra, la necessitat de clarificacio i democratització d'Europa comporta l'enderrocament del règim franquista ? Si es vol ésser fidel a les intencions públicament manifestades pels representants de la Casa Blanca hauriem de confiar en la precipitacio de l'enfonzada franquista, la única manera de resoldre la pau en aquest illot reculat de l'occident europeu.

Pel seu compte el Sr. Bevin ha donat una bona acullida al govern del Sr. Llopis amb el qual — declarà — es mantenen relacions extra-oficials a Paris. Caldrà, però, esperar un temps per a saber la dentitat d'aquesta simpatia puix que la declaracio a la Cambra dels Comuns comportava la condicionalitat de la vitalitat i base representativa del nou govern exiliat.

ENCARA SOBRE LA CRISI

La solucio donada a la crisi del Govern del Dr. Giralt és, al nostre entendre, doblement oportuna. Creiem que si ha estat una bona solucio ateta la situacio internacional també és logica si es tenen en compte els factors de la politica espanyola. Una personalitat socialista al cap del Govern significa una mena de sincronitzacio amb els corrents politics en voga en l'occident europeu. Els socialistes dirigeixen o influencien massivament els governs anglés, francés, belga, holandés, noruec i suec. El Sr. Llopis podrà arribar als mateixos pel canal dels seus amics, dels partits socialistes. Es de creure que aquests no voldran el seu fracàs i posaran en pràctica llurs sentiments antifranquistes. Està clar que la sola presència socialista a la davantera del nostre Govern no seria un argument decisiu a favor nostre. El fonamental, en aquest cas, el constitueix el programa d'actuacio que s'ha traçat i el qual és un esforç valent i lleial per a seguir les directius que en política espanyola ha traçat la ONU. D'aci que el Foreign Office haurà d'ensenyar les cartes d'una vegada i desil.lusionar-nos d'un cop si és que véiem que darrera les seves reticències anti- intervencionistes no hi havia altre que el desig d'una continuacio de Franco o del restabliment de la monarquia. El nou Govern es proposa treballar per la República, impossibilitar la monarquia o qualsevol altre sistema que no tingués prèviament l'aval d'una consulta popular, i no dificultar cap accio factible d'enderrocar l'actual règim. Les grans i les petites potències no podran oposar cap argument serios a la permanència d'un govern que s'expressa amb tant d'eclecticisme. Ara és la ONU qui té la paraula...

Pel que afecta la política espanyola la solucio també és perfectament explicable. No solament els partits republicans espanyols no han demostrat l'agudesa i dinamisme dels primers temps de Azaña i de Marcelli Domingo ans, pel contrari, marquen el pas, un pas titubejant, lent, lentíssim. Ens ofereixen el trist espectacle d'una dispersio inconcevible. La darrera crisi els ha mostrat tristament dividits i indecisos. El « tants caps, tants barrets » se'ls pot aplicar perfectament si es té en compte la revista de matisos, de grups i de partidets que han constituït davant les consultes.

Els cronistes — els « objectius » i els que no amaguen el seu partidisme — han parlat de l'absència dels catalans o de llur actitud incondicional. Ens sembla que l'excès d'aquests senyors és evident. Nosaltres — puix que el tret va contra l'Esquerra — decidirem a Montpeller no tenir en compte cap persona com a cap de Govern i unicament concretarem una política, una conducta, i aquesta no era altra que el d'obtenir un canvi substancial en la política exiliada. A nosaltres no ens poria interessar la intervencio a favor d'aquesta o d'aquella hegemonia personal o de partit i tot el nostre pes l'haviem de disposar únicament a favor d'un programa governamental el qual programa havia d'ésse, després, desenrotllat pel major nombre de representacions. Es per aquesta rao que un cop fracassat el Sr. Giral i en tractar-se de fer un Govern sense els socialistes i la CNT l'Esquerra ho impossibilità amb la coneguda nota. El mateix Sr. Barcia ho feu públic amb una tal franquesa que ningu que no vulgui fer jocs de mans podrà negar que si no s'ha comès l'atzagaiada d'un govern compost de molts retalls de partits i amb l'absencia de les forces socialistes i cenetistes ha estat — com indicà el Sr. Barcia al President de la República — per l'actitud decidida d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Acceptem que moltes coses hagin passat per alt a la massa d'exiliats, pero no és comprensible una tal ignorància per la part dels cronistes, d'alguns cronistes polítics, puix que aquests tenen, o haurien de tenir, més facilitats informatives que l'altra gent. La nostra conducta, per altra part, fou, sino trompetejada, perfectament coneguda de les persones responsables de la cosa política espanyola. El nostre Partit es mostrà franc i exigent tant en el decurs de la consulta amb el President de la República com quan les entrevistes amb els Srs. Giralt, Bàrcia i Llopis.

« LA PASIONARIA »

Veus aci les declaracions que la Secretària del « Partido Comunista Español » acaba de fer a un corresponsal del « Times » de Londres. Contestant a la pregunta sobre un possible front comú entre republicans i monàrquics Dolores Ibarruri reivindica pecisament aquest objectiu i diu que el seu partit « no s'oposarà a una entesa entre el Govern republicà i aquestes forces ». A la pregunta sobre possibles converses sostingudes entre el Sr. Llopis i representants monàrquics « La Pasionària » les de coneix, pero d'haver-se efectuat ho consideraria perfectament logic. La presència comunista en un govern al costat dels monàrquics no s'hauria d'interpretar — diu la preguntada — com l'acceptacio prèvia de la monarquia puix que tot sistema política ha de merèixer l'aprovacio del poble. I finalment declara que amb la unio de les forces anti-franquistes i « amb una pressio de l'exterior sobre el franquisme, la caiguda de Franco pot és er assolida sense una agudització de la guerra civil ».

Passa a la segona plana

Isi diguèssin la veritat ?

Por esforços que es facin, certs vicis d'origen son molt difícils d'amagar. Es el que passa als redactors de « Endavant », fidels seguidors de la tàctica del vell P. O. U. M. La calumnia i el falsejament de la veritat segueixen a l'ordre del dia. I aixi, amb referència a la darrera crisi del Govern de la Republica es lliga alegrement l'Esquerra amb actituds que mai sostingué. I per contra, amb una despreocupacio ratllant en el cinisme, es silencia que fou gràcies al nostre Partit, al negar-se a col.laborar en el Govern que intentava formar el senyor Barcia, del qual haguessin estat exclosos socialistes i cenetistes, que el senyor Llopis dues hores mes tard era encarregat de formar Govern. Aixo ho sap tothom. I altres coses les saben molt bé els Partits que intervingueren en la tramitacio de la crisi. Es clar, pero, que malgrat el que puguin fer per assolir-ho, els socialistes espanyols mai definitiva, a casa nostra tots han acceptat el diàleg amb les deixalles del P. O. U. M... En ens coneixen i ja comença a ésser hora de no jugar més amb equivocs.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA
Comite Departamental del Sena

Diumenge, 20 d'abril del 1947.

CARLES PI I SUNYER

del Consell Executiu del Partit, fixarà la posicio d'E.R. de C. en una conferència publica

Tema: LA NOSTRA POLITICA

Nota : *Aquesta conferència havia de celebrar-se el dia 14 d'abril, però ha estat ajornada en atenció a l'acte commemorant l'aveniment de la Republica organizat pel « Casal de Catalunya » de Paris.*

En properes edicions donarem detalls complementaris.

L'experiència LLOPIS

Per Humbert TORRES

Es aviat encara per a preveure quins resultats donorà la politica que es proposa portar a terme el nou govern republicà presidit pel senyor Llopis. Tots hem llegit les seves manifestacions, aixi com la declaracio politica feta pública després de la reunio del primer Consell, i si ens atenguessim al text literal, no sabriem veure-hi canvis massa importants en comparacio amb la linia que seguia el seu antecessor, Dr. Giral. Pero ja sabem com van aqueixes coses : es diu, en públic, allo que és estrictament indispensable, procurant que no estigui en contradiccio amb altres proposits més importants, que es mantenen en un prudent silenci, pero que en realitat existeixen, i que coneix el sanhedri, vull dir els iniciats.

Aqueix llenguatge sibil.li que contra el meu costum, jo empro ara, és purament del domini de la fantasia ? No ho crec pas. Si els socialistes i els cenetistes governamentals es negaren a col.laborar amb el senyor Barcia, donant com a rao que la politica que volia portar a terme s'assemblava massa amb la del Dr. Giral, i afegint que ells creien que s'havia de canviar de direccio, quan acceptaven de col.laborar amb el senyor Llopis, o bé no hi ha logica en les coses de la politica (i sovint bé ho sembla) o bé és que se'ls ha promès de seguir la « nova politica » de la que ara tant es parla. En cas contrari no sé pas com, decorosament, haurien pogut col.laborar en el nou govern.

Com definir-la, aqueixa « nova politica » ? No cal pas trencar-nos el cap per a endevinar-ho, puix que les fonts públiques i autoritzades que tenim per a saber-ho son prou per a no permetre cap dubte. Qui hagi llegit els discursos darrers del senyor Prieto, bon amic del senyor Llopis, en tindrà prou per a saber on es vol anar, car el lider socialista sol dir clarament el seu parer, massa cruament i tot. Els qui hagin sentit i recordin els discursos que pocs dies abans de plantejar-se la crisi, caracteritzats cenetistes governamentals prononciaren aci a Montpeller i en altres llocs, definint, en termes oficials, el concepte que els mereixia l'actual moment politic, ho veuran més clarament encara. Si hom passa els ulls per la premsa de l'exili, constata, d'una part, malgrat una retorica volgudament frondosa, que en certa part d'elle — la que no podia sentir parlar més que de la irreductible posicio Giral — poc a poc les llances es tornen canyes ; i que l'altra part, de significacio contrària, o sigui l'oposada a la de l'il.lustre químic, està contenta per la desaparicio de l'escena del professor Giral, i se sent fidelment interpretada per la que els haurà promès de seguir l'altre professor, el de Geografia de l'Escola Normal de Madrid, el meu antic i volgut amic senyor Llopis, al qual saludo des d'aquest lluminos cel de Montpeller, que, per la seva claredat, potser permet de veure transparentment allo que passa.

Pero aixo sembla un crucigrama. Precisem-ho en poques paraules de bon català : es vol, com sempre, i amb la mateixa fè, la República i tot el que ella va crear, pero si per a satisfer els escrúpols dels grans directors dels afers internacionals, altres solucions dignes de tipus democràtic son indispensables per a que Franco caigui, entre elles una consulta popular amb les degudes garanties (la principal de les quals serà el previ arreconament del dictador), s'accepten per anticipat. Es una medicina amarga, pero quan s'està malalt, com nosaltres, cal prendre'n alguna cullerada. Llegint entre ratlles la prosa del senyor Llopis, es veu que és aixi. I jo, que per no ésser governant, no vinc obligat a sacrificar excessivament en l'altar de la deessa Discrecio, amb aquella ingenuitat propia dels pocs anys (puix que si bé en fa 66 que rodo pel mon conservo la verdor d'esperit dels vint) ho dic tal com sona. Si aixi es parla a cada cantonada, i al café, entre amics, a què dissimular-ho hipocritament ?

Anem, doncs, a una nova experiència, a la necessitat de la qual ens hon portat desenganys i errors, inspirada en la major bona fè i en el més ardent patrotisme. Pero si es vol procedir seriosament cal abandonar dubtes i vacil.lacions. L'experiència ens ensenya el mal de les posicions blanc-negre, de les demi-mesures, propies dels mancats de temperament. Amb el pensament fix s'ha de seguir tenaçment la direccio triada, si es vol arribar a port. Jo desitjo que el senyor Llopis porti el timo del Govern amb aqueix principi per guia. Sense seguir-lo fins a les últimes conseqüències ho malbarataria tot.

Pel moment, es pot apuntar un èxit : el canvi d'actitud de Bevin, conegut de tots els lectors, que pel contrast que ofereix amb la desgana, fronterera de l'hostilitat, amb què es situava enfront del problema nostre, té un valor que no es pot dissimular. No és per casualitat, amics, que aqueixa nova actitut del Foreing Office es produeix paral.lelament a la constitucio del nou govern republicà amb la politica que se li atribueix. No, aqueix sincronisme parla a favor dels que han aconsellat una politica que, per superar l'obstacle anglo-americà, ha posat audaçment en un compromis, als que, per unes o altres raons, molesta el cas espanyol. Si els republicans comencen per aplanar el camí, quina excusa trobarien els homes com Bevin per a seguir no fent res ? Aqueixa consideracio, pren encara més força si no s'oblida que almenys les quatre cinquenes parts del treballisme estan al nostre costat, i, després del gest comprensiu dels republicans espanyols, al Foreing Office li seria difícil de justificar per més temps, davant dels seus, un inexplicable desinteressament del cas espanyol.

Convindria, després de vuit anys, que ho encertessim. Vadria la pena que en aquest moment decisiu tothom s'agrupés entorn del nou Govern, de donar a l'interior i a l'exterior, un espectacle d'unitat. Sapiguem acallar petites discrepàncies que res no valen i no pensar més que en abatre l'obstacle. El mon ens mira i qualsevol atzagaïda podria fer a la nostre situacio un mal decisiu. Ho entenen bé ? Decisiu. A veure, a veure...

COINCIDENCIA POLITICA o unitat d'accio

Per J. Rodriguez-Papaseit

Coneguts els resultats de la O. N. U. en el que fa referencia al nostre problema — cal plantejar clarament el nostre pensament amb l'experiencia que ens dona la realitat viscuda i orientar-nos vers un futur d'estabilitat, progrès i armonia entre els pobles.

Deixem el passat, sense que això vulgui dir enterrar-lo. Cal abandonar l'abstracte, i el complex, es a dir motius i causes que promogueren el 19 de juliol del 1936, així com el que s'ha fet fins avui a l'exili en constituir-se diferents organismes com « Union Nacional », Comité de Relacions, Junta d'Alliberacio, Governs i Institucions diverses. Objectivitat superadora pel passat i pel present, sense que això vulgui dir oblit o conformitat amb les actuacions i conductes dels homes.

La posicio de critica és atraient. La postura en aquests casos es sempre comoda i si per afegito l'individu que l'empra està mancat de responsabilitat, llavors la critica pot convertir-se en derrotisme o boicoteig descobrint intencions inconfessables. Almenys així pot interpretar-se en general.

Es per això que desitjo desfer l'equivoc que hom podria crear entorn de les meves afirmacions. Si a la vista de la critica feta fins ara no aportés l'esfort per ajudar l'obra positiva que cal emprendre en aquests moments de greu responsabilitat, podria passar com un vulgar demagog capaç solament per destruir i sense condicions ni preparacio per aportar un esforç a la realitzacio d'un treball constructiu, eficient i practic.

Recordo en aquests moments que en els començaments de la nostra guerra civil i en ocasio d'ocupar un lloc en un comité, en una de les reunions, un representant de certa organització reclamà amb insistència que fos disolt l'Ajuntament, sense saber explicar els motius que l'induien a fer la petició i quins eren els aspectes de l'organització política o administrativa del Municipi que calia suprimir. Tot, tot — deia — puix la revolucio ha de suprimir aquests organismes anacrònics. Si vaig respondre que mentres no demostrés que l'Organisme que substituiria a l'Ajuntament fos superior a aquest no sols m'hi oposaria sino que faria tot el possible per que no s'arribés a tal cosa.

Vol dir això que les meves critiques no han estat fetes per demagogia, ni molt menys per no comprendre que quan es té el deure de la responsabilitat no s'han de fer les critiques per sistema o per rutina sino que cal assenyalar els equivocs, donar solucions. Aquesta, i no altra, ha estat la meva posicio lleial honesta i sincera.

Recordem doncs el passat i constatem el present en el moment que l'organisme internacional condemna amb energia el règim que personalitza el Caudillo. Si les Na-

Passa a la segona plana

El darrer concert de Pau Casals a l'exili

El dia 10 d'aquest mes el Mestre Pau Casals, en el curs d'unes festes d'amistat franco-suissa, va donar al Teatre Municipal de Montpeller un gran concert sinfonic amb la col.laboracio de l'orquesta de la Radiodiffusio de Marsella, concert retransmès par ràdio per la Cadena Nacional Francesa.

El Mestre va semblar com si es sobrepassés a ell mateix i a cada peça va arrencar del públic que omplenava de gom a gom la sala, els aplaudiments més entusiàstics. L'ovacio fou pero verdaderament delirant quan amb la melodia tan nostra del « Cant dels Ocells », Pau Casals donà per acabat el seu recital. El públic montpellerenc no ignorava, en efecte, que havia tingut l'envejable privilegi d'escoltar el darrer concert del Mestre a l'exili. Com per a fer ofrena a la pàtria de la seva carrera artistica excepcional i reservar-li tota la plenitut del seu talent, Pau Casals ha manifestat que renuncia a donar qualsevol altre concert públic fins que pugui tocar novament a la nostra Barcelona alliberada. Esperem que sigui ben aviat...

I quan aixo arribi, estem segurs que el Mestre, en la seva doble qualitat d'artista i de patriota, rebrà del seu fidel públic barceloni l'homenatge més emocionant dels tant nombrosos que se li han tributat en la seva llarga i gloriosa vida.

Esquerra Republicana de Catalunya

CONSELL EXECUTIU

Els dies 11, 12, 13 i 14 de març s'ha reunit a Paris el Consell Executiu amb assistència del Secretari General Sr. Tarradellas i la dels membres Srs. Carles Pi i Sunyer, Miquel Santalo i Joan Sauret.

Els reunits han seguit amb atencio la marxa dels problemes politics derivats de la nova etapa iniciada. S'han preocupat que la presència del Partit estigui d'acord amb les exigències que en bé de les necessitats de la politica exiliada es decidiren en el darrer Ple de Montpeller. Ha estat consignada la importància dels darrers Consells de Ministres, en el decurs dels quals el President Sr. Llopis exposà l'estat en què es troben les seves gestions prop d'eminents personalitats de la politica internacional.

Pel que es refereix al Govern de la Generalitat, i en virtut del vot de confiança atorgat al President Sr. Irla, es fa constar el goig per la celeritat posada per aquest en els treballs aprofondits per tal d'obtenir el més ràpidament possible la compenetracio entre les forces de l'interior i el Govern en vistes a una unificacio i sincronitzacio de totes les activitats anti-franquistes.

El Consell Executiu està convençut que la nova etapa politica començada exigeix del nostre Partit una atencio delicadissima i vigilant la qual obliga el nostre organisme dirigent a disposar de totes les peces del nostre aparell politic de manera que per mitjà d'una estreta relacio entre els organismes i els militants s'obtingui la màxima col.laboracio. Convençut que l'actual dispersio dels serveis informatius i dels de relacions entre els Consells Directius d'arreu del mon, aixi com els que es refereixen al nostre portanveu « La Humanitat », no permeten el rendiment i l'agilitat desitjables, el Consell Executiu ha decidit la concentracio a Paris de totes aquelles activitats relacionades amb les funcions que li pertoquen. S'encarrega el membre del C. E., Sr. Joan Sauret, per a que porti a cap aquesta nova estructuracio orgànica de la qual se n'esperen profitosos resultats.

De Mèxic s'ha rebut un cable altament satisfactori que demostra la unanimitat que recull la fidelitat al Partit per part dels nostres amics residents en aquella República amiga. Aquest és un de tants testimonis demostratius de la unitat de l'E. R. de C., l'unica organitzacio d'entre totes les antifeixistes que és compacta, que no té cap dissidència.

Finalment s'ha hagut de constatar un cop més l'adversitat que abalteix els nostres amics de l'interior per la persistent persecucio policiaca de què son objecte. Pero és encoratjador observar que els nostres germans no defalleixen i amb la cuiraça de la fidelitat i de l'entusiasme, mai no desmentits, superen totes les onades repressives. El Consell Executiu segueix amb atencio aquestes circumstàncies i fa tot el possible per a atenuar els dolors i els sofriments causats per la persistència del règim franquista.

Paris, març del 1947.

L'ajut dels catalans d'America

Els Serveis d'Ajut de la Sots-Secretaria de la Presidència de Generalitat de Catalunya, comuniquen :

L'atencio que es deu als catalans residents en diverses nacions americanes que, en un gest exemplar de solidaritat, han tramès expedicions de queviures, prendes de vestir i medicaments als nostres compatriotes més necessitats que viuen a França, obliga als Serveis d'Ajut de la Generalitat de Catalunya a donar una concisa informacio de com han estat distribuïdes les trameses rebudes.

Del « Casal Català de Mèxic » vingué una primera expedicio de prendes interiors que fou distribuïda entre mutilats i invàlids de guerra catalans. Una segona, del mateix caràcter, s'està distribuint actualment, també entre mutilats i invàlids, als quals s'han afegit tuberculosos hospitalitzats.

Una tramesa de medicaments i productes farmacèutics rebuda del « Comité d'Ajuda Sanitària als Exiliats de França », de Mèxic, fou adequadament repartida mitjançant els bons serveis de l' « Agrupacio de Metges Catalans », entre els hospitals francesos on hi havia en tractament malalts catalans.

Als volts de Nadal, es rebé una important partida de queviures, juntament amb alguna prenda de vestir, procedent del « Comité d'Unitat Catalana », de Buenos Aires. Tot seguit es feu una distribucio dels articles més adients entre els catalans que en aquelles diades es trobaven en hospitals i sanatoris. Actualment, i d'acord amb les demandes més urgents que resulten del Cens de Catalans necessitats qué estan ultimant els Serveis d'Ajut, s'està distribuint la resta de l'expedicio.

Altra tasca acomplerta pels Serveis d'Ajut ha estat la redistribucio de paquets procedents del « Centre Català de Santiago de Xile », els quals ja venien amb destinataris directes. Per a evitar pèrdues en la reexpedicio es procedí a la verificacio de totes les adreces que portaven aquests paquets. Acaba d'arribar, procedent del mateix Centre, una nova expedicio de paquets, de destinacio ja coneguda, els quals es trameten en la forma ja indicada.

Tant pels treballs d'informacio com de distribucio, els Serveis d'Ajut compten amb la col.laboracio dels Casals Catalans i altres organismes, politics i apolitics, que volen cooperar a aquesta obra.

Avui que l'ajuda dels Catalans d'Amèrica envers els nostres compatriotes necessitats residents a França, ja ha pres un substancial volum, els Serveis d'Ajut de la Generalitat agraeixen als donants la seva col.laboracio i es complauen en donar compte de la marxa de les seves tasques, organitzades de manera que assegurin adequadament la distribucio de les noves expedicions que vagin arribant fruit d'un generos impuls de solidaritat patriotica catalana.

Paris, març del 1947.

CARTA DE MEXIC

L'América

per **Agusti CABRUJA**

Quan, a la vigília d'embarcar rumb a Mèxic, vaig anar a acomiadar-me del senyor Carles Riba, i de la seva muller, Clementina Arderiu, allí en la seva caseta dels afores de Montpeller, l'admirat amic i il-lustre poeta va fer-me alguna espontània i intel-ligent observació, a l'entorn del nou país que anava a ofrenarme acolliment i hospitalitat.

— Sento que us embarqueu — va dir-me en to amical ; aquelles terres no són per gent com nosaltres, que estimem les coses de l'esperit i ens entendreix i ens emociona el record de la Pàtria.

Quantes vegades — sincerament, ho confesso — no he evocat aquestes paraules... Carles Riba, en expressar-se en aquells termes, que alguns els semblarà potser una mica exagerats, no ho feia en un sentit pejoratiu vers el clima i els costums — cadascù té els seus, naturalment — d'aquesta gran família azteca que ens ha obert els braços i ens ha acollit fraternalment ; ell volia dir senzillament, que per aquests mons de Déu de les amèriques sols s'hi troben bé els que tenen la dèria dels afers i l'obsessió dels dòlars.

I tenia raó... Es que ell ja hi havia estat abans que nosaltres, i sabia el que, per experiència pròpia, ara, anem sabent molts, gairebé tots els exiliats.Ací, amb tot i treballar i que a hom li és més fàcil guanyar-se la vida, i gaudir d'una llibertat sense traves, no vius satisfet, sents que et falta quelcom, que es van escalant els dies sense pena ni glòria.

Avui es mor un amic, demà t'enteres que es troba al llit malalt aquell vell, i veus que et vas fent vell, vell, cada dia més vell, sense gaire afany a la vida i menys en el demà incert i sempre llunyà... (Els ocells, els arbres, el paisatge, artísticament colorit i tan exòtic, et diuen ben poca cosa, no alegren els teus ulls i menys amoroseixen el teu esperit.)

— Es la viva i eterna enyorança de la terra que ens ha vist néixer ! — exclamarà, evidentment, el nostre amic lector, amb l'experiència que també té del seu via-crucis.

Es cert. Quina altra cosa ens podria fer sentir aquesta neurosi estranya i punyent sinó el dolor de l'absència ?

Si en l'absència, l'amor es ressent i es marceix, com deia Anatole France, amb el seu « il n'y a pas d'amour qui résiste l'absence », hem de convenir que amb el sentiment de pàtria succeeix tot el contrari lluny de perdre vigor i vitalitat esdevé cada dia més viu i arrelat en l'ànima de tots.

Oh dolça vall,
bresol de ma infantesa,
blanc Pirineu...

Cultura Catalana

ELS JOCS FLORALS D'ENGUANY TINDRAN LLOC A LONDRES

Carles Pi i Sunyer President del jurat de Mantenedors

Ens plau inserir la seguent nota :

« La Comissio Organitzadora dels darrers Jocs Florals, celebrats a Montpellier, seguint la costum establerta a l'exili de procurar la continuitat de la festa màxima de la poesia catalana, s'ha adreçat als catalans que resideixen a Anglaterra per a demanar-les que vulguin assegurar la celebracio de la que correspon al present any.

« Fa pocs dies ha tingut lloc una reunio preparatoria a Londres, per tal de nomenar la comissio organitzadora i el Cos de Mantenedors dels Jocs Florals de la Llengua Catalana de l'any 1947 que es celebraran el vinent mes de maig.

« Esperem poder donar ben aviat els noms que composen els dos organismes esmentats i el detall del cartell. Entretant, els possibles concursants poden assabentar-se que, com és de rigor, els Jocs Florals a Londres es regiran per les regles de consuetud i que, a més dels premis ordinaris de poesia i prosa, se'n otorgaran altres d'extraordinaris ».

Per la nostra banda podem afegir que els Catalans d'Angleterra treballen afanyosament i amb tot l'entusiasme en l'Organitzacio dels Jocs d'enguany, que els Premis seran nombrosos i el relleu que es donarà a la Festa digne de la seva tradicio. Ens diuen que la publicacio del Cartell és imminent i que es farà public tot seguit que s'hagin rebut les darreres respostes — que han d'arribar d'un moment a l'altre — d'Amèrica.

El Cos de Mantenedors, que estarà integrat per catalans i rellevants personalitats de l'intel.lectualitat anglesa, serà presidit pel nostre estimat amic Carles Pi i Sunyer, i actuarà de Secretari el senyor Joan Gili, català resident a Oxford que acaba de publicar una « Gramàtica Catalana » en anglès.

LA HUMANITAT desitja bona sort i encert als organitzadors i bona inspiracio als poetes i prosistes que prenguin part en els Jocs Florals de la Llengua Catalana del 1947.

NOVA DIRECTIVA de « CULTURA CATALANA »

A la darrera renovacio de càrrecs de « Cultura Catalana », en l'Assemblea general reglamentària d'aquesta entitat d'intel.lectuals catalans a Paris, ha estat anomenat el seguent Consell Directiu : President : Josep Quero. Molares : Vice-president 1er Rafael Tasis ; Vice-président 2e, Joan Rebull ; Vice-president 3e, Dr Joan Bonifaci ; Secretari general, Joaquim Torrens-Ibern ; Tresorer, Ferran Canyameres ; Vocals : Simona Gat, Just Cabot, Antoni Xirau, Salvador Valls, Antoni Romigosa, Eugeni Xammar i Pau Cirera. Les seccions han estat constituïdes aixi : Seccio de Llettres, President, Rafael Tasis ; Vice-president, Mercè Rodoreda ; Secretari, Emili Granier-Barrera ; Vocals : Ambrosi Carrion i J. Palau-Fabre. Seccio d'Arts : President, Joan Rebull ; Vice-president, Josep Fontbernat ; Secretari, Antoni Clavé ; Vocals : Pau Planas i Miquel Almirall. Seccio de Ciències : President : Dr. Joan Bonifaci ; Vice-président, Francesc Salses ; Secretari, Eduard Simo ; Vocals : Dr Sever Perramon i Ferran Carbona.

L'Assemblea general prengué per aclamacio l'acord de nomenar membre d'honor de l'entitat el que fou primer president, Lluis Nicolau d'Olwer. També acordà de trametre una salutacio a tots els intel.lectuals catalans que, a l'interior del pais, lluiten per mantenir la continuitat i el prestigi de la nostra cultura.

LA F. N. E. C. ORGANITZA UNA SETMANA D'ESTUDIS CATALANS

La F. N. E. C. ha organitzat, aprofitant les vacances universitàries de Pasqua, una Setmana d'Estudis Catalans que tindrà lloc a Prades del 7 al 13 de proper mes d'abril. Aixo donara ocasio que els estudiants catalans escampats en les diferents universitats franceses s'apleguin durant diversos dies i, en comu, discuteixin els problèmes que més afecten al nostre retrobament nacional.

La idea en ella mateixa ne pot esser més encertada i donaria a aquesta setmana un relleu que no cal pas subratllar. Pero el que li confereix, encara, una importancia major és que una sèrie de personalitats de gran relleu dintre la vida catalana hi prestaran la seva col.laboracio i donaran diverses lliçons, seguides de discussio, altament interessants. A més es discutiran, entre els estudiants, diverses temes de gran interès per al nosre futur nacional.

Des d'ara podem augurar que aquesta Setmana d'Estudis Catalans esta cridada a assolir un èxit positiu i que serà un dels ctes de més relleu portat a terme aquests darrers anys per la nostra joventut universitària.

Esperem poguer-ne donar el programa en la nostra propera edicio.

La Gramatica Catalana, de mestre Fabra, en venta

Finalment s'ha posat a la venda el nou compendi de « Gramàtica Catalana », de Pompeu Fabra. Aquesta « Gramàtica » és un resum, fet pel propi autor, d'una obra escrita a França en el decurs d'aquest exili. « Cultura Catalana » n'ha fet una bona edicio, i el tiratge és a un nombre crescut d'exemplars.

No és la primera vegada que proclamem la necessitat que hi havia de publicar una bona gramàtica catalana. Afortunadament avui s'han superat tots els obstacles i els catalans que ho desitgin — i cal esperar que seran en nombre ben crescut — podran adquirir-la tot seguit i a bon preu (cent francs, més despeses de ports). Repetim que les comandes han d'esser adreçades a l'Editorial Ragassol, 10, rue Washington, Paris VIII).

Pau Casals, ciutada d'honor de Foix

En una de les seves darreres reunions el Consell municipal de Foix, acordà designar fill adoptiu d'aquesta ciutat, el resso de la qual tantes coses evoca als catalans, a l'il.lustre Mestre Pau Casals.

Una vegada més una corporacio francesa ha volgut retre homenatge al gran català, i al gran artista que, en el decurs dels darrers anys, ha sapigut donar una lliço exemplar de dignitat humana.

Tenim entès que ben aviat tindrà lloc la cerimonia del lliurament del diploma al Mestre Pau Casals, a qui felicitem ben afusivament per la nova i merescuda distincio de què acaba d'ésser objecte.

Un concurs d'obres teatrals catalans

Fins a nosaltres arriba la noticia que esta a punt de convocar-se un concurs d'obres teatrals inèdites escrites en català. La iniciativa ve de Tolosa del Llenguadoc i segons se'ns diu presidira el Jurat qualificador el nostre il.lustre amic Antoni Rovira i Virgili.

Esperem donar més detalls en properes edicions. Pero ja des d'ara volem dir tota la nostra simpatia per aquesta iniciativa. Cal que el teatre catala no mori, s'ha dit ben sovint. Pero per a fer-ho possible cal, igualment, que es prenguin un seguit d'iniciatives que n'impulsin la seva renovacio. La que comentem n'és una d'elles.

Joventut catalana

per **Salvador PUIGVERT**

La més greu de les ferides que el nostre poble conserva de la lluita cruenta que ha sostingut en el decurs de l'ultim decenni indiscutiblement és l'oberta en el cos de la joventut catalana. Milers i milers de joves catalans, il.luminant en plèiade resplendent totes les terres hispàniques, pagaren amb el més alt tribut llur fidelitat a la Republica, llur amor a la llibertat, llur patriotisme abrandat. La generositat d'aquesta joventut heroica aportada en els camps de batalla — massa callada per molts dels que restaren en un excés de sublim modèstia — havia de continuar en el calvari de les presons, de l'exili i de la deportacio. Les pèrdues foren esfereidores, irreparables. Un solc fondissim marca la nostra generacio. Pero malgrat tot un estol d'homes joves resta ple d'il.lusions, confiant en l'esdevenidor, orgullos de les seves conviccions, amb tota l'ardidesa que li és propia.

Per aixo, davant l'assercio capciosa dels qui afirmen que no ens queda joventut, un clam de sorpresa esclata en els medis jovenivols. Sovint succeeix que els joves no disposen del temps necessari, ni se'ls hi orefeixen oportunitats adients per a manifestar-se, pero aquests inconvenients no podrien ésser interpretats com un signe d'incapacitat o de prematura decrepitud ; sovint arriba, també, que alguns dels que més parlen de la joventut i dels problemes que li son inherents, pretenent encoratjar-la a prendre la volada havent-se previngut pero de tallar-li les ales i no sempre amb les eines més nobles.

Tot i la tragèdia viscuda, Catalunya no s'ha quedat sense joventut. Els millors dels seus fills passaren a la posteritat en legio gloriosa. Altres sofreixen tot l'oprobi de l'excepcio i de la cruëltat feixistes, proscrits a la Pàtria mateixa. Quants han hagut d'ajupir-se sota el pes de la fatiga que ha minat llurs organismes i refan pacientment i penosa — sense cap ajuda la majoria de les vegades, pero confiant en un demà millor — la seva salut sotraquejada ?

Vers els uns i els altres van els esguards de companyonia i d'esperança de la joventut que resta. I aquesta és considerable ; és encara prou nombrosa i suficientment forta per a seguir les petjades dels forjadors de la nostra renaixença nacional, amb més probalitats de reexir que en cap dels periodes d'exili imposats dissortadament al notre poble en el curs de la seva existència. En la tasca que ens assenyala aquesta ruta historica, la nostra joventut hi té una participacio de primer pla i no demana altra cosa que contribuir-hi amb tota la puixança. Una massa de treballadors — obrers del camp i de la fàbrica — juntament amb els que en les universitats, en els laboratoris i en la multiplicitat de professions cerquen una millor capacitacio, forma legio, i s'obre un cami digne en un mon trasbalsat i extremament dificil. I cada un d'aquests joves pensa profundament, a tota hora i amb un entusiasme insuperable en la dolça i enyorivola terra que el veié néixer. I la seva fè en Catalunya és immanent.

Que parlin doncs, els que desesperen, als braus llenyataires de Font-Romeu o de la Lozère, als carboners de l'Indre o als lleters de la Savoia, als miners d'Alès o als agricultors de totes latituds ; que en parlin als obrers de Tolosa o als portuaris de Bordeus. I quan constataran l'estat d'esperit de cada un d'ells i el de la munio d'estudiants que foreixen en tots els centres docents francesos, — orgull de la nostra joventut — ; quan trobaran professors d'universitat i de liceu, enginyers i metges, advocats i pèrits, publicistes, especialistes de la recerca cientifica i tècnics, en una gama de colors infinits, veuran la permanència de Catalunya.

La nostra joventut a l'exili, després d'haver passat pels estadis més penosos, marxa per la via del seu perfeccionament intel.lectual i professional. Ja ha superat amb un estoïcisme que l'honora dificutats innombrables. Ara està a punt per escometre les més grans empreses en tots els terrenys de l'activitat humana, sempre amb un pensament fix : alleugir el jou que pesa sobre els nostres germans i alliberar Catalunya.

Catalunya reclama per al demà agilitat fisica i intel.lectual. Res de caduc podrà surar en un mon que avança, no a passos de gegant, sino a salts de bolid. I els catalans no hem volgut mai ésser dels darrers.

Catalunya recobrarà la seva fesomia i la recobrarà apoiant-se en tots els valors morals de la nostra Pàtria, pero per mitjà d'aquesta joventut que pensa i que treballa.

Als subscriptors de "la humanitat"

Preguem als encarregats de venda de La Humanitat **(paqueters) que han rebut les notes pendents de liquidacio, que vulguin trametre l'import corresponent a l'administracio del nostre diari, a l'objecte de regularitzar els seus comptes.**

Aixi mateix, els subscriptors que hagin acabat el seu periode d'abonament amb el nùmero 62 del nostre portantveu, poden enviar la quantitat de 50 francs, corresponents a 10 nùmeros per girpostal.

Recordem que totes les trameses de diners per quotes, donatius, subscripcions, etc. han d'ésser fetes a nom del Tresorer del Partit Sr Santiago Vila, 250, route d'Elne, Perpignan. Compte de Xecs Postals nùm. 57.675, Montpellier.

L'actualitat politica

Ve de la primera plana

ELS VENTS OPTIMISTES

En els mitjans politics espanyols es nota aquests dies una nova onada d'optimisme. Es parla de dates més o menys properes com a terminals de la vida del règim franquista. Es gairebé unànime la coincidència en apreciar com a molt possible la caiguda de Franco. Es diu que els propris elements falangistes no es fan cap il.lusio i que els més avispats van darrera la « mision » a l'estranger. Cal ésser ben lluny de casa en previsio d'una sobtada i ingrata aurora. No recullirem totes les noticies que fan referència a certes visites a Paris per part de significats elements monàrquics i altres coses... Deixem-ho aixi per a no ésser desmentits, pero el cert és que tant en els mitjans republicans com en els monàrquics es re pira una ambient que pressagia uns relativament imminents aconteixements a l'interior del pais. S'anuncien importants reunions monàrquiques a Lisboa i d'allà n'ha sortit la noticia que s'estudia la possibilitat de tenir preparat un equip ministerial a base de republicans i monàrquics, amb exclussio de les extremes dreta i esquerra, en vistes a recollir el poder del Directori militar que hagués desembarrassat Espanya del règim franquista. Els mateixos monàrquics atribueixen a Franco la idea d'abandonar el poder en la impossibilitat de resistir a l'ambient de l'interior i de l'exterior.

Les classes economiques, i la mateixa alta clerecia, no amaguen l'angoixa que els causa l'actual situacio de resultes de la permanència del règim falangista en el poder. Les paraules del Primat de Toledo son francament conminatories. El Ministre Giron ha alçat el telo de la comèdia i en el seu discurs de Valladolid no estalvià les crueses i la franquesa de cara els supervivents de la Falange. Les seves al.lusions a les possibilitats de tornar a les catacumbes i a ésser perseguits a sang i a foc no devien alegrar gaire la seva clientela. El panorama que descrivi als seus lluny d'ésser encoratjador constitueix una invitacio al « salvi's qui puigui » tradicional.

Acabem aquestes informacions advertint — quant a les que es refereixen a la possibilitat de la caiguda del dictador — que les donem amb les consegüents reserves. Algunes ens han estat fornides com a certes o versemblables mentre a d'altres els manca la confiança dels informadors i la del propi cronista. Amb tot, tanquem amb una noticia, absolutament certa, que un d'aquests dies el Sr. Llopis es traslladarà a Londres per a prendre contactes amb pesonalitats de la politica anglesa.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

Els Casals Catalans

MONTAUBAN

El « Casal Català » ha inaugurat el seu nou estatge social situat a l'Avinguda Gambetta, primer pis del « Café de France ». L'acte inaugural va constituir-lo una conferència de vulgaritzacio a càrrec del nostre amic Heribert Barrera, encarregat de Curs a la Facultat de Ciències de la Universitat de Montpeller, sobre « L'energia atomica ».

Féu la presentacio del conferenciant el President del Casal, senyor Francesc Marcet, qui elogià, presentant-la com un alt exemple, la tasca portada a terme a l'exili per Heribert Barrera, qui en una interessantissima dissertacio, que durà una hora i mitja, tingué pendent de la seva paraula al public que omplenava de gom a gom la sala d'actes. Heribert Barrera historià les recerques de l'energia atomica, llurs evolucions i aplicacions diverses i les perspectives que presenta per al mon de la postguerra.

Xardorosos aplaudiments coronaren la conferència del nostre amic qui fou remerciat, en sinceres i eloqüents paraules, pel President senyor Francesc Marcet.

ANGULEMA

En l'assamblea general de socis celebrada per aquest Casal el passat dia 16 de febrer, fou elegida per unanimitat la següent Junta de Govern :

President : Joan Depé.
Vice-President: Salvador Guasch.
Secretari : Lluis Farigle.
Tresorer : Joan Pons.
Vocal de Cultura : Francesc Llasat.
Vocal d'ajut : Roseta Casals.

PARIS

S'ha celebrat, amb franc èxit, la tercera representacio anyal de teatre català amateur a càrrec del grup artistic del Casal de Catalunya de Paris. « L'heroi », de Santiago Russinyol, fou excel.lentment interpretada davant un public nombrosissim que omplenava de gom a gom la sala de festes de « Le Journal ».

Se'ns diu que la quarta representacio no farà esperar-se gaire.

✦ ✦ ✦ ✦

En la darrera assamblea general celebrada pel Casal de Catalunya de Paris s'elegi el següent Consell Directiu :

President, Joan Masot; Vice-President 1er., Joan Font; Vice-President 2on., Josep Camps; Tresorer, Francesc Villar; Comptador, Magi Murià; Director del Butlleti i Bibliotecari, Josep Torrents; Secretari, Antoni Romigosa; Vice-Secretari, Ricard Closa; Vocals : Bernat Marxuac, Josep R. Xirau, Francesc Torres-Dupuy, Joan Caball, Josep Maria Quintana, Josep Santos; Conservador : Joan Vidiella.

BIBLIOTECA CIRCULANT PER INTELECTUALS, TECNICS I OBRERS

El Servei d'Ajuda als Refugiats Espanyols, de l'Y. M. C. A. notifica a totes les Associations d'exiliats que posa al seu servei la seva Biblioteca Circulant per Intel.lectuals, Tècnics i Obrers, composta d'uns 6.000 volums, en francès i en inglès, sobre diferentes matèries (filosofia, sociologia, teologia, literatura, tècnica, agricultura, ciència, arts, oficis, etc.,,) per a us dels seus associats.

Tots els refugiats espanyols que desitgin consultar el Catàlec de l'esmentada Biblioteca, poden demanar-lo a les seves Associations, les quals, a la vegada, poden sol.licitar-lo del Servei Espanyol de l'Y.M.C.A., Grand Hotel, rue de Metz, Toulouse (Hte-Gne).

JOCS FLORALS DEL GENET D'OR (Any XXIV)

Se'ns prega la insercio de la següent nota :

Recordem que els treballs literaris en francès, català o llengua d'Oc, havien d'ésser tramesos abans del 10 de març proper a M. Charles Grando, Secretari Perpetu-adjunt de l'Acadèmia del « Gênet d'Or », 29, rue des Augustins, Perpignan, en doble exemplar i conjuntament amb un envelop franquejat amb el nom i adreça de l'autor.

Nombrosos premis estan previstos en cada seccio, com també seran reservats premis especials als millors treball en català, francès o llengua d'Oc, de joves de menys de 20 anys. (Indicar la data de naixement).

VIDA DEL PARTIT

CONSELLS DIRECTIUS

a FRANÇA

El dia 2 de març es reuni a Tolosa del Llenguadoc el Consell Directiu a França. Hi assistiren els membres Srs. Manuel Companys, Joan Garcia-Castellet, Emili Vigo, Santiago Vila, Miquel Galseran, Duran i Guardia, Joaquim Prat, i Jaume Altimira de les J. E. R. E. C. Exusaren la seva assistencia i s'han adherit a tot el tractat els Srs. Joan Tauler i Melcior Bassas.

El Secretariat Permanent donà compte de la situacio administrativa i organica del nostre Partit a França i de les propostes presentades per diversos Comites Departamentals en l'ordre organic i politic. Els reunits després d'estudiar totes les questions presentades, acordaren adreçar-se al Consell Executiu del nostre Partit fent-li coneixer el pensament dels nostres organismes i la necessitat d'accentuar el contacte entre aquell i el Consell Directiu a França per tal de sincronitzar la tasca que el moment politic i la situacio del nostre problema imposen.

El Consell Directiu analitzà la posicio politica seguida pel nostre Partit després del darrer Plè i a l'entorn de la constitucio de l'actual Govern de la Republica, ratificà diversos acords referents a les nostres relacions politiques a França i s'aprovaren diverses normes d'ordre interior que seran fetes coneixer aquests dies per la Circular numero 13.

a MÈXIC

Hem rebut un cablegrama signat pel membre del Consell Executiu Josep Andreu i Abello, en el qual ens comunica la constitucio del Consell Directiu a Mèxic d'Esquerra Republicana de Catalunya. Heus aci la seva constitucio :

***Junta Directiva* : President, Ot Duran d'Ocon. Membres : Amadeu Oliva, Ferran Zulueta, Màrius Calvet, Ricard Altaba, J. Falco, F. Farreras i Duran, J. Manya i Domenec Pla.**

***Comité Politic* : J. Tomas i Piera, Antoni Dot-Arxé, Roc Boronat, Dalmau Costa, Joaquim Duran, Vicenç Berni i J. Bach.**

El cable acaba transmetent la salutacio de l'Assemblea al Consell Executiu del Partit i als militants de Catalunya i de França. Hi corresponem amb tot l'afecte.

a ANGLATERRA

E. R. C. INVITADA A LA CONFERENCIA DEL PARTIT LIBERAL ANGLÈS

El proper mes d'abril el Partit Liberal Anglès celebrarà un important Congrès a Oxford. Aquest comici està cridat a revestir una gran importancia, no solament des d'un punt de vista nacional, ans bé per la que li conferirà l'assistència de diversos partits de tendència liberal de tot Europa.

Esquerra Republicana de Catalunya ha estat invitada a assistir a aquestes reunions, i estarà representada pel Secretari del nostre Consell Directiu a la Gran Bretanya, Josep Pi i Sunyer.

GIRONDA

Havent-se produit la baixa del Secretari del Comité Departamental Sr. Manyà, el passat dia 7 del corrent tingué lloc a Bordeus una assemblea departamental de militants d'E. R. de C. per tal d'elegir el seu substitut. Aquesta eleccio recaigué en el Sr. Jaume Prat, el qual havia ocupat fins a aquella data el lloc de Secretari-adjunt. El Sr. Julià Fito fou elegit per a aquest esmentat lloc.

DORDONYA

El diumenge 16 de febrer va tenir lloc a Perigueux l'assemblea departamental de militants de la Dordonya.

En obrir l'assemblea, el Vice-President, Sr. Eroles donà compte als reunits de la mort del actiu militant d'E. R. de C. Salvador Ferrer Sabaté. Tots els reunits dempeus dedicaren un minut de silenci al company desaparegut.

Seguidament fou llegida l'acta de la reunio anterior éssent aprovada, aixi com l'estat de comptes llegits pel Tresorer.

El Secretari Sr. Carrio, que en funcions de President assisti al Ple dels Organismes del Partit celebrat darrerament a Montpeller informà àmpliament els reunits del que foren aquelles reunions plenàries, declarant-se tots d'acord amb la posicio alli adoptada.

A continuacio i per unanimitat, l'assemblea elegi el Comité Departamental, el qual quedà constituit com segueix :

President, Francesc Rodon ; Vice-President, Josep Eroles ; Secretari, Jacint Carrio; Vice-Secretari, Lluis Gelis ; Tresorer, Joan Figols ; Comptador, Agusti Homedes ; Vocals, Joan Curos i Lluis Lopez.

Adreçar la corerspondència al Secretari Sr. Carrió, 81, rue Gambetta, Périgueux.

També s'elegi la Comissio Femenina de la qual se'n dona compte en altre lloc d'aquesta seccio.

L'assemblea acordà intensificar la campanya d'ajut al Partit, augmentant la cotitzacio del Comité Departamental al Consell Directiu a França.

Es prengueren també diferents acords relacionats amb l'organitzacio d'altres que afecten el Partit i la redaccio de « la Humanitat ».

Finalment s'acordà adreçar una salutacio als organismes superiors d'E. R. de C.

TARN i GARONA

La reunio general del Departament celebrada a Montauban el passat 16 de febrer, va tenir lloc amb assistència d'un gran nombre de militants i els Srs. Josep Batlle Ferrer i Sebastià Icart (delegats a Moissac i Castelsarrasin, respectivament, i de la Sra. Pilar Galceran, Secretària del Grup Femeni.

Després de llegida i aprovada l'acta de la reunio anterior, el Sr. Josep Duran i Guàrdia, Vice-President del Comité i membre del Consell Directiu a França, féu un extens i detallat informe de com es desenrotllà la darrera crisi del Govern de la República, i posà de relleu l'eficaç actuacio dels membres directius del nostre Partit a través dels contactes que en tota ocasio tingueren amb les personalitats espanyoles, condicionant el nostre apoi al reconeixement de les llibertats ja concedides a Catalunya.

El President Sr. Francesc Marcet i membre del Directori llegi unes notes, el contingut de les quals va merèixer l'aprovacio dels reunits.

Després d'un extens canvi d'imprsions en el transcurs del qual intervengueren els Srs. Vidal, Sabaté, Fiuguerola, Icart, l'assemblea adoptà diferents acords per a fer arribar a la Direccio del Partit, referents al nostre portantveu, a l'Organitzacio del Partit a França, i a la preocupacio que el Partit ha de tenir, d'estudiar les mesures immediates a prendre a continuacio del retorn a casa nostra.

L'assemblea es donà per acabada després d'efectuar-se una recapta per a la subscripcio del Partit, la qual fou ben fructuosa.

BOUCHES-DU-RHONE

Com és reglamentari fer-ho semestralment, E. R. de C. de la Provença i del Sud-Est ha celebrat assemblea general ordinàri durant els dies 2 i 9 de febrer, amb assistència d'un important nombre de militants.

El President del Comité Regional, Sr. Cassimir Baides féu un detallat informe de les deliberacions i dels acords presos al Ple dels Organismes del Partit celebrat darrerament a Montpeller.

Diversos militants intervingueren en la discussio dels acords, demanant aclariments sobre alguns punts, mostrant-se totalment de conformitat amb les resolucions del Ple i posicio presa pel Partit davant de la situacio politica espanyola i reforma del Govern de la República.

Després de la presentacio i discussio de l'informe de l'antic Comité Regional, informes dels diferents Secretariats i precs i preguntes, es procedi a la renovacio del mateix, procurant incloure la representacio de les diferents Federacions. El nou Comité Regional ha quedat constituit com segueix :

President : Cassimir Baides ; Vice-President, Joan Boixo ; Secretari, Emili Anguela ; Vice-Secretari, Miquel Feliu ; Tresorer, Artur Benejam ; Comptador, Fèlix Jofre ; Propaganda, Joan Roura ; Ajut, Agusti Carol ; Vocals, Melcior Bassas et Francesc Villarroya.

Adreceu la correspondència al President, Sr. Cassimir Baides, Philatures Findalène, Pointe Rouge, Marseille.

GERS

El passat dia 22 de febrer tingué lloc a Auch una assemblea departamental de militants del nostre Partit.

Es tractaren diversos apartats d'ordre administratiu. El President del Comité, Sr. B. Pons féu un ampli informe del que foren les diferents reunions del Ple d'Organismes d'E. R. de C. celebrat a Montpeller. Els diferents acords politics que varen ésser adoptats en aquell Ple, mereixéren la conformitat de tots els assistents a l'Assemblea.

S'acordà la formacio de la Seccio Femenina, la composicio de la qual publiquem en lloc apart.

La Comissio d'Ajut prensentà un projecte d'estructuracio que fou, en principi, aprovat, i donà compte de les seves activitats. Recordem que aquesta Comissio està integrada pels senyors Julià Macaya, Miquel Domènech i Joan Pujol. La correspondència deu adreçar-se al Sr. Miquel Domènech, « Silos Vicois », Vic-Fezensac (Gers).

HÉRAULT

BEZIERS

El dia 16 de febrer tingué lloc l'assemblea general de militants del Comitè de Béziers. Es donà compte del resultat del Plè celebrat darrerament a Montpellier i de la bona acullida reservada pels reunits a la proposicio presentada pel Departament de l'Herault. Fou aprovada la gestiò del Comitè tant en l'ordre local i departamental com en el que afecta a les relacions amb els organismes directius del Partit.

Per unanimitat s'elegi el nou Consell Directiu el qual ha quedat constituit com segueix : Secretari general : Isidre Granada; Secretari d'actes : Ramon Castellà; Tresorer : Francesc Mompeon; Propaganda : Eduard Calduch; Relacions : Joan Rallo; Representant de les JEREC : Joaquim Sala.

NECROLOGICA

Ha mort a Béziers el bon militant del nostre Partit En Miquel Puig, el qual havia pertenescut al Centre d'E. R. de C. de Tarragona.

El dia 25 de febrer prop passat tingué lloc l'enterrament, al qual assistiren, a més de molts amics i companys del finat, diverses representacions de Partits i entitats catalanes i espanyoles de Béziers.

Als seus familiars i en especial al seu nebot Guillem Alvarez, també del nostre Partit, adressem el nostre més sentit condol.

SENA

NECROLOGICA

A Catalunya, i en plena joventut, ha mort el fill del nostre company Gabriel Sabatés i Homs, Conseller de l'Ajuntament de Granollers.

A los moltes proves de condolença que reb l'amic Sabatés hi ajuntem la nostra ben sincera.

NECROLOGICA

Ha mort darrerament a Sùria, on havia residit sempre, Joan Claret, pare dels nostres amics Andreu i Florenci Claret, aquest darrer Vocal del Comité eDpartamental del nostre Partit, dels Pirineus Orientals.

Fervent republicà, el desaparegut gaudia d'una gran estima en aquella comarca del Cardoner. L'enterrament constitui una sentida manifestacio de dol a la qual s'hi associacio un nombre de persones vertaderament important.

A les moltes proves de simpatia que portent rebudes els seus fills hi afegim la nostra, junt amb el nostre més sincer condol.

LES NOSTRES DONES

GIRONDA

El Grup Femeni d'E. R. de C. de la Gironda ha designat la Sra. Concepcio Pijuan com a delegada per a l'organitzacio de l'esmentat Grup al Departament.

La correspondència ha d'adreçarse a 6, rue Sanchez de Pomiers, Bordeaux.

DORDONYA

En el transcurs de l'assemblea departamental de militants de la Dordonya, la Seccio Femenina d'E. R. de C. quedà constituida com segueix :

Presidenta, Teresa Baduell ; Secretària, Julia Maso ; Vocal, Walquiria Rodon.

La correspondència deu adreçarse a la Secretària, 2, Impasse Niveau, Périgueux.

GERS

Darrerament ha quedat constituida la Comissio Femenina d'E. R. de C. d'aquest Departament. La composen les senyores Joesefina Sesé, Montserrat iVlà i Ampar Budi.

La corespondència i les demandes d'ingrés, enviar-la a la Sra. Montserrat Vilà, rue Carbonas, Eauze.

J. E. R. E. C.

Reunio dels organismes de França

Els passats dies 15 i 16 de març han tingut lloc a Perpinya diverses reunions dels Organismes de les J. E. R. E. C. a França. Dissabte es reuni el Consell executiu amb assistència del Secretari general, Josep Sans, i dels secretaris de Finances i Organitzacio, Jaume Altimira i R. Banùs. Excusaren la seva presència impossibilitats de trasiladar-se, per malaltia el secretari de Propaganda Antoni Mayoral, i per dificultats materials la Secretària dels Grups Femenins, Montserrat Martinez.

En el curs d'aquesta reunio foren estudiats tots els problemes que afecten les Joventuts a França, l'ajuda a portar als nostres amics de l'interior i la coordinacio de les activitats de tots els nuclis de les J. E. R. E. C. allà on sigui que es trobin, prenent diferents acords per a portar-los al Ple Consultatiu que havia de tenir lloc l'endemà.

El diumenge es reuni a l'estatge del Comité Departamental de les J. E. R. E. C. dels Pirineus Orientals, el Ple Consultatiu a França, compost del Comité Executiu i les representacions departamentals.

Foren molt nombroses les delegacions vingudes de diferents indrets de França, les quals prengueren coneixement i estudiaren detingudament els problemes i les suggerències que hi portà el Comité Executiu, aixi que les propostes que havien estat prèviament aprovades per les assemblees departamentals. La situacio a l'interior de Catalunya ocupà llargament l'atencio del Ple, i s'adoptaren importants resolucions, moltes de les quals per a ésser cursades als Organismes superiors del nostre Partit.

Per tal de donar temps a que els militants de tots els Departaments puguin conèixer la totalitat dels acords de la reunio de Perpinyà, el Ple acordà la necessitat de reunirse novament el proper dia 20 d'abril, a la ciutat de Montauban, per a determinar les modalitats d'aplicacio de les resolucions adoptades.

A la darrera fase de la reunio — la qual durà tot el dia — a més d'un bon nombre de militants del nostre Partit i de les J. E. R. E. C., hi assisti el Sr. Joan Garcia Castellet, del Secretariat Permanent del Consell Directiu a França, el qual adreçà als reunits unes paraules de salutacio, les quals foren contestades en nom de tots pel Secretari General de les J. E. R. E. C. a França, Josep Sans.

Coincidencia Politica o unitat d'accio

Ve de la primera plana

cions Unides, en general, han fet el seu gest, ens toca a nosaltres, principals interessats en el problema, estudiar el procediment a seguir i cercar els punts de coincidencia, entre tots, que facilitin la troballa d'un cami definitiu per acabar amb el règim que té sotmès al nostre poble.

Heus aci doncs el mot a aplicar a les notres actuacions futures : Coincidència.

Per treure definitivament a Franco ha arribat el moment de practicar la coincidència dins d'una unitat d'accio que no sigui verbalista o partidista sinò patriotica, eficient i pràctica doncs suposo que no esperarem la proxima reunio de la O. N. U. amb els braços creuats per sapiguer si aquest organisme ens acorda un xic més que en la passada. Si fos aixi podriem aplicar-nos aquell conte que explicava a Montpeller, l'any 40, el meu amic Llado Figueras. Tothom coneix la gran massa de refugiats que es reuniren en aquella poblacio, una bona part dels quals anaven al Cafe de l'Esplanada per tal de comentar les noves que d'aci i d'allà es rebien. Tot comentari era sempre clos amb una frase que arribà a fer fortuna : « Aixo es molt significatiu ». Doncs be, l'amic Llado un dia ens digué : D'aci vint anys quan un refugiat rebrà una lletra de casa nostra seguirem repetint no obstant tocarnos les barbes alterra : « Aquesta lletra es molt significativa ».

Es per aixo que crec fermament que no hem d'esperar massa dels altres. La lliço rebuda de l'Assemblea de les Nacions Unides es prou clara perque no insistim. Ens han senyalat els camins mes factibles per fer desapareixer el regim feixista que com un escarni encara subsisteix en el nostre pais.

Cercar una coincidencia politica es cosa dificil pero no impossible puix cada partit i organitzacio pensa esser el millor el mes nombros el mes capacitat, i el mes fort i està prou provat, pels fets passats els resultats obtinguts que ningu vol baixar de cavall. Aixo vol dir que no cal perdre el temps cercant la unitat politica doncs en alguns cassos no fariem res més que profunditzar els antagonismes entre dirigents que representen les respectives organitzacions i a l'ensems donar motius de satisfaccio als nostres enemics.

Cal doncs emprar el cami de la unitat d'accio sense altre programa i compromis que la realitzacio conjunta d'un esforç suprem per fer desapareixer Franco i l'aparell que li dona suport, unitat que no ha d'esser subjectada ni en contraposicio a les diciplines de partit, o millor dit a programes ideologics. Cal que aquesta unitat tingui un sol comès : treure Franco i Falange i permeti posar en joc tots els factors morals, economics i personals per a conseguir-ho. Aixo sense perdre un moment, per tal de donar satisfaccio a l'ansia que manifesten la majoria d'exiliats que son també els que mes sofreixen les misèries d'aquesta perllongada situacio.

La realitat del moment mana que es prenguin inmediatament resolucions definitives. L'hora actual no es de simbolismes, de discursos, o de crear direccions generals. Es l'hora de l'accio, sense excusa ni dilacio. L'hora de les coincidencies politiques o d'unitat politica son depassades. El temps transcorregut ens ha lliurat les proves d'un resultat que no esta d'acord amb els nostres anhels. No defugim doncs la responsabilitat d'enfrontar-nos dignament, modestament pero amb valentia amb l'unic cami factible per fer una tasca eficient i pràctica per alliberar els nostres germans del feixisme franquista i acabar amb el nostre calvari d'exiliats. Es un esforç que cal que fem els homes de bona voluntat. Aquells que no estiguin disposats a realitzar-ho al menys, que no obstaculitzin les nostres finalitats. Que per una vegada oblidin el que foren, el que representen, per tal de facilitar que altres homes facin el sacrifici de la seva vida per aconseguir la llibertat d'un poble que viu esclau.

J. RODRIGUEZ PAPASEIT.

3937

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio :
35, rue Ecole de Droit,
MONTPELLIER

Administracio :
30, rue des 3-Journées,
PERPIGNAN

Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Eine,
PERPIGNAN (P.-O)

Compte de zecs postals
no 57.675 Montpellier

2e EPOCA – N° 66 — 3 d'ABRIL del 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — Director : Emili VIGO — PREU : 5 francs

Especialment dedicat a l'aniversari de l'adveniment de la Republica i a donar el text integre de la conferència de Carles Pi i Sunyer a Paris, el proper numero de « LA HUMANITAT » sera extraordinari.

Realitats de la politica catalana

Els nostres amics de Mèxic han decidit fer-hi aparèixer regularment una edicio de « LA HUMANITAT » especialment adreçada als catalans d'Amèrica. En el numero que apareix un d'aquests dies s'hi insereix el següent article del nostre Secretari General, Josep Tarradellas, que publiquem simultàniament en aquesta edicio :

Una etapa d'una àmplia i més intensa compenetracio s'obre entre els exiliats d'Esquerra Republicana que es troben a les terres hospitalaries de Mèxic. Aquesta és, per a nosaltres, la significacio de publicar-s'hi « *La Humanitat* ».

Fa uns quants anys, alguns, amb intima satisfaccio donaven el nostre Partit com acabat i, per tant, creien que no tornaria a ésser el que fou i ni tan sols a mantenir-se unit i fidel als seus ideals. Avui han de constatar que no solament es manté disciplinat i lluita coratjosament per alliberar la nostra Pàtria, sino que, per la lleialtat als seus ideals i per la seva conducta clara, continua tenint la confiança d'una gran part del nostre poble i el suport entusiasta dels seus militants.

Nosaltres que, ni en les hores més dificils no hem perdut la fe, ni en el Partit, ni en el seu ideari, podem dir ara amb satisfaccio que som els unics, no sols de Catalunya ans encara d'Espanya, que no hem tingut dissidències ni escissions. Aixo prova que les actituds que els organismes dirigents han adoptat en cada moment interpretaven fidelment els nostres companys, aixi com aquelles masses d'opinio catalana que tantes vegades ens atorgaren llur confiança.

Aquesta realitat, cal qui ningu no l'oblidi. Nosaltres hem de tenir-la present, car aquests magnifics resultats han estat deguts al fet que, per damunt dels naturals matisos que existeixen en tots els partits democràtics, dins l'Esquerra hi ha encara quelcom més fort que els seus propis ideals : la fervorosa devocio que ens uneix a servir Catalunya i tenir tothora la conviccio que el nostre poble, tal com hem dit altres vegades, només podrà fer tasca constructiva i veure's alliberat, si al nostre Partit li cap l'honor i la responsabilitat de representar-lo en la seva gran majoria.

La ferma voluntat de mantenir-nos units i l'haver-ho aconseguit, és gràcies al fet que durant aquests anys no hem caigut en la confusio politica produïda per l'exili. A més, en la clandestinitat, els nostres companys han sabut marcar sempre una actitud que no ha donat lloc a dubtes malgrat que molt sovint, amb més mala fe que bona intencio, hi na hagut qui ha tendit, i tendeix encara, a interpretar-nos capciosament a fi d'impossibilitar una accio de conjunt de tots els catalans.

El resultat d'aquesta continuïtat politica és la nostra posicio. Ha estat i és increbantable perquè estem convençuts que només arribarem a punts de coincidència i d'actuacio amb les altres forces politiques, si tothom està disposat a treballar eficientment, en lloc d'aprofitar-se de certes situacions per estorbar la consecucio dels nostres ideals.

Dintre d'aquesta linia, ningu no ignora que l'Esquerra ha fet i està disposada a fer els sacrificis que calgui per tal d'una millor entesa entre tots els catalans. Al mateix temps, pero, cal que hom sàpiga(i no ens cansarem de repetir-ho, que no estem disposats ara ni mai, a adoptar actituds demagogiques que, à la llarga, sabem que només han de perjudicar-nos. Avui, després de les dolloroses experiències passades, no es tracta solament de recobrar els nostres drets, ans també de com hem de consolidar-los per sempre més. Aixo vol dir tenir en tots moments plena consciència de les realitats i angoixes a les quals tots estem sotmesos.

Diem aixo — no és la primera vegada que ho escrivim — perquè davant certes actituds la intencio de les quals no desconeixem ningu no es pugui fer il-lusions d'aconseguir els seus propositis, si és que encara algu en nodreix. Esquerra Republicana és i serà al seu lloc de combat. Per tant, pensar que una accio d'àmplia base es pot fer sense nosaltres o contra nosaltres, constitueix una actitud negativa condenada per endavant a un sorollos fracàs.

El que cal fer, al nostre entendre, és tot el contrari. Es aplegar se al voltant nostre — perquè hem estat i som encara la representacio més viva del nostre poble — que podrem tots junts crear, primer, un clima de comprensio i, després, una coincidència d'actuacio per ara i pel futur.

Per altra banda, sàpiguen que no enganyen ningu aquells que a l'exili o a casa nostra, constitueixen organismes que, segons diuen, representen el nostre poble. Els qui treballen amb nobles propositis, s'haurien d'adonar que és pueril parlar en nom de Catalunya sense saber abans què som, què volem, quina és la nostra força, i sense voler comprendre que no resoldrem cap dels problemes politics, economics i socials que tenim plantejats, si aquells que diuen preocupar-se'n veuen els nostres anhels i les nostres lluites a través de les seves inquietuds literàries, o bé, sense pensar en la seva incapacitat creadora, s'abandonen a una critica derrotista de tot allo que els altres han fet.

Tampoc no es farà treball constructiu si s'oblida, com molts fan, que a Catalunya existeix prop d'un milio de treballadors la majoria dels quals viuen, des de fa anys, sense llibertat i d'una manera angoixosa. En canvi, les classes benestants s'han enriquit darrerament d'una manera excessiva, fins a constituir moltes vegades un insult a les privacions dels seus conciutadans. Cal pensar doncs, que ni els uns ni els altres no ens escaparem de sofrir les conseqüències que es produeixen sempre a tots els països sotmesos a un règim de força i de dirigisme estatal. A no tardar, és molt possible que el nostre pais caigui en una profunda crisi, en la qual cal pensar des d'ara, si és que volem salvar el patrimoni de Catalunya, que és de tots.

Igualment és fer un tort al nostre poble insistir inutilment a voler-lo convèncer de l'excel-lència de formules politiques de començaments de segle. Com si aquests darrers quaranta anys de lluites i de sacrifices no haguessin servit de res ! S'equivoquen, al nostre entendre, aquells que de bona fe creuen que Catalunya no té en compte el present i que en el futur es deixarà influir per actituds d'ordre purament espiritual.

Es de doldre, ensems, que encara hi hagi qui propugni perquè tots els nostres sentiments i els nostres deures caiguin dins d'una orbita messiànica o dins d'una concepcio petita, mesquina i que ridiculitza les més nobles ambicions que sentim per la nostra Pàtria.

Hi ha un nou factor en la vida catalana : l'existència d'una gran poblacio forastera. Si nosaltres no tenim la intel-ligència i el patriotisme necessaris, podrà produir un gran dany a les nostres llibertats i a la plenitud i la continuïtat de la nostra vida nacional. Resulta tristament incomprensible el fet de voler deconèixer un problema d'aquesta gravetat o de pensar resoldre'l d'una manera fantasiosa.

Per ultim, és d'una excessiva ingenuitat no tenir en compte que, en el moment de la caiguda del règim del general Franco, estem tots abocats al greu perill que sorgeixi a casa nostra un nou feixuxisme que aplegui, ultra aquells ciutadans que han vingut de terres d'Espanya, importants nuclis catalans. I és francament lamentable no preveure des d'ara aquesta possibilitat, ni la influència perniciosa que tindria en relacio amb els partits politics i amb els organismes economics i socials de fora de Catalunya.

Hem sintetitzat de manera esquemàtica alguns dels problemes que se'ns plantegen. Podriem, encara, afegir altres fets que ningu no pot deixar de conèixer. El conjunt de la situacio ens porta a afirmar, perquè n'estem plenament convençuts, que avui és encara Esquerra Republicana la que pot cridar al seu voltant tots aquells que sincerament vulguin treballar per a fer quelcom de digne i de gran. Car ho hem de dir ben lleialment : és una tasca confusionista, que tendeix a crear recels i greus conflictes en l'esdevenidor, el fet que alguns partits i organitzacions de disciplina no catalana constitueixin a la nostra terra comitès i aliances i parlin de concloure, en nom nostre, pactes que nosaltres no podem acceptar.

Amb igual lleialtat també hem de dir que creiem que no n'hi ha prou de crear Consells i més Consells i que aquests, de tant en tant, ens facin conèixer la varietat de llurs programes politics. No n'hi ha prou, tampoc, que el Govern de Catalunya llanci manifest o manifest propugnant per una unitat d'accio i per una més [illegible] convivència. La crua realitat ens diu que tots aquests propositis no han reeixit i, tal com estan situades les posicions [illegible] i dels altres, tot fa creure que, per ara, malauradament, [illegible] cap possibilitat d'acord.

[illegible]tem de la bona voluntat ni del patriotisme de tots aquells [illegible]bo volen dur a terme una obra de sincera unitat. Es ben doncs, que en aquests moments dificils recordem que a Republicana està disposada, com hi estigué per tal de possi- fundacio de Solidaritat Catalana i la constitucio de l'actual [illegible] de Catalunya, a fer tot el que calgui per a l'assoliment d'aquesta fita.

El nostre Partit, que s'ha mantingut unit, voldria com el qui més que la seva actitud servis d'exemple a tots i que, com altres vegades s'ha produït en la vida politica de Catalunya, ben aviat sorgis d'entre nosaltres una cordial entesa que donés confiança a tots els catalans. Aquest fet influiria, d'una manera decisiva, la vida politica d'Espanya bo i portant alhora una més clara esperança a la realitzacio dels nostres ideals.

per Josep Tarradellas

EDITORIAL

Dos aspectes primordials

En l'editorial que consagravem al nou Govern de la República dèiem que el Ministeri presidit per Rodolf Llopis comptava amb un marge de confiança de l'opinió antifranquista. S'anunciava amb nova etapa i calia esperar-ne els resultats — fragmentaris o totals- abans de jutjar l'experiència en ella mateixa.

Ei que dèiem fa un mes ho ratifiquem avui. Honradament ningú pot judicar una actuació sense que aquesta hagi tingut temps de portar-se a terme. Fer altrament no constituiria més que un esperit de derrotisme sistemàtic o d'evident mala fè. Amb tot, cal convenir que el marge de confiança amb què compta el Govern Llopis no pot pas ésser d'una durada excessiva. I que, per tant, cal que el Govern de la República afronti amb decisió les tasques que li imposen les actuals circumstàncies politiques. Tingui's en compte que els fets poden anar depresa i que el pitjor que podria succeir a la politica republicana fora veure's perillosament depassada pels mateixos esdeveniments.

Dos realitats han de planar, al nostre entendre, per damunt tota altra consideració secundària : la politica internacional i la politica a l'interior. Voler ignorar aquets dos aspectes, absolutament preponderants de la nostra situació ; enfocar-los a mitges i de manera inconcreta ; jugar amb equívocs i amb rigidismes condemnats a l'avançada al fracàs, seria simplement suicida.

Una visió incompleta i per tant, desencertada, d'aquets dos aspectes fou la causa de la dimissió del Dr. Giral. El Govern Llopis ric d'una experiència, no podria pas reincidir en les falles. Cal fer una politica que ens situi a tots al lloc que ens correspon i, sobretot, cal que sapiguem el mes aviat possible, de cara a les diverses potencies, quines són les possibilitats que se'ns ofereixen per a l'enderrocament del règim franquista. El senyor Llopis ha començat una sèrie de contactes directes amb eminents personalitats de la política internacional. Es d'esperar que en els dies a venir sabrà prosseguir-los intensament, de manera àmplia i sense exclusió de cap mena. Començaria a ésser hora, sobretot tenint en compte que haurà d'adreçar-se a significats companys seus de la Segona Internacional que avui ocupen càrrecs preponderants en els Governs de diversos paissos europeus que sabèssim concretament a què atenir-nos i com orientar de manera practica i eficient la nostra actuació. El que no podrir esser és que, a aquestes altures, encara continués l'equívoc per part de molts que estan obligats a pronunciar-se.

. . Nn altre problema d'una importància tan gran com el que venim d'esmentar és el de les relacions amb l'interior. El Govern no hi ha viscut amb prou contacte i massa sovint l'ha ignorat, sense tenir en compte que és allí on realment es viu la tragèdia i on caldrà refer tota una conceptió de vida desfeta pel totalitarisme. Viure'n allunyat constituira la persistència en errors que cal superar amb rapidesa. Cada dia més cal apropar-se i establir més estret vincle amb les forces oposants i oferir-los el màxim d'ajuda i totes les possibilitats que estiguin al nostre abast per el bon èxit de llur empresa. L'interior i l'exili no poden ignorar-se i han de viure estretament comprenetrats. Això importa molt més que els bizantinismes dels qué no volen — o no poden — comprendre la realitat de la tragèdia que s'hi viu. Això importa molt més que els jocs de paraules, les competències d'organismes, les vanitats personals. El contacte amb l'interior i la contrastació d'idees no ha d'inspirar-nos el més lleu temor. Al contrari, tots aquells que hi comptem amb força veritable l'hem d'imposar cada dia més i més. I, per tant, el Govern de la República, ha de consagrar-hi el màxim de les seves possibilitats, amb esperit generós i sense regateig.

Heus ací els dos aspectes primordials de la tasca del Govern de la República. Repetim-ho : el Govern té un marge de confiança. Però, comptant-hi, cal que no s'adormi. Cal que actui amb rapidesa i cal, sobretot, que ben aviat pugui establir un balanç, real i concret — i donem a aquests dos adjectius tot el seu valor — de la nostra situació. Sense una base on apoiar-nos tot se n'aniria en fum i en paraules. I ens sembla que això no ho volen cap dels que aspiren sinceralment al triomf de la llibertat damunt el totalitarisme franquista.

Dos Aniversaris

Darrerament s'han escaigut els aniversaris de la mort de dues il.lustres personalitats republicanes : Marcel.li Domingo i Francisco Largo Caballero.

Per bé que la seva actuacio estigués sovint enclosa en el camp de la politica espanyola, Marcel.li Domingo fou un gran català que servi amb fidelitat la seva terra. I fou, igualment, un gran republicà i un home honest la vida del qual constituеix un exemple d'alt sacrifici. Mort a l'exili, en circumstancies dramatiques, cada any els amics de Marcel.li Domingo s'apleguen nombrosos entorn de la seva tomba, a Tolosa del Llenguadoc. Enguany va évocar la seva memoria en el lloc on reposen les seves despulles, el nostre bon amic Ramon Nogués i Bizet, vice-president del Parlament de la Republica.

***

Largo Caballero fou un dels lluitadors més integres del socialisme espanyol. La seva actuacio podra ésser discutida, pero ningu negarà el seu fervor revolucionari i la seva honestedat. En aquest primer aniversari de la seva mort, el Partit Socialista Obrer Espanyol n'ha homenajat la memoria. I fent costat als socialistes tots els qui comparegueren il.lusions i lluite amb Caballero assistiren als actes celebrats. Responent a la invitacio de qué fou objecte, una delegacio del nostre Partit, composta pels nostres amics el Diputat Pere Ferré, Josep Maria Quintana i Josep Ferré i Vidal, del Departamental del Sena, representaren E. R de C.

« La Humanitat » s'inclina amb respecte davant la memoria d'aquests dos il.lustres republicans.

ELS HOMES D'E. R. DE C. AL GOVERN

L'ACTUACIO MINISTERIAL DE MIQUEL SANTALO

Encara que, com es natural, les activitats politiques acaparin gairebé tota l'atencio dels actuals mandataris de la Repùblica, podem constatar amb satisfaccio que s'està portant a terme, en alguns departements ministerials, una tasca positiva i d'evident interés, entre les quals cal destacar, per la seva importància, la realitzada pel nostre amic Miquel Santalo, actual Ministre d'Instruccio Publica del govern Llopis.

Una de les mes greus conseqüències de la llarga emigracio que suportem, és la impossibilitat en que s'han trobat i es troben encara un bon nombre dels nostres compatriotes, de perfeccionar els estudis començats a casa nostra i interromputs a l'exili per les raons que tots coneixem i sobre les que no cal pas insistir. Es, doncs, fent-se resso de l'aspiracio de perfeccionament cultural d'un important sector de l'emigracio, que el Ministeri d'Instruccio Publica ha posat en marxa uns cursos per correspondència que, a jutjar per les informacions que tenim, estan destinats a assolir un gran éxit. S'han rebut ja més de 300 demandes d'inscripcio i cada un dels sol-licitants es sotmés a un exàmen d'ingrés que consisteix en dues proves de ciències i dues proves de lletres. Aquells que responen d'una manera adequada, demostrant el mínim de preparacio que és necessari per a seguir els respectius ensenyaments, son admesos dtfinitivament i a partir d'aquest mes, començaran a rebre les lliçons a estudiar i els exercicis a desenvolupar. Els cursos es composen, en l'actualitat, de les materies seguents : llengua i literatura, ciències naturals, geografia i historia, matemàtiques, fisica i quimica, biolo, gia, psicologia i pedagogia.

Sabem també, que el Sr. Santalo té un interés molt marcat en ben escollir el cos de professors i, encara que els seus noms no s'hagin fet publics, sabem de bona font que està assegurat el concurs d'un cert nombre de joves llicenciats que han fet les seves proves en les universitats franceses i el d'eminents professors, veterants de l'ensenyament, que sabran aportar a la tasca, els fruits d'una llarga experiència. Se'ns diu que aquests cursos seran dirigits pel nostre bon amic el Llicenciat en Ciències Emeri Marc.

Per a portar a terme aquesta obra s'han hagut de vencer diverses dificultats, principalment les derivades de la manca de recursos economics.

Sortosament, el Sr. Santalo ha pogut obtenir, a més del concurs del pressupost republicà, l'aportacio considerable d'una societat suissa d'ajut internacional, la prestigiosa Y. M. C. A., la qual, donant proves d'una generositat magnifica, ha decidit apoiar amb totes les seves forces aquesta labor patriotica.

En col-laboracio amb aquesta organitzacio, hi ha el projecte, encara, de reunir tots els alumnes en un campament d'estiu on, durant uns dies, és passara balanç de l'activitat realitzada mitjançant el contacte directe entre professors i deixebles. Afegim que el Govern de la Repùblica te l'intencio de consagrar amb l'entrega d'un diploma, l'oficialitat d'aquests estudis.

Tot i ésser, aquesta, una activitat molt important, no és pas la unica que porta a terme, amb elevat esperit patriotic, el representant de l'Esquerra al govern. En efecte, gràcies als esforços desplegats pels Sr. Santalo, més de cent estudiants de segon grau i d'universitat, disposen de beques mensuals destinades a facilitar-los-hi la continuacio dels seus estudis en els centres francesos d'ensenyament. I, en fi, tenint en compte la necessitat de no abandonar el conreu de la nostra cultura particular, el ministeri que presideix el nostre amic, està disposat a facilitar i ajudar moralment i materialment la creacio de centres escolars de primer ensenyament en diverses localitats, que tindran com principal missio la de completar l'instruccio que ja reben els nostres compatriotes en les escoles franceses.

Es, doncs, amb profonda satisfaccio, que constatem la tasca eficient que es porta a terme des d'aquest servei ministerial. I és amb el doble orgull d'homes d'Esquerra i de republicans, que adrecem a Miquel Santalo la nostra més cordial i sincera felicitacio.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA
Comite Departamental del Sena

Dissabte dia 19 d'abril del 1947, a dos quarts de nou del vespre, al teatre « Le Journal », 100, rue Richelieu, Paris (2e) — Metro : Richelieu-Drouot.

CARLES PI I SUNYER

del Consell Executiu d'E. R. de C.

donarà una conferència pública sobre el tema :

LA NOSTRA POLITICA

PER UNA DEMOCRACIA SOCIA

per **Victor M. Torres**

N. D. L. R. — *Als nostres militants els interessa en gran manera que des d'aquestes columnes siguin tractats els diversos aspectes de la questio social. Avui comencem a fer-ho amb la publicacio del present treball del nostre company Victor M. Torres*

Seguiran regularment altres articles. I a més publicarem informacions sobre les novetats que en matèria social vagin produint-se arreu del mon i que ens sembli que valguin la pena d'ésser coneguts dels nostres lectors.

Certament, el primer objectiu a assolir donada la nostra situacio actual, és el restabliment de la democràcia politica, la reconquesta d'un régim basat en els principis de representacio directa i de responsabilitat dels mandataris de la voluntat general filla del sufragi. Sense democràcia no hi ha llibertat i sense llibertat cap actuacio politica no és possible.

Ara bé ; hauriem de procurar no persistir en l'equivoc, massa freqüent, de considerar la democràcia politica com un ideal que es justifica per si sol. Si aixo fou possible durant el periode de liquidacio de l'absolutisme, quan es tractava de fer triomfar el concepte de sobirania popular, avui, després de l'acceptacio d'aquests principis per la gairebé totalitat del mon civilitzat, ja no tenim el dret de limitar les nostres aspiracions al restabliment d'una forma, d'un mitjà, d'un simple procediment. La democràcia politica, no ho oblidem, no és més que un recipient obert a totes les intencions, bones i dolentes, pero mancat de substantivitat ; aquest recipient, doncs, cal omplenar-lo donant-li un contingut que justifiqui, o millor que valoritzi la seva existència com a norma de govern. I aquest contingut, ara ho veurem, ha d'ésser eminentment social.

En un segle, el nivell de vida dels treballadors s'ha transformat prodigiosament : limitacio dels horaris de treball, repos setmanal, proteccio de l'infància, vacances pagades, pensions als vells i als invàlids, subsidis familiars, mesures d'higiene, contractes col.lectius, dret pràcticament illimitat de sindicacio i de vaga, intervencio obrera en les empreses, heus aci els principals capitols d'una legislacio ahir encara dispersa, incompleta i asprament discutida i que està destinada a esdevenir, en un termini breu, una de les branques mes frondoses de l'arbre del dret positiu.

El progrés — qui gosaria negar-ho ? — és enorme ; els guanys aconseguits son substancials i si ara rellegissim els resultats de l'enquesta Villermé feta la passada centuria o algunes pàgines de Dickens descrivint les condicions de vida dels obrers anglesos, ens adonariem que s'ha avançat més en cent anys que en vint segles de civilitzacio. Pero malgrat aquest progrés evident, malgrat el volum cada dia mes gruixut de les reivindicacions satisfetes, hem de reconèixer, modestament, que la realitat actual és encara ben llunyana del nostre ideal. Cal veure de prop la vida dels treballadors, car haver conviscut amb ells, haver sofert amb ells, haver esperat amb ells, per adonar-se que el camí a recorrer és encara molt llarg i que caldria lliurar molts combats abans d'obtenir el que s'ha volgut anomenar justicia social. I diguem-ho sense por : si existeix un ideal just i una aspiracio legitima, es ben bé la dels treballadors a alliberar-se de la seva condicio de proletaris. A part de les nombroses raons de caràcter filosofic que podriem fer servir per argumentar aquesta afirmacio, n'hi ha una altra que amb prou feina admet una rèplica i que Léon Blum exposa, amb la seva claredat habitual, en el seu llibre « A l'Echelle Humaine » : « el progrés continu de la ciència i de la tècnica permet de produir en un temps cada vegada més curt, una quantitat de riqueses cada vegada mes gran ; d'aquest progrés, ningu pot reivindicar-ne l'exclusiva propietat, perquè és l'herència anonima i, per tant, el bé comu de la Humanitat i el fruit d'un treball acumulat per les generacions ». Si aixo és cert, com ho és, qui podrar negar el dret de les classes productores reivindicar un ascens paral.lel d llur condicio i una participacio més considerable en el benestar general ?

No som marxistes ; la nostra doble condicio de liberals i de catalans, ens impedeix creure en la infal.libilitat de certs homes i en el valor absolut de les idées. Tampoc creiem que els fins justifiquin tots els mitjans ni que totes les armes siguin bones per a obtenir l'objectiu cobejat. Més modestos, pero no menys revolucionaris ens limitem a formular un ideal i a procurar convertir-lo en realitat, sense, pero, renunciar a cap dels atributs de la condicio humana i sense hipotecar a cegues fins el darrer gest de la nostra activitat. No ; nosaltres no som marxistes, pero aixo no ens impedeix de sentir-nos identificats amb el desig dels treballadors d'accedir a un règim de vida més just i millor.

Situats a igual distància del capitalisme tradicional que ha esdevingut un instrument d'opressio en mans d'una minoria i del capitalisme d'estat que acaba, tard o d'hora, convertint-se en el monopoli d'una élite de partidaris, la nostra missio consisteix en fer viable l'adveniment d'una vera democràcia social sense haver de renunciar, a canvi, a mantenir l'essència de l'home ; la nostra ambicio de totes les hores, ha d'ésser la de cercar la formula que, com deia Carles Pi i Sunyer ara fà un any a Perpinya, « faci compatible el compliment de l'evolucio economica cap à formes col.lectives, amb la llibertat de l'individu ».

No ens fem massa il.lusions. La nostra posicio, si avui és ja dificil degut a la polaritzacio que s'observa arreu, és possible que sigui demà heroica, tantes i tant considerables seran els obstacles amb que toparem a la nostra dreta i a la nostra esquerra ; pero no hi ha cap rao que aconsselli l'abando ni tan sols l'escepticisme. Al contrari, amb més fè que mai, hem de seguir pregonant la nostra voluntat de renovacio social dins d'una lliure comunitat, segurs que el nostre poble ens sabrà comprendre. Pero aixo si : és necessari que hi hagi una absoluta concordància entre les nostres paraules i els nostres actes, entre el nostre pensament i la nostra accio ; res de pensades demagogiques, de programes irrealitzables ni de barroeres improvitzacions. Si les classes treballadores escolten sovint i es deixen convèncer pels cants de sirena dels extremismes és perque han apreciat les llacunes existents en els partits liberals i la manca de sinceritat de llurs representants ; pero quan vegin clar que l'ideal d'emancipacio obrera es serveix millor amb el seny que amb la demagogia, i quan constatin en els servidors de la tendència esquerrana liberal, la voluntat de defensar amb coratge, amb conviccio i sense reserves aquest ideal aleshores la confiança rebrotarà espontaniàment i tots plegats haurem donat un gran pas en el camp que mena a l'equilibri social.

Inspirar aquesta confiança amb la nostra tenacitat i amb la nostra honestetat, orientar i obrir nous horitzons més amplis als que sofreixen, sentir-nos solidaris de llurs inquietuds, heus aci una de les tasques essencials dels quadres del nostra Partit.

I és amb el proposit de facilitar aquesta feina, que el nostre portantveu inaugura avui, amb aquesta nota preliminar, una seccio regular que glosarà els principals aspctes de la questio social, amb l'intencio de servir la causa dels nostres obrers, que no és altra que la causa de Catalunya

Carta de Catalunya

Pensant en el demà...

D'un estimat company nostre hem rebut una lletra, alguns fragments de la qual considerem d'interès reproduir. Com podran constatar els nostres lectors s'hi plantegen problemes d'un viu interès de cara al nostre futur i, a més, palesen l'angoixa que una situacio esdevinguda cada dia més critica fa nèixer en tots aquells que volen examinar el nostre problema amb certa perspectiva i amplitud. Heus aci aquests fragments :

..Que el pa és negre i escàs ; que, per contra, trobeu el que voleu pagant-lo a dotze pessetes el quilo ; que l'oli se'n va a l'estranger i nosaltres hem de pagar-lo a preus exhorbitants ; que hi ha un augment de preus astronomic que cada dia s'accentua a una major velocitat ; que els que s'atipen son els menys i els que passen gana la majoria... tot aixo us ho hem dit altres vegades i ja ho sabeu. Tots els que venen de casa nostra cap a França us repetiran la mateixa informacio i cada vegada podran accentuar-ne els colors.

Tot aixo ho sabeu i tot aixo constitueix un element essencial per a comprendre la nostra situacio. Tanmateix val la pena de pensar en les repercussions immenses que la castrofica situacio creada pel franquisme ha tingut en el nostre cos social. A Catalunya tothom menjava, abans de la guerra. No direm que per tots la vida hi fos fàcil pero tampoc que constituís un problema insoluble. La classe obrera catalana estava situada en un nivell decoros. Hi havia, a més, un artisanat, una petita indústria, unes classes mitjanes, solids puntals de l'economia i la vida catalana. Avui la classe obrera pateix d'una manera esgarrifosa. La jornada de vuit hores ha entrat a la categoria d'un somni llunyà remotissim. Ara la majoria dels nostres obrers han de fer un suplement de treball com mes llarg millor. I els diumenges ja no son de repos, com abans... I tot aixo per mal menjar i viure miserablement, mentre d'altres no saben què fer dels diners i els llancen i els inverteixen en les coses més inversemblants. L'equilibri entre les classes socials s'ha romput d'una manera absoluta. D'un extrem es passa a l'altre sense la més lleu gradacio. Heus aci un dels perills més grans de cara al futur. De la paràlisi més absoluta podem passar a l'epilèpsia més desenfrenada. Els únics responsables s'adonen del mal irreparable causat en la vida catalana ? Hi ha moments en què hom es planteja la pregunta davant la inconsciència dels qui s'entossudeixen en perllongar agreujant-la més i més, una situacio insostenible. Car al marge de la politica i les banderies, al marge d'aquesta passio que ens ha dividit tan sovint, hi ha la realitat d'un pais en ple desequilibri d'on tots els factors positius van desapareixent de dia en dia. Quan no en resti cap, és que caldrà enfonsar-nos en el terreny de la violència i de la passio ? I llavors, què creuen que pot aparèixer de construcitu si s'han malbaratat totes les possibilitats que abans teniem ? La pregunta se la plantegen amplis sectors de casa nostra. Potser fins alguns que ara s'adonen de l'abim on estem a punt d'enfonsar-nos.

****

...No han asso'it atuir l'ànima nacional del nostre poble. Avui tots ens sentim més catalans que mai. I s'aprofiten totes les avinenteses per a proclamar-ho. Es evident que el franquisme s'ha estrellat a Catalunya contra l'oposicio del nostre poble i que lota la politica assimilista per a convertir-lo en una provincia més ha fracassat sorollosament. Que son lluny els anys en què ens venien els dictadors de Madrid en matèria musical i artistica ! Avui l'art català torna a gaudir del prestigi que realment mereix. Ja sabeu que ara es fan tots els esforços per a que s'editi en català i que els cretins de « Destino » voldrien fer aparèixer ben aviat una publicacio en la nostra llengua. I hi ha teatre

(Passa a la segona plana)

Cultura Catalana

ELS JOCS FLORALS D'ENGUANY

Com anunciavem en la nostra darrera edicio, els propers Jocs Florals de la Llengua Catalana es celebraran a Londres, a darreries de maig o be primers de juny.

Totes les noticies que ens arriben permeten afirmar que els Jocs Florals d'enguany assoliran un gran relleu i que no desdiran en res dels que han tingut lloc al llarg del nostre exili.

Els premis seran particularment nombrosos. Ultra els habitualment instituits — Flor Natural, Englantina, Viola d'Or i Argent, Premi Concepcio Rabell, etc. — n'hi hauran mes d'altres.

Podem avui donar una primera relacio de les aportacions ja formalitzades dels Catalans d'America. Heus-la aci :

Orfeo Catala de Mexico : cent dolars per a premi.

Comunitat Catalana de Mèxic, cent dolars per a premi.

Delegacio dels Jocs Florals a Méxic : cent dolars per a dotar el Premi President Companys al millor treball,en prosa, sobre « L'esforç de Catalunya en la lluita contra l'Espanya feixista.

Biblioteca Catalana, de Méxic, vint dolars per a premiar un conte per infans d'un maxim de deu quartilles.

Edicions Catalonia, de Méxic, cinquanta dolars per a premi.

Casal Catala, de Nova York : Dos cents dolars per a despeses d'organitzacio de la Festa, i el teixit de seda necessari per als vestits de la Reina i de la Cort d'Amor.

..Premi Joan Lluhi, instituit pels senyors Joan Casanelles i Josep i Jeroni Bertran i Cusine, de Méxic : dos mil pesos mexicans al millor treball sobre « Un tema juridic interessant per Catalunya ».

Comunitat Catalana de Colombia (Bogota) : Cent dolars per a premi.

Pere Maspons i Camarasa, de Guyaquil (Equador) : Cinquanta dolars per premiar un treball, en vers o en prosa, sobre algun tema vallesà, d'autor exiliat, fill de Granollers o d'alguna altra localitat del Valles.

Catalunya Grup Nacionalista Radical de Santiago de Cuba : Trenta dolars al treball més concis i millor argumentat del « Dret que te Catalunya a la seva independencia ».

Catalunya, Grup Nacionalista Radical de Santiago de Cuba : Vint dolars per a les despeses d'organitzacio de la Festa.

Amb aquestes aportacions inicials i amb les procedents dels nuclis catalans de la resta d'Amèrica i d'Europa, principalment de França, la Comissio Organitzadora està procedint a la formacio del Cartell que esperem poder publicar en la nostra propera edicio.

NOVA EDICIO DE LA « GRAMATICA CATALANA » EN FRANCÈS, DE MESTRE FABRA

L'any 1941, en plena ocupacio, aparegué editada per la societat francesa « Les Belles Lettres », i sota el patronatge de la « Société des Amis de la Fondation Ramon Llull », una gramàtica Catalana, escrita en francès, de Mestre Pompeu Fabra. En pocs mesos l'edicio va esgotar-se ràpidament.

Avui podem donar la noticia que acaba d'aparèixer la segona edicio de la « Gramàtica Catalana », en francès. Mario Roques, l'eminent filoleg francès, Membre de l'Institt i del Collège de France, ha cregut que el prefaci que escrigué en ocasio de publicar-se la primera edicio havia d'ésser mantingut, car els mots d'esperança per al nostre renaixement cultural avui es justifiquen més que mai. L'edicio és sensiblement igual que la del 1941 i ja és en llibreria. Es ven al preu de 200 francs.

Per si algun lector volia demanar-la directament a l'empresa editora, cal que s'adreci a « Les Belles Lettres », 95, boulevard Raspail, Paris (XIVe).

No cal dir com ens plau donar aquesta noticia. I, sobretot, remarcar que en l'intèrval de poques setmanes hagin aparegut dues gramàtiques del Mestre, l'una en francès, i l'altra, el compendi que acaba d'editar « Cultura Catalana », en la nostra llengua.

EL COR NACIONAL CATALA

Els nostres compatriotes del « Casal de Catalunya », de Paris, han tingut una excel.lent iniciativa : la creacio d'un Cor Nacional Català, la direccio del qual ha estat encarregada al nostre amic el Mestre Josep Fontbernt.

« El Cor Nacional Catala — afirmen els seus organitzadors — vol ésser la veu que, de Paris estant, encengui l'entusiasme de tots els catalans i conservi l'esperança que tornaran els dies de gloria ».

L'objectiu ens sembla nobilissim i desitgem que ben aviat el Cor Nacional Catala, dongui el seu primer recital.

ESCRIT EN CATALA...

RETRATS LITERARIS, per Domènec GUANSE Vol. 13 de la Col.leccio Catalonia, Mèxic, D. F.)

La regularitat exemplar, l'excel.lent presentacio i la tria dels textes que composen la Col.leccio Catalonia l'han situada ràpidament al primer rengle entre totes les empreses editorials catalanes nascudes a l'exili. Després dels èxits que han constituit la « Historia de Catalunya » i la reedicio de « Solitud », de Victor Català, acaba d'arribar a França el darrer dels volums d'aquesta col.leccio editada a Mèxic per l'Aveli Artis, l'infatigable director de « La Nostra Revista ».

Domènec Guansé, ja conegut com a bon periodista i com a novel.lista i autor dramàtic de variada inspiracio, ha emprès en aquests « Retrats Literaris » de donar-nos una galeria molt nodrida de siluetes d'escriptors catalans contemporanis. Vint-i-vuit noms i vint-i-vuit obres son aixi passats en revista, amb un agut sentit critic, no exempt de malicia, pero que no fa mai sang. Hom pot dissentir sobre la necessitat d'incloure en una tal llista uns escriptors com Manuel Brunet, Josep Pla o Manuel de Montoliu, la conducta politica dels quals deixa molt que desitjar. Hom pot plànyer-se de l'absència en aquesta galeria de retrats, dels de Josep Maria Lopez Pico, Josep Lleonart, Marià Manent, Francesc Trabal o algun altre — molt pocs — dels noms que compten en la nostra literatura. Pero, en general, la tria és molt ben feta i, a través de les dues centes pàgines del llibre desfilen, ben caracteritzats per llurs qualitats i defectes com a autor i com a home, els millors escriptors catalans vivents i alguns, com Pere Coromines, Jaume Bofill i Matas, Carles Capdevila i Joaquim Ruyra que estan presents, per bé que morts, en la memoria de tots els amants de la nostra literatura. I, amb aquests retrats de dibuix àgil i incisiu, us trobeu que tot un panorama de les nostres lletres modernes i àdhuc de la nostra historia se us fa present davant dels ulls. I aixi, aquest llibre sense pretensions esdevé alhora un manual de literatura contemporània, un recull d'assaigs critics, una galeria d'homes interessants — sovint il.lustres, encara que entremig s'hi trobi algun butxara i algun estira-cordetes, — i, en resum, un llibre divertit i que acredita Domènec Guansé de bon observador i de bon coneixedor de les nostres lletres.

CATALUNYA EN LA Vª FIRA DEL LLIBRE A MÈXIC

En el decurs del corrent mes d'abril la ciutat de Méxic celebra la seva V Fira del Llibre. Aquest certamen assoleix cada any una major grandiositat. Gairabé totes les nacions hi instal.len pavellons que exposen i propaguen els aspectes més importants de la seva cultura.

Catalunya no podia estar absent d'aquesta manifestacio. Cada any, gràcies a l'esforç dels Catalans de Méxic, la nostra cultura ha estat dignament representada. No podia ésser altrement en 1947. La bandera barrada flotarà al damunt del nostre Pavello, plaçat enguany sota l'alt patronatge del Govern de Catalunya.

L'ACTUALITAT POLITICA

Cal una accio vigilant davant la delicada situacio internacional. — Si Nordamèrica persisteix en la seva politica intervencionista, quina actitut mantindrà en la qüestio espanyola ?. — Els perills de les relacions amb els monàrquics. — La presència de l'interior. — El règim falangista passeja un cadàver.

Darrera hora : El discurs del « Caudillo »

EL Sr LLOPIS A ANGLATERRA

Responent, sens dubte, a la nova linia politica que entén seguir el Govern de la República, després de la passada crisi, el Sr. Rodolf Llopis, es trobo de fa uns dies a Londres.

Tot fa preveure que el Cap del Govern tindrà diverses entrevistes amb diferents personalitats de l'alta politica anglesa. Tot just arribat a la capital britànica, el Sr. Llopis ha tingut una llarga entrevista amb el Conseller del Govern de la Generalitat i membre del Consell Executiu d'E. R. de C., el nostre amic Sr. Carles Pi i Sunyer.

AQUELLES ESPERANCES

Totes les forces antifeixistes creuen necessària una pressio exterior per a l'enderrocament de la dictadura franquista. Som lluny dels primers mesos de la caiguda del nazisme, de quan corria per totes les nostres tribunes aquell xim-xim agustiner que equivalia al « dejadme solo ».

L'euforia es va mudar de festa per assistir a l'enterrament d'aquell « imperio » de guinyol que començà reclamant Argel, Gibraltar i altres « galets » i acabà cami del convent d'on, com se sap, es va « hacia Dios ». Es ben cert que la logica i la llei implacable de la sang vessada tenien molt a veure amb el trompetejat esfondrament de les muralles franquistes. Pero ens equivocàrem tots, els maliciosos i els ingenus, els assabentats i els que creuen en Déu. La vergonya franquista es destaca en una Europa desvastada, punyent i cruel testimoniatge d'una de les grans estafades amb què de tant en tant sorprenen els que comanen els interessos internacionals. No ha passat res, o ben poca cosa, i les campanes de les nostres viles i de les nostres ciutats romanen mudes, amb les cordes dels batalls abandonades a l'exterior del campanar, en un perllongat i angoixos Divendres Sant, esperant que la llosa tombal salti a troços per a poder repicar la Ressureccio.

S'han marcit qui sap les il.lusions. Fa temps que s'ha alçat un ventet glaçat que talla com una navalla i no ens deixa alçar cap castell de cartes. La diplomàcia ha barrejat d'una tal manera els papers que ningú no hi entén res, i els huixiers dels salons on balla de valent l'alta politica tenen l'ordre formal d'allunyar els impertinents que, com nosaltres, intenten espatllar-los els vals en nom dels drets dels pobles i dels homes. Ha calgut, doncs, agafar pel coll l'euforia i arreconar a l'armari els documents notarials que demostren sagramentalment la bondat dels nostres interessos politics. Truman, Stalin i Attlee només es mostren « sensibles » en la mesura que poguem convenir a llurs plans. Doncs, aturem en sec els sentiments perquè aquest dringar no està de moda, no desvetlla l'atencio de cap comanador que tingui vara alta en el mon dels negocis...

UN MOMENT CRUCIAL ?

La cronica internacional no és gens falaguera. El President Truman ha fet una girada en rodo que risca de comprometre les relacions entre els « grans ». L'anti-comunisme franc de la Casa-Blanca ha causat estupor. Per si no n'hi havia prou hom parla del fracàs sorollos de la conferència de Moscù. S'ha sentit en algun indret del mon l'espetec sord d'una esquerdada. Es a l'edifici de la O. N. U. ? No ens avancem massa i esperem que Rùssia o Truman ens descobreixin el veritable escenari.

Si, com s'assegura, els americans volen ocupar els llocs estratègics que haurà d'abandonar de mica en mica la defallença anglesa, i si la influència d'aquells no s'atura — com aixi s'ha declarat oficialment a Washington — ni a Grècia ni a Turquia, ans avança cap a l'oest europeu pels camins de l'aigua de la mediterrània, quina sort té reservada Espanya en aquesta empresa ? Si entrava en la zona d'influència americana, consideraria Washington la dictadura franquista com un element preuat a l'anti-comunisme, o, fent honor als blasmes, veuria decidida la seva defuncio ? Consideren, o considerarien els americans, que l'estabilitat politica, per la quan diuen esforçar-se, només pot nèixer d'una base popular, de la consulta electoral, o, pel contrari, hi prefereixen la seguretat (?) d'un govern fort, militar o monàrquic, que s'oblidés de demanar l'opinio del poble ? Veus aci el problema que plantejaria amb tota cruesa el trencament de relacions entre els « grans » i la conseguent fallida de la O.N.U.

Està clar que la diplomàcia té sempre molts recursos per a impedir que un impasse es converteixi en un precipici. Endemés cal comptar que Anglaterra té prou força i autoritat per a interposar-se i tallar pretensions dels uns i dels altres per a fer possible un compromis que desencalli la màquina diplomàtica. De totes maneres serà prudent que la nostra de diplomàcia es mostri vigilant i animada d'un afany patriotic que ens presservi de tota desagradosa sorpresa. Cal actuar amb peus de plom, pero amb l'ànim desvetllat, procurant fer sensible arreu la nostra presència. Precisament « El Socialista » de Tolosa ens dona la noticia de possibles i imminents aconteixements, la qual cosa vindria a confirmar la nostra esperançadora cronica passada. Segons el portantveu del Partit del Sr. Llopis, el Vaticà està a punt de manifestar-se — de quina manera ? — en un sentit poc favorable a Franco. « Por si cuanto dejamos indicado — afegeix — que responde a una realidad que no podemos revelar por ahora con màs detalle, no constituyera base suficiente para pensar que la politica vaticana, con respecto al problema espanol se halla quizàs en visperas de interesantisima evolucion... »

« Atencion al disco rojo ! » diem nosaltres, emprant una vella i cèlebre consigna dels propis socialistes.

MONARQUICS I REPUBLICANS

En la seva emissio de la nit del 27 de març, la B. B. C. informava : « Els anarquistes espanyols han acordat col.laborar amb els monàrquics en l'obra d'enderrocar Franco ». I l'endemà seguia, a manera de rebut, aquesta altra noticia : « En els cercles monàrquics de Madrid es declara que acceptaran aquella col.laboracia a condicio d'una restauracio monàrquica ». No responem de l'exactitud dels mots, pero si del sentit d'ambdues noticies. D'ésser certa la primera ens ca[illegible] una certa tristesa perquè [illegible] traria una precipitacio [illegible] metedora. La politica, [illegible] guerra, té els seus cànc[illegible] bretot, exigeix molta re[illegible] a no compromettre la [illegible] lliurar. No sabem, per[illegible] la responsabilitat dels [illegible] que condicionen amb ta[illegible] desa com petulància la col.laboracio anarquista el restabliment de llur institucio.

Hem escrit repetidament des d'aquestes mateixes columnes que no hem d'abandonar cap posicio sense heure'n una reciprocitat. I molt manys de cara els monàrquics, aquests neo-antifranquistes que constitueixen un tipus rar en tot el mon. Es un error garrafal equiparar les dretes espanyoles amb les franceses, belgues, holandeses, etc. Aquestes han conviscut els dolors i sofrences de l'occupacio amb les esquerres, mentre molts dels flamants antifranquistes que comploten a Madrid anaren fins fa poc de bracet amb el falangisme.

No estem en el secret dels Déus, i, per tant, només especulem sobre les possibilitats *vistents* d'una entesa amb els no republicans d'Espanya per a treballar la dissort de Franco. Com es presenten les forces actuals, les monàrquiques i les republicanes ? Aquelles poden maniobrar en certa forma, les palanques economico-financeres de l'interior per a accelerar el col.lapse. Tenen diners per a moure la màquina propagandista i compten o poden comptar, amb la simpatia més o menys activa dels elements militars. Poden, aixi mateix, fer moure el Vaticà i els mitjans financers de Londres i de New-York. Pero no tenen l'apoi del poble i en el cas d'una restauracio monàrquica haurien d'emprarse mitjans renyits amb les normes vigents en l'occident europeu.

Els republicans, en canvi, constitueixen la gran majoria del poble. Existeix un gens menyspreable moviment de simpatia internacional pro-institucions republicanes i som els germans de dolor de tot l'anti-feixisme mundial, i aquest és el que ha guanyat una terrible guerra als que ens desposseiren del nostre patrimoni politic republicà.

Els monàrquics poden invocar un aliat en potència : el cos militar. Nosaltres una accio internacional...

POLITICA DE L'INTERIOR

Quan s'ha parlat d'una nova etapa politica s'ha volgut dir, és cert, aprofitament de tots els ressorts diplomàtics, pero també s'ha dit incrementacio de l'accio a l'interior ; cal abocar tots, o gairebé tots els elements dintre del pais per a promoure-hi un moviment de protesta vibrant, profùs i dens. Imagineu la reaccio que produira a l'estranger l'aturada [illegible]una hora de treball a les ciutats [illegible]portants per a simbolitzar una [illegible]esio republicana. De poder-se [illegible]uir un tal o semblant acte [illegible] protesta passiva en pervindria [illegible]guany enorme per a la posi[illegible] republicana. Els monàrquics [illegible]veurien amb estupor i com[illegible]drien millor que no pas ara el perillos de llur intransigent ambicio.

Cal que el nostre paper pugi com una fletxa en la borsa politica de l'interior i de l'exterior si no volem donar la sensacio de feblesa. Més que no pas oferiments de col.laboracio és necessita presència i resolucio. La resta... ens serà més fàcilment assolidora.

SENTOR DE CADAVERS

Pertany a la familia de Primo de Rivera la trista comesa de refrescar als turistes la llegenda d'una Espanya « sensual y fúnebre ». Ahir eren les despulles de José Antonio que travessaven les planes i rius per anar a comprometre « El Escorial ». Ara li ha tocat el torn al pare. Aquest reposava a Madrid i hom el sotraqueja fins a deixar-lo un altre cop en pau a Jerez de la Frontera. Si al poble li manca el « panem », en canvi, li és donada abundosa menja d'espectacle funerari. Pobre Primo de Rivera, mort a Paris en la més absoluta solitut, només acompanyat per Nini Castellanos ! Abandonat per tots aquells partidaris acèrrims de les obres pùbliques sense subasta, i deixat de compte pels que ara volen fer ressuscitar la seva popularitat amb mires propagandistiques ! Si hi han homes que us sorprenen perquè els crèieu enterrats, i ben enterrats, aquest desenterrament de Miquel Primo de Rivera deixarà atonita qui sap la gent perquè hom creia que àdhuc els ossos havien prescrit allà, en algun reco de la Patagonia.

Pels camins desolats d'una Espanya afamada i crucificada, carreteja un pobre cadàver que no fa plorar ni alçar la gorra. Les dones s'ho miren sense pensar a persignar-se i els homes es demanen : « D'on surt aquest, ara ? »

ULTIMA HORA

Franco fà i desfà reis

Franco obre unes oposicions per a rei de la nova monarquia espanyola. Pero mentre no es mori el « Caudillo », o quedi incapacitat, ha decidit que ell és l'ùnic « Jefe »... Des d'ara Espanya serà un « Estado catolic-social »... i es constitueix « en Reino » per obra i gràcia de tothom menys del poble. Aixi mateix es nomena un « Consejo del Reino » encarregat de decidir la tria d'un monarca entre els que, de sang reial, tinguin cèdula, compti amb 30 anys d'edat, etc. etc., se'n faci mereixedor. I a manca de sang reial hom podrà posar-hi el que primer es trobi. March hi faria patxoca !

Després del discurs del « Caudillo » que ha pronunciat el 31 de març, queda doncs obert el periode d'oposicions al càrrec de « S. M. el Rey de Espanya catolica y social ». Els hostes d'Estoril rebran la noticia amb estupor. Si don Juan no es porta bé, Franco en coronarà un altre. Es de creure que aquesta bufonada franquista haurà irritat els monàrquics.

A Espanya, des d'avui, els Reis ho seran per la gràcia de Don Francisco » i no pas per la de Déu Nostre Senyor...

La « Setmana d'[illegible] Catalans » organitzada per la F. N. E. C.

Tal com anunciàvem en la nostra anterior edicio, la « Federacio Nacional d'Estudiants de Catalunya », aprofitant les vacances de Pasqua, organitza a la vila de Prades (Pirineus Orientals) sota la presidència del Mestre Pompeu Fabra i amb assistència de Mestre Pau Casals, una « Setmana d'Estudis Catalans » que tindrà lloc del 7 al 13 d'abril. El tema general de la « Setmana » serà l'estudi d'alguns importants aspectes del patrimoni espiritual i material de Catalunya a l'objecte d'establirne un balanç i d'examinar-ne les futures perspectives. El programa comprendrà una sèrie de conferències a càrrec de Josep Carner, Ferran Cuito, Carles Pi i Sunyer, Antoni Rovira i Virgili, Miquel Santalo i Manuel Serra i Moret, personalitats que tractaran de temes relacionats amb l'economia, la geografia, la historia i la literatura de casa nostra. Les conferències seran seguides de debats i comentaris de manera a permetre'n als assistents una comprensio perfecta. Un segon punt del programa serà l'estudi en comù de dos importants problemes de l'esdevenidor de Catalunya : la politica europea catalana i les possibilitats de la influència catalana sobre Espanya. Enfi, hi ha previstes també algunes excursions, en particular una visita a San Miquel de Cuixà.

La F. N. E. C. a l'organitzar aquesta « Setmana » ha tingut present sobre tot la necessitat imperiosa que la jovenut universitària exiliada, vagi prenent contacte amb les realitats de la nostra terra. La seva intencio no ha estat la de preparar unes vacances agradables, sino de realitzar, en un ambient de treball, un acte de fè en l'esdevenidor. L'estat de ruina moral i material en què el franquisme deixarà el nostre pais, exigirà, per a refer-lo, l'esforç lùcid i competent de tots. La F. N. E. C vol que els estudiants catalans refugiats coneguin millor Catalunya per a millor servir-la.

Els assistents menjaran i estaran allotjats al « Collège de Garçons » de Prades. Totes les despeses, àdhuc viatges, aniran a càrrec dels organitzadors, previ pagament d'una quota d'inscripcio.

Estem convençuts que aquesta « Setmana » constituirà un esdeveniment intel.lectual important i tindrà una gran trascendència. Els joves catalans que es reuniran a Prades al voltant d'unes taules de treball seran el testimoni de la fidelitat de les noves generacions a l'ideal patriotic que a tots els exiliats ens anima.

UN ALTRE ANY

Heus aci que un altre any s'acaba. Amb ell marxen moltes decepcions, alegries i esperances. A la Pàtria, pero, continua imperant un règim de opressio i de terror; el mateix que, des de fa set anys, insulta escarneix i assassina el més car al nostre sentiment de catalans. Com una nova plaga de llagostes, militars i falangistes segueixen vivint i enriquint-se a costa del treball dels catalans.

Haura estat aquest un altre any viscut, per nosaltres, lluny de la terra estimada : del nostre cel, de les nostres costums, de les nostres amistats, de tot allo que constituïa i constitueix el nostre millor anhel. Anhel esperançat que omplena de desig la nostra ànima fins aconseguir que cada paraula, gest i pensament vagin inspirats en la suprema ambicio d'ésser utils a la Pàtria, contribuint al seu alliberament.

No importen les decepcions ni compten els desenganys que pugui encara reservar-nos la rua d'aquesta post guerra de carnaval, perquè els catalans sabrem buscar i retrobar noves energies en la cantera inesgotable de la nostra fe i en el record i l'exemples dels nostres dos Presidents, Francesc Macià i Lluis Companys, simbols d'una Pàtria que no morirà.

I al preparar-nos a rebre l'any nou, que tant de bo sigui el de l'alliberament, repetim com una oracio aquestes paraules de Lluis Companys, pronunciades davant la tomba de Francesc Macià :

« Francesc Macià, Mestre i Cabdill ! Tu ens va donar exemple de bondat amb el perdo i la tolerància i de pau amb l'amor i la justicia. Nosaltres hem seguit fidels a la teva doctrina i als teus sentiments. Hem restat fidels a la moral i a l'esperit de Catalunya, sensible, bella i generosa. I per aquests mateixos ideals, Francesc Macià, avui som en guerra. Fem la guerra, Mestre, perquè hem estat agredits, i perqué ens volen esclavitzar. Fem la guerra a la guerra. Fem la guerra a l'odi a la intolerància, al despotisme, a la invasio. I, per a la defensa del nostre patrimoni espiritual, quedarem arrapats a la nostra terra estimada fins a esgotar i vèncer les armes de la invasio.

« Tu ens ho has dit sovint : « Catalunya és i serà el baluard de la llibertat », « Els catalans sense llibertat no poden viure ».

« I ens la volen prendre ! Com a homes i com a poble ens volen prendre la llibertat ! i tracten d'envair i ocupar la nostra Catalunya per a fruir dels seus encisos i per humiliar-la i explotar-la...

« Cada pit una muralla, President ! Darrera cada pedra, al cim més alt de cada muntayna, a tot arreu i pam a pam, el cor d'un català defensant el territori i l'ànima de la nostra Catalunya... ».

Perderem el territori, President. I des de llavors, l'ànima de Catalunya, exiliada, batega arreu del mon. Ella ens donarà, pero, la fe i el valor necessaris per a reconquerir la terra sagrada dels nostres avantpassats... la Pàtria nostra, esperança d'una vida de llibertat pels nostres fills.

(De « L'Emigrant » deXile. Núm. de desembre 1946).

Politica en comprimits

LAICISME

L'ideal laic és l'ùnic que pot legitimament imposar-se puix que precisament priva que s'imposi cap conviccio i les respecta totes, aixi com l'ànima de l'infant. Que aquest sigui, demà, vermell, blanc o negre, en bona hora, pero lliurement, per ell mateix. Quin mèrit hi ha que tots els infants de Rùssia, de la Itàlia mussoliniana o de l'Alemanya hitleriana pensin o pensessin de la mateixa manera ?

PASTEUR

En el seu discurs de recepcio a l'Acadèmia Francesa, dèia aquest gran savi: « Tant que el misteri de l'Infinit pesarà sobre el pensament humà, s'elevaran temples per al culte d'aqueix misteri infinit, que es digui Brahma, Jehovà, Alàh o Déu ».

ALTERNATIVA

Es desgraciadament massa veritat que una societat que no posseix la disciplina essencial de la llibertat està obligada a seguir les autoritàries d'un o altre color.

LOGICA

En « Les Cles du Royaume », Cronin posa en boca d'un capellà catolic — el protagonista de l'obra — aqueixa frase : « Qui podria creure que per menjar un parell de costelles un divendre de quaresma hom cremarà a l'infern eternament ?

EQUILIBRI

A Catalunya, — i també a Espanya — un petit desplaçament de l'opinio pot fer canviar fàcilment la majoria.

EGOISME

L'home no obra mai més per consideracions d'interés, i, el primer de tots, l'interés material. La seva moral ése utilitària.

X. F.

CREU ROJA DE LA REPUBLICA

Se 'ns prega la insercio dels següents avisos

I. — Tots els metges espanyols refugiats a França son pregats d'interessar-se en fer conèixer el seu nom, i especialitat si la tenen, circumstàncies familiars i l'adreça, a la Delegacio Sanitaria a França de la Creu Roja de la Repùblica Espanyolà, 36, rue d'Assas, Paris (VI).

II. — Es prega a totes les persones que ahvien pertenescut a la Creu Roja Espanyola que actualment es trobin refugiades a França, que vulguin comunicar els seus noms, adreces i càrrecs que havien ocupat, a la Delegacio de Propaganda i Donatius de la Creu Roja de la Repùblica E panolà, 36, rue d'Assas, Paris (VIe).

Carta de Catalunya

Pensant en el demà...

(Ve de la primera plana)

català i el pùblic es fa un deure d'assistir-hi, per bé que, per ara, la qualitat artistica no sigui res de l'atre mon. Sagarra ha estrenat una obra, « El silenci dels morts », tirant a dolenta. I en Lluis Elias que escriu comèdies com podria vendre mongetes cuites, ha fet representar dos raves de categoria. En cenacles reduits es parla de literatura i d'art català. Adhuc es fan edicions clandestines de luxe i francament aixo constitueix una ironia, per no dir una burla.

Si ; l'esperit català existeix, més viu que mai. Pero hem anat molt enrera i caldrà recomençar altre vegada. La joventut, en la seva gran majoria, desconeix fets essencials de casa nostra, el primer dels quals és la llengua. I àdhuc caldrà treballar fortament en les seleccions intel.lectuals. Tingueu en compte que la Universitat de Barcelona ha baixat de categoria d'una manera extraordinària amb relacio als temps del Patronat i que s'ha convertit en una mena de botiga de diplomes. I, finalment, tingueu en compte que la gran reaccio nacional ha d'interessar tot el nostre poble i no pot reduir-se a nuclis limitats. En aquest, com en tants altres aspectes, hi haurà molt a fer. I la feina no serà gens fàcil.

∴

...Tothom que pensi una mica té la preocupacio del demà. Aquesta és la gran angoixa, enmig els alts i baixos d'optimisme i pessimisme. No trobareu la Catalunya d'abans. Nosaltres, els qui vivim enmig aquest marasme, ens adonem de com les coses han canviat i de tot el que se n'ha anat per sempre més. El xiroisme i l'amor a la nostra terra no ha de fer-nos perdre de vista la realitat. La feina serà molt dura i ingrata, car haurà de fer-se damunt un cos terriblement empobrit i amb poques defenses. I, a més, en un estat moral perillosissim. La gana, les presons, el règim policiac, l'estraperlo, el suborn, la manca absoluta de moralitat... Qui nega que tot aquest pes ha malmès els qui han hagut de suportar-lo ? I qui pot creure's que, d'avui a demà, les coses podran arranjar-se com per art d'encantament ? Caldrà que tots els que intervinguin en l'empresa de refer el nostre poble ho facin amb una gran energia, amb un immens esperit de sacrifici i, si cal, disposats a afrontar la impopularitat. I que ho facin amb un esperit ampli, tenint en compte el conjunt del problema, les masses catalanes en tot el que tenen de divers, i no nuclis i sectors més o menys reduits. Mai com en aquest cas podria dir-se que l'empresa té caràcter nacional. Mai, com en els dies que s'apropen, s'oferirà un balanç més tràgic de coses a refer i de problemes a resoldre o almenys a atenuar.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN

El gerent : SANTIAGO VILA

Num d'exemplars : 5 000

VIDA DEL PARTIT

XILE

Els nostres companys del Consell Directiu de Xile porten a terme una tasca ben eficient. En més d'una ocasio han posat de relleu llur entusiasme pels nostres ideals. A remarcar l'edicio mensual d'una revista, « L'Emigrant » que dirigeix el nostre bon amic Carles Duran, principalment destinada a propagar-los. Hem rebut el numero de Nadal que conte un interessant sumari. Remarquem ultra una excellent portada de Roser Bru, un bell recordatori de Francesc Macia, la reproduccio de les cartes adreçades pel nostre Secretari General Josep Tarradellas al P. S. U. C., Front Nacional i U. G. T., un article de Miquel Guinart titulat « La columna simbolica », un altre de Miquel Xicota, sobre Manuel de Falla; i altres treballs de Ramon Suarez Picallo, Santiago Melendez, Manuel Leiras Pulpeiro, Celesti L. Pujol i Jordi de Comarreu, a més d'un interessant Noticiari i informacions provinents de Catalunya.

CHARENTE

En el curs de la darrera assemblea, el Comité Departamental d'E. R. de C. de la Charente ha quedat constituit com segueix :

President, Joan Depé ; vice-president, Josep Cardùs ; secretari general, Josep Terme ; tresorer, Ramon Casals ; propaganda, Josep Nicolau ; ajut Casalà, Roseta Casals.

ORNE

En la darrera assemblea departamental de militants d'E. R. de C. celebrada darrerament a Nonant-le-Pin el Comité del nostre Partit va quedar constituit com segueix :

President, Romuald Boronat ; secretari, Miquel Boada ; tresorer, Josep Roca Valenti ; vocal, Francesc Sancho.

Seguint les instruccions donades pel Consell Directiu a França, s'ha constituit a aquest Departament la Seccio « d'Ajut Català », les funcions del qual aniran a càrrec d'aquest mateix Comité.

ALTS PIRINEUS

NECROLOGICA

El dia 13 de març va morir a Lourdes on residia el militant d'E. R. de C. Sebastià Falco després d'una llarga i cruenta malaltia.

Entusiasta i activissim militant del nostre Partit, el finat era originari de Juneda (Lleida) on havia ocupat el càrrec de Secretari del Centre d'E. R. de C.

L'enterrament constitui una sentida manifestacio de dol a la qual s'hi associaren, a més dels militants del nostre Partit, nodrides representacions de la S. I. A., C. N. T., U. G. T., P. S. O. E., i P. C. els quals acompanyaren el difunt fins a la seva darrera estada.

A la seva vidua i als seus quatre fills adrecem el nostre més pregon condol i la nostra fraternal companyonia en el dolor que els aclapara.

INDRE

El passat dia 22 de març va tenir lloc a Chateauroux l'assemblea departamental d'E. R. de C. amb assistència d'un gran nombre de militants.

L'assemblea començà, donant compte el Comité de la seva actuacio politica, la qual fou aprovada per tots els assistents. Seguidament, el Secretari de Finances informà els reunits de la siuacio economica del Comité.

Seguidament es procedi a la renovacio del Comité Departamental, el qual, per unanimitat quedà constituit com segueix :

President, Antoni Justo ; Vice-President, Antoni Viladrosa ; Secretari, Francesc Timoneda ; Finances, Joan Rovira ; Vocal, Pere Argerich, i Grup Femeni, Pepeta Viladrosa.

La correspondència ha d'adreçar-se al Secretari, Sr. Francesc Timoneda, 7, rue Gutenberg, Châteauroux.

PIRENEUS ORIENTALS

NECROLOGIA

El diumenge dia 16 de març, morí a Perpinyà, victima d'una cruent malaltia et que en vida fou un actiu militant d'E. R. de C. Josep Tarradellas.

Nascut a Celrà (Girona) havia passat la major part de la seva vida a Girona, on hi havia gaudit d'una estima general.

L'acte de l'enterrament constitui una sentida manifestacio de dol, al qual hi assisti un gran nombre d'amics del desaparegut. A més de molts militants del nostre Partit hi assistiren els Srs. Santiago Vila i Joan Garcia-Castellet del Consell Directiu a França ; el Sr. Francesc de P. Jené, Josep Fernandez i Andreu Ulldemolins, President, Vice-President i Comptador del Comité Departamental del nostre Partit.

Abans d'acomiadar-se el dol, el Sr. Jené en unes breus paraules posà de relleu les virtuts que havien adornat a Josep Tarradelles, i acabà donant el pèsam en nom de tots als dos fills del finat, alli presents, i als seus amics més intims.

J. E. R. E. C.

PIRINEUS ORIENTALS

El passat dia 13 de març va tenir lloc a Perpinyà una assemblea departamental de militants de les J.E.R.E.C. amb assistència d'un bon nombre dels mateixos.

Oberta la reunio, el Secretari d'Organitzacio, senyor Pere Canal llegi l'informe del Comité Departamental en el qual dona compte de la seves activitats, éssent aprovat per tots els assistents.

Seguidament el Secretari de Finances, senyor Enric Casagran donà compte de la situacio del Comité Departamental a la fi de l'exercici economic, clos amb l'assemblea.

A continuacio es procedi a la renovacio del Comité Departamental. Aquest quedà constituit com segueix :

Secretari General, Pere Canal ; Organitzacio, Lluis Sànchez ; Finances, Enric Casagran ; Esports, Joan Mir i Propaganda, Tomàs Moncanut. A més, foren elegits com a Secretaris adjunts als Secrètariats d'Organitzacio, i Propaganda, els militants Pere Dabau, Salvador Calvet i la Sra Pilar Balada per al Secretariat Femini.

Foren aprovades diverses propostes que afecten a qüestions internes del Partit i de les JEREC, les quals seran presentades al Ple Consultatiu que el Comité Executiu a França ha convocat per al dia 16 del mateix me.

Els Casals Catalans

AGDE

El dia 12 de març va tenir lloc a l'estatge social del Casal, « Café del Centre », l'assemblea general ordinària de socis per tal d'elegir el Consell Directiu per al proper exercici.

Aquest quedà constituit com segueix :

President, Sebastià Fraile ; vice-president, Just Casino ; secretari, Jodep Ferreras ; vice-secretari, Tomàs Domingo ; propaganda, Enric Masmarti ; tresorer, Jaume Rifà ; cultura, Joaquim Viladoms ; ajut, Pere Ros ; esbarjo, Joan Vila i Antoni Henrich, i esports, Joaquim Falo.

D'entre les moltes activitats que el « Casal Català » d'Agde té en preparacio, podem fer ressaltar un cicle de conferències a càrrec de diversos oradors, perteneixents als diferents partits politics i organitzacions.

ANGOULÊME

El diumenge dia 16 de març va tenir lloc l'inauguracio oficial del nou estatge del « Casal Català » d'Angoulême, situat al « Café Commerce » d'aquesta vila de la Charente.

A les 11 del mati es trobaven al nou estatge una gran quantitat de socis del Casal. El President, Sr. Joan Depé, obri l'acte amb unes breus paraules.

A continuacio, el Vice-President senyor Guasch prengué la paraula, i commençà dient que el Casal Català és el lloc on s'han d'agrupar tots els catalans sense distincio d'ideologies. Al Casal Català — digué — hi tenen cabuda tots els catalans que romanguin fidels als principis pariotics i nacionals de Catalunya.

Després d'un breu resum historic dels fets contemporanis que demostren l'esperit que sempre ha animat els catalans, citant com a exemple les figures dels Presidents Macià i Companys, acabà dient que els catalans, ara més que mai, han de unir-se per a facilitar el ràpid ensorrament del règim franquista i el recobrament de les llibertats de Catalunya, éssent molt aplaudit per tots els assistents a l'acte.

L'acte es donà per acabat després de celebrar-se un Vi d'Honor, en el curs del qual, els reunits brindaren per la unitat de tots els catalans i per la Repùblica.

NEVERS (Nièvre)

En la reunio general ordinària celebrada el passat 9 de febrer, el Consell Directiu del « Casal Català del Nivernais » quedà constituit com segueix :

President, Josep Mayals ; Vice-President, Ferran Nichini ; Secretari, Jaume Alemany ; Vice-secretari, Joaquim Suñer ; Comptador, Josep Puig ; Tresorer, Francesc Audi ; Vocals, Tomàs Pérez, Narcis Bellavista i Antoni Ballvé.

En prendre possessio, aquest Consell Directiu envià la més fervorosa adhesio al President de Catalunya, senyor Josep Irla, i aixi mateix a tots els catalans de França i d'arreu del mon.

La correspondència ha d'ésser adreçada al President Sr. Josep Mayals, 13, rue des Boucheries, à Nevers, (Nièvre).

PERPINYA

Constitucio del « Foment de la Sardana »

Amb aquest nom s'ha constituit darrerament a Perpinyà una Entitat, la finalitat de la qual és fer conèixer i propagar en terres del Rosello la dansa nacional catalana i el folklore de Catalunya,

En el curs de l'assemblea de constitucio, després d'aprovat el reglament, resultà elegit el següent Consell Directiu :

President, Sàlvador Pararols ; Vice-President, Joan Llopis ; Secretari, Pau Llenas ; Vice-Secretari, Josep Suàrez ; Tresorer, Gaspar Planadevall ; Comptador, Joan Bosch ; Cultura, Lluis Molar ; Esbarjo, Lluis Sànchez ; Esports, Miquel Torregrossa ; Vocals, Francesc Caimons, Xavier Saliné ; J. Torres; Gonçal Buixo, Joan Salleres i Enric Ollé.

La correspondència i les demandes d'ingrés, adreçar-les al Secretari Sr. Pau Llanas, 12, rue Jeanne-d'Arc, Perpinyà (P.-O.).

La nostra subscripcio

Llista de Donatius

Rosa Temple de Dabau, 100 fr. ; Delegacio Saône et Loire, 110 fr. ; Ramon Franc, 50 fr. ; Albert Pelegri, 50 fr. ; Leandre Suau, 50 fr. ; tots del Dep. de Saone et Loire. Josep Rovira, de Bordeus, 500 fr. Comité Departamental del Drome, 400 fr. Miquel Sunyer, de Osseja, 50 fr. Julià Gauchia, 50 fr. Vidua Campà a la memoria del seu fill assasinat per Franco, 50 fr. Josep Civit, de Blancafort, 200 fr. Comité del Loir et Cher, 300 fr. Miquel Santalo, de Paris, 1.500 fr. Joaquim Roig, May-sur-Orne, 50 fr. March de Le Cahmbon-sur-Lignon, 50 fr. Pere Masachs de May-sur-Orne, 50 fr. Lluis Pedrola, 100 fr. ; Angela Lorente, 50 fr. ; Lluis Pedrola (fill), 50 fr. ; Jaume Vinyes, 20 fr. ; Manuel Graulina i Olivera, 100 fr. ; Joaquim Gueri, 40 fr., tots de Chalabre. Suscripcio a Caumon-sur-Durance, 350 fr. Josep Palacin, de Nogaro, 100 fr. Pere Masachs, de May-sur-Orne (segon donatiu), 50 fr. Antoni Ferrer, de Balmà, 50 fr. P. Verdiell, de Pepieux 100 fr. Joan Vidiella, de Paris, 350 fr. Joan Serra, de Bessieres, 50 fr. Antoni Plaza, de Clermont Ferrant, 25 fr. Francesc Heras, de Pont de Montvert, 100 fr. Ana Ribas, de Font, 50 fr. Joan Morera, de Prunet et Bellpuig, 85 fr. Geroni Monrros, de Marseille, 50 fr. Pere Asuara, de Toulouse, 50 fr. No: Fàbregas, de Arrigas, 100 fr. Josep Fornell, de Le Carnet des Maures, 50 fr. Comité Departamental de l'Aude, 500 fr. Angel Nogués, 50 fr. ; Joan Prat, 50 fr. ; Salvador Muntané, 50 fr., tots tres de Carcassonne. Lluis Marco, de Campagne sur Aude, 50 fr.

Total	6.180 fr.
Suma anterior	894.211 fr. 70
Total	900.391 fr. 70

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 35, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Eine, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no 57.675 Montpellier

CATALUNYA ÉS LIBERAL, DEMOCRÀTICA, AVANÇADA: HO ÉS PER SENTIMENT PERO EN EL SEU CAS PERSONAL HA D'ESSER-HO PER CONVENIÈNCIA.

CARLES PI SUNYER.

2ª EPOCA – Nº 67 — 28 d'ABRIL del 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

LA NOSTRA POLITICA

Carles PI I SUNYER ha definit a Paris la posicio de l'Esquerra

« Estem decidits, acompanyats o sols, a complir la missio que aquesta hora exigeix de nosaltres ».

Dissabte passat, dia 19, el nostre amic Carles Pi i Sunyer, del Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya i Conseller del Govern de la Generalitat, donà una important conferència publica al Teatre Le Journal, de Paris. Aquesta conferència havia desvetllat justificada espectacio car en ella s'hi definia la posicio del nostre Partit davant l'actual moment politic. Aixo féu que un public molt nombros omplenés la sala on se celebrà l'acte. Hi havia la gairebé totalitat dels nostres militants de Paris i, a més, gran nombre de catalans pertanyents a altres forces politiques i socials de la nostra terra.

El Comité de la J.E.R.E.C. de Paris assegurà el servei d'ordre de manera ben encertada. A l'escenari hi havia una gran bandera catalana amb el retrat del President Companys. I davant la taula presidencial el triangle i l'anagrama del nostre Partit.

Feien costat a Carles Pi i Sunyer, els membres del Consell Executiu senyors Josep Tarradellas, secretari General, i Miquel Santaló i Joan Sauret, el Consell Departamental del Sena compost per Joan Tauler, Pere Ferrer, Josep Quero, Llorenç Ramonet, Josep Quintana, Josep Farré, Joan Coll, Fermi Tubau, Miquel Nougués, Lluis Gausach i Josep Santos (en representacio de les J.E.R.E.C. del Sena), els ex-Consellers Ventura Gassol i Josep Maria Espanya, i els Diputats Gené i Fontbernat. Igualment assisti a la conferència la vidua del President Companys.

El diputat Joan Tauler, President del Comité Departamental del Sena i membre del Consell Directiu a França obrí l'acte en breus i encertades paraules.

Joan Tauler afirma que la complexitat que presenta l'actual moment politic justificava a bastament que Esquerra Republicana de Catalunya fixés la seva posicio per boca d'un dels seus homes més significats.

No cal que us presenti — afegí — el nostre Partit, ni l'home que aquest vespre parlarà en nom seu. L'Esquerra, el Partit del Cavaller de l'Ideal que fou el President Macià, el Partit del Martir Nacional de Catalunya que és el President Companys, no necessita apologia de cap mena. Ahir ocupà el seu lloc i avui es disposa a acomplir com sempre el seu deure. I de l'home que us parlarà en nom del nostre Partit tampoc cal que us en parli — afegí — car Carles Pi i Sunyer és una de les figures de més relleu de la politica catalana. El seu historial catalanista i republicà, la seva actuacio en tots els llocs que ha ocupat son prou coneguts de tots els catalans Deixeu-me dir, però, la joia que tots sentim de tenir-lo entre nosaltres i l'orgull que té l'Esquerra de comptar-lo entre els seus capdavanters.

Joan Tauler acabà saludant totes les representacions d'altres Partits i Organitzacions catalanes i no catalanes assistents a l'acte i tot seguit cedí la paraula al conferenciant.

Heus aci el text integre de la conferència de Carles Pi i Sunyer :

PRESIDENCIA DE L'ACTE

DAVANT D'UNA ETAPA POLITICA

En aquesta conferència — que des del començament vull advertir-vos que serà llarga, perquè hi ha molt de què parlar — procuraré anar objectivament i de manera clara i concreta al fons dels problemes. Vivim avui unes hores tèrboles, de desorientacio, de neguit, de fatiga, potser en certs instants de descoratjament. Hi ha motius per estar-ho, pero hi han poderoses raons per vèncer-ho. El nostre, és aquell cansament natural quan ja s'ha fet gairebé tot l'esforç i manca tan sols la darrera estricada, aquell darrer quart d'hora de totes les guerres. Els que poden superar aquesta hora de prova son els que guanyen en definitiva. Per aixo, més que mai, cal tenir fé. No demanaria als catalans constància i fortalesa, aquesta actitud de persistent fidelitat, en nom de promeses il.lusories o d'una mistica del sacrifici. Cal demanar-los-hi per raons de realitat, per instint de conservacio i defensa. La fidelitat a l'ideal i a la pàtria ens manen de perseverar ; pero no solament l'ideal, també el raciocini, el càlcul, el bon sentit, la mateixa realitat. Per ésser aixi voldria avui adreçar-me més a la rao que a l'emocio. Sentir ja sé que sentiu — i amb quin fervor heroic — pero avui sentir no és prou ; cal que els catalans tinguin la profunda conviccio de què si realment ho volem, per dificil que l'hora sigui, ens en sortirem. En aquesta cruïlla de destins incerts, per a sortir-ne amb dignitat i bé, més que deixar-nos portar pels cecs impulsos emocionals o per les justificades reaccions de les nostres tristes amargures, hem d'ajustar els nostres actes a allo que la rao ens mana i el seny ens dicta.

Quan ens plantagem els problemes que tenim al davant, cal que ens fixem bé en les dades en què recolzen. Un dels trets distintius d'aquesta hora, dels que n'encunya el caràcter i en domina totes les possibilitats, és que ens trobem en el començament d'una nova etapa, en l'inici d'un nou procès politic. Avui potser és dificil saber molt més que aixo ; pero saber-ho, comprendre-ho i treure'n les consequències pertinents, ja fora molt. Quan durarà, quins rumbs prendrà, quins nou dolors o joies renovades podrà portar-nos ? Avui no podriem saber-ho. Ho cobreixen els vels, foscos encara, de l'esdevenidor. Si demanèssim a l'oracle que predis el nostre futur, sempre li fariem dir allo que la nostra mateixa intencio volgués posar-hi. Pero aquesta intencio, fermesa de proposit i voluntat de forjar el nostre desti hem de mantenir-los ; i combatre i treballar sempre pel seu acompliment. I per a fer-ho amb real eficàcia cal que partim de la constatacio que ens trobem en l'etapa inicial d'un procès politic, que cal afrontar amb un pensament politic ; i que per a poder-ne aprofitar les màximes avinanteses i treure'n el major profit per a Catalunya, forçosament haurem de servir-nos de mitjans i d'instruments politics.

A la mateixa conclusio arribariem partint de l'exàmen del cas nacional de Catalunya. Sempre els problemes nacionals tenen dues modalitats, pot arribar-s'hi per dues linees d'acostament : l'espiritual i la politica. El costat espiritual comprèn el conjunt de sentiments, de tradicions, de maneres de viure i de sentir ; és vague i difus, sense contorns definits, pero és profond, persistent, mestre del darrer desti. Pero hi ha també l'altre caire, l'aspiracio que va cristallitzant amb la progressiva maduresa del despertar nacional, concretant-se en voluntat politica d'encarnar en realitats estatals. En les hores de gestacio domina el caire espiritual ; en les de realitzacio, el politic. Arribat el periode de plenitud, les dues forces convergeixen i es confonen. Aquest era el cas de Catalunya. Després d'un reneixament en el curs del qual s'inicià aquesta consciència nacional, va anar afirmant-se la voluntat politica que assolia les conquestes successives del catalanisme militant. Després de la caiguda, com a reaccio natural del xoc sofert, va produir-se una vibrant exaltacio de la fidelitat catalana, s'imposà aquell intim manament que fins en les hores més ombrioles seguia afirmant la indestructible realitat de Catalunya. Bé estava que fos aixi. El que us parla s'hauria de desdir de les seves paraules i renegar de la seva historia — i deixeu-me dir, sense falsa modèstia, que és home de sentiments constants i dreturers — si no proclamava el gran valor que per a la continuitat nacional de Catalunya tingué l'espontani i vigoros redreç de la fidelitat catalana. Pero amb la mateixa sinceritat he de dir que a mida que el temps corria i les coses canviaven, i anaven obrint-se noves i diferents possibilitats, era natural i convenient que aquella fidelitat anés de nou concretant-se en pensament i voluntat politiques, fins arribar aquesta hora en què tots tenim l'obligacio — i en deixar de fer-ho produiriem un greu dany a la nostra pàtria — de tenir com a objectiu cabdal el de reguanyar les conquestes politiques que reconeixien els drets legitims de Catalunya.

ELLS TAMBÉ HAN PERDUT LA GUERRA

En començar l'analisi de la nostra situacio politica, hem de partir d'un estat de fets en el qual es relliguen els problemes catalans, hispànics i internacionals. Quina era la situacio abans de la revolta militar ? La voluntat del poble havia portat la Republica, i amb la Republica vingué el reconeixament de la personalitat catalana. Anava plasmant-se una obra de catalanitzacio progressiva. Cap motiu justificava l'agressio. No hi havien conflictes seriosos ; regnava aleshores a Catalunya — ho han confessat els nostres mateixos adversaris — un periode de calma i de pau, es parlava de l'oasi català. I va venir la revolta i la guerra, tallant aquell curs ascendent. Ni a Catalunya — ni en un pla inferior als que la governaven, cap la responsabilitat d'haver portat la guerra civil. Pero la guerra vingué i Catalunya agredida combaté en propia defensa. Els catalans lliutaren i ho feren heroicament ; compliren llur deure com a homes i com a catalans. (*Aplaudiments*).

Pero malgrat l'esforç abnegat i els grans sacrificis de tots vàrem perdre. Perdèrem, és cert, aquella guerra ; pero també els altres, els nostres enemics en varen perdre una altra, la guerra mondial que va seguir. Es cert que perdèrem perquè lliutàrem contra un vast i massiu conjunt de forces adverses, perquè ens aixafaren la força i les armes dels nazis i dels italians, davant la indiferència de les democràcies. Es cert que, avui, continuem encara el combat contra la injusticia, mantenim l'ideal i no hem arriat la bandera. Vingué, després, la guerra mondial que per a nosaltres és la mateixa, encara que hom vulgui amagar-ho. Era la continuacio de la nostra guerra, i responia al mateix conflicte ideologic. I aquesta guerra, segona en el temps, igual en l'esperit, foren els nostres enemics els que la perderen. No hi fa res que vulguin dissimular-ho ; no hi fa res que durant el seu curs hagin anat canviant d'actitud ; no hi fa res que després d'haver ajudat els uns, procuressin afalagar els altres en veure que guanyaven ; no hi fa res que intentessin, i intentin, amagar les arrels i el caràcter feixista del seu règim, semblant que s'acostaven hipocritament a la ideologia vencedora. Per damunt d'habilitats, argucies i adulacions, el fet concret és que perderen aquesta guerra. D'aquests fets en deriva la complexitat i dificultat del problema hispànic, perquè aquells que detenten el poder per haver guanyat la primera guerra, per pertenyer ideologicament al bàndol feixista que perdé la segona, no poden donar ni trobarien sortida que correspongui a l'ideologia triomfant ; quan som nosaltres, que avui no tenim el poder, els que podriem donar, d'acord amb l'esperit de l'hora, una solucio democràtica. (*Aplaudiments*).

L'ESPERIT DE L'ACORD DE LES NACIONS UNIDES

Davant aquest fet hom dona com a solucio la de la concordia i de la reconciliacio. D'acord : concordia si, pero dintre la justicia i de conformitat amb la llei. Als republicans no ens costa gens d'acceptar aquesta invocacio. No és d'ara que ho sentim aixi ; no ho fem avui per conveniència — com els de l'altre costat ; — aquest fou el pensament i el concepte moral de la Republica durant el curs de la guerra civil. Tots recordareu un seguit de manifestacions en el mateix sentit. Recordem quan, en l'historic Salo de Cent de Barcelona, en una de les darreres lluors del seu geni, Azaña va concretar aquest sentiment en les paraules de pau, pietat i perdo. Jo mateix recordo que en la darrera conferència que vaig donar a Barcelona, en el Casal del districte sisè, en un acte commemoratiu de la mort de Macià, un mes abans de sortir de la nostra ciutat, em referia a la trilogia tràgica grega d'Esquil, la « Orestiada » mostrant com la concordia és necessària al bé de la ciutat i, un cop assolida, les furies de l'odi es converteixen en les deeses benignes de la pau. No hem, doncs, de canviar res del que abans sentirem i seguim sentint. Pero per a que una politica aixi orientada sigui viable és condicio essencial que es porti, per part de tots, amb lleialtat i emprant un joc net. I bé : deixeu-me dir, avançant argumentacio posterior, que els republicans han actuat lleialment, pero que la seva lleialtat no ha estat igualment corresposta.

Episodi important d'aquest procès politic ha estat l'acord de l'Assemblea de les Nacions Unides. Ja el coneixeu ; apart de l'exclusio d'Espanya de tots els organismes de la comunitat internacional mentre duri el règim d'en Franco, constitueix una condemna moral, absoluta, d'ell i del seu règim. Concloent, amb estigma perdurable, que deu l'origen a Hitler i a Mussolini, en marca amb trets indelebles el seu caràcter i contingut feixista. En realitat l'acord de les Nacions Unides dona del tot la rao a la Republica. Essent aixi, la solucio logica i justa hauria d'haver estat aquella que restaurés el dret trepitjat per la força del feixisme internacional. No fou aixi ; la part positiva de l'acord solament esboçava un mètode de retorn a la normalitat democràtica d'Espanya, amb el previ requisit d'una consulta a la voluntat popular. Democrates i liberals com som ; desitjosos de que s'acabin d'una vegada les tortures i els pesombres que el règim de Franco representa per al nostre poble, no hauriem pogut rebutjar la suggerència en bloc i sense reflexionar-hi. I els republicans, en general, li donaren madura i assenyada reflexio.

LA POSICIO REPUBLICANA

Encara que hi haguessin matitzacions diferents, encara que refractant-se els fets en les diverses ideologies produissin variants en la reaccio, en conjunt els sectors que integren la causa republicana arribaren a un fons de coincidència, afrontant aquesta etapa amb un pensament i una actitud definits pels Governs de la Republica. I vull afegir, perquè és justicia dir-ho, que el nostre Partit ha aportat la seva valuosa contribucio a aquest procès i treballà sempre per anar encarrilant les coses. Recordo que ja en el Ple de Carcassona, quan es féu palesa entre els assistents — gent que viu a França, i amics vinguts de Catalunya —, la necessitat d'una clarificacio de la politica republicana que permetés arribar a la coincidència fonamental necessària, es proposaren mitjans que crèiem i seguim creient que, d'haver-se acceptat, se n'hauria beneficiat la nostra causa. Més tard, en el Ple de Montpeller, m'impressionà veure com els representants de les diferents Departamentals de França, gent dispersa, molta de la qual forma part de grups reduits, s'expressaven amb judici clar i ponderat i prenien acords d'un profund sentit politic. Deixeu-me, doncs, concloure que en tots els seus actes amb relacio a la Republica l'obra de l'Esquerra no ha estat mai negativa ni pertorbadora ; ha tingut sempre una influència endegadora i constructiva.

La posicio republicana ha estat fixada pel President i pel Govern de la Republica. Mantenint fidelitat als principis i a les institucions republicanes, no voliem dificultar sino facilitar la caiguda del règim franquista i la normalitzacio democràtica. Pero hom no pot desconèixer les dificultats — tàctiques i psicologiques — que una politica com aquesta, a l'ensems de dignitat i de comprensio, comporta. Per aixo cal estar sempre en guàrdia ; i avui més que mai. En les hores de confusio quand el futur és incert, pero creuen albirar-se prometedores possibilitats, es manifesta a vegades la tendència a prendre posicions, a situar-se per a quan el dia arribi ; pero aixo al preu de concessions, cada vegada noves i majors concessions. En mots casos, els que cedèrien massa facilment, son homes de bona fè i inspirats per un sentiment humà, pero que enganyats per un il.lusionisme falaç tendeixen a donar una mica més a la recerca de promeses mai acomplertes i de miratges que s'esfumen abans d'arribar-hi. N'hi han que per cansament i lassitud ho donarien tot, per tal de sortir de la indecisio, per un fenomen psicologic, que s'assembla al de la fugida endavant en les batalles. Malgrat que, en molts, aquests posicions es deuen a un noble desig d'acabar amb la situacio actual i el sofriment del nostre poble, cal dir que aquesta actitud de cedir i més cedir, afebleix la causa republicana i també la catalana. (*Aplaudiments*).

BONA FE I JOC NET

Altres dificultats hi ha que venen de les esferes internacionals. Plana encara damunt del mon, per bé que sigui d'una manera somorta, el pesombre de la gran injusticia que es féu amb la democràcia hispanica. En les hores de la politica d'apaivagament deixaren que fos victima del feixisme internacional. Aquell primer error ja prefixava una actitud injusta ; i com que la consciència universal no ha pogut alliberar-se del corco del record de la democràcia hispanica sacrificada, que el simbol de la Republica manté viva, voldrien suprimir-ne fins la memoria. Pero, a més, en els darrers mesos hem pogut veure com la situacio internacional tendia més aviat a espatllar-se ; com augmentaven la tensio, els recels, les dificultats, les mesures de caràcter precautori i preventiu. I com a conqüència d'aquest ambient enrarit, una vegada més la Republica venia a esser-ne victima i a rebre'n el cop. Més injustament encara perquè el pensament dels republicans respon no solament al desig d'acabar amb un règim de dolor i de vergonya, sino perquè voldrien suprimir una de les zones de friccio més sensibilitzades de dessentiment internacional, trobar una solucio del cas espanyol que en lloc de crear nous conflictes contribueixi a assegurar la pau. Pero per a que aixi sigui, per evitar que Espanya continui essent una ferida oberta a totes les infeccions virulentes, une flama colgada que pot tornar a encendre's en devastadora foguera, son també necessaris en el camp internacional la bona fè i el joc net, i no fer, que una vegada més, la democràcia hispànica torni a ésser injustament sacrificada.

El clima internacional té també una influència directa en els problemes interiors espanyols i la posicio d'alguns sectors politics que hi intervenen. Passa un fet curios, revelador i trist respecte la posicio de la majoria dels elements de les dretes espanyoles, els quals canvien d'actitud segons bufa el vent. Quan els quadrants internacionals senyalen tempesta per als règims dictatorials supervivents del feixisme, quan creuen i temen que a Espanya el canvi sigui inevitable i proper, aquests elements de derta s'espanten i estan disposats a donar-ho gairebé tot ; vinculats amb el règim com ho estan, en reneguen, l'abandonen i es mostren disposats a llençar tot el llast que calgui per a salvar-se, i parlen — només parlen — de fer grans concessions per a retornar a Espanya un règim de democràcia i

(passa a la segona plana)

EDITORIAL

La conferencia de Carles Pi i Sunyer

La conferència de Carles Pi i Sunyer està cridada a tenir una fonda repercussió en la politica catalana. Tant per la personalitat de l'home que l'ha pronunciada, com per marcar la posició d'un Partit que és peça essencialissima en l'engrenatge de la nostra democràcia, com pels problemes de vital interès que s'hi tracten. Era precis que en l'hora actual, possiblement en vigilies d'esdeveniments considerables, una veu autoritzada posés de relleu quina era la nostra posició. Per això l'Esquerra acaba de fer-ho per boca de Carles Pi i Sunyer.

No podrà dir-se que els diversos aspectes de la nostra politica hagin quedat en l'ombra. La lectura del discurs de Pi i Sunyer convida a la meditació i, amarades d'un profond esperit patriòtic, sovint les seves paraules constitueixen une greu i sever advertiment. D'aquest discurs l'autor n'ha trer tot el que era afalac i fàcil justificació. Més aviat ha volgut endinsar-se en molts problemes que podien eludir-se i parlar-ne, si bé amb accent de responsabilitat i amb prudéncia elemental, amb absoluta franquesa.

Ha estat ratificada la nostra posició republicana. No podiem fer-ho altrament car això hagués constituït renegar-nos nosaltres mateixos. Som fidels als nostres principis de sempre car són compatibles amb solucions de dignitat, si de debó s'és exigent en la pràtica del joc per part de tots aquells que sincevamment volen la fi del martiri de la nostra terra i no la perpetuació de la Dictadura sota nous signes. En asques aspecte i emmarcada la situació espanyola en la resolució de l'Assemblea de les Nacions Unides, s'ha sortit al pas de tots els equívocs que podrien produir-se i, a més, s'han establert les responsabilitats de tots els que juguen un rol en el camp de la politica espanyola. Per això s'ha afermat --- és que podia ésser altrament ? --- el nostre sentiment de republicanisme, que justifica la reacció temperamental, la vocació ideològica i l'interès nacional.

Tota una part de la conferència consagrada a la politica catalana ha estat d'un interès evidentissim. Era hora que les coses es diguessin pel seu nom. Hi ha gent que sembla que no hagi tingut altre interès que el de suscitar diferències i el d'esteritlitzar de menera absoluta tots els afanys de sincronització de la nostra politica. En un cas concret --- el del Consell Nacional de la Democràcia Catalana -- pot constatar-se fins a quin punt s'ha arribat. D'ací que Carles Pi i Sunyer, de manera severa i concretissima, hagi situat el problema. Enfront l'il.lusionisme i les actituds equívoques oposem la nostra voluntat de clarificar la politica catalana. Hem tractat de realitzar una primera etapa diem-ne unitària, encara que com ha senyalat Carles Pi i Sunyer manquessin en el front comù elements sense els quals aquest no es comprèn gaire. Avui l'Esquerra, que en les qüestions d'unitat no juga amb l'equívoc del mot i sap que les solucions forçades i insinceres conduirien a ben poca cosa propugna per l'acostament d'aquelles forces que, per afinitat ideològica, puguin veritablement fer tasca conjunta. I si hagués d'emprendre sola la palestra no dubtaria a fer-ho abans de perpetuar l'equívoc en la nostra politica. Aquest equívoc va lligat a molts d'altres. Ens permetem senyalar-ne un. I és el del perill de la neixença d'un neo-lerrouxisme encoratjat pels que de Madrid voldrien imposar-nos productes d'exportació i, dissortadament, pels que de Catalunya voldrien cercar a Madrid il.lusòries sol.lucions a llurs problemes. Diem-ho clarament : el fet diferencial de la politica catalana i espanyola entenem mantenir-lo amb tota energia. Fora vertaderament grotesc que, després d'haver superat l'etapa més difícil de la nostra politica i d'haver éscombrat les darreres romanalles provincialistes, avui haguèssim de caure, no sabem per quina aberració, en les clientales madrilenyes. Amb la politica espanyola cal pactar-hi a igual i sense ajupir-se. Tot el demés és incórrer en greus responsabilitats que no voldriem per cap força --- ni que fos per als que aspiren a ser-ho --- de la nostra terra.

Finalment la conferència de Pi i Sunyer ha estat consagrada a fixar la nostra posició davant el futur. La linea de conducta liberal, avançada i progressiva del nostre Partit, ha estat ratificada de manera inequívoca, amb l'accent veritablement generós que sempre ha tingut l'esquerrisme català. Sense tancar-nos en doctrinarismes rigids, però atents a les transformacions i neguits del món d'avui, l'Esquerra manté el seu caràcter obrerista i sap que són les nostres classes laborioses, junt amb la menestralia, els pilars del nostre poble. Integrats en solucions catalanes, els neguits del món d'avui no poden ésser-nos indiferents. I de cara a les responsabilitats davant les quals podem trobar-nos plaçats, Pi i Sunyer ha reiterat la crida de Perpinyà adreçada à tots aquells que de debó volen col.laborar, amb nosaltres, a una obra de gran abast nacional.

Tot al llarg de la conferència de Carles Pi i Sunyer hi batega una gran exigència. Ha estat, la seva, la conferència d'un home que té entera responsabilitat de l'hora que estem vivint. I, a més, que parla en nom d'un Partit que té una tradició i que, en un futur més o menys proper, està cridat a jugar novament un primerissim rol en la politica catalana. D'aci que les seves paraules tinguin un dring d'autèntica responsabilitat i de fonda preocupació davant tot el que hi fa desfet i, sobretot, davant tot el que caldrà refer i endegar. Si tots els Partits catalans tinguessen aquesta preocupació, potser la nostra politica estaria situada en un estadi ben diferent del que actualment ocupa.

« La posicio adoptada per Franco no ha de variar la nostra »

afirma el President IRLA

Arran del recent Decret de Franco obrint el camí al restabliment de la Monarquia, el President de Catalunya senyor Josep Irla, ha fet les seguents manifestacions :

« La posicio que acaba d'adoptar el Dictador espanyol no ha de variar la nostra. El mateix Franco precisa que el seu projecte no suposa cap canvi en la politica del règim actual. Per tant, tot queda reduit a un plet entre els que s'uniren i, per la violència, enderrocaren el règim republicà que el poble s'havia donat lliurament. En efecte, no cal oblidar que d'aquesta unio els monàrquics n'eren part integrant i que el mateix Pretendent s'oferí de manera solemnial al General Franco.

« La posicio del Govern de Catalunya és la mateixa que fou precisada en la seva declaracio del 1er de febrer d'enguany. D'acord amb el poble de Catalunya continuarà menant la lluita fins que pugui instituir-se a la nostra terra un règim lliurament consentit per la voluntat popular. »

« La condicio inexcusable, imprescindible, per a la convivencia, l'estabilitat, la seguretat, el lliure joc de les activitats propies d'uns i altres és que a Catalunya hi hagi politicament una Esquerra Catalana responsable i solida »

(ve de la primera plana)

de pau civil. Pero en canvi, quan en l'atmosfera internacional els vents fan correr el grop cap a altres horitzons amb amenaces de tamborinada, i aixo els porta un xic de calma al seu reco i una esperança d'oblid per a tot allo que representen reminiscències feixistes, aleshores aquells mateixos elements que pocs mesos o setmanes abans estaven disposats o resignats a donar-ho gairebé tot, creuen sentir-se més segurs i canvien radicalment d'actitud. Comencen de nou a pensar si ben i ben mirat no fora encara possible sortir-se'n mantenint el mateix Franco; i quan arriben a comprendre que avui Franco per a cap solucio no pot esser una peça utilitzable, en cerquen aleshores d'altres que representin virtualment la continuacio del mateix règim sense que, en canvii res de substancial, contents d'anar embarcats en el mateix vaixell pirata de la voluntat popular, del qual només n'hagin tret el mascaro de proa. (*Aplaudiments*).

Els darrers esdeveniments — el projecte de Llei de Successio d'en Franco i les declaracions del Pretendent — deixen veure ben clar el proposit perseguit, representen el torpedejament dels acords de les Nacions Unides i, al mateix temps, la pretensio d'enganyar altre cop la democràcia hispànica. En la proposta de les Nacions Unides, la clau fonamental de la solucio democràtica era la consulta popular. Era l'argument emprat prop dels republicans instant-los a que l'acceptessin, fent apel.lacio a llurs sentiments democràtics i liberals. Pretenir prescidir-ne, és escamotejar i sortir-se per complet de l'esperit i la lletra de l'acord de les Nacions Unides, i és un escarni i una burla a la dignitat dels pobles hispànics. (*Aplaudiments*).

MANTENIM LA NOSTRA POSICIO

Davant aquesta nova situacio, quina ha d'ésser la posicio de la Republica ? Quina és la de l'Esquerra ? Mantenir la posicio d'abans, més forta encara en la seva rao. I mantenir les institucions republicanes. Podria fer el contrari aquell que tingui sentit de responsabilitat ? Quan veiem arréu del mon les campanyes de propaganda que es fan a favor de la Monarquia, hi hauria ningu dels que figuren en els nostres rengles que acceptés la desaparicio de les institucions republicanes ? Podem mantenir dignament i amb orgull la comparacio entre les dues institucions ; la republicana, apart de la seva legitimitat deguda a la voluntat popular lliurament expressada, té una humana noblesa que li dona la mateixa sobirania del poble que encarna. (*Aplaudiments*).

Aquesta afirmacio de fè i de fidelitat, reafermament dels nostres principis ideologics, no canvia la linea fonamental del nostre pensament i actitud. Com sempre sentim l'obsessio de donar sortida al règim d'opressio i de sofriment a què està sotmés el nostre poble. Volem [illegible] que aquest trist pesombre tingui un ràpid acabament. Pero davant d'aquestes maniobres hem de fer saber no tan sols a l'opinio hispànica sino també a l'opinio internacional, que no podriem mai acceptar la burda mixtificacio dels acords de les Nacions Unides, ni que s'implantés a Espanya cap règim no derivat de la lliure voluntat popular, manifestada amb totes les garanties. Mantenim la nostra posicio, afegint que amb aquest intent en lloc de pacificar Espanya s'allunyaria la pau. Que ho pensin bé els que volguessin arriscar-s'hi ; si precisament la conviccio, el temor justificat que tenen què tota consulta popular seria favorable a la Republica, es probablement la causa de què vulguin prescindir-ne, que pensin en les fosques nuvolades de tempesta que agombolarien a l'horitzo. Si l'actuacio lleial de la Republica no ha estat igualment corresposta, no per aixo en sortirà afeblida, sino moralment reforçada. De fet, aquest darrers esdeveniments no fan més que enrobustir el convenciment que una solucio ampliament, generosament conciliadora, pero d'inspiracio republicana, és la que millor pot portar a una sortida democràtica de la situacio espanyola, dintre del marc de l'acord de les Nacions Unides, i de l'esperit de pau que senten els pobles hispànics. (*Aplaudiments*).

POLITICA CATALANA

I ara, dintre del quadre general esbossat, cal que examinem la posicio catalana. Catalunya és democràtica, liberal, avançada ; ho és per sentiment, pero en el seu cas nacional té d'ésser-ho per conveniència. El problema es planteja amb una cruesa esquemàtica. D'una banda la Republica, amb tot i les limitacions i regateigs que tan ens dolgueren, reconegué la personalitat catalana, amb els seus organs estatals, funcions propies, el seu Parlament i Govern, la seva llengua i bandera. En contrast, el règim franquista, amb la complicitat, assentiment o aquiescència de tots els que hi col.laboren i el sostenen, li nega el dret i tot el que constitueix l'esperit de Catalunya. L'eleccio no és dubtosa ; almenys per a nosaltres. Problema de llibertat, el dels catalans, haviém d'estar al costat de la llibertat. Problema de dret, al costat del dret. Per aixo creiem el nostre deure mantenir i defensar les institucions republicanes, i, naturalment, les catalanes, convençuts que d'afeblir-les, s'afebleix la causa de la Republica, pero també la de Catalunya.

Permeteu-me que faci una reflexio que crec alliçonadora. No ho faig per a fer cap retret, pero tant de bo pogués servir d'estimul d'esmena. Avui ja podem veure com el curs dels esdeveniments va demostrant la rao, l'encert i previsio d'aquella politica. Ja hi ha sobrada evidència per a mostrar l'error sofert i el dany causat per les campanyes contra les institucions. Ens en dona una prova el mateix acord abans esmentat de les Nacions Unides. Es un resultat, assolit sobretot per la personalitat de la Republica, sols en part satisfactori. I no faltava molt per a que pogués ésser-ho del tot. Dient-ho en forma gràfica, la nostra sort va estar com en una balança que tenia els dos platets gairebé equilibrats ; només un pes major en un d'ells hauria pogut fer que la balança s'inclinés del tot en favor nostre. Podem preguntar-nos, amb pena, on forem de més ben situats i més avançats en el nostre plet, si en tots hi hagués hagut més comprensio del que convenia i més serenitat d'esperit ; si en lloc del fàcil entreteniment de tirar al blanc contre les institucions ens haguèssim presentat units i compactes davant l'opinio internacional. Tot fa creure que allo que només pogué ésser un triomf a mitges, hauria estat una victoria completa ; avui ens trobariem molt més endavant, potser amb els nostres problemes favorablement resolts. No pensem més en com hauria pogut ésser el present, d'haver estat el passat d'altra manera ; serveixi pero d'exemple per a l'esdevenidor. (*Aplaudiments*).

Hem seguit aquesta politica de lleialtat a la Republica, per creure-la la més digna i la més justa, pero també la més catalana. Com tota politica de subordinacio a una alta finalitat, algunes vegades sentiem l'intim dramatisme d'una exigència catalana que demanava més, i expressio més lliure. Pero el sentit de responsabilitat s'imposava ; i seguiem fent-la, servint un interès superior als nostres neguits o contrarietats. I avui podem constatar que els fets posteriors i la manca de compliment de les esperances que es feien nèixer com a rao de no seguir-la i atacar-la, han vingut a reforçar aquesta posicio que seguim creient ha estat la més adequada i convenient als interessos de Catalunya.

MASSA IL.LUSIONISME I MASSA CONFUSIONISME

La politica catalana ha passat en els darrers temps una etapa que per bé de tots i de Catalunya haurà d'acabar. Per a poder rectificar-la cal, primer, fer-ne la critica. Sense agror, pero francament. Serà la millor manera d'entendre'ns. En el confus aiguabarreig de passions i reaccions que la mateixa desorientacio de l'hora actual porta, la politica catalana ha caigut massa en dos defectes que cal evitar : el de l'il.lusionisme i el del confusionisme. No és aquesta l'hora de les il.lusions sense causa, i fa mal a la nostra causa la fàcil tendència a prendre per realitats el que no son més que l'expressio dels nostres desigs. Ja sé que sovint aixo és el fruit inconscient i natural de nobles virtuts, a vegades de la mateixa fidelitat a la pàtria i a l'ideal, pero fins essent aixi hem d'evitar de caure-hi. Causen més dany que bé les promeses a data fixa, sempre ajornades i mai acomplertes ; el parlar de forces imaginàries, de concursos poderosos, de combinacions salvadores, que constitueixen una coaccio damunt l'esperança d'un poble, assegurant-li, sense fonament, que les coses han de venir en la forma que després el temps s'encarrega de demostrar que no venen. Si el procès politic no pren el caire favorable que voldriem, és millor reconèixer-ho aixi, i actuar en conseqüència, i no voler enganyar-nos nosaltres mateixos. L'hora actual no es la de les il.lusions, els somnis o els miratges ; és l'hora dels fets, de les realitats, de les possibilitats. Avui tota fugida, tota dispersio, tota pensada, tota fantasia, tota frivola vanitat, tota personal ambicio, no compten per a res, no tenen cap valor. Tot el que sigui tornar a la rao, a la rao per freda i dura que sigui, serà entrar pel vertader cami de la salvacio del nostre poble. L'il.lusionisme excessiu, desorbitat, és sempre contraproduent ; ja sé que en forma inexorable els mateixos incompliments i desenganys en porten la cura ; pero aquesta arriba quan l'estrall ja està fet, quan s'ha produit un major cansament i descoratjament d'aquells que s'havien il.lusionat a creure-hi. Per aixo encara que es pugui deure al mateix patriotisme i al desig de sortir de la situacio actual, no hem de permetre més que segueixi pertorbant el desenvolupament natural de la politica catalana el fantasma enganyos i pertorbador de l'il.lusionisme.

Un altre gran destorb i perill el constitueix el confusionisme. La nostra politica ha viscut i viu en un clima confusionista. D'aixo en resulta una fragmentacio de grups, una multiplicitat de parers, un terreny adobat per al recel i la discordia. D'aci ve que el confusionisme sigui un dels nostres pitjors enemics, i el que més contribueix a l'accio dispersa, quan tan convindria que fos concertada. Quan té de lliurar-se una batalla o seguir-se un pla de campanya, si hi ha massa objectius i plans diferents, si hi han molts exèrcits o batallons o partides — sense comptar-hi, encara, els franctiradors — sempre resulta molt més dificil de guanyar.

L'eficàcia que ha de tenir en aquesta hora l'obra nacional a emprendre exigeix fer un coratjos esforç per a la simplificacio, la racionalitzacio de la nostra politica. Tot aquell que vulgui mantenir o fomentar el confusionisme o és un enganyat, o és un obcecat, o és que hi guanya en la confusio. La condicio primera per entendre'ns de veritat és el saber el que cadascu de nosaltres som, on estem situats i el que representem. Quan millor ens coneixem més fàcil serà entendre'ns i unir-nos. El confusionisme és un dels pitjors obstacles per a la unitat.

L'afirmacio pot semblar arriscada quand precisament una de les manisfestacions més reexides del confusionisme s'ha amparat sota el mantell protector d'una pretesa unitat catalana. Sempre hem sentit la unitat i hem fet tot el que de nosaltres depenia per tal d'arribar-hi. Pero no podriem subscriure un concepte de la unitat que vingués a confondre's amb una situacio de confusionisme permanent. La unitat artificiosa i forçada és també el gran enemic de la unitat real, espontània i viva. Si anèssim a pouar endins en les raons profondes que de vegades inspiren intents en aquest sentit, qui sap si no hi trobariem la tendència a la idea del partit unic, de la qual en som i ens en manifestem contraris. Partits forts, si ; partit unic, no. Quan aquesta aspiracio ve vestida amb un repatge nacional el perill encara és major, perquè pot prendre un regust de nacionalisme totalitari, d'una mena de feixisme larvat que no s'atreveix a dir-se'n, i que no ens fa gens de goig. Pero, a més, quan no es completa i se'n vol dir, i actuar com si ho fos, resulta inoperant i contraproduent. La unitat que no arriba a ésser-ho realment és sempre perjudicial a la vertadera unitat I en l'area nacional és sempre perillosa perquè comet el greu error de partir-la i de volguer excloure'n aquells que no hi son. Car parlar i actuar amb mesura i prudència d'aquest problema de la unitat, perquè estem convençuts que de la forma com el resoldrem dependrà en part el recobrament de Catalunya.

QUE HAN FET DE CATALUNYA VUIT ANYS DE FRANQUISME

Que bé cal recobrar — i prompte — Catalunya. La situacio angoixosa en què es troba ens exigeix i ens mana a tots el fer exàmen de consciència, reconèxer els propis errors i esmenar les faltes comeses. Com podriem respondre, de no fer-ho, al retret, a l'acusacio de que més ens entretenien les nostres batusses, que no ens conmovia el plany adolorit que d'ella ens arriba. La situacio és trista, angoixosa, revoltant, en el doble aspecte nacional i espiritual. Pobra Catalunya nostra, aquella Catalunya tan bella, joiosa i esperançada, en la qual feia tan goig viure-hi. Qui t'ha vist i ara te veu ! Que n'han fet de la nostra pàtria vuit anys d'odi, d'opressio, de desgavell, d'immoralitat, de descatalanitzacio ? El nostre poble és el de sempre ; en ell hi han les mateixes qualitats, pero avui la preocupacio prèvia, primordial, és la de poder viure ; avui a moltes llars assetgen la penuria, la misèria, la fam, l'espectre de la malaltia per desnutricio, la tara de feblesa fisiologica que condemna les generacions venidores. I en aquest quadre de dolor, quan de tenacitat, de constància, de tossuderia, de treball esgotador ; quan de virtut i heroïsme en la tragèdia de tot un poble ! Que no és prou a dissimular la trista realitat de la vida col.lectiva la lluisor brillant i cridanera d'uns pocs que poden despendre en superfluitats quan els més no poden atendre les seves necessitats. Avui Catalunya viu en un règim de desigualtat social com mai havia viscut. Doncs bé ; aixo s'ha d'acabar. I depressa. Es que aquells als quals atemoritzen els canvis voldrien perpetuar aquesta injusticia, aquest sofriment, aquesta vergonya ? No vull permetre a les meves paraules la més lleu fugida a la demagocia, res més lluny de la meva intencio l'encendre rencors ; pero hem de dir amb una veu ben forta, que tan de bo tothom la sentis, que aixo té de canviar i d'arrel. Té de canviar no solament per imperatiu moral de justicia i manament clamoros de germandat, sino també com a condicio fonamental, imprescindible, inexcusable d'un demà de pau. Podrà haver-hi ningu prou cec o obcecat que encara no veies que no pot seguir el present règim de desigualtat i privilegi ? Volem que el nostre poble sigui una dèmocràcia sana ; i la condicio bàsica per ésser-ho, la que dona a una dèmocràcia més auto-defenses contra la desagregacio, és que constitueixi un cos orgànic sense grans diferències socials, sense els forts contrastos que porten fatalment la rancunia i la discordia. De sempre havia estat caracteristica catalana que la seva societat fos equilibrada ; en ella, els béns, fruit del treball, estaven amplament distribuits i el nivell mitjà de vida era força elevat. Pero avui l'equilibri s'han trencat, han partit Catalunya en dues meitats desiguals a les que separa un gran abis : d'una banda la privacio i de l'altra l'ostentacio, la misèria en contrast amb l'abundància, la fam amb el luxe. I bé, aixo s'ha d'acabar. Com no podria sentir aquesta exigència apremiant ningu que tingui sentiments de justicia, pietat de moral cristiana, fins només instint de defensa ? I més encara tots aquells que senten en el seu cor de catalans tot el que és privacio i desventura d'altres catalans ? Aixo s'ha d'acabar. Qué han fet de Catalunya vuit anys de servitud, sense aire de llibertat ni llum d'esperança ? (*Aplaudiments*).

En el caire espiritual, què han fet de Catalunya vuit anys d'odi i de persecucio contra la seva mateixa ànima ? Son vuit anys, un temps prou llarg, massa llarg, d'un procès intens, tenaç, perfidios de descatalanitzacio. Vuit anys en què tota la força estatal, les mesures premeditadament deliberades, el conjunt d'atrers adversos, els mètodes més refinats apresos dels seus mestres nazis, l'utilitzacio sistemàtica de la mentida, els altaveus de la propaganda tendenciosa, l'asfixia de tot el que era una fè, una emocio o una esperança catalanes, tota la força i violència d'un règim autoritari anti-català s'han proposat matar per sempre l'ànima de Catalunya. No ho han aconseguit ni ho aconseguiran mai ; pero la ferida és profunda i el dany greu. La persecucio s'aferrissà, s'acrueli contra la nostra llengua, aquesta llengua que dona l'empremta al nostre esperit i que estimem com el més preuat tresor. Fins quan per miracle de perdurabilitat torna a afirmar-se vigorosa la vitalitat mal moridora de la llengua, quan en lluita contra el règim que la vol esborrar i el poble decidit a mantenir-la és la fidelitat catalana la que guanya, quan el mateix dictador ha de confessar el seu fracàs resignant-se a acceptar el fet consumat de la persistència i puixança de la llengua vernacla, fins aleshores la intencio perversa i la malicia deliberada prenen una forma més subtil i perfidiosa i endeguen l'esclat renaixent en formes que de reeixir — que no reeixiran — segellessin per sempre la condicio subalterna que voldrien imposar-li, reservant-li el rang d'un pobre dialecte ? Aixi veiem que mentre el català es tolerat en les formes d'expressio popular i en el tipisme folkloric, en canvi és rigorosament prohibit en tot ordre d'ensenyament, no és permés en la historia, la filosofia i la ciència, en res en què pugui posar de relleu l'alta categoria d'una cultura. Prou sabem que tot serà endebades, pero fins sabent-ho, ens adoloreix fins a l'ànima, i encèn encara més la neguitosa necessitat de posar-hi terme. (*Aplaudiments*).

SOM ELS CATALANS ELS QUE HEM D'ACABAR-HO

Si, tot aixo s'ha d'acabar. I som nosaltres, els catalans, els unics, que podem posar-hi terme. No ho blidessim mai. Per aixo cal repetir-ho sempre. Per tot el que siguin els nostres ideals politics, per a la defensa de les nostres conviccions democràtiques, liberals i republicanes, trobarem sempre aliats ens els homes i sectors hispànics que pensin igualment i persegueixin el mateix fi, i trobarem també ecos simpàtics i àmplies ressonàncies en l'opinio democràtica i liberal d'arreu del mon. Per tot el que siguin els nostres anells de progrès economic i avenç social, anirem d'acord amb les forces politiques i sindicals espanyoles que senten els mateixos afanys, i comptarem amb l'ajut de les organitzacions obreres mondials. Pero en canvi som nosaltres, els catalans, els que tenim de defensar els drets de Catalunya. Potser podrem esperar, de dintre i fora d'Espanya, un gest de compensio i d'amistat, un acte de suport i simpatia ; pero no un ajut efectiu. Cas de venir serà pel joc dels interessos coincidents, per les reciproques obligacions d'enteses adreçades a la persecucio d'objectius concrets, en fi, com a fruit d'un pensament politic previsor que cal tenir — i que tenim — d'acord amb les realitats, pero que no desfigura el fet fonamental de que l'obra de redreç del nostre poble ha d'esser empresa catalana i no esperem que si sigui més que catalana. Ningu, doncs, s'extranyi que posem major força, major insistència, major enfasi en les questions catalanes. Com a homes sentim profundament els nostres ideals politics i social. Son els de sempre, no els hem oblidat ; n'estem més convencuts que mai i seguirem treballant esforçadament per a encarnar-los en les realitats a que aspirem ; com a catalans sabem que tenim el deure i ens correspon la responsabilitat i la noble tasca de salvar Catalunya. (Aplaudiments).

PARLEM CLAR I ENS ENTENDREM MILLOR

Hem de salvar Catalunya i som tots nosaltres els que tenim de fer-ho. No ens atures la magnitud de la tasca. Es un deure que no podem defugir ni desatendre. El de fer cadascu, el que estigui al nostre abast. I el primer pas per a que acabi d'una manera rapida l'angoixa actual és probablement el que tinguem una politica catalana raonble, coherent, eficaç. Pero per a tenir-la, per arribar a l'accio concertada, cal primer examinar i desprès corregir les causes que ho destorben. Parlaré en aquest punt amb prudència continguda no amb el menor proposit de ferir o de desfer ; amb el desig i l'esperança de que les meves paraules contribuiran a arribar a les solucions més patriotiques. Pero cal, aixo si, anar francament i sense equivocs al fons dels problemes més espinosos i trencadissos de l'actual moment de la politica catalana. Per no haver-ho fet abans, per haver mantingut fins a l'extrem el nostre desig d'unitat, per no haver volgut destorbar ni impedir accions en les que no crèiem, pero que no voliem que pogués dir-se que les entorpiem, nosaltres mateixos, els d'Esquerra Republicana, hem caigut en el pecat de confusionisme a que abans em referia, semblant alguns cops que tinguessin posicions vacil.lants, ambigües o contradictories. Era el patriotisme que dictava la nostra actitud pero estem convencuts que pel bé de la pàtria ja no devem perllongar-la. De temps que Esquerra ha demostrat, amb actes, el seu desig d'unio catalana. D'acord amb el nostre concepte fora desitjable que en aquesta unitat, per ésser-ho realment, hi fossin compresos la totalitat o la gran majoria dels partits i sectors catalans. Antagonismes i incompatibilitats l'han impedida; recels i malentesos l'han entrebancada. Pero seguim creient que l'unio per l'accio concertada hauria estat la millor arma politica per a la reconquesta i redreç de la pàtria. Fidel a aquesta conviccio Esquerra entrà ja fa temps, en l'entesa de Solidaritat Catalana a la qual s'arribà en aquesta ciutat de Paris. Més tard, a l'interior, amb el nostre concurs,sino pel nostre impuls, va crear-se a Catalunya el Consell Nacional de la Democràcia Catalana, transformacio d'una entesa anterior de forces politiques. Pero he de dir francament que els homes d'Esquerra tenim l'impressio que l'esperit que nosaltres enteniem havia d'inspirar i presidir els organismes d'unitat no ha estat correspost, potser simplement no ha estat prou comprès. Per exemple, ja fà mesos, molts mesos, que els nostres amics de dintre Catalunya han assenyalat els defectes que al nostre entendre té l'esmentat Conseil en el seu propi nom, constitucio i politica que seguia i demanaven que es corregissin. D'haver-ho fet s'hauria eliminat una de les causes majors de confusio i divisio de la politica catalana, i, probablement la unitat real i efectiva de temps ha que hauria estat acomplerta.

Tres son les principals objeccions que fèiem i fem al Consell Nacional de la Democràcia Catalana. La primera, que es tracta d'una unitat incompleta. Ja abans hem assenyalat els perills que comporta el donar el qualificatiu de nacional a una unitat en la que no hi son tots. En aquest cas el perill ve agreujat, perquè quedant-ne fora, fins avui, entre altres sectors, la gran massa de poblacio que representen les forces obreres, l'unitat catalana pot prendre el caràcter; o almenys la fesomio, del catalanisme de molts anys endarreea. Fora un lamentable retrocés en la nostra historia politica, tornar a l'època anterior a Macià, en la que grans estrats populars no hi eren incorporats. Error encara més greu i injust, avui que precisament és en la gran massa de bona gent catalana, modesta sana, fidel, on té major frescor la saba de catalanitat. El catalanisme d'avui, i el de demà, no ha d'ésser de cenacles o de grups; l'ha d'integrar el sentiment compartit de tot un poble. (Aplaudiments).

La segona objeccio es refereix a l'actitud del Consell respecte a les institucions catalanes. La nostra politica, com l'hem definida abans, és de respecte i suport a les institucions que continuen la linia historica i encarnen la darrera voluntat democràtica del nostre poble. La seguim perquè creiem que serveix l'interès superior de Catalunya. De conformitat amb aquest pensament, no podem estar d'acord amb res que representi el desconeixement, la reserva o l'hostilitat envers les institucions, ni amb res que tendeixi a produir una fatal divisio en les forces catalanes. Em dol tenir de parlar d'aquest tema formant part, com en formo, del Govern de Catalunya ; pero deixeu-me parlar una mica com si no en fos, amb la meva exclusiva significacio personal. Sempre he cregut que el que comptava era la institucio de govern, com a vincle representatiu de la voluntat catalana persistent i resistent ; que en canvi la seva estructuracio i composicio era un fet d'importància molt menor i condicionat a circumstàncies politiques del moment. Per tant, crec que el Govern deu i pot adaptar-se a aquells postulats que puguin facilitar la unitat catalana i l'eficàcia de l'obra a emprendre ; i en referir-me a aquesta questio em plau retre un merescut tribut de justicia al President de la Generalitat que ha actuat sempre amb gran discrecio politica d'acord amb aquesta conviccio, i ha fet — encara darrerament — tot el que d'ell depenia, dintre l'alta dignitat de la seva significacio representativa, per a donar adequada i patriotica solucio als nostres problemes politics. Coneguda la politica d'Esquerra Republicana de suport a les institucions, és obvi que no podria donar el seu concurs a cap altra orientacio o combinacio politica que desconeixent-les o menystenint-les, vingués a representar de fet un proposit o intent de divisio que creiem funest per a Catalunya. (Aplaudiments).

La tercera objeccio prové de la politica que vé seguint el Consell en relacio als problemes que planteja el desig per tots compartit de ràpida liquidacio del règim franquista ; politica que creiem massa vaga i en excés il.lusionista, que pot portar a situacions compromeses, i que no és la més convenient per a la defensa dels drets de Catalunya. Fa temps que creiem que Catalunya no hi té res que guanyar en cap combinacio que tendeixi a substituir el franquisme per un altre règim que no fos autèntica i realment democràtic. Tots estem d'acord en procurar que Franco caigui, i depressa ; no ho estem, ara, a que en negociacions i combinacions imprecises, sovint irreals, pero sempre perilloses, puguin abandonar-se principis ideologics i posicions catalanes. No és d'ara que penso aixi; recordo que fa força més d'un any deia que una politica de concessions a l'oportuniat, sobre tot quan aquesta es fugidora i mentidera, podria potser portar a una solucio possibilista, mai a una solucio catalana. Avui que el correr mateix del temps va posant en clar les coses i justificant la nostra actitud fidel als ideals i a l'ensems previsora ; que pel procés natural dels esdeveniments resulta que algun dels que ata caven la politica de suport a les institucions com a massa migrada en contingut de catalanitat, comencen a trobar-se devant del dràmatic dilema de reconèixer o bé que havien equivocat el cami o bé d'acontentar-se amb reconeixements molt més migrats encara, ens sentim més reforçats per la rao dels fets per a mantenir una politica que per damunt de les contingències circumstancials seguim ceeient que és la que millor serveix els interessos permanents de Catalunya. Es per totes aquestes raons, que amb plena consciència i responsabilitat dels nostres actes i en ple acord i coincidència amb els nostres amics de dintre Catalunya, diem i repetim que aquesta situacio no pot continuar i que estem decidits a que, en el que de nosaltres depengui, no continuï. Perqué estem convencuts que si per feblesa, per extremar la voluntat de transigència o per una equivocada nocio de patriotisme deixàvem que seguis, fariem un greu dany a Catalunya. (Aplaudiments).

ACOMPANYATS O SOLS

Solucions ? De volguer-les amb esperit patriotic, moltes en trobariem, i docils a la nostra voluntat. Continuem convençuts de la necessitat i de la urgència de l'accio concertada. Recordo que fa més d'un any, en nom del nostre Partit, vaig fer una crida als demés Partits i a tots els catalans en favor de la unitat. Fou feta sense cap reserva ni recel, amb esperit obert i amic. La crida fou desatesa ; fidels al mateix esperit, seguim dient que per nosaltres continua essent actual i vàlida ; desitgem la unitat i que sigui el més àmplia possible. Si per dissort, per incompatibilitats, antagonismes o recels es demostrés impracticable, seguim creient en la conveniència de l'entesa entre els sectors més afins, situats en el cap catalanista i republicà. Sense cap mena d'exclusivisme, convençuts que l'obra a emprendre és una obra de tots i que tots tenen el dret i el deure d'ésser-hi. Pero com que l'obra s'ha de fer i a més apressa, hem de dir també que donada la responsabilitat que contrauriem davant de Catalunya de no llençar-nos-hi d'una manera resolta, estem decidits, acompanyats o sols, a complir la missio que aquesta hora exigeix de nosaltres.

Acompanyat o sol el nostre Partit complirà el seu deure. Per aixo voldria adreçar unes paraules als companys i amics que el formen. Gran és la tasca que tenim per davant. Si volem complir la missio que ens pertoca hem d'estar a la seva alçària. Si comença una nova etapa, hem d'adaptar-lo a les necessitats d'aquesta. Per a que ho sigui el Partit ha d'ésser abans que tot, obert i acullidor. Un partit no és un nom, un titol, un retol ; és une força, un instrument democràtic. El que avui sobretot importa és aquesta força catalana, esquerrana, republicana, socialment avançada, que és nervi tradicional de la nostra democràcia. Res d'exclusivismes; per l'amplitud de la tasca a emprendre som molt pocs ; juntant-nos tots, encara seriem massa pocs. Per aixo cal cridar a tothom, homes de professions liberals, menestrals, obrers i camperols, a la joventut, a tots per a que s'incorporin a l'empresa reconstructora de la democràcia catalana. Hem d'aspirar a fer del nostre Partit un gran partit nacional, no significant el dir-ho aixi, que pretengui amparar-se d'aquest nom per a dissimular un confusionisme ideologic ; no perquè hi amagui proposits absorbents o intencions hegemoniques ; menys, encara, perquè aspiri a convertir-se en un partit unic. Creiem que pot ser un partit nacional perquè es troba en la linea de pensament ja tradicional en la nostra democràcia ; perquè respon a la manera de pensar i de sentir dels catalans ; perquè en ell hi caben, i tenen d'ésser-hi, gent de tots els estaments ; perquè constitueix la base d'una democràcia catalana solida, estable, progressiva i creadora. Un gran Partit democràtic, centre nucli i motor d'aquesta democràcia; sabent les propies imperfeccions i procurant sempre superar-les, sabent les dificultats de l'obra i de l'hora, i treballant per vèncer-les. Pero sabent també que respon al profond sentir de Catalunya i que seria un gran dany per a la nostra patria el que no existis o que fallis en la missio que té d'acomplir.

El dany arribaria, deixeu-m'ho dir, no tan sols a nosaltres ; podria entendre's també a les forces obreres d'una banda i als elements de dreta a l'altra. La condicio inexcusable, imprescindible per a la convivència, l'estabilitat, la seguretat, el lliure joc de les activitats propies d'uns i altres, és que a Catalunya hi hagi politicament una Esquerra catalana responsable i solida. No és que siguem un Partit de centre — la nostra ideologia es prou definida — pero tal com estan collocades les peces en el tauler politic, tal com es presenten els factors historics, ambientals i socials en el nostre poble, en l'etapa que ve a la solucio normal no pot ésser altra que una solucio catalana, republicana, esquerrana. Aquesta solucio recull l'exigència més profunda de catalanitat, pero és apta per arribar a la entesa amb la democràcia hispànica ; inspira aquell marge de confiança necessari als treballadors que li permet fer una politica economica i social avançada i constructiva ; té prou arrel popular i força propia per a poguer vetllar pels interessos permanents de la nostra economia. No s'albira a l'horitzo politic cap altra solucio estable ; una de dretes, està ja desgastada pel fet de sortir d'una etapa en la que han dominat amb metodes dictatorials els elements d'extrema dreta ; una d'extrema esquerra social obraria com a aglutinant de totes les forces reaccionàries amenaçant amb una nova dictadura. Pels curs natural del procès politic la responsabilitat predominant recaurà damunt de les esquerres catalanes. En acceptar-la tornem a repetir que no hi posem cap limitacio ni exclusivisme, pero si afirmem que és precis enrobustir la força esquerrana, vital i indispensable per a resoldre els angoixosos problemes de Catalunya. I acompanyats o sols respondrem al que el sentit de l'hora i el clam angoixos de Catalunya reclamen de nosaltres. (Aplaudiments).

EL PENSAMENT POLITIC

Marcada fermament aquesta decisio i davant l'etapa que comença tenim també el deure d'exposar el nostre pensament a l'opinio catalana. El nostre ideari és prou conegut i ens ratifiquem en els seus principis. Pero no estarà de més incorporar-hi aquelles modalitats que s'adaptin a les caracteristiques i exigències de l'hora. Partim, com sempre, de l'firmacio nacional de Catalunya. En el concepte de catalanitat ho incloim tot : el caire espiritual i el politic. La nostra afirmacio nacional catalana no la limitem a les manifestacions del sentiment, de l'esperit i de la cultura, malgrat que estem resolts a prestar la nostra més sincera i entusiasta cooperacio a totes les manifestacions catalanes de caràcter espiritual. Pero, com ja hem dit, creiem que l'afirmacio nacional té també una significacio politica que aspira a encarnar-se en motllos estatals. Fent-ho aixi seguim la linia constant del catalanisme que anà progressivament guanyant posicions politiques. El nostre objectiu concret es de tornar a Catalunya els seus organs de Govern, sempre necessaris, pero avui més que mai degut al procès de descatalanitzacio a què està sotmés el nostre poble. Volem, en les questions catalanes, tornar-nos a governar els mateixos catalans. (Aplaudiments).

I com que aixo de governar-se els catalans podria donar lloc a equivoc, vull fer l'aclariment de què donem a la ciutadania catalana un sentit obert i integrador. En ella incloim tots els que son a Catalunya i senten i comparteixen els nostres anhels. El sentiment nacional està sempre constituit per dos factors concurrents, que amb tot i presentar-se moltes vegades com antagonics, en realitat convergeixen. D'una banda els factors ètnics, de l'altra l'accio del medi i de la convivència ; la sang i la terra. L'exclusivisme i la intransigència en la primera accepcio ha produit molts estralls en l'època moderna; mentres que podem veure que avui, la vida mateixa, la força de la civilitzacio donen cada vegad més valor a la convivència i la cultura en la formacio nacional. No desconeixeria l'importància dels factors ètnics, pero ja hem vist on porten les mites de les races pures. Per a nosaltres la tendència fora ençara més perillosa. Som un poble de composicio complexa en el qual es barregen la sang nordica i la meridional. El nostre poble havia arribat a formar una de les combinacions, fixes i equilibrades ; potser degut a què les races de caràcter predominant unifiquen les altres, potser per l'accio del medi, el paisatge i la vida de Catalunya. Pero mai aquests combinacions son perennes ; fenomens canviants, sovint nous fets demogràfics trenquem l'equilibri. Aixi es produeix quan es donen, com en el nostre cas, fortes corrents immigratories que fan menys elevat el percentatge autocton. Essent aixi ; és que mirariem a tots els que han vingut a conviure amb nosaltres amb indiferència, amb recel, amb hostilitat? Es que somniariem en posar barreres impossibles i duanes il.lusories? No ; la nostra condicio de catalans no és exclusiva. Al contrari, integradora. En tot el mon és produeix davant dels nostres ulls, i al mateix estimul de la civilitzacio, el fenomen de la soldadura racial, de la fusio que crèiem relegada a les vastes èpoques prehistoriques. Aixi succeix sobretot a les nacions joves, i la barreja recent no és pas destorb per la seva personalitat, ni llast per la seva empenta. No; l'esperit nacional de Catalunya és fet de força d'atraccio i de captacio, i comprèn a tots els que s'hi sentin bé i estiguin contents de viure-hi. Tots som catalans pel fet de la vida comu, per l'esperit i la cultura que compartim, per sentir les mateixes angoixes i esperances, per la voluntat que uns i altres tenim d'ésser-ho A tots correspon i a tots ens pertany per igual aquest concepte humà i fecund de la ciutadania catalana. (Aplaudiments).

EL REDREÇ CATALA NO POT ESSER MES QUE DEMOCRATIC

La nostra segona afirmacio és democràtica i liberal. Esser democrates i liberals constitueix la nostra mateixa contextura d'homes i — deixeu-m'ho dir — de catalans. Catalunya ha estat sempre aixi ; deixar d'ésser-ho seria negar la seva mateixa ànima. Pero com que comencem una nova etapa politica, cal entendre'ns bé sobre la forma d'endegar el redreç de Catalunya. No és aquesta una questio teorica i acadèmica. D'ella en depèn el nostre demà. Pobres de nosaltres si el catalanisme fes una falsa sortida i prengués una orientacio equivocada ! Encara volen, rodant pel mon, massa miasmes i microbis del virus feixista i totalitari que l'ha empastifat. Moltes vegades les ideologies dels vençuts, degut potser — cal reconèixer-ho — a la força que abans tenien, matitzen la ideologia del vencedors. I avui encara podem veure en certs grups o elements nostres, determinades tendències vers aquest caient feixistoide que sembla que torna a estar de moda. El problema és serios i cal decidir-se. Cal escullir entre democràcia o intolerància ; rao o fanastisme. Nosaltres ja hem escullit per la democràcia i per la rao. Deixeu-me creure que, de cara al demà, és també l'eleccio que escau a Catalunya per la seva propia manera d'ésser ; perquè en ella no nien masses fàcils ferments de violència; perquè en les lluites de força i poder sempre hauria de tenir les de perdre. Es, doncs, necessari fonamentar el seu redreç nacional en la rao i en la democràcia. Ja sé que és molt més dificil, molt menys agraït i menys brillant, construir una democràcia nacional que abrandar una mistica patriotica. Pero ara que hem vist on porten els fanatismes, que en sentim la ferida en carn viva que ens els nostres i els de tot el mon, sentim la necessitat de deixar-nos guiar més per la rao que per les desviacions del sentiment. I la democràcia ens dona el cami per a realitzar el que de profund i de just hi ha en la mateixa mistica. Sentim la fè, el fervor. la fidelitat ; volem que els catalans les sentin i comprenem que serà necessàri abrandar-les ; pero sabem també, com la rao ens ensenya, que Catalunya només tindrà el seu pervindre assègurat en un mon liberal i democràtic. (Aplaudiments).

La tercera afirmacio — la de la nostra fè republicana — deriva, naturalment, de les dues primeres. Som republicans perquè som democrates, i perquè som catalans. Ho som per principi, pero també per imposicions de la realitat. Perquè en els temps moderns mai s'ha donat a Espanya allo que pels seus defensors constitueix el signe distintiu i avantatjosa qualitat de la Monarquia, o sigui que en el seu paper d'àrbitre està per damunt de tots. A Espanya no és aixi, per la seva col.lusio amb les castes dominants, les mateixes que avui fan tot el que poden per mistificar una vegada més la voluntat de poble i a les que aglutina i reforça. Resumint : basti dir que continuem fidels al lema que portem en el nostre mateix nom : som i serem l'esquerra republicana de Catalunya. (Aplaudiments).

SOM FEDERALS

Som federals. Sentim en nosaltres la vella tradicio del federalisme català, pero amb tot el que representen les noves essències del mon modern. Com a federals volem anar a una profunda transformacio d'Espanya, d'acord amb el pensament que, de sempre, ha tingut Catalunya. La diversitat peninsular ha donat motiu a cants lirics ; altres plasmaren la teoria en una doctrina politica. Volem fondre les dues corrents en una fè i una esperança, pero prometedora de realitzacions. El nostre federalisme no és estrictament programàtic, no volem fer-ne un sistema artificios que s'hagi d'imposar als que no volguessin, com un vestit mal tallat i posat per força. Volem partir de les realitats vives ; avui, junt amb la nostra, de les nacionalitats d'Euzkadi i Galicia, demà de totes les altres que vulguin afirmar i reivindicar la seva personalitat propia no obligant a ningu, pero demanant a tothom el respecte pels altres. Podria haver-hi una doctrina més democràtica, més liberal i més comprensiva que aquesta ? Es amb aquest esperit que ens valem acostar a la democràcia hispànica per a dir-li el nostre pensament. En començar la nova etapa crec que Catalunya, almenys el que nosaltres influim en ella, hauria de prendre com a lema i bandera aquest pensament federal. No contra la voluntat dels espanyols ; aspirant a recullir la voluntat dels espanyols. Amb el convenciment i l'esperança de que vindrà un dia en què una Confederacio de Pobles Hispànics formarà part dels Estats Units d'Europa. (Aplaudiments).

UN PROGRAMA DE BENESTAR PER A TOTS

Cada vegada la politica està més influida per l'economia. Cada vegada tendeix més a preocupar-se de les questions que afecten al treball i al benestar de tots. Aquesta tendència no ens pot desplaure als catalans que sentim aquesta mena de preocupacions. Per aixo en el nostre programa politic volem donar preponderant importància als problemes economics i socials. Davant d'ells la nostra posicio s'inspira en principis de justicia i en raons d'eficacia; som desitjosos d'avenç, pero coneixedors de les realitats. A hores d'ara ja poden examinar-se i debatre el gran nombre d'experiències economiques fetes en el darrer temps, veure'n les aventatges i els defectes, els encerts i les falles, i com que ni som els defensors d'interessos privilegiats, ni inspira el nostre judici cap dogmatisme doctrinari, hem pogut formular-nos un programa economic adreçat alhora a augmentar la produccio i riquesa col.lectives i a atendre les necessitats individuals. Hem pogut veure que la llibertat economica quan es deixa que actui sense limitacions ni traves, porta a una situacio de desordre i d'injusticia socials, acreix les desigualtats entre els ciutadans, provoca ruinosos desnivells entre la produccio i el consum, és causa de molt desaprofitament de generes i treball, motiva el trist i degradant flagell endemic de l'atur forços, i intensifica les oscil.lacions dels cicles economics fent alternar la inflacio, la plenitud i la disbauxa, amb l'encongiment, el daltabaix, la ruina i la misèria. Aquests resultats portaren naturalment no tan sols una reaccio ideologica, sino també la necessitat d'una sèrie de mesures precautives o ordenadores, d'informacio, d'intervencio i de planificacio. Pero aixi mateix veiem que l'economia dirigida o socialitzada té també altres falles, que tendeix amb l'acumulacio massiva de funcions estatals a disminuir o anul.lar la llibertat de l'individu, i que quan l'orientacio no és prou bona o l'execucio no prou encertada, pot donar resultats contraris als prevists. D'aixo ens en dona un exemple el cas d'Espanya, on un règim d'intervencio arbitrària i autoritària, agreujat per la immoralitat administrativa, ha produit efectes contraproduents, ha acrescut les dificultats en lloc de disminuir-les, ha augmentat el desgavell en lloc de corregir-lo. La solucio estarà, doncs, en una politica economica que concilii les dues tendències, prenent de cada una allo que és més aventatjos per al bé col.lectiu i individual, que faci possible harmonitzar la proprietat particular, la iniciativa lliure i l'empresa privada amb aquells sistemes i graus d'intervencio, ordenacio i planificacio convenients i eficients, aixi com la reversio a l'interès public d'aquelles industries i serveis que és util que hi siguin incorporats. El problema és complexe, delicat, feridor, d'aquells que resultaria fatal volguer-lo resoldre amb un criteri doctrinari i rigidesa teorica. Cal fugir de dogmatismes i plaçar-se en les realitats. Un programa aixi és el que ens escau i convé a l'economia catalana, tant per consideracions de caràcter personal com per les seves propies caracteristiques. Programa d'avenç i de millorament, que junt amb una politica de seguretat social, d'alimentacio i habitacio, de sanitat i cultura, tingui com objectiu fonamental el major bé de cadascu i el major benestar de tots. (Aplaudiments).

Per la seva finalitat aquest programa economic és a l'ensems un programa social. I és sobretot en aquest sentit positiu i col.lectiu que ens plauria que es desenvolupés en el nostre poble el progrès social. El fet que els treballadors hagin hagut d'anar guanyant penosament i en aspra lliuta les millores economiques i socials ha fet que veiessin sobretot els problemes socials en el seu caire combatiu i defensiu. En aquest aspecte som resolts defensors, com sempre ho hem estat, dels drets sindicals que constitueixen les armes col.lectives del progressiu millorament obrer. I més encara avui en què el franquisme es permet la tràgica farsa de la seva politica social, burla i escarni per als treballadors, car al mateix temps que eixorda amb la propaganda demagogica, en realitat deixa als obrers indefensos, privant-los dels drets sindicals per a lluitar per llurs justes demandes i reivindicacions. Pero malgrat que algunes vegades els regims autoritaris intentin prevaldre-s'en, no per aixo deixariem de creure justos i beneficiosos per a tots els generosos afanys de prosperitat i benestar general. Son programes d'avenç, perquè tot el que sigui elevar el nivell material i espiritual dels treballadors, donar-los major consciència de la seva missio i de le seva força, integrar-los a la vida nacional de la qual cada vegada en son més el fonament, constituirà sempre — i per tal el tenim i com a tal el defensem — un programa de millorament i avenç social.

Tots els nostres ideals convergeixen i es relliguen en el de la vida prospera i el benestar col.lectiu. Que ningu volgués dir-me que es tracta de coses vagues o de disquisicions tèoriques; al contrari, son les preocupacions que més obliguen a anar als problemes concrets, reals i vius, de la vida quotidiana. Aquesta preocupacio per les questions materials, que en prendre caràcter col.lectiu i aspirar al bé comu es torna ideal — i gran ideal — ,és la que voldriem extendre i propugnar també per a tota Espanya. Quan comenci la vida nova haurà de venir una etapa de reconstruccio, possiblement de planificacio; pero no ens deixèssim engrescar massa, i que per les promeses futures quedessin desateses les necessitats immediates. Els pobles hispànics, sortiran de la terrible prova soferta amb la condicio exhausta i empobrida i la primera atencio haurà de donar-se a aquells problemes que son de major urgència. Serà necessari formular tot seguit un programa economic, modest en el titol, ambicios en el proposit, de treball, produccio, intercanvi i consum, que s'adreci a elevar el nivell de vida de tota la poblacio espanyola. Si ens diuen als catalans que som gent pràctica, que ens movem amb facilitat i que reexim en aquesta mena de qüestions, fem-nos, doncs, els defensors i propagadors d'un pla economic-social que tingui per objectiu el benestar de tots. Fins els problemes politics més enverinats seran més fàcil de resoldre en una Espanya prospera i amiga. Ja és hora que tots gaudim de la mica de felicitat tan merescuda. Tots ja n'estem cansats de precària incertesa ; tots ja en tenim prou de tanta inquietud i sofriment. Volem viure amb pau i benestar; volem viure com haviem viscut; volem viure — l'enginy de l'home, ben emprat, ho permet — millor del que vivìem. I és amb aquests ideals humans d'avenç social que, després dels anys d'infortuni, volem entrar pels camins més sortosos del demà. (Aplaudiments).

EL DEURE ENVERS CATALUNYA

Que en la persecucio ambiciosa d'aquests programes de contingut humanament universal i d'ampli proposit no ens oblidessim, pero, de Catalunya, la nostra Catalunya encara sotmesa, encara sofrent, encara no recobrada. Fem tots que aixo acabi, contribuim amb accio i treball, fè i voluntat a que la patria es redreci coratjosa i resolta. Que torni la nova esperança amb la vella confiança en ella mateixa. Que torni a ésser Catalunya. Aquella Catalunya esperançada, coratjosa, vibrant, segura. Que s'alliberi d'un cop i per sempre de l'atmosfera d'opressio i d'agobi, dels tristos records de la guerra, dels pesombres i fantasmes del passat que encara pesen damunt la seva ànima com una condemna que arrossega i no la deixa marxar lliurament cap endavant. Es que encara, després del dolor i horror que hem pogut veure desfermats pel mon, és que encara hi haurien catalans que es sentissin torbats o acovbardits pels vells records d'una hora tràgica. Des d'aleshores hem vist la maldat del feixisme, la malediccio de la guerra, l'afront dels camps de concentracio, la misèria de les deportacions en massa, la devastacio dels bombardeigs, la malvestat atomica, arreu l'afliccio i la desesperança, l'infortuni i la mort. Amb els ulls ben oberts a la trista realitat del mon, la pobra condicio dels homes fa que en tinguem el cor sagnant i dolorit, pero també ens ha fet — ens ha de fer a tots — sentir-nos alliberats per sempre d'espectres de malson, ens ha de retornar el coratge per a marxar resoltament endavant sense mirar enrera. Fem-ho tots junts, sense que ho destorbin les passions, els recels, les rancunies i mesquineses que podrien ésser fruit d'aquestes dramàtiques i tristes aventures dels nostres destins dissortats. Amb esperit de companyonia, amb voluntat de convivència, amb fervor de germandat; amb la profunda conviccio que avui, en la gran prova que hem de superar i vèncer, no serà català aquell que no tingui fè en la bona fè dels altres catalans. Fem-ho tots, els vells i els joves, aquells que ja havien viscut la vitalitat i la dolçor de la Catalunya d'abans i els que encara no l'havien tastada; aquells que han anat pel mon i els que han romàs a la pàtria; aquells que en guarden la fidelitat i els que en tenen l'enyorança. Amb quina força de persuacio i d'emocio, desitjant que les meves paraules tinguessin virtut de convenciment, voldria adreçar-me als joves de les noves generacions, a aquells que han crescut durant aquests vuit anys d'asfixia, de buidor, de desert; aquells que hauran tingut de fer-se homes i abocar-se a la vida potser amb ignorància o indiferència del clam de la pàtria. Ah : si la sabessin, si haguessin conegut la vida tensa, forta i plena, amb fervor i sentit, nervi tivant i voluntat creadora, la vida digna d'ésser viscuda de la Catalunya renaixent, com n'apreciarien el valor perdurable, quina

(passa a la tercera plana)

B.D.I.C

PRESIDIDA PER MESTRE FABRA...

Els estudiants catalans s'han reunit en una magnifica Setmana d'Estudis a Prades

La vila rossenollesa de Prades ha conegut, del 7 al 13 d'aquest mes una animacio inusitada. Prop de 70 joves catalans de la Federacio Nacional d'Estudiants de Catalunya, vinguts de tot França, s'han congregat al « Collège de Garçons », gràcies a l'amistat benvolent del Rector de la Universitat de Montpellier, Mr. Jean Sarcailh, per a parlar-hi de la terra nostra. Al voltant de mestres eminents han debatut importants problemes i les lliçons de la historia els han servit per a situar les qüestions de més palpitant actualitat. No sabriem deixar de subratllar la importància d'aquesta manifestacio des del doble punt de vista cultural i patriotic. El sol fet que la joventut universitaria exilada senti aixi la preocupacio de les nostres coses seria per ell mateix ja prou significatiu. Pero ho és més encara el desenvolupament d'aquesta setmana d'estudis, l'entusiasme patriotic que s'hi ha manifestat i el desig patent d'encarar-se amb els problemas vitals del futur i d'examinar-los serenament sense optimismes ficticis pero també sense resignar-se a fatalitats arbitraries. Els nostres estudiants ens han demostrat aquets dies que les joves generacions de l'exili, lluny d'haver perdut la fe, la mantenen mes viva que mai i que la cruel experiéncia que han viscut entenen que nos sigui endebades.

La Setmana ha obtingut el concurs d'un equip intelectual brillantissim. Presidida per Mestre Pompeu Fabra, inaugurada per Mestre Pau Casals, al costat d'aquets dos grans valors de Catalunya s'han reunit a Prades Josep Carner, Ferran Cuito, Carles Pi i Sunyer, Antoni Rovira i Virgili i Manuel Serra i Moret, cinc noms que no necessiten presentacio. A aquesta llista de conferenciants, gairebé insuperable, s'haurien afegit encara Miquel Santalo i Josep Quero si no haguessin estat retinguts obligatoriament a Paris. En fi la presència de diverses personalitats ha contribuit a donar relleu als actes. Citem només el Director General d'Instruccio Pùblica i professor de l'Universitat de Barcelona Dr. Jesùs Bellido i els escriptors Aurora Bertrana, Joan Alavedra i Julià Gual.

LA SESSIO INAUGURAL — PARLAMENTS DE PAU CASALS I ARTUR CONTE — CONFERENCIA D'ANTONI ROVIRA I VIRGILI

La sessio inaugural de la Setmana d'Estudis tingué lloc el dilluns dia 7. Després d'uns breus mots del Secretari General a França de la F.N.E.C. Heribert Barrera, indicant els objectius que perseguia la setmana i remerciant tots els que l'havien fet possible, Mestre Pau Casals, que es trobava a la Presidéncia a la dreta de Mestre Fabra, va adreçar-se als estudiants en un emocionant parlament.

Vosaltres els homes de demà, els digué, no oblideu tot el que ha passat a la nostra pàtria. Aquesta gran tragédia no solament ha de fer-vos estimar-la més encara sino que ens obliga a un sincer examen dels nostres mancaments, a una més profunda presa de consciéncia de les nostres responsabilitats. Cal que la Catalunya de demà no caigui altre cop ens els mateixos errors i esdevingui la Catalunya que tots anhelem. Vosaltres heu de treballar a aquesta obra. Endevant !

Acte seguit l'escriptor i periodista rossellonés Mr. Arthur Conte, Secretari Federal del Partit Socialista S.F.I.O. als Pirineus Orientals, va prendre la paraula en nom dels intellectuals del Departament glossant en un sentit parlament els lligams d'amistat que uneixen Catalunya a França, tant més forts quant els reforça cada dia la recerca d'un comù ideal de fraternitat humana.

Finalitzats aquets discursos el Sr. Rovira i Virgili començà la seva conferencia preliminar a les que havia de dedicar a la Historia del Catalanisme i introduccio general als treballs de la Setmana. Amb l'autoritat que li donen les seves recerques historiques el Sr. Rovira anilitzà l'evolucio dels conceptes de catalanisme, català i Catalunya i l'extensio que actualment cal atribuir-los. Per nosaltres ésser avui catalanistes, digué és prendre consciéncia nacional de Catalunya amb totes les consequéncies politiques, economiques, socials i espirituals que se'n deriven.

La denominacio de catalans hem de refusar-nos a limitar-la als naturals de les 4 provincies. Fins als temps de la nostra decadéncia catalans també s'anomenaven els valencians i mallorquins, catalans per tant hem d'anomenar-los ara. No cal doncs que ens tranquem el cap buscant un nom artificial que englobi les tres regions de la nacio catalana : el conjunt del Principat, de Valencia i de Mallorca, Catalunya devem anomenar-lo. Alguns voldrien, basant-se en aleatories consideracions prehistoriques, reservar-li el nom d'Iberia. Per qué buscar noves confusions ?. Prou n'hem patit ja els catalans. A l'alta Edat Mitjana els espanyols ens anomenaven francs i els francesos hispans. Més tard el nom d'Arago suplantà el nostre ; quan la nostra Renaixença volguérem dir-nos llemosins i no fa gaire molts acceptaven de dir-se occitans. No cal dir enfi com tots portem penjat encara el nom d'espanyols. Ni ibers ni llemcosins ni occitans ni espanyols, un sol nom hem de voler tenir : catalans, catalans i catalans !

LA CONFERENCIA DE JOSEP CARNER

El dimarts al mati el Sr. Carner tractà en una admirable conferéncia de l'evolucio del català literari des de la Renaixença. La renaixença catalana, començà dient, no fou pas una obra artificial. El català havia posseit durant 3 segles les caractéristiques essencials d'una llengua de cultura i si decaigué, aixo no li alterà per res l'adhessio dels catalans. Per aixo la seva revaloritzacio en la vida nacional ha pogut fer-se en un temps tan curt i sense cap intervencio estatal poderosa.

El Sr. Carner anà seguint aleshores pas a pas el procés de reconstruccio del català literari que arrenca amb l'Oda a la Patria. Amb Serafi Pitarra i amb Robert Robert es veu ja com la llengua parlada pot esdevenir una llengua literària sense artificialitzar-se i des d'aquell moment la popularitat de l'empresa de reconstruccio queda assegurada. Verdaguer, sense assolir-ne la perfeccio i donà forma definitiva al català literari i amb ell aquest no solament adquireix varietat i riquesa sino enceta els géneres més elevats, l'epopeia i la lirica pura.

Després de Verdaguer els mallorquins Alcover i Costa i Llobera exerceixen una influéncia decisiva. El grup literari de l'Avenç nodreix la llengua catalana d'universalitat amb les seves traduccions i Prat de la Riva, amb la seva clara visio, fa venir Pompeu Fabra a Barcelona a ocupar el lloc oficial de director de la reconstruccio linquistica. La fixacio ortogràfica té lloc i el tacalà arriba a la seva maduresa literaria sota el guiatge de Fabra.

El Sr. Carner va aturar aqui la seva conferéncia. Tothom sap pero que seguint l'evolucio cronologica hauria calgut parlar aleshores de la maravellosa agilitat i frescor que ell va aportar a la llengua poética, que farà que el seu nom figuri en primer plà no solament en la historia literària sino també en la historia de l'idioma.

LES CONFERENCIES DE FERRAN CUITO

El dimars dia 8 i el dimecres dia 9 Ferran Cuito va exposar en dues interessantissimes conferéncies, en gran part dialogades, alguns fets paradoxals de l'economia catalana. El Sr. Cuito va plantejar el problema de la nostra zona industrial, la més important de la peninsula i no obstant desproveida de les primeres materies bàsiques i allunyada de les grans rutes del comerç. L'economia catalana es funda en el factor humà pero justament avui que la vida economica va prenent cada vegada major complexitat, sembla que els catalans no arribin a adaptar-s'hi. Per aixo van perdent terreny i no solament estan absents de la direccio de la funcio pùblica, dels grans negocis i de les organitzacions obreres, sino que reculen demogràficament en la banca, en la borsa, en la marina mercant, en la produccio eléctrica, en les societats anonimes, etc.

El mal afortunadament no és irreparable. L'estructure économique de Catalunya té una flexibilitat que li fa fàcil redreçar-se. La consciéncia del mal és el cami del remei i aquest ha de buscar-se sobretot en l'intervencio politica, pesant en la vida espanyola amb accio directiva, aportant un avenç. Tenim iniciativa i tenacitat, l'estalvi català no decau, podem ésser doncs optimistes.

La magnifica exposicio del problema que va fer el Sr. Cuito va suscitar diverses intervencions que va resumir Josep M. Corredor recollint el que, d'acord amb el conferenciant, tothom coincidi en considerar com les bases de la intervencio catalana : 1er. l'assegurar la democracia, que és el régim que ofereix millor garantia contra els escàndols estatals ; 2on. l'assegurar les reformes socials especialment l'agraria car la indùstria catalana només pot que beneficiar d'un augment general del nivell de vida ; 3er. d'acabar amb l'ailament economic d'Espanya per quan afavoreix l'estatisme, fatal per nosaltres ja que no controlem l'Estat.

LA CONFERENCIA DE CARLES PI i SUNYER

El Sr. Carles Pi i Sunyer desenvolupà el dijous dia 10 la seva conferéncia sobre Nacionalisme Economia. El problema que se'ns presenta-digué-és conjugar la caracteristica dels fets economics d'articular-se en el quadre de l'Estat, amb la nostra ideologia que ens fa partir del concepte d'economia nacional catalana. Per superar aquest antagonisme hi ha dos camins només : reduir o anihilar el vinicle estatal o bé intervenir si és possible controlar i dirigir aquest Estat més ampli. Les dues solucions no s'exclueixen sino que en part es completen. La primera no és impossible ni desaconsellable. Sempre hem cregut que no es pot acceptar com un axioma que una Catalunya separada sigui una Catalunya arruinada. L'avinentesa politica d'aquesta solucio no apareix pero gaire possible i no podem abandonar l'economia catalana fins haver trobat els quadres politics que desitjem.

Queda doncs la intervencio que cal pugui ésser feta no com expressio directa d'interessos particulars sino mitjançant un organisme estatal que els hagi aplegat de manera a intervenir amb tot el pes de l'economia catalana. Aquesta concepcio té l'inconvenient de la seva complexitat, sobretot per quan cal fer-la compatible amb la planificacio, a la qual tots els estats moderns es troben poc o molt abocats. Pero no tenim opcio, al treballar politicament per Catalunya hem de treballar també per ella economicament. Aquest treball requerirà un gran nombre de competéncies i cal que la fe nacional les animi. Refer Catalunya, tornar-la a fer rica i plena, és una gran aventura que hem de voler tots emprendre.

LA CONFERENCIA DE MANUEL SERRA i MORET

Aquesta conferència, el tema de la qual era Catalunya i el Moviment obrer, va tenir lloc també el dijous dia 10. El Sr. Serra comença indicant com la primera riquesa d'un pais son els seus habitants i per aixo sovint els pobles naturalment pobres han estat pel treball els mes rics. Pertot el que més pesa en l'intercanvi economic és el valor dels salaris i aixo demostra fins a quin punt la vida economica està afectada per la classe treballadora.

El moviment obrer té a Catalunya una historia llarga i dolorosa. La seva linia és d'un caotisme estéril que pot atribuir-se a què les masses catalanes no han pogut resoldre llurs problemas en funcio de llur natura a causa de la penetracio constant de les races d'altres pobles. A principis del segle XX hi havia ja a Catalunya organitzacions obreres amb consciencia de classe tant o més clara que les d'altres paissos més desenvolupats. Pero aquest avenç no ha pogut mai traduir-se en realitzacions. La predisposicio de l'obrer castellà pel colectivisme és molt més gran que la de l'obrer català i la frustacio del seu sentiment ha perturbat el nostre moviment obrer.

L'obrer català és molt individualista i per tant les formes col.lectivistes no poden constituir la base de l'economia catalana. No hem de creure que cap poble pugui ésser el nostre mestre. Cal valorar l'obrer català com a pensament i accio i no perturbar la font de creacio social que posseim. Es igual que Catalunya sigui o no socialista, el que interessa és que sigui el que ha d'ésser, que l'essència del nostre pensament es reflexi en la nostra creacio i la nostra vida, no per a ésser singulars sino pel respecte que ens ha de meréixer la veritat. En el fons del fons es debat el problema de la nostra existéncia ens cal afirmar el dret a ésser i sobretot el fet d'ésser.

LES CONFERENCIES D'ANTONI ROVIRI I VIRGILI SOBRE HISTORIA DEL CATANALISME

Aquestes dues conferéncies tingueren lloc el dimecres dia 9 i el divendres dia 11. El Sr. Rovira començà exposant el procés de la decadéncia el tombant de la qual és el famos Compromis de Casp. El llaç teixit a Casp va fer inevitable la unio dels reialmes peninsulars unio greu perqué va fer-se entre una Catalunya decadent i una Castella ascendent. La decadéncia era material, la caiguda espiritual fou consequencia de la politica.

Del segle XVI a la Renaixença no hi ha cap pausa, el sentiment nacional perdura d'una manera continua. Al segle XIX tenim doncs una Catalunya on sota les cendres hi ha el caliu nacional, on la llengua és mantinguda, que esposa en contacte amb dues forçes noves : revolucio i romanticisme. Els catalans refusaren la llibertat que Napoleo els oferia pero la influencia revolucionaria introdui les llibertats individuals que serviren per a treballar per Catalunya.

L'Oda d'Aribau pot anomenar-se l'inici de la Renaixença pero l'home que hi donà l'esperit proselitista fou Rubio i Ors. La Renaixença és obra d'un cercle d'escriptors influits pel romanticisme, gens avençats pero tanmateix liberals. Llur allunyament del poble fa que llarg temps aquest resti distanciat del catalanisme. Durant molts anys el moviment republicà i el moviment catalaniste coexisteixen a Catalunya separats i hostils. L'home que devia ajuntar-los fou Valenti Almirall.

El Sr. Rovira continuà les seves conferencies amb una exposicio detalladissima dels diversos grups i corrents del catalanisme, exposicio que és impossible extractar. Limitem-nos a citar les figures senyeres, l'Almirall que amb « El catalanisme » exposa per primera vegada el problema de Catalunya ; Torres i Bages, l'autor de « La tradicio Catalana » ; Pi i Margall que acaba la seva vida totalment catalanista ; Prat de la Riba, que té el coratge d'acabar amb els equivocs de nom i proclama que no tenim altra nacio ni patria que la catalana ; i enfi Francesc Macià que al catalanisme i republicanisme units afegeix un tercer terme, l'obrerisme.

El Sr. Rovira acabà les seves conferencies parlant del problema de la immigracio. Indispensable i fatal, tot i els seus perills pitjor seria que no existis. La salvacio no es tancar les portes sino catalanitzar els qui vagin entrant. La segona part del segle XX serà un temps de gran prova i de nosaltres dependrà sobretot que Catalunya pugui véncer els seus enemics.

LA SESSIO DE CLAUSURA LLETRA DEL PRESIDENT IRLA — PARLAMENT DE POMPEU FABRA

La jornada del dissabte fou consagrada a una excursio a Sant Marti del Canigo. Davant del vell Monestir se celebrà l'assamblea de la F. N. E. C. ; el Consell Directiu exposà la tasca realitzada, el programa futur i es prengueren importants acords a sotmetre a referendum de tots els adherents. Abans d'abandonar aquell lloc el Sr. Rovira i Virgili en un emocionant discurs evocà la terra catalana de l'altra costat de la muntanya, tan proxima materialment i encara per nosaltres tan llunyana.

Un grup d'estudiants catalans, amb els Mestres Fabra i Casals, Carles Pi i Sunyer i Ferran Cuito, després d'una sessiô de treball.

L'endemà al mati, altre cop a Prades, tingué lloc la sessio de clausura de la Setmana. Heribert Barrera exposà com els organitzadors havien volgut que la darrera sessio fos consagrada a l'obra de Pompeu Fabra i com el mestre havia autoritzat que es dongués lectura al seu discurs presidencial a l'Ateneu de Barcelona, discurs ignorat del jovent d'avui, el tema del qual era precisament la restauracio de l'idioma. Josep M. Corredor procedi a aquesta lectura, cop d'ull sintètic d'una vasta i pacient labor que ha transformat el català empobrit i desnaturalitzat del segle XIX en la llengua flexible i noble dels nostres dies.

Tot seguit es donà lectura a la lletra del molt Honorable Senyor President de la Generalitat de Catalunya que reproduim a continuacio.

Estimats amics :

Molt m'hagués plagut correspondre al vostre gentil convit i assistir a algun dels actes de la Setmana d'Estudis Catalans que aquests dies celebreu a Prades. Dissortadament no m'és possible venir prop vostre. Voldria pero que us arribés l'expressio del meu afecte i la simpatia amb que veig tots els actes que porta a terme, amb patriotica finalitat, la joventut universitaria. Catalunya ha sofert — i sofreix encara — l'opressio continuada dels qui, no comprenent els principis de tolerància, de llibertat, de dignitat humana i col.lectiva, odien el poble que més fervorosament els ha defensat. I per bé que els catalans han sapigut mantenir-se obstinadament fidels a la Pàtria, el mal que els seus enemics li han causat és innegable. Des d'ara cal formar l'esforç que caldrà que tots portem a terme per a refer Catalunya. Serà una tasca de gran amplitut nacional, a la qual son cridats tots els catalans. Els estudiants haureu d'ocupar el vostre lloc i ja des d'ara, en el combat de cada hora, heu d'afirmar el volmer del nostre poble. Si no n'hi hagués prou amb tot el que reclama d'esforç i de coratge el martiri de la nostra Pàtria, tindreu davant vostre l'alt exemple que ha ofert la vostra intel.lectualitat. Penseu que vosaltres en sereu els continuadors i que heu d'ésser dignes de l'executoria d'aquets homes que, per fidelitat a Catalunya, mai no l'han renegada i sempre l'han servida.

Es amb la conviccio del nostre proper recobrament que adreço la meva salutacio més esperançada a tots els estudiants de Catalunya.

JOSEP IRLA.

Adoptat el text d'un telegrama de remerciament, mestre Pompeu Fabra s'aixecà a parlar.

« Jo he de creure — digué — que les mostres d'afecte que em prodigueu els catalans van adreçades a l'home que ha consagrat la seva vida a l'obra de redreçament de la nostra llengua. Per aixo les accepto tot agraint-les del fons del meu cor. Sovint, en homenatjar-me s'ha qualificat d'exemplar el meumeu capteniment en l'exili : no he fet altra cosa que esforçar-me a suportar-lo amb dignitat i resignacio, com han fet tants altres exiliats catalans. I aixi, he continuat la meva tasca com era el meu deure. Feliç si el meu exemple fa que, en l'àrdua tasca que ens espera, sou com vull creure que sereu, dels que saben que no cal abandonar mai ni la tasca ni l'esperança. »

A peu dret tots els assistents aplaudiren llargament les sentides paraules de Mestre Fabra. I abans de separar-se, el cant dels Segadors que improvisadament va a posar-se a dirigir Mestre Pau Casals, vingué a cloure aquesta Setmana d'Estudis on els estudiants en tot moment han afirmat llur fidelitat a Catalunya i llur esperança en el seu esdevinador.

LA REUNIO D'INFORMACIO ADREÇADA ALS EXILATS DE PRADES

La Setmana d'Estudis a més de les conferéncies ressenyades, comprengué diverses reunions i debats. La Radio de Perpinyà li consagrà el divendres una emissio especial on M. Arthur Conte parlà del geni de l'home llati. I abans de deixar Prades els estudiants volgueren encara prendre contacte amb llurs compatriotes exiliats que per llur treball no havien pogut seguir les diverses sessions publiques. En tres curts parlaments Josep Palau, Josep Pallach et Heribert Barrera exposaren succesivament els treballs i la significacio de la Setmana en l'ordre cultural, en l'ordre social i economic i en l'ordre patriotic. I finalment el Sr. Rovira i Virgili, en un abrandat discurs, feu una sintesi de les seves conferéncies i glossà l'abast de la fé catalanista que, com digué el President Macià, ha de bastir una Catalunya economicament prospera, socialment justa, politicament lliure i espiritualment gloriosa.

« La Humanitat » a l'acabar aquesta informacio sobre la Setmana d'Estudis organitzada pels estudiants de la F. N. E. C. es complau en felicitar-los per l'entusiasme patriotic que han demostrat i pels magnifics resultats obtinguts en ordre a la formacio cultural i politica de la joventut exiliada.

RETORN DE PRADES

Per A. Rovira i Comes

N. D. L. R. — Un dels més joves assistents a la Setmana d'Estudis Catalans ens ha tramés l'article que inserim a continuacio. Estem segurs que la reaccio d'un jove català la formacio cultural del qual ha estat feta en terres franceses interessarà als nostres lectors.

En el tren que se'ns emporta lluny de la vila de Prades, i que deixa a cada estacio una part del nostre grup d'estudiants catalans, estem tots quiets, no cantem gaire, no fem més broma. Sentim — sentim encara més que pensem — que aquell ambient tant català, aquell goig de trobar-nos tots junts, de cantar tots junts en la nostra llengua, tot allo que potser no haviem remarcat fins ara, i que havia fet d'aquella setmana d'estudis catalans una setmana meravellosa per molts de nosaltres, ja s'estava acabant. El goig, quan encara dura, el sentim per una mena d'intuicio ; pero és quan el perdem, quan ja l'hem perdut, que el comprenem plenament, que ens adonem de la seva realitat. Nosaltres, en aquest viatge de tornada, compreniem bé la grandesa, l'abast d'aquella setmana, i sentiem que ja estavem perdent-ho. I és potser per aixo que parlàvem poc, que ens concentràvem en nosaltres mateixos ; de tant en tant, voliem imaginar que no estava tot acabat, que encara estàvem junts, i cantàvem algunes d'aquelles cançons que tant haviem cantat a Prades. Pero ja no era la mateixa cosa : els viatgers ens miraven amb cara d'estranyats, i la veu dels companys que eren en els altres vagons ja no ens arribava.

Perpinyà : ens estrenyem ràpidament les mans ; alguns baixen, i entre aquests jo. Mentre ens allunyem del tren, els altres companys canten el Chant des Adieux. Pot semblar una cosa ridicula, una cosa tan clàssica que ja ha perdut el seu sentit ; amb tot, hi ha moments en què el reprèn plenament ; nosaltres sentiem que no era un simple comiat d'alguns companys que acaben de passar plegats les vacances ; sentiem que una setmana d'il.lusions, una setmana gairebé de somni prenia fi per algun temps, i que moltes de les coses que havien fet el seu goig prenien fi amb ella.

D'aixo ens n'adonem, sobretot, en arribar cadascu a casa seva, en aquesta casa seva d'exiliats, que estimem perquè ens és familiar, pero que no ens fa oblidar la nostra veritable casa i pàtria. En aquella setmana de Prades, ens semblava que ja hi érem : parlàvem i cantàvem en català teniem amics tots catalans, tractàvem de problemes catalans, ens sentiem un grup, no simplement unit pel fet d'unes vacances passades junts, sino unit també per una mateixa llengua, la nostra, pels mateixos problemes politics i economics, els nostres, i per la mateixa historia, la nostra. Feia vuit anys que no ho haviem aconseguit. En acabar-se aquesta setmana, que havia realitzat molts dels nostres ideals, ens apareix més clarament l'estranyesa de la situacio de cadascu de nosaltres : tornem als nostres estudis en francès, als nostres companys francesos, formem part d'una classe d'Universitat o de Lycée que es preoccupa de problemes francesos, dins la qual s'ensenya la historia i la llengua franceses, coses perfectament naturals a França. Aquest Congrés de Prades ens ha permés d'enfrontar-nos amb els nostres veritables problemes, ens ha fet comprendre la nostra historia catalana, la nostra llengua catalana, ens ha situat en un ambient plenament català ; ha estat per molts de nosaltres, els més joves, els que hem estudiat sempre a França, una veritable revelacio. Realitzem que el que hem fet fins ara no és normal, no és per nosaltres, no ens deixa ésser el que hauriem d'ésser.

Em sembla ara que comprenc millor la tristesa, la decepcio en l'exili de la majoria dels catalans que han passat una bona part de la seva vida a Catalunya. L'enyorança que nosaltres, joves estudiants catalans, sentim després d'aquesta setmana de Prades, que ha estat la revelacio més profunda de la realitat catalana, ens ajuda a comprendre millor l'enyorança més punyent sentida pels que, durant llargs anys de la seva vida, han viscut dins d'aquesta realitat, han lluitat i patit i triomfat per ella, i que ara se'n troben allunyats.

En ensenyar-nos la llengua, la historia, les realitats economiques i politiques de Catalunya, els conferenciants de Prades ens han ensenyat a estimar Catalunya : i ara, estimar Catalunya, no és solament enyorar-la ; sino que ha d'ésser també, més que mai, lluitar per ella, i fer que la setmana de Prades esdevingui, per a nosaltres els joves, una setmana com totes les altres d'una llarga època de llibertat per Catalunya.

L'actualitat politica

Creix el perill de les maniobres monàrquiques. — El Pretendent parla del que seran les seves « Espanas » i es declara partidari d'una accio de conjunt amb altres forces contra Franco. — Opinions sobre el projecte de llei llançat pel « Caudillo ». — Reaccio de l'opinio anglesa contra el nou « clearing ». — Cal clarificar les relacions entre l'interior i l'exili per a produir un ambient de confiança i d'oposicio a Franco.

Un Estat i un sol Partit

Creiem que els nostres lectors tindran interès en conèixer una munisme català. Es va— pel que es veu— a la unificació del comunisme català i espanyol en un sol partit. Així almenys ho demana «La Pasionaria»; així almenys ho promet Joan Comorera.

«L'interès d'Espanya i de Catalunya —ha dit «La Pasionaria» en el 3er. Ple del «Partido Comunista Español» —i el de la lluita nacional i social del poble català exigeix la realització d'esforços per tal que en l'esdevenidor, quan les circumstàncies de la lluita ho determinin, el P.S.U. de C. formi, mantenint i reforçant les característiques nacionals específiques, un tot orgànic amb el P.C. de E. per a dirigir en comù, amb gallecs i bascos, la lluita pel desenvolupament i la consolidació de la democràcia, en la Federació de Pobles Hispànics a la qual aspirem com a base del progrès i de la grandesa d'Espanya».

Joan Comorera recullia en el mateix lloc les paraules de Dolores Ibarruri i proclamava : «Considerem just que en el moment precís s'apliqui al nostre país un principi que mai no hem discutit, que cap company mai no podrà discutir. Un sol Partit dins el mateix Estat. **(Subratllem nosaltres) I... «Hem avançat molt de camí per a arribar a això. Tenim una completa unitat de treball i de lluita. Tenim una satisfactòria unitat política. Tenim la mateixa linia política». Joan Comorera afegi que aquesta unitat significarà la consolidacio del PSUC, la qual cosa ofereix, al nostre entendre, molts dubtes. Però es veu que aixo els és molt necessari toti que la «unificació marxista» catalana del juliol del 1936 ens semblà que no significava cap pas vers la confusió amb el P. C. d'E. La prova és que El PSUC tenia en els organismes internacionals comunistes una representació directa i independent, la qual cosa no sabem si passarà d'ara endavant.**

Es possible que aquests i altres escrúpols nostres caiguin de ple dintre el «nacionalisme petit burgès» al qual s'ha fet al.lusió en el Ple del «Partido Comunista Español», però serà difícil que el PSUC pugui demostrar que continuarà essent un partit específicament nacional de seguir aquesta nova consigna : «Un sol partit comunista dins del mateix Estat».

El líder del PSUC ens féu sabedors que cal portar a la unitat orgànica una gran força. I en al.ludir la «unificació del 1936 digüé : «Ens vàrem marcar una missió històrica : la d'unificar la classe obrera de Catalunya entorn la teoria marxista-leninista-stalinista; dels gegants dels pensament i de l'acció, dels creadors, continuadors i realitzadors de les nostres teories entorn de Marx, d'Engels, de Lenin i Stalin».

Ens sembla que l'abrandament nacionalista del paràgraf que precedeix ens estalvia tota mena de comentaris...

PERILL MONARQUIC

La impressio general que dóna la premsa internacional aquests dies es que el paper monàrquic es coitza en alça. Els monàrquics pretenen ésser els beneficiaris de la política « forta » iniciada pel President Truman. I segons « Tribune de Geneve » ja fa temps que aquells compten amb la simpatia anglesa. Les raons d'aquesta doble amistat —segons el diari suis— prenen peu en la creença que Don Juan està en millors condicions que ningu per a comptar amb l'apoi dels militars, de les classes conservadores i l'alt clergat, elements, diu, decissius en la lluita.

De totes maneres tots sabem que els militars no es decidiran fins que vegin en perill evident el franquisme puix que se'ls fa difícil renunciar a la continuació d'aquesta desena d'anys que han constituït les vaques grasses del gremi. Benoit Braun («Paroles françaises») va dir a un militar espanyol monàrquic que «l'Exercit és, amb seguretat, monàrquic en el seu conjunt; però és impotent per ara, i abans d'ésser adicte al Rei ho és a Franco».

Quant a les classes conservadores i a l'alt clergat voldrien assegurar-se —abans de caure al costat del Pretendent— contra tota mena de possibilitats republicanes les quals podrien augmentar a conseqüència de la llibertat que otorgaria una monarquia constitucional i liberal (?) com la que preten representar l'hoste d'Estoril. El Vaticà sembla separar-se de mica en mica del franquisme, dels seus «creuats» d'ahir, però camina amb peus de plom pel camí de la Monarquia. Sembla que en els cercles vaticanistes estan convençuts que l'Església es troba mes tranquilitzada en els països on el règim neix del poble que en els anti-democràtics i per aixo no veuria amb disgust la restauració del Pretendent, pero es temen molt les idees avançades (?) de les quals tant parla aquest. Com que el Primat d'Espanya ha estat designat membre del Consell de Regència es té un interès especial en saber si aquest acceptarà o no per a conèixer, d'aquesta manera, l'actitud del Vaticà.

DON JUAN DECLARA...

El projecte de llei de successio ha situat el Pretendent en el primer pla de l'actualitat periodística. Els redactors diplomàtics han corregut a Portugal per tal de conèixer de la vora les reaccions de l'interessat en aquella quëstió. «The Observer» ha obtingut unes declaracions la síntesi de les quals és : El Pretendent es defensa d'haver ofert la seva sang als rengles franquistes perquè les circumstàncies llançaren a la lluita el 99 per cent dels espanyols. Tant es aixi, diu, que li agradaria conèixer el que pogués «tirar la primera pedra» en qüestions de no bel.ligerància. Per altra part la Providència li impedí la realització de la seva oferta. Si es té en compte que fou el propri Franco que refusà aquells serveis reials haurem de convenir, per la nostra part, que no està gens desencaminat el Caudillo quan es fà i desfà reis puix que en tant que declarat «Providència» pel propri Pretendent aquell pot perfectament obrar com si fos la «gràcia de Déu» en persona. El cap de la dinastia ha hagut de respondre a una pregunta sobre els pobles autònoms. I ho ha fet amb respecte per a les manifestacions «culturales» i per a una «descentralización» administrativa de «las Españas», amb la qual fórmula deu haver donat una bella satisfacció a Mossén Cardó i al Sr. Ventosa. A aquest neo-regionalista, sobretot, perquè aspira a la resurrecció d'una Mancomunitat «bien entendida». Amb tot, Don Juan s'ha cregut en el cas de tranquil.litzar manta consciència i ha dit que res de «fanáticos separatistas» als quals ha penjat l'acusacio de promoure una guerra civil permanent. Don Juan, finalment, veuria amb goig une entesa entre els republicans i tots els que vulguin treballar contra Franco, «mientras sean españoles».

Tot al llarg d'aquestes manifestacions Don Juan fuig d'estudi de la millor manera que li és possible. Una manifestació, però, és ben clara i situa els problemes de manera ben entenedora. El Pretendent no accepta un plebiscit previ que decideixi la forma política del pais.

LA MANIOBRA FRANQUISTA

La decisió de Franco de convocar unes oposicions a Rei ha tingut molt mala premsa. Adhuc els portuguesos mostren certa simpatia pel Pretendent contra Franco. Els partidaris d'aquell han començat les hostilitats a Madrid amb papers i garrotades. Per si Espanya no en tenia prou amb la qüestió dels règims, com a bon pacificador i patriota, no se li ha acudit a Franco altre que obrir les portelles del vesper legitimista monàrquic.

Quants opositors tindrà la corona d'Espanya ? Els falangistes han fet sortir el putxinel.li de Carlos VIII i ens anuncien d'Itàlia que ja hi ha un nou candidat «savoista», aquell Duc D'Spoletto que havia de fer feliços els croates. Però, ben sospesat, el que té més probabilitats de fer-se l'amo és aquest Francisco VIII, el mateix Franco, al qual la gent —segons «The Economist»— l'ha numerat d'aquesta manera per raó de l'octau d'oli que atribueix el raccionament falangista.

Els «Grandes» comprenen que han de fer alguna cosa i han optat per un gest que no els costi més enllà d'une multa, això és, publicar una mena de manifest-adhesió al Pretendent signat per tot un riu de sang blava, d'abans guerra, de la bona.

Els redactors diplomàtics han tractat de descobrir els motius que han decidit Franco a proveir —quan s'escaigui— el tron vacant. Segons «Tribune de Geneve» Londres i Washington havien fet saber al dictador que en el cas de no desaparèixer abans de finals de març s'exposava a unes sancions per part del Consell de Seguretat. Franco hauria trobat la formula de la llei de successió per a maniobrar damunt d'aquell ultimàtum, de manera que es comprengués que no s'aferrava en el seu lloc, ans que obria la porta per a sortir-ne.

Ea projecte de llei ja ha arribat a les «Cortes» on ha fet acte de presència el primer «pucherazo» puix que la Comissió que ha de dictaminar ha resultat amb majoria anti-Don Juan. De totes maneres Franco està assegurat contra tota sorpresa gràcies a la presència d'un polític a la picaresca com resulta ésser el President Esteban Bilbao.

FINANCES I SIMPATIES

Tractem ara de sintetitzar les diferents manifestacions que suscita l'actualitat espanyola. Al Foreign Office s'hauria vist amb gust la rèplica de Don Juan a Franco perquè deixa despullada la maniobra diversionista d'aquest. Segons un corresponsal de «Le Soir» de Brugent, pero aixo no obstant, es continuarà rebent d'Espanya els productes que li són d'una necessitat urgent, però aixo no obstent,es continuarà treballant contra el régim franqista. De font ben informada —afegeix— se sap que l'essencial de la maniobra britànica consisteix en apoiar els partits que s'oposen a l'actual govern espanyol.

Si els nostres informes són bons une personalitat anglesa hauria dit al President Llopis que el Govern britànic segueix amb atenció les activitats i les intencions del nou equip ministerial i sobretot, els desigs d'aquest per a sincronitzar amb les intencions de la ONU i trobar una solucio pacífica al problema espanyol. No sabem si preparava «el cop» o si s'expressava amb sinceritat quan donava esparances falagueres sobre un millorament de relacions amb els republicans espanyols, tot i que el Foreign Office donava els darrers tocs a la declaració de l'endemà sobre un conveni monetari amb l'Espanya franquista. Segons aquest conveni Franco disposarà d'un crèdit d'alguns milions de lliures per a l'adquisició de materials anglesos.

Aquest «clearing» ha merescut fortes censures per part d'un periòdic tan poc sospitós com «Te Observer». «El coveni —escriu—ve en uns moments en què Franco es troba aculat políticament i economica. Serà rebut per aquest com aigua beneïda. El Govern laborista continua fent amb la mà esquerra el contrari de la seva dreta». Per la seva part el setmanari socialista «News Statesman» fa un elogi del Govern Llopis i al.ludeix la necessitat que la ONU no deixi passar sense debat el termini prudencial dels «sis mesos». Quant al conveni monetari diu que és favorable a Anglaterra, però el considera «absolutament deplorable» en l'aspecte polític. El Govern ha donat un pas que posa en ridícul la idea que un dia es poden decidir sancions econòmiques contra el règim franquista. Els treballadors anglesos hi pensen encara amb aquesta coacció, com ho prova —segons l'organ laborista «Daily Herald» —el fet que en el Congrès anyal del Sindicat d'obrers i empleiats tècnics astillers (48 mil afiliats) s'acordà pressionar el Consell de les «Trade Unions» i el «Labour Party» en el sentit d'aquelles sancions econòmiques. Com també ho prova que en la Conferència anyal de Dependents de Comerç i de Distribució es promogué un apassionat debat produït per la importació de tomates espanyoles. Un diputat laborista demanà si s'atrevirien a dir a les dones angleses que fessin saber al Govern que no volient tomates espanyoles. Dintre la sala ressonà un unànime «si». I aleshores una delegada recalcà que les tomates espanyoles representaven ajudar el feixisme pera la guerra futura, i que les dones angleses volien estalviar-se aquell fruit per a demà estalviar la sang dels seus fills.

L'INTERIOR I L'EXTERIOR

Actes espectaculars i ardits com la interrupció de l'emission de San Sebastian el dia de la festa basca, aixi som la posada de banderes i l'esclat de petards a Madrid i a Barcelona el dia 14 d'Avril serveixen per a no solament consolidar les posicions republicanes, ans per a donar-los més força.

El Govern Llopis ha declarat que té per missió treballar per la República i impedir que sigui escamotejada la voluntat popular per qualsevol maniobra. Però aquestes premisses necessiten —ho tornem a repetir— l'escalf de l'interior. Ja hem dit com hauria d'esser de massiva l'assistencia als germans que lluiten, però es necessari clarificar ben bé les actituds. Quines relacions té el Govern Llopis amb l'interior ? Existeix un pla d'activitat de conjunt ? Quina es l'actitud dels grups que integren Alianza quant al programa i activitats del Govern ? Cal que se sàpiga la mena de compromisos que est volen establir amb els no-republicans per a evitar qualsevol sorpresa.

Les mateixes preguntes queden formulades quant a Catalunya. Es necessari entendre's amb l'interior sobre qüestions concretes, ben clares, i hauria de quedar ben entès que ningu no ha de prevaldre's —a l'interior i a l'exterior— de privilegis o avantatges siguin de poder o de presència geogràfica. Cal coordinar tots els esforços, però ben entès que l'acord amb l'interior ha d'ésser fet no amb una individualitat o amb una minoria ans amb el major nombre de forces possible. I quant a plans tampoc es recomanable encastellar-se amb la «pensada» o «originalitat» d'aquesta persona o d'aquell grupet.

Ja és hora que es concreti tot aixo i que els Governs i els grups de l'interior es complementin patriòticament, sense partit pres. Un cop assolit aquest objectiu es fa necessària una actuació entusiasta i decidida, que és la única manera que els republicans tenim d'arribar a algun lloc.

La Conferencia de Carles Pi i Sunyer

(Ve de la segona plana)

empenta no hauria de donar-los per a emprendre amb la seva il.lusio inèdita i intacta, la gran tasca de redreç que en els camins ascendents del temps haurà d'ésser en gran part obra seva, i encara dels que vindran. Fem-ho tots i fem-ho tots junts, que de no ferho i de no salvar la pàtria petit i miser fora el goig de viure si no podiem viure com a catalans.

La tasca que tenim per davant és immensa, pero la farem tots els que som aci i els de més lluny i els d'allà. La tasca és gran, pero l'angoixosa situacio de Catalunya esperona i enforteix la voluntat d'acomplir-la. Tots sentim l'intima exigéncia del deure que ens mana no defallir. Potser tots i cadascu, en hores de descoratjament o de renuncia, haurem estat temptats per les sirenes de l'inhibicio i l'evasio. Tots ens trobem cansats ; la dissort ens ha perseguit, qui sab si els déus ens son hostils, ens jutgem severament, ens pesa el fardell dels nostres errors i desencerts. No podria ésser tot aixo motiu sobrat o pretexte oportu per a deixar-ho ? Semblà que costaria tan poc de deslligar-se i desprendre-se'n; deixar que fossin els demés els que fessin la tasca. Pensant en aquests conflictes intims entre la fè i l'egoisme, el deure i la desercio, recordava l' « Antigona » d'Anouilh i l'ironia àcida i vindicativa amb la qual Creo parla amargament, orgullosament, de la « sale besogne », l'interès i el treball per la cosa publica, la feina tan vilipendiada, pero que és necessari ferla si la ciutat ha de viure. Oh, la « sale besogne », art, passio i deure de la politica, aquesta feina lletja, tèrbola i bruta, pero sense la qual la humanitat no marxaria; la feina baixa i sordida pero que s'eleva a la més alta noblesa quan l'inspira l'ideal o la pàtria. Per sentir-los amb exigent fidelitat, tots els que somaci, i els de més lluny i els d'allà hem escullit de perseverar en la tasca. Sabem que per damunt totes les impureses i decepcions de la realitat, a despit d'obstacles, ajornaments i desenganys, no defallirem, perquè hi ha un poble a salvar i una pàtria a refer. Tots els aci congregats som dels que, pocs o molts, estem decidits i resolts a seguir creient esperant i combatent. Que demà Catalunya pugui dir de nosaltres que complirem fins a la fi el nostre deure com a homes i com a catalans, que en les proves més dures de la vida i en la lluita contra l'adversitat no vàrem perdre ni la fè ni el seny.

Interromput sovint pels aplaudiments de l'auditori, Carles Pi i Sunyer en posar fi a la seva conferència escoltà una perllongada ovacio.

El discurs de Truman

(Ve de la quarta plana)

Les armes ideologiques, encara que no siguin mesurables en els laboratoris, son quantitats que juguen un paper decisiu en la formacio de l'opinio publica. Per una sèrie de circumstàncies que no és el moment ni l'ocasio d'exposar, la « questio espanyola » constitueix una pedra de toc contra la qual s'estableix el valor humà de totes les teories politiques actuals. Un escriptor ha afirmat que la questio espanyola és, a l'escala mundial, l'Afer Dreyfus del segle XX. Al seu entorn s'estableixen dues grans classificacions humanes : la dels contraris i la dels partidaris de la llibertat. **De fet, molts comentaristes europeus al parlar del discurs del President Truman s'han referit a la qüestio espanyola i al fer constar aquesta falla han deduit que l'unic objectiu que inspirava l'accio dels Estats Units era la defensa dels seus interessos petrolers en el Proxim Orient.**

Les armes ideologiques, cal manejar-les amb gran valentia i treure'n consequències fins a la fi. Es la condicio necessària de llur efectivitat. La crida a la consciència profunda de les masses no pot ésser matitzada ni parcial. Té d'ésser directa i total. Si el discurs del President Truman hagués anat acompanyat d'une referència a Espanya i d'una ajuda efectiva al moviment democràtic anti-franquista, hagués aixecat un vertader clamor. La llibertat no és divisible i el mon, ja va dir-ho Lincoln, no pot viure la meitat lliure i la meitat esclava.

REPUBLICA!

La tradicio Republicana de Catalunya

per **A. Rovira i Virgili**

Quan en aquell glorios 14 d'Abril, les banderes de la llibertat esbategaben en la plaça barcelonina que és el forum historic de la gran ciutat, Catalunya feia una revolucio i alhora confirmava una tradicio. A Catalunya, en efecte, la revolucio és tradicionalista i la tradicio és revolucionària.

La revolucio és tradicionalista perque troba en el passat del nostre poble el mirall i l'estimul de les noves institucions lliures. I la tradicio és revolucionària perque tot restabliment veritable de l'esperit català porta cap a les solucions igualitàries i democràtiques.

La Catalunya profunda i perenne és nacional i liberal. I, realment o virtualment, republicana. Ja era republicana — sense paradoxa — en el temps dels monarques de la seva estirp. Mai com en el cas de l'antiga Catalunya no ha estat tant evinent la formula de la República coronada. El comte-rei presidia la República dels catalans, i el poble català era un poble de ciutadans i no de sùbdits. Per demunt de la corona reial, la mes resplandent corona era la de la sobirania popular. D'aquesta concepcio del régim politic s'en planyia amb l'amargor del despit Joan II devant les Corts reialistes aplegades a Montso l'any 1470. Els homes de la revolucio catalana, venia a dir, volen un régim en que governin els comuns — es a dir, la Repùblica segons el llenguatge modern — i converteixen el rei en una ombra.

Si: els catalans volien, com volen i voldran, la Repùblica en el fons del régim de govern. I comprenent que la Repùblica per ésser completa i segura, ha de revestir la seva forma peculiar. ja en aquell mateix periode de la guerra contra el mal rei intenten d'establir constitucionalment la forma de govern Republicana. L'intent va mes enllà l'any 1641, en qué la Repùblica catalana, ideal de Pau Claris, s'arribà a establir. Cal renunciar-hi, com en el segle XV par les necessitats de la lluita armada i de la politica exterior. Més tard, l'any 1713, poc abans de veure's Catalunya abandonada pel seus aliats, el projecte de Repùblica catalana sorgeix de nou en la taula de la diplomacia europea, on troba la incomprensio dels uns i l'oposicio dels altres. I si els catalans de la decadéncia havien oblidat aquesta tradicio a les darreries dels segle XVIII° els revolucionaris francesos se'n recordaren, i aixi els homes de la Convencio Nacional pensaren en l'ereccio de Catalunya en Repùblica independent.

***

Encara emboirada la consciéncia nacional en el segle XIX° ressogeix amb força el sentiment republicà dels catalans. Catalunya és el primer poble peninsular que es dreça davant de la monarquia espanyola. Ja l'any 1796 havia estat un Català, l'advocat Picornell, el director de la primera conspiracio catalana d'Espanya i cap a l'any 1840, s'inicia a Catalunya el gran moviment republicà, moviment de poble, de massa, com es diu avui, dirigit principalment per Abdo Terrades. Era un republicanisme català i en català; era el republicanisme de la canço de la campana.

A Catalunya s'ha trobat i es troba la intensitat màxima del republicanisme ibéric. De Catalunya van sortir els més influents directors del moviment republicà vuitcentista, que va esdevenir federal per la influéncia catalana. Dels quatre presidents de la Repùblica del 1873, dos eren catalans, Figueres i Pi i Margall, i Castelar — Ripoll de segon cognom — era de llinatge català per part de mare. Aquella Repùblica que, va ésser en certa manera una obra de Catalunya es va espatllar. No l'hauria feta caure tan fcilment el cop del general Pavia si l'Estat Català que el dia 9 de Març estaven a punt de proclamar Baldomer Lostau i els seus amics, hagués arribat a constituir-se.

Caiguda la primera Repùblica espanyola, el màxim caliu republicà restà a Catalunya. En apareixer, sota la direccio de Valenti Almirall el catalanisme politic, el sentiment republicà i el sentimlnt català tendeixen a confluir i llur acostament s'accentua a través de les vicissituts politiques, fins que la confluencia es realitza en diversos sectors, i assoleix la plenitud en la clarissima diada abrilenca del 1931, que va veure a Barcelona i a tot Catalunya la fusio dels dos grans sentiments en el cor, en els llavis i en els braços del poble. Francesc Macià i Lluis Companys van ésser aquell dia, encarnacions de l'esperit nacional.

***

La revolucio catalana i la tradicio catalana son una mateixa cosa. Per a ésser republicans, als catalans no ens cal adoptar teories noves o forasteres. Portem la Repùblica a la sang i à l'ànima. Veu del passat i ideal del esdevenidor, la Repùblica és per a nosaltres l'expressio de la nostra natura permanent.

La nostra revolucio té per objecte restaurar la nostra tradicio. Les innovacions propies de l'época contemporànea no desfan la identitat essencial que presenten a Catalunya l'heretatge tradicional i l'afany revolucionari. Hi ha nacions que, per a ésser democràtiques i republicanes han de cremar llur tradicio, han d'encunyar novament llur ànima. A Catalunya la llibertat ve de dins, l'opressio ve de fora. Si la reaccio s'imposa per la violencia a casa nostra, esclafa ensems la llibertat i la pàtria. I si nosaltres com a Catalans triomfem, triomfem també com a homes de llibertat.

Per a ésser ben republicans, en tenim prou amb ésser catalans. A Catalunya només li cal ésser ella mateixa per a ésser plenament i insubornablement republicana.

NOVA IBERIA

per JOAN REBULL

EL SIGNE D'AQUEST ANY

per **Miquel Santalo**

Milers i milers de compatriotes nostres, han commemorat altra vegada en la clandestinitat, à l'interior d'Espanya, i publicament en moltes ciutats d'Europa, Asia i Amèrica, el XVI° aniversari de la proclamacio de la II° Repùblica amb la confiança de recuperar aviat la plenitud de ciutadania i la responsabilitat que comporta la intervencio en l'endegament dels afers pùblics, per camins de comprensio, de prosperitat i de solidaritat internacional. Cada any, però, aquests actes tenen un matiç propi, que els hi dona el temps segons l'ambient politic del mon i el nostre propi ambient. Hi ha de permanent, la fè en el triomf dels nostres ideals i del nostre dret, i d'accidental, l'actitud.

En els primers anys d'exili, vàrem creure que la justicia de la nostra causa era prou forta per imposar-se com s'imposa la caiguda dels cossos per l'accio de la gravetat; després ens semblà que la nostra sort aniria lligada a la sort de la guerra i que en cas de triomfar els aliats automàticament hi hauria les presions necessàries per l'eliminacio del falangisme, convencuts, com havia afirmat el President Roosevelt, que « ni s'hauria guanyat la guerra ni hauria servit de res l'esforç geganti si, després del conflicte, restés una ombra de feixisme al mon »; i mes endavant, recolzàrem la nostra fe en el resultat de les eleccions a Anglaterra i França un cop « lliberades i restaurada la normalitat politica. Tot aixo ha anat passant a la mida dels nostres desitgs, però Franco ha seguit en el poder mantenint cinicament un règim de terror i d'arbitrarietat revoltant. Ha costat més del que pensàvem, que la llum de la veritat penetrés en la consciència del mon, intoxicada per una propaganda escandalosa de falsetats sobre el significat de la República Espanyola i ha calgut la nova organitzacio de les nacions, nascuda del dolI de sang vessada per la defensa de la Llibertat, del Dret, de la Justicia i de la Sobirania popular, perquè en la reunio de la seva primera assemblea a San Francisco de Nord-Amèrica, es déclarés d'una manera solemne la incompatibilitat de la nova vida internacional amb el règim de Franco, aïllant-lo com un apestat, i en forma mes contundent encara ratifiqués la condemna en la declaracio de la segona reunio celebrada a Nova York el 1946.

Posats els ulls en aquest signe venturos, s'ha commemorat el XVI aniversari de la proclamacia de la Repùblica amb una actitud de més confiança, però paradoxal i dramàtica al mateix temps, per la incongruència de fets que no tenen una explicacio senzilla i normal. Perque si d'una banda la diplomàcia internacional refusa i condemna amb sobra de raons a Franco i al seu règim, donant alé a les nostres illusions de veure imperar novament la justicia, d'altra banda veiem com alguns governs de paissos democrates, fins i tot en oposicio amb els sentiments dels seus pobles toleren i recolzen Franco per accio o per omissio. Aquesta contradiccio, desconcerta i desvetlla pressentiments d'espant a tots els que no hem oblidat les terribles conseqüències universals del joc d'aquell funest Comité de no intervencio que va ensorrar la República i que va contribuir à la conflagracio que ha produit mes de 25 millions de morts. No creiem en la perllongada persistència d'aquest equivoc, d'aquesta perillosa flagrant contradiccio, i no pot resoldre's ni ideologicament ni moralment, a favor de Franco. Com tampoc a favor de l'aspirant a restaurar la monarquia a Espanya, per exclusiva voluntat seva. Enfront d'aquesta pretensio, s'aixeca el sentit de la victoria de les democracies, la legalitat de la República, i la voluntat reiterada dels pobles d'Espanya a favor del que significa i representa el règim instaurat el 14 d'abril del 1931.

Ara bé, com hem de sortir, com poden sortir d'aquesta mena d' « impasse » actual ? Els republicans ho saben prou bé i el Govern, més obligat que ningù a estudiar els factors que poden decidir el plet, ha pres les determinacions necessaries per accelerar l'esdeveniment d'acord amb l'esperit de les Nacions Unides i acomodant-les decorosament a la realitat del mon politic d'avui. En la seva primera déclaracio de 14 de febrer afirmava el proposit decidit de superar l'abim obert per la guerra civil i la voluntat de crear un clima que permetès la convivència pacifica dels espanyols, i en la nota del 10 d'abril d'aquest any, mes explicita i fent-se resso de totes les circunstàncies del moment, definia la seva posicio en aquests termes : « El Govern de la Repùblica, amb la força que li dona el seu origen legal i la voluntat popular, manté i mantindrà per tots els mitjans a que d'una manera arbitrària, s'estableixi a Espanya cap altre règim fora del republica ; ratifica, en canvi, la seva bona disposicio per articular els seus esforços amb tots aquells que vulguin coincidir pels fins concrets de treure el règim franquista i retornar a Espanya les llibertats democràtiques amb l'exercici de les quals el pais pugui decidir sobre la futura constitucio politica. Aixo, es tot el que permet oferir la nostra dignitat i el patriotisme demanar als republicans espanoyls ».

Pensem que serà prou. No és llunyana la data en que ha de reunir-se el Consell de Seguretat, per a passar de les recomanacions de l'assemblea de les Nacions Unides encaminades a treure Franco, a la decisio de mesures concretes i eficients. Llavors sera arribat el moment d'emprendre actituds définitives, amb l'adhesio i la decisio de tots els bons patriotes. Serà aixi com l'aniversari de la proclamacio de la II Repùblica en 1948, podrà fer-se amb l'esclat mes sorollos d'alegria, sota el signe de la seva reconquesta.

A LA MEVA OMBRA

Ombra meva, ara si que serem sols
i que et podràs mostrar tan refiada
que fins sabré què penses i què vols.

Fidel com sempre amb mi, aquesta vegada
que t'has deixat tornar a recloure així,
no sé que tens : em sembles trasmudada.

Tens por del tomb que pren el meu destí ?
Tan freda que em seguies i embogida,
les nits de clar de lluna, pel camí !

Tan amorosa et sento i compadida
de saberme reclùs i sol amb tu,
que diria que vens d'una altra vida,

com l'Ombra de la Guarda que em fa algù.
Sols de veure'm en tu com m'hi veig ara,
ja em sento molt menys sol i més segur.

Quina claror tan sobrehumana i rara !
Com més forta va fen-te aquesta llum,
més t'assembles a l'Ombra de la Mare.

Color de cendra, fi espiral de fum
que en la gelor d'aquesta cel-la ruda
muntes d'un foc que crema i no consum !

Que transparent em mostres, Ombra muda,
la part d'Ella que viu i no té fi !
La mort ja no em serà mai més temuda.

M'ho dius tan clar que jo no puc morir,
que si m'assemblo a l'Ombra de la Mare,
la dels meus fills ha d'assemblar-se a mi !

Ara, ja som tots quatre, cara a cara,
sobre aquest mur reclos i engelabrit,
sota el perfil d'una sola Ombra clara.

O finestral obert a l'Infinit !

Ventura GASSOL.

CARTAGENA, febrer 1936

La posicio republicana ha estat fixada pel President i pel Govern de la Republica. Mantenint fidelitat als principis i a les institucions republicanes, no voliem dificultar sino facilitar la caiguda del règim franquista i la normalitzacio democràtica. Pero hom no pot deconèixer les dificultats — tàcstiques i psicologiques — que una politica com aquesta, a l'ensems de dignitat i de comprensio, comporta. Per aixo cal estar sempre en guàrdia; i avui més que mai. En les hores de confusio quand el futur és incert, pero creuen albirar-se prometedores possibilitats, es manifesta a vegades la tendència a prendre posicions, a situar-se per a quan el dia arribi; pero aixo al preu de concessions, cada vegada noves i majors concessions. En mots casos, els que cederien massa facilment, son homes de bona fé i inspirats per un sentiment humà, pero que enganyats per un il.lusionisme falaç tendeixen a donar una mica més a la recerca de promeses mai acomplertes i de miratges que s'esfumen abans d'arribar-hi. N'hi han que per cansament i lassitud ho donarien tot, per tal de sortir de la indecisio, per un fenomen psicologic, que s'assembla al de la fugida endavant en les batalles. Malgrat que, en molts, aquests posicions es deuen a un noble desig d'acabar amb la situacio actual i el sofriment del nostre poble, cal dir que aquesta actitud de cedir i mé sociable, afebleix la causa republicana i també la catalana.

CARLES PI I SUNYER

LLEGIU I PROPAGUEU la humanitat

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

CARTA DE NOVA-YORK

El discurs de Truman

per **Jaume Miratvilles**

En « La Vida de les Abelles », de Maeterlinck, hi ha un capitol particularment poètic i dramàtic. Es titula «El vol nupcial» i fa referència a la manera com es realitza l'acte suprem de la procreació en les abelles. Segons Maeterlinck, l'abella reina, quan se sent preparada per a la maternitat, surt del rusc i puja verticalment vers els espais siderals. Centenars de masclesla segueixen, pero, poc a poc, incapaços de resistir l'enrariment de l'atmosfera en les grans altures, van morint successivament. Fins que només en queda un, l'escullit per la natura. Llavors, en la solitud dels alts espais, es realitza l'acte nupcial en el decurs del qual el mascle mor.

Aquest esquema, tràgicament poètic, de la procreació en la raça de les abelles em suggereix que quelcom semblant passa en el procès historic. Milers d'associacions humanes, agrupades en comtats, ducats, regnes, ciutats lliures, han aspirat, en el recurs de la historia, al predomini. I, poc a poc, agrupant-se en unitats superiors (nacions, imperis) o desapareguent, han anat quedant pocs aspirants en aquest prodigiós i tràgic vol nupcial.

En 1939, quan es parlava de les Grans Potències, almenys hom es referia a set nacions : Anglaterra, França, Estats Units, Rússia, Itàlia, Alemanya i Japó. Quatre anys més tard, a l'acabar les hostilitats, aparegué el qualificatiu de tremenda significació dels « Tres Grans ». En pocs anys, quatre grans potències havien pràcticament desaparegut. Aquest darrers mesos han accentuat l'afebliment de l'Imperi Britànic fins a tal punt que pot afirmar-se que l'equació humana ha culminat en l'existència de només dues incognites : Rússia i Estats Units. Si l'esquema de Maeterlinck és aplicable al procès historic, assistim a la darrera etapa del vol nupcial. En les immenses altures, politicament enrarides, del predomini mundial resten unicament dos rivals. Un d'ells, impulsat per les forces cegues del desti, té de desaparèixer per assegurar al supervivent el cetre suprem de la direcció.

Per a mi, el discurs de Truman té aquesta formidable significació. Estats Units comprèn la grandesa de l'objectiu en joc i accepta gallardament la contesa.

Ara bé, en politica les posicions mai prenen la forma esquemàtica i inexorable de la natura. L'abella reina i els masclesque la persegueixen no necessiten convèncer ni donar explicacions a ningú sobre la seva conducta i els seus propòsits perquè la trajectoria de llurs existències està regida per forces implacables contra les quals és inútil tot intent de resistència.

En el pla politic els dirigents han de saber quina és la linea marcada pel desti, pero alhora han de donar les explicacions pertinents per a que la seva conducta sigui aprovada i sostinguda per grans masses d'opinió.

Si es produis un conflicte entre Estats Units i Rússia, aquest segon pais comptaria amb aventatges fisiques, geogràfiques i ideologiques de gran pes. La posició geogràfica de Rússia, la seva immensitat, la fan pràcticament inexpugnable a tota acció militar. En una ocasió, Hindenbourg digué que Rússia «era capaç d'empassar-se dues vegadas l'exèrcit alemany sense sofrir indigestió». En 1942-43 aquesta asserció fou confirmada pels fets. El gèograf anglès, Mackinder, en una conferència donada el 1904 a la Reial Societat de Geografia, de Londres, profetitzà que el domini del món estaria en mans de qui pogués controlar una regió geogràfica compresa entre el Mar Negre, el Mar Caspi, el Caucas i els desfiladors que condueixen al Canal de Suez, al Golf Pèrsic i a la India, regió que Mackinder designà amb el nom de «el Cor del Mon». Mackinder posà en guàrdia a les nacions democràtiques per exitar que una aliança entre el Kaiser i el Tsar posés «el cor del món» sota el poder d'una coalició militar i imperialista. Aquests darrers anys Mackinder ha estat oblidat, pero és suficient una mirada damunt el mapa mundi per a comprendre que, efectivament, per primera vegada en la historia, aquest «cor del món» esta en mans d'una potència capaç d'utilitzar-lo.

Altra ventatga de Russia la constitueix el seu fantàstic desenvolupament demogràfic .Mentre els Etats Units realitzarà, fins a fi de segle, petits progressos en la seva població, arribant als 160 milions d'habitants, Rússia depassarà, durant la mateixa periode, la xifra fantàstica de 250 milions d'habitants.

Pero pot admetre's que aquestes aventatges geogràfico-demogràfiques de Rússia poden ésser equilibrades, i encara superades, pel gran desenvolupament tècnic dels Etats Units. Hi ha, no obstant, forces molt més poderoses que la tècnica i que la geografia que s'exerceixen damunt aquesta complexa unitat psicologica que és l'home : aquestes són les forces ideologiques. En aquest sentit, Rússia està molt millor armada que Nord-Amèrica. En efecte; Rússia pot disposar de tres instruments d'acció profundament arreiats, cada un d'ells, en la consciencia profunda de grans masses humanes : el pan-eslavisme, el comunisme i l'emancipació colonial.

Esgrimint l'arma pan-eslàvida, Russia podria assimilar, a més dels Paissos Bàltics, Polonia, Txecoslovàquia, Yugoslàvia, Albània, Bulgaria i Rumania. L'arma comunista l'hi ha servit per a tenir posicions claus (el control sindical en diversos paisos de l'Europa occidental). Esgrimint encertadament l'arma de la independència colonial, Russia penetra profondament en l'Amèrica Llatina (800,000 vots al Brasil, participacio comunista en el Govern Xilè, influència decisiva del Partit Comunista en la politica cubana) i fa grans progressos a Xina, Indoxina i India.

Quin és el sistema ideologic que pot oposar els Estats Units a aquesta triple ofensiva ?

Truman ho manifesta timidament en el seu discurs an afirmar que « un dels objectius fondamentals de la politica internacional dels Estats Units és la creacio de condicions en les quals nosaltres (Estats Units) i altres nacions siguem capaços de desenvolupar una forma de vida lliure de tota coaccio ». Diu més lleny : « No obstant, no obtindrem els nostres objectius, si no som capaços d'ajudar als pobles lliures a mantenir llurs institucions i llur integritat nacional contra qualsevol moviment agressiu que intenti imposar-los règims totalitaris ». I acaba afirmant : « En l'actual moment de la historia del mon cada nacio ha d'escullir entre dos sistemes de vida. Molt sovint la seleccio no és lliure. Per una banda, el concepte de vida està basat damunt la voluntat de la majoria i es distingeix per les seves institucions lliures, el seu govern representatiu, eleccions, garanties de llibertat de paraula i de religio, llibertat d'organitzacio politica. La segona forma de vida està basada damunt la voluntat d'una minoria imposada a la força de la majoria. Es sosté sobre el terror i l'opressio. La premsa controlada i la ràdio controlada, eleccions preparades i supressio de la llibertat personals. Crec que la politica internacional dels Estats Units ha de consistir en el suport a tots els pobles que resisteixen tot intent de subjugacio portat a terme per minories armades o per pressions exteriors ».

El programa, molt menys ampli que el rus, el qual com hem vist s'exerceix en tres direccions distintes de la mistica humana, és suficientment generos per a suscitar l'atraccio de grans masses d'homes lliures. Pero per a que arribi a convèncer l'opinio publica mundial del seu desinteressament, el President Truman ha d'ésser consequent amb ell mateix i no oferir a la critica el flanc d'una desercio. Em refereixo concretament — car dir-ho ? — a la questio espanyola.

El règim de Franco té totes les caracteristiques contra les quals s'aixeca Truman al definir les bases de la seva politica internacional. L'Espanya de Franco ha cristallitzat la « segona manera de viure » contra la qual Truman afirma que cal lliutar desesperadament. En l'Espanya de Franco hi ha « una minoria que s'imposa per la força a una majoria ». Aquesta minoria actua « pel terror i l'opressio, a través d'una premsa controlada i d'una ràdio controlada, mitjançant la supressio de llibertats personals ».

No vull entrar en les raons que han impulsat al President Truman a le seva intervencio a Grècia. No disposo dels elements d'informacio necessaris i, per altra banda, no entra en les meves funcions fer, sobre aquest aspecte, cap comentaris. Pero puc fer una afirmacio i és que, COM A MINIM, hi ha tantes raons per a una intervencio de la mateixa mena a Espanya.

Ja sabem les raons per les quals no s'ha portat a terme. Ens ha estat repetit fins a l'infinit, en tots els tons i en totes les formes. Recentment, en un Congrés de « World Federation », organisme de tendències indiscutiblement democràtiques, James E. Greer digué en veu alta el que molts politics nordamericans pensen en veu baixa : « Menyspreuem en absolut el Govern del Dictador Franco, pero estem segurs que el Departament d'Estat sap perfectament el que està fent a Espanya. Es potser millor tolerar una dictadura dèbil fins que els democrates espanyols siguin el suficientment forts per a omplenar un buit que només els comunistes podrien ocupar en l'actualitat ».

Es a dir, a Espanya s'ha de tolerar una « dictadura dèbil », encara que els milers d'exiliats i de presoners i els centenars d'afusellats no s'hagin percatat de la « debilitat » d'aquesta dictadura. Pero hi ha més : la sola rao per a tolerar aquesta Dictadura dèbil és la de donar temps a què s'organitzi un fort moviment democràtic capaç d'omplenar el buit que actualment ocuparia el Partit Comunista. Es aci on resideix l'error d'apreciacio que cometen tots els observadors estrangers. En efecte; com més temps duri la dictadura franquista més dèbils seran les organitzacions democràtiques a l'interior i a l'exterior i més forta l'oposicio comunista. En les actuals circumstàncies, tal com s'esdevingué durant la guerra civil, el temps treballa, a Espanya, a favor del comunisme. Aquesta declaracio no la fem solament nosaltres. En el seu recent manifest contra Franco, repartit a Espanya pels oficials de l'Exèrcit, el moviment monàrquic declarava explicitament que Franco treballava a favor del comunisme. En efecte; a mesura que certes forces tradicionals de la societat espanyola, com l'Església, els alts sectors de l'Exèrcit, les forces bancaries i industrials abandonen Franco, perquè consideren que la seva politica ha aillat el pais de la resta del mon, Franco intenta apoiarsse damunt les masses obreres i damunt la burocràcia de l'Estat. Es a dir; Franco va totalitaritzant el seu règim. L'exemple de Peron, per altra banda, ha estimulat aquest procès. El moviment democràtic se sent, cada vegada, trait per la democràcia internacional, tal com va sentir-se trait en el decurs de la guerra civil davant la famosa politica de no intervencio, i perd terreny. Aquests dos procesos simultanis van creant un ambient, a Espanya, cada dia més permeable a les idees totalitàries. La tesis de Mr. Greer, és, donc, falsa. Ni la Dictadura de Franco és dèbil en el pla espanyol, ni el seu manteniment pot accelerar la formacio d'una oposicio democràtica.

Segons assegura el comentarista del « New York Times », el discurs de Truman ha produit a Espanya reaccions diverses. Franco i els seus seguidors han volgut fer veure que la politica del President dels Estats Units a l'oposar-se a l'expansio comunista, coincidia amb els objectius internacionals de l'actual règim espanyol, pero les masses s'han adonat perfectament que si els Estats Units atacquessin al peu de la lletra la declaracio del seu President la primera victima seria el General Franco.

(passa a la tercera plana)

3937
B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 25, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA, 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no 57.675 Montpellier

A en Barba l'han afeitat en sec

2a EPOCA – N° 68 — 22 de MAIG del 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

El Govern de Catalunya acorda fer acte de presència més directa i freqüent davant del nostre poble

En les darreres reunions del Govern de Catalunya, el Molt Honorable Senyor President de la Generalitat donà compte de les gestions realitzades, en compliment d'un acord anterior del Govern, amb l'objecte d'aplegar en una accio conjunta les forces catalanes antifranquistes de l'interior.

El Govern recull i valora les mostres d'adhesio i suport al seu proposit que, amb aquest motiu, han expressat amplissims sectors de l'opinio catalana, i troba en elles justificacio i estimul per una actuacio més intensa a Catalunya mateix. Reiterant una vegada més la seva ferma voluntat d'arribar, en un esperit de general comprensio, a estructurar l'instrument de la voluntat catalana a l'interior, després d'un estudi serè i aprofondit de la situacio actual, el Govern fara acte de presència més directa i frequent davant del nostre poble. En bé de Catalunya ho demanen la neccessitat de fixar posicions clares en aquesta hora perillosa en la seva confusio, de coordinar l'accio de la resistència en la lluita contra el franquisme, i de mantenir les essències irrenunciables de la causa nacional de Catalunya.

Paris, 19 de maig del 1947.

∴

Davant les maniobres monàrquiques

El Govern de Catalunya en la seva reunio del dia 17 de maig del 1947, acordà, per unanimitat, la publicacio de la següent nota :

« No poden oblidar el Govern ni el poble de Catalunya que en cinc crisis antiabsolutistes d'èpoques ben diferents, la nostra nacio s'ha acreditat de republicana. Avui, a les acaballes del règim franquista, el poble català, no solament fidel a la seva historia sino també al seu deure amb els altres pobles hispànics, es manté lleial a l'unica via possible de llibertat, de democràcia i de justicia social.

« No resoldria res canviar el nom del règim espanyol; el canvi ha d'ésser en la seva naturalesa. I això podrà aconseguir-se amb una vera solucio, i en cap manera amb un expedient superficial.

« Quina garantia de redreç podria mai suposar una admissio, per credulitat o descoratjament, de la monarquia ? La monarquia espanyola, mancada de l'amor popular, que mai no comprengué ni senti, ha vist fugir en un segle tres Borbons, ha determinat la guerra civil endèmica, el pronunciament a cada cantonada, el recurs quotidià al règim d'excepcio, l'us de monstruositats legals com la llei de Jurisdiccions per ofegar el daler de llibertat o bé l'estat de guerra per extingir els conflictes socials; el seu ultim recurs fou l'apel.lacio a la dictadura, a la qual respongué el poble, democràticament, amb la proclamacio de la Republica.

« Pero no caldria parlar del passat. Tenim les més fortes evidències davant dels ulls. El pretendent refusa que precedeixi a la seva instal.lacio, que ell desitjaria automàtica, una consulta de la voluntat popular; i el seu pensament politic va convertint-se, cada vegada més, en un constitucionalisme de paraula, al servei efectiu d'aquelles forces obscures tan incapaces de penedir-se com d'avenir-se a cap mena d'elevacio i d'esperança.

« El Govern de Catalunya no pot acceptar que es desnaturalitzi la formula pacificadora aprovada per les Nacions Unides i la consulta honesta i garantitzada de la voluntat popular. El Govern de Catalunya s'oposarà a tot intent de frustar Espanya d'un govern democràtic. El Govern de Catalunya, d'acord amb el sentiment perdurable del seu poble, lluitarà contra la continuacio manifesta, i a la a penes disfressada del règim d'exterminacio, persecucio i indignitat, del negre isolament d'Espanya ».

∴

Solidaritat amb EUZKADI

El Govern de Catalunya també acorda expressar el seu sentiment unànim de simpatia i solidaritat amb la coratjosa actitud del poble basc en la vaga del primer de maig i moviments solidaris, exemple del mateix esperit resistent que el poble de Catalunya comparteix.

Aquest acord serà comunicat al Senyor President d'Euzkadi per a la seva transmissio al poble basc.

EDITORIAL

Perspectives del catalanisme

En la seva conferència de Paris, Carles Pi i Sunyer féu una afirmació que val la pena de remarcar : « En el concepte de catalanitat — digué — ho incloïm tot : l'aspecte espiritual i el politic ». En breus paraules el nostre amic definia un dels aspectes primordials — per no dir el primordial — que es planteja al nostre moviment nacional de cara al futur.

Aquests darrers temps, massa sovint hem tingut la sensació que tàctiques equivocades i pensaments més equivocats encara, voldrien fer-nos operar un retrocés en el procès evolutiu del catalanisme. Talment sembla que per alguns ens trobem en els inicis de la nostra Renaixença, quan el sentiment patriòtic es feia en clos tancat, era potestatiu d'unes classes socials determinades i no tenia la generosa amplitud que assolí en els anys de la República. Si per uns el catalanisme s'enclouria en vagues manifesacions d'un sentimentalisme més o menys folklòric, per altres voldria donar-se-li un to i un sentiment del tot renyit amb els afanys dels nostres dies.

Diem-ho clarament : res d'això interessa a Catalunya. Els moviments regressius mai han portat res de bó i sempre són fruit de negacions eixorques i de pors més eixorques encara. Pensar que en l'hora actual Catalunya pot viure com à principis de segle i que el sentiment nacional ha d'estar mancat d'ampli contingut social i humà, constitueix el més greu dels errors. Els que volguessin imposar-lo contraurien una responsabilitat immensa.

Es vulgui o no, amb la República s'havien guanyat les masses de la nostra terra al sentiment nacional i, per tant, Catalunya era una entitat política amb la qual calia tractar i discutir. Aquest fou el gran servei que féu a la nostra terra Esquerra Republicana de Catalunya, gràcies, sobretot, à la influència decisiva de Macià i Companys. Es voldria ara que tot el que va aportar-se al catalanisme, en nom d'ideals de progrès i justicia, en nom d'aquesta « tradició revolucionària i d'aquesta revolució tradicional » evocada darrerament per Rovira i Virgili des d'aquestes planes, fes marxa enrera i confinar-nos en petits grups sense influència o bé en orientacions del tot renyides amb la tradició immutable del nostre poble ?

Val la pena que el problema sigui plantejat i val la pena, sobretot, que tothom fixi la seva concepció del catalanisme. No tan sols pel que té de clarificació de la nostra política el fer-ho, ans bé pel futur de la nostra terra. Desenganyem-nos : el nombre de problemes que se'ns plantejaran són d'un gruix i d'una gravetat com mai els havia tingut Catalunya. Els perills a vèncer — els més importants els tindrem dintre mateix de casa nostra — seran nombrosissims. Si Catalunya no sap encarar-se a tot aquest conjunt de fets amb decisió i amb energia ; si a l'empenta i a l'àmplia generositat política i social hi oposés concepcions completament depassades pels fets ; si el folklorisme — que no és el mateix que el moviment intel-lectual que ha de fomentar el sentit nacionalista — i les vagues manifestacions regionalistes, amb barreges estranyes i amb tendència a la confusió, s'imposessin a la gran riuada de la ciutadania catalana en marxa vers fites i objectius concretissims, el futur de la nostra Pàtria podria ésser compromès de manera ben greu. « Pobres de nosaltres — afegia Pi i Sunyer— si el catalanisme fes una falsa sortida i prenguès una orientació equivocada ! ».

Des d'ara cal evitar-la, aquesta falsa sortida. I des d'ara cal marcar l'orientació que ens porti al recobrament de la nostra personalitat nacional. Es deure de l'esquerrisme català posar-se al front del moviment i ratificar de manera inequívoca tot el que de generós, de sòlid i de constructiu ha aportat al catalanisme fins a fer-lo esdevenir un sentiment compartit per la immensa majoria dels catalans. L'hora no és per als qui tergiversen ni per als que reculen. Menys ho seria encarara en el cas de Catalunya. D'ací que afirmem resoltament que el sentiment nacional per a nosaltres s'alia amb tots els neguits de progrès social i humà tan pregonament sentits pel nostre poble. I que contra totes les mistificacions i devallades, l'Esquerra hi oposa el seu concepte — ampli, obert i generós — del nacionalisme català.

AL WADHAM COLLEGE D'OXFORD...

S'ha reunit el Congrés Internacional Liberal

E. R. de C. ha afirmat la continuitat de la democràcia catalana : «EL PENSAMENT LIBERAL HA D'ESSER CAPAÇ DE RENOVACIO ; MILLOR ENCARA, DE REJOVENIMENT».

Malgrat que la devallada del liberalisme ha estat une caracteristica acusada del present segle i que en massa paissos els homes s'han acostumat a viure privats de llibertat, els que parlen de la crisi del liberalisme i dels partits liberals i democrates com a quelcom d'irreparable haurien trobat segurament força arguments per rectificar aquesta idea si haguessin assistit al Congrés Internacional de partits liberals, democrates i progressius que ha tingut lloc en el Wadham College d'Oxford. En aquest congrés, que ha transcorregut en mig de gran entusiasme, es manifestaren molts simptomes que fan esperar un ràpid reviscolament dels partits d'ideologia liberal.

Estaven representants en el Congrés més de vint paissos i portaven la representacio dels mateixos els delegats dels partits liberals i democrates aixi com rellevants personalitats liberals. Hi assistí també une delegacio catalana.

La Conferencia Internacional Liberal d'Oxford es la consequencia directa de la Conferència que tingué lloc l'any passat a la capital de Noruega, Oslo, en el curs de la qual es posaren els fonaments de la nova Internacional liberal-democrata que havia de prendre cos i forma a Oxford, en abril del 1947. El cami que s'ha fet en un any permet esperar que la nova organitzacio internacional que de moment està concentrada especialment en el continent europeu, s'estendrà en els anys propers a tots els recons del mon.

Assistiren a aquesta conferència delegats dels diversos Partits de tendència liberal i democràtica d'Europa, aixi com eminents personalitats intel.lectuals. Hi havia representants britànics, belgues, francesos, italians, xecs, suecs, noruecs, danesos, finlandesos, alemanys, etc.

Esquerra Republicana de Catalunya estigué representada en el Congrés per Secretari del Consell Directiu del nostre partit a Anglaterra, el nostre amic Josep Pi-Sunyer i Cuberta.

La Conferència tenia per objectius primordials tractar de dos problemes cabdals; el primer l'organitzacio de la nova Internacional i el segon la redaccio del manifest adreçat a l'opinio mundial. Les primeres sessions es dedicaren a definir el que deu ésser la nova organitzacio, les seves funcions i caràcter, acordant-se que aquesta tenia per missio el fomentar la idea liberal i que mantindria la relacio entre els distints paissos a base de grups internacionals dels respectius partits liberals i democrates pero no a través de les Executives. S'ha decidit aixi per creure que es millor treure tota rigidesa i per contra conveni que l'organitzacio internacional liberal gaudeixi de certa elasticitat compatible amb un pensament i una direccio unica.

Al tractar de la redaccio del manifest a adreçar a l'opinio mondial (manifest que no reproduim per haver ja estat inserit en els principals diaris europeus) els congressistes es trobaren en la necessitat de tenir de decidir si aquest s'enfocava a base de fer una apel.lacio de caire moral fonamentant-se en el fet de que, més que de crisis del liberalisme com a moviment politic, del que pot parlar-se és de crisi en les relacions humanes i, per tant, de crisi espiritual i d'un sistema de vida; o bé si calia enfocar la proclama des d'un angle més materialista i positiu. Com succeeix sovint en aquesta mena de Congressos s'arribà a una solucio intermitja per la qual si bé s'apel.lava al fons espiritual de l'home es donaven, per altra part, solucions de tipus netament economic i social. La intervencio del representant d'Esquerra Republicana de Catalunya tendí a defensar sobretot aquest darrer punt de vista, per considerar que es més probable que la humanitat pugui retornar tant si es tracta d'individus com de nacions, a una situacio en què s'enalteixin de nou els valors morals, si els problemes de caire economic i social troben solucions justes i equitatives. A destacar que el punt de vista del nostre partit coincidí amb l'exposat pels delegats del Partit Liberal anglés els quals defensaren, igualment, la necessitat que el liberalisme de demà estigui impregnat d'un fort contingut social.

Parlant en nom d'un partit nacionalista català, el nostre representant, al discutir-se la redaccio del manifest, plantejà el problema de les petites nacionalitats i dels Estats plurinacionals, introduint al texte de discussio una esmena encaminada a que en la seva proclama els liberals defensessin els drets de les petites nacionalitats, internacionalitzant aixis el plet de Catalunya. Aquesta esmena tingué la virtut de treure a la Conferència tot l'aire acadèmic que pogués tenir i posar una forta passio en la discussio. El Congrés, després de discutir llargament, aprobà una proposicio a afegir en el manifest segons la qual es feia constar que una de les causes imprescindibles per evitar noves guerres era el respecte als drets, costums, llengua, cultura, i lleis de les minories nacionals. Seguidament, per tal de completar aquesta part relativa a la llibertat nacional, la delegacio britanica presentà una resolucio de caracter general demanant que la Internacional Liberal es dirigis a les Nacions Unides suggerint a aquesta Organitzacio la creacio d'una Comissio especial per estudiar la possibilitat de dotar les petites nacionalitats d'une Carta de Drets. Amb l'aprobacio d'aquesta resolucio quedava clos el problema plantejat pel nostre representant.

MISSATGE D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA AL CONGRÈS

En el curs de les primeres sessions i al presentar-se les distintes delegacions, el nostre amic Josep Pi-Sunyer i Cuberta llegí el missatge que l'Esquerra adreçà al Congrés, el qual, traduit, diu aixis :

« Molt em plau saludar aquesta amplia reunio, representativa del pensament liberal del mon, i en particular al Partit Liberal Britànic de noble tradicio i merescut prestigi que ha organitzat aquest Congrés. Parlo en nom d'un partit avui clandestí i d'exili, Esquerra Republicana de Catalunya, el partit liberal republicà i democrata català la doctrina del qual s'inspira fonamentalment en aquests principis units a une ideologia de progrès social i nacionalment als legitims drets de Catalunya al seu propi Govern. I al parlar avui crec que interpreto el sentiment del poble català en general que sempre ha estat democrata de cor i alhora desitjos de donar a aquest principis ampli contingut nacional i social.

« M'atreveixo a esperar que aquests sentiments no expressen merament un punt de vista local ans bé responen a exigències de caràcter i valor universal extensament compartides pels assistents a aquest Congrés. El pensament liberal no pot tancar-se en el marc esterilitzat d'uns principis teoric purs; el nostre partit creu que en aquesta hora de transformacio del mon el liberalisme no pot resignar-se a dormir una llarga hivernada en un somni letargic i inactiu; deu afrontar assenvadament, pero amb coratge, els dificils problemes del moment i buscar-los una solucio. No és prou una tradicio de continuitat; el pensament liberal ha d'ésser capaç de renovacio, millor encara de reloveniment. Per aixo deu reunir a les realitzacions i glories del passat les possibilitats i ambicions del futur.

« El pensament liberal, i la democracia que és el règim politic que d'ell deriva, han fet ja les proves; han tingut de lluitar durament contra les ideologies que els negavien i escarnien i han guanyat Res justificaria, per tant, que la nova Internacional Liberal començés la seva tasca amb timidesa, dubtes i vacil.lacions; cal incorporar al nostre programa aquelles exigències del mon modern que li donguin major solidesa politica, eficiencia economica i sentit social.

Creiem que el pensament liberal es ademés l'unic que pot presidir l'estructuracio general del mon, tant si aquesta la porten a terme partits especificament liberals o no, en forma que asseguri la pau i l'entesa mutua pel bé de tots. En una epoca en què es veu clar que la salvacio de la humanitat està en la ineludible necessitat d'une organitzacio de caràcter internacional i super-nacional, quan es veu que el concepte, engendrador de guerres, de la soberania absoluta de l'Estat, ha de substituir-se per un esgraonament, just i eficaç, i una articulacio de soberanies, es el pensament liberal el que pot i el que deu inspirar la deguda estructuracio de pobles i nacions, de manera que tant en l'esfera de cada Estat, com en les mutues relacions, siguin degudament reconeguts i respectats els drets de tots els pobles. Volem que les unitats politiques, en quadres cada vegada més amplis, no es basin mai en la guerra i la violència, sino en una mutua comprensio, els llaços federatius i cooperacio fecunda que permeti servir millor els interessos nacionals i internacionals.

« Els liberals catalans confien que aquesta seva posicio trobara un resso simpatic en aquest Congrés i posen la seva esperança en què la flama de l'esperit liberal i democratic que avui ens aplega no serà el resplendor brillant de la posta d'une doctrina gloriosa sino l'anunci de que el pensament liberal serà el que definitivament presideixi el mon que neix ».

RECEPCIO A LA CAMARA DELS COMUNS

El Congrés Liberal Internacional acabà el 14 d'abril, pero els delegats assistirent el dia 16 a una recepcio a la Cambra dels Comuns donada pel Cap de la minoria liberal a la Cambra inglesa Mr. Clement Davies al qual acompanyaven varis diputats liberals. Assisti a aquesta recepcio l'ex-Vice-President dels Estats Units Mr. Henry Wallace que es trobava de pas per Anglaterra i enviaren misatges de simpatia i adhesio el fi'osof italià Benedetto Crocce, President del Partit Liberal d'Italia i M. Eduard Herriot Cap del Partit Radical-Socialista de França i President de l'Assemblea Nacional Francesa.

CAP A LA CONSTITUCIO DEL GRUP INTERNACIONAL LIBERAL CATALA

Com a resultes d'aquest Congrés i del fet que Esquerra Republicana de Catalunya ha guanyat pel nostre país una representacio propia en la nova Internacional, el Directori del Partit està estudiant la creacio d'un Grup Liberal Internacional Català que no es limitaria solament a militants del nostre partit sino que estaria obert a tots els liberals catalans perteneixin o no a un partit politic.

EN LA MORT DE CAMBO

per A. Rovira i Virgili

Catalunya perd, amb el traspàs de Francesco Cambó, une alta figura. Politicament, era ja una figura historica més que no pas actual. Elle se n'adonava, i no se'n planyia gaire. No tenia cap desig de tornar a la politica activa. Poc abans de morir —i sense sospitar que els seus dies eren comptats— escrivia que ell, en les lluites de la politica, és un excitant, i que no seran els excitants allo que convindrà a Catalunya en el vinent periode de la seva restauracio.

Amb tot, seguia pensant, sentint i parlant com un catala catalanista. Ni els seus desenganys, ni l'hostilitat d'una gran part del propi poble, no li van fer perdre l'afecte a la patria, ni van interrompre el seu esforç benemèrit per la nostra cultura. En això es mostrà superior a altres catalans que, per la coïssor del ressentiment, han abandonat la causa catalana o, pitjor encara, s'han girat contra ella, com aquell glossador que després de predicar la primacia de la categoria sobre l'anècdota, per una anècdota personal sacrificà la categoria nacional.

Cambó va ésser, al nostre entendre, un politic equivocat, pero no un català renegat. Aquells giravolts tàctics que el portaren a repetides desviacions —de vegades greus— no destruiren l'intima catalanitat del seu esperit, ni el seu primer amor a Catalunya. Els quatre flams, damunt del cos o dins del pit, l'hauran acompanyat fins a la tomba llunyana.

✦✦✦

Dels homes de Lliga Regionalista, Cambó era el que es veia mes des del carrer, i especialment de Madrid estant. La seva intervenció destacada en els actes publics i encara més els seus discursos parlamentaris, van fer popular el seu nom a Catalunya i a Espanya Nom popular fins quan era impopular, perquè la impopularitat és al capdavall una popularitat de signe negatiu. El contrari de la popularitat no és allo que hom anomena impopularitat per una deficiencia del llenguatge; és la desconeixença o l'oblit. Els homes desconeguts o poc coneguts i els oblidats, son els verament impopulars. I Cambó va ésser el politic català més conegut, més discutit, més lloat o bescantat durant el periode de la seva plena actuacio, que va del 1901 al 1923. L'home politic que a Catalunya comparti amb ell el primer rengle d'aquesta popularitat contradictoria, no fou cap català; fou Lerroux, el pervingut. Més tard, la figura de Macià, gloriosa, sobrepassà de molt la popularitat de les altres dues figures.

Mirant per dintre la Lliga, hom podia comprovar que Cambó no hi ocupava el primer lloc Ell venia després de Prat de la Riba, que n'era el veritable director. Amb tot, la influència de Cambó creixia, i en els ultims temps de Prat era gairebé tan forta com la d'aquest. La campanya de l'Espanya Gran, iniciada cap a l'any 1917, i que va tenir més ressonancia que eficàcia, estava inspirada principalment per Cambó, encara que el manifest cabdal d'aquella campany fos redactat per Prat, excel.lent redactor de manifestos.

El mecanisme interior de la Lliga funcionà bé durant molt de temps, gràcies a la concentracio de les facultats efectives en uns quants homes que, amb Prat al capdavant, saberen mantenir-se units i avinguts. Entre ells s'havia realitzat une distribucio de tasques. Prat es reservà la direccio de la politica general de l'entitat i els afers propiament catalans; Cambó tenia al seu càrrec la politica de cara a Espanya i particularment la gestio parlamentària; Puig i Cadafalch, els afers de cultura; Duran i Ventosa, home d'un nivell més baix que els très primers, els afers municipals de Barcelona; Ventosa i Calvell venia a ésser el lloctinent de Cambó. Quant a Ramon d'Abadal, prestigios i solemne, tenia a la Lliga més honors que influència.

Mort Prat l'any 1917, si la presidencia de la Mancomunitat passà a Puig i Cadafalch, la direccio general de la Lliga passà a Cambó. I les seves falles personals, que contrastaven amb les seves qualitats eminents, van ésser-li funestes en esdevenir, a dins i a fora, l'home predominant de la dreta catalanista. La Joventut Nacionalista de la Lliga acabà per revoltar-se. I la convocatoria de la Conferència Nacional Catalana del 1922 —document redactat per Bofill i Mates— blasmava la tàctita camboniana, « la rapida alternança de declaracions i temptatives poc conciliables ». I afegia : « El nostre poble, que pressent la simplicitat del problema nacionalista, s'esvera una mica davant d'una tècnica tan complicada ». En vista de l'èxit electoral obtingut l'any 1923, per l'Accio Catalana, èxit que era una desautorització d'aquesta tàctica, Cambó anuncià que es retirava de la politica. Des d'aleshores no féu res més de bo. El seu estel politic s'havia apagat.

Allo que més es destaca en la vida politica de Cambó, és la desproporcio accentuadissima entre la seva activitat, que ell mateix qualificà recentmen de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observacio pot aplicar-se a tota l'actuacio de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba reeixí més, va ésser en la politica de Catalunya endins, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat —conquesta de tots els partits catalans—, tampoc no va aconseguir res. I el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuos esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la canço d'Els Segadors :

Ara el rei nostre senyor
declarada ens té la guerra...

✦✦✦

En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de segles, i assenyaladament sobre la nova caiguda que els nostres ulls han vist. De la meditacio en va treure lliçons. Tots n'haurem pogut treure, ben cert. Pero més que ningu els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinarem a ajudar la monarquia agonitzant.

Hauria estat tot un altre l'ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat une actitud més avinguda amb la famosa formula camboniana : « Monarquia ? Republica ? Catalunya ! » Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la pàtria. No van compendre que els catalans nacionals que som republicans, ho som, no sols per amor a la forma de govern republicana, sino també per amor a Catalunya. El resultat de la tàctita de les esquerres patriotiques va ésser l'Estatut, incomplet sens dubte, pero valuosissim, com Cambó mateix reconegué. La monarquia espanyola, ni que hagués entrat per aquest cami —cosa dificilissima— no hauria arribat mai tan lluny.

« De la dissort catalana —escrivia Cambó a dues passes de la mort— en tenim la culpa tots ». I encara deia que cal que tots els catalans ho reconeguem. Sota la generalitzacio de les culpes, hi ha el reconeixement de la culpa propia. I bé : que tots el patriotes de l'interior i de l'exterior, aprofitin les durissimes lliçons rebudes i evitin d'anar pels camins errats.

Si no ho féssim aixi, seguiriem senyalant amb tombes d'exili els fossars del mon.

✦✦✦

Home d'intens dinamisme; grand català; grand orador sense retorica; politic fort pero contradictori, amb més empenta que esma; financer desigual, i finalment afortunat en el camp de les empreses internacionals; protector generos de l'obra cultural catalana : heus aci com pot resumir-se la complexe personalitat de Francesc Cambó.

Ell representà une gran riquesa per al nostre poble. Pero un esmerçament defectuos de les seves qualitats va fer minvar el seu rendiment. Això que diem de Cambó pot dir-se d'altres catalans assenyalats de la nostra època. Esforcem-nos, d'aci endavant,a obtenir tot el rendiment possible dels nostres homes. Catalunya, per a refer-se i triomfar, els necessita tots.

Fa vuit anys...

Per J. RODRIGUEZ PAPASEIT

En el mes de febrer passat s'acompliren vuit anys del nostre exili. Quan, amb objectivitat, la historia en parli, es posaran de relleu el sens fi d'amargors i de dolors que hem sofert i que, malhauradament encara, sofrim els exiliats coneguts pel qualificatiu d'espanyols republicans.

Si durant els anys de guerra i d'ocupacio d'aquest país on ens haviem acollit, tinguérem de passar tota mena de calamitats i de sacrificis, en general, ja ho pressentiem ; pero el nostre desconsolament, la nostra desil.lusio i la nostra tristesa es produien en el moment de l'alliberacio en comprovar que malgrat la victoria de les armes aliades en nom de la democràcia, nosaltres, els exiliats republicans, si bé teniem llibertat, més facilitats i àdhuc més consideracions (sempre pero com a tals exiliats, com a pàries o apestrides) romaniem a l'exili i a l'interior d'Espanya es deixava surar un règim morbós d'idees i de concepcions que l'allemany, l'italià o el japones per a destruir els quals els Estats democràtics tinguren de realitzar els màxims esforços i sacrificis.

Fa vuit anys, doncs, que dura el nostre exili pero, en veritat, els que ens pesen més son els dos anys i escaig que portem d'alliberacio. I ens pesen, no sols pel fet d'ésser ja prou perllongada la separacio de la nostra estimada terra catalana sino perquè també aquest temps passa com un escarni a la sang vessada per compatriotes nostres en tots els fronts de combat, o maquis o en Centres de resistència, defensant els postulats que deien volguer restablir els dirigents de les Nacions Unides.

Vuit anys i tres de la nostra guerra en fan onze durant els quals el poble espanyol sofreix amb estoicisme la indiferencia burlesca dels « Grans », mentre l'escarnidud i el martirologi que el feixisme representa, encarnat pel Caudillo, sotmet el nostre país. Cada dia cauen patriotes republicans en la lluita constant per a fer desaparèixer el règim vergonyos del falangisme feixista el que té castrades les nostres joventuts amb l'opi de Déu, Pàtria i Franco i convertida Espanya en un immens camp de concentracio d'on sols pot sortir-se'n per ingressar als presidis, als Hospitals o als Cementiris.

Anys d'angoixa els nostres de desesperacio en molts cassos ; temps perdut que mai més recobrarem ; trocos de la nostra vida que han marcat damunt nostre els solcs de les inquietuts, de les necessitats, dels dolors que inexorablement ens envelleixen i fan blanquejar els nostres caps.

Fa pocs dies, amb motiu de la mort dels senyors Artemi Aguadé i General Pozas à Mèxic uns amics m'escrivien dient-me que durant l'enterrament d'ell un aquest comentari a la vegada ironic i terrible : « D'aci deu anys més ja estarà solucionat el problema dels republicans espanyols per... defuncio ».

S'atribueix a Churchill aquesta frase : « Quan el's Republicans espanyols es canvin de demanar la República, acceptaran la Monarquia ». La frase més que ironica és grotesca i vergonyant. Tot plegat ens fa pensar, en aquest nou aniversari, amb la sang generosa vessada i els sacrificis morals i materials realitzats per servir una causa que havia de retornar primer, la llibertat dels homes, després la lliure expressio dels pobles mitjançant l'autodeterminacio del règim que volguessin instaurar.

En acomplir-se els vuit anys d'exili no sabem encara si enguany ens serà possible retornar a les nostres llars, on mares, fills i germans ens esperen impacients per poguer-nos abraçar, o si més no, aquells que no hi tenen essers estimats que els esperin i son d'edat avançada, freturen per reveure la terra enyorada i poder-hi dormir el son eternal.

Mai, com ara, la nostra Pàtria pren tota la seva vigoria. Hem après a estimar-la més encara en el nostre allunyament. I és veritablement tràgic en aquest moment comprovar que son molts que miren les terres d'Amèrica com paissos de promissio, no per anar a redimir cap pecat sino per a poguer refer les vides destroçades davant la indiferencia, el despreci o el menyspreu d'aquells que ideologicament, moralment i humanament ens havien promés solucionar energicament el que avui constitueix encara un insult adreçat no sols al poble espanyol aimant de la llibertat sino al sistema democràtic de's mateixos vencedors en la darrera guerra.

Els nostres morts clamen venjança, els nostres vells demanen amb llàgrimes als ulls que vo'en anar a morir a la terra que els vegé neixer, les nostres mares ens criden i ens esperen, els nostres fills es debaten en la misèria, enmig d'uniformes i de sotanes, i e's nostres germans de l'interior, que segueixen lluitant, deixen trocos de la seva carn i de la seva vida en les presons i Comissaries franquistes o es morfonen per camps i ciutats i Hospitals infectes.

Caldria doncs que els nostres governants, en aques'a nova etapa que diuen emprendre per l'alliberacio de la Pàtria oprimida,

(passa a la segona plana)

L'OMBRA DE FELIP V...

Catalunya coneix aquests dies, a causa de la presència de Franco, una nova onada de repressio : milers de detencions « preventives »; cinemes que es converteixen en presons.

Mesures de seguretat... Per tant, s'ha dit i repetit que Espanya — « Una, Grande y Libre » — s'havia donat al franquisme.

Després, la premsa del règim dirà que, de nou, els catalans han manifestat llur adhesio al « Caudillo ».

...I malgrat l'atemptat mancat, i les morts ocasionades, el mon seguirà creient (!) que a la Peninsula no passa res !

DE CATALUNYA ENS DIUEN...

COMENTARI

La situacio alimentària ha millorat quelcom en el curs de les darreres setmanes gracies a l'ajut argenti. Aquest govern ha posat a la disposicio de Franco 1.600 milions de pessetes per a adquirir productes argentins. Els franquistes creuen que amb aquest cop de ma — oneros per a l'economia del pais — podran arribar fins a les properes collites que s'anuncien magnifiques.

Amb tot, cal observar que el cost de la vida és un 30 per cent més car que l'any passat. No cal dir que es que més se'n ressenten son les classes treballadores i els petits rendistes. La gent està aci francament indignada pel fet que els anglesos, unicament preocupats per llurs qüestions economiques, s'emporten d'Espanya aliments tan imprescindibles com arros, oli, mongetes, etc. Sense comptar, és ben clar, amb les « intervencions » de caire economic que es discuteixen amb els americans. El conveni que acaba de signar Franco amb Anglaterra — 25 milions de lliures — serveix a la premsa per a fer un gran ximxim. Aquesta operacio resulta financerament un greu gravamen per a la nostra economia ja molt apurada.

Es fa palesa la crisi industrial i les arribades de coto son tan escalonades que les fabriques nomes poden treballar dos dies a la setmana. Per altra part no hi ha ciment ni ferro, la qual cosa paralitza la construccio. El vestit, el calçat i la vivenda constitueixen el pesombre de la classe mitja i treballadora. La situacio, és, doncs, gravissima per al govern franquista i es creu que no podra ésser superada. Aci es creu que si Nord América apretés una mica, o simplement deixés de « negociar », el Dictador no sobreviuria gaire temps.

EMPRESES QUE TANQUEN

Per a fer-se carrec de la situacio només cal registrar el nombre de guixetes embargades pel fisc. L'Estat carrega el 80 % sobre les entrades ja prou minses dels establiments freqüentats pel poble, pels que nos fan estraperlo. Veus aci els cines que tenen la guixeta embargada pel fisc : Monumentaal, Condal, Avenida, Walkiria, Astoria, América, Iris, Eden, etc. I els bars-restaurants Dinamic, Moscatell, Montecarlo i Canarias. Han tancat les portes els dos Bars Automatic de la Rambla, la Maison Dorée, Luna, el café i el teatre Olimpia, i part del Café Espanol, La Pineda, El Clasico, etc.

PREMSA FRANQUISTA

« Diario de Barcelona », manté la mateixa actitud que l'A.B.C. de Madrid, és a dir, defensa Don Juan, encara que continua respatllant a Franco. Per aquest diari « la monarquia es hereditaria y ese principio consubstancial lo mantienen en Espana, y lo sancionan el Derecho y la costumbre ». I tot aixo ho aniran defensant « si Dios nos otorga vida y elementos de publicidad ».

El terrible « Correo Catalan » no sap què dir i fa filigranes per a no disgutar els lectors de les dues branques monàrquiques. En aquest diari un lector es queixa del retard amb què es rep la correspondència dintre de Barcelona. D'una barriada al centre les cartes necessiten cinc dies. Es que potser actua a Correus un gabinet negre ? Un altre lector, aquest de « Solidaridad Nacional », es queixa que des del 1946 els « productores » venen abonant el 4 % dels seus salaris amb destinacio a la « Prevision Social ». Malgrat el temps escolat encara no s'ha fet public el reglament d'aquest organisme. Segurament que el militar o el « jerarca » que n'esta encarregat no té temps més que per a traficar influències. No cal ésser exigent ! Un diari de Barcelona diu que segons les estadistiques fiscals hi 5.849 individus que tenen una renda superior a 60 mil pessetes. I entre ells 2.061 de 60 a 100 mil. Altres 35 depassen un milio anyal. Sense comptar — escriu — « las conocidas defraudaciones a la Hacienda ». « Diario Vasco » comenta pel seu compte aquestes dades aixi : « 35 millonarios nada mas ? No podemos creerlo ». Segons l'articulista de Barcelona un Nord América declarà que el que no s'ha fet millonari en aquests darrers deu anys és perquè no ha volgut. Hem d'aclarir, pero, que cal ésser falangista per a esdevenir milionari.

COMARCAL DE VERGES

Malgrat la fam i la penuria de tots ordres « Radio Nacional » es permet conrear la ironia. Llegiu, sino, el que l'speaker digué en l'emissio del 29 d'Abril passat : « Cadiz. — El sabado llegara a esta ciudad el Alto Comisario de Espana, en Marruecos, General Varela, acompanado de su esposa, para asistir a las ceremonias religiosas que tendran lugar el domingo con la participacion de todas las virgenes de la comarca ».

Un espectacle divertit de debo.

LES TRIFULQUES DE L'HUIDOBRO

No farem cap descoberta sensacional si afirmem que mai la Universitat de Barcelona havia arribat a un grau més baix que l'actual. La missio universitària ha estat prostituïda vergonyosament ; la inèpcia i el favoritisme regnen de manera absoluta ; la llibertat i la lliure iniciativa pertanyen a la categoria dels records. I, sense forçar gens la dosi, pot proclamar-se que només els ases i els cretins — gairebé sempre les dues coses agermanades — han suplert els homes que feren la gloria de la nostra Universitat Autonoma.

Breu : la Univesitat ha estat convertida en una mena de gran caserna, amb ribets de pensionat de quarta categoria

I com que el « glorioso movimiento » es féu per alguna cosa tothom ha de passar pel sedaç d'un Sindicato Unico Universitario, i als exàmens hi han assignatures de religio i educacio politica, siguin les que es vulguin les disciplines a què es destinin els candidats Un metge que no sapigués el « Crec en un Déu » seria un creti : un matemàtic que desconeixés l'heroicitat de Moscardo, mai podria ensenyar la més senzilla equacio.

Aquest any els cursos de « religio », i, sobretot, els d' « Educacion Politica » han estat d'allo més suculents. Les tres « eminències » que els professen son Emilio Huidobro (de la Facultat de Filosifia i Llettres), Jaime Algarre (de la Facultat de Dret) i l'inefable « hispanista » Eduardo Pèrez Agudo (que té molt de Pérez i molt poc de « agudo »). L'Huidobro ha fet dos cursos — que ell mateix venia als alumnes titulats « Conozcamonos » i « El comunismo depurado ».

Pero no creieu que l'Huidobro hagi parlat extensament. El pobre home no ha pogut dir res. A l'entrar a l'aula començava l'escàndol. A l'intentar parlar s'explicaven xistos verds. Tot seguit hi havia una cantada col.lectiva de « la Vaca lechera » i « Se va el caiman ». Tot aixo intercalat amb aplaudiments i xiulets et bombardeigs de xavalla i de cigarretes « Ideales » damunt el professor. S'ha fet tot, menys classe.

L'Huidobro de tant en tant intentava dir quelcom pero mai ningu va poguer sentir res. I una vegada que en un esforç extraordinari col.locà una frase :

— Permitid que os enseñe...

Un interruptor, ràpid, va anorrear-lo per sempre més :

— Al « Pompeia » ens serveixen millor !

ALI BABA I ELS QUARANTA MIL LLADRES

Tothom ho sap. Falangista és sinonim de lladre.

En tots els paisos civilitzats els lladres van a la preso. A Espanya els lladres els fan escarcellers i se'ls autoritza a robar tot el que poden i volen.

No creieu que fem frases més o menys efectistes. Voleur proves ? Voleu noms ?

Miguel Martinez Casas, actual Director de la Preso de Malaga, a base de fer morir els reclusos de gana — durant molt temps el règim alimentari s'ha composat d'ensiam i pastenegades bullides — ha adquirit diverses propietats a Buitrago i ha instal.lat a Madrid un pis que « *només* » li cos.a quatre centes mil pessetes

Ramon Caballero Gil, ho es de Puerto de Santa Maria. Els escandols a Puerto han estats extraordinaris. Darrerament els reclusos declararen la vaga de la fam El Director els forma al pati, al cap de quatre dies que durava la vaga, i els digué : « Quan us canseu, aviseume. Per la meva banda ordeno que esteu sense menjar tants dies com haureu fet la vaga de la fam ». Als vuit dies els metges de la localitat hagueren d'anar a ajudar el del Penal car en la majoria dels presos es trobaven en condicions fisiques lamentables.

Conrado Sabugo Collante, en fa a la Central de Gijon, on actualment s'hi troben 1.651 detinguts. L'alimentacio es composa exclusivament de cent cinquante grams de garrofes, cinquanta grams de castanyes i cent grams de pa diaris. Darrerament ha comprat una casa a Madrid, al carrer de Silvia, valorada en més d'un milio de pessetes.

Manuel Gimenez Varona, ha estat Director fins ara del Sanatori Penitenciari Antituberculos de Cuellar (Segovia). Acaben de destiturlo, després d'un motiu dels Presos davant l'Inspector Central de Presons. Als tuberculosos de Cuéllar se'ls donava ensiam bullit i una taronja, el mateix per dinar que per sopar. El Director ha confessat que, en efecte, aquest era el menjar que es servia als presos pero afegi que cada setmana trametia als funcionaris de la Direccio General de Presons José Moya Rodriguez (Inspector de Tallers Penitenciaris), Antonio Crejo Arrayas (Secretari Particular del Director General de Presons) Fabian Grinon (Cap de la Seccio de Personal) i Amancio Tome (Director de Practiques Penitenciaries), grans quantitats de sucre, sigrons, mongetes i llet condensada dels suministres destinats a l'alimentacio dels malalts i que els esmentats funcionaris venien d'estraperlo.

Per acabar d'arrodonir aquesta informacio esmentarem el nom de Siro Lopez Alonso, Director de la Preso Central de Dones De Puch València), a qui s'ha començat a instruir expedient per haver violat i fet abortar dues recluses de 15 i 17 anys. Abans, l'il.lustre Tirso, que en temps de la Republica fou expulsat del cos per immoralitats, havia comès altres abusos semblants i robat fins les estaques de l'establiment.

Tots els que coneixen les presons franquistes — i son tants a casa nostra ! — saben que podriem allargar aquesta llista fins a l'infinit.

Be és veritat, pero, que la moral cristiana ens imposa la més santa de les resignacions...

F. N. E. C.

Se'ns prega la insercio de la següent nota :

« El passat dia 23 d'abril va tenir lloc à Tolosa del Llenguadoc una assemblea de la F. N. E. C. per tal de renovar el Comité Local, acordant-se al mateix temps la seva ampliacio per a millor acomplir la seva tasca cada dia més àmplia i de més responsabilitat.

El Comité Local quedà constituit com segueix :

Secretari general, Pau Tresserres; Organitzacio, Marga Miro , Finances, P. Antic ; Cultura, M. Juvé ; Propaganda i Esports, C. Bagués.

Tots els estudiants catalans, universitaris o no, seran els benvinguts entre nosaltres.

AVIS

Els Serveis d'Ajut de la Generalitat comuniquen que tenen a la disposicio de l'interessada, o de la seva familia, uns documents vinguts de Catalunya a nom de Roser Gumbau i Bielsa, natural de Caseres (Tarragona).

L'Actualitat Politica

50.000 TREBALLADORS HAN REPTAT EL RÈGIM FRANQUISTA. — S'IMPOSA RECOLLIR EL FRUIT D'AQUESTA EXPERIÈNCIA LLUITADORA. — QUE ESPEREN LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS OBRERES PER A DECIDIR UNA ACCIO DECISIVA CONTRA EL FEIXISME ESPANYOL ? — CONTINUA LA PUGNA ENTRE MONARQUICS I FALANGISTES. — SAMUEL HOARE CONTRA UNA MONARQUIA IMPOSADA. — FRANCO CONTINUA MANIFESTANT-SE FEIXISTA. — ES CREU POSSIBLE UNA CANVI SUBSTANCIAL A ESPANYA. — FRANÇA, ANGLATERRA I NORDAMERICA DECIDIDES A LIQUIDAR EL FRANQUISME ? — ELS REPUBLICANS DAVANT D'UNA GRAN RESPONSABILITAT PELS PERILLS QUE S'ALBIREN.

EN EL CAMP MONARQUIC

Es va aguditzant la lluita entre els monàrquics i els falangistes fins a donar la sensacio que les distàncies que els separen es fan cada dia més sensibles. No manquen, pero, observadors diplomàtics que dubtent de la solidesa d'aquesta division. Sembla que les forces monàrquiques volen aclarir la posicio dels que s'han vingut proclamant adictes a don Juan i que, amb tot, continuen usdefruitant càrrecs en l'actual situacio. Servint-se de la darrera conminatoria del Pretendent s'ha fet saber que els que no segueixin aquella ordre seran inclosos en una llista negra, la qual tindria els seus efectes un cop restablerta la monarquia. De no resoldre's aquesta dualitat de disciplina, el seu front es veurà molt afeblit perquè perdria la confiança dels que consideren urgent l'enderrocament del règim. Els caldrà, doncs, triar entre Franco i la monarquia. Donem, ara, els noms de les personalitats més conegudes que gaudeixen actualment de bones prebendes : Fernàndez Ladreda, Benjumea, Artajo, Dàvila, Goicoechea, Solchaga, Varela, Sangroniz, Mateu i Bàrcenas.

Per la seva part Salvador Madariaga es mou activament en favor de don Juan. Es preval del seu ascendent en certs mitjans anglesos per a afavorir el que ell. « objectivament », en diu la millor solucio : la de don Juan. Per a l'exhome de la « tercera Espanya » es fà necessària una intervencio estrangera per a forçar la dimissio de Franco (adéu, « orgullo »). I que considerant a don Juan situat per damunt de vençuts i vencedors ell és l'ùnic que pot evitar una altra guerra civil. Doncs, els anglomonàrquics ja poden tirar al dret perquè Madariaga els promet la « solucion pacifica » tan desitjada. Cal observar, pero, que s'ha de tenir força imaginacio per a situar el Pretendent en la bella forma que ho fa l'ex-ambaixador. Els nostres lectors trobaran en aqueixa mateixa seccio el text del telegrama que don Juan envià l'any 1939 a Franco, peça comprovatoria de la bel.ligerància d'aquell. A més, és amb molta oportunitat que la premsa falangista recorda que don Juan té el carnet núm. 5 de la Falange.

Samuel Hoare ha publicat a « Le Figaro » un interessant article amb el qual es donen atinats advertiments als monàrquics. Segons l'exambaixador anglès el Pretendent cometria un greu error acceptant una restauracio de les mans de Franco. Aquesta imposicio — diu — seria, tard o d'hora, rebutjada pel poble. La monarquia, en tot cas, no hauria de tenir cap lligam amb els totalitaris i, és el poble l'ùnic que pot decidir sobre el rei. Samuel Hoare acaba recomanant als monàrquics que, en tot cas, val més esperar uns anys que no pas entrar per la porta de servei. Doncs, paciència i moltes migdiades, senyors, car ningù es creurà que el Duc d'Alba vulgui fer de « guerrillero ».

DOS TELEGRAMES...

« Generalisimo Franco, Burgos.
« Uno mi vox nuevamente a « la de tantos españoles para « felicitar entusiasta y reiteradamente a V. E. por la liberacion de la capital de España. « La sangre generosa derramada por su mejor juventud « sera prenda segura del glorioso porvenir de España, « Una, Grande y Libre. Arriba « España. — Juan de Borbon »

« A S. A. Real el Infante Don Juan de Borbon.
« Al recibir vuestro emocionado telegrama por la gran « victoria nacional, me es grato « recordar que entre esta juventud admirable, tan prodiga en el sacrificio, habeis intentado formar, solicitando « reiteradamente un puesto de « soldado. Por ella sera realidad « la España Una, Grande y Libre, que evocais. Arriba España. — Generalisimo Franco. »

Aquests telegrames foren cursats el dia de l'acabament de la guerra d'Espanya.

CONTRA DON JUAN

Franco autoritzà la publicacio dels dos manifestos del Pretendent (el del 1945 i el recent) a condicio d'acoblar-hi uns comentaris ben picants contra el seu opositor. Unicament l' « A. B C » de Madrid i « Diario de Barcelona » han renunciat a aquella « llibertat » perquè no han volgut atacar el Pretendent.

Com es pot suposar els comentaris organitzats son d'allo més sucosos. Segons « Ya » Franco donà al Pretendent la interpretacio del projecte de Llei de Successio... i amb la indicacio del seu candidat. Pero ara, en canviar les coses (el Pretendent ha fet el rebec, se'ls ha tornat roig, i potser i tot francmaço — diuen els falangistes —) i s'ha pogut comprendre el perill que comportava donar « a una sola persona » tot el pais. Els carlistes « unificats » estan contra Fal Conde (que a Montserrat ha cantat les glories de la llibertat... produint aixi la desgràcia del governador Barba) d'acord amb els falangistes i contra don Juan. Aquells li tiren a la cara la seva ascendència nascuda dels « tejemanejes urdidos en la càmara de Fernando VII moribundo ». I, a « tal padre tal hijo », els falangistes no permetran que es repeteixi la politica isabelina que abocà Espanya a una guerra civil, la qual acabà amb « una componienda con la Revolucion ». El « grande » marqués de Villamagna és l'encarregat d'escindir la noblesa Rebutja les pretensions del Duc d'Alba perquè no hi ha més solucio que la del propi Franco. On aniriem a parar si aquest — diu — no es premunis contra les vel.leitats liberals (?) de don Juan ?

El Pretendent, una mica embalat, es disposa a llençar llast per a escurçar les distàncies que el separen de Franco. No és pas qüestio d'utilitzar la paciència que li recomana Samuel Hoare. Franco ? No es pot negar — ha respost don Juan — que ha prestat bons serveis al pais. Plebiscit ? Ja s'organitzarà aixi que sigui al tron. Pacte amb els no-monàrquics ? Si em volen ajudar no els refusaré. Per altra part afegeix que rep moltes cartes d'exiliats (!). « I que me'n diu de la Repùblica ? ». Ah, no, res d'aixo ! El poble « y sobretodo el Ejèrcito lo impedirian ». I el que no s'ho vulgui creure que ho vagi a veure !

FRANCO S'EXPLICA

El « Caudillo » ha estat interviuat per un redactor del « Sunday Times ». Comença dient que el poble s'esverà un bon xic perquè es creia que Franco se'n volia anar, pero ara ha comprès que només es tracta de prevenir la seva no-immortalitat. El dictador voldria arranjar les coses, pero el Pretendent parla com un exiliat, no coneix res de l'interior i la influència i l'ambient de l'estranger no li deixen veure la veritat de les coses. Parlant de la llibertat que ha tingut la premsa per a comentar el seu projecte de llei ha dit que ha estat absoluta i que l'aparell estatal només exerceix una « lleugera vigilància » per a que la premsa no faci cap dany. Ell vol restaurar la monarquia, pero ùnicament el bo que ella donà en el « siglo de oro », car és qüestio d'estalviar al pais els vicis i les barrabassades d'ahir. Si, hi hauran llibertats, pero quan s'escaigui, de manera que quan es posin en marxa no s'aturin mai més. Cal anar a la segura ! Finalment aconsellà als anglesos que siguin guardades les diferències ideològiques que separa els dos pobles. « Tots allunyats, pero... que cada ù que faci el que vulgui ».

L'ACTITUD AMERICANA

No ens és possible reproduir avui interessants paràgrafs dels articles que Mac Maho, expulsat d'Espanya — ha publicat el « New York Post ».

Esperem ocupar-nos-en en una altra edicio. Observem que les seves informacions son absolutament controlades i tenen un gran favor dins l'opinio americana. El fet que aquest periodista és catolic i que en les seves primeres informacions es decantava un xic per Franco, les que ara ha publicat en plena llibertat constitueixen una terrible acusacio contra el règim espanyol.

L'actualitat, per a nosaltres, la constitueix el recent nomenament d'una figura destacada del Departament d'Estat — M. Culberston — per a dirigir a Madrid els afers nordamericans. Segons E. Weintal (« Newsweele ») aquest nomenament risca de fer aparèixer la Casa Blanca com menys rigida contra Franco. Cal — escriu — correr el perill de servir la propaganda franquista per a ontenir, en canvi, una posicio que acceleri la seva caiguda. Els americans creuen que la continuacio de Franco possibilita la creixença dels comunistes i prepara la guerra civil. D'aci la decisio d'obrar ràpidament mitjantçant contactes amb els nofalangistes i amb els no-comunistes. Acabada l'etapa dels verbalismes vindria ara la d'accio economico-financera. Es prometrien possibilitats als americans que vulguessin establir-se a Espanya i s'oferiria un programa d'ajut als que poguessin enderrocar Franco. Culberston està resoltament oposat a una restauracio monàrquica sense una prèvia consulta electoral.

Ara només cal saber si el programa economico-financier començarà des d'ara o després de la desaparicio de Franco. En el primer dels casos els americans caurien en el descrèdit i comprometrien la politica de Truman. Aquesta no pot — ni creiem que ho faci — consolidar Franco amb mesures « comercials ». Ens estimem més creure que és veritat tot el que extreiem de « Newsweele » i confiem que els EE. UU. voldran neutralitzar aquesta clau del Mediterrani que és Espanya, mitjantçant un govern lliure i independent.

I ELS REPUBLICANS ?

Els nostres lectors comprendran, després d'aquesta revista d'aconteixements, com és d'extremadament delicada la situacio actual. Hi ha un evident perill monàrquic amb possibilitats de sorpreses per part d'ells i de Franco. Els problemes internacionals, cada vegada més agreujats, també poden fer-nos oblidar perquè constituim una nosa. Cal estar molt atents per a que els monàrquics nos semblin els ùnics governants possibles. En alguns diaris estrangers, amics nostres, es nota cert desencant per la pressa d'alguns a festejar els monàrquics i pel que en diuen « relaxacio dels sentiments democràtics » del Govern. S'albira el perill que aci hem denunciat insistentment : donar massa sense compensacions. Bé és cert que se'ns assegura que el Govern ho té tot previst i que encara no és hora d'enssenyar les cartes. Està bé, pero no s'ha de deixar en l'ambient una sensacio de feblesa, ans al contrari, s'ha de possibitar un redreçament de l'entusiasme republicà dins i fora del pais, més encara a l'interior. I, no cal dir-ho, és necessari que el nostre front no ofereixi cap escletxa. Indalecio Prieto ha tornat a parlar contra el Govern, contra les institucions. Es pot considerar diversament l'obra d'aquests, pero al nostre entendre — i la immensa majoria dels republicans també ho creu aixi — decapitant les institucions en aquests moments lluny d'ajudar, com creu Prieto, la solucio del problema, no fariem altre que complicar-lo i fer impossible el futur republicà. Les institucions enterraren juntes i comités, el nostre front ha pogut — amb més o menys eficiència, amb més o menys errors — parlar un sol llenguatge davant del mon. Desaparegudes les institucions es crearia un mosaic de juntes i comités a cada localitat, car cada partit, cada matis, es veuria en cor de plantar una botiga. Per altra part, l'abdicacio institucional republicana no comportaria — com és natural — l'abdicacio de la institucio monàrquica. Aixi les coses, quedaria el camp lliure per als monàrquics, els quals ja parlen de constituir un govern. Qui pot argüir, per altra banda, seriosament, que un Govern no pot — si vol — actuar amb agilitat per a les solucions factibles d'ensorrar el franquisme ?

No se sap la reaccio de l'Executiva del P.S.O.E. davant l'actitud mexicana. El que si podem assegurar és que la majoria dels exiliats voldrien que s'aclaris aquesta confusio, car la darrera crisi féu nàixer l'esperança que el gran partit obrer, l'eix de la politica espanyola, oferiria una actuacio enèrgica de cara a una solucio del nostre problema. El fet que no existeixi sincronitzacio entre els socialistes de França i els de Mèxic, és un inconvenient que tots deplorem puix que a la llarga podria llevar vigor a llur responsabilitat governamental. Ja no cal dir el blanc que aquesta situacio representa per als amics i per als enemics Es de doldre que l'actiu lider socialista no es decideixi a venir a França per a liquidar aquest conflicte latent. No comprèn Indalecio Prieto el fet simptomàtic que tots els exiliats de França, els que viuen a la vora d'Espanya consideren necessàries les institucions ? Aquestes, està clar, han de correspondre amb la seva actuacio a l'adhesio que venen rebent reiteradament.

GRAND MOVIMENT VAGUISTIC

Franco, i amb ell molta opinio de l'estranger, haurà conegut amb estupor la noticia de l'important aconteixement obrerista d'Euzkadi. De resultes dels actes del primer de maig a Bilbao foren preses represàlies contra els que no s'havien presentat al treball : rescisio dels contractes de treball, sol.licitud individual de reingrés dins de deu dies (amb resolucio del Govern Civil), pèrdua de l'antiguitat dels readmesos i un certificat que especifiqui si l'obrer ha estat sancionat per la disposicio governativa.

Malgrat la radiacio repetida per part del Govern Civil d'una nota manant el retorn al treball, els obrers s'hi refusaren com a rèplica a les represàlies. Fou davant d'aquest fracàs que el Governador decidi fossin cridats els treballadors que gaudien de llibertat condicionada per a reingressar-los a la preso. Es aleshores que l'obrerisme basc cregué necessari respondre amb una manifestacio que demostrés la seva solidaritat inequivoca i aquesta recullì immediatament l'adhesio de més de quaranta mil obrers.

Es traslladà a Euzkadi tot un exèrcit repressiu. Els falangistes no amagaren les seves pistoles, i d'haver-se perllongat aquella tensio, haurien pogut derivar-se'n greus i insospitades conseqüències.

La vaga de Bilbao, i en un altre esglao, les que venen declarant-se a Barcelona, Manresa, Terrassa i Sabadell, son exponents d'un estat de coses francament insostenible Escriviem fa poc temps aci mateix que era impossible desvetllar l'opinio internacional a favor dels republicans sense la manifestacio a l'interior d'una fè republicana contra Franco. Veus aci, ara, la resposta dels nostres germans. Ells ens demostren que no ha mort l'esperit de lluita, que la democràcia republicana es manté en els cors. Deixarem passar aquest simptoma falaguer per a la Repùblica i enormement perillos per a Franco sense acudir urgentment amb tots els esforços disponibles per a recolzar-los i crear un clima peninsular solidari ? L'exemple de Bilbao obliga decididament als governs. Se'ns assegura que aquests estan absolutament disposats à seguir els imperatius de l'hora.

Ja no cal dir que tant l' « ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA », com « *la humanitat* » manifesten emocionades la seva simpatia als treballadors d'Euzkadi, per als quals reclamen el màxim de solidaritat efectiva, tant dels amics de l'interior com dels exiliats, i, en primer terme, els nostres governs.

I els organismes internacionals obrers, què fan ? Ens haurem d'acontentar amb una nota de simpatia com la que acaba de donar la « Federacio Mundial de Sindicats » ? No, no, i no. Aixi no es guanya cap batalla contra les restes del feixisme mundial. Cal una manifestacio més contundent. Què esperen els treballadors europeus almenys els europeus, per a decretar un atùr de treball d'unes hores per solidaritat ? Quan ens donaran la decisio de boicot contra el mercadeig amb el règim franquista ?

PER ACABAR...

Escrites les notes que precedeixen, ens arriben dos noticies — dos bones noticies — amb les quals volem cloure aquesta cronica.

La primera és que l'Espanya franquista ha estat exclosa de l'Organitzacio Internacional de Navegacio Aèria, la qual està celebrant el seu congrès a Monreal (Canada). Una vegada més es posa Espanya al marge del mon civilitzat per obra i gràcia del seu Dictador

Cincidint amb aquesta exclusio el Departament d'Estat nord-americà ha manifestat rotundament — per boca del seu porta paraula Mac Dermott — que la posicio dels Estats Units envers Franco resta la mateixa. « Les relacions politiques i economiques dels Estats Units i Espanya és impossible que siguin satisfactories tant que el règim de Franco restarà en el Poder ».

Potser seria hora, pero, que de les paraules passèssim als fets !

VIDA DEL PARTIT

CONSELL DIRECTIU A ANGLATERRA

Darrerament es reuni el Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a la Gran Bretanya. Assistiren a la reunió els Senyors Salvador Mitjà, Rafael Bori, Josep Pi i Sunyer i Albert Palaus. Va examinar-se la comunicació del Consell Executiu del Partit enviada a tots els Consells Directius de l'Esquerra, com també la nota-circular oficiosa del Directori. El Consell Directiu va enterar-se amb satisfacció de la decissió de centralitzar a Paris l'organització del partit aixis com també de la designació del Sr. Joan Sauret per encarregar-se de la direcció de les oficines centrals. El Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a Anglaterra prendrà totes les mesures que estiguin a la seva mà per tal de complimentar els acords del Comité Executiu.

El Secretari del Consell Directiu féu una exposició als seus companys sobre el pròper Congrés Internacional de partits liberals i demòcrates que deu celebrar-se a Oxford, al qual Esquerra Republicana enviarà una delegació. S'aprova el text del misatge a trametre al Congrés en nom del nostre partit.

Seguidament es prengueren una seria d'acords de caire administratiu i de Tresorerie.

REUNIO DE MILITANTS A LA GRAN BRETANYA

Degudament convocats pel Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a Anglaterra, tingué lloc el diumenge dia 30 de Març, una reunió de militants del Partit. Assistiren a la mateixa el Sr. Carles Pi i Sunyer membre del Consell Executiu, els membres del Consell Directiu de l'Esquerra a Anglaterra i molts dels nostres militants residents a les Illes Britaniques.

Trobant-se de pas per Anglaterra, va assistir també a la reunió el Sr. Josep M. Espanya, Diputat al Parlament de Catalunya i ex-Conseller de Governació del Govern Català. El Sr. Espanya, adreçà unes paraules de salutació en nom de l'agrupació d'Esquerra Republicana de Colombia de la qual ès President fent elogi de l'actuació del nostre Partit i dels seus homes representatius. Li contestà en nom de l'Agrupació d'Esquerra Republicana de Catalunya a Anglaterra el Sr. Salvador Mitjà, el qual agrai la salutació dels companys de Colombia i pregà al Sr. Espanya que, de retorn, correspongui a ls bons de retorn, correspongui als bons desitjs dels nostres amics de Colom-

Tot seguit el Sr. Carles Pi i Sunyer féu un breu resum de la situació politica en el moment present, senyalant que poques vegadas en la seva historia el poble català ha passat per moments tan difícils pero expressà el convenciment de que al fi triomfarien els nostres ideals si ens mantenim fidels a Catalunya i la Repùblica. El Sr. Carles Pi i Sunyer feu un curt esboç dels punts que pensa tractar en la conferencia pùblica que deu donar el dia 19 del corvent a Paris. Després de les paraules del Sr. Carles Pi i Sunyer, tingué lloc una discusió sobre la situació politica en l'hora present, principalment en relació a Catalunya, observant-se una gran coincidéncia de criteri en el sentit de que el nostre Partit no deu desaprofitar ocasió que es presenti per refer inmediatament els seus quadres a l'interior tota vegada que sols en el cas de que l'Esquerra i en general les forces democràtiques nacionalistes catalanes sapiguen la força real que tenen en el pais, podràn evitar-se les maniobres anti-catalanistes i anti-republicanes.

Es demanen noves de...

Ramon Serra Juanola de Sant Farriol (Girona), de 28 anys d'edat. Totes les persones que siguin susceptibles de donar-ne alguna referència son pregades de fer-ho adreçant-se a Pere Ortiz 29 bis, chemin des Rêves, Montpellier (Hérault).

ACTES COMMEMORATIUS DEL 14 D'ABRIL DE 1931

A Montpeller, Conferència de Miquel Guinart

Organitzat pel Comité d'E. R. de C. de Montpeller, se celebrà un acte commemoratiu d'aquesta diada el dia 13 a la tarda, al seu estatge social, que estava totalment ple d'associats i families.

Després d'unes frases al-lusives i d'uns mots de presentacio del conferenciant que pronuncià el senyor Jaume Foguet, President del Comité, el diputat al Parlament Català senyor Miquel Guinart començà la seva dissertacio.

Quan Macià — digué — proclamà la Republica Catalana, no suscità cap reaccio contrària. Si les dretes varen mantenir-se reservades va ésser més a causa del contingut social del Partit que seguia al senyor Macià que per disconformitat amb aquell esdeveniment. En tot cas, remarca l'orador, la massa treballadora va manifestar la seva adhesio al nou règim català. Diu que aquesta adhesio no hauria pogut obtenir-se durant les anteriors dècades. Ja, Pi i Margall havia constat en els seus articles de « El Nuevo Règimen » que la ideologia catalanista havia arrelat, solament, en alguns « sectors cultes ».

Coromines i els patriotes que l'acompanyaven en la direccio de l'antiga Esquerra (l'U. F. N. R.) va donar-se compte amb angoixa, com després d'alguns èxits efimers, aquella organitzacio, no sols no aconseguia incorporar-se els obrers catalans, sino que lentament anava reduint el nombre d'adherents. Aleshores Coromines va tenir una iniciativa molt arriscada, sobretot pel seu prestigi politic : la de coaligar el Partit que ell representava amb el Partit Radical. Aquesta decisio va motivar la baixa de l'antiga Esquerra de Layret, de Rovira i Virgili i de tots els redactors, en bloc, de « El Poble Català ». El « Pacte de San Gervasi » va fracassar sorollosament, l'U. F. N. R. va disoldre's i el seu cap, va retirar-se a casa seva, on permanesqué vint anys allunyat de tota activitat politica.

Seguidament, l'orador s'ocupa de la darrera etapa de l'actuacio del Dr. Marti Julià que constitueix — diu — un dels casos més provats d'abnegacio. Recorda que a la reduida tertulia de cada vespre, al pis del carrer de la Canuda que ocupava aleshores la « Unio Catalanista », l'il-lustre patrici inquiria obsessionadament quines eren les al-legacions dels obrers que coneixiem, per a justificar llur hostilitat o llur indiferència vers el nostre problema nacional. Un dia li vàrem dir que ells consideraven que la Pàtria de tots els homes era el Mon, i el Doctor va reaccionar ràpidament amb aquesta resposta : « La pàtria és quelcom que s'estima. Si ells no tenen cor per a la seva, que és tan petita com pot ésser que en tinguin per al mon sencer ? »

Per a satisfer aquests neguits seus — explica Miquel Guinart — varem posar-lo en relacio amb uns contramestres i uns dirigents sindicals del Clot que varen quedar guanyats ben aviat per la poderosa intel-ligència i la suprema bondat del President de la « Unio Catalanista ». Tant és aixi, que li pregaren d'ocupar la tribuna de llurs Centres Sindicals.

Lairet i Companys varen ocupar, també, una part important en la recensio del conferenciant, relativa a les figures de la democràcia catalana que havien actuat en sentit pràcticament « intervencionista » prop dels nostres proletaris.

Ells dos, i, sobretot, Macià foren els que indubtablement aconseguiren una superior eficàcia. Es per aquesta tasca coordinadament prosselitista en una mateixa direccio, de tots aquests patricis il-lustres que va ésser possible el 14 d'abril, que la voluntat total del poble català se sentis compenetrada amb la instauracio de la Republica Catalana.

L'ordor entra a historiar les diverses emocions d'aquells tres dies memorables que visqué el règim que Catalunya va voler donar-se ara fa setze anys : la joiosa commocio popular, al nostre pais ; l'aversio que despertà a Madrid, la repressio folla que disposava acceleradament el ministre de la Governacio espanyol ; la comissio de ministres que vingueren a advertir al senyor Macià de la tragèdia que es preparava ; les profundes inquietuts del nostre President i la dificil prova en què aquella situacio sotmeté el seu sentit de responsabilitat ; els assessoraments que instà de reconeguts compatriotes, i, finalment, la transaccio catalana a base de la formula de la Generalitat que poca gent coneix que va ésser proposada pel nostre estimat amic Rovira i Virgili.

Ja fa vuit anys que l'enderrocament de la Republica espanyola comportà també el de la Generalitat. En les runes de l'una han quedat barrejades les runes de l'altra.

En el nostre cor de catalans — conclou el conferenciant — potser s'ha extingit la passio. Els sofriments, les misèries, les al-lucinants experiències viscudes no son segurament les propicies als sentiments arborats. Pero la nostra consciència d'homes i de poble dicta a tots els catalans nacionals la impertèrrita fidelitat als ideals de sempre. Wells ha dit que un poble només té dret a existir si « sap » que existeix. Milions i milions d'habitants de pobles, colonitzats o no, — diu — no tenen consciència de llur existència i per aquesta rao no els puc considerar en cap cas, sotmesos.

El nostre cas no és pas aquest !

En acabar la seva dissertacio, el nostre amic Guinart va escoltar molts aplaudiments

Per a finalitzar l'acte el nostre correligionari H. Roura va llegir dues poesies originals que li valgueren generals felicitacions.

Al vespre se celebrà l'anunciat sopar al « Restaurant Alsace » que va ésser molt concorregut. A l'hora dels brindis, el Sr. Nogués i Biset, Vice-President de les Corts i el Sr. Foguet pronunciaren algunes paraules evocadores d'aquella diada que en el nostre record serà sempre immoridora.

A BEZIERS,

Lliurament de la Bandera Catalana

Coincidint amb la commemoracio de l'aniversari del 14 d'abril, les dones esquerranes de Béziers feren lliurament al nostre Comité d'una magnifica bandera catalana.

Una nombrosa assistencia omplenava la sala d'actes del Café Glacier. A la Presidència, a més de la bandera de les JEREC, hi havia la nova bandera, al centre de la qual pot llegir-se, en lletres brodades, la següent inscripcio : « Esquerra Republicana de Catalunya a l'Exili — Béziers ».

La senyora Maria Sol, en nom de les dones adherides i simpatitzants, oferi la bandera amb sentides i emocionades paraules.

Isidre Granada, en nom del Consell Directiu i de tots els militants, li donà les gràcies. Feu remarcar el simbolisme de l'acte i la seva profonda significacio en constatar que les dones catalanes (les quals per llur condicio son les perpetuadores i continuadores de la nostra raça) en els moments crucials que Catalunya traversa i malgrat els vuit anys d'exili, demostren que mantenen viu, no sols l'amor a les coses de la terra, sino també la confiança en els idéals del nostre Partit, com ho palesa l'acte exemplar de les dones del Comité de Béziers d'ofrenar a aquest una bandera confeccionada per elles.

En esguardar la senyera — continuà — en les reunions i en els actes que ens restin celebrar a l'exili, recordarem amb mes intensitat encara la nostra enyorada Catalunya i la necessitat de treballar i de lluitar per ella per a fer-la gran i lliure.

El Sr. Rodriguez Papaseit prengué la paraula per a significar el sentit de la diada que commemoràvem. Referint-se al nostre Partit expressà la necessitat d'enfortir-lo i de situar-lo a l'altura que les circumstancies exigeixen.

Al.ludi a continuacio la diada del 14 d'abril i a la intervencio dels homes del nostre Partit en la proclamacio de la Republica.

Dedicà uns mots a l'acte que es celebrava i expressà la necessitat que la bandera catalana que les dones ens oferien sigui un espero més per prosseguir la lluita i morir, si cal, per Catalunya i la Republica.

Acabà el seu discurs amb vibrants paraules. Cal lluitar — digué — malgrat els detractors puix d'aquests mai no en manquen. Pesi a tots els atacs, quan els ideals son purs, només el triomf pot coronar-los.

El Sr. Hilari Salvado començà al seu parlament dedicant uns mots al lliurament de la bandera i recordà temps llunyans que les ensenyes catalanes eren motiu d'incidents hostils quan apareixien pels carrers de Barcelona, a causa del poc catalanisme dels mateixos catalans. Recordà l'aprehensio de la classe obrera catalana envers el moviment catalanista encarnat aleshores per la Lliga Regionalista, repulsa justificada, puix aquest Partit no vacil.lava en emparar-se del catalanisme per treure beneficis a favor d'una determinada classe social.

Evocà el 14 d'abril i el gran miracle de Macià en vincular el moviment obrer al catalanisme i, més concretament, al nostre Partit, puix l'Esquerra tot i no éssent un partit de classe és profondament obrerista com ho demostra el fet que posant a la pràtica els seus principis, aprovats en el moment de la constitucio, els resultats que se'n deduirien no envejarien res a les més avançades realitzacions que pregonen els partits obrers.

Es referi també a la proclamacio de la Republica Catalana i als motius que obligaren a Macià à cedirla a canvi de la Generalitat, per concloure en la necessitat que els catalans sentin el catalanisme nacional i tinguin com a ùnica bandera la de les quatre barres. Amb una glosa dels versos de Maragall del Cant de la Senyera acabà el seu discurs.

Tots els parlaments foren llargament aplaudits.

Amb breus paraules, la Presidència clogué l'acte i, seguidament, fou servit un vermout en el transcurs del qual, foren recitades poesies i cantades cançons adients pels Srs Badia i Valls, els quals reberen les felicitacions dels assistents.

L'acte, d'una intensa emocio, finalitzà amb el cant de « Els Segadors ».

A CAVAILLON (Vaucluse)

A Cavaillon ha tingut lloc un acte d'afirmacio antifeixista en commemoracio de l'adveniment de la nostra Repùblica, patrocinat per les forces democràtiques franceses i les delegacions dels Partits catalans i espanyols a l'exili. Per E. R. de C. féu us de la paraula, el nostre amic Francesc Altadill, el discurs del qual fou molt aplaudit.

PIRINEUS ORIENTALS
NECROLOGICA

El passat divendres, 16 de maig, morí a Perpinyà Pere Arboix Salami. Antic i entusiasta militant d'E. R. de C., Pere Arboix era un dels més ferms militants de les comarques del Llobregat. Encar que nascut a Banyoles, fèia llarg temps que havia fixat la seva residència a San Feliu de Llobregat, on havia òcupat, en representacio del nostre Partit, els càrrecs de Conseller Municipal i Alcade de dita localitat.

Fèia ja un cert temps que la seva salut tenia molt a desitjar, fins que una angina de pit tallà en sec la seva vida que havia estat enterament consagrada a les activitats politiques dins E. R. de C.

L'enterrament constitui una gran manifestacio de dol. Un gran nombre d'amics del finat l'acompanyaren fins a la seva darrera estada, a més d'una molt nodrida representacio dels militants d'E. R. de C. del Departament, presidits pels Srs. Santiago Vila, del Consell Directiu a França, Francesc de P. Jené, Andreu Ulldemolins, Julià Gual del Comité Departamental. L'ex-Conseller de la Generalitat, Sr. Marti Barrera, amic intim del nostre malaguanyat amic, presidi el dol en companyia d'uns familiars del desaparegut.

En acomiadar-se el dol, el Sr. Francesc de P. Jené tingué unes paraules que posaren de relleu les virtuts civiques que adornaven a Pere Arboix, fent palès als familiars presents, i a la vidua, resident a San Feliu de Llobregat el més sentit condol en nom d'E. R. de C. i de tots els amics alli presents.

Que la terra sigui lleu a Pere Arboix.

MONTPELLIER

El Comité Local d'E. R. de C. fa avinent als seus militants que tots els primers dissabte de cada mes es reunirà una assemblea general de militants, a l'estatge social, a dos quarts de deu del vespre. No es convocarà individualment.

J.E.R.E.C.

REUNIO DEL PLE CONSULTATIU A FRANÇA

En execucio de la resolucio adoptada en el darrer Ple Consultatiu de les J.E.R.E.C. celebrat a Pepinyà, el proper diumenge dia 25 de maig, tindrà lloc a Montauban (Tarn i Garona) una nova reunio dels Organismes de França constituits en Ple Consultatiu.

Tots els Comités Departamentals, Locals i Delegacions, que ja hauran rebut directament la convocatoria amb el corresponent ordre del dia son pregats d'enviar a l'esmentada reunio els seus delegats, tenint en compte que el nombre d'aquests no està subjecte a cap limitacio.

La importancia dels temes a discutir ha de fer comprendre a tots els Comités i Delegacions que és necessària la presència del major nombre de delegats posible, a l'objecte de poguer determinar exactament el criteri de les J.E.R.E.C. a França.

A LA GRAN BRETANYA

»El Comité Internacional de la «National League of Young Liberals» va adreçar-se a la Delegació de les J.E.R.E.C. a la Gran Bretanya per tal d'invitar els seus membres a la Conferència Internacional de la Joventut Liberal que es celebrarà a Cambridge del 23 al 27 d'agost del 1947.

El Sr. Albert Palaus membres de les J.E.R.E.C. i Delegat de les mateixes al Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a la Gran Bretanya formarà part del Comitè preparatori de la Conferència que es celebrarà a Cambridge».

Fa vuit anys...

(ve de la primera plana)

es despullessin de tot l'estèril, caduc i enfarfagos i es donguessin ben bé compte que el nostre poble fa ONZE ANYS que té les llagues obertes sense que ningù s'hagi cuidat, fins avui, no sols de guarir-les sino almenys de cicatritzar-les ; que pensin que si per comoditat, inèrcia o incapacitat facilitessim una perllongacio de la seva tràgedia el mal es faria incurable i, en la desesperacio, el poble es llançaria a les primeres mans que li oferissin una hipotètica possibilitat de guariment en extirpar el microbi del falangisme feixista dirigit per un dels mes autèntics cirminals de dret comù.

Fem doncs, tots plegats els possibles per retrobar el bon cami de la comprensio, de la responsabilitat i de l'experiència per no haver de comentar des de l'exili un altre aniversari dels nostres dolors. Aixo voldrà dir que els germans que romanen a la Pàtria esclavitzada hauràn recobrat la llibertat i que tots junts recomençarem a edificar una Catalunya gran, lliure, i republicana on tots els ciutadans disfrutin sense excepcio de classe ni de casta de la llibertat, de la Justicia i de l'equitat, virtuts, aquestes, tan proverbials i tradicionals en el poble Català, quan es regeix per lleis establertes per la seva propria voluntat com escau a Pobles com el nostre de tan vella i magnifica historia.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5000

3937

la humanitat

B.D.I.C

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redacció
15, rue Ecole de Droit,
MONTPELLIER
Administracio :
36, rue des 3-Journées
PERPIGNAN
Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Elne,
PERPIGNAN (P.-O)
Compte de cecs postals
no 57.675 Montpellier

2ª EPOCA – Nº 69 – 12 de JUNY del 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — Director : Emili VIGO — PREU : 5 francs

S'ANUNCIA A TOTA ORQUESTRA QUE la Llei de Successio de Franco sera plebiscitada el 6 de Juliol.

Com si el MON democràtic pogués prendre's seriosament una comèdia tan grotesca i tan absurda

EDITORIAL

Una situacio perillosa

A ningú que segueixi amb un mínim d'atenció el desenvolupament de la política catalana i espanyola se li amagarà que estem vivint un moment particularment greu. El règim feixista es perllonga a la Península a l'ampar de concomitàncies interiors i exteriors, de la greu situació internacional i del menyspreu absolut que inspira a Franco el sofriment del seu poble. La vergonya continua — qui pot dir-nos si per molt o poc temps ! — i els símptomes de cansanci entre els oposants al règim es manifesten d'ací d'allà.

No volem minimitzar el que té de perillós aquesta situació ni el que resulta d'indignant l'estancament actual de l'afer espanyol. Entorn de la situació que està creant-se, hom pot especular-hi llargament i, sobretot, el front d'oposició al feixisme pot sortir-ne greument debilitat. D'ací que els Partits que de debó compten amb una força i, per tant, amb una responsabilitat davant el nostre poble, estiguin obligats a esguardar la situació cara a cara. L'Esquerra ho féu setmanes enrera quan, a Paris, Carles Pi i Sunyer fixava la posició del nostre Partit. No era, la seva, una conferència limitada à l'anècdota d'un moment sinó que pretenia — i assolí plenament — definir la nostra posició en l'hora que estem vivint.

De llavors ençà els fets han conferit a la posició de l'Esquerra evidents motius de justificació. I els actes darrerament portats a terme pel nostre Partit, tenint ben en compte l'estat d'esperit dels seus militants, especialment recullit pel nostre Secretari General, Josep Tarradellas en els seus darrers desplaçaments, palesen que el pensament exposat setmanes enrera constitueix una línea de conducta que entenem seguir amb la màxima fidelitat.

Pel que fa referència a la política republicana, publiquem en aquest mateix número una lletra que, dies enrera, el nostre Consell Executiu adreçà i lliurà al President, Rodolf Llopis. Reafirmant una posició coneguda, l'Esquerra demana un mínim de cohesio i solidaritat entre totes les forces que composen l'actual Govern. I demana, sobretot, que es tingui informada l'opinió republicana. No volem rigidismes ridículs ni tampoc que es cridin a tort i a dret coses que la discreció imposa silenciar. Però tampoc som partidaris que tothom es produeixi com si cap compromís ens lligués a una empresa comuna i que es mantingui un silenci massa absolut. Tenim entès — i ens plau fer-ho constar — que l'entrevista sostinguda per Rodolf Llopis i el nostre Consell Executiu fou altament interessant i que el Cap del Govern donà precisions força satisfactòries amb referència a les activitats que es porten a terme d'acord amb el programa que s'estructurà quan va constituir-se l'actual Govern. El que passa — i és el que caldria que tothom tingués en compte — és que la lleialtat dels republicans no és en absolut compartida per aquells altres que, dient-se opositors a Franco, no voldrien altra cosa que una perllongacio, amb nom diferent, del seu règim i un canvi presidit per l'arbitrari, sense la més lleu garantia. A aquesta política entreguista, els republicans que tinguin el respecte de la seva dignitat personal i política no poden avenir-s'hi de cap de les maneres. Es partint d'una consulta — neta i garantitzada — a la voluntat popular que podrà solucionar-se el problema espanyol i no col.locant el país, com molts voldrien, davant un fet consumat.

També el Consell Executiu ha pogut ocupar-se àmpliament — i davant àmplies informacions vingudes dels nostres companys de l'interior — de política catalana, sobretot de política a Catalunya. El criteri exposat pels nostres companys, coincident en absolut amb l'exposat per nosaltres, ha permès a l'Esquerra d'adoptar una línia de conducta que serà feta pública en la seva hora oportuna. Amb tot, que ens sigui permès dir que, entenent servir amb la màxima voluntat una concepció unitària de la lluita per al restabliment de les nostres llibertats, no ens prestarem a cap maniobra ni a cap confusionisme. Volem la unió amb tots aquells que, de debó, aspiren al restabliment de las nostres llibertats, però volem que de les paraules es passi als fets i que la lleialtat presideixi totes les relacions. Ara bé ; no ens prestem més a fer el joc d'aquells que, en nom de la unitat, cerquen coses molt menys nobles i elevades. Es hora que la política catalana cobri categoria i franquesa i per la nostra part, juntament amb els que trobin afinitat en el nostre pensament, farem tot el que sigui possible per a què la premisa esdevingui realitat.

Repetim-ho. No perquè el moment sigui greu i confusionari hem de voler eludir-lo. Els grans Partits palesen el seu valor en les hores difícils i han de definir-se davant totes les contingències que puguin presentar-se. Nosaltres bé ho hem fet així i entenem continuar fixant la nostra posició, plagui o desplagui, en totes les circumstàncies que ens depari l'actual situació de la política catalana i republicana.

E. R. de C. al Cap del Govern de la Republica

El Consell Executiu d'E. R. de C. compost pels Srs. Josep Tarradellas, Secretari General, Carles Pi i Sunyer, Miquel Santalo i Joan Sauret, ha lliurat la següent lletra al Cap del Govern de la Republica, Sr. Rodolf Llopis :

Excmo. Sr. D. Rodolfo Llopis,
Presidente del Gobierno de la Republica Española.

Excelentisimo señor,

En cuantas ocasiones el interés de la causa de la República lo ha damandado, Esquerra Republicana de Catalunya se ha dirigido a aquellos que por su posicion y autoridad correspondia, exponiendo franca y sinceramente su pensamiento, convencido al hacerlo asi de servir los ideales y propositos que nos son communes.

Con espiritu se dirigió en 10 de Agosto de 1946 a S. E. el Presidente de la Repuública y al Jefe del Gobierno. Con el mismo sentido se dirige ahora a V. E. como Presidente del Gobierno de la República para manifestar-le la inquietud que sentimos ante ciertos aspectos de la situacion actual. De todos es sabido y especialmente de S. E., con que correcta y voluntariosa actitud nuestro Partido contribuyo a la constitucion del Gobierno actual. Al producirse la crisis que hubimos de juzgar grave para la República, Esquerra Republicana de Catalunya fijo su posicion en la forma que a nuestro leal entender el momento y la razon aconsejaban, procurando que como consecuencia de ella no quedasen alejados de las instituciones elementos y fuerzas pertenecientes al campo republicano y procurando, asimismo, facilitar la salida a la actual situacion española y rápido termino del régimen franquista, mediante un método auténticamente democrático de conformidad con el acuerdo de las Naciones Unidas. Representados en el Gobierno desde el momento de constituirse, nuestra lealtad para el mismo ha sido sincera y completa. Esta misma lealtad es la que hoy nos hace manifestarle la honda preocupacion que sentimos. Va anteriormente en el Consejo de Ministros celebrado el 9 de abril, don Miguel Santalo, que como Ministro nos representa, se hizo eco de estas inquietudes pidiendo una definicion más concreta de la politica del Gobierno, tanto en el aspecto internacional como en relacion con el interior. Y es con el mismo espiritu que en nombre de nuestro Partido nos dirigimos a S. E. para insistir en dichos puntos de vista, cuya justificacion a nuestro juicio comprueba y refuerza el tiempo transcurrido, haciendo su solucion cada vez más necesaria y apremiante.

Para nosotros el Gobierno de la República representa — y deberia representarlo para todos — no tan solo la continuidad de un régimen legitimo, sino además el vinculo e instrumento de unidad de la causa republicana. Constituye la base de acuerdo entre sus diversos sectores, de manera que guardando cada uno sus propios principios y peculiar fisonomia, convivan en un terreno común de armonizacion de pareceres y actuacion conjunta. Si ésta es la caracteristica fundamental del Gobierno, fácil es de comprender que mas prestigio y fuerza tendrá cuanto mas se presenten unidos los elementos que lo constituyen ; y estará revestido de menos autoridad y valor representativo si le falta dicha adhesion. Y en este respecto nos duele tener que constatar que no todos los partidos y sectores que comparten la solidaridad gubernamental valoran y cumplen suficientemente este imperativo que constituye la premisa ineludible de una actuacion vigorosa, eficaz y de resultados positivos.

Elementos representados en el Gobierno obran y actúan como si no lo estuviesen, fijando actitudes que desorientan e inquietan a la opinion republicana; otros elementos ligados asimismo a la responsabilidad conjunta, con sus juicios recelosos y de descrédito. Es evidente que el clima de confusion y de desconfianza asi producido no ayuda a mantener la autoridad del Gobierno ni la moral ambiente. Es por ello que nuestro Partido se dirige a S. E. para manifestarle que a criterio nuestro es indispensable y es urgente que el Gobierno de la República quede inequivocamente investido ante la opinion republicana y la internacional de la mayor autoridad que le dé la solidaridad efectiva, explicita y pública, no tan solo de los Ministros que individualmente lo integran, sino también de los partidos y organizaciones por ellos representados. No dudamos, Señor Presidente, que una actitud firme y resuelta de S. E. y de todo el Gobierno para exigir lo que además de ser en todos un inexcusable deber de leatad politica constituye la mayor fuerza para la reconquista de la República, habria de encontrar una amplia y profunda corriente de adhesion y de fe que facilitaria el logro de nuestras aspiraciones.

Una de las causas que más contribuyen a fomentar el ambiente de dudas, equivocos y recelos, es el desconocimiento por parte de la opinion de cual es la actitud del Gobierno y la real situacion de nuestra causa ante los diversos y complejos problemas que la necesidad de liquidar el régimen franquista plantea. No se nos escapan ni la dificultad ni el peligro de actuar con inconsciente ligereza en cuestiones de indole tan delicada ; sabemos que un cierto grado de discrecion no es solo conveniente sino indispensable. Al dirigirnos a S. E. no pedimos ni pretendemos que se diga más de lo que pueda decirse. Pero lo que es posible decir conviene que sea dicho. Precisamente por ser tan intrincadas y difíciles las cuestiones con que tenemos que enfrentarnos, es más necesario que el Gobierno tenga respecto a ellas una linea politica concreta y clara que armonice los principios con las realidades, la firmeza con la comprension ; y que este pensamiento de táctica resultante del contraste de criterios de todos los partidos y organizaciones representados en el Gobierno sean por todos reconocidos, acatados y servidos.

No se nos oculta tampoco, que en el proceso politico que ha de permitir la liquidacion del régimen franquista no todos los factores que pueden influir en ella quedan circunscritos al campo republicano; precisamente por ello es aún más obligado que todos conozcan la situacion actual y la posicion respectiva de todos los elementos politicos que en ella intervienen. Si las instituciones republicanas en su loable y noble deseo de facilitar la pronta liquidacion del franquismo están dispuestas a hacer substanciales concesiones para dar una salida autènticamente democrática a la angustia y dolor de nuestros pueblos, y en contraste con su franca actitud encuentran en elementos politicos no pertenecientes a nuestro campo nuevos obstáculos, exigencias inaceptables y correspondencias poco leales, la opinion republicana tiene derecho a saberlo y es conveniente que lo sepa. Si mientras la República quiere facilitar la soucion del problema español dentro del marco del acuerdo de las Naciones Unidas, otros elementos no republicanos a peser de haber dicho verbalmente y a fines de propaganda que lo aceptaban, lo que realmente persiguen es dificultarlo y desnaturalizarlo, no ha de haber inconveniente sino ventaja en presentar los hechos tal com son ante la opinion propia y la internacional. Porque asi la República, a la razon y a la justicia de su causa añade las pruebas de que nadie la gana en la adehsion y sincera apoyo a las propuestas que permiten dar salida al problema hispánico por caminos de paz y de concordia y por el método democrático de consulta a la voluntad popular.

La hora actual es seria y dificil ; por serlo hay que evitar toda desorientacion que pueda constituir fermento corrosivo de descorazonamiento. Mejor es aceptar la situacion real que pretender ignorarla. Si la confusa incertidumbre es siempre el peor enemigo de la moral colectiva, el mejor remedio está en acabar con ella dando a conocer a la opinion aquellos hechos y elementos de juicio que le permitan hacerse cargo de la realidad tal como verdaderamente es. Si se le dice la verdad es seguro que sabrá comprenderla y ajustar su voluntad y sus actos a las exigencias de la situacion. Sin peligro alguno de que ello pueda ser causa de flaqueza ni de desánimo. Al contrario. Son los republicanos hombres de temple recio, fortalecido aún por las inclemencias de la adversidad inmerecida; y si se les daba pleno conocimiento de las realidades que juegan en el problema hispánico ,si podian constatar que ante ellas el Gobierno de la República tenia un pensamiento común, si comprobaban que todos los partidos y organizaciones representados en el Gobierno lo servian con espiritu de solidaridad y disciplina, es seguro que habrian de encontrar en estos hechos el mejor estimulo para mantener su fe y esperanzas, para redoblar su voluntad y sacrificios. Con ello ciertamente nuestra causa ganaria en fuerza y eficacia y el Gobierno en autoridad y prestigio. Por creerlo sinceramente asi nos dirigimos a S. E. en nombre de Esquerra Republicana de Catalunya con la confianza de que el Gobierno de la República querrá recoger y examinar las ideas y aspiraciones que elevamos a su consideracion.

Paris, 3 de Junio de 1947.

Consejo Ejecutivo :

Josep TARRADELLAS, Carles PI i SUNYER, Miquel SANTALO, Joan SAURET.

Comentaris entorn del Consell Nacional de la Democràcia Catalana

Per Joan SOLER

N. D. L. R. — La revista « Quaderns » insereix un comentari politic en el seu darrer número en el qual s'intenta fer una apologia del Consell de la Democràcia Catalana. Fins ja ben poc ens hem abstingut de parlar, per un sentit elemental de discrecio no sempre compartida, d'aquest tema malgrat el molt que podiem dir. Pero un company de l'interior que ha viscut la major part de les activitats clandestines a la nostra terra ens ja arribar l'article que inserim a continuacio per creure que situa, de manera altament interessant, el problema en el seu veritable abast.

El darrer numero de « Quaderns » publica un article del seu comentarista politic, en el qual es parla del Consell Nacional de la Democràcia catalana en termes que no s'ajusten massa a la realitat. La conveniència d'informar els catalans sobre aquesta important questio m'ha incitat a escriure el present article.

UNA MICA D'HISTORIA

A Catalunya es constitui, primer, la Unio de Republicans Catalans, a iniciativa de l'Esquerra. En formaven part « Unio Democràtica » ; « Accio Catalana » ; « Estat Català » ; « Unio de Rabassaires » i « Esquerra Republicana ». Fou a proposta de l'Esquerra que l'actual president del Consell Nacional de la D. C., va ésser nomenat president. Més tard, octubre 1945, fou també l'Esquerra que proposà d'ampliar la Unio de Partits, i convertir-lo en un organisme que aplegués tots els Partits i Organitzacions Catalanes. I fou l'Esquerra la que es veié encarregada de portar a terme les gestions oportunes prop del P.S.U., de la C.N.T., del Front Nacional i del Moviment Socialista.

Per raons que ara no és el cas esmentar, no reeixiren les negociacions ni amb el P.S.U.C. ni amb la C.N.T.

El Moviment Socialista i el Front Nacional posaren objeccions a què la presidència del nou organisme fos exercida pel President de la Unio de Partits. El trobaven, deien ells, poc nacionalista, poc convençut de les virtuts de l'actuacio del Consell Nacional de Londres, (llavors en curs de dissolucio), i de l'autodeterminacio. L'Esquerra no acceptà com a bones aquelles objeccions, i els pogué convèncer de retirar-les. Ho faig constar sols per a posar de relleu que l'Esquerra, ni a l'interior ni a l'exterior, no tenia envers aquest senyor cap animositat.

Quan es va parlar del nom, l'Esquerra va suggerir que s'adoptés el de Consell; es va oposar, en canvi, a que se'n digués Consell Nacional, primer perquè no figurant-hi ni la C.N.T., ni el P.S.U., ni era adequat ni just de prendre el nom de Nacional, i segona perquè existint el Govern Català, el mot Nacional podia prestar-se a confusions i semblar que el nou Organisme volia erigirse en rector suprem, en detriment del prestigi i autoritat del mateix Govern. En quan a les Bases de constitucio, es va convenir que no es farien publiques, almenys fins que l'Honorable Senyor President en tingués coneixement, i hagués fet saber les seves objeccions.

També el Moviment Socialista i el Front Nacional es van comprometre a fer cesar les campanyes que els seus organs de premsa a França portaven a terme en denigrament del President de la Generalitat i de l'Esquerra.

L'actitud de l'Esquerra fou, llavors com sempre, noble i desinteressada. Els nostres esforços no foren correspostos. Aprofitant l'absència del Delegat de Relacions d'Esquerra Republicana, s'adoptà el nom actual, (Consell Nacional de la Democràcia Catalana), i unes Bases de constitucio, que, sino en el fons, almenys en la forma, s'apartaven d'allo que havia estat convingut. Es comunicaren al Senyor President de la Generalitat, pero al mateix temps, Front Nacional i Moviment Socialista les feien publiques, acompanyades d'editorials i de comentaris, que tendien a presentar la formacio de dit Organisme com una repulsa i una desautoritzacio de les forces de l'interior al President i al seu Govern.

Presentades aixi les coses, què podia fer el President de la Generalitat ? Podia establir diàlegs amb un organisme, membres del qual el presentaven com constituint un cop de pedra contra el propi President ? Podia comunicar oficialment amb un Organisme que, si bé declarava reconèixer-lo com a President de la Generalitat, li negava, en canvi, el dret de formar Govern ? Un dels greuges que diu tenir el C. N. és que el President de la Generalitat no ha contestat mai oficialment els comunicats que del Consell ha rebut. Sempre n'ha acusat rebut, no a l'Organisme, pero si a la persona que el presideix. Podia fer altra cosa sense posar en perill greu la dignitat inherent al seu alt càrrec ?

L'Esquerra protestà enèrgicament prop del President del Consell i dels seus membres. Tots reconegueren que tenia rao; Moviment i Front, asseguraren que els seus amics de França havien fet publiques les Bases sense la seva autorització. Ja llavors l'Esquerra volia separar-se del Consell, pero hi havia pendent unes negociacions amb « Alianza », i el President i tots els membres del Consell apel.laren al nostre patriotisme, tot prometent que tant aviat com el President de la Generalitat contestés, s'introduirien en les Bases i en el nom les esmenes convenients. Les esmenes van quedar sobre la taula, i encara hi son.

UN MAGRE BALANÇ

Passo per alt les incidències d'aquests dos anys i mig d'existència del C. N. S'assemblen massa a aquesta que acabo de relatar, i sempre amb idèntic resultat nul. Una sola vegada el nom de Consell Nacional de la D. C. ha estat estampat en lletres de motllo sota una proclama; fou l'11 de setembre de l'any passat. La proclama la redactà un destacat dirigent d'E. R. de C.; Esquerra Republicana la feu imprimir, la pagà i la distribuí.

Les relacions del C. N. de la D.C. amb els consulats Aliats son en tot similars a les que hi mantènen tots els partits.

Creu el President del C.N. que ells tenen dintre del Partit Socialista Francès, per intermediari del Moviment Socialista, i dintre el M. R.P., per mitjà de Unio Democràtica, una gran influència. Equival a dir que el C.N. té un gran predicament dintre els organismes francesos. Potser si. Jo he de dir, amb tota sinceritat, que no he pogut copçar-ho.

Fa mig any, els nostres amics bascs van oferir un viatge clandestí per terres espanyoles a Mr. Francis Noël Baker, Diputat anglès i fill de ministre. Els bascs el portaren a Barcelona, on tingué una entrevista amb una part del Consell. No hi assistiren ni l'Esquerra ni la Unio de Rabassaires, perquè no van ésser convocades. El President del C.N. afirma que « amb aquest acte el Consell ha penetrat profundament en el cor mateix de la política anglesa ». Ens sembla exegerat, francament. No dubto que l'entrevista produis en Mr. Noël Baker, fill, una profonda i favorable impressio. Ara, ja no em sembla tan segur que aquesta impressio exercis prop del Govern Anglès marcada influència. I no em sembla aventurat dir que tots els simptomes indiquen que després d'aquesta visita el « cor de la política anglesa » continua per a nosaltres tan impenetrable com abans.

Ne voldria que ningu cregués que escric amb el proposit de denigrar sistemàticament el C. N. Pero crec que el pitjor en política és fer-se il.lusions i no voler veure la realitat tal com és. El Consell ha fracassat, no pels obstacles que altres li hagin pogut posar, sino pels que ell mateix s'ha creat i pels que no ha sabut, o no ha pogut, resoldre.

Es va crear el Consell amb dos objectius bàsics : fer la unitat dels catalans a l'interior, i unir l'interior i l'exterior. A l'interior el Consell no ha reexit a conquerir la voluntat dels sectors que no hi figuraven en constituir-se, i ni tan sols ha pogut fer la unio dels que en son membres. I enlloc de facilitar l'entesa entre l'interior i l'exterior n'ha esdevingut un obstacle suplementari. Es clar, algu podrà dir que la culpa que les coses hagin anat aixi la té l'Esquerra, perquè no ha volgut plegarse a la voluntat dels altres. Demanar en nom de la unitat a un partit que renunciï als seus ideals, que renegui dels seus més destacats dirigents, que trenqui la seva propia unitat i que recolzi cegament totes les iniciatives i troballes d'un senyor per molt respectable i un patriota que sigui, em sembla que tanmateix, és demanar massa. I demanar al President de la Generalitat, que, també en nom de la unitat, es posi a les ordres del C. N., és una manera molt simplista d'interpretar els deures i la responsabilitat que l'exercici de la primera magistratura del país comporta.

ASPECTES PROGRAMATICS

Els assessors intims del President del C. N. son el Delegat de Unio Democràtica i el del Moviment Socialista. Les relacions d'aquests amb l'Esquerra, de l'interior, son molt sovint poc cordials. Els altres membres del Consell, contràriament al que creu l'articulista anonim de « Quaderns », també sovint estan en desacord amb les decisions dels tres senyors esmentats. L'Esquerra, de l'interior, hi està en qüestions fonamentals. No és just, donc, quan es parla de posicions mantingudes pel C. N. de la D. C., de suposar que representa la opinio i la voluntat de tots els seus membres. Moltes vegades no representa més que el criteri d'una part.

Fet aquest necessari aclariment, examinem ràpidament el programa del C. N. Es el següent : necessitat d'arribar a una entesa que comprengui totes les forces antifranquistes de l'interior, republicanes i monàrquiques, sota les condicions : adhesio a la Nota tripartita del 5 de març del 1946; formacio d'un Govern Provisional de coalicio i de Governs autonoms provisionals a Catalunya i Euzkadi, encarregats de liquidar l'actual règim i de preparar, convocar i presidir un plebiscit que hauria de determinar el

(Passa a la segona plana)

De Catalunya ens diuen...

QUESTIONS ECONOMIQUES

En el curs de les darreres setmanes han estat repartides entre la poblacio barcelonina unes dues mil tones de carn congelada procedent de l'Argentina. La « Continental de Alimentacion S. A. », societat anglesa controladora de les tasques de desembarc, transport i conservacio de les cambres frigorifiques ha fet la liquidacio a Madrid de les despeses de l'operacio la qual ha costat vuit millions sis centes mil pessetes.

Pel camí del port a les taules de venda han desapargut 50 tones, les quals, naturalment, no s'han perdut per a tothom. Una bona economia « dirigida » les ha posat a la disposicio dels fabricants d'embutits. Mentrestant van morint a Espanya per manca d'assistència estatal 87 ciutadans diaris.

Una manifestacio clara de la forta inflacio monetària que corseca el règim és l'existencia d'un nombre important de negocis fabulosos completament mancats de base. Tots ells es dediquen a l'especulacio sistema « cristiano-falangista » molt en voga en aquests darrers temps. La Companyia de Tramvies de Barcelona ha creat dues filials per tal de disimular els seus imponents ingressos. Una d'elles és la « Maquitran », maquinaria i transports, i l'altra « Urbanizaciones y transportes » dedicada a la compra de terrenys amb mires a l'especulacio mitjançant l'establiment de noves linies de transports. Darrerament ha adquirit cinc quilometres de terrenys més enllà de la Plaça d'Espanya i s'ha dit que servirien per a instal.lar-hi els tallers de la Companya de Tramvies. El resultat del rumor ben llançat féu que les accions de la « Maquitran », a la qual s'atribueix la realitzacio del pla, passéssin de 300 à 1.000 pessetes. Si bé els terrenys havien estat adquirits per uns set o vuit milions no hi ha traces de cap construccio la qual cosa ha fet que les accions tornessin al seu punt inicial. La mateixa companya de tramvies va estènent els seus tentacles i ja s'ha apoderat dels « Autobusos Roca » mitjançant 15 milions. També acaba d'augmentar la seva poténcia amb l'adquisicio del « Gran Metro ».

La Banca també ha realitzat negocis fabulosos. Totes han establert noves sucursals i han edificat sumptuosos edificis a Barcelona i per tot Catalunya. Les centrals, pero, es veuen obligades a residir a Madrid, aixi com les de les companyies de segurs i altres d'importants. El Banc Vitalici d'Espanya ha construit un gran bloc d'edificis en els terrenys que pertanyien al Marqués de Marianao (Gran Via i Passeig de Gracia) ; el Banc Espanyol de Crédit n'a construït un altre en el terreny on hi havia l'Hotel Colomb ; el Banc de Bilbao ha edificat en el solar de « El Dorado » ; el Banc d'Espanya, juntament amb el Collegi Oficial d'Agents de Canvi i Borsa, ha adquirit, per 20 milions de pessetes, el terreny de la Plaça de Catalunya xamfrà Portal de l'Angel. I està negociant l'adquisicio de l'edifici del Banc Alemany Transatlantic per a construir-hi un nou edifici pressuposat en 88 milions.

El Banc Hispano Colonial, per mitjà de Villalonga — el conegut valencià ex-president de la Generalitat Governativa — ha adquirit els tallers de Can Girona i s'assegura que és possible l'adquisicio de la « Hispano-Suiza ». La Casa Girona tenia un deficit de 20 milions de pessetes i la Hispano viu precàriament, de la proteccio oficial.

Una altra intervencio forastera, aquest cop una combinacio March-Villalonga — s'ha apoderat de la Canadenca, perdent aixi la seva influència el grup Cambo-Ventosa. Ara n'és President el conegut Marqués d'Olèrdola.

Una immobiliària que figura en els rengles de les companyies ben aprofitades també dissimula els seus enormes beneficis — en el 1946 ha fet inversions de 1.004 milions — adquirint el « Circ Eqüestre » per 17 milions. L'edifici en qüestio esta ocupat per la Central falangista.

Contrastant amb aquestes manifestacions d'opulència la miséria del poble s'accentua angoixosament. D'aci que una infinitat de negocis mitjans van caient un dia darrera l'altre. Ja vàrem donar una llarga llista d'establiments embargats o desapareguts. Avui n'hi afegim altres. « El Diluvio » de la Plaça Macia i el « Velodromo » del carrer Muntaner han tancat. El Restaurant Suis de la Rambla deu a l'Ajuntament de Barcelona 50 mil pessetes. « Regas y compania », proprietària del « Café de la Rambla » i de « El Espanol », esta tractant de vendre'ls per a solars d'edificacio.

I per acabar aquest capitol, una nota sobre « aranzels » : Una patent de circulacio per a autotaxi es cotitza a Barcelona, al mercat negre, a 20 mil pessetes. Adreceu-vos, per a aquesta mena de serveis, als alts funcionaris del Departament de Circulacio de l'Ajuntament de Barcelona.

LA LLENGUA OPRIMIDA

No és estrany que les activitats intel.lectuals del nostre poble es ressentin d'aquests nou anys d'opressio. Malgrat els esforços esporadics d'alguns fidels i selectes catalanistes es pot dir que l'idioma català no ha avançat ni una passa després de la pèrdua de les nostres llibertats. Als futurs dirigents del nostre poble se'ls prepara una tasca de recobrament feixuga. Ha dit bé un eminent filoleg que el redreçament intel.lectual de Catalunya necessitara el motor de la política altrament caldrien molts anys per a la nostra superacio idiomatica. El castellà s'ha infiltrat àdhuc en aquelles cases d'un marcat ascendent catalanista. Una mica la por a les respresàlies i una altra mica de snobisme han estat els motius per a negligir dins de la llar el nostre idioma. Ja no cal dir que les masses liberals, especificament d'esquerra, son les que constitueixen l'exemple patriotic i el punt de partida per a un retrobament.

Els infants estan enverinats de dogmatisme totalitari. Aixi, una casa de Barcelona ha rebut durant la diada dels « Reis » prop de 400 cartes i només una d'elles en català. Aixo prova la gravetat del problema.

(Passa a la segona plana)

El concepte de Seguretat Social

per Victor M. TORRES

Assistència, assegurança, seguretat, heus aci tres etapes successives de la legisiacio social, encaminades a atenuar els efectes d'un cert nombre de riscs que ens menacen constantment.

Tots els ciutadans, pel sol fet d'existir i d'ésser membres d'una comunitat, estan exposats a sofrir les conseqüències dels incidents que matitzen tota existència humana : malaltia, invalidesa, maternitat, vellesa, mort, etc. Aquesta possibilitat, que pesa relativament poc quan es tracta de classes economicament privilegiades, afecta d'una manera especial aquells sectors socials que, per la migradesa de la remuneracio que percebeixen a canvi de llur treball, no poden arribar a constituir un fons de reserva capaç de fer front a aquestes eventualitats peremptories; aleshores el perill, a més d'ésser real, és veritablement dramàtic.

Durant la passada centuria, la legislacio social fou, en aquest aspecte, pràcticament inexistent. Més que amb una accio eficient de govern, és amb l'organitzacio d'una assistència publica o privada, de caràcter extra-juridic i basada en el concepte cristià de caritat, que assistim a les primeres tentatives d'ajut a les classes economicament més modestes. Pero l'increment del maquinisme, l'augment constant de la poblacio assalariada i llur concentracio en els grans centres industrials, demostren ben aviat la inoperància d'aquest criteri, plausible potser en aquells moments, pero insuficient des del punt de vista material. I a finals del segle passat, es precisa ja una nova orientacio que ve a plasmar-se en els textes reguladors de les assegurances socials. Aquestes constitueixen ja un pas important. Amb elles la no és tracta unicament de reconéixer un estat de fet lamentable, sino que es dicten algunes disposicions importants encaminades, les unes, a prevenir els flagells socials (proteccio dels infants i de la maternitat) i les altres a remeiar els seus efectes (proteccio i ajut als treballadors accidentats).

La previsio i l'ajut s'organitzen col-lectivament sota la direccio de l'Estat i, vencent algunes reticències, s'accepta el principi cabdal de l'assegurança obligatoria. Estat, patrons i obrers, cotitzen separadament i obligatoriament segons la quota establerta pels organismes competents i, previ estudi, les diverses caixes s'encarreguen de lliurar les prestacions en metàl-lic corresponents a cada cas particular. Els riscs que han cobert les assegurances son, principalment, els següents : 1er, malaltia i accidents del treball (subvencions temporals i reembols de despeses farmacéutiques) — 2on. Invalidesa (pensions que poden arribar a esdevenir vitalicies) — 3er. Vellesa (pensio de retir, pagable generalment a partir dels 60 anys) — 4rt. Maternitat (reembols de les despeses corresponents als periodes inmediatament anteriors i posteriors al part) — 5é. Mort. (Petita subvencio lliurada en una sola vegada als familiars del finat).

Aquest és en gros, i sense entrar en detalls que allargarien desmesuradament aquest treball, el mecanisme de les assegurances socials.

Com es veu, es tracta ja d'una accio d'envergadura i les lleis reguladores de les assegurances, vigents encara en alguns estats, son veritablement model-liques (Exemple : Australia i els paisos escandinaus). I diguem en passant, sense exagerar, que la legislacio de la República, per l'empempta que portava, estava destinada a ésser una de les mes completes i avançades.

Malgrat aquestes realitzacions, el fet és que, encara avui, una gran part de la poblacio passa privacions evidents i que l'espectre d'una injusticia flagrant, no ha desaparescut ni molt menys.

La psicosi provocada per les dues guerres, i especialment per la darrera, els sacrificis consentits er millions d'ésser humans i el veinatge cada dia més revoltant de la opulència i de la miseria, han fet patent, a tots els esperits comprensius, la necessitat d'acabar amb un régim que cada dia es menys justificable. En efecte, a partir del 1940, una nova reivindicacio es va obrint camí en totes les latituds : l'organitzacio de la seguretat social.

Que és la seguretat social ? — Un autor anglo-saxo l'ha descrit amb una frase grafica : un xec que cada nou nat presenta a la col-lectivitat. En poques paraules, nosaltres podrien definir-la com un sistema de previsio de tots els riscs materials que poden afectar a una persona en el transcurs de la seva vida, del qual tots els ciutadans sense excepcio en son beneficiaris. El concepte de seguretat social presuposa que cada ciutada, pel sol fet de pertanyer a una comunitat estatal, té dret a un cert nivell de confort social que el situa a recer, amb un mínim esforç per part seva, de totes les contingències malhaurades.

(Passa a la segona plana)

L'ACTUALITAT POLITICA

Franco ha estat rebut a Catalunya per les « masses » pre-fabricades. — Les dretes catalanes manquen als seus deures ciutadans. — Què s'ha tractat a Estoril entre uns emissaris anglesos i els representants monarquics ? Nordamérica es reserva una important suma de diners per a ajudar una Espanya lliure. — El Cap del Govern de la Republica Sr. Llopis anira a Nova York. — El document de l'Esquerra situa la politica republicana davant les seves responsabilitats.

FRANCO A CATALUNYA

Finalment el Dictador ha efectuat el seu projectat viatge a Catalunya. Tot ha estat ben orquestrat per a oferir a la ONU la falsa sensacio d'unes adhesions populars que arreu hom li discuteix. Pero volem creure que els agents consulars coneixen com nosaltres les ordres coactives susceptibles de fabricar un éxit de façana. Les porteres de les cases situades en els carrers per on havia de passar Franco reberen l'ordre — no fos cas ! — d'impedir les entrades i les sortides.

Els nostres informes senyalen la ignominiosa defeccio de les dites classes conservadores car en manifestar-se escandalosament al Liceu en favor del doble Dictador s'han mostrat aferrades a un sentiment bastard i humiliant que contradiu les tradicions liberals catalanes. Es veu ben clar que no han aprés res i prefereixen que Franco vagi posant la caldera a tota pressio que no pas decantar-se per un clima de concordia i de pacificacio ciutadanes. Perillosissim cami el que han emprés aquestes dretes que tan tiren en cara dels republicans l'esperit de discordia. Si creuen que el manteniment d'una dictadura infame en grau superlatiu els ha d'estalviar trastorns van ben equivocades, car la feina de provocadors que fan actualment els acularà a la catàstrofe. Veient l'estat d'esperit de totes, o de la immensa majoria de les classes dretanes espanyoles, no és d'estranyar que el poble senzill ho justifiqui amb aquesta frase que reprodueix a « Réforme » M. J. Delpech : « Dios se ha ido de vacaciones ». I la frase té, com podeu suposar, una intencio que hauria de fer meditar els que pretenen parlar en nom d'uns principis cristians.

En la seva visita a Catalunya Franco ha resuscitat les formules cares als vells xarucs de la monarquia borbonica. Els aires de Catalunya els fan recordar « ciertas diferencias » a les quals s'ha d'acudir premiosament i Déu ajudant. Per aixo el « Generalismo » també s'ha sentit acomodatici i ha insinuat la concessio de certes « gràcies ». Potser per a segar l'herba dels peus a Ventosa i Calvell, o d'acord amb ell, ha deixat en l'ambient la possibilitat del restabliment d'una Mancomunitat. Pero ni aixo farà el Caudillo, car per a ell l'al.lusio no té altre valor que una floreta o un « piropo » a la madrilenya, perfectament oblidadis aixi que hagi traspassat l'Ebre. El que si és segur és l'increment de la repressio, tal com ho comproven des d'ara totes les agéncies informatives.

Dels acords que el seu govern, o desgovern, ha pres a Barcelona se'n desprén que es disposaran unes quantitats destinades a obres més o menys pùbliques, especial sistema que tenen els que allà manen per a nodrir les caixes dels Muñoz, Carceller i els seus acolits catalans. L'Ajuntament contribuirà al « total esparcimiento » mitjançant un pressupost extraordinari de 325.650.000 de pessetes. El « menja i calla » serà obeït amb entusiasme pels pobres economistes « orgànics ».

I mentrestant les « Cortes » van estudiant sota la mirada vigilant d'En Bilbao. Ara s'ha trobat un d'aquells « galets » picarescos que anirà d'allo més bé per a acabar de deixar les mans de Franco ben lliures. El fabricant de reis estarà autoritzat per a refusar les proposicions reials que no es facin mereixedores de la seva simpatia. Els « oidores » del Palau del Congrés s'asseguraran aixi contra cap sorpresa.

LES NACIONS I EL FRANQUISME

Anglaterra sembla seguir la seva politica de titubeigs. El triomf que acaba d'obtenir M. Bevin al Congrés treballista li estalvia moltes preocupacions. Sense voler veure roses on només existeixen esbarzers volem creure que de totes maneres s'haurien donat préviament uns apaivagaments als nostres amics que pretenien escometre el ministre anglés. Es versemblable que aquell Govern tingui la intencio de trobar una solucio al nostre problema. O sino, que hauria anat a fer Sir Samoel Hoare a Estoril ? Es diu que elements del Foreign Office haurien acompanyat aquest per a, entre tots, fer saber als monàrquics que essent les sancions economiques la ùnica mesura capaç de destronar Franco és imprescindible una entesa sincera entre monàrquics i republicans. Es possible que s'hagi fet saber als primers que el contrast evident entre les transigéncies republicanes i les exigéncies dels monàrquics compromet seriosament la simpatia de Don Juan dins els mitjans que fins ara li han demostrat una certa consideracio.

Està clar que sovint, massa sovint, apareixen a la llum pùblica decisions economiques que contradiuen l'anti-franquisme anglés. El « clearing » signat el 28 de març passat hauria — segons manifestacions davant la Cambra dels Comuns estat una operacio necessària per a l'economia anglesa. Franco concedeix el crédit que resulta de la balança desfavorable i la qual és per a Anglaterra d'un valor de més de 15 milions de lliures. Aquesta podrà importar per uns 25 milions de productes alimentaris (i exportar per uns 6 milions), sense haver de recorrer a l'estock molt minso de lliures i dolars. Franco, doncs, farà de banquer amb evident perjudici — com ja ha subratllat el nostre corresponsal de Barcelona — de la pobra economia del pais. Ja veieu si costarà cara la politica de guanyar-se amistats ! Pero reeixirà en l'empresa aquest « detestat poll àvid de sang », segons frase d'un partidari del « clearing » davant dels Comuns ?

Quina és l'actitud nortaméricana ? Insistim que el Department d'Estat està actualment preocupat pel redreçament d'una politica panamericana amenaçada per vàries esquerdes. L'Argentina continua utilitzant la seva força economica i financera per a embolicar aquella pretensio dels Estats Units. Les intrigues d'aquella consisteixen en desfer el bloc de manera que algunes repùbliques es mostrin més inclinades en favor de l'economia franquista.

Amb tot, el front que fan les repùbliques amigues nostres es manté ben solid. Sembla que la propaganda franquista ha compromés la defeccio de Bolivia car aquesta ha manifestat la intencio de continuar en la seva actitud de recels contre l'Espanya franquista. Veneçuela, México, Xile, i Guatemala estan disposades a fer pronunciar el Consell de Seguretat sobre « el termini raonable » invocat per la ONU. Se'ns assegura que el Sr. Llopis emprendrà aviat un viatge a Washington per a seguir les reunions del Consell de Seguretat.

Per un altre canto Mr. Culberston ja ha arribat a Espanya. Es precisa, un altre cop, que actuarà sota la premissa de no donar cap facilitat economica mentre persisteixi el régim franquista. Si bé sembla que es podria concedir aci i allà algun crédit aquest tindria un caràcter insignificant car el volum quantiosissim que els Estats Units tenen destinat per a la reconstruccio del pais no entrarà en joc fins que Espanya disposi d'un régim popular elegit amb plenes garanties.

ENTORN D'UN DOCUMENT

Els nostres lectors trobaran en aquesta edicio el document que Esquerra Republicana de Catalunya ha posat en mans del President del Govern de la Repùblica Sr. Rodolfo Llopis. La sintesi del mateix és : Que cal orientar l'opinio republicana donant-li la seguretat que es manté la prometença que donà lloc a la formacio de l'actual Govern, o sigui que es cercaran tots els camins que condueixin a un compromis amb totes les forces anti-franquistes per a enderrocar Franco ; que si s'ha intentat alguna cosa es convenient fer-ho pùblic, per a que cada ù carregui amb les seves responsabilitats ; que es mantingui estrictament la solidaritat ministerial dins i fora del Govern, i que no es deixi en l'ambient cap motiu que pugui servir de discordia entre republicans.

Els nostres amics del Consell Executiu hauran donat al Sr. Llopis tota mena de seguretats quant a la fidelitat del Partit envers el Govern. Pero aixo ben aclarit, li hauran donat a entendre la necessitat d'una declaracio que convenci els republicans que no solament el Govern no constitueix cap nosa per a trobar una solucio digna i pacifica al nostre problema ans s'ha esforçat pel cami d'escurçar la vida franquista. Si com nosàltres creiem saber el Govern no ha posat cap condicio inacceptable als no-franquistes és convenient declarar-ho als quatre vents. Si els no-republicans han pres l'actitud republicana com una demostracio de feblesa i han cregut tàctic fer-se intransigents, també és convenient que la gent ho sàpiga, sense necessitat de descobrir cap detall. Per altra part han d'acabar aquestes polémiques que separen els republicans i per a les quals hom se serveix del mot « traidor » adreçat a aquells que pensen més o menys com els acusadors. Es hora de no posar més llenya al foc per necessitats partidistes.

Es nota arreu un clima de pessimisme contra el qual cal reaccionar perqué no s'ha guanyat mai cap causa amb l'agror als llavis o amb el desencis al cor. Cal que tothom, des del primer a l'ùltim, contribueixi amb la seva fermesa a mantenir la fé entre els rengles republicans. Si algù s'havia fet la il.lusio que anant darrera dels monàrquics, amb humilitat, amb el barret a la mà, s'obtindria alguna cosa a hores d'ara ja deu estar ben desenganyat. Els republicans només poden obtenir un régim de llibertat a Espanya tractant com a republicans i no com uns senyors que demanen almoina per aquests mons de Déu. Si hi ha algù que es creu que el problema espanyol pot servir de trampoli a determinada politica estrangera també està equivocat perqué poden causar més mal que no pas bé. I sobretot que es vagi en compte en certs derrotismes com el d'aquest periodista que carrega els neulers de la passada guerra civil a la nostra manca de civilitat. Ultra la ignominia que una tal declaracio significa no es fa més que servir les mentides franquistes i les dels seus sostenidors.

Nosaltres volem creure que el document posat a mans del Cap del Govern servirà per a aclarir moltes coses. Es va estenent pels mitjans exiliats i de l'interior la creença que el nostre problema no se soluciona perqué no es volen seguir-se les directrius d'un destacat politic que viu a México. Cal parlar clar. El Govern ha de dir que no constitueix cap obstacle i que ho ha provat i ho provarà tot amb el màxim de comprensio. Cal que acabi aquesta politica del « si es fes aixo » perqué el seu capità sap o hauria de saber que les seves solucions son inoperants car s'ha de comptar per endavant amb Franco per a fer un plebiscit. I que per altra part Cuba, que el propiciava, es quedà sola i ben sola a la ONU. Es hora de no jugar amb avantatges i reconéixer que no tots els camins menen a Roma. La solucio del nostre problema es presenta molt dificil i només reeixirem amb la col.laboracio de tothom i prescindint de pensades que no per ésser patriotiques deixen de constituir un obstacle.

Comentaris entorn del C. N. de la D. C.

(Ve de la primera plana)

règim futur d'Espanya; compromis ferm que, sigui quin sigui el resultat del plebiscit, monàrquics o republicans aplicaran les tres reformes següents : estructura federal de l'Estat Espanyol; reforma agrària en terres castellanes; i absoluta independència del poder judicial.

Quan aquest programa fou presentat a « Alianza », fa dos mesos, gairebé ni volgueren discutir-lo ; en canvi, va sotmetre a catalans i bascs un altre projecte, que marca el limit extrem de les concessions que « Alianza » està disposada a fer i que ve a dir : « Alianza » accepta que el « Movimiento Autonomista Catalan » i el « Movimiento Autonomista Basco », tinguin una Delegacio permanent en el Comitè Central d' « Alianza » ; « Alianza » es compromet a defensar la Republica i les Autonomies quan tingui lloc la campanya electoral; no es compromet a defensar les Autonomies si aquestes signifiquen un obstacle per a la conclusio d'una entesa amb els monàrquics; pero « Alianza » preveu que, un cop enderrocat Franco la situacio de fet que es produïra a Catalunya i Euzkadi, obligarà el Govern Provisional de coalicio a reconèixer l'autonomia de « estas dos regiones ». Es tot. Realment, per aquests viatges no ens calien alforges. Que un cop enderrocat Franco els catalans i els bascs ens haurem de tirar al carrer i guanyar-nos per la força el dret a l'autonomia, és un programa pel qual no fan falta massa negociacions amb els no catalans.

LA POSICIO MONARQUICA

Es inutil d'afegir que les possibilitats que té el C. N. de veure acceptat el seu programa pels monàrquics son inexistents. No sols no ho accepten els monàrquics castellans, sino que tampoc ho accepten els monàrquics catalans.

A Espanya, existeixen diversos grups monàrquics. Els monàrquics franquistes, tipus Goicoechea, Esteban Bilbao i Martin Artajo, més aprop de Franco que de qualsevol candidat a Rei. Els monàrquics anti-liberals, tipus Duc d'Alba i Luca de Tena. Els migs-liberals com Yanguas Mesias i Larraz, i els liberals com Jiménez Fernàndez, Ventosa i Calvell i Marañon. Tots estan dividits entre ells, pero tots estan d'acord en una cosa : no pactar amb els republicans, ni amb els de fora, ni amb els de dintre. Ni amb « Alianza », ni amb Govern Llopis. Menys encara amb el C.N. de la D.C. A Catalunya també hi ha moltes classes de monàrquics. El grup més fort és el de la Lliga, capitanejat per Ventosa i Calvell. Aquest grup està resoltament oposat a l'establiment de cap pacte amb republicans. Segons ells, el problema actual sols té una solucio: la Monarquia de D. Juan; I la Monarquia no pot acceptar un plebiscit. El Rei ha d'ésser acceptat per tothom, no pot ésser discutit per ningu. El simple fet que el Rei es sotmetés a un plebiscit destruïra l'essència mateixa de la Monarquia, i representaria un greu vici d'origen. Res, doncs, de periode provisional i res de consulta popular per a determinar el règim futur. Acceptarien, aixo si, que la C.N.T. i la U.G.T., si fèien bondat, actuéssin en tant que forces purament sindicals, i veurien amb bons ulls que Prieto i els seus amics es convertissin en l' « oposicio de Sa Majestat », en l'ala esquerra de la Monarquia.

En quant a la sort de Catalunya, heus aci els seus projectes: després de l'experiència estatutària, no els interessa una autonomia politica, ferment de discordia entre catalans, (com es veié quan la Llei de Contractes de Conreu) i causa de conflictes amb els espanyols. La cosa que convé a Catalunya és obtenir une certa autonomia administrativa, i tenir com més intervencio millor en el Govern de Madrid. De moment la Lliga, que quan podrà actuar publicament canviarà segurament de nom i d'estructura, no demanaria més que el reconeixement del dret de ciutadania de la Llengua Catalana i la Bandera. Més tard, es podria pensar en demanar el restabliment de la Mancomunitat.

Si els monàrquics liberals i catalans opinen aixi, quin serà el criteri dels qui no son ni liberals ni catalans ? No em sembla necessari d'insistir sobre la impossibilitat absoluta, per ara, de concloure un pacte amb els monàrquics. Algu es sorprendrà si afirmo que si els monàrquics haguessin volgut, ja faria molt de temps que el pacte entre ells i « Alianza » seria signat ? Si no existeix no és pas per dificultats d' « Alianza », sino perquè els monàrquics, tot i mantenint-hi relacions més o menys espaïades, trobàven sempre, a l'hora de les conclusions, la manera de fugir d'estudi. Jo no puc dir, perquè no en tinc cap prova, que aquests elements que han negociat amb l' « Alianza » durant un any i mig, tinguessin ja de bon començament el proposit de fer sols una maniobra de diversio, pero tal com han anat les coses, tot permet de creure que l'unic afany que els guiava era el de sembrar la confusio i la discordia entre « Alianza » i el Govern de la Republica. Si aixi era, cal convenir que han reeixit força.

El President del C. N. no desconeix aquesta realitat. Pero ell creu que el seu programa ha estusiasmat els medis governamentals francesos, anglesos i americans, i que aquests, quan arribi l'hora, exerciran prop de monàrquics i republicans una pressio tan forta, que uns i altres no tindran més remei que cedir i suscriure. Cal que digui, que entre les qualitats del President del C. N., la que jo més admiro es aquesta meravellosa ingenuïtat, que li permet de creure les informacions més fantasioses i d'afirmar, des de fa tres anys, que el règim franquista ha de caure d'un moment a l'altre.

MAQUIAVELISME BARAT

Els arguments qué el President del C. N. de la D. C. i els seus assessors esgrimeixen per a refusar el seu suport al Govern Català, son els següents : El Govern està format a base de representacions personals, quan hauria d'estar format per representacions directes i unipersonals de cada Partit. No de cada Partit català, sino unicament dels que son membres del C. N. de la D. C. Per a tenir el dret de figurar en el Govern, primer cada partit hauria de sol.licitar l'ingrés en el C. N. Si era acceptat, llavors el President de la Generalitat estaria no autoritzat, sino obligat, a nomenar Conseller la persona que aquell sector indicaria. El President de la Generalitat quedaria, doncs, convertit en una mena de Cap de Negociat encarregat d'executar i complimentar els acords del C. N.

El C. N. preveu que un cop enderrocat Franco i constituïts a l'Interior el Govern de coalicio central i els governs de coalicio autonoms, podria ésser convenient que el Govern de la Generalitat no es dissolgués, i continués existint a l'exili fins a la celebracio del plebiscit i potser fins més enllà, encara. No us sembla que ens trobem en ple regne de l'incoherència ? Els partits catalans signarien allà un pacte, donarien suport i col.laboracio al Govern de coalicio, i, al mateix temps, seguirien col.laborant en el Govern de la Generalitat a l'exili. Per una banda el desautoritzarien, per l'altra el mantindrien. Amb quina finalitat ? Segurament amb la que si el plebiscit no donava el resultat esperat, o els republicans espanyols, o els monàrquics, no fèien honor als compromisos adquirits, els catalans d'allà podrien esgrimir la menaça de resolidaritzar-se amb el Govern exiliat. Aquest faria, doncs, l'honorable figura de l'espantall. També el President del C. N. afirma que no és necessari que la politica d'ells i la del Govern sigui idèntica. Creu que seria ben compatible que mentre ells cerquen el pacte, per tots els mitjans, amb monàrquics i republicans, el Govern mantingués a l'exili una actitud més rigida, més fidel a la legalitat republicana. Jo, francament, trobo que tot plegat és excessivament maquiàvèlic i complicat. I trobo singular que aquestes siguin les manifestacions de la nova politica. I que els partidaris de la « renovacio i superacio » hi trobin el seu compte, encara em sembla més sorprenent.

LES RELACIONS CONSELL-GOVERN

Mai ningu no ha fet mostra d'una discrecio i d'una prudencia, d'un esperit de conciliacio, tan extremades com l'actual Govern. En bona fè no es pot sostenir que la seva actuacio sigui la d'un organisme absorbent, despotic i envaïdor. El Govern no ha fet res per a obstaculitzar la tasca del C. N. En qualsevol altre cas, el menys que un Govern hauria fet hauria estat desautoritzar publicament i oficialment un organisme que es negava a reconèixer-lo i a acatar la seva autoritat. Es de suposar que el President del C. N. no esperava que dient al President de la Generalitat : « A vos us reconeixem com a la persona que encarna la continuïtat de la Institucio presidencial, i aixo us dona el dret d'ajudar-nos moralment i materialment, i el de seguir al peu de la lletra les nostres instruccions », i dient al Govern : « no us reconeixem per a res », un i altre manifestarien un profond agraïment i trencarien llances continuament en favor del C. N. de la D. C.

Voldria que tothom tingués present que durant dos anys i mig el C. N. i el seu President han tingut les mans lliures. El Govern els ha deixat fer, i l'Esquerra també. En dos anys i mig, han tingut, em sembla, temps més que suficient per a fer tota mena de projectes, de gestions i d'entrevistes, per a concloure tota mena de pactes i organitzar tota la resistència. Què han obtingut ? No res. O millor dir, si; han obtingut d'augmentar el desori i la confusio ja existents; han obtingut que el Govern, per prudència, tampoc no fes res de cara a l'interior, tampoc no organitzés res a l'interior. Catalunya, que sempre havia figurat a l'avantguarda de la lluita per a la llibertat, avui hi té un rol semblant a qualsevol « region » espanyola. Els obrers catalans, altre temps capdevanters revolucionaris, avui han perdut, faltats de direccio, desorientats per tantes sindicals i tantes consignes oposades, bona part del seu tradicional coratge. Pel gener de l'any passat es produi una vaga general, la primera en tot el territori nacional d'ençà que hi ha Franco, a Manresa, secundada parcialment a Terrassa. Sabadell, Barcelona i Mataro. Qui en foren els animadors ? Obrers de l'Esquerra i de la C. N. T., sense cap mena d'intervencio del C. N. de la D. C.

El C. N. declara que l'actual Govern és poc representatiu ; que cal constituir-ne un a base de representacions unipersonals de tots els sectors que figuren en el C. N. No és el meu proposit d'analitzar si l'actual Govern és perfecte o no quant a la seva composicio. Amb tot, no puc estar-me de fer remarcar que no comprenc gaire fins on seria més representatiu un Govern en el qual els senyors Pompeu Fabra, Rovira i Virgili i Josep Carner, fossin substituïts per representants directes del Front Nacional i de la Unio Democràtica.

El Govern Català no ha de governar ni legislar; cap parcel.la del territori nacional no està sota la seva jurisdiccio. La seva missio és la de representar i defensar els drets legals, els immanents i permanents de Catalunya. El Govern no hauria volgut, crec jo, altres atribucions que aquestes. Encara darrerament el President de la Generalitat s'ha adreçat oficialment a les forces catalanes de l'interior, tant a les que son al C. N., com a les que no hi son i els ha dit : « El Govern no desitja imposar cap mena de dictadura a les forces de l'interior; el Govern desitja en canvi, prestar-vos tota la seva ajuda moral i material; el Govern, tot i defensant els drets legals de Catalunya, no s'oposarà mai a cap solucio digna que faciliti l'enderrocament de Franco i el recobrament de les llibertats catalanes. El Govern desitja sols que a l'interior es constitueixi un organisme d'unitat que no exclogui a ningu, que unifiqui i canalitzi totes les voluntats i tots els esforços, i que recolzi el Govern, per tal que aquest pugui parlar i actuar. Els de l'interior faran allo que podran fer, allo que sigui possible fer, i s'organitzaran al seu gust. El Govern no s'oposarà a que els de l'interior tinguin contactes i entrevistes amb qui els sembli, pero vol tenir la certesa que els de l'interior no signaran pactes, no adquiriran compromisos, que vagin més enllà de la lluita per l'enderrocament de Franco, que lliguin l'avenir de Catalunya, sense que abans el Govern no en tingui coneixement. »

Per què aquest llenguatge, sincer lleial i honest, no ha estat comprés ? Perquè hi ha entremig qüestions d'amor propi, de susceptibilitat, de rivalitats, i també conveniències de partit que s'avantposen als alts interessos de Catalunya.

Si, hi ha sectors que veuen amb recel l'actuacio del C. N. de la D. C. Aquest recel no està inspirat per simples rivalitats politiques, no existeix sols entre alguns medis politics exiliats, sino també entre sectors importants de l'interior.

Contràriament a allo que creu el comentarista politic de « Quaderns », el President del C. N. de la D. C. no n'és ni el fundador ni l'animador indiscutit i indiscutible. Compta amb el respecte i l'estima de tots, pero moltes de les seves idees i iniciatives no estan compartides ni per l'Esquerra (de l'interior) ni per la Unio de Rabassaires (de l'interior), ni pel Partit Republicà d'Esquerra, ni per Estat Català (de l'interior), ni per la gran majoria d'Accio Catalana. Es interessant de fer conèixer que Estat Català (de l'interior) comunicà al Dr. Paniello el seu disgust per haver refusat el nomenament de Conseller; aquest va rectificar i es pot assegurar que si no s'ha incorporat al Govern és unicament degut a motius d'ordre estrictament personal. No ens trobem, doncs, amb un bloc de l'interior representat pel President del C. N. contra un bloc de l'exterior personalitzat en el President de la Generalitat. No és el poble català, ni la majoria, ni tan sols una part important, la que parla per boca del President del C. N.

Ignoro, naturalment, quins acords prendrà el Govern de la Generalitat. No sé si es decidirà a sortir de la inaccio actual, si voldrà fer veritablement de Govern i voldrà afrontar la situacio decididament, o si preferirà de donar temps al temps i esperar que les coses es resolguin totes soles. I també ignoro, és clar, què farà l'Esquerra. Potser es trobarà la manera d'arranjar-ho tot sense trencar res. Jo ho desitjo de debò, pero no vull amagar que, a la meva manera de veure, em sembla dificil que es pugui trobar una solucio que satisfaci a tothom, i encara em sembla més dificil, i també més perillos per a Catalunya, que les coses puguin continuar com fins ara.

De Catalunya ens diuen...

(Ve de la primera plana)

Atés aquest cicle de descatalanitzacio, és força logic que les empreses teatrals catalanes passin moltes angoixes per a viure. Malgrat una gran pèrdua de diners actuen ara a Barcelona una companyia al Romea i una altra al Victoria. També es representa, en català, al Principal de Gràcia i al de Sans, a més del bon nombre d'entitats de barriada. A l'Apol.lo hi actua una companyia de valencià. Aquestes empreses topen amb la manca d'obres, car els autors o han produït poc o no poden donar les seves produccions perqué la censura hi tindria molt a dir. Cal, doncs, posar ma al vell repertori i aquesta és una de les causes de l'absència de public. De totes maneres no s'ha de desconéixer que la crisi economica obstacultitza enormement totes les activitats. Es el propi teatre castellà qui se'n ressent. Actualment han desaparegut totes les companyies de « zarzuela » i diverses de comèdia. Se'n compten dotze entre Madrid i Barcelona.

ACTIVITATS EDITORIALS

El dia de Sant Jordi es celebra la Festa del Llibre. La produccio en llengua catalana hi era escassa i de poc relleu car cap literat no es pot exposer a pensar a l'aire lliure. Cal destacar, pero, el poema de Josep Ma. de Sagarra sobre Montserrat. El mateix autor ha vist reeditats « El Comte Arnau » (200 pessetes) i « Els ocells amics » (160 pessetes). També s'han publicat o reeditat monografies, novel.les, viatges, etc. de Victor Català, Roig i Raventos, Narcis Oller, Joaquim Ruyra, Arus, Ferran Soldevila, Rossinyol, Joan Arbo, Esclasans, etc. La reedicio del diccionari « Pal.las » costa 100 ptes. i « Terra Baixa » de Guimera 200. També s'han reeditat les « Obres Completes » de Mossén Cinto Verdaguer, « El pas de l'any » de J. Maragall, « Laura a la ciutat dels Sants » i « El somriure dels Sants » de Miquel Llor. Senyalem, encara, una edicio de luxe de les obres de Shakespeare traduïdes per Josep Ma. de Sagarra.

ELS ACTES DE MONTSERRAT

El centenari de Torres i Bages i l'entronitzacio de la Verge de Montserrat han donat lloc a grans manifestacions catoliques rivetades de catalanisme. Hi ha hagut abundor de mitings, aplecs i conferències. Amb tot... el franquisme no ha permés la reedicio de les obres del gran bisbe catala Torres y Bages.

La clerecia catalana, amb la col.laboracio dels monjos de Montserrat, estan provant de reaccionar contra la immigracio del clericalisme castellà. Els actes preparats voldrien ésser una mena de rèplica a aquella intromissio descarada i francament feixista. La intervencio militarista espanyola ha produït en aquells mitjans una gran estupefaccio. Per a bisbe de Barcelona s'ha designat un aragonés — Modrego — amb galons de coronel. El gran catala Vidal i Barraquer té per successor un senyor procedent de Navarra : Arce Ochotorena.

La Comissio organitzadora de les Festes de Montserrat ha estat presidida per l'Abat del Monestir. Aquests elements s'han esbargit per tota Catalunya parlant en catala i el resultat ha estat la concentracio de més de 70 mil persones a Montserrat. S'encengueren grans fogueres en tots els cims de les nostres muntanyes i han estat adreçats missatges de catalanitat a tot el mon.

Els falangistes es donaren compte aviat d'aquest rebrotament de catalanisme dreta i han procurat aigualir-lo mitjançant l'adhesio dels seus organs periodistics i enviant a Montserrat un ministre, Martin Artajo, representant de Franco.

ELS CARLINS A MONTSERRAT

Els fanàtics i quixotescos carlins també s'han tirat a la muntanya. Hi anaren, pero, sense trabuc i amb un rosari a la ma. Fal Conde esta per les llibertats sempre que s'adiguin a les seves teories neolitiques. S'ha declarat contra Don Juan i en favor d'un ximple que corre per la Bonanova i que es diu Francesc Xavier de Parma. Per ara aquest pretendent no té altra dèria que travessar els carrers damunt una « moto » esbojarrada la qual cosa constitueix el terror de la quitxalla. Com que li agraden molt els macarrons es dedica a descobrir cuiners per a quan sigui rei...

« LA NOBLEZA »

La « nobleza catalana » també s'ha destapat. Calia fer quelcom a favor de Don Juan i triaren la festa de Sant Jordi per anar a fer una excursioneta al Monestir de Poblet. Pero En Barba que es mostrà covard davant de Fal Conde se senti més barba davant dels nostres « cursis » i els féu saber que la festa es podria acabar amb unes quantes penyores d'aquelles que fan forat a la caixa. Els nostres « nobles » no estigueren per romanços i es limitaren a lluïr els seus uniformes i rumbejar « donjuanisme » pels salons « bien » de l'indret.

« EL DIA DE LA UNIFICACION »

El dia 19 d'Abril certs estudiants universitaris de Barcelona acordaren manifestar publicament el corrent de mutua simpatia que els anima. Falangistes i monàrquics decidiren fer-s'ho a garrotades. Sortosament tingueren per espectadors una comissio d'estudiants filipins que s'apressaren a emportar-se'n proves fotografiques per a poder demostrar en el seu pais la pau y tranquil.litat que regna a les nostres Universitats. La vella « hija » quedarà d'allo més satisfeta d'aquestes proves.

Cultura Catalana

LA « REVISTA DE CATALUNYA »

Vençudes totes les dificultats que han retardat la seva aparicio aquesta setmana la « Revista de Catalunya » posarà en venda el seu nùmero cent tres. Després d'una interrupcio de sis anys aquest alt exponent de la nostra cultura reprèn les seves activitats. No cal dir que donem la nova amb tota simpatia i desitjant que ben aviat la « Revista » pugui tornar a editar-se a Barcelona com en els seus temps més gloriosos.

Heus aci el sumari d'aquest numero : Josep Carner, « Represa » ; Antoni Rovira i Virgili, « Valenti Almirall » ; J. Quero i Molares, « Fénelon, preceptor i Conseller de Felip V » ; Rafael Tasis, « El cançoner de Paris i la poesia catalana als segles XIV i XV » ; Jaume Marc, « Las, fatigat i fora de mesura » ; Anonim, « Oh banc segur a on lo preu se paga » ; Pére Joan de Masdovelles, « Maldit » ; Pere Calders, « La ratlla i el desig » ; J. Agelet i Garriga, « Poemes ». Croniques : Eugeni Xammar, « Alemanya 1947 » ; M. Serra i Moret, « L'experiència B'um. — Anglaterra » ; J. Torrens-Ybern, « Humanitat de la ciència » ; Josep Maria Corredor, « Al marge del centenari de Nietzche » ; Joan Lesaffre, « Les lletres occitanes ». Llibres : Antonio Rovira i Virgili, « El llibre de Calmette sobre la unitat espanyola ». Just Cabot, « El Servet del Dr Aiguader » ; Josep Solanes, « Les formes de la vida catalana » ; Emili Vigo, « La Historia de Catalunya de Pere Bosch Gimpera i Ferran Soldevila » ; Rafael Tasis; « Historia d'una familia. Un llibre d'història ».

El concepte de Seguretat Social

(Ve de la primera plana)

Les caracteristiques essencials d'aquest sistema, son les seguents : extensio dels riscs coberts a cassos particulars no previstos per les velles assegurances, com l'atur forços, les malalties llargues i la viudetat; la concessio de prestacions considerables en concepte de subsidis familiars, de readaptacio al treball, i de primes a la natalitat; organitzacio d'un servei nacional de medicina preventiva i curativa que ha d'assegurar a tot-hom, en les millors condicions possibles, les atencions sanitaries indispensables; extensio dels beneficis a la totalitat de la poblacio; contribucio financera preeminent de l'Estat; centralitzacio de les diverses caixes i dels diversos serveis per tal de millorar el control, i la concentracio en una quota unica, de les contribucions que es pagaven per diversos conceptes.

Remarquem doncs, dues diferencies importants amb el régim d'assegurances; ampliacio dels cassos que mereixen ajut i extensio del nombre dels beneficiaris. Aci encara, ens haurem d'excusar de no donar detalls, que facilitarem amb goig als lectors que ens els demanin.

L'ideal generos de seguretat social, ha deixat d'ésser un somni o una utopia, per esdevenir, en algun lloc, una realitat incipient. I ens cal reconéixer, en honor a la veritat, que l'U. R. S. S. ha estat una de les primeres a posar-lo en pràctica; en efecte, els obrers russos, a mes del salari normal, tenen dret a un salari social que els dona accés, sense cotitzacio prévia, a un nombre important d'assegurances, a gotes de llet pels infants, a cases de repos, a espectacles, etc. Australia i els paissos escandinaus, tenen també una legislacio força avançada i la Gran Bretanya, amb l'adopcio del conegut pla Beveridge, ha donat un pas importantissim; França, enfi, esta perfilant actualment un pla molt ambiciosmel qual, si es porta a la practica en la seva integritat, constituïra una veritable revolucio i potser un exemple a imitar.

Aquestes noves concepcions, no son pas filles de l'atzar; la fi de les hostilitats, ha marcat la fi d'un capitol en la historia de les questions socials; els pobles s'han donat compte de la necessitat de trobar una ordenacio social mes coherent i mes completa, qui sigui una garantia per a tots els treballadors, es a dir per a tots els ciutadans, en cas d'incapacitat temporal o definitiva, i que ofereixi la possibilitat de subvenir certes despeses excepcionals.

No creiem necessari fer resaltar l'importancia d'aquesta reivindicacio. Diguem unicament que del seu éxit o del seu fracas, en pot dependre l'obtencio o be la pérdua definitiva d'un equilibri social just i acceptable per tot-hom.

El nostre poble, generos com cap altre, tradicionalment progressiu i obert a tots els bons vents, acollira favorablement, n'estem segurs, aquesta aspiracio.

I es necessari afirmar que el nostre Partit, eminentment popular, considera l'adopcio d'un pla de seguretat basat en les realitats socials i economiques de Catalunya, com un dels punts principals del seu programa ?.

VICTOR M. TORRES.

VIDA DEL PARTIT

ALTS PIRINEUS

A la reunio del Comitè Departamental d'aquest Departament s'han nomenat els seguents nous càrrecs : Vice President Sr. Enric Clavel ; Tresorer, Joan Lopez, i Secretari d'Ajut Marian Cabos, el qual segueix a la vegada essent el Secretari Departamental.

Tota la correspondència cal adreçar-la a Enric Clavel. Maison Asin. « Quartier Lacoste ». Pierrefitte-Nestalas. Hautes Pyrénées.

ALTA SABOIA

Amb gran entussiasme tingué lloc a Annecy la reunio dels militants del nostre Partit en aquell indret. Tots els reunits es manifestaren en pro d'accentuar l'accio del nostre Partit i prengueren acords encaminats a contribuir al seu sosteniment.

El nou Comitè ha quedat constituit del seguent manera: Guillem Morro, President ; Lluis Fages, Secretari ; Enric Virgili, Tresorer ; Felicia Catafal i Jacint Presculi Vocals.

La correspondència adreçar-la al Secretari, Lluis Fages, 1, Faubg. Côte Perrière, Annecy.

AUDE

Darrerament tingué lloc a la Ciutat de Carcassone l'Assamblea General de militants d'aquest Departament, sots la presidència del Sr. Joan Prat.

El Secretari Sr. Salvador Muntané donà lectura d'un brillant informe de les activitats portades a cap pel Comitè Departamental de l'Aude, el qual meresqué l'aprovacio i feliciacio de tots els reunits. Es dongué compte de la situacio de les Delegacions, especialment de la Narbona que aquests dies està en reorganitzacio.

Fou nomenat el Comitè Departamental d'Ajut amb els seguents senyors : Josep Vazquez, president, Salvador Muntané, secretari, i Enric Gibert, tresorer.

El tresorer Departamental Sr. Angel Nogués feu coneixer la situacio economica, essent aprovada la seva gestio.

Finalment fou nomenat el nou Comitè Departamental amb representants de totes les Federacions de Catalunya i d'acord amb l'Estructuracio Organica a França, el qual queda constituit com segueix :

President, Francesc Falivene ; vice-President, Domènec Armengol; Secretari Politic, Maties Martinez; Secretari de relacions, Emili Cebère ; Tresorer, Angel Noguès ; Vocal d'Ajut, Josep Vazquez ; Vocals, Josep Gomis ; Josep Solé, Josep Guinart, i Josep Rosell.

NECROLOGICA

El dia 18 d'abril mori a l'hospital de Carcassona, a consequència d'una llarga malaltia, el jove militant d'E. R. de C. Agusti Cubarsi, de Banyoles (Girona).

L'acte del seu enterrament constitui una sentida manifestacio de dol, a la qual hi assistiren, a més d'un nombre considerable de militants del nostre Partit, representacions d'altres organismes, especialment de la C. N. T. a la qual el finat pertanyia.

Reposi en pau l'amic Cubarsi i

BÉZIERS

CONFERENCIA DEL Sr. HILARI SALVADO

El dia 11 de maig tingué lloc à Béziers la inauguracio del cicle de conferències i converses de divulgacio que ha organitzat el Comité d'E. R. de C. de dita poblacio.

La dissertacio anà a càrrec de l'Alcalde de Barcelona Sr. Hilari Salvado, el qual parlà sobre el tema « Records Barcelonins ».

Després d'unes paraules de presentacio del Secretari General del Comité, el Sr. Salvado començà evocant la Barcelona vuitcentista i explicà diferents aspectes de l'evolucio de la ciutat.

Parlant dels tramvies elèctrics recordà la inauguracio en 1899 i descrivi la resistència dels barcelonins a pujar-hi a causa d'un veritable pànic pels cables. L'Empresa es veié obligada, com a mitjà de propaganda, a invitar els periodistes de la ciutat a fer un viatge a l'estranger per tal que al seu retorn expliquessin les excel.lències del nou mitjà de locomocio.

Remarcà el fet que molts barcelonins, durant la guerra, es preguntaren perquè el servei no fou municipalitzat. Les Finances Municipals — diu el conferenciant — no ho permetien i l'Ajuntament no podia ferse càrrec d'un servei que, donades les circumstàncies d'aleshores, li hauria reportat pèrdues i ja tenia prou carregat el pressupost amb l'anexio obligada d'altres serveis pùblics.

Es referi després al servei de taxis el qual s'inaugurà en 1906 amb 6 autos ; relata com client i taxista regatejaven el preu de la cursa abans de fer-la i posà de relleu l'increment de tal industria en temps de l'Exposicio, qual augmentacio obligà mes tard a establir una rigorosa amortitzacio de llicències. Al.ludeix a la gran obra que féu el Primer Ajuntament de la Repùblica en posar el servei de taxis de Barcelona al primer lloc del mon.

Fa una detallada explicacio del que foren les Fires de Mostres de Barcelona des de la primera, celebrada en 1882 ; defini les fortes lluites entre proteccionistes i lliurecanvistes i arribà a l'Exposicio del 1929 la qual es liquidà amb un déficit enorme a causa del saboteig del Govern Primo de Rivera en organitzar a Sevilla una Exposicio Ibero-Americana. Aquest déficit determinà la creacio d'impostos en la correspondència i en les duanes portuàries on tota mercaderia pagava un recàrrec del 2 %. Aquest impost determinà que els vaixells amb mercaderies de trànsit no descarreguessin a Barcelona ocasionant un prejudici enorme a aquest port.

Parlà a continuacio dels serveis de Pompes Fùnebres, des del 1886 quan els cadavers eren portats a braços, fins a la cessio del servei a la Casa de Caritat. Referi diverses anècdotes entre les quals la que explica que el poble de Barcelona no volia acceptar el servei de cotxes puix ho estimava una ofensa pel difunt en fer-lo conduir a la darrera estada per bèsties. Per propaganda calgué que els primers serveis en cotxe fossin gratuits i en molts cassos amb un luxe exhorbitant.

Parlà de la creacio i desenvolupament del Cos de la Guàrdia Urbana. Explicà els grans serveis que el Laboratori Municipal prestà durant la guerra en facilitar gratuitament a tots els fronts d'Espanya les vacunes i sueros extrets dels cavalls de l'antigua guardia urbana montada.

S'ocupà seguidament del Cos de Bombers del qual féu un càlid elogi dolguent-se que la perdua de la guerra no hagués permès tributar a aquest Cos l'homenatge que mereixia la seva actuacio durant la convulsio. Dona detalls de la seva fundacio en 1833 i de la seva evolucio a traves dels anys fins arribar a l'época actual. Esmenta alguns dels magnifics serveis prestats durant els bombardeigs a Barcelona, aixi com a Tarragona, Blanes, Granollers, Badalona i àdhuc a Mequinenza. Destaca el tracte diferent que es donà pel Govern Central als bombers de Madrid i als de la nostra ciutat puix mentre aquells foren mobilitzats en el lloc de bomber aixo no es permeté als barcelonins.

Acabà la conferència amb uns comentaris al projecte, ja vell, de convertir les Rambles en boulevard. En 1836, fou presentat pels Consellers Progressistes els quals en llur proposta al.legaven que era un anacronisme i un contrasentit conservar el passeig central de les Rambles pels vianants ganduls. Amb la lectura d'un pintoresc paràgraf d'aquesta proposicio i amb uns comentaris adients el conferenciant donà per acabada la interessant dissertacio.

Els oients nombrosos, escoltaren amb profonda atencio, els diversos apartats de la conferència i premiaren el Sr. Salvado amb una perllongada ovacio.

NECROLOGICA

Ha mort a Catalunya la mare de les nostres propagandistes Lleidatanes Angela i Pepita Camps. Expresem a aquestes aixi com a l'ex-president de I. R. de Lleida Josep M. Aznares, el nostre cordial condol.

J. E. R. E. C.

Amb assistència de Josep Tarradellas.

Un Ple extraordinari de les J.E.R.E.C. a Montauban

Tal com anunciàrem oportunament, diumenge passat, dia 25 de maig, es celebrà a la ciutat de Montauban un Ple extraordinari de les J. E. R. E. C. Resultant i continuacio del darrer Ple de Perpinyà aquesta reunio tenia com a finalitat primordial l'eleccio del Comité Executiu de les J. E. R. E. C. a França.

Expressament invitat pel C. E. el Secretari General d'E. R. de C., Josep Tarradellas assisti a les sessions, essent-li oferta la Presidència. Una vegada més es manifestava el desig de coincidència i germanor que han de presidir les tasques i relacions entre el Partit i les Joventuts.

El senyor Tarradellas, en un magnific parlament, s'adreçà als delegats vinguts nombrosos dels diferents departaments francesos i va encoratjar-los a treballar amb fè i entusiasme per fer de les J. E. R. E. C. l'organisme audaç i ple de vitalitat que necessita el Partit. El seu parlament fou escoltat amb gran interès i atencio i coronat amb grans aplaudiments.

No pretenim resumir en aquesta nota les tasques del Ple amb detall.

Direm que un company que acaba de visitar recentment Catalunya informà amb gran amplitud de la situacio a l'interior i de les tasques que hi porten a terme les J. E. R. E. C.

Rossend Banus, del Comité Executiu sortint féu el balanç de les activitats d'aquest en forma clara i concisa.

Després de discutir diverses resolucions de caràcter orgànic es procedi a l'eleccio del nou Comité Executiu de les J. E. R. E. C. a França, elegit per unanimitat en la següent forma :

Secretari General : Josep Llecha, Salvador Puigvert, Miquel Almirall, Josep Vila, Jaume Pont, Consol Solé.

Acabades les tasques del Ple, Josep Llecha passà a la Presidència i pronuncià un parlament. Agraï la confiança que li testimoniava al Ple a l'elegir-lo Secretari General de les J. E. R. E. C. a França i remercià al Consell Executiu sortint par la tasca portada a terme.

Després d'uns vibrants mots recordant l'exemple de Macià i Companys demanà l'estreta col.laboracio de tots els organismes de la J. E. R. E. C. per a portar a terme els acords de Montauban i fer de les Joventuts l'avançada resolta, esquerrana i audaç del nostre Partit. Només aixi — afegi — tindrem la satisfaccio d'haver ajudat i influït a que al nostre Partit, fidel a la seva historia, als seus ideals i a la seva actuacio sigui el Partit que porti la pau, la llibertat i el benestar a Catalunya.

Tot seguit i enmig l'entusiasme general es donaren per acabades les tasques d'aquest Ple que inicia una nova etapa en l'actuacio de les J. E. R. E. C.

MINISTERI D'INSTRUCCIO PUBLICA

Se'ns prega la insercio de la següent nota :

Per a complimentar unes gestions iniciades prop de la UNESCO encaminades a possibilitar una ajuda eficaç par a la formacio cultural de la infància i de la joventut espanyoles se sol.licita la col-laboracio de totes les organitzacions republicanes. Interessa que aquestes facin conéixer a aquest Ministeri el nombre de refugiats que assisteixen, o haurien d'assistir, a les escoles de 1er. et 2n. ensenyament, a les técniques o professionals, a les Universitats i els que no depassin 35 anys i acabat els cursos académics voldrien fer una ampliacio d'estudis.

Es tracta de saber unicament el nombre de cada un d'aquells cinc grups, prescindint de noms i cognoms.

Atés que el cas requereix una certa urgència aquest Ministeri agrairia a les organitzacions exiliades que curessin de centralitzar les dades procedents de llurs Comités i Delegacions departamentals per a que, un cop centralitzades, fossin trameses a : Ministeri d'Instruccio Pùblica, 21, avenue Kléber, Paris (XVI).

No dubta aquest Ministeri que s'observarà la major diligència en satisfer aquesta col-laboracio de la qual se'n poden recollir excel-lents resultats en benefici de la nostra joventut.

Paris, Juny de 1947.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5000

B.D.I.C

la humanitat

Redacció
35, rue Ecole de Droit,
MONTPELLIER
Administració :
36, rue des 3-Journées
PERPIGNAN
Tresoreria :
SANTIAGO VILA
260, route d'Elne,
PERPIGNAN (P.-O.)
Compte de xecs postals
nº 57.875 Montpellier

"O salimos con la victoria o con los pies por delante"
(Del discurs de Franco a la Capitania General de Barcelona)

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

2ª EPOCA – Nº 70 – 25 DE JUNY DEL 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

Els homes lliures s'abstindran en el plebiscit del 6 de juliol. Que ells amb ells es fabriquin l'exit de la mateixa manera que s'han fabricat la llei

EDITORIAL

Una nova farsa

El 6 de juliol, l'Espanya franquista ofereix al món una nova farsa : el plebiscit sobre la llei de Successió feta per ordre del dictador, sota les orientacions del dictador, a la mida del dictador. El caràcter totalitari del règim cada dia va afermantse, i si algú en vol proves, les que ofereix el text de la llei que comentem són nombroses i convincents. Com a republicans ens interessa molt poc el concepte que pugui tenir Franco de la legitimitat reial. Si fóssim monàrquics, aquest menyspreu absolut a tots els precedents i a tota la doctrina damunt la qual reposa la institució reial, forçosament hauria d'indignar-nos. Però deixem de banda un plet que, repetim-ho, ens interessa ben poc. El que volem remarcar és el cinisme que presideix la convocatòria del plebiscit per part de l'home que ha negat — nega — totes les llibertats democràtiques i que per mitjà d'una mistificació completa de la voluntat popular vol donar a l'acte del 6 de juliol el significat d'una profunda ratificació a una política i a un règim. Car els dictadors tenen necessitat, de tant en tant, de fer veure que s'apoien damunt la voluntat popular. Per a realitzar-ho no dubten a assegurar-se uns grans resultats, no cal que diem a base de quins mitjans car de tothom són abastament coneguts. Franco ha hagut de seguir el mateix camí i espera la nit del 6 de juliol per a llançar les campanes al volt i celebrar l'adhesió incondicional del poble a la seva política.

La resposta de la ciutadania liberal catalana i espanyola està traçada automàticament : és la de l'abstenció. A part el nombre crescudissim d'homes que, per llurs idees no figuren en el cens electoral, hi ha la fermança de totes les mistificacions que es portaran a terme i no existeix la més lleu garantia de puresa en el sufragi. En aquest cas votar, encara que fos en un sentit negatiu, equivaldria a fer el joc al règim. Deixem, doncs, que ells amb ells es fabriquin l'èxit de la mateixa manera que s'han fabricat la llei. I deixem que el món democràtic, que ha acullit amb evident ironia el plebiscit franquista, pugui convèncer-se, una vegada més, que l'esperit d'Hitler i Mussolini es manié — amb quin entusiasme ! — a Espanya.

Mentrestant, la tragèdia del nostre poble continua. És una constatació que hem hagut de fer sovint i que repetim avui. Cada vegada que es produeix una d'aquestes grans farses a que ens té acostumats el franquisme, sentim una immensa tristesa. Veiem — qui no se n'adonés seria un il.lús — que van esgotantse totes les possibilitats d'un arranjament als múltiples problemes que el país té plantejats ; veiem que s'exacerba la fam i la misèria, i sabem qu tant la fam com la misèria són ben males conselleres ; veiem, en fi, que de cara al demà la situació del nostre poble pot trobar-se abocada, per aquesta tossuderia criminal a voler-se mantenir malgrat i contra tot, a realitats dramàtiques. Car per damunt les passions, els odis i les violències, hi ha aquest país desfet i sense pols, perillosament a la deriva, que és el nostre. És que davant aquesta tràgica realitat ningú que aspiri a retorbar-lo i a endegar-lo pels viaranys de la llibertat i la pau pot deixar-se de plantejar els problemes que exacerba la permanència de la Dictadura franquista ? Es que davant aquesta perspectiva no seria ja hora que, aquells que poden fer-ho, cerquessin una solució al problema espanyol ? Es que a base de l'acord de l'Assemblea de les Nacions Unides, garantitzant la consulta popular i comprometent-nos tots a acatar-la escrupulosament, una vegada caiguda la dictadura franquista, no podria menar-se de manera decidida la batalla contra el Dictador ?

En tot cas el temps que avui es perd accentua, exacerbant-los, tots els problemes plantejats a la Peninsula. Per damunt les incidències del dia com es ara la farsa del plebiscit del 6 de juliol, és aquesta una realitat que ningu no pot oblidar. Ni nosaltres ni els homes d'Estat que volen fer la pau d'Europa.

Les comunitats de treball

A la recerca de noves formes d'estructura economica i socia

per Jaume VALLBONA.

L'idea de les comunitats de treball no és cap cosa nova. En altres epoques hi han hagut grups d'homes que s'ha reunit per tal de viure en comu, repartint-se equitativament el treball i els seus fruits. Algunes comunitats religioses, encara que aquest exemple no ens interessi pas massa, en son sens dubte un exemple ben caracteristic. Ens cal pero reconeixer que, fins avui, gairebé totes les tentatives de comunitats de treball, diguem-ne laiques, encaminades a organitzar comunitariament l'estructura social o una empresa, han hagut de renunciar a aquest generos proposit.

Les principals raons d'aquest fracàs cal cercar-les, 1er : en les dificultats d'harmonitzar el respecte a la llibertat individual amb la sotmissio de cada membre a una rigurosa disciplina col-lectiva. 2on : en les dificultats de caràcter economic ; en efecte, o bé la vida de les comunitats era economicament prospera i en aquest cas la reparticio dels beneficis era una font de discordies, o bé l'empresa era deficitaria i aleshores es plantejaven una sèrie de conflictes facils d'endevinar qué ocasionaven fatalment la mort de la comunitat. 3er : enfin, l'aparicio del gran capitalisme a mitjans del segle darrer amb el seu poder de concentracio i d'absorcio obliga als darrers amb paladins d'aquesta causa a rendir-se sense condicions.

Avui pero, paral-lelament a la fallida del sistema capitalista classic, assistim a l'eclosio d'altres temptatives d'organitzacio social que tenen un evident parentiu amb els sistemes als quals acabem de fer mencio. Aquestes temptatives, per altra part, en alguns llocs han reeixat ja d'esser-ho i s'estan convertint en esperançadora realitat. A França, per exemple, tenim la Comunitat de Treball Industrial de Valence, departament de la Drôme, que, per l'emprempta que porta i per la seva activitat altament prometedora, ens fa creure que no sera pas la darrera. Tenim noticies de que altres paissos europeus, imitan o seguint l'exemple francès, comencen a fer experiències inspirades dels mateixos principis. Tant es aixi, que avui es pot parlar ja d'una tendència internacional de caracter comunitari. Ens sembla, doncs molt interessant, proporcionar als nostres lectors una informacio sobre la constitucio i organitzacio d'aquestes entitats socials, tal com les concebeixen els seus fundadors, entre els que ens cal destacar el senyor Barbu, director de la comunitat que porta el seu nom. Abans, pero, ens cal fer tres remarques importants :

1a. — Les comunitats de treball no son utopia sino realitats concretes que tothom pot visitar a Valence, per exemple. L'adaptacio de la vella idea de comunitat a les exigències economiques del nostre temps, no ha estat pas l'obra de pensadors allunyats de la realitat, sino de treballadors que han viscut i viuen feiços llur propia vida en el si de les entitats que ells mateixos han creat.

2a. — L'eficacia economica de les comunitats de treball es posa de manifest per la realitzacio d'un equilibri economic en dos punts concrets i cabdals : a) Contrariament al que succeeix amb moltes industries nacionalitzades o socialitzades, que esdevenen deficitaries, l'experiència de les comunitats existents ens demostra que llur vida economica es floreixent, ço que els hi permet d'augmentar el nombre de membres i d'augmentar tambe el camp de les seves activitats b) L'organitzacio interna de les comunitats permet una reparticio justa i equitable dels fruits del treball.

3a. — Per que una comunitat de treball existeixi, es necessari i suficient que els membres que la composen acceptin unanimement una regla constitucional que inclogui aquests principis essencials : una moral minima, unes tasques socials i economiques comunes, i uns principis d'organitzacio als que tots els membres es sotmeten lliurement.

La comunitat de treball realitza el tipus d'organitzacio democratica sino perfecta, al menys integral i es aci on cal cercar la clau del seu èxit. Les comunitats permeten l'eclosio de la personalitat humana i la vida harmoniosa de tots els components, en el respecte de totes les creences i opinions.

En propers articles exposarem els fonaments doctrinals i l'organitzacio de les comunitat de treball i acabarem amb una breu descripcio de la comunitat de Valence. Aleshores veurem que aquests sistems estan tan allunyats del capitalisme classic com del corporativisme o del socialisme.

L'autor d'aquest article agrairia a tots els lectors que ho creguin oportu que facin reflexions sobre aquests temes, amb la seguretat de que seran contestades i comentades degudament.

De Catalunya ens diuen...

ENTORN LA VISITA DEL DICTADOR

Ja sabiem que viviem en un règim d'absoluta clandestinitat. Ara, pero, amb motiu de les jornades « caudillesques », hem pogut adonar-nos que la clandestinitat abarca una àrea més extensa que no pas la que serveix, propiament, per a l'expansio de la propaganda i l'actuacio de les organitzacions anti-franquistes.

Començà a parlar-se d'un probable viatge del « caudillo » a Barcelona, força dies abans que fos una realitat. La nova era de coneixement general, per bé que, ningu, oficialment, no l'havia feta publica.

Per fi, el dia abans de l'arribada, el que fa d'Alcalde de la ciutat de Barcelona, per mitjà d'une allocucio radiofonica, hi donà estat oficial.

Com és natural en aquesta mena d'actes, es va confeccionar, integrament, el programa de les moixigangues a celebrar des del dia de l'arribada fins el dia de la marxa. Aixi i tot, no va fer-se public, ni, tampoc, es va seguir amb exactitud l'ordre de dates establertes. Tot se sabria després d'haver-se realitzat i, aixi, tots els actes inclosos en el programa general assolirien un exit i un acollimert « espontàniament falaguer ». Ja curarien de fer-ho constar, en lletres de tipus ben grans, els diaris que, ara, son escrits per uns rastrers « botafumeiros » que, abans ni haurien tingut categoria de venedor.

Es clar, amb aquestes procediments, sumen a la finalitat que persegueixen a tots i a tothom. Ells, no diuen res ni anticipen, publicament, res. Afeigeixen, pero, factors de propaganda, adhuc de l'especial propaganda dels adversaris, a la faramalla que estan interessats en tirar endavant per tal de teure ben favorescuts els motius de perviv'ència d'un règim que ja saben que és execrat d'una manera general.

Amb una propaganda de topics creen estats d'ànim favorables o adversos a llur posicio politica, segons sigui la mentalitat o la consistència ideologica de qui n'hagi de notar els efectes : si és partidari, se sentirà animat, euforicament animat ; si és contrari, se sentirà decebut, pregonament decebut. En tots els casos, empren aquesta tàctica, perversament refinada — escola Goebels — que consisteix — repetim-ho — en posar en joc una rebuscada serie de factors psicologics.

Volem explicar, ara, alguna d'aquelles coses que, de « visu », hem pogut contemplar :

Abans d'arribar el « generalisimo », talment com una mena d'avançadeta de l'expedicio, ens enviaren vint-i-dos camions de la marca alemanya « Heinckel ». Aquests camions, eren portadors de tot el material de propaganda i ornamentacio : banderes, pancartes, pasquins per a enganxar a les parets i, adhuc, bidons de quitrà per a empastifar-les amb les inscripcions propies del cas. Vingueren, també, muntats damunt sengles camions, tres esplèndids equips per a l'enregistrament en cinta magneto-fonica de tots aquells discursos que tinguessin intencio de divulgar i radiar profusament. Portaren un reguitzell de baguls i maletes, dins els quals hi guardaven un davassall d'uniformes propis per a ésser exibits, en els diferents actes de la « tournée », per aquest ridicol Frègoli politic que es fa cridar tres vegades seguides pel cognom de Franco.

D'elements personals, vingueren un contingent de més de dos cents individus — homes i dones — entre els quals s'hi troben compresos des del que fa de Director artistic (?) de les ornamentacions fins el desgraciat que no té altra missio que la d'ajudar a vestir i despullar el « generalisimo » cada una de les innombrables vegades que es vulgui canviar l'uniforme. El « nostre caudillo », a més, s'ha portat sis grans autos — Packard, Hispano, Mercedes — aquest, regalat per l' « amigo » Fhürer — etc., etc...

De força armada, han portat : la guàrdia mora, una altra guàrdia personal formada per elements que en diuen d'*unificacion*, sis cents agents de policia provinents de diferentes « provincies » espanyoles, una companyia de guàrdies de la policia armada, una bandera del « Tercio » i un important nombre d'unitats de la *gran* escuadra espanyola.

Amb tal abundor d'elements, ajuntats a la ja abundosa varietat de forces armades que permanentment hem de sofrir, s'ha format el marc de l'*apoteosico* viatge. No té, per tant, res d'extrany que la cosa anés com va anar. S'obliga, *espontàniament*, a tancar industries, comerços i botigues durant el temps i les hores que convingué; per força, anaren a la *concentracion laboral* aquells que no *poguéren* emancipar-se de la tutel.la de l' « empresario » que, obeint ordres del *Sindicato*, va fer treballar els « productores » fins a l'hora de sortir, amb les corresponents pancartes i dalt de camions, talment com si fossin xais dels que porten a l'Escorxador, cap a Montjuic. Alli estigueren estacionats per espai de més de tres hores aguantant el sol que arribà a estabornir a molts dels assistents.

S'anaren produint entusiasmes, els entusiasmes de cada dia, d'acord amb el programa traçat, pero no fet public fins després d'haver-se portat a cap. No es volgué, aixi, que el règim perdés el caire clandesti que, tal com diem al començament, ens hem donat compte que té.

Hi ha hagut poblacions — Badalona, posem per cas — on els falangistes s'han passat una setmana sencera esperant que hi anés *el providencial hombre de Estado* que Deu ens ha enviat. Els hi deien : demà, vindrà I, efectivament, no hi anava. Tot estava guarnit i preparat per la brigada d'ornamentacio que s'hi desplaça, tan bon punt haguéren despenjat les banderoles que voleiaren a la Laietana el dia de l'arribada. El « caudillo », pero, volgué fer-los-hi gruar la visita i no hi compareguè fins sis dies després.

Podria fer-se, seriosament o en broma, una llarga rescencio dels actes a que ha donat lloc el viatge franquista a Catalunya. Els diaris, hiperbolicament, s'han ocupat de *l'exit* que ha representat per al feixisme de Franco En general, el poble no s'ha deixat convèncer ni enganyar, perquè ha vist la tramoia de massa prop i, a més, perquè ha sofert la infàmia de la coaccio i l'amenaça per tal d'obligar-lo a nodrir els rengles de la comparseria, des d'on, en cap moment, no es va deixar engrescar. Per alguna cosa ja sap tothom que vivim un periode de tràgica farsa i de cinica mentida, per aquesta causa, s'ha arribat a la conclusio que les coses que ara succeeixen, no tenen pario en la historia — trista historia ! — d'aquest pais, tan amarat de sol com rublert d'esperit inquisitorial.

Barcelona, juny 1947.

F. S.

DESPRÉS DE L'ESPECTACLE

Franco ha marxat de Catalunya i amb l'allunyament de la xaranga, la mora i l'altra, s'ha produit la desinflada de l'ambient fabricat amb tota meticulositat pels « goebelistes » del règim. La fam torna a ésser mestressa de les ciutats benèides per Franco I els obrers que manifestaren « espontaniament » s'han trobat amb la sorpresa del « post festum pestum ». S'han suprimit els cupons-primes amb els quals els treballadors industrials podien aconseguir unes raccions suplementàries de productes alimentaris ; ha estat rebaixada de cent grams diaris la raccio del pa , ja no es podra vendre més lliurement els « Ideales » i « Canarias » (tabac) i al mateix temps la raccio d'aquest serà de 50 grams menys mensuals. Aquestes noves han alegrat d'allo més els estraperlistes que és tant com dir els falangistes i « autoridades ».

(Passa a la segona plana)

FICHERO DE RESIDENTES MAYORES DE EDAD CON DERECHO A VOTO

Provincia de Barcelona — Municipio de BARCELONA
Distrito XV
Sección 26

Apellidos GALINSOGA DE LA SERNA
Nombre LUIS Profesión Periodista Edad 51 años
Número en el censo 19931
Filiación política anterior al 1936 Monarquico
Falangista desde antes del GLORIOSO ALZAMIENTO NACIONAL
Adicto al Régimen en absoluto
Observaciones Estuvo refugiado en la Legacion de Chile en Madrid.

Heus aci la fitxa d'en Galinsoga. Diu : « Fichero de Residentes Mayores de Edad con derecho a voto. — Provincia de Barcelona — Municipio de Barcelona — Distrito IV — Seccion 26. — Apellidos, Galinsoga de la Serna. Nombre, Luis M. Profesion, periodista. Edad, 51 años. Filiacion politica anterior al 1936, Monarquica. — Falangista, desde antes del glorioso alzamiento nacional. Adicto al régimen, en absoluto. Observaciones, estuvo refugiado en la Legacion de Chile en Madrid. »

\+ \+ \+ \+

Ja sabeu que pel 7 de juliol Franco ens ha organitzat un plebiscit. A hores d'ara ningu n'ignora el resultat i tothom sap que la Llei de Successio serà ratificada amb una votacio confortable. Votaran els vius i els morts, els presents i els absents, i tothom votarà d'acord amb el que mana l'amo. Naturalment, nosaltres no fem en absolut cap cas del plebiscit franquista. I ja sabem que a l'estranger tampoc. Serà una festa que es passarà en familia i un escrutini que s'arranjarà, encara més, en familia.

Es curios, pero, remarcar el fet que s'ha produit aquests dies. A base de remoure fitxes com la que reproduim — i que posen ben de relleu el grau de llibertat que es respira a casa nostra — s'està treballant intensament i adhuc es fan hores extraordinaries i s'habiliten dies festius, a l'Oficina d'Estadistica de l'Ajuntament de Barcelona, situada al no. 18 de la Via Layetana. Objectiu? Esporgar el Cens Electoral que els mateixos elements que el revisen varen confeccionar.

Es tractava d'eliminar de les llistes electorals a tots aquells ciutadans que, d'acord amb la fitxa policiaca, tinguessin antecedents antifranquistes malgrat que fossin, només, simples, modestos i obscurs militants de les organitzacions politiques o sindicals existents abans del 18 de juliol del 1936.

El pretext allegat, era el de revisar i controlar els noms dels caps de casa que figuraven en les esmentades fitxes. La veritable finalitat que es perseguia, era fer desaparèixer de les llistes electorals elements « rojos », car, encara que la votacio que volen celebrar sigui, de cap à peus, una vergonyosa i infamant farsa politica, els consideren com a pressumptes votants en contra de l'anomenada « Ley de sucession ».

Potser la cosa no s'ho val, pero cal divulgar, tant com sigui possible, la « tupinada » que s'està preparant sense escrupols ni mirament de cap mena i amb tota la impudicia de que son capaços els actuals detentadors del Poder public espanyol.

Afortunadament ni dins ni fora del pais, dominat moralment i fisica, per militars, falangistes, capellans-trabucaires i estraperlistes d'alta influència politica, ningu es prendrà seriosament la votacio. Pero bé cal denunciar totes les mixtificacions — i son innombrables — que porta a terme el règim franquista. I bé cal que es coneixin els procediments que s'empren en els règims totalitaris i del qual n'és una prova palesa la reproduccio fotogràfica d'aquest document — no gens menys que el que correspon al director de « La Vanguardia », l'inefable Galinsoga — del « Fichero de Residentes Mayores de Edad con derecho a voto ».

Una conferència de Miquel Santalo, a Tolosa

El Ministre d'Instruccio Publica de la Republica i membre del Comité Executiu Sr. Miquel Santalo ha fet un viatge al migdia de França durant el qual s'ha posat en contacte amb organismes i militants del Partit a Foix, Tolosa, Carcassona i Perpinyà.

El dia 8 de juny tingué lloc al cine « l'Espoir » de Tolosa, i davant una gran concurrència de public, una conferència en la qual el Sr. Santalo hi tractà el tema « Un nou moment crucial en la politica republicana ». Fou presentat pel President del Comité Departamental de l'Alt Garona el diputat Sr. Xavier Casademunt. Immediatament féu us de la paraula des de la taula presidencial un Conseller General del Departament, el qual significà en nom d'aquest organisme francés la simpatia i solidaritat envers la causa republicana. Excusa la presencia del president del « Conseil Général », M. Montiel, retingut a Paris. Aquest parlament recolli una gran ovacio, El Sr. Santalo agraí, en francés, les proves d'afecte pro-republicanes manifestades per aquella personalitat.

Fou cedida la presidència de l'acte al Delegat de l'alcalde de Tolosa M. Badiou, també ocupat a Paris. A la presidència hi havia els membres del nostre Comité Departamental.

El Sr. Santalo començà la seva conferència posant de relleu la inconseqüència de les nacions que tot i manifestar-se repetidament defensores de la llibertat i de la justicia internacionals, no s'acaben de decidir a practicar des del Consell de Seguretat i la O.N.U. les mesures que determinarien la suppressio del règim franquista. S'estranyà, a continuacio, que les potències que tant advoguen per una pau duradora no tinguin més present la posicio estratègica i geogràfica del nostre país, car és evident que la permanència de Franco, constitueix la negacio d'unes garanties pacifiques.

En parlar de les possibilitats de la nostra causa el conferenciant senyalà els obstacles que hi posen les divisions republicanes. A aquest afecte es planyé també de l'actitud d'alguna personalitat republicana fora de França que no s'acredita gaire per la seva conseqüència envers l'opinio que sobre les institucions havia manifestat anteriorment.

El conferenciant no amagà l'existència d'un ambient de defalliment en l'opinio republicana Al seu entendre aquest té la seva logica en la durada excessiva del nostre exili i de la manca de llibertats a l'interior.

El Sr. Santalo digué que a la vista dels antecedents politics internacionals no es pot dir que la Republica hagi fet cap pas enrera. Observà que el nostre problema continua en el primer pla de l'actualitat mundial com ho prova el refus del Congrés de l'Aviacio Civil a admetre els delegats franquistes, i la declaracio d'una importància evident produida al Congrés de la « Unio interparlamentària » suara celebrat a El Caire i en la qual es reconeix la legitimitat i continuïtat del Parlament de la Republica Espanyola. Aquesta declaracio ha estat comunicada a tots els parlaments mundials. Remarcà també l'actitud entusiasta i decidida de França a favor nostre per la qual cosa li hem de manifestar la més pregona admiracio. El canvi de politica iniciat pels Estats Units tendeix a assegurar la unitat tradicional en aquell hemisfesri. Pero és evident que aqueixa politica esta amenaçada perque Franco intriga a través de l'Argentina, possibilitant un ambien de diversio prop de les altres republiques, com ho demostra l'efervescencia pro-franquista que es nota a Colombia, Xile i àdhuc a l'Uruguai.

Els Estats Units, doncs, haurien de tenir en compte aquest factor pertorbador i liquidar-ho sense pèrdua de temps.

El conferenciant acabà demanant a tothom la màxima solidaritat envers els Governs exiliats i aquests hi hauran de correspondre amb un major esforç no desaprofitant cap possibiltat de cara a les properes reunions del Consell de Seguretat i la O.N.U.

L'orador fou molt aplaudit i felicitat per la seva interessant conferència.

A CARCASSONA

El dia 10, el membre del Consell Executiu assisti a un sopar intim en el qual assistiren representacions dels Comités Departamentals, Comarcals i Locals de l'Aude El Sr. Falivena, president del C.D., salùda el Sr. Santalo i aquest informà els reunits sobre les tasques del Consell Executiu del Partit i, també, féu un resum de la situacio en què es troba la nostra causa.

PERPINYA

El dia 12 tingué lloc a Perpinyà una reunio a l'estatge del Secretariat Permanent a la qual assistiren els membres del Consell Directiu, del Comité Departamental i de les J.E.R.E.C.

El nostre Ministre també informà extensament sobre els problemes que afecten la politica general.

" Una noble actitud "

Darrerament, s'ha volgut justificar l'actitud dels botiners que redacten « Destino » i àdhuc s'ha parlat de l'evolucio pro-catalanista dels seus redactors. Val a dir que aquest intent ha sorprès a tothom, car tothom sap que els « destinataires » han renegat de tots els sentiments de patriotisme i de decència personal i politica. Ara mateix, amb motiu de l'anada a Barcelona del « Caudillo », « Destino » s'ha sentit novament franquista. I la «Solidaridad Nacional», organ de Falange, sota el titol « Una noble actitud » ho comenta en aquests termes :

« Nos honramos en hacernos eco de las nobles y leales palabras con que nuestro colega « Destino » ensalza la figura del Caudillo de España, glosando el ferviente entusiasmo que por el sienten las multitudes y las minorias. Esta nobilisima posicion de « Destino » significa una leal reaccion por parte de sus redactores, los cuales, a raiz de las emocionantes jornadas que han tenido lugar en nuestra ciudad con motivo de la estancia de Franco, han recordado aquellos momentos de Burgos, durante nuestra Cruzada, en que « Destino » hizo su aparicion bajo el yugo y las flechas y la bandera rojinegra, llevando el mensaje de la Patria a los combatientes catalanes de Franco.

« Vaya nuestra felicitacion a los compañeros Agusti, Vergés y tantos otros, que vistiendo la camisa azul lanzaron este semanario con unos nobilisimos ideales que hoy vuelven a vibrar ».

Als « destinataires » oportunistes aquesta nota no els haurà fet cap gràcia. Hom els talla la retirada...

CARTA DE NOVA-YORK

Crisis als Estats Units?

per Jaume MIRAVITLLES

Tothom en parla. El Govern laborista anglés, reconeixent que l'economia nacional del seu pais està intimament lligada a la nord-americana, ha pres mesures, almenys damunt el paper, per tal d'evitar que la crisis nord-americana, que ells consideren imminent, arrossegui la seva economia ja molt debilitada. Per altra banda els russos que segons la frase gràfica del General Marshall esperen arribar a un « acord a través l'exhaustacio », estan segurs de la inevitabilitat d'una greu crisis en el sistema economic nord-americà.

I els que vivim als Estats Units apreciem, a través mil anècdotes diàries, la realitat d'aquesta crisis.

SON INEVITABLES LES CRISIS EN EL SISTEMA CAPITALISTA ?

Els critics marxistes asseguren que les crisis economiques son inherents al règim capitalista i no cessaran mentre estigui en vigor el sistema que les engendra.

Es evident que el liberalisme economic i la regulacio de preus a través del mecanisme de l'oferta i de la demanda determina periodicament crisis economiques. El mecanisme no pot ésser més senzill. Per una sèrie de raons, en una determinada època, la massa de consumidors d'un pais disposa d'elements de compra. Es precipita, doncs, a adquirir articles que necessita o luxes que desitja. En el mercat hi ha gran demanda. Els preus pugen. Els beneficis també. Una sèrie d'inversionistes dediquen llurs capitals a produir aquells articles sol.licitats tan impacientment per la massa de consumidors.

Ara bé, ni hi havia pla en la demanda dels articles, ni existeix ara en la seva producció. Un i altre fenomen son produits espontàniament i a vegades estimulats unicament per reaccions psicologiques.

Pero sobtadament els compradors es troben sense diners i deixen d'adquirir en el precis moment en què certes fàbriques que s'edificaren per a satisfer llurs desigs, no estan encara acabades. Aquesta retirada sobtada dels compradors en el mercat determina un enfonsament dels preus i, per tant, dels beneficis. Els inversionistes vénen a qualsevol preu llurs mercaderies i cancelen tots els plans de producció. Al « boom » ha seguit un « crash ».

S'ha calculat que aquestes crisis economiques tarden a produir-se, en circumstàncies normals, uns set anys. A partir de mitjans del segle passat, en què el capitalisme adquiri considerable desenvolupament tècnic, s'ha produit, en efecte, una crisis aproximadament cada set anys. Les tres darreres, en aquest sentit, han estat perfectes : 1921-22, 1929-30, 1937-38.

Els marxistes, que sempre tenen l'obsessio de la historia, han unit el periode de set anys a la famosa llegenda biblica dels set anys de vaques grasses i set anys de vaques flaques. I al fer aixo no s'han adonat que han demostrat que les crisis periodiques, ja existents en la civilitzacio faraonica, son anteriors al capitalisme.

En efecte, cal un coneixement rudimentari de la historia per a saber que a l'Edat Mitjana, per exemple, els paisos quedaven submergits periodicament sota els efectes d'una crisis de fam de consequències tan espantoses, que les crisis recents del sistema capitalista semblen jocs d'infants. En l'actualitat, tenen lloc crisis de fam en paisos no capitalistes, com l'India i Xina. I en la propia Russia dels Soviets, malgrat l'economia col.lectivitzada i els « èxits » tan esclatants dels plans quinquenals, es produeixen crisis economiques d'una profunditat molt més greu que les del règim capitalista. Mentre Stalin anuncia la crisis economica a Nord-Amèrica, s'està produint al seu pais una depressio economica que pot deixar famolencs milions de pagesos russos.

L'ACTUAL CRISI A NORD-AMERICA

Malgrat tot cal fer una afirmacio explicita. S'ha declarat, en efecte, un procès de depressio economica als Estats Units que culminarà, segons totes les probabilitats, en 1948.

Quines son les perspectives i les causes d'aquesta crisis ?

En el seu mecanisme ens trobem davant una crisis elastica. Durant la guerra es produiren dos fenomens economics simultanis i contradictoris. Mentre la massa del pais, a causa dels alts salaris, de les hores suplementàries, de l'entrada al treball de les dones i del pagament als soldats de salaris substancial, augmentà considerablement la seva capacitat de compra, la produccio d'articles de consum disminuí considerablement, donat que la gairabé totalitat de la produccio nacional fou orientada cap a la guerra. A l'acabar-se les hostilitats, assistirem, als Estats Units, a un procès economic molt perillos. Mai hi havia hagut tant diner per comprar ni tan poques mercaderies per adquirir. Durant la segona meitat del 1945 i part considerable del 1946 es gastaren als Estats Units centenars de milions de dolars en aspectes tan poc interessants a la vida substancial de la nacio com ho son els espectacles, les begudes alcoholiques, la bijuteria, els perfums d'importacio i les pells. Una sola xifra bastarà per a donar una idea del que fou aquest període. En 1945 s'adquiriren als Estats Units 1,200 milions de dolars en joieria barata.

Mentre l'activitat economica nacional s'havia desequilibrat d'aquesta manera, les fonts de produccio normal del pais anaven organitzant-se. A mitjans del 46 comencen a fer llur aparicio aquests productes tan clàssics de la civilitzacio nord-americana : escombres elèctriques, refrigeradors, màquines de rentar, planxes elèctriques, automobils, ràdios, gramofons, màquines de calcular, etc. L'aparicio d'aquests productes determinà un canvi ràpid en la direccio dels compradors. I aquest canvi determinà, al seu torn, una crisis tremenda en les industries de la joieria, pelleteria, espectacles, etc. Altres factors, aquests d'ordre estructural, han coadjuvat a la crisis.

Fem, no obstant, una observacio. Es calcula que cada vint anys la produccio dels Estats Units dobla. Es a dir, en aquest procès geganti de creixement, hi ha crisis latents d'adaptacio que no poden ésser inscrites en el panaroma pessimista vesllumbrat per Stalin. Després de l'ajustament de 1948, per exemple, el total de la produccio nord-americana serà 50 % més elevada del que ho era en 1939, és a dir seguirà la trajectoria tradicional de « doble produccio cada vint anys ». Ara bé, aquest acreixement no es fa d'una manera regular sino a sotracs. La crisis que ara s'inicia no és més, en el fons, que un « sotrac » d'aquest prodigios procès de creixença.

En efecte, prenent la xifra cent com indicativa de la produccio total des Estats Units en l'any 1939, podem estimar la produccio de l'any 1947 en 188. A partir de l'ajustament del proper any, ajustament que es produirà evidentment a través d'una crisis, la produccio total serà de 150. Si el nombre d'obrers empleats de 1939 era cent, actualment ès de 128. A la fi del proper any, després de l'ajustament, serà de 118. Aquestes xifres ens donen una idea clara del perfeccionament tècnic als Estats Units. Per un augment del 50 % del total de la produccio nacional, només es requereix un augment del 18 % en la ma d'obra.

Ara bé, hem dit que la xifra dels actualment empleats als Estats Units és de 128 en relacio al 100 de 1939. I afirmem que l'any proxim serà de 118. Aixo vol dir que hi haurà una quantitat de persones que actualment treballen que l'any vinent no treballaran. Es calcula que actualment treballen als Estats Units prop de seixanta milions de persones. Es a dir, s'ha arribat a la fita fixada per Henri Walllace en el famos follet « Sixty Million Jobs », sense recorrer a cap de les mesures audacioses preconitzades per aquest infant terrible de la politica americana. Actualment hi ha dos milions i mig de persones sense feina als Estats Units; es calcula que en 1948 n'hi haurà sis milions. La xifra, presa en termes absoluts, és elevadissima. Pero per apreciar el seu valor real, cal adonar-se que aquesta xifra de sis milions de parats es produirà en un pais on treballen, almenys, cinquanta sis milions d'habitants. Per tant, els salaris familiars, en el seu conjunt, tindran una reduccio minima. A Europa i América Llatina, quan un obrer deixa de treballar, desapareix de fet l'unic salari substancial que entrava a la familia.

Hi ha altres raons que actuen en el sentit d'aminorar les conseqüències catastrofiques d'aquesta crisi venidora. Heus-en aci algunes :

Per primera vegada en la historia dels Estats Units, i degut a circumstàncies especials de la guerra, el pais ha estalviat. Es evident que les classes modestes que son aquelles el poder de compra de les quals interessa en una economia equilibrada, no representen més que un petit percentatge en aquesta fabulosa massa d'estalvi. Pero aixi i tot, aquest capital de reserva serà un gran amortiguador de la crisis. Altre fenomen favorable el constitueix el manteniment de la demanda que, si bé ha baixat en certes zones del consum, en altres es manté altissima. Altre factor d'equilibri és l'aparicio d'un client inèdit, amb gran poder de compra i amb excel.lent crèdit, el Govern nord-americà. Es calcula

(Passa a la segona plana)

CULTURA CATALANA

Els Jocs Florals de la Llengua Catalana d'enguany es celebraran a LONDRES el dia 11 de setembre

CARLES PI I SUNYER presideix el Cos de Mantenedors

Els Jocs Florals d'enguany es celebraran a Londres el dia 11 de setembre. Publiquem tot seguit el Cartell Provisional que ens fan arribar els catalans de la Gran-Bretanya, els quals treballen amb gran entusiasme i activitat en l'organitzacio dels Jocs Florals del 1947.

El cos de mantenedors el constitueixen : Carles Pi i Sunyer (President), Reverend Henri J. Chaytor M. A., Joan Mascaró, Professor J. B. Tend, Josep Maria Batista i Roca, Professor I. G. Llubera i Joan (Secretari).

La Comissió Organitzadora està integrada per : Francesc Gali i Fabra (President) ; Ramon Perera (Tresorer) ; Roc Batllori, Josep Pi i Sunyer, Pilar Senent de Perera (Secretaris) ; Margarida Comas, Dr. Frederic Duran i Jordà, Margaret Flower, Robert Gerhard, Alfons Mauri, Salvador Mitjà, Laurit Pavitt, Arcadi Sala i Planell, Francesc Vinyals, Pere Voltó i Elisabeth Warington-Smyth.

Heus ací el Cartell Provisional dels Jocs Florals de la Llengua Catalana del 1947 :

« Els Jocs Florals de la Llengua Catalana de 1947 es celebraran a Londres, en la diada de l'Onze de Setembre. A la Comissio Organitzadora dels Jocs ja li ha estat comunicada la concessio d'un nombre considerable de premis i té noticies que probablement en seran concedits d'altres en data propera. Per al coneixement de tots aquells que vulguin prendre part als Jocs, els Mantenedors creuen convenient publicar des d'ara aquest Cartell provisional, amb els premis i les dotacions dels premis concedits, sense indicar, de moment, les entitats o particulars que els han dotat, als quals figuraran en el Cartell complet i definitiu que no trigarà a fer-se public.

La llista dels premis, tradicionals i extraordinaris, actualment concedits, és la següent :

FLOR NATURAL. Premi d'amor i cortesia dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines a la millor composicio poètica presentada.

ENGLANTINA D'OR, dotada amb vint-i-cinc lliures esterlines a la millor poesia d'esperit patriotic, o sobre fets historics o tradicionals, usatges o costums de la nostra Pàtria.

VIOLA D'OR I ARGENT, dotada amb vint-i-cinc lliures esterlines a la millor poesia religiosa o de tema moral.

COPA ARTISTICA. Premi dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines a la millor composicio en prosa de caràcter literari.

PREMI FASTENRATH, dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines, que s'adjudicarà a la millor novel.la escrita en català, inèdita o publicada en els dos darrers anys.

PREMI IGNASI IGLESIES, dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines que s'adjudicarà a la millor obra teatral, escrita en català, inèdita, o bé representada o publicada en els dos darrers anys.

PREMI NARCIS OLLER, dotat amb vint lliures esterlines al millor conte o recull de contes inèdits o publicats en el darrer any.

PREMI dotat amb vint lliures esterlines a la millor traduccio en català, inèdita o publicada el darrer any, d'una composicio o recull de composicions en llengua anglesa, en vers o en prosa.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja a la millor composicio poètica que canti en qualsevol aspecte la fidelitat espiritual catalana o el redreç patriotic de Catalunya.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja al treball o recull de treballs, en vers o en prosa, que giosin paisatges o costums de Catalunya.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja a la composicio en prosa que descrigui en forma abreujada la bellesa, historia o tradicions de Montserrat.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja a la millor composicio, en vers o en prosa, que es refereixi a la comarca del Vallès.

PREMI dotat amb deu lliures esterlines, a una obra teatral fonamentada preferentment en algun episodi de la vida catalana actual, a l'interior o a l'exili.

PREMI dotat amb deu lliures esterlines al millor conte o recull de contes curts per a infants.

PREMI consistent en un lot de llibres, edicio de bibliofil, a una composicio en vers o en prosa de tema lliure.

PREMI JOAN LLUHI, dotat amb cent lliures esterlines, que s'adjudicarà al millor treball monogràfic sobre un tema juridic referent a Catalunya o d'interès per a Catalunya.

PREMI PRESIDENT COMPANYS, dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines, al millor treball en prosa sobre l'esforç de Catalunya en la lluita contra el feixisme.

PREMI VALENTI ALMIRALL, dotat amb vint lliures esterlines, a un assaig sobre un tema historic, artistic o literari.

PREMI TORRES I BAGES, dotat amb vint lliures esterlines, a un assaig sobre un tema religios, moral o tradicional.

PREMI PRAT DE LA RIBA, dotat amb vint lliures esterlines a un assaig sobre un tema politic, filosofic o educatiu.

PREMI FRANCESC MACIA, dotat amb vint lliures esterlines a un assaig sobre un tema economic, cientific o social.

PREMI dotat amb deu lliures esterlines, a un treball que giosi el dret de Catalunya a la independència.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja a un treball que tracti dels camins més viables per obtenir la llibertat de Catalunya.

PREMI dotat amb catorze lliures esterlines a un treball adreçat a fer conèixer Catalunya a l'estranger.

D'acord amb l'Estatut dels Jocs Florals, el Jurat otorgarà, a més, tots els premis que calguin per a recompensar degudament les composicions del concurs que en siguin mereixedores, com també els accèsits i mencions honorifiques que consideri just adjudicar.

Totes les composicions, de preferència mecanografiades a doble espai o en tot cas escrites en lletra clara i llegidora, s'han de trametre a tres exemplars a nom del Senyor Secretari del Consistori, 36, Moreland Court, Finchley Road, London N. W 2 (Gran Bretanya), abans de les dotze de la nit del dia 31 de juliol del 1947 juntament amb un plec clos que contingui el nom de l'autor i porti escrits damunt el titol i el lema del treball.

La llista de premis no queda encara closa. En el Cartell definitiu, juntament amb la mencio de les entitats i particulars que otorguin els premis ja concedits, es donarà compte dels nous premis que siguin oferts. »

MUSICA CATALANA ALS ESTATS UNITS

A iniciativa del notable pianista i compositor sabadellenc, Agustí Borgunyo, gran propulsor de la música catalana als Estats Units, el « Mendelssohn Glee Club », de Nova York, sota la direccio del Mtre. Césare Sodero, ha inclòs en el seu programa de composicions corals de primavera, les sardanes : « L'Emigrant » i « L'Empordà », les quals seran cantades en anglés. De l'adaptacio se'n ha encarregat el Mtre. Borgunyo. J. Ventura i Sureda ha escrit un resum explicatiu de la nostra dança nacional per al programa de l'audicio.

∴

LA « GRAMATICA CATALANA » DEL MESTRE FABRA

Molts lectors ens pregunten on podran adquirir la « Gramatica Catalana » recentment editada per « Cultura Catalana ». Els recordem gustosament que el nou llibre de Mestre Pompeu Fabra es troba a la venda a l'Editorial Ragasol, 10, rue Washington, Paris, (8e), distribuidor exclusiu, el qual servirà els exemplars contra tramesa del preu de 105 francs, compreses les despenses de correu.

Altrament, l'esmentat llibre es troba en venda a diverses ciutats franceses. Donem a continuacio la llista dels dipositaris respectius

Perpinyà, Joan Escarpenter, 19, rue Dominique Ingres.

Bordeus, Lluis Planas, 25, rue de La'ande.

Montpellier, Daniel Recasens, 2, rue G. de Nogaret.

Béziers, Isidre P. Granada, 75, Place du 11-Novembre.

Montauban, Casal Català, avenue Gambetta.

Tolosa, Llibreria LEE, 1, boul. d'Arcole. Librairie Privat, 14, rue des Arts.

∴

Reaparicio de la « Revista de Catalunya »

D'acord amb el que anunciàvem en la nostra darrera edicio ha reaparagut a França la « Revista de Catalunya ». Excellentment presentada, aquest numero 102 de la « Revista » fa honor a la seva tradicio. En 144 pàgines de text poden llegir-s'hi assaigs, croniques i critiques signades per Josep Carner, Antoni Rovira i Virgili, Josep Quero i Molares, Rafael Tasis, Jacme March, Pere Joan de Masdovelles, Anonim, J. Serra-Hunter, Eugeni Xammar, M. Serra i Moret, J. Torrens-Ibern, Josep Ma. Corredor, Joan Lesaffre, Just Cabot, Josep Solanes, Emili Vigo i Rafael Tasis. Hi ha un conte de Pere Calders i diversos poemes de J. Agelet i Garriga.

Per de moment la « Revista de Catalunya » sotirà cada tres mesos — el numero 102 correspon a abril, maig i juny — i es ven al preu de cent francs l'exemplar. Aquells que vulguin subscriure-s'hi poden adreçar-se a Joan Prat, 21, rue du Cherche-Midi, Paris VI.

Les activitats de Rovira i Virgili

Tothora sap que el nostre il.lustre amic A. Rovira i Virgili ultra un gran patriota és un incansable treballador. Durant tots aquests anys d'exili, Rovira i Virgili ha treballat ininterrompudament. I, des de l'alliberament de França, ha hagut de compartir aquestes tasques amb activitats politiques cada vegada més intenses.

Deixant de banda els seus admirables articles, bona part dels quals nem tingut l'honor d'inserir en les nostres columnes, Rovira i Virgili ha enllestit diversos llibres. Aquestes darreres setmanes, les Edicions Catalonia, de Mèxic, han posat en venda el seu primer llibre de versos « La collita tardana ». Ben aviat, també à Mèxic, veurà la llum una nova edicio de « Teatre de la natura ». I vers les darreries de setembre o a primers d'octubre, les Editions Universelles, de Paris, publicaran una nova obra del nostre historiador : « Richelieu, amic de Catalunya ». Pero això és solament una part, molt petita, del que Rovira i Virgili ha escrit darrerament i que voldriem que en data no molt llunyana pogués veure la llum a Catalunya !

∴

DE LA SETMANA D'ESTUDIS CATALANS

La Setmana d'Estudis que han celebrat els estudiants Cata'ans a Prades ha estat acullida arreu amb gran simpatia. Veritablement la setmana de Prades ha constituit un dels actes més reeixits que en l'aspecte cultural s'han celebrat a l'exili. I donada la vàlua de les conferències que s'hi pronunciaren, així com el prestigi dels seus autors, s'ha acordat aplegar-ne llur text en un volum de proxima aparicio. Així, d'aquesta Setmana d'Estudis no en restarà solament el record ans bé el testimoni de les preocupacions dels estudiants de Catalunya en exil de cara al futur de la nostra terra. Estem segurs que aquesta iniciativa es veurà coronada amb l'èxit més esclatant.

∴

DOS CATALANS TRIOMFEN A XILE

En el Salo Anual d'Arts Plàstiques del Centre d'Estudiants de l'Escola de Belles Arts de la Universitat de Xile, dos joves estudiants han obtingut un èxit que ens és grat remarcar.

Josep Maria Balmes, estimat amic i correligionari nostre, va guanyar la màxima distincio — el Premi d'Honor — Tota la premsa ha elogit unànimament la qualitat de l'obra dels nostre compatriota

Un altre català, Jaume Català, ha obtingut el premi « Facultad de Bellas Artes » pel conjunt de la seva obra.

Catalunya a la Fira del Llibre de Mèxic

Com cada any, la Fira del Llibre de Mèxic ha atret una extraordinària afluència de visitants. També s'han fet un deure d'assistir-hi tots els estrangers que s'han trobat aquests dies, de pas, a Mèxic. I, com cada any, el Pavello de Catalunya s'ha fet distintiu entre els de totes les nacionalitats que habitualment hi son representades.

El « stand » català d'enguany, era una construccio harmoniosa i estilitzada que acredita el gust artistic del seu projectador, el dibuixant catala que ha popularitzat el pseudonim de Tisner. Al fons, ocupava un gran pany de paret un gran mapa dels territoris de parla catalana i, a banda i banda, hom podia llegir, en espanyol i en anglès, que el pavello era « patrocinat pel Govern de Catalunya ». Altres llegendes redactades en espanyol per a que se n'assabentessin els habitants del pais, recordaven que « Perseguida por Franco la cultura catalana perdura en el exilio » i, en la que ostentava la vitrina de periodics : « El unico pais del mundo donde esta prohibida la publicacion de periodicos catalanes, es Catalunya ».

El seu cost total ha ascendit a deu mil pesos mexicans que han estat aportats per uns dos cents compatriotes.

La copiosa producció en la nostra llengua que han publicat aquests darrers anys diversos nuclis editorials de França, Anglaterra, Mèxic, Argentina, Xile, etc., ha estat magnificament aplegada en el Pavello que conté, alhora, testimonis fonamentals de la nostra cultura.

Els organitzadors d'aquest Pavello, els nostres amics Alcàntara, Llardent i Aymami, poden enorgullir-se del resultat de llur esforç, que tants comentaris elogiosos ha merescut de la critica periodistica i de les personalitats visitants. Entre aquestes darreres, remarcarem el corresponsal del « New York Post », M. Mac Mahon, recentment expulsat d'Espanya per les seves croniques desfavorables al « glorioso movimiento ». M. Mac Mahon és un perfecte poliglota. I va sortir del Pavello tan convençut i documentat que va dir : « Ja estic veient que hauré d'aprendre un idioma més ! »

La Fira ha durat del 22 d'abril fins al 2 de juny. Abans de cloure's ha tingut lloc la celebracio del « Dia de Catalunya ». En l'esplendid teatre que s'aixeca dintre el recinte, va donar-hi un concert l'Orfeo Català de Mèxic, cada dia més cohesionat i més apte per a l'execucio d'obres corals de gran volada.

—o—

L'Ajuntament de Mèxic prepara per al mes de juliol, una exposicio de floricultura i ha tingut l'atencio de demanar, també, la participacio de Catalunya. Els catalans que acaben d'esser designats per a constituir la Comissio Organitzadora s'han posat dalerosament a improvitzar la missio que els ha estat encomanada i a aquestes hores el material recollit permet confiar plenament en l'èxit de l'aportacio catalana.

la humanitat

L'ACTUALITAT POLITICA

Franco té molts dubtes sobre l'éxit internacional de les seves darreres moixigangues. — El Cardenal Segura invoca el perill de les prevaricacions cristianes a Espanya. — El 6 de Juliol s'efectuara un plebiscit estil Primo de Rivera. — Només podran votar els no condemnats, (més d'un milio trescents mil) i els partidaris del règim. — Els monarquics no s'han recordat fins ara de protestar que la premsa no permeti la defensa dels exiliats maltractats. — La Federacio de Sindicats Mundial, decidida al bloqueig economic contra Franco ?

FRANCO A CATALUNYA

Els nostres lectors llegiran a la cronica de Catalunya alguns aspectes sobre la darrera visita de Franco a Catalunya. Per la nostra part hi afegirem les interessants impressions que un periodista suís ha publicat al « Journal de Génève ». « Entre la multitud es trobaven els camperols de la costa als quals es feu saber que en el cas que no volguessin aprofitar-se dels cars per anar a rebre Franco el Sindicat Agricola no els proveiria adobs per a la propera sembrada. Els adobs costen 200 ptes. tona, adquirits al Sindicat, i 2.000 ptes. al mercat negre. Naturalment, tots els pagesos pujaren als cars. Es aixi com es reuneix una petita multitud. Pel que respecta als establiments comercials i tenint en compte que en aquests temps d'estaperlo tothom té per amagar alguna cosa i s'ha de portar una doble comptabilitat, l'oficial i la « negra », cap comerciant cometria la torpesa de no guarnir la façana en honor de Franco. La unanimitat, doncs, és absoluta... El Cos Consular, presidit pel senyor Consul General de Suissa a Barcelona, assistia a l'entrada del General Franco a la Capital de Catalunya. No hi eren ni el Consul de la Gran Bretanya, ni el dels Estats Units, ni el de França, pero eren presents els de Bolivia, Nicaragua, Equador i Paraguai. Tampoc saluda al General Franco el Cos de la Noblesa... Els funcionaris, i els falangistes, formaven el public, amb una petita massa popular que assisteix a totes les desfilades, siguin de dreta o d'esquerra. Els diaris envien els textos a la censura i aquesta retorna les galerades corregides amb grans titulars : « recepcio apoteosica », « entusiasmo delirante » i altres. Mai no s'anuncia d'un dia a l'altre el programa de les manifestacions a les quals ha d'assistir Franco. Se sap després, un cop efectuades... La poblacio es demostra amoïnada perqué la visita de Franco dificulta terriblement la vida normal del pais. Voldria que se n'anès, amb els seus acompanyants, els seus milers de policies, el seu auto blindat, el seu pali, les seves jerarquies falangistes, els seus militars, la seva guardia mora, i la resta. El que voldria, principalment, és menjar el necessari. Pero aquesta és la cosa que el General Franco és incapaç de resoldre... Tota la vida oficial descansa sobre el mèrcat negre. De qué viurien aleshores els seus funcionaris ? »

Cal tenir en compte que « Journal de Génève » no es deixa embalar per poca cosa, i sobretot per afavorir els republicans.

Sembla que « el primer y més eficaz de los trabajadores de España » no esta gaire entusiasmat per l'actitud de la premsa i de les poténcies estrangeres. El silenci que mantenen sobre la seva visita a Catalunya li fa témer algun cop amagat. La visita de Samoel Hoare a Portugal no el deixa tranquil. Qué hi ha darrera tot aixo ? Es cert que l'ex-ambaixador no tingué satisfaccio a la Cambra dels Lords en la seva demanda de bloqueig economic contra Franco. Pero aquest sap que la contestacio del Govern, en el moment de formulada la pregunta, acostuma a ésser evasiva. Franco deu haver mesurat la importancia de l'actitud d'un home tan conservador com Samoel Hoare i es disposa a rebre una mala noticia qualsevol dia. No fora estrany, car sembla que els nortamericans estan convençuts que no hi ha altre cami per acabar amb la vergonya d'aquell feixisme

Que les coses no van d'allo més bé ho prova la darrera pastoral del Cardenal Segura. « Mentira parece, venerables hermanos é hijos muy amados, que encontrandose el mundo entero, y muy en particular nuestra Patria en las circunstancias gravisimas porque estamos atravesando, y ante temores de un porvenir lleno de peligros y amenaxas, en vez de aplacar la justicia divina, con actos de piedad y penitencia, estemos provocando cada dia mas su justicia con nuestras prevaricaciones ».

Es de creure que darrera d'aquestes paraules s'hi troba el Vatica on sembla que augmenten les preocupacions pels perills que comporta la permanéncia de Franco en el poder. Fa temps que preguntavem si les altes dignitats eclesiastiques al.ludides per la Llei de Successio acceptarien de col.laborar-hi. Haurien estat fetes ja certes indicacions al Bisbe de Madrid-Alcala per a que no acceptés el lloc que se li designa ? Veus aci el rumor que corre a darrera hora, junt amb la creença que també se li hauria fet comprendre la necessitat de afluixar una mica el seu exaltat falangisme.

LA LLEI DE SUCCESSIÓ

Ja esta ! El 6 de Juliol « y con el permiso de las autoridades competentes » Franco es fara plebiscitar a través de la seva xiroia llei dita de successio i per la qual Franco substituira a Franco. I, en tot cas, la seva filla podria pescar algun « sangre real » i perpetuaria la familia.

La Llei ha estat aprovada amb certes esmenes que augmenten encara més el poder del Dictador. L'article 6 premuneix Franco contra qualsevol sorpresa desagradable. Aquest es podria desdir ell mateix d'alguna dolenta designacio feta a correcuita. Els articles 9 i 10 obliguen el candidat a rei a acceptar totes les lleis fonamentals de l'Estat i els principis que informen el « Movimiento ». I aquests son : « Fuero de los españoles, Fuero del trabajo, de las Cortes, Ley de sucesion, Referendo... y las que se promulguen ».

Tindran dret a votar tots els majors de 21 anys als quals no afecti l'article 3 de la Llei electoral del 8 d'Agost de 1907. Aquesta es refereix als condemnats. No cal dir, doncs, que no hi haura cap « rojo » amb dret al Sufragi perqué tothom porta a l'esquena un processament o altre. Segons el « New York Herald Tribune » aquesta restriccio afecta a més de 1.300.000 ciutadans. I per si encara se n'escapaven alguns el nostre corresponsal de Barcelona ens parla de la febre que hi ha a la Seccio d'Estadistica de l'Ajuntament de Barcelona per a descobrir republicans. Mesura significativa : les paperetes seran cremades immediatament després de l'escrutini. Fora rastres !

No caldrian tantes mesures perqué no hi haura cap home liberal que vulgui, ni votant encontra, servir de comparsa en aquella indignitat.

Per la seva part, el célebre Cardenal Pla i Daniel ja ha començat la campanya electoral. Diu que tothom voti segons la seva consciència, pero... amb seny cristià. En la mateixa pastoral esmena el dret divi de les monarquies dient que Déu no hi entra ni surt en llurs designacions. I que Franco pot actuar sense por a condemnar-se.

LA TERTULIA MONARQUICA

La paperassa que van prodigant els monarquics ja els produeix disgustos. Aqueest darrers dies han estat empresonats elements d'aquella filiacio. Els nostres serveis de l'interior ens fan a mans un opuscle (Boletin nº 1) « El Cuarteto », redactat per uns catolics que « nos partimos el alma por el Generalisimo ». Diuen que no coneixen a Dn. Juan, pero no els creiem. « La tertulia », com ells s'anomenen, tracta de veure « las cosas claras » i d'orientar « als despistados ». Tot l'opuscle esta dedicat a replicar, amb broma, i per mitja d'un contrast entre discursos de Franco i declaracions del pretendent, els atacs de la premsa « dirigida » contra aquest darrer. Aquells bevedors de café diuen conéixer la visita d'un mari anomenat Carrero. Subsecretari de la Presidéncia, feta a Estoril. S'entrevista amb Dn. Juan i li presenta el projecte de Llei de Successio per a « su estudio y meditacion ». El mateix Carrero tornà moments després al despatx del pretendent i adverti que s'havia oblidat d'un detallet : « el projecte seria difos aquella mateixa nit per Radio Nacional de Madrid ». Don Juan, advertit, tractà de parlar amb l'enviat de Franco, pero l'emissari s'havia fos. Poc va poder estudiar ni meditar el candidat a rei !

La tertulia monarquica posseix els « Principios en que se inspirara la estructura juridica de la Monarquia Española » (Estoril 28 febrer 1946). Aquests foren coneguts de Franco, pero els relega a la clandestinitat. Perqué ? Segons ells no convenia fos desmentida la llegenda de « Principe Rojo » amb qué el régim impopularitza a Dn. Juan. D'haver permés la publicacio d'aquell document es desvirtuaria la crenaça sobre els perills que comportaria per a les classes adinerades la monarquia de Don Juan. El testimoni dels sentiments « democratics » de l'estiuejant d'Estoril queda ben palesat per aquest desig del « Cuarteto » de desmentir les atribuïdes velleitats progessistes de l'amo monàrquic. No ens calia, tanmateix, el testimoni d'ells per a saber que Dn Juan diu el contrari del que faria un cop rei.

Altra constatacio de conductes : La « tertulia » s'indigna perqué la premsa no autoritza la defensa de Don Juan Llegiu, pero, l'argument: « Una vez mas se acusa de traicion a un español, y se le impide contestar. Una vez mas, la Moral, la vergüenza, el buen gusto, han sido los verdaderamente traicionados ». I adreçant-se seriosament al Director General de premsa, Tomas Cerro, li diuen : « Vd. sabe que no se puede mentir ni injuriar y que no se puede engañar a todo un pueblo impidiendo el menor intento por la verdad, ni insultar a un hombre (Principe o no) tenido en el destierro, apagando su voz y la voz de los que le defenderian ».

« Ha caigut la justa ! », que dirien els nostres pagesos. Potser és perqué els de la « tertulia » estan distrets, « viendo constantemente la imagen del Caudillo », que no s'han donat compte que la tactica de la premsa falangista contra l'honor dels exiliats no ve pas d'ara, ans comença un cop s'entronitza Franco en el poder Aquests senyors monarquics — segurament entusiastes de Don Miguel Primo de Rivera — obliden que aquest tampoc permeté la defensa de cap injuriat durant el regnat d'Alfon XIII. Ha calgut que « el desterrado » d'Estoril, un Principep dels seus, fos maltractat per a que els monarquics posessin el crit al cel.

La « tertulia » ha fet un xic tard per a moralitzar ! També ens sembla que hi ha una gran diferéncia en el volum i en el temps entre els penjaments contra els republicans i els que ara reben, amb guants, Don Juan i els seus.

EL CONGRES DE LA F. DE S. M.

Ha tingut lloc a Praga el Congrés de la Federacio de Sindicats Mundial. Veus aci el resum de les resolucions aprovades : Recaptar arreu en profit de la Resisténcia de l'interior ; adreçar una comunicacio a la O.N.U. fent-la sabedora que al seu entendre ja s'ha esgotat el termini raonable pel que fa referéncia a l'Espanya franquista ; que totes les Centrals nacionals es manifestin per a pressionar els seus governs de manera que s'orientin en favor d'unes solucions efectives contra l'Espanya de Franco ; les ordres del dia aprovades seran enviades a la O. N.U. i a la F. de S.M. per a que aquesta, en cas necessari, pugui plantejar la qüestio espanyola a aquell organisme internacional per mitja dels propis delegats. S'alça contra la politica de titubeigs i senyala als governs la responsabilitat que contreuen davant la historia. La F. de S.M. es declara decidida a augmentar les seves activitats per a fer factible l'enderrocament de Franco. I finalment el « Bureau » acorda trametre al seu Comité Executiu les suggerències emeses durant el Congrés, en vistes a un bloqueig economic de l'Espanya franquista, per a que estudii les modalitats obligades per la seva aplicacio arreu del mon.

No hi ha altra mesura internacional més contundent que la de les sancions economiques i... alguna vaga important, per part dels obrers dels paisos que encara trafiquen amb Espanya, per a pressionar els Governs en aquell sentit.

NOVA ONADA ANTIFRANQUISTA ?

En acabar aquestes notes, ens arriben dues intervencions politiques, la procedència de les quals li donen une vàlua indiscutible.

Mr. Bevin ha aprofitat el debat sobre politica exterior anglesa per a declarar que considera oportuna la seva intervencio davant dels fets vergonyosos que se succeeixen a Espanya. Les persecucions politiques no son mai tolerables procedeixin del camp que es vulgui. « Considero — afegi — que és un deure dels democrates defensar els que en so-freixen. No es pot admetre més que els homes siguin empresonats pel sol fet d'haver manifestat llur opinio ».

Per la seva part Sir Samuel Hoare continua la seva campanya antifranquista amb un entusisme simptomàtic. La ultima hora informativa ens dona el text d'una intervencio a l'Emisora anglesa. L'ex-ambaixador a Madrid ha situat el problema espanyol molt justament. Heus aci la sintesi de la seva conferència : ningu no respecta Franco i tothom, a Espanya, desitja el recobrament de les llibertats ; la força repressiva del régim no fa possible que el poble pugui per ell mateix enderrocar el dictador, i que és urgent posar un final al drama espanyol per mitjà d'una solucio humana, democratica i justa.

Sir Samuel Hoare llença una crida a la consciència universal i conclou : « Podem enderrocar el règim de Franco en poques setmanes o en alguns mesos si acabessin les nostres trameses de petroli, de cautxu i de coto. Aquesta seria una mesura no violenta i eficaç que liquidaria un règim que constitueix la vergonya de tots els que la toleren ».

No cal subratllar la importància d'aquesta crida a la consciència mundial tant per les premises que s'hi estableixen com per la personalitat rellevant de l'ex-ambaixador anglés.

Tinguda en compte la coneguda posicio de Mr. Bevin i el càrrec preeminent que ocupa en el govern anglés, les seves paraules a la Cambra del Comuns tindrien la significacio d'un possible canvi d'actitud envers Franco.

Els simptomes que hem anat evocant al llarg d'aquesta cronica son ben falaguers per a nosaltres i un bon xic alarmants per a Franco.

A Mèxic s'ha ofert un dinar al periodista nordamericà Mac Mahon, recentment expulsat d'Espanya. Hi assistiren destacades personalitats exiliades i molts periodistes i intel·lectuals mexicans. En aquella ocasio, el Sr. Indalecio Prieto ha fet un homenatge a la premsa i opinio nordamericans, observant, pero, la incongruència de la politica de la Casa Blanca en relacio al feixisme espanyol. En aquest aspecte feu el contrast entre la politica seguida à Grecia i a Turquia i la que es practica a Espanya. Elogia la conducte de França i llença l'anatema contra els que no fan una accio decidida per a acabar la inquisicio a Espanya. Observa que mentre les nacions permeten la continuacio de Franco aquest continua la seva politica d'agressions, fortificant els Pirineus. Prieto protesta contra els projectes que tendeixen a fer de la Peninsula un vast porta-avions al servei de les potències estrangeres. Si les nacions liquiden la cova feixista espanyola s'haurà donat un pas decisiu pels camins de la pau i de la justicia.

DE CATALUNYA ENS DIUEN...

(Ve de la primera plana)

Duran: la seva visita a València Franco assisti a una cursa de braus. El resultat fou que la plaça només s'omplena una tercera part. Per això els « menagers » de l'empresa franquista curaren d'evitar un altre fracas a Barcelon. S'enviaren a tots els Gremis uns sobres plens d'entrades les quals, naturalment, calia liquidar després. El President del Gremi de carnicers en rebé per 10.000 pessetes i com que ningu li'n volia determinà enviar el seu fill davant les guixetes de la plaça per a vendre-les. Els entusiastes de les espontaneïtats s'ho prengueren malament i feren tancar el comprometedor revenedor. Les portes de la plaça de braus estigueren obertes sense cap mena de control per a no privar a ningu del goig de poder admirar el seu Dictador.

I per acabar aquestes notes sobre l'estada d'aquest a Catalunya oferim als nostres lectors una prova de la impudicia que practiquen els periodistes honrats, els de la nova escola, amb titols i tot. « Solidaridad Nacional » publica el dia 29 de Mai el seguent titular a tota pagina : « Los Gobernadores civiles, las Diputaciones y los Ayuntamientos de las cuatro provincias le entregan solemnemente un centenar de artisticos albumes con dos millones de firmas ». Llegiu ara, si us plau, l'endreça amb qué el Governador civil presenta aquells albums a Franco : « Excelencia : Estas tierras espanolas de Cataluna quisieran plasmar su lealtad y gratitud fé vuestra persona en estos albumes que contienen *millon y medio de firmas...* » Es a dir que en dos centimetres de diferencia el periodista augmentava mig millio de signatures ! Tant se val ! es devia dir, mentir per mentir no ve d'un pam. La gent només llegira les lletres grosses car no li agrada « la menuda ».

Suposem que en aquest album no hi devia mancar la signatura d'aquell Gardial de l'Espanya Industrial que encara no sap el que li passa d'haver pogut tocar la ma de Franco tot dient-li que estava d'allo més content. El periodista no queda enrera en el ram de les emocions i escrigué que « el Pueblo havia hablado con su Senor ». I el qui no s'acontenta és ben bé perqué no vol. De tots maneres el « productor » domesticat ja deu saber el que ha costat les xirinoles del seu « Senor » al « Pueblo ». Els dos apats celebrats a la Diputacio de Barcelona i a Llotja han costat mig millio de pessetes.

EL QUE SE N'HA ANAT

Ens referim ara a un altra, al pobrisso Barba recentment destituit. Tant bona feina que feia en el ram del trafec ! No ha marxat de buit, com és de suposer. Amb la col.laboracio del seu infatigable fill havia muntat un profitos contraband d'automobils. Fou remunerat amb quarante mil duros per haver permés l'expandiment del café, farina i sucre sense l'entrebancadora paperassa. I el xocant del cas és que la seva missio era la de depurar la banda de lladres del seu antecessor. Es veu que n'aprengué molt aviat i la fama el situa entre uns dels millors deixebles dels negocis bruts.

Com és natural ja en tenim un altre de nou. Aquest ve precedit d'un gran crédit guanyat a pols. Es diu Baeza Alegria (esperem que els madrilenys ens diguin què els sembla : « ! Ahi ba... eza alegria, catalanes ! » Es un feixista més integral que Franco i ha vingut a salvar « la unidad de la patria » que es veu anava de malreu amb el Barba. El nou « jerarca » posseeix accions « liberadas » de l'empresa saragossana « Torrado S. A. », ram metal.lurgic. El negoci sota el seu ampar de governador de Saragossa, ha crescut com un bolet i aquell capital modest de 200 mil pessetes ha produït uns guanys de deu milions en tres anys. No es pot demanar més pericia.

VISITA CRISTIANA

El senyor que fa de ministre de la Governacio ha visitat la preso Model de Barcelona. Ha quedat encantat pel tracte i condicions de vida dels empresonats. Suposem que no haurà menjat el « ranxo » infecte que particularment a les hores de sopar i d'esmorzar han de menjar els presos. Tampoc no haurà vist les cel-les brutes de paràsits de tota mena, sense vidres, sense aigua corrent ni llum elèctrica, els patis plens de pols, quan no plou, i de fang, quan plou, etc. Els invertits i els lladres i criminals sont, sovint, barrejats amb els presos politics, i hi ha un gran nombre d'homes honrats que per les seves idees politiques porten nou anys de preso. Els serveis de clinica i metge son bruts i descurats. El règim interior que ha imposat el falangista Director que actualment té la Model, un tal Ferran Arnau, és rigid i poc huma, particularment amb els politics.

Els diaris han publicat una fotografia del ministre « hablando con un preso ». Volien donar la impressio de veritable fiscalitzacio per part de les altes « jerarquies ». En realitat, el pres és en Perico Saez, l'ex-cap de la Falange del Dte. 9, de Barcelona, que, amb altres quatre assassinà, l'any 1944, un comandant anglès del « Intelligent Service » segons ell al-lega per ordre del comandant de la Guàrdia Civil, Bravo Portillo. En Saez és, actualment, el cap de la Falange a l'interior de la preso. Amb aquest pres és, doncs, amb el que el ministre s'informà « detenidamente » de la situacio dels antifeixistes empresonats.

El « Perico » Saez esmentat, i que ha resultat ésser el brillant informador del ministre de la Governacio en la darrera visita d'aquest a la Model, està actualment « enxufat » a l'Economat de la preso de Barcelona. Suposem que aquell senyoc tampoc li haurà dit, al ministre, que quan s'entra a la Model s'ha de passar per un seguit de vergonyes, de to forçament immoral, que si deixen tan tranquils als delinqüents comuns no passa igual amb els politics. Que després han de passar més de quinze dies — fins ara eren tres setmanes — barrejats de la manera més indecent, a rao de vuit per cel-la, en unes cel-les que havien estat ideades per a donar-hi cabuda a una sola persona, amb la comuna en un reco de les mateixes, tancats tot el dia i en contacte indeterminat amb tuberculosos, sifilitics, assassins, vells nois, invertits, politics, atracador etc. Com veieu la moral cristiana fa progressos...

EL DEUTE DE LA GENERALITAT

Ara resulta que el Govern franquista ha reconegut el deute creat par la Generalitat l'any 1935, uns 40 milions de pessetes.

Els valors seran permutats per paper nou de les Diputacions catalanes, al 3 % anyal, i els interessos es cobriran amb un augment sobre totes les contribucions que pesen sobre l'economia catalana (1 %) i per un periode de 50 anys.

Cal recordar que aquest deute es creà quan el senyor Villalonga, avui un dels magnats financers del règim, feia de president de la Generalitat i l'aconseguir el reconeixement d'aquelle deute representava per a ell una questio de prestigi A més, les esmentades obligacions es cotitzaven actualment a unes 30 pessetes, l'anunci del reconeixement del deute les ha fet pujar a 400.

LES HURDES

A les proximitats de la muntanya del Carmel, tot el llarg de la carretera de Can Tunis, proximitats del Cementiri Nou, muntanya de Montjuic i Somorrostre, s'estan construint gran nombre de barraques, ficades a la mateixa muntanya, fetes de manera primitiva amb maons, fang i pedres. L'espectacle és depriment ; centenars de families viuen, com a bèsties, sense la més elemental higiene ni sentit moral, i son un repte constant a la tan pregonada justicia social del « Caudillo ». Cal remarcar que en una forta proporcio els habitants d'aquestes vivendes (?) son obrers que han estat expulsats de les seves anteriors habitacions, de lloguer economic, per a fer reformes urbanes, i que no han pogut pagar els traspassos i els lloguers que avui costen els pisos a Barcelona.

CLIMA MORAL

Els empresaris del Teatre Romea després de perdre mig milio de pessetes, han hagut de suspendre les representacions de teatre català Han volgut fer un teatre selecte i la gent no ha respost. En canvi, el teatre d'en Bonavia, el sainet barat, les esbracandes d'en Pepe Alba, etc., han donat diners.

Això demostra el clima intel·lectual en que el franquisme ha soterrat l'opinio. La gent est vol divertir i, per tant, no li vingueu amb coses selectes que fan pensar, que siguin tristes o que sols facin somriure per causa de les situacions No, el cas és riure, i riure de debo

VIDA DEL PARTIT

SENA

El diumenge, dia 8 de juny, el Comité Departamental del Sena va celebrar una reunio general de militants a la Sala Lancry.

Llegida i aprovada l'acta de la reunio anterior, el President de la Departamental Joan Tauler, després de consagrar unes sentides paraules d'homenatge postum al que fou President de la Departamental del Sena, el malaguanyat Joaquim Termes, donà compte als reunits del darrer Ple celebrat pel Partit a Montpeller i comentà alguns aspectes de la conferència de Carles Pi i Sunyer.

*Seguidament el membre del Consell Executiu, Joan Sauret, pronuncià un extens discurs-informe sobre els diversos aspectes que actualment es plantegen tant a Catalunya com a l'exili en ord

3937

la humanitat

B.D.I.C

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio
25, rue Ecole de Droit,
MONTPELLIER

Administracio :
30, rue des 3-Journées,
PERPIGNAN

Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Elne,
PERPIGNAN (P.-O)

Compte de recs postals
no 57.675 Montpellier

2ª EPOCA – Nº 71 – 18 DE JULIOL DEL 1947 | Fundador : Lluis COMPANYS | Director : Emili VIGO | PREU : 5 francs

Saludem, amb emocio, tots aquells que el 19 de juliol del 1936 lluitaren per la llibertat contra el feixisme.

Els catalans han recullit el repte i s'han redreçat a l'afront

EDITORIAL

CATALUNYA, capdavantera

Aquesta edicio de « la humanitat » conté una cronica de Catalunya interessantissima. Els nostres companys de l'interior hi expliquen amb tota mena de detalls la gran farsa que acaba de tenir lloc a Espanya, les vergonyes que l'han precedit, la indignitat emb que s'ha desenvolupat, el falseig que ha calgut introduïr-hi després de celebrada. Una vegada més ha pogut posar-se de relleu tot el que té d'abjecte el totalitarisme. Pero si en la confirmacio dels mètodes no podia haver-hi causa de sorpresa; si el règim franquista, fidel a ell mateix, havia de fer de la coaccio i el falseig la seva arma preferida, per contra no podem deixar de registrar la magnifica reaccio de la ciutadania catalana davant la maniobra del feixisme espanyol. I és aixo el que ens interessa subratllar.

Hi ha hagut unanimitat, per part de tots els oposants al règim, a recomanar l'abstencio. El nostre Partit fixà tot seguit el seu criteri de manera que no pogués haver-hi cap mena d'equivoc i en el decurs d'aquests dies l'Esquerra digué, de manera reiterada, als seus militants de tot Catalunya, la posicio que s'esqueia. Si la unanimitat pogué fer-se, de manera implicita, entre tots els oposants, per contra hi havia un veritable interès a veure fins a quin punt serien seguits els mots d'ordre. Car calia comptar amb una campanya rabiosa, per part dels adictes al règim. En efecte, el que es temia s'esdevingué i tota arma ha estat bona per obligar la gent a votar.

En aquest punt és altament encoratjador el constatar com ha reaccionat la ciutadania catalana. Les abstencions han estat molt més nombroses del que hom podia esperar sobretot tenint en compte les amenaces adreçades a aquells que no anessin a les urnes. A les abstencions s'hi han unit un contingent veritablement important de vots negatius i en blanc provinents d'aquells que materialment no podien desertar les urnes. I per bé que no hi hagués cap mena de control i que es fessin totes les irregularitats possibles en l'exercici del sufragi, a l'hora de l'escrutini els veritables resultats no constituïen, ni de lluny, el triomf esclatant que els franquistes esperaven. Llavors s'hagué de recorrer a una nova elaboracio de resultats que s'adiguessin als desigs dels amics del règim. Era massa tard, car els nostres companys s'havien organitzat de manera que es coneguessin els resultats dels escrutinis tot seguit d'haver estat efectuats. Potser els mateixos franquistes se n'adonaren quan, malgrat les greus adulteracions introduides en les xifres, confessen que allí on el nombre d'abstencions i de butlletins negatius i en blanc ha estat més elevat, és a Catalunya.

Volem recollir el fet : Catalunya, fidel a la seva trajectoria, continua ocupant la capdavantera pel moviment de llibertat. El poble català segueix com sempre oposat a totes les tiranies i, en la primera avinentesa en que li ha estat donat pronunciar-se, ha sapigut fer-ho d'una manera inequivoca. El fet és d'un gran valor i constitueix una indicacio preciosissima. Vol dir que Catalunya ni ha perdut el pols ni ha perdut la dignitat i que de cara a les lluites que s'apropen Catalunya continuarà jugant un rol preponderant. Aquesta realitat ens obliga a tots a plantejar-nos, de cara al futur de la nostra terra, la necessitat de saber correspondre al seu sentiment amb una linia politica fermament establerta, presidida pels ideals de republicanisme i de catalanitat consubstancials amb la manera d'ésser de la nostra Pàtria. Avui més que mai cal servir Catalunya amb abnegacio i amb intransigència. I cal servir-la essent fidels a una trajectoria que s'ha reafirmat ara d'una manera altament encoratjadora. Catalunya continua essent catalanista, republicana i lliberal. Es sota aquesta bandera i d'acord amb aquests postulats que hem de seguir la lluita. Les tergiversacions i les giragonses, ara més que mai, serien injustificables. Car en l'actitud adoptada per milers de catalans, hi ha definida, molt clara i concreta, una linea politica a la qual hem de mantenir-nos obstinadament fidels.

Cronica de Catalunya

ELS FALANGISTES I MOLTS INDUSTRIALS CONTRA ELS ABSTENCIONISTES. — EL BLOQUEIG DE LA CIRCULACIO. — CAMPANYA CONTRA EL REFERENDUM. — MANCA D'ENTUSIASME I VOTACIO SENSE CONTROL. — HOM DIPOSITA LES PAPERETES QUE VOL. — LES DADES DELS ESCRUTINIS NO CONCORDEN NI AMB EL CENS NI AMB EL NOMBRE DE VOTANTS. — ELS FALANGISTES ESTRIPEN ELS RESULTATS ADVERSOS. — MALGRAT AMENACES I TUPINADES ELS ESCRUTINIS ABANS D'ÉSSER OFICIALITZATS EVIDENCIEN LA REPULSA POPULAR. — ELS « NO » I LES ABSTENCIONS TRIOMFEN ARREU DE CATALUNYA.

CONTRA EL REFERENDUM

N.D.L.R. — A les envistes de la celebració del referèndum franquista el Consell Executiu demanà al Consell Directiu de l'interior organitzés un servei especial d'informacions de manera que pogués sim obtenir el més rapidament possible totes les incidències sobre la maniobra franquista. El prec del nostre organisme dirigent ha estat atés amb tota diligència i entusiasme. No hi ha hagut cap Col.legi electoral de Barcelona sense un agent clandestí del nostre Partit que vigilava els incidents. Les Comarques també es mobilitzaren i d'aquesta manera ens és possible avui donar als nostres lectors una part de l'amplíssima informació tramesa. Posseïm dades de tots els Col.legis i també tenim una infinitat d'antecedents i documents que proven que el referèndum del dia 6 no ha estat més que una bruta mistificació de la voluntat popular.

Cal fer observar que el nostres amics han desenrotllat una febrosa activitat abstencionista per mitja de fullets i tota mena de propaganda escrita i verbal. El nostre Consell Executiu havia advertit que es donarien les darreres instruccions a Catalunya per mitja d'una nota radiada. En efecte, el dia 5 de juliol Ràdio Paris donava compte que el nostre Partit aconsellava l'abstenció electoral i el boicoteig del referèndum. Ens diuen de Catalunya que escoltaren la nostra recomanació i a ella s'atingueren. Tanquem aquesta inicial de la crònica fent constar que els nostres amics de Catalunya oferiren el més absolut recolzament per a manifestar-se espectacularment pels carrers el dia del referèndum. Dissortadament no fou possible obtenir la unanimitat que requereixen aquestes protestes i calgué prescindir d'aquell propòsit. Convencuts que expressem el sentiment de tots els nostres amics exiliats, « La Humanitat » es complau en manifestar la més fervorosa simpatia a tots els catalans i als nostres organismes i militants de l'interior per la prova de civisme i de confiança que acaben de donar. No cal dir que també expressem el nostre agraïment als corresponsals de « La Humanitat » a l'interior.

PRELIMINARS DE LA « GRAN JORNADA »

Convocats per la fins aquest moment inèdita primera autoritat civil de la « provincia », dies abans del referendum va celebrar-se una reunio d'alcaldes i secretaris dels Ajuntaments de les comarques barcelonines.

El senyor Baeza Alegria, explicà als presents els motius pels quals havien estat convocats, donant-los-hi les següents instruccions :

« Camarades : el percentatge de votants de les vostres localitats ha d'assolir la proporcio del 85 per cent del Cens, éssent de necessitat que d'aquest percentatge el 80 per cent sigui de vots favorables a la llei de successio ; el 12 per cent, de vots negatius i el 8 per cent restant, haurà de considerar-se com a corresponent a paperetes anul.lades. Comprenc que, potser, considereu difícil l'assolir aquest resultat. Malgrat tot, si seguiu les suggerències que vaig a donar-vos, convindreu amb mi que son molt relatives. En efecte : què succeirà si, sense estridències de cap mena, feu correr la veu que les tarjes de racionament seran estampillades i que, amb tota seguretat, quan arribi l'hora de la renovacio les que no portin el segell no seran novament concedides ? Mediteu el cas i estic convençut que convindreu en que, davant aquesta possibilitat, la major part de gent anirà a votar, primera i essencial finalitat que nosaltres ens hem de proposar i assolir ».

Davant aquesta mostra del concepte que mereix a les « jerarquias » falangistes allo que abans se'n deia la *Llei*, un dels assistents a aquell acte — ens reservem el nom per motius que tothom ja pot suposar — considerà que, ell, no podia subscriure-la, puix que anava contra els seus principis catolics i, aquests, no admeten, digué, la falsedat.

El nostre Governador es despenjà, aleshores, amb un discurs d'inflamats tons patrioters i religiosos, que feren emmudir l'ocellet i donar la conformitat a ço que havia expressat la *primera autoridad provincial*... Tot sigui « ad majorem gloriam Dei » !

Continuaren escoltant les instruccions del Sr. Baeza Alegria, recomenant als Secretaris municipals presents a la reunio la necessitat de tenir les actes fetes per al moment de tancar la votacio per tal, segons manifestà, de no perdre temps amb papereigs inútils.

Una altra de les indicacions que va fer als reunits, afectava directament els elements que, en determinats moments, podrien alterar l'ordre del comici durant el transcurs del mateix. Insinuà, també, la necessitat de conéixer el nom dels presumptes pertorbadors (?) a l'objecte de donar-los-hi estatge, per un cert nombre de dies, al magnific Hotel (?) que el Govern de Franco posseeix al carrer d'Entença de Barcelona.

Una nova veu es féu oir per tal d'afirmar que veia molt difícil el poder assolir que els col.legis electorals es veiessin concorreguts, ja que — son paraules textuals — *ni els nostres mateixos partidaris no votaran, entre altres raons, perquè la gent dels pobles està molt disgustada pel temps que fa que no se'ls reparteix el cupus de farina que els correspon.*

La nostra flamant primera autoritat, va saber convéncer a qui havia fet pùblica aquella lamentacio i, talment com un prestidigitador fantasista, anuncià ampulosament : « Doncs, tindreu farina ! ». I aixi va ésser : al cap de dos dies, els d'« abastos » facilitaven les quantitats necessàries.

Aixi començà la xarlotada que en els dies que s'acostaven aniria guanyant més importància.

Per la seva banda l'Ajuntament falangista, aixi com la Diputacio imposaren als funcionaris la participacio incondicional al referendum. Apart les instruccions de caire verbal — que circularen fins al moment del plebiscit — cada funcionari municipal rebé una « Circular no. 298 » signada pel « Secretario Interino » Enrique de Janer, en la qual recordant la Llei Electoral de 1907 menaçava amb càstic aquells que no votessin.

INVITACIONS I AMENACES

No acabariem d'esgotar mai els innombrables casos demostratius del cuinament del referèndum. Donem, pero, els més caracteristics i dels quals tenim en el nostre poder proves documentals. Un cartell diu aixi : « Aviso : El proximo domingo, dia 6 de julio, se votarà en referendum la Ley de Sucesion. Ante tal acontecimiento, recordamos a los productores de esta fàbrica : 1º. Que el ejercicio del voto no es tan solo un derecho sino un deber ; y 2º Que todos cuantos lo ejerzan, guarden constancia de ello, haciendose contraseñar el documento acreditativo de su personalidad, a todos los efectos legales. — Barcelona, 2 de Julio de 1947 ».

Aquest « Aviso » fou enganxat a la majoria de fàbriques i tallers de Catalunya. Altre : El Ministeri de la Governacio envià a l'organitzacio de cecs de Barcelona una circular en la qual es diu : « Advirtiéndoles que se les exigirà la prueba de haber votado para el percibo de determinados beneficios que concede esta organizacion ».

El règim es llançà d'una manera desvergonyida i brutal a una formidable campanya de coaccions. Els diaris publicaven les sancions que serien aplicades als abstencionistes. Els « enlaces » sindicals en els llocs de treball i els agents falangistes en les penyes de café i en els mercats feien correr rumors sobre suposades retirades de la tarja de raccionament, dificultats per a obtenir salvoconductes, pèrdues de jornals, anul-lacio de les pagues extraordinàries del 18 de juliol, subsidis familiars, etc. a totes aquelles persones que no votessin. Els sindicats reproduiren aquestes amenaces en tots els tallers, fàbriques i empreses. Les gerencies de « Magatzems Jorba », « Martí i Martí » i moltes d'altres advertiren que els que no presentessin el certificat d'haver votat perdrien el dret a percebre el percentatge sobre les vendes.

A Manresa s'impedí sortir a la gent de la poblacio sense votar. A Coll-Blanc no es deixaven circular els cotxes els ocupants dels quals no poguessin demostrar que ja havien exercit el sufragi. La Guàrdia Civil no permeté la sortida de vuit auto-cars del Centre Excursionista de Coll-Blanc. A una portera del carrer de Calabria que té una filla que ha d'ingressar a l'hospital, el metge l'adverti de la necessitat de votar per a no trobar inconvenients d'hospitalitzacio. Els soldats sortiren en formacio de les casernes i votaren sota la mirada inquisidora dels seus caps.

L'ELECCIO EN MARXA

Es de justicia remarcar que totes les organitzacions anti-feixistes de Catalunya treballaren ardidament contra el referèndum. La nota radiada pel Govern de la Generalitat de Catalunya, des de Paris, i aixi com els fullets impresos repartits per la mateixa a l'interior, causaren gran entusiasme. El nostre Partit també es llançà a una campanya activissima de tot el qual n'han sortit uns resultats encoratjadors per a Catalunya i francament desastrosos per al règim opressor.

Amb tot l'aparell repressiu, amb totes les coaccions provinents dels organismes oficials o dependents d'ells l'eleccio començà. Les cues son esclarissades i en molts llocs inexistents. Les dones foren les que més s'influenciaren per les represalies anunciades prodigalment.

La votacio es feu amb normalitat sense entusiasme. Els electors votaven tant com volien, car els presidents de taula els invitaven a votar abundosament. Aixi que descobrien el membre d'una familia immediatament li feien dipositar les paperetes de tots els components. D'aquesta manera es van anar inflant el nombre de sufragistes. En moltes ciutats de Catalunya es donaren grans facilitats als votadors del SI. S'arribà inclussiu a la filigrana de repartir paperetes amb el SI imprès, com fou el cas — entre altres — de Cassà. Un cop les coaccions en marxa i els electors temorencs als col-legis, la vigilància activa dels controladors de l'Estat feien fàcilment determinar la voluntat del votant en favor del SI, car les paperetes oferien tots els aventatges per a permetre la seva verificacio en el moment de votar.

A Barcelona hi hagué un gran nombre de col-legis que només recolliren un 35 o 40 per cent de votants, i malgrat aixo sortiren paperetes per un 80 per cent. Aixi tenim les dades següents : Districte 6, seccio 8 ; districte 4, seccions 105 i 109 i 114 les xifres oficials sumades donen un major nombre de vots del total que elles mateixes atribueixen com a votants. Moltes altres seccions donen un nombre de votants major al del propi cens. En bastants col-legis els escrutinis no foren comunicats i en els que els escrupols no sapigueren fer trampa i resultaren amb votacions adverses al règim els falangistes anaren a arrencar-los.

(Passa a la segona plana)

Sainet trist

per A. ROVIRA I VIRGILI

Quines ganes de molestar la gent amb aquest pretès referèndum espanyol ! Els franquistes podien haver-se estalviat feina, i podien haver-ne estalviat als altres. Tot l'enrenou de propaganda i de coaccions que han organitzat a les terres hispàniques, ha estat sobrer. Tothom, a dins i a fora, sabia per endavant que entre el resultat real de la votacio i el resultat oficial no hi hauria cap relacio veritable. Les sumes no depenien de les quantitats sumades.

L'aritmètica, com estava previst, ha cedit el pas a la màgica. La famosa llei de successio havia d'ésser aprovada triomfalment amb tots els milions de si que l'argument de l'obra requeria, i amb l'apotesosi final de bengales, musiques, crits i cants.

Fins aci l'espectacle teatral. Cadascù, amic o enemic del règim, s'adona que aquest es troba a les acaballes. El referèndum és com la revifalla de la mort.

Sainet trist a l'hora de la posta.

La Union Patriotica inventada pel general Primo de Rivera en el temps de la seva dictadura, va ésser, fa vint anys, més discreta que no ha estat ara la Falange. Aquell referèndum va ésser fabricat sense molestar al public. No es va coaccionar la gent. La jornada va passar desapercebuda, i a l'endemà la premsa publicà els resultats màgics : milions de vots pel dictador, amb una misèria de vots negatius. Els prestidigitadors van fer l'ullet, i el public va somriure. No va arribar a riure, perquè el joc de mans era d'una perfecta vulgaritat. Al cap de dos dies ja no se'n parlava enlloc.

Avui s'ha fet soroll, s'ha intentat portar gent a les urnes, s'ha provat de donar una aparença de realitat a la ficcio. Evidentment, hi ha hagut més votants que en el referèndum de Primo de Rivera, perquè aleshores, fora dels qui vetllaven les urnes buides quasi ningú va votar. Pero la superioritat dels primorriveristes sobre els falangistes consisteix en el fet que aquells no pretenien enganyar els propis ni els estranys. I el dictador alegre, tot i no ésser un home de gust depurat, no va tenir el mal gust de prendre seriosament la votacio imaginària.

No tots els dictadors son iguals, és clar. També entre els dictadors hi ha classes. Bé que era geniüt, Primo sabia somriure i riure. Era més un tarambana que un brètol. Deixem correr, pero, aquesta comparança. No ens proposen fer en el present article, un estudi comparatiu de la psicologia dels dictadors.

Encara que hi hagi hagut electors, i més encara electores, que hagin donat el « si » a Franco, la quantitat dels vots afirmatius no haurà arribat, de bon tros, a la meitat de la xifra oficialment donada. I dels vots depositats efectivament a les urnes, més de la meitat han estat producte de la por.

Aritmèticament, la quantitat vera representa una minoria. Políticament representa una massa d'aprofitadors i de porucs. Democràticament, no representa res : tot sumat, fa zero.

Les amenaces que pesen damunt el règim franquista, subsisteixen després del referèndum falsificat. I van pel camí d'agreujar-se. El termini raonable de la O. N. U. pot esdevenir, en qualsevol moment, un termini peremptori. El silenci oficial que plana fa alguns mesos sobre aquest afer, pot molt ben ésser un presagi de greus decisions proximes.

En el camp internacional, les coses no han anat ni van encara com caldria que anessin. Pero Franco i els seus s'errarien de mig a mig si es refiessin massa de certes benevolences.

No els diu res, per exemple, l'haver estat exclosa l'Espanya franquista dels organismes internacionals ? No els diu res el cop sec i directe que han rebut en no ésser invitats a les reunions relatives al pla Marshall ? No senten a l'ànima les punxades del menyspreu universal, agudes i penetrants com les d'un espasi ?

Molt més tràgica encara que comica, l'Espanya falangista no té al mon amics desinteressats, ni espectadors benèvols. Si és tolerada per alguns, no és estimada per ningú. Per a suportar el desdeny i la repulsa del mon, li cal un enorme gruix de pell. I s'acosta el dia que ni aixo li valdrà.

I menys li valdrà encara la representacio de l'últim sainet trist.

LA LLIÇO DE NUREMBERG

per A. NOGUES I PAMIES

El nom de Nuremberg era fins ara poc alliçonador per als democrates del mon. Els Congresos que el nazisme hi celebrava, les colossals manifestacions de massa que provocaven, les fotografies d'aquell ordre nou que l'anomenada premsa podrida s'apressava a publicar, feien ballar el cap a molts dels « ben pensants », i pervertien sobretot, a una joventut amb afany d'accio.

Pero, els temps canvien, i ara acaba de tenir lloc a Nuremberg un Congrès de la Joventut Democratica Allemanya. Un Congrès de joves que, convençuts o per força, fa tres anys encara cridaven « Heil Hitler » cada matí i que han patit la guerra, els camps de concentracio, la fam i la misèria. Què ens diuen aquests nois i noies de la nova Allemanya ? Parlen en presència de pedagogs de tot el mon que observen la tasca de reeducacio portada a terme pels Aliats, i una noia de 19 anys, com aquell que no diu res parla de Faust i exclama. « Democràcia, democràcia ! Comprenc el teu missatge, pero em manca la fè ». Hi ha un gran escàndol en l'Assemblea, pero la frase esta feta i el dit posat al bell mig de la llaga. Car aquella noia — hem de tenir el coratje de confesar-ho — interpreta els dubtes d'una epoca.

Els qui hem sofert l'ocupacio alemanya : som victimes de la tirania franquista, sabem que no cal justificar la democracia contra la dictadura. Que la democracia pel sol fet de no ésser allo (és a dir : els homes penjats, els camps de concentracio, les deportacions en massa) ja és superior a la dictadura sota la qual, sense l'imperatiu d'una tasca alliberadora a complir, fora impossible viure-hi.

Pero, tanmateix, aquesta fora una justificacio de caràcter negatiu. La democràcia s'ha de justificar envers ella mateixa. i no solament amb motius, més o menys tèorics, de savis i especialistes del Dret Public, ans bé, amb obres, amb realitats que serveixin d'exemple. Car, què vol la noia de Nuremberg en tendència de democratitzacio ? La fè ! No en té prou amb comprendre la idea, cal que el més intim d'ella mateixa, la rel del seu propi esperit, cregui en el seu ideal. I el jove que ha anat al maquis; el que ha retornat de cinc anys d'internament; el que ha vist la baixesa de certes conductes, necessita, per a la seva desintoxicacio, que li retornin la il.lusio; necessita, fitant l'esguard en l'esdevenidor, sentir una conviccio tan intensa com la d'aquell company seu que anava al supplici amb aquells mots : « si fos a refer, referia el mateix camí ».

Les condicions de l'hora son massa dures per a convèncer amb el simple raonament pur fred del professor de logica. I, per aixo, veiem apuntar com a perill innegable un altre totalitarisme que vol suplantar al que hem vencut, amb els mateixos mètodes pero amb diferents paranys.

La Democràcia ha de salvar encara la humanitat i té, naturalment, una responsabilitat enorme a sobre. Ha de galvanitzar, al costat d'ella, una fè. El Crist convenç per la paraula, pero per a fer creure fa el miracle del pa i dels peixos i ressuscita Llàtzer. La gent creu amb fè mistica. Les noves mistiques paganes prometen un paradis que emmirallí els fidels laics de la nova religio. La Democràcia, ella, no ha de prometre paradisos irrealitzables, ni ha d'apel.lar als fanatismes de les multituds inconscients. Ha de fer més : ha de fer miracles. La Democràcia es justifica contra la dictadura perqué és millor que ella. La Democràcia es justifica envers ella mateixa, si és eficaç en tots temps i en tot lloc.

(Passa a la segona plana)

El President, el Govern de Catalunya i el referèndum

El President Irla, s'ha adreçat per radio al poble de Catalunya. Ha dit :

« Catalans :

« La forma amb què s'ha portat a terme el referendum darrerament celebrat a Espanya, amb prohibicio de tota llibertat politica, sota una atmosfera de menaça col.lectiva i sense cap garantia d'autenticitat, confirma i demostra abastament el seu caràcter de maniobra antidemocràtica. Hi ha proves més que suficients — que seran recollides i oportunament exposades a l'opinio nacional i internacional — dels vicis de nul.litat en l'origen i realitzacio que li treuen tot valor. Ni la seva celebracio pot donar-se per vàlida ni els seus resultats prendre's com a veridics. Pero hi ha casos — i aquest n'és un — en què les realitats, quan son fortes i profundes, transpuen fins en les combinacions més hàbilment arranjades. Es el que ara s'ha esdevingut ; la grollera mistificacio no ha pogut evitar que de les mateixes xifres donades com a oficials en ressorgis un fet que honora els catalans : el que sigui Catalunya on ha estat major el percentatge d'abstencions i vots contraris. Tot i no fent cas de les xifres, no deixa d'ésser interessant i significatiu constatar el reconeixement que fa el propi règim franquista de l'hostilitat que envers ell sent el poble de Catalunya.

« No podia ésser menys. Catalunya, sempre tan gelosa de manifestar la seva voluntat democràtica, ha sabut valdre's fins d'aquest falsejament de democràcia per a convertir-la en una vertadera manifestacio de disconformitat al règim. Cal felicitar i encoratjar els Catalans que hi han contribuït : als que s'han abstingut, als que sota les pressions i les amenaces s'han vist obligats a votar i ho han fet en blanc o negativament, a tots els que han cooperat a forjar un ambient general de repulsa i de menyspreu que prengués un caràcter de resistència col.lectiva. Tots han acomplert un acte de dignitat patriotica i ciutadana.

« Aquest acte col.lectiu té una real importància en ell mateix, pero pot assolir-ne molta més encara pel corrent profund que revela i que posa de relleu la possibilitat i l'eficàcia de les manifestacions conjuntes de la voluntat nacional. Aquest resultat no pertany fragmentàriament a partits, grups o organitzacions : és la manifestacio de l'acord implicit de tot un poble. Junt amb l'expressio de protesta contra el règim hi batega una clara afirmacio de solidaritat catalana. Compartint i estimulant aquest esperit, en la declaracio que el Govern de Catalunya féu abans del referendum, expressava l'esperança que l'abstencio prengués també el sentit d'un gest comù assenyalador del redreç nacional i democràtic. Ara que el gest s'ha produit i amb una significacio tan prometedora, vull adreçar-me als catalans per a demanar-los que perseverin en la patrotica orientacio empresa. Que la seva actitud resolta faci sempre, com en el darrer cas, que les maniobres del règim franquista es tornin contra ell mateix i apressin la seva caiguda. Que el poble de Catalunya es junti en un d'aquells abrandats impulsos nacionals que multipliquen la seva força, i que un generos alçament de la voluntat catalana no trigui a retornar-nos la llibertat i la Pàtria. »

Aquest missatge ha estat profusament repartit a la nostra terra.

(Passa a la segona plana)

CULTURA CATALANA

Pau CASALS, ciutadà d'honor de Foix

(Del nostre corresponsal Manuel Companys i Maldonado)

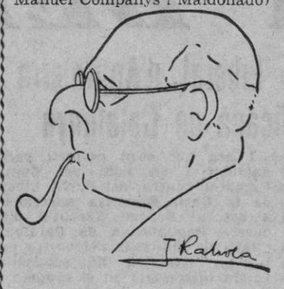

A l'igual que altres ciutats del Migdia de França, Foix s'ha honorat designant el Mestre Pau Casals Ciutadà d'Honor d'aquesta vila.

Les cerimonies celebrant aquest esdeveniment, senzilles cordialissimes, alhora, han reunit un contingent nombrosissim d'admiradors del Mestre, tant francesos com catalans i espanyols.

LA CERIMONIA

Pau Casals, acompanyat de l'escriptor Joan Alavedra, fou acullit a l'entrada de l'Hotel de Ville per la Municipalitat en ple i diverses personalitats, que s'encaminaren tot seguit al despatx de l'Alcalde on esperava a l'il.lustre Mestre el Préfet de l'Ariège Mr. Feyfant. Allí vaig poguer dirigir-li la paraula : « Mestre, tinc l'honor de saludar-vos en nom dels lectors de la Humanitat *». Pau Casals ens regracià somrient mentre un reporter filmava l'escena. Tot seguit l'alcalde ens pregà de passar al Salo d'Actes on tingué lloc la cerimonia oficial.*

Monsieur Faur, alcalde de Foix, presentà les autoritats i els diversos organismes catalans i francesos « Tots — diu — us tenim una gran simpatia i admiracio. Pero hi ha també una altra simpatia molt llunyana, sobretot entre Catalunya i nosaltres ». I després de recordar breument els llegams que uneixen Catalunya al Comtat de Foix, Mr. Faur tributa un càlid homenatge al gran music i « al ciutadà del mon que sempre ha romàs fidel al seu sentiment de justicia; a l'home de cor i al gran amic de França. En la vostra persona — afegeix — adrecem el nostre homenatge a tots els vostres compatriotes, sobretot als que caigueren per l'alliberament de la nostra ciutat ». Llavors el Maire de Foix evocà la nostra guerra i el nostre exili i girant-se cap al Mestre retraça la seva vida de refugiat a França. « Sou a Prades — proclama — on el poble de la vostra segona Pàtria us parla la vostra llengua, on ja veieu el cel de la vostra bella Catalunya ». I Mr. Faur acaba dient que Pau Casals ha fet dues parts en la seva vida : l'una per l'art i l'altra en ajut als seus compatriotes dissortats.

Tot seguit, i enmig grans aplaudiments, Mr. Faul lliura a Pau Casals el diploma de ciutadà d'honor de Foix, depositat en un artistic cofret de fusta del pais. Es un pergami ricament enluminat, a l'estil del segle XIII, embolicat amb les cintes barrades de Catalunya i del Comtat. A la coberta, ornada amb els escuts de Catalunya i el comtat de Foix, hi ha la següent inscripcio : « La ciutat de Foix a Pau Casals, ciutadà d'honor ». A l'interior en quatre pàgines de paper Japo es escrita, en gotic, la deliberacio del Consell municipal

El Prefet de l'Ariège Mr Feyfant saluda en primer terme les personalitats « que formen entorn Pau Casals una cadena d'unio i fraternitat ». S'inclina, després davant la seva bondat digna del seu geni artistic, i « la dignitat politica d'aquest magnific resistent que posà el seu art al servei de l'alliberament ».

« A casa vostra hi manca una veu — afegeix el Préfet. La del vostre divi violoncel ». I Mr. Feyfant acaba saludant en Pau Casals tots els refugiats que han combatut per la llibertat.

Es pronuncien després altres allocucions, entre elles una del Senyor Pascual Tomàs, sots-secretari de la Presidència del Govern de la Republica.

(Passa a la segona plana)

Cultura Catalana

(Ve de la primera plana)

I, finalment, s'aixeca Pau Casals. S'expressa sense amagar la seva emocio, en un francès molt pur. « M'heu passejat en un bell jardi — diu — on cada flor porta un nom i una satisfaccio. Jo també voldria passejar-vos pel meu. Té flors molt boniques i rams molt bells. Estic massa emocionat per a anomenar-vos-les totes. Només en diré dues : sensibilitat i afeccio. M'heu adoptat i amb quina alegria jo també us adopto ! Us ofereixo el millor de mi mateix : la meva passio, que és la passio de l'amor que m'han donat totes les injusticies ».

El Mestre que afirma que volem un mon d'amor, de bellesa i de justicia, parla molt senzillement per expressar la seva reconeixença i la seva amistat. « Voldria que sentissiu que teniu en mi un amic, un company ». I acaba dient : « Espero que en una altra avinentesa us podré ensenyar l'altre meitat de mi mateix : la musica. El meu violoncel ha callat en signe de dol pero espero que aviat podré tornar a Foix com a music ». L'ovacio que acullí aquestes paraules fou veritablement emocionant.

ALTRES ACTES

A la tarda, després del banquet oficial ofert per la Municipalitat, va desenvolupar-se la festa popular, el benefici de la qual serà repartit entre l'Hospital Varsovia de Tolosa i la cantina escolar de Foix.

La festa fou presentada per Mr. Falmade, representant del Felibrige de l'Ariège, qui després d'exaltar les dots de Pau Casals, expressa el seu desig de poguer celebrar l'alliberament de Catalunya en 1948. « Deixeu-me dir com el President Companys mort per la llibertat d'aquella terra amiga : « Per Catalunya ». I deixeu-me també afegir : Per França ! »

Després d'aquesta al locucio, molt aplaudida, el grup folkloric de « La Jouveneto », de Celles, va interpretar diversos balls i cançons del Pirineu ariegés que presenten moltes analogies amb les de casa nostra.

L'escena fou llavors deixada als nois i noies de l'Esbart de Dansaires de Tolosa. Amb una gràcia i un dinamisme ben catalans executaren un magnific enfilall de danses de les nostres comarques. Se n'hagueren de repetir gran nombre, enmig l'entusiasme i l'admiracio generals. A remarcar dues cançons : « El Russinyol », cantada per Ernestina Dalmau, i « La Pepa » per Matilde Bertran. La festa va acabar-se amb una ronda dels artistes ariegesos i catalans, simbol de la unio dels nostres pobles.

A la nit la Colonia catalana i espanyola oferi un banquet al Mestre, al qual assistiren també les autoritats franceses. Hi regnà un ambient de gran cordialitat i en el curs del mateix es lliurà a Pau Casals un diploma d'honor.

Resumint : aquest 29 de juny fou una bella diada d'amistat entre els nostres dos pobles.

✦ ✦ ✦ ✦

El President de la Generalitat, senyor Josep Irla, ha fet arribar a Pau Casals la seva més sincera felicitacio per la nova distincio de què acaba d'ésser objecte.

Jocs Florals de la Llengua Catalana

Londres 1947

La Commissio Organitzadora dels Jocs Florals d'enguany ens prega d'inserir les següents notes :

« S'ha fet public el cartell dels Jocs Florals de la Llengua Catalana que es celebraran a Londres l'Onze de Setembre d'enguany. El Cartell definitiu confirma els premis ja anunciats en el cartell provisional, amb indicacio de les entitats i persones que els han concedit.

« Figuren en el Cartell dos premis nous :

« Premi dotat amb deu lliures esterlines per la Delegacio Basca a la Gran Bretanya, a la millor composicio, en vers o en prosa, que es refereixi al tema « Guernica ».

« Premi dotat amb deu lliures esterlines pel « Foment de la Sardana », de Perpinyà, a un treball en prosa que glosi algun fet rellevant realitzat per catalans en la darrera guerra mundial o en les lluites de la resistència en els paisos ocupats. »

Punt interessant a destacar del Cartell és que prorroga la data limit en què podran rebre's a Londres i a l'adreçada anunciada 1Senyor Secretari dels Jocs Florals de la Llengua Catalana — 36, Moreland Court — London N. W. 2), les composicions destinades als Jocs Florals. Inicialment la data era la del 31 de juliol i ara queda fixada en la del 8 d'agost. »

✦

Responent a nombroses consultes i demandes rebudes en el sentit que no fos estrictament obligatoria la condicio fixada en el Cartell d'haver de trametre tres exemplars de tota composicio o treball destinat als Jocs Florals, aquest Secretariat es complau en aclarir que la norma esmentada té per objecte el facilitar la tasca del Jurat i que aquesta pugui portar-se a terme amb la urgència requerida ; i que essent natural d'aplicar-la a les poesies i treballs curts, no obstant si alguna novel.la, obra tetatral o assaig presentats no han pogut ésser copiats i tramesos en tres exemplars, no serà aixo motiu per a que els esmentats treballs quedin exclosos de concurs.

✦

« Publicat ja el Cartell dels Jocs Florals de la Llengua Catalana que es celebraran a Londres l'11 de setembre d'enguany, ha estat comunicada a la Comissio Organitzadora la concessio de dos nous premis, la qual s'apressa a fer publica.

L'entitat que els concedeix és el « Comité Llenguadoc-Catalunya », de Montpeller, il els premis son :

Premi Frederic Mistral, *dotat amb cinc mil francs a la millor poesia escrita per un autor català del Rossello.*

Premi *dotat amb deu mil francs a la millor obra teatral escrita per un autor català del Rossello.*

A diferència dels altres, aquests dos premis estan consignats en francs, per haver demanat el Comité Llenguadoc-Catalunya el poder fer el lliurament dels mateixos als guanyadors, sempre que aquests no s'hagin presentat a recullir-los en l'acte de celebracio de la Festa.

Les normes relatives a la presentacio de composicions per aquests dos premis son naturalment les mateixes que les fixades amb caracter general en el Cartel dels Jocs Florals ».

HOMENATGE A DEODAT DE SEVERAC

El « Casal de Catalunya » de Paris celebrà, dissabte passat, una magnifica festa a la sala Chopin (Pleyel), d'homenatge al gran music llenguadocia Déodat de Severac.

Encara que sigui en una breu nota de darrera hora volem remarcar l'èxit esclatant que assolí aquesta festa. Henriette Faure, pianista, interpretà amb una precisio, un sentiment i una elegancia vertaderament remarcables, dues magnifiques composicions de Severac : « Cerdanya » i « Sous les lauriers roses ». Lina Walls, cantà amb èxit diverses cançons del compositor llenguadocià.

Finalment, el Cor Nacional Català, sota la direccio del nostre estimat amic Josep Fontbernat, interpretà cançons populars. Era la primera actuacio en public del Cor parisenc i l'èxit que assolí fou esclatant. Tant en Fontbernat com els seus cantaires escoltaren entusiàstics aplaudiments per una tasca plena d'encert, de bon gust i d'entusiasme.

L'assistència fou nombrosissima. I entre la mateixa s'hi remarcava, ultra l'Honorable President de la Generalitat, senyor Josep Irla, la Sra. Vidua del President Companys, i els nostres amics Josep Tarradellas, Carles Pi i Spnyer, Miquel Santalo, Ventura Gassol, Antoni Xirau, etc.

La Radiodifusio francesa registrà aquest concert que fou transmès per Paris-Inter el 17 de juliol i que els nostres llegidors podran escoltar diumenge vinent, dia 20 de juliol, de 11 a 12 del mati, per Radio-Tolosa.

L'ACTUALITAT POLITICA

Els « electorers » que han cuinat els resultats electorals han perdut més de mig milio de vots. — No hi ha cap diari estranger que s'hagi pres seriosament la farsa del 6 de Juliol. — Anglaterra i Nord-Amèrica rebutgen la legalitat del referèndum i insisteixen en llur politica de blasme. — Els problemes que planteja l'absència d'Espanya del Pla Marshall. — Indalecio Prieto a França. — Per una « Junta Suprema » d'unitat espanyola. — La propera reuniô de les Corts republicanes. — El President Truman i les condicions indispensables per a una pau internacional.

EL REFERÈNDUM

Malgrat que els nostres lectors trobaran una més ampla informacio sobre la moixiganga franquista del dia 6 de Juliol a la Cronica de Catalunya, creiem convenient posar algunes marginals a la mateixa qüestio. Es absolutament sobrer evocar les circumstàncies en què s'ha efectuat el referèndum com també ho és l'especificar la infinitat de coaccions que l'han precedit. Els detalls més picarescos son els que fan referència a l'arranjament previ dels resultats. Al Govern no li fou fàcil posar-se d'acord. El ministre de la desgovernacio volia fer votar tot el cens per a no desdir els sistemes totalitaris, mentre que Martin Artajo es mostrava més... frare i volia donar les aparences d'una certa veracitat per mitjà d'unes xifres més modestes amb les quals l'estranger hauria pogut oposar-hi menys repars. El paisos basc i català foren objecte d'una especial atencio car preocupava sensiblement l'ambient creixent d'aquells nacionalismes. La formula final quedà en mans del « Caudillo » i aquest féu conèixer les simpaties que li havien d'oferir les diferents « provincies » espanyoles. Per la seva part els governadors i els « jerarcas » també dedicaren especial atencio al cuinament de percentatges. D'aquesta manera és com el règim en persona pogué anar-se'n a dormir tranquil.lament confiat de l'èxit de l'empresa. I es va votar i es féu votar, sense mancar-hi ni un mort ni ningu altre. Indrets on ni en les eleccions municipales més apassionades no es depassava el 60 % tothom anà a les urnes amb aquella absència de presència fisica car els « electorers » cuidaren de votar conscienciosament per ells. I vingué l'escrutini a porta tancada i es donaren solemnialment les xifres. Què n'ha resultat ? Llegim-ho : Inscrits, 14.454.426 votants ; Si, 12.628.983 ; No, 643.501 ; Blancs, 295.208 i nuls 25.669 vots. Sumem ? Sumem. Resulta que d'acord amb les mateixes dades oficials han desaparegut de dins les urnes 861.065 paperetes. Es el propri Govern qui adverti publicament aquest error el qual serà corregit d'aci el 25 de juliol, « si Dios quiere ». La cuina, doncs, ha fallat posant d'aquesta manera en ridicul els èmuls de Romero Robledo.

La premsa i les agències han ridiculitzat el referèndum. L'Agència Reuter posa a la capdevantera dels abstencionistes Catalunya i Euzkadi. Cal destacar la unanimitat de la premsa internacional contra les trampes franquistes. « Daily Herald » comunica que en votar es segellaven les cartes de raccionament la qual cosa féu tèmer represàlies alimentàries. Segons « Daily Mail » les grans empreses declararen que exigirien el certificat del vot per a pagar la setmanada. « Le Monde » també ha denunciat la farsa i no es senyala cap excepcio en la premsa francesa favorable a la vàlua de l'acte del dia 6 de juliol.

Acabem donant una mostra de la sinceritat electoral. A Las Palmas un funcionari judicial mori sobtadament en el moment d'emetre el sufragi. Aquest ciutadà no pogué superar la coaccio i ho pagà amb la seva vida.

EL PLA MARSHALL

Els nostres lectors ja coneixen l'exclussiva llançada per França i Anglaterra contra l'Espanya franquista. El cop és durissim. Franco no podrà atribuir-lo a la voluntat de la URSS car aquesta no assistirà a la conferència de Paris. Un cop més Espanya es veurà isolada per culpa de la permanència del sistema totalitari. Bandejada d'aquest plan economic europeu les repercussions seran d'importància car si hi ha encara una mica de logica en el mon els Estats Units no haurien de concedir crèdits financers al marge del pla Marsyall.

El nostre Consell Executiu ha estudiat les repercussions de l'exclussio franquista la qual decisio constitueix un nou i molt significatiu blasme internacional. No es perd de vista la importància economica de la peninsula i es veuria amb satisfaccio que fos escoltada l'opinio dels tècnics no franquistes en vistes a concretar el rol que Espanya haurà de jugar tan aviat com estigui alliberada. Entèn el Consell Executiu que per a quan esdevingui aquesta circumstància la representacio de l'Espanya democràtica no hauria de fer mès que incorporar-se a la unitat europea i aplicar les mesures comercials i economiques que la conferència de Paris ja hauria d'haver incorporat al seu pla.

ACTIVITATS REPUBLICANES

Es amb vertadera satisfaccio que confirmem als nostres lectors la propera arribada a França del lider socialista senyor Indalecio Prieto. De fa temps que veniem demanant aquesta presència car creiem que d'ella en sortirà la tan desitjada unificacio de la politica del PSOE. Sempre que hem parlat d'aquesta qüestio ho hem fet tenint en compte de respectar la jurisdiccio d'aquell partit, si bé aixo no ens ha privat de fer alguns comentaris que escapen a la qüestio orgànica plantejada. L'indiscutible ascendent que el senyor Prieto té en la politica exiliada fa que les seves declaracions i actituds depassin l'esfera del seu partit. Per tot aixo confiem que la seva vinguda resoldrà, esperem-ho aixi, al menys la discrepància que existeix entre els socialistes de Mèxic i els de França.

En els mitjans politics exiliats de Paris es diu que estan apunt de resoldre's les discrepàncies orgàniques entre elements de la U GT i del PSOE els quals han vingut fins ara discutint-se llur autoritat. Sembla que els amics del grup Gonzalez Peña estarien disposats a tornar a la disciplina sindical i politica atenent la proposta de la conferència de Zurich. No podem assegurar aquesta informacio. Per la nostra part celebrariem que fos certa.

Els senyors R. Sanchez Guerra, Montilla i Careaga han publicat a « L'Espagne Republicaine » de Tolosa un manifest adreçat a tots els antifranquistes en vistes a una unitat de combat contra el règim franquista. Es declaren partidaris de la constitucio d'una « Junta Suprema » — a la manera de 1808 — « o nucleo de organizacion análogo, en cuyo seno se hallen representados todos los españoles hostiles a la continuacion del régimen actual y dispuestos al acatamiento sin reservas de la voluntad soberana de la nacion expresada en su dia, por medio de unas elecciones generales constituyentes. De esa Junta saldria el Gobierno Provisional que, por fin, lograria reunir las asistencias precisas para acabar y obtener el apoyo decisivo de las grandes democracias y su eventual reconocimiento por las Naciones Unidas ». Segons els signataris del manifest ni els republicans ni els monàrquics poden oferir les garanties d'aquesta unitat pels recels que els separa. Entenen que la solucio ha de venir per damunt dels partits i de les organitzacions i invoquen l'entusiasme de tots aquells capaços d'influir dins i fora dels partits per a possibilitar aqueixa iniciativa.

Els firmants proclamen la necessitat d'abandonar els detalls per a escometre el conjunt del problema el qual no és altre que el de l'enderrocament de Franco. « No distraigamos la atencion en discutir en torno a los limites de las autonomias regionales cuando todavia no hemos recobrado la propia autonomia nacional ». El cronista no pot, evidentment substituir en aquesta ocasio l'opinio del nostre Partit, pero és evident que els catalans no podem considerar el nostre problema nacional com un detall negligible. S'ha vingut repetint que cap partit pot atribuir-se la voluntat de Catalunya car democràticament son els seus fills els que han de decidir el règim. Considerem, aixo si i, que la « autonomia nacional » és inseparable de « l'autonomia » dels pobles que composen l'Espanya democràtica. Quant als « detalls » ningù no ha tractat d'imposar-los ni discutir-los car corresponen als pobles interessats.

LES CORTS REPUBLICANES

Es torna a parlar insistentment de la properà reunio de les Corts republicanes. La minoria socialista de Mèxic ha aprovat per unanimitat exigir la convocatoria de les mateixes. Ens consta que la Diputacio Permanent i el Govern se'n venen ocupant de fa temps. La dificultat es troba en el senyalament del lloc de reunio. El nostre Consell Executiu s'ha ocupat d'aquesta qüestio i entèn que convindria fer els possibles per a que la reunio tingués lloc a França lloc de residència de les institucions republicanes. Pero insisteix d'una manera concreta en què l'aplicacio del principi democràtic de la presentacio del Govern a les Corts no ha de reportar una despesa que contradigui les possibilitats economiques del Govern ni les necessitats de propaganda i d'ajud a l'interior. Entèn el Consell Executiu que si molts articles de la Constitucio i del Reglament interior de les Corts han d'ésser forçosament negligits per les circumstàncies no hi ha cap rao d'aferrar-se a d'altres el compliment dels quals representarien una despesa quantiosa com és ara els viatges dels diputats. Cal trobar una formula que permeti als convocats la delegacio del vot de la mateixa manera que es ve efectuant en el propi parlament francés. Aquesta formula o la que es cregui més convenient, pero sempre reduint sensiblement la quantitat a esmerçar. Amb una mica de bona voluntat per part de tots els grups es podrien conciliar aquestes dues obligacions :: Reunio de Corts i despeses minimes.

UNA NOVA AFIRMACIO

Tanquem aquesta cronica subratllant les declaracions fetes pel President Truman. Aquest ha insistit en què la pau ha de recolzar-se en quatre ineludibles premisses, dues de les quals afecten clarament el nostre cas. Els pobles han de tenir un govern d'acord amb la voluntat dels governats i cal que sigui respectada la llibertat i el respecte dels ciutadans. Doncs, Franco no pot continuar... sense contradir la pau internacional.

REACCIONS DIPLOMATIQUES

El Foreign Office ha declarat que el referèndum franquista no tenia cap vàlua. La votacio — afegeix — sobrepassa en falsetat els plebiscits, sense garanties, celebrats en d'altres parts d'Europa. Aquesta declaracio tindria més importància si es té en compte que els agents diplomatics anglesos dins d'Espanya ja han tramés al Foreign Office els informes sobre la jornada del referèndum.

Per la seva part la Casa Blanca manifesta que el resultat del plebiscit franquista no modificarà l'actitud d'aversio del Govern envers el règim espanyol. Contestant a preguntes dels periodistes el portantveu nord-americà M. Norman Armour digué que no hi havia cap prova que la premsa espanyola hagués tingut llibertat per a discutir la Llei amb anterioritat al referèndum i que tampoc el poble ha tingut llibertat d'expressio.

A MENA D'ACLARIMENT

« Endavant », el portantveu del M. S. de C. publica un editorial de tons moderats en el qual es diu que els nostres amics de l'interior s'han separat del « Consell de la Democràcia Catalana » perquè « aquesta no feia acte explicit d'acatament al Govern de Catalunya tal com estava constituit ». Per la nostra part hem d'aclarir que no es tractava de l'adhesio a un Govern determinat ans a la institucio governamental, i sempre afegint que es considerava necessària una ampliacio del mateix. Quan esdevingué aquesta discussio un delegat politic declarà que unicament es podia acatar el Govern si aquest repudiava la politica desenrotllada durant la guerra civil. Posades les coses en aquest terreny no era possible l'avinença. Tanquem l'aclariment i quan s'escaigui es faran les manifestacions adients sobre el conjunt de l'incident.

UN PLE DEL PARTIT

En el moment de tancar aquesta edicio se'ns communica que en les reunions que el Consell Executiu del Partit ha celebrat aquests dies a Paris ha acordat convocar un Ple del Partit. Els nostres organismes rebran les oportunes indicacions.

El President, el Govern de Catalunya i el referèndum

(Ve de la primera plana)

Arran de la convocatoria del plebiscit de la Llei de Successio aprovada per les Corts franquistes, el Molt Honorable Senyor President de la Generalitat de Catalunya, Josep Irla, ha fet les següents manifestacions :

« Tenim un concepte molt enlairat dels homes lliures de la nostra terra. I sabem que, d'acord amb llurs sentiments, tots han pres una resolucio amb referència a l'actitud a adoptar el 6 de juliol, data d'un referendum que farà honor als procediments habituals en els règims totalitaris. Amb tot, per si algun dels nostres amics tingués qualsevol dubte, volem dir-li que en el darrer paragraf de la nota feta publica pel Govern de Catalunya el 17 de maig d'enguany, pot trobar-hi el cami a seguir. Em permeto recordar el seu contingut per creure que s'ajusta perfectament a l'actual situacio. Diu : « El Govern de Catalunya no pot acceptar que es desnaturalitzi la formula pacificadora aprovada per les Nacions Unides i la consulta honesta i garantitzada de la voluntat popular. El Govern de Catalunya s'oposarà a l'intent de frustar Espanya d'un Govern democràtic. El Govern de Catalunya, d'acord amb el sentiment perdurable del seu poble, lluitarà contra la continuacio manifesta, i la apenes disfressada, del règim d'exterminacio, persecucio i indignitat, — del negre isolament d'Espanya. » Crec que no cal afegir res més, car la nostra posicio és ben clara i concreta. »

Igualment Ràdio Paris ha difos, en català, la següent nota del Govern de Catalunya adreçada al nostre poble :

« En aquests dies que precedeixen la celebracio del referendum de l'anomenada Llei de Successio, quan la intensitat i la impudicia de la campanya, feta tan sols al servei del franquisme, confirma a bastament la finalitat de propaganda d'aquesta farsa politica i el seu caràcter completament anti-democràtic, el Govern de Catalunya, recolzant la posicio ja fixada en nom seu pel President de la Generalitat, insisteix en demanar al poble català que s'abstingui, que no es presti, ni indirectament, a res que pugui representar col.laboracio al referendum ni reconeixement del dret del règim a organitzar-lo. Cap altra podrà ésser l'actitud a prendre per tot català i democrata. I més avui després d'haver volgut fer servir el viatge del dictador a Catalunya com a motiu de propaganda. Els catalans han de recullir el repte i redreçar-se a l'afront. Catalunya que es caracteritzava per les manifestacions d'entusiasme civic, en les hores de vertadera consulta a la voluntat popular, ha de palesar ara com tots els catalans, sense diferències d'ideologies o de matisos, responen a aquesta maniobra antidemocràtica, amb una digna actitud de condemna i menyspreu, d'intensificacio de la lluita i de la resistència. El Govern de Catalunya espera que l'actuacio solidària que agermani a tots en aquesta hora tindrà el sentit d'un gest patriotic comu que senyali el cami del redreç nacional i democràtic ».

La nostra subscripcio

LLISTA DE DONATIUS

Roux, 100 fr. ; Dungelar, 35 fr.; Robert, 30 fr. ; Simond, 50 fr. ; Prats, 50 fr. ; Di Meo, 20 fr. ; Malafroste, 50 fr. ; Andreoti, 50 fr.; Turco, 20 fr. ; Massaré T., 50 fr. ; Susiné, 15 fr. ; Franceschè, 20 fr. ; Marcantetti, 20 fr. ; Daniel, 30 fr.; Paul, 20 fr. ; Bourdos, 30 fr. ; Cambiaggi, 100 fr. ; Giratoné, 50 fr. ; Roghé, 50 fr. ; Massari, 100 fr. ; Mazzé, 20 fr. ; Le Glion P., 50 fr.; Forcioli, 50 fr. ; Tassies, 20 fr. ; Juglianenc Jonzel, 20 fr. ; Siané, 20 fr. ; Rossi, 50 fr. ; Exposito, 50 fr. ; Figueres, 20 fr. ; Visané, 40 fr.; Malet, 50 fr.; Eloube, 50 fr.; Mollet A., 40 fr. ; Cambiaggi George, 100 fr. ; Armand, 50 fr.

Oficials i Mariners de Remorcage de Marseille : Casimir Baides, 500 fr. ; Agusti Carol, 500 fr. ; Rafael Gimenez, 100 fr. ; Ramon Prat, 50 fr. ; Joan Solé, 50 fr. ; Estève Rocamora, 50 fr. ; Artur Benejan, 50 fr. ; Armengol Vila, 50 fr. ; Emil Vila, 50 fr. ; Joan Boixo, 100 fr. ; Joseph Deulofeu, 100 fr. ; Melcior Besa, 50 fr. ; Melcior Basas, 50 fr. ; Miquel Feliu, 50 fr. ; Joan Sacau, 100 fr. ; Enric Domingo, 50 fr. ; Joan Sureda, 50 fr. ; Joan Roure, 50 fr. ; Joan Bonamosa, 50 fr. ; Félix Jofre, 50 fr. ; Joan Garcia, 50 fr. ; Ramon Roca, 50 fr. ; Giocanti Anton, 50 fr. ; Cots Rafaela, 100 fr. Tots corresponents a Esquerra Republicana de Catalunya de Marseille.

Francesc Marcet, 100 fr. ; Ignaci Monclùs, 100 fr. ; Emili Serra, 50 fr. ; Ramon Verdaguer, 50 fr. ; Antoni Masculet, 50 fr. ; R. Ribé, 50 fr. ; R. Montserrat, 50 fr. ; J. Arnalot, 50 fr. ; Batlle Esteve, 50 fr. ; Joan Sabaté, 50 fr. ; R. Levy, 20 fr. ; Llopis, 25 fr. ; Vidal Ortis, 50 fr. ; F. Grimau, 50 fr. ; Escobedo, 50 fr. ; Consol i Manuel, 100 fr. ; R. Marcilla, 100 fr. ; Manuel Perez, 100 fr. ; Just Boella, 50 fr. ; Sebastià Verdaguer, 50 fr., tots de Montauban ; Batlle, de Moissac, 50 fr. ; Vidua Arquès, de Montauban, a la memoria del seu fill, 50 fr. ; Antoni Dichel, del Tarn-et-Garonne, 50 fr. ; Josep Campdepadros, de Labarthe-Rivière, 50 fr. ; producte d'une recapta feta en la festa commemorativa de la proclamacio de la Republica Espanyola a Cavaillon, 1.050 fr. ; Sra. Carme Temple, de Dabau, 100 fr. ; Francesc Bou, de Barlieu, 50 fr. ; Josep Garcia, de Escatalens, 100 fr. ; Francesc Sancho, de Vimontiers, 50 fr. ; Ramon Sancho, de Vimontiers, 50 fr. ; Lluis Martinez, de Aynés, 100 fr. ; Comité Departamental de l'Aude, 307 fr.; Félix Canal, 100 fr. ; Antoni Marull, 100 fr. ; J. G. Blanco, 100 fr. ; Josep Florenza, 100 fr., tots de Guioure ; Magi Oriol, de Sallent, 200 fr.; Antoni Justo, de Rouvres-les-Bois, 100 fr. ; Miquel Guirao, de Mines de Salsigne, 450 fr. ; Joan Antonell, de Chevy, 50 fr. ; Pere Tutusaus, de Trelaze, 150 fr. ; Joan Rafols, 50 fr. ; Tomàs Corominas, 50 fr., tots dos de Ajaccio ; Delegacio Departamental del Saône-et-Loire, 95 fr. ; Leandre Suau, 25 fr. ; Albert Pelegri, 25 fr.; Delegacio Lot-et-Garonne, 140 fr. ; Joan Castellvi, de Bollière, 50 fr.; Lluis Brugalle, de Gleny, 2.000 fr.; Joan Vall, de Aix-les-Bains, 100 fr.; Josep Rovira, de Bordeaux, 2.000 fr. Ramon Masoliver, del departament de l'Aude, 20 fr. ; Cristina Aranda, de Valence-d'Agen, 50 fr. ; Frederic Bou, de Pau, 70 fr. ; Francesc Grané, de Paunlfi 25 fr. ; Llorenç Giner, de Lud-sur-Mer, 100 fr.; Ramon Costa, de Castanet, 50 fr.; Isidre Jacas, de Villeneuve, 100 fr.; Pauli Colet, de Nissan, 50 fr. ; Sebastià Bofill, de Montpellier, 100 fr.; Josep Serra, 400 fr. ; Joan Fomès, 200 fr., tots dos de Périgueux ; els militants de l'Esquerra de la Grand'Combe, 300 fr. ; en el segon aniversari de la mort de Antoni Puch, 70 fr. ; Joan Vila, de St-Vallier, 100 fr. ; Comité Departamental de la Dordogne, 500 fr. ; Comité Departamental del Loir-et-Cher, 500 fr.; F. Hernandez, 100 fr.; Timoneda, 100 fr., tots dos de Châteauroux ; Josep Girbent, de St-Cirques, 100 francs.

Total	13.515 fr.
Suma anterior..	900.391 fr. 70
Total	913.903 fr. 70

LA LLIÇO DE NUREMBERG

(Ve de la primera plana)

Avui la Democràcia, si vol revelar la seva fè a una joventut ardent i assedegada d'idees noves, ha de provar que esta a l'alçada de les contingències historiques. Es a dir, que pot ésser l'instrument de govern estable que enlairi un pais. Ha de provar que per a fer forta una nacio no es necessaria la coercio, ni la força abassegadora. Ha d'ensenyar que en règim civilitzat, de la disciplina s'en diu civisme. I que el joc de partits no és l'equilibri de forces que impedeix fer obra duradora, sino l'espiral que en les seves variants dona sempre voltes a un mateix punt. En el nostre cas, el punt és el respecte a l'autoritat legitimament establerta.

La Democràcia ha de probar que per ella i dintre d'ella el problema social pot i s'ha de resoldre. La Democràcia ha de repetir que la Llibertat sense l'Equitat és un mite. I ho ha de repetir en actes concrets, en realitzacions immediates, no en frases demagogiques.

La fè que la Democràcia ha de fer exaltar no ha d'ésser la fe d'un dogma, ni la visio d'un « Eldorado » utopic. Ha d'ésser la que les realitats imposin a qui vulgui « veure i tocar ». Davant les mistiques totalitàries que malauradament encara hem de patir en el mon de la post-guerra, el que cal és no tenir antis estèrils i negatius. El que cal — com deia un il.lustre politic francés, — « es oposar a una obra una altra obra, a una esperança una altra esperança, a una fe una altra fè. »

L'aparicio de la nova fè, la fè salvadora, la realitzarà la Democràcia amb dos miracles : el del pa i els peixos. O sigui : la solucio del problema social. I el de la ressurreccio de Llàtzer. O sigui la ressurreccio de l'home que, d'un costat i altre, ve éssent tan malmenat.

GOVERN DE LA REPUBLICA
Ministeri d'Emigració

Hem rebut amb prec de publicacio les següents notes :

« Existeix la possibilitat que un nombre reduït d'exiliats pugui anar a treballar a Anglaterra en les activitats següents : Serveis domestics, enginyeria en general, miners, grangers, camperols i collidors.

S'invita els partits i organitzasions que ens trametin a manera d'as aig una llista d'afiliats, que no passi de 6 per cada professio, per a que aquest ministeri la sotsmeti a l'entitat anglesa que ens ha fet la suggerència per a veure si, efectivament, és possible que alguns exiliats residents a França, i que estiguin mancats de treball, poden guanyar-se la vida en el pais vei.

Per tractar-se ùnicament d'un assaig, d'una possibilitat, no seran ateses les peticions individuals i només es cursaran a Anglaterra les llistes de 6 persones per cada una des les activitats citades rebudes de les organitzacions anti-feixistes responsables ».

El mateix Ministeri adverteix que no es pot propulsar oficialment el corrent emigratori vers les repùbliques de l'Amèrica del Sur perquè el Govern de la Repùblica no ha renunciat, ans ben al contrari, a treballar activament per la reconquesta de les llibertats republicanes i pel retorn de tots els que s'exilaren per haver defensat la llei i la Repùblica. Dones, no es farà cap gestio per a aquella emigracio si bé reconeix el dret que té tot ciutadà a cercar la residència que millor li sembli.

BIBLIOTECA CIRCULANT PAR INTELECTUALS, TECNICS I OBRERS

El Servei d'Ajuda als Refugiats Espanyols, de l'Y. M. C. A., notifica a totes les Associacions d'exiliats que posa al seu servei la « Biblioteca Circulant » per Intelectuals, Tècnics i Obrers, composta de 6.000 volums, en francés i inglès, tractant diferentes matèries (filosofia, literatura, sociologia, tècnica, ciencia, art, agricultura, oficis, ect.), per us dels seus afiliats.

Tots els refugiats espanyols que desitgin consultar el Catalèg de l'esmentada Biblioteca poden dirigir-se a les seves Associacions, les quals poden demanar-lo al Servei Espanyol de l'Y. M. C. A., rue de Metz, Grand Hotel, Toulouse (Hte. Gne.).

Cronica de Catalunya

(Ve de la primera plana)

LA COMEDIA DELS ESCRUTINIS

Naturalment, amb els escrutinis passaren coses molt divertides. En la majoria de col-legis de Barcelona, s'esdevingueren els fets paradoxals que relatem més amunt o sigui el de llevar tota publicitat a l'operacio. Pero alli on els fets depassaren, de molt, l'impudor fou quan començaren a donar-se resultats, fets a mida pels herois de la jornada. El cas del Districte IV és caracteristic. En el primer moment donaren els següents percentatges : 63 a favor; de 36,1 en contra i 17,7 abstencions. Fixeu-vos que les xifres no s'avenen de molt. Més tard arranjaren les coses i llavors feren passar el percentatge al 80 %.

Segons les nostres referències on les abstencions i els vots negatius — NO i blancs — foren més nombroses fou en les barriades obreres del Districte IV i del VII. Al quart en réalitat hi hagué el següent percentatge : Si, 38 %, No, 37 % i abstencions 25 %. Al VII hi hagué un 32,5 % de si, 36,1 % no i 31,3 % d'abstencions.

Alli on les abstencions foren més nombroses fou en el Districte II, on assoliren el 34,8 per cent. En els districtes obrers del IX i el X, les abstencions foren del 32'1 % i del 33,9 respectivament.

Les dades que donem a continuacio es refereixen als escrutinis falsificats i abans d'esser super-visats, car es donaren compte que resultaven massa magres. Les xifres que tenim en el moment d'escriure aquestes ratlles, i que no han de variar sensiblement de cara als totals adulterats, acusen per Barcelona un 47'1 % amb 384.990 al si; i un 52'9 % d'abstencions, blancs i contra (171.990 no i blancs i 262.180 abstencions). Tenint en compte els falsos escrutinis, les coaccions, les amenaces, les falsificacions de vots, la manca absoluta de control en el decurs de la votacio no podrà negar-se que aquests resultats constitueixen una magnifica repulsa contra el règim.

De comarques tenim moltes dades de Barcelona-Circumscripcio, de Girona, de Taragona i poques de Lleida. Esperem les d'aquesta darrera circumscripcio. A Barcelona-Circumscripcio les abstencions son força crescudes. El districte de Vilafranca va al davant amb un 36,6 %. El segueixen Sant Feliu (33,5 %), Terrassa (33,5) i Sabadell 33,4 %). El conjunt fins ara conegut de la circumscripcio de Barcelona porta sobre 570.000 votants. Hi ha un 44,7 % de si, i un 55,3 % de no i abstencions.

A Girona, les abstencions oscillen entre el 27,6 a la Capital i el 31,2 del Districte. Al districte de Puigcerdà hi han un 30,8 % d'abstencions a Puigcerdà, un 30,2 % a Figueres, un 30 % a la Bisbal, un 28,3 % a Olot i un 27,3 % a Santa Coloma. Els « NO » oscil-len en're 18,2 % al districte de Santa Coloma al 20,8 % al districte de Girona.

Les dades que tenim de Taragona son encara molt fragmentàries. Reus va al davant de les abstencions amb un 28,3 %. A Lleida, tenim les dades de la capital. Sobre un cens de 32.015 votants hi ha un 27,2 % d'abstencions i 18,2 % negatius i blancs.

A remarcar que els vots de comarques han estat sensiblement adulterats. En efecte, alli on el « SI » son majors és en els pobles rurals on les actes ja estaven fetes molt abans de la fi de l'escrutini. Per contra en les petites ciutats i viles, el nombre de « no » i abstencions és molt important.

Aquestes son les primeres impressions que podem comunicar-vos. En el nostre proper correu us donarem molt més detalls. En conjunt, pero, hem de dir-vos que estem molt satisfets i que el cop que el referendum porta al prestigi del règim franquista a Catalunya és considerable.

NECROLOGICA

Ens ha estat comunicada darrerament la trista nova que Joan GUARDIOLA, (a) Espardenyer, vell militant del nostre Partit, resident a Puigcerdà, ha posat fi als seus dies.

En els darrers temps de la nostra guerra, Joan Guardiola tingué la dissort de caure presoner de les forces franquistes. Identificat immediatament com un home esquerrà fou jutjat i condemnat a 30 anys de preso. Després d'haver-hi passat quatre anys va ésser indultat, pero no encara per a gaudir de la llibertat. Incorporat a una companyia de treballadors hi romangué dos anys més. De retorn al seu poble natal en llibertat vigilida havia de presentar-se diàriament a la guàrdia civil.

Tanta misèria, tanta persecucio, anaren minant la moral del nostre amic i correligionari portant-lo a un estat d'ànim talment deprimit que finalment, el 30 de juny darrer, es donà la mort.

Ens inclinem adolorits davant la despulla del malaguanyat Joan Guardiola, home idealista que havia defensat sempre el nostre Partit, encara una victima del franquisme, i adrecem als seus familiars el nostre més sentit condol.

Que la terra li sigui lleu a Joan Guardiola !

Creu Roja de la Republica Espanyola

Sens prega la insercio de la següent nota :

« La Cruz Roja de la Repùblica Española cuyo Comité Central en Francia reside en Toulouse, presidido por el Doctor Marti Feced, y cuya Delegacion General, domiciliada en Paris en el 36 de la rue d'Assas, ostenta el Doctor Vilar Fiol, es la ùnica reconocida por el Gobierno de la Republica y que depende del Ministerio de Emigracion. Solo, pues, esta Institucion, sus Organismos Directivos y quienes los representen es an autorizados para utilizar el nombre de Cruz Roja de la Repùblica Española, a actuar en su nombre y a usar sus emblemas y distintivos.

VIDA DEL PARTIT

Missatge del Partit Liberal d'Anglaterra a Esquerra Republicana de Catalunya

El Partit Liberal britanic assabentat del magnific esforç que realitza Esquerra Republicana de Catalunya tant a l'exili com a l'interior en pro de la llibertat i de Catalunya ha volgut testimoniar-li la seva solidaritat amb la nostra causa per mitjà de la carta que adreçada el Secretari del Consell Directiu de E. R. C. a la Gran Bretanya, firmada pel Secretari-General del Partit Liberal britanic Mr. Philip Fothergill. La copiem a continuacio traduida al catala :

« Senyor Josep Pi Sunyer, secretari del C. D. de E. R. C. a la Gran Bretanya.

« Va ésser un plaer tenir ocasio de conèixer-vos amb motiu de la recent Conferència Internacional de partits liberals i democrates organitzada pel Grup Liberal Internacional Britanic a Oxford, i poguer constatar la gran tasca que porta a terme en mig de circumstàncies especialment dificils Esquerra Republicana de Catalunya, el partit liberal catala.

« Sens dubte estarà enterat de l'exit del darrer Congrès del Partit Liberal Britanic celebrat a Bournemouth i de la resolucio radactada en la forma que a continuacio transcrit i que va ésser aprovada unàmimament pels nostres delegats :

« L'Assèmblea del Partit Liberal dexa la Gran Bretanya reunida a Bournemouth saluda amb emocio els liberals d'arreu del mon. Saluda especialment a aquells que sofreixen sota regims de tirania i opressio als quals envia un missatge d'encoratjament. A ells els diem : la causa de la llibertat deu triomfar. L'esperit lliure dels homes no pot permanèixer permanentment esclavitzat. Cal anar endevant; la vostra causa es la nostra causa. Junts avançarem cap un mon en el qual la tolerància i la justicia, la pau i la llibertat beneficiin per igual a tota la humanitat ».

I ara que se'm permeti personalment i en nom del Comité Executiu Central del Partit Liberal de la Gran Bretanya adreçar-vos a vos, al Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya i tots els militants del vostre partit un missatge de solidaritat. Estem interessats en el progrés de la causa de la llibertat a tot el mon i us desitgem molt exit en la vostra tasca i un rapid triomf dels vostres ideals.

Cordialment,

Philip FOTHERGILL,
Secretari-General del Partit Liberal de la Gran Bretanya.

BÉZIERS

Confèrencia d'Isidre Granada

Ha tingut lloc a Béziers la segona conferència del cicle de divulgacio organitzada pel Comité d'E. R. de C. Anà a càrrec del Secretari General del Comité, Isidre Granada, el qual tractà del tema « L'Excursionisme Català ».

La primera part fou dedicada a les muntanyes catalanes. Començant pel Pireneu evocà les serres i muntanyes — digué el conferentenen pel triangle català. Aquestes muntanyes — digué el conferenciant — han contribuit a l'expandiment de la practica excursionista i aquesta ha estat un factor importantissim del renaixement de Catalunya.

Féu la historia del moviment excursionista des dels seus inicis en en segle passat fins el moment d'esclatar la guerra civil. Exposà el sentit d'aquesta pràctica la qual no tenia altra finalitat que enlairar el nivell de cultura del poble català i accentuar el sentiment nacional dels catalans en fer conèixer a aquests per mitjà del contacte directe, les belleses de la nostra Patria i les virtuts dels nostre poble Es referi a l'època de la Dictadura de Primo de Rivera, durant la qual l'Excursionisme prengué proporcions enormes. Els Centres Excursionistes es constituiren en fogars dels catalanisme i des dels Butlletins s'irradiaven els sentiments de catalanitat. Dedicà un homenatge als excursionistes més eminents, ja traspassats uns, altres reduits a l'esclavatge a Catalunya i altres exiliats a França, Anglaterra i Amèrica, i descriu la tasca dels Centres i Agrupacions més destacades i la importància de les publicacions excursionistes.

Dedicà un capitol a Jacint Verdaguer al qual qualificà de primer excursionista i precursor màxim mel moviment i cità exemples de la seva literatura, en especial el poema « Canigo » on Verdaguer es lliura apassionadament al Pirineu, el qual admira com a màxim exponent de les serres catalanes.

Acabà la conferència amb uns mots enaltint l'obra realitzada per l'Excursionisme català i la necessitat que tenen tots els excursionistes de reemprendre la tasca interrompuda per tal de guanyar per la Pàtria les generacions nascudes durant l'actual colapse.

Amb unes paraules de Ramon Castellà, el qual presidia, l'acte es donà per acabat. El conferenciant fou felicitat per la nombrosa assistència que omplenava la sale d'actes del Café Glacier.

J. E. R. E. C.

Comite executiu de les J.E.R.E.C. a França

La darrera setmana, tal com anunciàvem en l'ultim numero de « La Humanitat », els Comitès Executius de les J.E.R.E.C. i del Partit, celebraren una interessantissima entrevista. Aquest primer contacte dels dos organismes, després de l'eleccio del nou Comitè Executiu, transcorregué en un ambient de cordialitat perfecta i de mutua comprensio, examinant-se els diversos aspectes de l'actualitat politica i també els d'ordre organic. S'ha pogut constatar, i ens plau remarcar-ho, la coïncidencia i compenetracio dels organismes dirigents del Partit i de les Joventuts i la decidida voluntat que els anima de fer arribar als nostres germans que lluiten a Catalunya tot l'escalf i les realitzacions que els moments imposen. Aquest Comitè Executiu, fent-se resso dels neguits dels nostres militans i de les excel-lents disposicions de la Direccio del Partit, no escatimara esforços per portar a la pratica els acords presos, realitzant tots els sacrificis que la situacio exigeix. Amb un esperit de sacrifici cada dia més acusat, es vigoritzarà l'accio i s'accentuara l'ajut a l'interior. La confiança i les facilitats acordades donaran el seu fruit. Una tasca cada dia més intensa es necessària i els nostres militants faran sentir la seva presència arreu, empesos d'un daleros patriotisme. Ens ho mana Catalunya, precisament perque l'hora es més greu.

El Comitè Executiu, en recordar a tots la necessitat d'ampliar els donatius destinats a la Subscripcio oberta per als nostres germans empresonats i perseguits de l'interior, fa constar d'una manera especial l'esforç realitzat per la Departemental dels Pirineus Orientals.

Esperem, dels Comitès, que no ho han fet, la confirmacio de llurs adreces.

Recordem a tots que la correspondència ha d'adreçar-se a Josep Llecha, 10, rue Christine, Paris 6e.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN

El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

B.D.I.C
7937

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redacció
17, rue de Texel
PARIS (XIV*)

Administració :
30, rue des 3 Journées
PERPIGNAN

Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Elne,
PERPIGNAN (P.-O)

Compte de xecs postals
no 57.675 Montpellier

2ª EPOCA – Nº 72 – 6 D'AGOST DEL 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — Director : Emili VIGO — PREU : 5 francs

En Munyoz votà «SI»

EDITORIAL

TOLERANCIA I DISCRECIO

Des d'aquestes columnes hem elogiat sovint el noble capteniment de la França alliberada envers el nostre problema. Enmig tot l'egoïsme, enfront totes les defeccions, França ha sapigut fer honor a la seva tradicio de poble lliure. I en l'afer espanyol ha tingut — i continua tenint — la més digna i desinteressada de les actituds. Es, aquest, un fet que ningù podrà discutir. Com n'és un altre el resso de comprensio, la simpatia, amb què es acullida l'actuacio dels oposants al règim franquista.

A aquest capteniment que ja honor al poble de la Declaracio dels Drets de l'Home, hem dit que calia correspondre hi amb tota la simpatia i amb tot l'agraïment. Ningù més que nosaltres, per raons de veïnatge, de tradicio democràtica, de civilitzacio comuna, pot desitjar amb major sinceritat que França torni a ésser un gran poble en el concert internacional. Quan se'ns alliberi de l'actual tirania que jugnyeix el nostre poble en l'esclavatge, la nova democràcia hispànica caldrà que mantingui les més estretes i cordials relacions amb la França lliure. Si més no en seria creditora per la seva posicio actual, tan clara i sense el més lleu equivoc. No tothom — àdhuc aquells que es pretenen els nostres més fervorosos partidaris — pot dir el mateix...

Hem volgut fer aquestes remarques preliminars perquè creiem que és hora que els oposants al règim franquista que som a l'exili sapiguem establir la verladera relacio dels nostres amics. I, a més, per a situar quina ha d'ésser l'actitud dels que estem exiliats a França envers el pais que ens acull tan generosament. També en aquest aspecte hem fixat sovint la nostra posicio i hem dit que els deures més elemental d'educacio i convivència, que la millor manera de corresponder a l'hospitalitat francesa, era mantenir-nos escrupulosament al marge de les conteses de la seva politica interior i, pel que fa referència a la nostra propia actuacio, el saber mantenir-nos en actituds discretes i gens cridaneres. Car si gaudim d'una innegable latitud de moviment i d'actuacio, l'abusar-ne fora verladerament injustificable.

Insistim, avui, en aquest punt de vista. I hi insistim demanant-nos si tots han tingut en comple aquesta exigència de la nostra situacio d'exiliats, aquesta realitat que ens trobem en un pais que si bé simpatitza — qui ho ha demostrat més que ell ? — amb la nostra causa, no per aixo hem de plantejar-li problemes absolutament innecessaris. Ens ho demanem, sobretot, a la llum de fets darrerament esdevinguts i dels quals han estat testimoni gran part de ciutats, viles i pobles del Migdia de França. Des de la venda cridanera de periodics, i publicacions fins a les grans concentracions i a les empestifades de parets i vies publiques — sovint en un francès absolutament infeliç — hom ha oblidat massa allò on ens trobem i que no és aquesta la millor manera de recullir simpaties. En certes viles del Migdia de França, en monuments publics aparegueren rètols — en paper i altres dibuixats directament — anunciant un discurs de la Senyora Dolors Ibarruri. Ara veiem en el darrera numero de « Lluita » que ha d'enganxar-se aquesta publicacio per les parets. No disculm si la Senyora Dolors Ibarruri, si els redactors de « Lluita », sostenen unes idees bonnes o dolentes. Només volem remarcar un fet : i és el de la incorreccio d'abusar d'una tolerància que ens ha estat generosament concedida. Creiem que aquesta actitud no ens fa cap bé, ni ens guanya gaires simpaties, i per aixo volem oposar-hi la nostra disconformitat amb tota franquesa. Creiem, a més, que dintre el marc de llibertats de moviment que tenim, cal ésser sobris i no abusar-ne, la qual cosa mai ens privarà de fixar la nostra actitud en l'hora que, a cada una de les organitzacions, li sembli més adient. Creiem, finalment, que a la tolerància s'hi ha de correspondre amb la discrecio.

A aquells a qui enulgi aquest punt de vista, ens permetrem només demanar-los quina seria la seva reaccio si els papers estiguessin invertits. Que hi meditin i honradament es facin la resposta.

Els ambaixadors de la "UNA, GRANDE Y LIBRE"

Juli MUNYOZ als Estats-Units

El mes de maig arribà a Nova-York, Julio Muñoz, el multimilionari barceloni protegit del franquisme. Una vegada coneguts els mobils d'aquest viatge, el nostre amic Jaume Miravitlles, Director de l'Agència Spanish Information, adreçà dues lletres al Ministre de Justicia d'aquell Govern. La seva transcripcio situa perfectament el problema i ens estalvia tota mena de comentaris. Llegiu-les :

« Senyor Ministre de Justicia del Govern dels Estats Units Washington, D. C.

« Distingit Senyor :

« El Dr. Francis Mc. Mahon en una sèrie d'articles publicats en el « New-York Post », denuncia la corrupcio economica i social que predomina en l'Espanya de Franco. En efecte, res pot ésser comparat a la ignominia que el meu desgraciat pais està sofrint. El Dr. Mc. Mahon dona el nom de les persones que, jugant amb la fam del poble i protegits per l'Estat totalitari, han agambolat fabuloses fortunes. Entre elles cita Julio Muñoz, actualment a Nova-York, la fortuna del qual és evaluada per Mc. Mahon en 2.000 milions de pessetes (180.000 milions de dolars) i ha estat realitzada en el curt espai de deu anys, és a dir des de que esclatà la guerra civil.

« La premsa internacional ha especulat sobre els motius del viatge als Estats Units de Juli Muñoz, el qual arribà a Nova-York fa unes setmanes acompanyat de la seva esposa, el seu majordom, el seu secretari particular i el seu advocat. Es digué que el motiu del viatge el constituia l'intent d'obtenir un prèstec dels Estats Units després del fracàs, en missio semblant, de Demetrio Carceller, segons s'explica detalladament en la revista « World Report » en el seu numero del 24 de descembre del 1946. També s'ha dit que Muñoz intentava comprar maquinaria tèxtil i peces de recanvi. Finalment n'hi ha d'altres que afirmen que Juli Muñoz ha vingut als Estats Units per a procedir a l'exportacio del seu caudalos capital o bé per a crear una societat internacional en la qual interessos americans poguessin protegir la seva fortuna, tan vilment adquirida a Barcelona.

« A aquests rumors se n'hi ha afegit darrerament un altre. Crec que d'ésser probat justificaria la intervencio del Departament de Justicia. Segons aquest rumor, la senyora Muñoz espera un fill d'aci unes setmanes i el motiu de la visita del senyor i la senyora Muñoz en aquest pais, així com el llarg sojorn que hi faudria per objecte el desig de tener fill nascut als Estats Units.

Aquest fet faria disfrutar al pare de totes les ventatges juridiques que representa el tenir un ciutada americà en la familia. Repeteixo que és un rumor, pero donada la mentalitat del senyor Muñoz és un rumor amb totes les possibilitats d'ésser confirmat per la realitat. Davant d'aquesta eventualitat, crec, senyor Ministre, que el seu departament podria prendre molt justificadament una accio legal per impedir-ho. En aquests moments, i per raons plausibles, al Departament de Justicia existeix extremada vigilància per evitar l'entrada als Estats Units d'estrangers que poguessin perjudicar les bases morals i politiques de la nacio. Podria ser que el senyor Muñoz fent ùs de quelcom tant sagrat com el neixement d'un fill, tractés d'escamotejar les disposicions del Departament de Justicia encaminades a impedir l'entrada als Estats Units d'estrangers indesitjables ?

« Juli Muñoz personifica en el seu caràcter, la corrupcio del règim franquista. Fill d'una modesta familia, ha estat ajudat economicament per persones que ocupen alts càrrecs en la jerarquia de l'Estat. Entre ells segons sembla, el general Saliquet, el general Muñoz Grande i, a més, Serrano Suñer, cunyat de Franco. Amb l'ajuda d'aquests elements, Juli Muñoz ha guanyat una immensa fortuna convertint-se en el propietari d'un autèntic trust tèxtil a Catalunya. Fou ajudat en aquestes operacions per un altre individu que és igualment representatiu de la corrupcio franquista, l'ex-Ministre de Comerç, Demetrio Carceller, amb la complicitat del qual Muñoz obtingué prioritats en l'adquisicio de la llana i el coto, indispensables a la indùstria tèxtil catalana. Per a constatar l'estructura moral de Carceller, és ùtil llegir les declaracions que féu a San Sebastiàn a la seva arribada dels Estats Units, declaracions no solament reproduïdes pels diaris espanyols sino també pel « Journal de Génève », un dels periodics més seriosos i documentats d'Europa. « Vaig nèixer pobre com una rata i avui disposo d'una immensa fortuna » afirma Carceller. « No he reparat en els miljans per adquirir-la i aixo és el que aconsello a tots els que desitgin arribar a ésser el que jo soc ».

« El Sr. Juli Muñoz pertany a la mateixa categoria humana. Envolta la seva vida privada d'una atmosfera de luxe oriental. Quan es casà en la ciutat d'Estiueig de San Sebastiàn, transportà a la ciutat cantàbrica l'Orquestra Filarmonica de Barcelona, composta de cent mùsics i llogà la major part de l'Hotel Maria Cristina d'aquella ciutat.

Foren trameses, per avio, des d'Holanda, flors per a la cerimonia. Aquesta costà milions de pessetes. Tots els detalls foren publicats i divulgats per la premsa franquista, constituint el fet una burla sagnant per al sofert poble espanyol.

« El Sr. Augusto Assia, un periodista del régim, el qual, malgrat les vicissituds de la politica ha conservat la seva independència moral, escrigué, des de Londres, a « La Vanguardia », de Barcelona, un article en el qual afirmava que el viatge de Julio Muñoz constituia una vertadera vergonya nacional.

« Si els rumors referents a Muñoz son confirmats es proposaria, amparat en l'Estatut legal del seu fill, protegir no solament la seva seguretat personal sino posar en lloc segur la seva enorme fortuna acumulada mitjançant procediments tan vils.

« Al fer aquesta denuncia, i al demanar la intervencio del Departament de Justicia per a que investigui el cas, m'adono de la meva responsabilitat moral. No voldria que ningù, sobretot la senyora Muñoz, jutgés el meu acte com una infraccio a un dels drets humans més sublims, el dret de maternitat. Presento els meus respectes a la mare i al futur fill i faig vots per a la seva futura felicitat. Pero si fos veritat la cinica maniobra atribuida a Juli Muñoz, seria ell i no jo qui hauria profanat aquest dret sagrat.

« Respectuosament,

Jaume MIRAVITLLES »

« 27 de maig del 1947.

✦ ✦ ✦ ✦

Posteriorment Jaume Miravitlles ha adreçat, en data 10 de juny, una segona lletra al Ministre de Justicia. Diu :

« Distingit Senyor :

« El 27 de maig vaig trametre-us una lletra la copia de la qual adjunto.

« Des de llavors ha arribat al meu poder un estudi publicat per José Camiña, ex-Sindic del Col.legi d'Agents i Borsa de Bilbao. Aquest document es titula « Les finances de Franco, el Deute Pùblic, el Pressupost, la circulacio fiduciària. Solucio per al futur ». En aquest estudi es fa referència al Senyor Juli Muñoz en els següents termes :

« El cas del cèlebre Muñoz que s'ha constituït en el prototipus del nou ric en el règim franquista, serveix de model. Muñoz és protegit d'un general, Saliquet, amb la influència del qual, unida a la d'altres dos generals, Muñoz Grande i Moscardo, més la senyoreta Pilar Primo de Rivera — aquest és el rumor — organitza la caça del negoci. Per exemple, la indùstria de la fabricacio de mitges és molt prospera i els fabricants guanyen molts diners.

Obligar als propietaris a vendre llurs fàbriques resulta molt senzill : se'ls demana la venda de llurs propietats, i si s'hi neguen, des d'aquest mateix dia no se'ls serveix el « cupo » de primera matèria ; aquesta negativa es manté tot el temps necessari per a que cedeixin a la segona invitacio. Al dia següent de venuda

(Passa a la segona plana)

Nostra de Buenos Aires

LA MORT DEL SENYOR CAMBO

Per Francesc MADRID

No fa gaires mesos va circular la noticia que el senyor Cambo en unio de la seva muller i de la seva filla se n' anava a Catalunya. En efecte, tenia els passatges per l'avio. Pensava aturar-se al Brasil, a Portugal, entrar a Espanya, passar a Catalunya, prendre el sol mediterrani, arribar-se a Suissa i retornar a America. Açi s'havia comprat unes quantes propietats urbanes, una quinta espléndida prop de Buenos-Aires, una gran « estancia » a Corbodà; une casa vora la mar a « Punta del Este » (Urugai) on hi estiuegem, amb casa o sense casa, molts catalans, etc., etc.

Fa uns anys el senyor Cambo s'havia afeitat la barba, que ja era tota blanca. Alguna vegada el vaig veure en algun concert o passejant per Palermo en companyia de Maria Barrientos. La vida del senyor Cambo era molt tranquila. Vivia en un somptuos departament de l'Avinguda Alvear devant de la verda esplendidesa de Palermo, llegia moltes publicacions catalanes, reunia una biblioteca de edicions rarissimes de documents i memories sobre la conquesta d'America ; segons diuen estava escrivint, poc a poc, les seves « Memories » politiques i ells seus records personals — (potser algun dia les llegirem) i, de tant en tant convidava a sopar als intims obligant-los a vestir d'etiqueta.

La col-lectivitat catalana, en general, no ha tingut cap mena de tracte amb el senyor Cambo. Una vegada, una comissio d'una entitat benéfica (el « Montepiu de Nostra Senyora de Montserrat ») interessada en construir un asil per als catalans que havent vingut a aquestes terres a la recerca del diner facil, hi han deixat la salut envià unes senyores — o senyors — a visitar al senyor Cambo per a demanar-li el seu ajut économic. S'hi va negar dient : — « No hi ha catalans pobres ! ». Més tard va sortir en una llista de subscriptors del Montepiu el nom del senyor Cambo amb la quantitat de mil pessetes.

El senyor Cambo feia una vida molt retreta. Vivia en un medi estrany, entre gent que no era la de la seva joventut, enmig preoccupacions que no eren les de seu gust. I, possiblement, a pesar del seu amor a la lectura, a les coses amables, al bon viure, sentia que havia perdut el temps i que havia estat frustrat el seu desti. Confesso comptar en el meu haver periodistic la frase més sagnant que se m'ha acorregut contra un adversari politic. Quan va atacar a Lluis Companys, essent al presidi de Santa Maria vaig escriure que « en Cambo tenia un càncer » i vaig afegir : « Pobre càncer ! ». Pero a pesar d'haver-ho dit no he sentit mai un odi decidit contra el senyor Cambo.

Quan hom adverteix la presència d'un esperit extraordinari que per manca de sentit de la realitat perd les oportunitats que la vida li ofereix per a realitzar una gran obra, és evident que cal compadir-lo, perquè la propia intel.ligencia a l'hora de pensar en el propi desti, comprendrà que li han mancat les condicions que altres han tingut, amb menys capacitat intel.lectual, amb menys condicions i també amb menys possibilitats.

Quan va esclatar la guerra, el senyor Cambo fou dels que va collaborar a « La Nacion » de Buenos Aires exaltant la figura del general Franco. Ell i el senyor Duran i Ventosa, aquell en un castellà mes discret que aquest, varen escriure paraules que podien deshonorar tota una vida. L'anunci que Franco restablia el mon cristia en la terra hispànica, dit pel senyor Cambo, és una de les taques mes lamentables — per no emprar adjectius més categorics — que han caigut en la seva historia. Podrà hever fet molt per Catalunya, podra deixar coses ben fetes i coses que se li haurien pogut agraïr, pero l'exaltacio de l'home que, triomfant, havia de caure, com ha fet, damunt el present i l'esdevenidor politic de Catalunya, aixo no és perdonable. (El que hagin pogut dir els senyors Ventosa i Calvell o el senyor Duran i Ventosa no té tanta importancia com el que va dir, per la seva autoritat i el seu prestigi internacional, el senyor Cambo). El cap de la « Lliga » sabia el que feia quan escrivia l'elogi del general Franco ? Posava els interessos particulars devant dels interessos de Catalunya ? Creia que el general Franco no seria tant nefast per Catalunya ? Mantes vegades m'he preguntat què el de terminà a exaltar al general Franco que havia fet afusellar homes com Carrasco i Formiguera, Carles Rahola, catolics, conservadors, catalanistes ? Què havia sentit en el seu interior, després d'haver elogiat al general Franco, quan va veure el que aquest feia amb la vida catalana i amb els homes que l'havien representat ? Què va pensar de l'assassinat del President Companys ? No tindria una guspira de d'arrepentiment per haver donat prestigi, amb els seu elogis, a un dels homes mes sinistres de l'historia d'Espanya ? Sinistre ? Potser el calificatiu es massa digne. Posem un dels homes mes « ridiculament sinistres » i potser la frase quedarà bé.

...El senyor Cambo anava a Catalunya. Veuria la seva casa, el seu poble i retornaria... La mort no ha volgut que fes aquest viatje. Es va morir el dia abans d'emprendre el viatge.

El dia 1 de maig va esser enterrat el senyor Cambo. Gairabé no hi havia vuitanta persones en l'acte de l'enterrament. Quan va morir Pere Coromines seguiren les despulles de l'autor de « Les presons imaginaries » uns cinc mil ciutadans. El senyor Cambo tingué vuitanta espectadors. Ni els mateixos funcionaris de l'antitat que presidia consideraren un deure l'anar-hi.

Què hauria estat l'enterrament de Cambo a Barcelona ? Hom recorda el que fou el seguici funerari de Prat de la Riba, Guimerà, Ignaci Iglesies, Rossinyol, Macià... Hom recorda el que eren els comiats que feia Catalunya als homes que l'havien servit lleialment i com ens ajuntàvem els de les més distants ideologies devant de la mort... Si la Republica hagués seguit, si la Catalunya autonoma hagués continuat, si les nostres vides s'haguessin mantingut sobre la terra catalana, en la mort del senyor Cambo les banderes de tots els partits s'haurien inclinat en homenatge a l'home que a pesar dels seus errors havia servit a Catalunya i a la causa de l'intel.ligencia. Pero la guerra ens separà definitivament. El senyor Cambo no comprengué el que era la guerra i la revolucio. El mateix li va passar a l'anglès Burke i a l'italià Alfieri devant de la Revolucio Francesa. Potser era necessari tenir l'esperit de Kant per a comprendre, com va endivinar-ho el filosof de Kœnigsberg, que enmig de tants episodis tràgics, lamentablement tràgics, hi hauria al final un mon mes digne.

El senyor Cambo ha mort enmig la major indeferència. Els diaris varen publicar una biografia que no passava de la mitja columna. A l'endemà no varen donar comte tan sols del acte de l'enterrament. No hi hagué ni un fotograf que recullis per a la premsa portenya, l'acte. Res. « Va morir ignorat, desconegut. Ni en l'ànim de la col-lectivitat catalana hi havia odi, aquest odi que no deixa d'esser una consideracio social. La noticia deixava indeferent », fred a qui la rebia.

Quan es va sapiguer l'assassinat de Lluis Companys, tots els catalans de Buenos Aires es varen sentir conmoguts, desfets. Adhuc els enemics — que en tenia — varen exclamar agudament : « — No hi ha dret ! ». O : « Aixo ja és massa ! ». I les frases eren pronunciades amb indignacio perquè amb la mort de Lluis Companys havien mort una mica de la propia personalitat.

El senyor Cambo ha mort i pel que le llegit en els diaris i revistes arribades de França ha tingut mes efecte allà que açi la seva desaparicio. Aixo no ha deixat de sorpendrem. Es per aixo que escric aquestes ratlles.

UN PROBLEMA A RESOLDRE...

El règim franquista i l'ensenyament

N. D. L. R. — *Un estudiant català, resident a la nostra terra, ens fa arribar el present article. Per raons ben comprensibles l'inserim sense signatura. Altrament estem segurs que interessarà als nostres lectors.*

Amb el règim franquiste, com per altra banda amb tots els règims totalitaris, la baixa de nivell de les institucions culturals és vertaderament lamentable. Totes les manifestacions de l'esperit cal que siguin d'una tendència determinada — la dels que manen — i tot allò que s'hi oposa es implacablement perseguit. I el totalitarisme, que sempre es presenta com una reacció contra la politica, n'instaura una de tan baixa i tan absolutista que no permet la mes lleu inquietud espiritual. Qui no segueix les petjades i les orientacions dels que manen no té mes remei que callar i recloure's en ell mateix. Altrament no tardaran gaire a fer-li comprendre, amb procediments gota amables, l'error en que es troba situat.

***

L'Espanya franquista ha estat fidel a la tradicio. I ho ha estat amb molt mes fanatisme i amb molta menys intel.ligencia que l'Alemanya hitleriana i l'Itàlia feixista. Sense l'altre programa que el de la negació, de totes les essències liberals, a l'ampar d'un sentiment religiós tan mesquí que cap catòlic intel.ligent pot acceptar i d'un patriotisme imbècil que constitueix la negacio mes absoluta d'aquest sentiment, la reculada que ha fet operar el règim del general Franco a la cultura es francament esfereidora. Enlloc, potser, no pot constatar-se mes clarament el que ha fet aquest regim que en l'educació. Molt més si s'estableix un paral.lel amb la tasca que havia portat a terme la Republica en aquest aspecte tan essencial de la vida ciutadana.

Que en treuriem d'acumular plans i detalls ? L'educacio nacional ha estat lliurada a un Partit — Falange — i, des del triomf del franquisme, ha estat dirigida per aquest partit. Coneixent les doctrines (?) de Falange comprendreu que hàgim arribat a un nivell lamentable. No n'hi ha hagut prou en establir uns programes — des de l'ensenyament primari al superior — absolutament antipedagògics, bandejant-ne sistemàticament tot el que es creia contrari a la ideologia del règim (en aquest aspecte l'ensenyament de la filosofia en les Universitats espanyoles n'ofereix una prova eloquentissima amb la prescripció o bé la rebentada categòrica de tots els sistemes i autors que no s'avenen a l'esperit imporant). No n'hi ha hagut prou en fabricar « una » història, ridicula i xarona, carregada de llocs comuns, de mentides i d'interpretacions arbitràries que faria vergonya en qualsevol pais mig civilitzat. No n'hi ha hagut prou en introduir el favoritisme més escandalos en la designacio de mestres i professors (ha calgut esser falangista, ex-cautivo, o combatiente per enfilar-se com una carbassera), ni en la celebracio d'exàmens on en la majoria de les vegades hom ja ha establert a la bastreta els que serien aprovats i el que caldria que tornessin començar, sempre d'acord amb llurs sentiments politics i religiosos.

Amb tot això — i amb tantes altres coses — no n'hi ha hagut prou. Calia convertir les escoles, els instituts, les universitats espanyoles en unes grans casernes. Calia llevar de la formacio cultural de la joventut tot esperit de comprensió, d'inquietud, de recerca. Calia donar-li les coses fetes, obligar-la a aprendre-les de memòria i a analitzar-les ben poc. I calia, sobretot, assegurar aquestes conquestes amb un ensenyament al servei del feixisme espanyol, fer-lo present de manera continuada en totes les activitats. Fou quan s'institui tot aquell reguitzell de certificats per a poguer ingressar en Instituts i Universitats ; quan es decretaven expulsions de tots els que no fossin grats al règim imperant ; quan calia el permís per a concursar en qualsevol oposicio del Cap Local o de Districte de Falange i del rector de Parròquia. I tot això continua encara. I per a fer més ferma la victòria, arreu s'instituí amb obligatorietat i amb sanció eleminatòria a l'exàmen, l'ensenyament religos i aquesta inefable « educacion politica » destinada a perpetuar les gentes del que ells anomenen el « Cesar contemporáneo »,

(Passa a la segona plana)

Cronica de Catalunya

DEL PLEBISCIT, ENCARA.

Tal com vàrem informar els nostres lectors donem en el correu d'avui més dades sobre el falsejament i les coaccions de que fou objecte el passat referèndum.

La premsa ens deixa ara una mica més tranquils. La campanya era veritablement obsessionant en favor del plebiscit. Als articles, gatzetilles i discursos dels « jerarcas » cal afegir-hi l'empestifada de cartells per tot arreu. Per a que us doneu compte de llur abundor, senyalarem el fet que « un lector » demanava al seu diari el perquè s'havia desaprofitat la gran pancarta que anuncia l'edificacio d'un banca a la cruïlla Plaça Catalunya i Portal de l'Angel. « Sabemos de sobra que allí se va a levantar un edificio. Porqué no se ha ocupado el grande espacio para proclamar nuestro SI ? ». Aquest hi mancava !

Si s'analitzen curosament els primers resultats falsos que vàrem fer publics des d'aquestes mateixes planes els franquistes no poden estar gens contents, ben al contrari, i per aixo recorregueren a una segona tupinada. No som nosaltres sols que denunciem una tal irregularitat. Els monàrquics també han fet el seu balanç. Segons ells durant l'escrutini es canviaren paperetes i els vots en blanc — molt més nombrosos del que s'ha dit, car es calculen en un 50 % — foren convertits en SI. Els donjuanistes votaren SI, pero hi afegien « Don Juan de Borbon ». Malgrat l'afegito no solament no s'anul-laven aquestes paperetes, ans s'acumulaven tranquil.lament als Sis franquistes. Seguei-xen denunciant que el primer « pucherazo » no fou sufficient i calgué amanir-lo amb una molt grossa porcio de Si.

En un col-legi del Poble Sec votaren 622 pel si. El cens de votants i els que votaren es, precisament, de 622, ni un de més ni un de menys. En un altre lloc, carrer de Muntaner, i amb un cens de 712 inscrits votaren 583 ; Si, 427 ; No, 56 ; Blancs, 100. El resultat fet public a la porta del col.legi fou el següent : Si, 602 ; No, 50 ; Nuls o Blancs, 41. El Ministre de la Governacio hagué de reconèixer algunes derrotes a Madrid. A Barcelona també se'n senyalaren.

UN VOT DE QUALITAT.

El fascicle monàrquic continua : No ha existit el menor escrupol en la comprovacio de l'identitat del votant. Son una infinitat les persones que han votat Si, pels seus pares, consorts o parents. Adhuc hi ha hagut qui ha encomanat a la minyona el vot de la senyora, unicament per a posseir la corresponent certificacio. « Lo que fué fabuloso fue en el colegio de transeuntes. La cola que publicaba « La Vanguardia » en su pàgina gràfica correspondia a éste, donde bastaba exhibir un sobre de carta, un telegrama, etc. para poder votar. De diez y ocho a veinte mil votos fueron falseados asi en dicho colegio ». Is pobles es repartien les paperetes a domicili amb el Si imprés. I el que volia votar en blanc, o No, li calia anar a la casa del Cap local de Falange per a proveir-se de la papereteta... i per a fer-se senyalar.

Ja vàrem informar els nostres lectors l'existència d'un Carlos VIII més guillat que una cabra. Els monàrquics descobreixen la seva veritable afinitat franquista car confia ésser rei. Les eleccions de Barcelona foren confiades a un grup de carlins capitanejat per Pere Roma i els periodistes Bru i Jardi i Garrigo, tots adictes al règim. Es féu correr que « el Rey i la Reina votarian » en un determinat lloc i els fotografs cuitaren a recollir la votacio dels « principis ». L'endemà, pero, el silenci més absolut. Es creu que la censura tatxa tota la ceremonia potser perquè de les altures no volien molestar a Don Juan en vistes a un apropament ?

També informen els monàrquics que, per a fer d'observador, els franquistes requeriren la presència del diputat conservador anglés Mr. Carson. Aquest recorregué els districtes i estigué present durant un escrutini. La premsa dirigida ha publicat de les seves declaracions la part que es refereix a la « veritat del que va veure », pero no el que fa referència a la manca de llibertat de propaganda a favor del No, circumstància aquesta que obligarà a Anglaterra a no poder canviar la seva actitud contra Franco.

ON ES DERROTA EL FRANQUISME

Per la nostra part afegirem que en els hospitals i casernes els malalts i els soldats es vegeren obligats a votar en massa i amb les paperetes que portaven imprés el SI, la qual cosa representa milers de vots. Les empreses industrials i comercials exigiren dels seus obrers la certificacio d'haver votat. Aquesta ordre donada per la C. N. S. potser no produira efectes posteriors, pero servi per a coaccionar els esperits temorencs. Els monàrquics, els uns per agraïment a Franco i els altres per tal de no perdre els « cupos » de matèries primes, bonificacions mercantils, etc. preferiren anar a votar en una gran proporcio. Entre els que votaren s'hi compten Ventosa i Calvell, Marquès d'Olèrdola, Comte de Montseny, General Despujols, Gual i Villabi i els esculptors Marés i Navarro.

En el fullet dels monàrquics, pero, es carrega el mort de les votacions als « rojos ». « El rojillo conocido en cada barrio, el recien salido de la càrcel votaba SI procurando que se viera bien que la hacia en sentido afirmativo ». Afegeixen, a més, que « el obrero voto SI, por su habitual cobardia y aborregamiento colectivo ». Pero els monàrquics s'obliden més endavant d'aquesta acusacio i destaquen el fet que : « En el colegio electoral de la zona de Marbella, barrio de pescadores, la mayor parte cenetistas » es derrotà el franquisme : Si, 240 ; No, 270 ; Blancs, 109.

La votacio durà, oficialment, de les nou del mati a les cinc de la tarda. Total : vuit hores. Els col.legis es constituïren a dos quarts de deu del mati, i alguns a quarts d'onze, com el de les Saleses del Passeig de Sant Joan. Després de les dues de la tarda ja no es presentà, pràcticament, ningu més a votar. Es impossible que en aquest decurs de temps poguessin votar 699.081 ciutadans barcelonins.

Els propris falangistes es veuen obligats a reconèixer que el nombre de vots en b'anc, abstencions i No, de tot Catalunya, ascendeix a 501.563 No es poden donc considerar satisfets dels resultats... i encara aquestes dades també son curiades. Catalunya no ha perdut ni la fé ni l'esperança.

UN INCENDI « DIRIGIT »

El dia 4 de juliol, a les quatre de la tarda, s'inicia un incendi, per tres o quatre llocs a la vegada, en un grans diposits de coto emplaçats al Moll d'Espanya del Port de Barcelona. Foren destruïdes unes 25.000 bales d'aquella fibra i les pèrdues es calculen en uns 30 milions de pessetes. El carregament procedia de la India i el pes de cada bala era d'uns 250 quilos.

L'anterior carregament, dos o tres vaixells, ja feia unes setmanes que estava dipositat al moll i no es podia retirar per manca de divises Aixo passa molt sovint Les mercaderies estan setmanes i setmanes emmagatzemades al moll tot esperant que l'Institut de la Moneda pugui fer les degudes compensacions. Mentre dura la tramitacio de papers hi ha una quantitat d'elements — des dels carrabiners obrers portuaris fins a destacades personalitats, interventors de l'Estat i fabricants — que es dediquen alegrement a la retirada de bales, millor dit a la seva substraccio

L'operacio ha anat adquirit — adés i ara — un gran volum la dificultat del qual no pot ésser resolta més que per un incendi miracler que posa tota la comptabilitat en ordre

Com voleu fer l'inventari d'una mercaderia la major part de la qual se l'ha cruspida un incendi que ha esclatat a l'impensada ?

Redaccio de «la humanitat»

Canvi d'adreça

Preguem a totes les Redaccions de la premsa exiliada, organismes i amics, prenguin nota que en endavant l'adreça de la nostra Redaccio és la següent : 17, rue de Texel, Paris - XIV.

ESCRIT EN CATALA

« INSOMNIE ESPAGNOLE »
per Victor Alba

(Edition Franc-Tireur)

Aquest no és un llibre escrit en català. Pero el seu autor és català i catalanista. I el seu llibre constitueix un testimoniatge viscut de com es sofreix en l'Espanya franquista, sobretot en les seves presons. En efecte : Victor Alba estigué empresonat, llargament empresonat pel règim de Franco. I una vegada a França lliurà aquesta relacio al.lucinant a « Franc-Tireur » el popular diari parisenc, que s'apressava a publicar-la. El llibre de Alba es llegeix d'un sol tret amb interés, amb passio, amb indignacio. Pot tenir defectes, a vegades pot semblar que floti enmig d'una truculència més aviat fàcil. Pero ningu no li negarà les qualitats, l'estil incissiu i directe, el sentit d'aguda observacio, el detall ben observat. Tal com és, el llibre de Victor Alba constitueix una excel.lent aportacio a la lluita contra el franquisme menada en tots els fronts i arreu del mon. El fet que un diari francès l'hagi editat, ens diu pla bé que hom considerà que l'obra del periodista català situaria al lector francés davant la tragedia, l'insomni — ens diu l'autor — que fa tants anys que dura. Creiem que aixo és el millor homenatge que pot tributar-se a l'autor, que demostra que la intencio que va guiar-lo a escriure la seva obra fou plenament assolida.

BEN AVIAT LLEGIREU...

El nostre estimat amic Josep Ma. Llado-Figueres, veurà ben aviat publicada per una casa Editorial de Tolosa del Llenguadoc, la seva obra « Nostàlgia de Barcelona ». L'aparicio d'aquest llibre — que en Llado ha escrit amb tot l'afecte que sent l'exiliat envers la ciutat llunyana — és imminent.

TEMPERATURA, novel.la
per Francesc Trabal

(Vol. 14 de la « Col.leccio Catalonia » -- Edicions Catalonia, Mèxic, D.F.)

En el paronama de la novel.la catalana moderna, Francesc Trabal acupa un lloc inconfusible. Els dos temes principals de la seva producció, ja molt important, que va de « L'Home que es va perdre » a aquell « Vals », coronat 'any 1936 amb el Premi Creixells, son l'absurditat de la vida i la puixança de l'amor. I si el primer l'autoritza a fer els capgirells més illògics dintre el curs de la narració, i a introduir la gratuitat en el descaodellament dels episodis que la formen, la seva permanent convicció d'una mena de primacia de l'erotisme damunt les altres motivacions del viure li inspira, sovint, pàgines de gran volada lirica, descripcions sumptuoses de la bellesa femenina, escenes de passió en les quals la passió és ben present.

Les novel.les del seu començament acusaven sobretot un predomini del primer dels dos al.ludits en llur composició. « Vals » semb ava una reaccio cap a una major « serietat » de la forma narrativa : la seva pintura de l'adolescent que és héroi d'aquella novel-la centra els episodis diversos que la formen. « Temperatura », que ara ens arriba de Santiago de Xile — lloc on de fa anys resideix l'autor en el seu exili — passant per Mèxic, on l'editor Aveli Artis li ha donat carn — o paper i tinta, que pel cas és la mateixa cosa — és la darrera novel.la de Francesc Trabal, i la seva fidelitat a aquells dos pols de la seva inspiracio s'hi troba intacta. Hom diria, àdhuc, que en descriure les aventures amoroses de la seva Anna, ha pensat més en « L'Home que es va perdre » que en « Vals ». Les extraordinàries peripècies cientifico arbitràries que culminen en la creació d'Annàsia, « continent atòmic » poden semblar mal encaixades amb els capitols primers, on la naixença d'una passió física és tan bellament analitzada, o amb certes pagines en les quals l'instint de caricatura de Trabal posa a prova el seu acreditat humor sabadellenc. Pero si el lector entra en el joc, es sent endut pel torrent improvisador del novel-lista, i accepta l'absurditat i l'estirabot com una eina més de l'utillatge narratiu.

Per la seva extensió, per la seva varietat d'escenaris, de personatges i de ritmes, per l'originalitat indiscutible de l'autor i pel relleu que sap donar a la seva heroïna i a totes les seves transformacions animiques « Temperatura » és un dels llibres més curiosos i interessants que s'han publicat darrerament en català.

LA COLLITA TARDANA
per A. Rovira i Virgili

(Vol. 1 de la « Col.leccio Verdaguer » -- Edicions Catalonia, Mèxic D.F.)

Per els lectors de « La Humanitat », que tenien les primicies de la poesia del nostre gran prosista i historiador en aquell poema ple d'emoció que est diu « Paisatge de Tarragona » (reproduit en el volum totjust arribat, amb la seva magnifica impressió i la seva presentació tan digna com escaien', de Mèxic) i que després podien admirar encara unes mostres d'aquesta corda inèdita del talent literari d'A. Rovira i Virgili, no serà una gran sorpresa trobar-se, amb « La Collita Tardana », enfront d'un volum de dues centes pàgines, que és, sens dubte, una de les obres inèdites més considerables que han estat publicades fins ara en català a l'exili. Dividit en tres parts ben diferenciades (Llibre de les Imatges, Llibre dels Records, Llibre de les Meditacions), capçat per un Proemi on l'autor explica el fenomen goudiós d'aquella deu incontenible de lirisme que brollava en plena maduresa i en terres estranyes, i clos per la « Recomanació Final » al lector, aquest llibre té una unitat profunda que és dictada, més que per la inspiració del poeta, que es manté sempre en unes altures sense oscil.lacions, pel sentiment vivissim del patriotisme que encén els versos i fa bategar els mots.

L'autor ne se n'amaga, ben al contrari : des de l'endreça del proemi ja ofereix

« A tu la meva parla,
a tu la llibertat,
a tu, oh Catalunya ! »

la collita « que els anys han madurat » de la correntia lirica que començava a fluir.

« quan, en descriure de lluny
[el paisatge
de la ciutat de la meva nai-
[xença.
jo vaig sentir une dolça can-
[tùria
dins el recinte més íntim de
[l'ànima ».

I aquest patriotisme de Rovira i Virgili s'esplaia lliurement a les seves Odes (a Barcelona i a Tarragona), en les evocacions de monuments sagrats de la terra, de festes populars i de paisatges urbans inoblidables ; fa tremolar els versos del « Cant sense enyorança », en el qual, després d'afirmar :

« Mai no he sortit del recer
[de la pàtria,
mai no he viscut fora de Ca-
[talunya.
La duc amb mi, i aixi no me
n'aparto, »

canta, com si fos per a una enamorada, l'adoració que sent per a la seva pàtria, i l'eterna presència que aquesta manté en el seu esperit.

La segona part el llibre, on són evocats els records d'infantesa i de joventut, conté moments de lirisme ben pur : les dues « Cançons d'amor », la « Història del Serralleret », que té un caient de balada popular ple de tendresa, « La Teulada del mas », enumeració ingènua d'une meravelles vistes pels ulls de l'infant, o la nota breu del « Retorn del camp ». I al « Llibre de les Meditacions », ombrejat per la figura i l'exemple d'Ausias March, els temes més greus, directors del pensament i l'acció de l'autor, fan sentir la seva profunda melodia : la soledat,, la llibertat, l'esperança, el dubte, el desig, la mort...

La puresa de l'idioma, la noblesa del pensament valoren tot hora aquesta poesia que, en el volum de dues centes pàgines que ens arriba de Mèxic, ve a inscriure un altre nom a la llista dels nostres poetes i una nova obra al catàleg meritori de les produccions de l'autor de la « Historia Nacional de Catalunya ».

T.

COMIAT ALS « QUAKERS »

L'associacio dels « Quakers » que en el decurs del nostre exili ha vingut tan sovint en ajuda dels refugiats catalans i espanyols, ha cessat les seves activitats a Perpinyà. Els catalans refugiats en la capital del Rossello han volgut donar-los una prova de public agraïment. Per aixo el passat dia 25 de juliol oferiren un vi d'honor juntament amb el lliurament d'un diploma a la Delegacio d'aquesta entitat. Va fer-ho, en un breu i eloquent parlament, le nostre amic Josep Maria Corredor i va respondre-li el Director dels « Quakers », M. Thum.

A la nit tingué lloc una gran audicio de sardanes que foren puntejades per una assistència nombrosissima.

Tots aquests actes foren organitzats pel « Foment de la Sardana », de Perpinyà.

AGRUPACIO CATALANA D'INVALIDS I MUTILATS DE GUERRA

Se'ns prega la insercio de la següent nota .

Es prega a tots els catalans que per la seva condicio de mutilats i invàlids de guerra siguin susceptibles de formar part del nostre Organisme, vulguin adreçar-se al Secretariat del mateix, a nom de Salvador Bartoli, 1, rue Saint-Jacques, Béziers (Hérault).

Aquest Secretariat facilitarà totes les dades que els permetrà d'ingressar a l' « Agrupacio Catalana d'Invàlids i Mutilats de Guerra ».

L'ACTUALITAT POLITICA

Les reaccions produides pel referèndum. Els monàrquics també divulguen detalls de la farsa. Països que han retirat llurs representacions diplomatiques de Madrid. Malgrat Peron, els argentins es manifesten contra la dictadura espanyola. L'arribada a França d'Indalecio Prieto suscita un gran interès. Que resoldrà el P. S. O. E. ? Institucionalistes i partidaris d'un nou organisme. Eleccions municipals i a Corts Constituents, sistema dirigit ? El Congrès del P. S. O. E. a Toulouse.

DESPRÉS DEL REFERÈNDUM

Haviem quedat, és a dir, aixi ens ho feia saber la premsa franquista, que els resultats del passat referèndum no podien alterar el règim dictatorial. Tots estaven segurs de la victoria, pero tenien necessitat d'assegurar-se contra el més hipotètic dels riscs i d'aci que es proclamés insistentment que en cas d'un resultat advers les Corts tornarien a pensar-ne una altra i aixi fins a posar-se d'acord els « oidores » i els votants.

Ja s'han donat a conèixer els resultats ultra-definitius, la diem-ne darrera edicio corregida i augmentada de la comica historia del dia 6 de juliol i veus aci que aquelles xifres fredes que no havien de significar ni adhesio ni repulsio ara constitueixen per als vociferadors falangistes la prova més definitiva de la simpatia del poble envers el dictador. En aquest sentit es venen llançant dicteris contra els estrangers als quals se'ls diu si encara no estan convençuts que s'ha votat contra la intervencio en els afers espanyols.

« La razon — ha declarat Franco en persona — estaba tanto con nosotros antes del Referèndum como después de él. El reconocimiento explicito de la Espana nacional se hizo en 1939, sin necesidad de plebiscitos formales. No era bastante plebiscito una victoria rotunda como la nuestra y el entusiasmo y clamor de aquellos dias que no escaparon al reconocimiento de los agentes oficiosos ? »

Ens sembla inutil replicar la darrera pregunta car els nostres lector coneixen abastament la paradoxa d'aquesta veritat. La diplomacia reconegué un règim entronitzat per la força dels elements materials bel.lics i contra els quals procediments s'alçaren temps després els propis reconeixedors. Franco s'aprofità d'aquell ambient de feblesa conegut arreu del mon pel nom de Munic. I ara es val de l'argument.

El referèndum no ha convencut l'estranger els representants més caracteritzats del qual l'han declarat fals i sense cap valor. D'aixo se'n queixa Franco no oblidant, pero, de treure pes especific als seus detractors. « ...no es el interés de las naciones lo que se debate en las campanas contra Espana, sino el odio sectario de algunas oligarquias. El caso de Espana abochornarà por mucho tiempo a la historia de las relaciones internacionales entre los pueblos ». En aquest darrer punt coincidim tots, sense excepcio, encaro que Franco no s'ho cregui. Pel que fa referència al « odio sectario de algunas oligarquias » es evident que el grassonet corunyés no voldria altra rifa que el de poder-s'hi entendre.

Ja ha desaparegut la temença que el règim actual pogués entrar per la « porta oberta » que ha deixat la Conferència de Paris. M. Bevin s'ha encarregat de destruir qualsevol il.lusio. Malgrat que un diari parisenc ha dit que l'exclusio només és temporal, es fa difícil de contradir la referència oficial de la darrera sessio de la Conferència la qual fou reblada a la Cambra dels Comuns de tal manera que només se'n pot dubtar amb fins de proselitisme.

Tal com haviem deixat escrit en aquestes mateixes planes no es tractarà del cas espanyol en les reunions que celebra actualment el Consell de Seguretat, pero ja està fixada l'ordre del dia de les que la O.N.U. efectuarà el proper setembre i en aquella hi està inscrits.

En vistes, segurament, a aquelles sessions el Secretariat General de l'esmentat organisme ha fet public el resultat de l'execucio dels acords del 20 de desembre darrer demanant la retirada dels ambaixadors de Madrid. 30 països ja han trencat les relacions diplomàtiques amb Espanya. 19 altres, entre ells França, han respost que no tenien Ambaixador o Ministre a Madrid en el momen de la decisio de l'Assemblea General. 3 països (Anglaterra, Holanda i El Salvador) han retirat l'Ambaixador o el seu Ministre. Libèria s'ha declarat disposat a obeir la mateixa decisio i dos països, Argentina i República Dominicana, s'han negat a trencar. Amb tot, i segons referències de l'agència informativa basca O.P.E., aquesta darrera república estaria també disposta a seguir els acords de la O.N.U.

Senyalem que els de l'orgull de ferro — els falangistes — han donat un pas prop de les autoritats franceses en vistes a una reconsideracio de la seva politica de veïnatge. S'assegura que les raons franquistes contra el tancament de la frontera no han pesat res car aquest noble pais sent una altra mena d'orgull més noble i humà que no pas el dels feixistes espanyols : el del compromis que estabiren en els camps de batalla contra els criminals i ssurpadors.

NOTES ARGENTINES

Mentre Evita Peron es passeja per aquests mons de Déu lluint la seva silueta arrevistada els argentins han trobat l'ocasio d'esmenar-li la « mision de paz ». Per dos cops els argentins han xiulat l'agent franquista que presenciava un partit de futbol al camp de l'Almagro. En una d'aquestes ocasions les personalitats argentines que l'acompanyaven pogueren comprovar la feblesa dels llaços amb que es pretèn anusar els dos règims. Abandonaren les tribunes i no els tocà altre remei que assabentar-se del resultat pels diaris

Una altra ensopegada dels franquistes l'ha constituïda el Congrés d'Editors i Llibreters de l'Amèrica Llatina, Espanya i Portugal suara celebrat a Buenos Aires. Segons l'agència O.P.E. el delegat espanyol hauria quedat absolutament sol en la defensa de la censura dels llibres. El delegat argenti s'expressà contundentment contra l'actitud d'aquell delegat i àdhuc Portugal abandonà el seu compare franquista. Franco, pero, ha volgut redreçar la situacio i ha ofert les cendres dels pares del gran alliberador San Martin a l'Argentina. La « hija » no es dona per satisfeta i li reprotxa que precisament hagi estat prohibida a Espanya la lectura de la « Historia del general Don José de Martin » del doctor Pacifico Otero. No se sap si la inquisicio intel.lectual falangista ha volgut condemnar l'actitud « rebel » del general quan la guerra de la Independencia o si perquè la seva conducta liberal no s'adiu amb els postulats retrogrades del franquisme o, també, si perquè aquell gran procer mantenia estrets contactes amb els franc-maçons.

Abans de cloure aquestes ratlles argentines sigui'ns permes de declarar que d'ésser certa la versio que ens han facilitat sobre la presència d'organitzacions o elements exilitats a les manifestacions que han tingut lloc a Paris amb motiu de la visita de l'Evita Peron el fet constituiria una gravissima intromissio en els afers del pais que l'hagués facilitada un testimoni ocular no la creuriem car no es comprèn aquesta dècia a voler compromet re unes relacions que ens son tan preuades Si es persisteix en aquestes actituds extemporànies i inconcebibles no es farà altre que donar ocasions als periodics francesos que no ens son gaire amics per a senyalar una falla que a la llarga ens faria molt de mal. Ja sabem que el nostre prec no assolirà cap efecte. pero un deure de consciència ens obliga a denunciar el perill que se'ns fa correr amb aquesta insistència d' « agitprop » en un camp que no és el nostre.

SETMANES REPUBLICANES

Louis Terrenoire ha publicat l'article que clou el llarg reportatge inserit a « L'Aube » després de retornar d'Espanya on fou l'objecte d'incidents desagradables.

En aquest darrer capitol escriu : « Aquestes condicions figuren un una sola paraula : unio. El dia en què els adversaris del règim actual, des dels monàrquics als sindicalistes de la C.N.T., formaran el front de la llibertat, el dia en qué un comité una junta constituida a aquesta imatge, parlarà en nom seu a les potencies i advocarà la seva causa davant la O.N.U., el vent fresc de l'alliberament propera començarà a sentir-se des d'Irun a Malaga ».

Veus aci el mateix que es pretèn amb el document dels Srs. Sanchez Guerra, Montilla i Careaga No sabriem dir si és el mateix que preconitza el senyor Prieto. Per ara son els monàrquics els que impossibiliten aquell vent fresquet que ha d'escombrar les bandes falangistes. Si certs informadors no s'enganyen Gil Robles és el conseller de Don Juan que està més oposat a aquesta entesa. En canvi es diu que Lopez Olivan es manté partidari. Pero aquest ja no té el mateix ascendent sobre el pretendent que el del Cap de la Ceda. De Londres informen que aquest visitarà aquella capital on també s'anuncia l'arribada de Ventosa i Calvell i el Duc d'Alba. El Foreign Office treu tota importància a aquestes visites si bé no es nega l'interés de la diplomàcia anglesa per a possibilitar un apropament entre tots els anti-franquistes.

No recollim en aquesta cronica les declaracions que s'atribueixen al senyor Prieto car és millor esperar que es produeixi públicament amb motiu de les reunions que te anunciades el P.S.O.E. a finals de mes a Tolosa. Tornem, pero, a insistir en la necessitat que s'aclareixi d'un cop la posicio d'aquell partir la importància del qual es indubtable dins de la politica espanyola. Sigui la que es vulgui la resolucio que es prengui sempre serà millor que no pas l'actual confusio. Es d'esperar que aquell partit trobarà, com ho ha fet al llarg de la seva historia, el camí de la seva unitat tàctica.

El ministre de la C.N.T. senyor Montoliu ha fet la següent endreça al senyor Prieto valent-se d'una conferència donada a Paris. « Amic Prieto — ha dit — jo voldria que trobéssiu en els altres sectors el mateix esperit d'unitat que nosaltres considerem indispensable per a arribar a la solucio que desitgem... Aquesta idea — que li fou transmesa en sortir d'Espanya pels elements de la Resistència — és la formacio d'un organ d'ampla concentracio, la del plebiscit i de l'Assemblea Constituient ».

A ningu no se li escaparà que la politica exiliada passarà unes setmanes de feore Son, pero, tan tancades les posicions entre els institucionalistes i els partidaris de la liquidacio dels organs republicans ? Per ara només s'ha parlat de « Junta Suprema » i de « Solidaridad Espanola ». Impliquen aquestes formules la supressio dels governs actuals ? El senyor Prieto no deixa lloc a dubtes : el Govern fa nosa. No sabem si pensen el mateix els manifestants d' « L'Espagne Republicaine », encara que la constitucio d'una Junta no pressuposa. Pero el que manca saber, i aci podria sortir la sorpresa, és si aqueixes actituds també s'oposen a la permanència de les més altes institucions, les presidencials. De moment no podem contestar aquesta incognita encara que ens arriben noticies que fan creure que no es pretèn decapitar totalment les institucions. El fet que els monàrquics continuen parlant d'institucio reial farà reflexionar, potser, de manera que el hara-kiri, en tot cas. no sigui unilateral.

Per la seva part els que entenen que han de continuar les institucions governamentals, no podrien també fer un pas pels camins de la coincidència i esporgar el que calgui llur esponerositat ? No es juguen tanmateix en la qüestio aspectes orgànics ni interessos de partits. No creiem que hi hagi ningu que pensi en una tal cosa, pero un cop els institucionalistes haguessin donat proves tangibles que els Governs no son cap obstacle per a les formules d'arranjament honorables els cadria llençar el llast que pogués constituir un blanc favorable per als seus contraopinants.

Tanquem aci tornant a repetir el que ja hem consignat altres cops. Hem argumentat a la vista de les dues posicions sense decantar-nos per cap d'elles, car aixo escapa al cronista i és funcio especifica dels partits.

ELECCIONS ?

Els monàrquics creuen saber que Franco no vol aturar-se pel camí del referèndum Pensa convocar eleccions, « dirigides », municipals i a Corts Constituents.

UNA REUNIO DE REPUBLICANS

« Els Partits Republicans Izquierda Republicana Union Republicana, Federal, Esquerra Republicana de Catalunya i Nacionalista Vasco es reuniren a Paris, i després d'haver examinat la situacio politica, acordaren reunir-se i del.liberar en comu quan les situacions politiques ho aconsellin al criteriu i per iniciativa de qualsevol d'ells. — Paris, 25 de juliol de 1947 ».

DARRERA HORA
Després dels acords socialistes de Toulouse

Quan aquest numero ja havia entrat en màquines, ens arriba la noticia dels acords adoptats pel Congrès del P.S.O.E. a Toulouse. Lamentem no poder donar-ne avui més que una suscinta rescensio ; en el nostre proper numero comentarem a fons l'esmentat Congrès i les importants consequències politiques que està destinat a promoure.

Han prevalgut, i a la fi del Congrès foren votades per unanimitat, les propostes presentades par l'Agrupacio Socialista de Mèxic, i defensades pel mateix Indalecio Prieto.

En virtut dels acords presos, el Partit Socialista ratifica les seves anteriors posicions : seguint les indicacions de la darrera Assemblea General de l'O.N.U. referents a l'afer espanyol, el Partit facilitarà els contactes amb tota l'oposicio al franquisme, de l'interior i de l'exterior, a fi de poder arribar el més ràpidament possible a la formacio d'un organisme provisiona, capaç d'obtenir l'assentiment de les Nacions Unides. Fins a la constitucio d'aquest organisme, les institucions republicanes deuen continuar d'una manera simbolica y amb la màxima reduccio de despeses ; el partit reafirma la seva posicio republicana, i la defensarà a la primera consulta popular que tingui lloc a Espagnya ; el partit es reafirma també en la seva negativa a collaborar amb els comunistes, mentre aquests no canviin de tàctica i de procediments.

Tots els acords presos, abans d'esser efectius, deuren esser ratificats per les organitzacions de l'interior del P. S. O. E.

Diguem, per acabar, que els Srs Llopis i Prieto es troben ja a Paris ; que el Sr. Llopis ha tingut una llarga entrevista amb el president de la Republica, i que aquesta setmana el Consell de Ministres republicà celebrarà una reunio d'une extraordinària importància.

LA POSICIO D'E. R. de C.

Advertim als nostres militants que el nostre partit no ha pres encara posicio devant els esdeveniments actuals, i que quan la nostra posicio sigui adoptada pels organismes pertinents, immediatament serà comunicada i publicada.

El règim franquista i l'ensenyament

(Ve de la primera plana)

Francisco Franco. I per acabar de controlar-ho tot llavors establien el « Sindicato Español Universitario » (S. E. U.) adserit a Falange, dirigit per falangistes i al qual estan obligats d'afiliar-se — sense cap mena d'excepcio — tots els estudiants. El S. E. U. es una de les grans vergonyes del franquisme. El seu carácter de xuleria, els lladonicis que s'han comes i es cometen en nom seu, la seva intervenció constant en la vida universitària, el fan odios a tots els estudiants. Mesos enrera, a Barcelona, una bomba féu saltar el Secretariat del S. E. U. La repressió que segui fou de les mes ferotges que puguin registrar-se.

Entre « Cara al sol » i lletanies la formacio estudiantil cada dia fa progressos ! No us parlem del cas concret de Catalunya, del seu odi a la nostra cultura, dels insults constants que hem hagut i hem de suportar de l'odi — barrejat amb la impotència — amb que es evocada la nostra Universitat Autònoma. Aquestes ratlles no s'acabarien mai...

Els resultats son a la vista de tothom. L'ensenyament a Espana és cada vegada més defectuós. I, cosa molt pitjor, l'apatia de mestres i alummes, cada vegada més prunuciada. Com voleu que e nsigui altrament si, tenim un ensenyament capcios, sense cap horitzó, si sabem que sense ésser de la situació no podem presentar-nos a cap mena d'oposicions si la majoria de professors d'universitat són simples auxiliars que abans no haguessin servit ni per Instituts . Podriem citar-vos una multitud de casos de la Universitat de Barcelona. Fixeu-vos tan sols en qui ara hi ensenya, — il.lustres desconeguts i ases perfectes — i compareu-lo amb el conjunt de professors de l'Autonoma : Serra Hunter, Bosch i Gimpera, Balcells, Joaquim Xirau, August Pi i Sunyer, Antoni Trias, etc. A la Facultat de Medecina de Barcelona gairabe abunden mes els auxiliars que els titulars.

No és estrany, doncs, que adhuc els del S. E. U. hagin de confessar la realitat. En un dels darrers numeros de « Proa », òrgan de la secció femenina del S. E. U., els planys abunden. Hi ha una « Despedida al curso 1946-1947... » Llegiu-ne aquests fragments :

« Si al finalizar el curso echamos una hojeada restrospectiva, con seguridad e imparcialidad, como quien hace examen de conciencia a nuestra vida universitaria, llegaremos a conclusiones ciertamente poco agradables.

« Teóricamente y conforme al nuevo plan de estudios, el curso consta de ocho meses, dos cuatrimestres, que, descontando las vacaciones de Navidad y Pascua, se convierten en siete. Pero revisemos grosso modo los innumerables recortes que se hacen. Este año, los catedráticos sabrán por qué, la matrícula se abrió con casi un mes de retraso y empezaron las clases el 22 de octubre ; las vacaciones empezaron el 13 de diciembre, y las de Semana Santa el 23 de marzo... Sumemos estos retrocesos y avances, restémolos del total téorico, y, en fin..., nunca fueron las matemáticas mi plato fuerte, pero...

« Si a esto se añade las campanas que una hace por su cuenta y riesgo y las que hace el profesor por la suya propria, y el que un tanto por ciento elevado de clases se pierde el tiempo miserablemente, el panorama del curso que fenece, hermano de otros varios anteriores, no puede ser más edificante.

Y nosotras, y con nosotras nuestros compañeros, seguimos contemplando el paisaje de cinco años de nuestra vida gastada en un « dolce farniente », no como sujetos y parte interesada de este pasado tiempo, sino como meros espectadores. Es una bella solución y una gran filosofia.

« Considerando estas cosas, comprendemos que la opinión externa a la camarada universitaria crea que venimos a la Universidad sola y exclusivamente a pasar el tiempo, evitando obligaciones domésticas, y a tener contacto, con « chicos » por si alguno pica. »

I ja que hem començat a transciure literatura (?) falangista aci teniu diversos solts de la mateixa publicacio i que us demostren el grau a què hem arribat :

« ...A un cuando no ha sido anunciado en lo periódicos, debe haberse celebrado también un Congreso, o concentración, de la Policía armada — no habría de extrañarse madie si se utilizaran a este fin las aulas de la Universidad —. Porque de no ser asi, qué hacían (tal cantidad de representantes de la « bofia » en castizo lenguaje estudiantil) deambulando por los claustros y echando piropos — como en plena Rambla — a las estudiantes ? »

« ...Se han celebrado los exámenes del Servicio Social Universitario, los cuales han servido, por una parte, para poner de manifiesto el grado de ignorancia e indiferencia que tienen algunas de nuestras universitarias de lo más elemental de nuestra Doctrina... y aun de la Historia de España. Creen éstas que en nuestra época — esto lo decía ya José Antonio — se puede ser sólo y egoístamente universitario y permanecer al margen de los problemas de la Patria ?

« ...Y hablando de exámenes : según nos dicen, han habido grandes sorpresas en los del Servicio Social, pues ha habido quien sin haber ido nunca a clase ha hecho muy bien sus exámenes, y, en cambio, otras, que habiendo asistido, los han hecho bastante mal. Lo cual demuestra que el copiar es un arte para el que se necesita gracia, como, en todo, en esta vida. »

Amic lector : aquestes ratlles podrien allargar-se indefinidament. Només caldria que comencèssin a explicar fets i anècdotes. No es aquest el meu proposit. Simplement, com a estudiant català, he volgut dir-te la misèria de la nostra formació. I, a més, que quan es parli de la reconstruccio de la nostra Pàtria, que es tinguin ben en compte el problema de l'ensenyament en tots els seus graus. En aquest aspecte el mal que ens ha fet el franquisme no té fi. I des d'ara cal pensar en refer el que s'havia realitzat, en millorar-ho, si és possible, pero pensant que de tot el que ells han fet no hi ha res d'aprofitable. Cal que afegeixi que en gran part en depèn el nostre esdevenidor ?

Els ambaixadors de la 'UNA GRANDE Y LIBRE'

(Ve de la primera plana)

la fàbrica, els nous propietaris, Muñoz i Companyia, disposen de tota la matèria prima necessària en condicions que fan impossible competir amb ells. Continua la campanya, i Muñoz va apoderant-se de totes les fàbriques competidores, i a l'adquirir el monopoli de fet, molt més immoral que el declarat, augmenta els preus al limit màxim d'utilitat. Aquesta tàctica repetida en totes les indùstries riques, pot portar Muñoz al tron de l'estraperlisme. »

« En relacio amb aquest assumpte, sembla adequat reproduir un comentari publicat en « The Spanish News Letter », de Londres. El corresponsal a Madrid d'aquesta publicacio escriu: « Escàndols relacionats amb operacions de mercat negre — petites i grans — son tan normals que constitueixen el tema obligat de tota conversa a Espanya, de la mateixa manera que a Londres es parlava del « Blitzkrieg ». El fet arriba a ésser obsessionant. Per a desvetllar l'interès, té d'esdevenir-se quelcom d'extraordinari. En aquestes condicions ha desvetllat cert interès el fet que Franco hagi hagut d'arreconar no gens menys que un dels seus Capitans Generals. Aquest « gentleman » ha arribat a milionari des de la fi de la guerra i sembla ésser un estraperlista d'enormes dimensions. Amb tot ha estat descobert en una operacio de venda de sis mil caixes de sabo destinades a l'exèrcit. El preu de la raccio de sabo és de 4 pessetes la pastilla. El general les venia a 12. En aquesta sola operacio guanya més de dos millions de pessetes. No és mal negoci, encara que hagi costat una Capitania. Amb tot, s'assegura que al general només se li donen unes vacances. »

« Informats a Paris sobre la personalitat del general estraperlista se'hs ha dit que es tractava de Saliquet, mencionat per Camiña com un dels principals protectors de Juli Muñoz.

« Respectuosament,
Jaume MIRAVITLLES ».

✦ ✦ ✦ ✦

Què passa després de les lletres ?

La Senyora Muñoz, no se sap per quins motius, parti precipitadament dels Estats Units. Tan precipitadament que es despedí del seu marit a l'hospital on l'operavan del ronyo. Per cert que assistiren a l'operacio el financer Vidal i Guardiola i el Dr. Duran Reynals (germà de l'ex-Conseller de l'Ajuntament de Barcelona i actual « advocat » del Muñoz). A l'extreure's la pedra del ronyo del multimilionari, Duran i Reynals exclamà :

— Quina desil.lusio ! Em creia que seria un diamant...

Al senyor Muñoz marxà unes setmanes més tard sense obtenir els crèdits. Es limità a posar al mercat negre de Nova-York una tal quantitat de pessetes que el valor de la moneda franquista aribà a 34. Ara ha tornat a pujar.

Aquests son els Ambaixadors de l'Espanya Una, Gran i Lliure!

LLEGIU I PROPAGUEU la humanitat

El 19 de juliol a Paris

El « Casal de Catalunya » de Paris, ha commemorat l'onze aniversari del 19 de juliol del 1936. Responent al convit del seu Consell Directiu, un estol ben nombros de socis anaren, en manifestacio, a la tomba del Soldat Desconegut, damunt la qual depositaren una garba de flors en homenatge als lluitadors d'aquella diada. Tot seguit el representant del Govern de Catalunya, el Conseller senyor Serra i Moret, i els dirigents del « Casal » signaren en el llibre d'honor.

A aquest acte, molt senzill i emocionant, hi assistiren bon nombre de militants del nostre Partit, entre altres els diputats Jean Tauler i Josep Fontbernat.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

VIDA DEL PARTIT

Consell Directiu a França

D'acord amb el Consell Executiu del nostre partit, el Consell Directiu a França convoca a tots els Comités Departementals al Ple d'E. R. C. que tindrà lloc a la ciutat de Montpellier els dies 16 i 17 d'agost del 1947.

ORDRE DEL DIA

1. Posicio del partit davant la scituacio politica catalana i espanyola.

2. Questions organiques.

3. Precs i preguntes.

Aquells Comitès que no hi puguin ésser representats perque no reuneixen les condicions que assenyala l'Estructuracio Organica o per altres causes, cal que trametin el seu criteri i les seves pro el més aviat possible.

✦ ✦ ✦ ✦

Amb data 21 de juliol ha estat tramesa a tots els organismes del nostre partit la circular numero 15 del Consell Directiu a França. Aquells que no l'haguessin rebuda poden reclamar-la.

GERS

El Comité Departamental fa avinent a tots els Organismes d'E. R. de C. i miltants en general que tota la correspondencia, demandes d'ingrés, i tot quant faci referència a l'organitzacio del nostre Partit al Departament ha d'adreçar-se al Secretari, Sr. Joan Bulo, a la seva nova adreça, Place de l'Eglise, Eauze.

HERAULT

Comité local de Montpeller

En l'assemblea general celebrada el passat dia 12, pels militants del Comité Local de Montpeller, foren nomenats per a constituir-lo els companys següents :

President, Jaume Foguet ; Vice-President i Comptador, Jaume Aspachs ; Secretari de Finances, Albert Aris ; Secretari de Relacions, Propagandi i Ajut, Lluis Salgas ; Secretari General, Josep Castells.

Adreceu la correspondència al Comité Local d'E. R. de C., Café « Rich'Tavern' », L'Esplanade, a Montpeller.

Homenatge à Josep Castells

Diumenge passat, dia 27 de juliol, organitzat per les J.E.R.E.C. i el Comité Local de Montpeller, es tributà un homenatge, certament merescut, al nostre benvolgut amic i company Josep Castells, Secretari del Comité de Montpeller d'Esquerra Republicana de Catalunya.

L'amic Castells és altament mereixedor d'aquesta distincio. Amb un desinterès i un entusiasme admirables ha portat a terme una tasco altament exemplar en pro del nostre Partit. Home actiu i dinàmic en Castells ocupa el seu lloc amb competència i activitat i la seva tasca mereix unànims elogis.

D'aci que diumenge passat la gran majoria de militants dels nostre Partit estiguessin al costat de Josep Castells en l'acta de lliurament d'un magnific diploma. I que els eloquents parlaments d'homenatge que s'hi pronunciaren, a càrrec dels nostres amics Jaume Foguet, Miquel Guinart, Marti Barrera, Ramon Nogués i Humbert Torres, exaltant justament la tasca portada a terme per l'homenatjat al servei dels nostres ideals, fossin justament aplaudits.

A les moltes felicitacions que ha rebut l'amic Castells amb motiu de la justa distincio que acaba d'ésser objecte, li preguem que vulgui afegir-hi la nostra, ben cordial i sincera.

PUBLICACIONS ESQUERRANES

Hem rebut els dos primers numeros de « La Humanitat » que s'edita a Mèxic. En ells hi figuren un bon estol de signatures de gent representativa del nostre poble. El seu to és entusiasta i vibrant i hi defensen la causa d'Esquerra Republicana de Catalunya amb l'entusisme de sempre

També hem rebut els numeros corresponents a març i abril de la revista « L'Emigrant », portantveu d'Esquerra Republicana de Catalunya a Xile. Els nostres amics de Xile continuen amb dalit la seva tasca, i amb una regularitat digne de tot elogi.

Als nostres companys de Mèxic i Xile, la salutacio més cordial de « la humanitat ».

Als nostres amics

Preguem als nostres amics que tinguin algun rebut de « LA HUMANITAT » pendent de pagament i a aquells altres la subscripcio dels quals fineix actuament, que vulguin trametre'ns l'import de llurs abonaments. L'augment de tarifes postals ha gravat considerablement les nostres despeses, i tot subscriptor que ens faci tramesa, sense necessitat d'advertir-li-ho particularment, de l'import de la subscripcio ajuda a la bona marxa i al normal desenvolupament del nostre portantveu.

Insistim en la necessitat que tothom es posi al corrent de pagament. Organ de Partit, « LA HUMANITAT » només es sosté que gràcies à l'ajuda dels seus amics.

Trameteu l'import de les subscripcions i donatius a Santiago Vila, 250, route d'Elne, compte de xecs postals n° 57.675 Montpellier.

A tots, el nostre agraïment.

B.D.I.C
3937

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 17, rue de Texel PARIS (XIVe)
Administracio : 38, rue des 3-Journées PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Eine, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de cheques postaux no 57.675 Montpellier

2e EPOCA – Nº 73 – 21 D'AGOST DEL 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — Director : Emili VIGO — PREU : 5 francs

MENTRE FRANCO parla de DEMOCRATITZAR-SE la SEVA policia deté i apalliça els militants de l'ESQUERRA

LA CRISI DEL GOVERN DE LA REPUBLICA

La dimissio del Govern presidit pel senyor LLOPIS obre un periode dificilissim per a la politica republicana

EDITORIAL

Crida a la serenitat

Es inùtil amagar la trista realitat que ofereix la politica exilada. Aquesta marxa dretureraments pels camins de l'escisió, devers la formació de dos blocs antagònics. Es cert que, de fet, ja fa temps que existeixen en germe, però en endavant s'afermaran i s'oposaran implacablement. A les fins ara relacions fredes hi succeirà l'estrèpit de la batalla que s'anirà estenent de mica en mica dins dels partits i organitzacions fins a fer-los inoperants.

No creiem que ningù que es captingui de la seva responsamilitat pugui contemplar amb resignació la descomposició de la politica exilada. Si aquesta no s'evitava no solament esclataria a trossos la majoria de partits i organitzacions sinó i tot, més endavant, afectaria la solidesa de la causa que ens és preuada. Els enemics de la Repùblica, de la llibertat humana, no deixaran aquests dies d'assistir complaents i somrients a l'espectacle depriment que s'està oferint. La pugna que existeix i creix par moments no pot beneficiar a ningù dels que, tant-se-val la manera triada, malden per a escurçar el calvari de l'interior i de l'exterior.

Estan gairebé a punt els dos blocs anomenats imprudentment i inadequadament « institucionalista » i « anti-institucionalista ». La passió partidista ha saltat barreres i ha suprimit matisos massa tranquil.lament, car no hi ha cap partit politic exilat que hagi negat rotundament el principi institucional. La demissió del ministeri presidit pel Sr. Rodolf Llopis s'ha convertit en un primer senyal del començament de les hostilitats. I aquestes han d'ésser aturades costi el que costi, sacrificant cada ù el que si per a ell son principis inalienables ben mirat i sospesat potser no passarien d'ésser concepcions rigides i revisables per a un esperit republicà serè, realista i desitjós d'una conciliació patriòtica. Això pel que afecta els anomenats « institutionalistes ». Els seus contraopinants, en canvi, també necessiten reflexió car considerem injust atribuir a la continuitat de les institucions totes les malvestats que abonden per aquests mons de Déu carregats de dificultats i d'obstacles.

Malgrat tot el mal que s'ha dit dels termes mitjos, l'experiència politica els abona sovintment i en el nostre cas creiem que és possible alçar una arcada que refaci el pont per a permetre una vida de relacions, més o menys amistoses, entre els d'una i altra banda de riu.

Es inùtil pretendre negar que la posició presa suara pel P.S.O.E. compta amb una gran simpatia dins la massa de republicans de dins i de fora del país. La forta personalitat del senyor Indelacio Prieto, que determinà aquella actitud, compta molt en aquella simpatia. La política republicana té avui molt esclarissat l'equip de figures reconegudes com a influients davant l'opinió i això és la causa — més que cap altra — que el líder socialista hagi pogut fer triomfadora la força de la seva experiència de polemista parlementari. Es tracta d'un èxit purament personal. Allà on ell ha triomfat molts haurien fracassat. La gent, per altra part, la que sofreix i desitja un proper retorn a la Pàtria, s'ha aferrat a aquella posició com el nàufreg a la taula de salvació. Es igual que el propri capità negui estar en possessió d'una fórmula miraclera, l'exilat vol creure en alguna cosa o altra que li permeti l'esperança i segueix ara « el que diu Prieto » com si aquest fos la fletxa que senyala el camí cap a casa.

Tant se val que s'invoqui la necessitat d'unes garanties que presservin l'aparell institucional abans de destruir-lo ; que es parli de seguretats quant a la possibilitat de reixida de la « Solidaridad Española » propiciada i que aquesta, un cop assolida, pogui ésser considerada per la O.N.U. com un instrument suficient per a les seves exigències. L'home que fa vuit anys que sofreix en el físic i en el moral no s'atura en discriminacions que requereixen molta sang freda. Tots venim a ésser una mena de malalts que creiem en miracles.

Cal que en comptes de la tribuna-barricada es vegin aci i allà banderes que cridin a parlament. Encara som a temps a la conferència, a la discussió i a l'exàmen dels punts que separen els republicans. Creiem sinceralment que aquests no constitueixen cap abim infranquejable. Només cal que parli la raó i emmudeixin les passions. Es cert que per ambdues bandes ja s'han produït errors, conferències, al.locucions i articles periodístics que han causat una vertadera desolació àdhuc entre els mateixos partidaris dels que els han fet. L'exilat però, ja està una mica inoculat i encara s'és a temps per a fer-los oblidar. Cal, això sí, que no es vagi més enllà, que no s'impossibiliti el diàleg, directe o indirecte, si es vol aturar la davallada.

Els militants de tots els partits i organitzacions hi han d'ajudar no deixant-se dur per la passió del moment. Els dirigents tenen la ineludible obligacio d'exigir les garanties suficients per a que no puguin ésser defraudades les esperances dels que creuen. Però també han de mostrar-se a l'altura i no han de barrejar en aquelles garanties cap preocupació o egoisme ni personal ni de grup que no tingui alguna cosa a veure amb la sagrada defensa de la causa.

Els « institucionalistes », per la seva part, tenen el deure de revisar llurs predicaments per si hi troben motius bandejables. Han de demostrar, amb fets, que constitueixen una aportació decidida i valuosa a la llibertat anhelada. Els altres, els també indegudament anomenats « anti-institucionalistes », han d'oferir l'exemple de la seva objectivitat procurant donar les garanties necessàries pera no caure en el buit, treient de la seva bandera els atributs merament propagandístics.

Nosaltres ens atrevim a senyalar que si fessin això les dues posicions que avui comencen a acarar-se trobarien un suficient marge per a entendre's, almenys per a una llarga caminada.

Antecedents

Ja son coneguts dels nostres lectors els acords recaiguts en el Ple del P.S.O.E. de Tolosa els quals marquen el triomf de la tesi Prieto. A seguida d'aquelles decisions es produi una certa confusio car mentre una nota de l'executiva del PSOE els feia dependre de la ulterior ratificacio d'un Congrés extraordinari, el senyor Prieto manifestava que el Partit havia d'actuar immediatament, car la proposta triomfant els feia efectius i unicament supredi.ats al refus del Co-d'aquest moment ningu no podia mité Nacional de l'interior. Des saber si hi hauria o no crisi.

Per la seva part els partits republicans havien celebrat diferents reunions abans i després del Ple del P.S.O.E. i en elles l'Esquerra hi por à l'opinio que no s'havia de prendre cap decisio que pogués apareixer adreçada a Tolosa, car entenia que els moments requerien la maxima cautela a fi d'evitar que de prop o de lluny es pogués pressuposar la divisio de les forces anti-feixistes en dos blocs antagonics. Havent aparegut en diferents butlletins informatius l'espècie que l'Esquerra estava disposada a figurar en un govern de republicans sols i que també era part integrant d'una Federacio de Partits Republicans, el membre del C. E., Joan Sauret féu rectificar aquelles versions als mateixos informadors. Cap d'elles s'adeia a la veritat.

Consell de Ministres

La tarda del 6 d'Agost es reuni el Govern de la Republica sota la presidència del Sr. Llopis. Veus aci el que passà segons les nostres informacions. El Cap del Govern donà compte d'una carta del ministre comunista senyor Uribe en la qual basava la seva dimissio en el fet que « les decisions del partit del Cap del Govern son una ruptura total dels acords i compromisos establerts. Davant d'aquestes decisions, que tendeixen a destruir les institucions de la Republica, no pot permanèixer indiferent cap republicà, ni molt menys els que, amb vosté compartim, sota la seva direccio, les responsabilitats del Govern ». El Cap del Govern rebé en aquell moment una nota de la C.N.T. desolidaritzant-se del Govern. « Izquierda Republicana » invocà la necessitat d'evitar una crisi. « Union Republicana » i els Bascos presentaren una resolucio per al cas que continués el Govern. El nostre ministre, senyor Santalo, féu constar el dolor que causava una crisi politica en els moments en què el nostre problema tornarà a reproduir-se a la O.N.U. També observà que l'Esquerra s'havia mantingut amb tota lleialtat prop del Govern. Finalment declarà que el Consell de Ministres era aliè a les incidències que s'havien produit i que per tant incumbia als partits afectats la resolucio de llurs diferències. En cas contrari eren els Presidents de la Republica i el del Govern els que havien de dir la darrera paraula. El senyor Llopis digué que anava a visitar el senyor Martinez Barrio per a posar-lo en coneixement del que acabava de passar. Aquest entengué que calia procedir a la consulta de personalitats i partits politics i des d'aquell moment fou declarada la crisi.

Les consultes

L'endemà dia 7 d'Agost, el President de la Republica rebé el Cap dimissionari Sr. Llopis el qual facilità una llarga nota en la qual es fan ressaltar les obligacions que comporta l'actual moment politic internacional. Segons ell, « No pudiéndose constituir en torno a las instituciones republicanas el amplio Gobierno democràtico de conciliacion nacional que exige el momento historico presente para salvar el abismo que abrio la guerra civil y propiciar la convivencia pacifica de los espanoles, y siendo firme el apartamiento voluntario de toda participacion ministerial de importantes organizaciones obreras, politicas y sindicales, mi consejo es que deberia formarse un Gobierno integrado exclusivamente por representantes de los partidos republicanos. Homogéneo en su composicion, sin posibles contradicciones internas, perfectamente definido, gozaria sin duda alguna del respeto y del apoyo de las demàs fuerzas politicas exiladas, tan necesarias en estos momentos. Este Gobierno, con fines concretos, en espera de la proxima reunion del Parlamento, deberia presidirlo una prestigiosa personalidad republicana ».

El senyor Fernàndez Clèrigo, President de les Corts, proposà « un Gobierno de amplia concentracion de todas las fuerzas politicas y sindicales que, dentro y fuera de las fronteras de Espana, se hallen firmemente dispuestas a mantener sin equivocos las instituciones de la Republica... » El senyor Negrin, ex-cap de Govern, es lamentà de la freqüencia de les crisis i entèn que s'havient de resoldre abans de fer-se publiques. Quant a la solucio preconitzable entèn que és matèria de la incumbència dels organs directrius del seu partit.

Union Republicana

El senyor Torres Campanà d' « Union Republicana » es declarà partidari d' « un Gobierno reducido en su composicion, presidido por un nombre eminente e integrado por personas de acrisolada lealtad a las instituciones que pueda, a ser posible, ostentar la representacion de los distintos grupos especificamente republicanos, y sin que ello suponga oposicion a sector alguno... ».

Partit Comunista

El senyor Mije : « ...la Minoria Parlamentaria comunista-socialista unificada de Cataluna, considera urgente la formacio de un Gobierno de amplia concentracion republicana y anti-franquista y en el cual la clase obrera tenga la representacion que le corresponde... Para presidir este Gobierno considera que debe encargarse a una personalidad republicana... »

El senyor Galarza demanà un govern compost per tots els que no hagin demostrats titubeigs quant al restabliment de la Republica. El senyor Elfidio Alonso es declarà partidari d'un govern de concentracio de grups o partits republicans i de tots els que defensaren la Republica. N'exclou els que no acceptin la legalitat i permanència de les institucions les quals han d'esser defensades vigorosament.

La U. G. T.

El Senyor Trifon Gomez (U.G.T.) creu que la desaparicio del Govern Llopis constituеix la perdua de l'esperança de « lograr una solucion al problema politico espanol, si hubiese de actuar otro Gobierno que acate y respete las normas constitucionales ». Acaba dient que la U.G.T. ha « decidido incorporarse a toda accion de las fuerzas politicas y sindicales anti-franquistas, se hallen o no comprendidas en el area republicana, para, de acuerdo con la formula ofrecida en las conclusiones de la Asamblea de la O.N.U., trabajar por el derrocamiento de Franco, devolver las libertades al pueblo espanol y organizar una consulta electoral... Llegado ese momento, la U.G.T. lucharà por obtener el triunfo de la Republica ».

El senyor Rauric, pels federals, demana un govern que aglutini a tots els elements anti-franquistes i que si això no és possible un Govern homogeni de republicans.

La C. N. T.

La C.N.T. (senyor Luque) es proclamà partidaria de col.laborar « con la maxima eficacia en toda solucion que aspire a resolver el problema politico espanol respetando lo substancial del pac o fundacional de A. N. de F. D. y reconociendo a este organismo, rector supremo de la Resistencia Espanola, la importante intervencion que le es incuestionablemente debida ».

Izquierda Republicana

El senyor Just (I. R.) proposà un Govern amb totes forces especificament republicanes partidaries del manteniment de les institucions. Que ha de coordinar l'esforç de l'interior i de l'exterior, presentar-se a les Corts i ha d'estar constituït per les figures més destacades de cada partit.

Els bascos i el P.S.O.E.

El Partit Nacionalista Basc no pogué emetre la seva opinio perquè estava reunit à Baiona. Es feu conèixer, però, un telegrama ratificant els termes de la posicio presa durant les crisis anteriors. Aquella expressa el desig d'aportar unes transaccions conciliadores que permetin presentar un nou Govern amb la representacio de les principals forces democràtiques.

El P.S.O.E. no donà cap resposta perquà incumbia als diputats de la Minoria de Mèxic el fer-ho.

Nota de la Minoria Catalana

« La minoria de Esquerra Catalana proclama una vez màs su lealtad republicana y entendiendo que las circunstancias obligan a la màxima responsabilidad desea se llegue a una ràpida solucion que auna todos los esfuerzos para una accion eficaz contra el règimen franquista. Esquerra Catalana darà las màximas facilidades para el logro de esa finalidad. — P. Ferrer ».

Les dificultats trobades en el decurs de les consultes decideixen el President de la Republica a convocar una reunio de caps de minories i de partits

Reunio de partits i organitzacions

En poder del President de la República aqueixes respostes decidi convocar per al dia 8 una reunio de caps de minories i dels partits politics i organitzacions. Aquella comença a les quatre de la tarda i no s'acabà fins a dos quar s d'onze de la nit. Hi assistiren : Galarza, Mije, Pasionaria, Comorera, Alonso, Rauric, Velao, Ballester, Just, Valera, Torres C., Irujo, Jauregui, Gonzalez Pena, Tarradellas, Farré i Luque. No acudiren representants ni del P.S.O.E. ni de la U.G.T. El delegat de la C.N.T. assistia unicament com observador.

Els tres més sobressortints de la reunion son els seguents : El President de la Republica posà els reunits en coneixement de les dificultats que havia trobat a la vista de les consultes emeses i demanava que li fossin proposades unes solucions. En demanar el senyor Torres Campana el nomenament d'una ponència per a que presentés un dictàmen de resolucio Josep Tarradellas es planyè de l'absència del President de la Rpublica — el qual havia marxat després d'haver pronunciat les paraules més amunt esmentades — car entenia que tothom havia d'aportar els seus raonaments i consells en uns moments tan difícils. Recordà que l'Esquerra havia demanat ja fa un any, una reunio com la que aleshores es feia D'haver-se escoltat el consell sorgit del nostre Ple de Carcassona — agost 1946 — possiblement avui no ens trobariem davant d'unes dificultats gravissimes. La presidència entengué que no es podia seguir al.ludint el President de la Republica i s'entrà de ple a l'exposicio dels parers de tots els partits. « Izquierda » i « Union » Republicanes expressaren que en cas de dificultats es formés un govern homogeni de republicans. Els comunistes i « Espana Combatiente » declararen que s'oposarien a una tal pretensio.

Els nacionalistes bascos digueren no poder opinar fins que rebessin les instruccions que esperaven. El delegat d'Esquerra es limità a llegir la nota entregada al President de la Republica (ja donada més amunt), i C.N.T. es reserva fins al final. Els comunistes demanaren un Govern d'amplia concentracio presidit pel Dr. Giral. Els mateixos preguntaren al senyor Luque de la C.N.T. si ells eren defensors de les institucions a la qual cosa es respongué que « es considerava Espana en periode constituent des de l'any 1936 ». Després d'una llarga discusio l'Esquerra proposà que es tes una nota al President de la Republica manifestant el desig de facilitar-li una solucio d'amplia unitat anti-franquista. Aquesta proposta, però, hauria de recollir la unanimitat, del contrari seria retirada Semblava que s'anava a aprovar amb algunes esmenes dels comunistes i d' « Espana Combatiente », però en vista que els nacionalistes bascos s'abstingueren el nostre delegat Tarradellas declarà que la proposta quedava retirada. Aleshores se'n presentà una altra sobre la base de l'Esquerra, amb uns alegitons no gaire substancials, però no reeixi. Votaren a favor 3, en contra 3 i s'abstingueren altres 3. Després d'aquest resultat s'acordà que el President Velao anés a comunicar al President de la Republica tot el que s'havia manifestat a la reunio.

(Passa a la segona plana.)

Publicacions de Catalunya i de l'Exili

"JOC BRUT."

Le revista de Perpinya QUADERNS, va publicar, sense cap comentari ni explicacio de la redaccio, un article del senyor Domenec Montagut — pseudonim del senyor Claudi Ametlla — en qual el seu autor, esperit superior aficionat a les grans síntesis, proposava les darreres turpituds dels homes que redacten, a Barcelona, la revista castellana « Destino », com un indici de la vivacitat del sentiment català a Catalunya i com un signe precursor de la pròxima i necessària reconciliacio dels catalans. Aquell article — no en dubtin pas ni el seu autor ni la redaccio de « Quaderns » — va causar entre la immensa majoria dels Catalans « responsables » que viuen exiliats a França un efecte lamentable. La carta de Barcelona, que « Quaderns » publica en el seu numero 24, diu, prou clar, a desgrat de les mutilacions a que aparentment ha estat sotmesa, que l'efecte entre els patriotes de Catalunya no ha estat pas millor. Vegeu, sinó : « La condemna de « Destino » no serà mai prou severa. Fa més mal un « Destino » que 30 « solis ». Des del punt de vista català « Destino » no té defensa possible. »

En el mateix numero 24 « Quaderns » publica dos articles, un del nostre amic Eugeni Xammar un altre del nostre director Emili Vigo, en els quals, des de punts de mira molt diversos, presenten i defensen sobre el cas de « Destino i sobre la reconciliacio dels Catalans tesis que no són les del senyor Ametlla-Montagut.

Estimant que això constitueix un sacrilegi, « Quaderns » va fer precedir la publicacio d'aquest dos articles d'un devantal que podria ésser, tot ell, la traducció d'un article de « Destino ». No té res d'estrany, per tant, que l'autor del devantal, oblidés que la polèmica es un joc violent, però sotmès a certes regles, i es cregues autoritzat a donar un cop baix, en un article de tons insultants, en el qual s'hi barreja el nom del President.

El nostre amic Eugeni Xammar ens demana que fem publica la carta que va dirigir immediatament al Director de « Quaderns ». El texte d'aquesta carta es el seguient :

« Paris, 6 d'agost de 1947.

Sr. Director de Quaderns, Carrer Ramon Llull, 15 Perpinya.

La sorprenent presentacio que heu donat al meu article Fora de la Comunitat Catalana en el numero 24 de la vostra revista reclama una resposta que escriuré, tan curta com pugui, així que la meva molta feina m'ho permeti. Des d'ara, però, tinc de precisar el que segueix :

1. Podieu no publicar el meu article.

2. Podieu publicar el meu article amb totes les reserves que volguèssiu quant al seu contigut i quant al seu estil. No m'en hauria ofuscat, car se molt be que escriure com escriuen els senyors Fontseré, Montserrat i Montagut, l'estil dels quals es intercanviable, constitueix una empresa superior a les meves forces.

3. Quan es tracta de les coses de Catalunya, jo no prenc mai precaucions. Firmo amb el meu nom, amb el meu nom sol, i no demano — ni admeto — que un article meu sigui publicat perque jo, en aquests moments, soc cap de gabinet del senyor President de la Generalitat de Catalunya.

4. Si m'haguèssiu advertit, com era el vostre deure més estricte, que pensàveu fer mencio de les meves funcions aprop del senyor President de la Generalitat en explicar el perquè us resignaveu a publicar el meu article, us hauria negat l'autorització de publicar-lo, i crec que el mateix hauria fet el senyor Emili Vigo. Entre altres raons, perque es natural que ja no tingui cap ganes de collaborar a una publicacio que es creu amb dret a jugar brut envers un escriptor quan aquest es permet no tenir sobre la xurma intellectual de Catalunya. les mateixes opinions reconciliatories que el senyor Montagut.

5. La mencio gratuita que féu del càrrec amb què el senyor President de la Generalitat m'ha honorat constitueix, per ella mateixa, una indecència. El fet de no haver-me previngut afegeix a la indecència l'abus de confiança.

Certifico aquesta carta i en trameto copia al senyor President de la Generalitat.

Eugeni XAMMAR. »

Eugeni Xammar afegeix: « Reflexio feta, la carta que precedeix em sembla una resposta suficient. No cal afegir-hi res mes. « Quaderns » ha jugat brut. El joc brut es un joc de solitaris. »

El nostre director Emili Vigo, per la seva part, ha escrit al director de « Quaderns » :

« Estavar, 14 d'agost del 1947.

Senyor Director de « Quaderns », Carrer Ramon Llull, 15, Perpinya.

Senyor Director,

Acaba d'arribar a les meves mans el nº 24 de « Quaderns » en el qual s'hi insereix el meu article « El cas de Destino. — Una equivocacio lamentable ». M'ha sorprès molt desagradablement la manera amb que està presentat i prefereixo no qualificar la vostra baixesa barrejant en aquest assumpte el nom del President Irla.

Sense necessitat que « Quaderns » jes precedir les raons per les quals publicava el meu article d'una serie d'afirmacions incorrectes i, sobretot, d'una llista de suposats mèrits i de títols i càrrecs, creia que la meva condicio de català nacional i de persona decent era prou per a que pogués expressar el meu punt de vista amb referència a uns catalans descastats i a una gent que no mereix altra cosa que el més absolut menyspreu. Creia, a més, que com es diu en la vostra coberta « Quaderns » era una publicacio oberta « a totes les opinions ». Confesso que m'he equivocat doblement i constato que el que semblava el criteri del senyor que signa Domènec Montagut esdevé el de la vostra publicacio, ja de temps al servei exclusiu d'aquesta sola persona.

(Passa a la segona plana.)

EL CONTINGUT SOCIAL DEL FRANQUISME

Per Victor M. TORRES

Els dictadors, gairebé sense excepcio, s'esforcen en donar als seus règims l'apariencia d'un contingut social que en realitat no tenen. Referint-nos unicament als sobrevivents, tenim tres casos ben simptomàtics : els de Peron, el de Salazar i el de Franco.

Peron, despres d'haver, amb una certa habilitat, donat un tint de democràcia al seu règim, està posant en pràctica un laborisme que, si bé fins ara és més verbal que efectiu, li ha valgut una certa adhesio de les masses populars argentines.

Salazar, tot i adoptant els principis clàssics del corporativisme, i inspirant-se d'algunes celebres enciclíques romanes, prete ésser també un veritable renovador social.

Pero l'indiscutible campio d'aquest daler es, sens dubte, l'inefable general Franco. Ens en dona ell mateix una prova quan denneix el règim actual, en l'article primer de la recent llei de successio, com « un reialme catolic, representatiu i social » recordant aixi als que tenim tendencia a oblidar-la, aqueixa caracteristica especial. Cal reconeixer que, en aquest ordre d'idees, els franquistes observen una certa continuitat. Ja els textes basics del falangisme (els 26 punts per exemple), accentuaven fortament sobre els problemes socials i proclamaven la seva voluntat d'instaurar una vera justicia social, igualment allunyada del que ells anomenen « el capitalisme plutocratic » i el « marxisme criminal ». Des de fa deu anys, gairebe no passa dia sense que algun dels capitostos de la situacio no faci algun discurs cantant les excel.lencies de l'ordre social existent. Es podria fer una antologia de textes escollits de Sanz Orrio i de Giron, per exemple, cap dels sindicats i ministre del treball, respectivament. Aquesta antologia, diguem-ho de passada, no deixaria d'esser pintoresca i potser no desplauria del tot a algun revolucionari romantic de mitjans de la passada centuria. El mateix Franco, malgrat el seu posat serios, ha dit textualment mes d'una vegada, que des del punt de vista social, el seu règim és el mes avançat del mon.

Què hi ha en realitat darrera d'aquest tema constant de la propaganda oficial ?. No hem tingut ocasio de llegir la totalitat dels textes legislatius publicats fins a la data, pero n'hem vist un nombre suficient i, sobretot, tenim les referencies directes necessàries per a opinar que, en realitat, la pretesa revolucio social franquista, no és mes que una barroera mistificacio. Es ben veritat que un hom somnia sempre amb el que no té i aquests senyors, que no ignoren el tracte miserable que es dona als treballadors, que saben perfectament que el seu edifici social esta bastit damunt de la sorra i que temen que tard o d'hora la desafeccio de les masses populars, justament irritades, acabarà tirant a terra els seus artificis mes o menys astuts, voldrien cobrir-se de totes passades, procurant apaivagar amb formules vagues i llampants, un esperit reivindicatiu cada dia mes difícil de contenir i de dissimular.

Certament, de declaracions verbals ampuloses no en manquen. Els textes reconeixedors de drets son veritablement abundosos i adhuc alguna disposicio com la que estableix una participacio en els beneficis de certes empreses, podria enlluernar alguns esperits superficials, si no recordessin aquella dita d'Anatole de Monzie; « l'ambicio constant dels reaccionaris es de semblar revolucionaris ».

En realitat, tota la legislacio obrera vigent a Espanya podria qualificar-se de paternalisme social, cinic i contraproduent. Paternalisme social, perque mes que una voluntat sincera de comprensio del problema, hi veiem una tentativa de pal.liar els efectes de la intolerable desigualtat amb una brotada d'institucions i de serveis benefics que, ferint inevitablement el legitim orgull dels beneficiaris, no ataquen cap de les causes del mali preferexen al concepte modern de justicia estricta, l'humiliant procediment de la caritat dirigida. (En el pressupost vigent, hi ha una partida de prop de 200 milions de pessetes destinada a l'accio d'assistencia en mans del partit unic i dels sindicats). Paternalisme cinic, car darrera una façana brillant i humanitaria, ens trobem, per exemple, amb textes com el que regula la participacio en els beneficis, a que abans ens referiem, els quals estan condemnats a no esser aplicats mai efectivament. En efecte, per arribar a establir correctament un percentatge de participacio, es necessari passar previament pel control de la gestio per mitjà dels comites d'empresa tal com es fa en els països socialment progressius, com França. Aquest control, ja no cal dir-ho, no està reconegut a casa nostra. Pero el pitjor de tot es, potser, que aquest paternalisme, a mes d'esser cinic, es contraproduent. En efecte, si be es cert que no han assolit millorar en res la condicio dels treballadors i que no podran desmentir el fet que mentre els preus han depassat deu vegades llur coeficient d'abans guerra, els salaris amb prou feines l'han doblat, amb totes les conseqüencies sociologiques i morals que això comporta, també es cert que la propaganda fallacosa i adulatora exercida per tots els mitjans que un poder dictatorial te al seu abast, haurà creat un cumul d'illusions amb les quals hauran d'enfarinar-se els futurs governants. I quan arribi l'hora del recobrament de les llibertats amb el consegüent restabliment dels drets de sindicacio i de vaga, quan ja no sigui possible governar amb una creu en la ma dreta i una vara de freixa en la ma esquerra, caldrà fer-se carrec de tantes esperances constantment decebudes i pagar, amb escreix la tletra endossada pels nostres aprenents de bruixot.

Tothom sap perfectament que des de fa deu anys la gestio dels afers publics espanyols és lamentable : les comunicacions en un estat d'abando indescriptible; el camp, sotmés a un règim parent del feudalisme; la sanitat pràcticament inexistent malgrat la creacio d'algun centre anti-tuberculos; els problemes de l'ensenyament confiats a una clerecia fanàtica i retrogada, i les forces armades campant pels seus respectes damunt d'un país arruinat i abatut, amb la missio d'assegurar l'ordre sigui com sigui, sense fer cas, com diu Saint Exupery, que « la vida crea l'ordre, pero l'ordre no crea la vida ».

Si aquesta lamentable situacio és del domini public, algu, en canvi, ha gosat donar crèdit a la tan pregonada legislacio social i cal que aquesta llegenda acabi. En aquest, com en els altres sectors de l'activitat governamental, el franquisme es caracteritza per la seva impotència i per la seva mala fe. I aquest estat de coses no es modificarà fins al dia, que desitgem proper, en què uns altres homes, enemics declarats de la demagogia i amics sincers del poble, carregaran sobre les seves espatlles la tasca ardua i feixuga de la reconstruccio.

CARTA DE MEXIC

EVADITS...

per Agusti CABRUJA

No és cap secret per ningú que d'un cert temps a aquesta part l'emigració de la península envers al continent americà arriba a assolir proporcions enormes, inimaginables. No crec pas que en cap època de la història d'Espanya — ni en aquells bons temps dels Reis Catòlics, amb la fal-lera de la recerca de l'or — hagi tingut un percentatge tan crescut i ascendent d'emigrants com el que té lloc en aquests moments en què Franco regeix els destins del poble ibèric. I no creieu que tots aquests que ara arriben o es veuen desembarcar dia darrera dia en alguns ports americans, siguin familiars nostres, els que algun exiliat ha enviat a cercar — el germà, l'esposa, els pares, —. No. La major part són gent dels altres, adictes i entusiastes del règim actual, franquistes... I no vénen, pel que es veu, tots els que voldrien, o frissen per venir... El nombre de sol-licituds d'entrada a Mèxic procedents d'allà baix i registrades al departament d'estrangers del Ministeri de Governació, oscil-la, avui com avui, segons una informació digna de crèdit que ens ha estat facilitada per una persona responsable, no gens menys que frec a frec de la significant i molt reveladora xifra de dues centes mil.. (Es a dir, 225.000 sol.licituds en total ; però uns vint-i-cinc mil són d'espanyols escampats arreu del món).

(Passa a la segona plana.)

Som i serem...

per **Jordi Masfort**

L'exemple donat pels nostres germans de l'interior és alliçonador. Ell aviva la flama dels nostres ideals i obre l'horitzo a totes les esperances. Ell esperona qui-sap-lo el nostre entusiasme, car, per domunt del referèndum a comanda, s'ha besllumat el fervor immanent que per la Pàtria senten els catalans i fa pressagiar l'abrandament patriotic dels esperits per al dia en que Catalunya podrà expressar-se lliurement.

Ni la pèrdua de les llibertats, ni el provincialisme, ni la dictadura, abans, ni la desnaturalitzacio a que s'han lliurat els nostres enemics seculars en els darrers anys, han pogut ni podran fer perdre, ni tan sols fer minvar, l'essència del nostre sentiment nacionalista.

Innat en cada català com ho és la llengua mateixa, el nostre sentit nacional no porta el germen de cap exclusivisme violent o de cap expansionisme orb, ans bé expressa la idea de la Pàtria en la seva manifestacio més pura : com un baluard de llibertat, come el gresol de la nostra activitat, com la coincidència dels nostres esforços, amb el relleu de totes les nostres caracteristiques consubstancials. Es amor a la terra i a la llengua, a les cançons i a les arts. Es amor al treball. Es l'etern imperatiu per al demà devers el qual ens empeny el nostre temperament progressistà ; és, resumint-ho, un exponent sempre de cara al mon i mai contra la tolerància, la llibertat i la justicia, ni contra la col.laboracio i la fraternitt dels homes i dels pobles.

El sainet — com deia Rovira i Virgili, referint-se al ridicul referèndum — ha servit, si més no, per a demostrar al falangisme taciturn i bilios l'equivoc en que viu si creu que un cop organitzada la parodia tot funcionarà com si res hagués passat si s'imagina que tot ha quedat liquidat, arranjat, sancionat ; si pensa que endogalant Catalunya, arribarà a fer-la claudicar. Caldria que removessin tota la terra i fins que capgiressin les muntanyes per a fer desaparèixer les arrels de l'arbre de la Pàtria !

El veritable poble, aquell que s'estremeix al sol nom de Catalunya, ha marcat d'un gest magnific la seva posicio i, capdavanter en tantes manifestacions civiques, ara, malgrat les condicions barroeres del referèndum, ha donat una nova prova dels seus sentiments. L'acte conté una doble afirmacio : la de catalanitat i la de menyspreu pel dictador que tanta sang ha costat i que tantes llàgrimes fa vessar encara. El poble de Catalunya no ha perdu la fè en l'esdevenidor i té la intima certesa que les cadenes que arrossega des de fa vuit anys, seran rompudes. Els capitostos prou les reforgent sovint i hi posen pedaços : a cada nou mallo se'ls n'escapen dos i la cadena s'estreny. S'estreny fins que el poble, iradament, l'esmicoli.

Tots els traïdors a Catalunya, aquells que han renegat la sang que corre per llurs venes donant-se en cos i ànima a l' « amo », que no ho dubtin : un jorn vindrà, i a no tardar, en que la Pàtria es desvetllara en un impressionat redreçament i, per a ells, no hi haurà ni perdo, ni repos. L'ombra gegantina de Companys — encarnadora de tots els màrtirs de la terra catalana — els ha condemnat per sempre a la tenebra. Quan la posteritat parlarà d'aquest decenni — el més trist de la nostra historia, el més vergonyos i nefast que ha sofert l'Espanya — al costat de l'home més sanguinari i representatiu de l'esperit eixorc i retrograda que una terra pogués donar — Franco — hi trobarem els grotescos personatges que vengueren llurs consciències no pel plat de llenties sino pel suc de les llenties, que cercaren un benestar basat en la injusticia i en la immoralitat, uns honors encobrint els crims més innobles, i blasmant, indecorosament, el nom de la Pàtria.

El poble ha fet un primer gest. Ai del dia que parli !

Som i serem per la Catalunya immortal !

L'ACTUALITAT POLITICA

Es intensa l'activitat politica d'aquests dies a Paris. — L'actitud serena i objectiva de l'Esquerra és objecte d'admiracio. — Era inevitable la crisi del Govern ? — S'ha fet palesa un cop més la cordialitat de les relacions entre nacionalistes bascos i catalans. — Les intencions de Franco. — Una altra onada de repressio falangista.

FEBRE POLITICA

Mentre s'estava celebrant el Congrés del P.S.O.E. el dia 25 de juliol a Tolosa els cercles politics de Paris demostraven certa ansieta; i febra. Arreu no es parlava d'altra cosa i per més que es vulgués disimular s'estava convençut que el prestigi oratori de Prieto guanyaria la partida.

Els partits republicans tingueren diferents reunions en el decurs de les quals els delegats del nostre Partit expressaren la conveniència de no deixar-se dur per les precipitacions i deixar que els socialistes s'acaressin a llurs responsabilitats sense que ningù pogués atribuir als altres partits la intencio — per altra part inoperant — de voler influenciar les decisions. Es demanà un compàs d'espera, conèixer tots els antecedents després de la qual cosa cada ù es podria produir amb perfecte coneixement de causa i d'acord amb els principis i pensaments de cada partit. D'aci que molt a desgrat dels nostres delegats en aquelles reunions no es poguessin sumar a cap iniciativa. Cal fer constar als partits republicans el nostre cordial reconeixement per no haver volgut prescindir de la nostra actitud i amb ella del nostre vot. No ens animava cap esperit obstruccionista i si, tal com es va manifestar reiteraramant, el nostre afany d'evitar el que nosaltres crèim un error. Estaven convençuts els nostres dirigents que unes decisions no haurien adobat res i que pel contrari més aviat haurien estat preses com una inutil intromissio. Tot i la manca de decisions el senyor Rodolfo Llopis sembla que informà els congressistes de l'existència d'una Federacio de Partits Republicans amb mires a la defensa i continuitat de les institucions. Tal com havia previst el nostre Partit aquesta informacio produi més aviat animadversio que no pas temences. Cal deplorar que algù s'hagi permés la llibertat de traslladar a l'aleshores Cap del Govern una versio absolutament mancada de veritat car no existeix tal Federacio ni acord de cap mena.

L'Esquerra ha mantingut i mantindrà tothora una posicio que la farà distanciar de tota mena de nerviosismes i de tots els blocs que es puguin formar, car ni una cosa ni l'altra no permetrien cap guany a la causa de la llibertat que tots defensem.

El redactor politic de l'Agència « Febus » escrivia el dia 5 d'agost en el seu Bulleti informatiu : « Solo la postura eclèctica de Esquerra Catalana, que implica un doble sacrificio digno de la gratitud de todos los espanoles, puesto que se trata de un partido regional al que el mantenimiento de la Constitucion de 1931 afecta en primerisimo término, podrà servir de futuro núcleo de aglutinamiento de las fuerzas republicanas espanolas ».

Diem de seguida que no ens hem deixat portar en cap moment per una pura qüestio de tàctica ans impel.lits per un ferm convenciment, independentment de les consequències favorables que pogués comportar la nostra actitud. També cal observar que, siguin les que es vulguin les contingències politiques, confiem en la fermesa i fidelitat del nostre poble per a reconquerir velles i noves posicions juridiques Per aquesta rao els nacionalistes mantindrem la necessitat de plebiscitar — directa o indirectament — les aspiracions dels pobles fins avui autonoms, sense, està clar, impossibilitar les dels altres que ho pretenguin.

I finalment a la reunio de partits els delegats hi han assistit en representacio d'Esquerra Republicana de Catalunya. El Secretari General Josep Tarradellas ha informat adequadament el Secretari General d' « Accio Catalana », senyor Tasis i Marca, el qual s'ha mostrat tothara coincident amb l'actitud dels nostres delegats.

EL PRESIDENT CONVOCA...

Un cop evacuades les consultes després de declarada la crisi, el President de la República cridà a una reunio els representants de les minories parlamentàries i els caps dels partits politics. Els nostres lectors trobaran dins la cronica que detalla els incidents de la crisi els noms dels assistents i el resultat de la mateixa. Es fa necessari — tot i doldre'ns — dir que en aquella reunio no s'hi manifestà la ponderacio i la serenitat exigides per les circumstàncies. Als discursos propagandistics de partit s'hi afegiren sovint nerviosismes inadequats. La mala cara hi era de moda, la burxada no quedava enrera, tot el qual no permetia ni un clima necessari per a la discussio, ni l'assenyada contrastacio d'opinions.

Hem sentit algù plànyer-se pel fet que en aquella reunio no haguessin estat invitades personalitats tan acusades com Portela, Maura i Sanchez Guerra. L'exigència parlamentària o de simple protocol ho impediren ? No sabriem contestar, pero en uns temps en què la majoria dels partits es presenten amb doble i contrària delegacio la presència d'uns elements com els que acabem d'indicar tindria molta més valua que la de qualsevol escisioneta. La gravetat perqué passa la politica exilada justifica i justificarà abastament qualsevol alteracio de pràctiques, àdhuc d'aquelles que s'han vingut considerant fins ara com a fonamentals.

COM ES PRODUI LA CRISI

Era inevitable la demissio del Govern presidit pel Sr. Llopis? Veus aci la pregunta que molts es fan. Si ens atenim als acords presos a Tolosa el Govern podia continuar... mentre no s'oposés a la decisio que anava a posar en pràctica el P.S.O.E. Bé és veritat que després aparegueren cartes i notes entre dirigents socialistes que causaren molta confusio. El Cap del Govern no plantejà la qüestio de confiança dins del Consell tot i haver donat compte de la nota dimissionària del ministre comunista. Continuaren les del.liberacions a les quals s'hi intercal.là una comunicacio que la C.N.T. feia passar des de fora al senyor Llopis. En ella es declarava la separacio del govern d'aquella organitzacio. Era dificil « soldar » el ministeri com demanava el senyor Just? L'Esquerra no era partidària d'interferir-se en les discussions organiques dels partits i el nostre ministre entengué que la dimissio o no del Govern incumbia als ministres socialistes.

També es feu constar el perill de promoure una crisi el desenvolupament de la qual s'entreveia dificil i perillos. L'actitud de la C.N.T., per si sola, possiblement no hauria comportat la dimissio total car aquella no té força parlamentària. De totes maneres el Govern no es considerà pas dimissionari fins que el President de la República declarà la necessitat d'efectuar unes consultes.

Sense pretendre discutir les resolucions del President de la República és pertinent observar que l'encàrrec de formar Govern fet al Dr. Giral i al senyor Alvaro de Albornoz ha desorientat un bon xic l'opinio car el fet que aquests viuen a Mèxic les negociacions per a reeixir esdevenen impossibilitades per l'enorme distància que els separa dels nuclis republicans de França. Com actuarà al darrer encarregat ? En el moment d'escriure no se sap si l'acceptacio es formal i definitiva. De resultar-ho, qui parlarà a França en nom d'aquell ?

Es fàcil preveure les dilacions que les consultes i contra-consultes causaran. Es diu que cas d'acceptar el senyor Alvaro de Albornoz es quedaria a Mèxic per a assistir a les properes reunions de la O.N.U.

També senyalarem que les condicions posades pel President de la República per a la formacio de Govern difereixen bastant les últimes de les primeres No és estrany si es tenen en compte les dificultats que va descobrint l'ambient politic.

Es formarà un Govern ampli, de concentracio o de partit ? Sigui la que es vulgui la seva composicio son de témer consequències funestes si abans no s'han obtingut dels grups parlamentaris més importants de la República o bé el recolzament o el respecte. Si no succeeix axi, vulgui's que no, tindrem el que se'n ve dient un « Govern de guerra civil entre partits ». Almenys que la serenitat i el patriotisme de tots puguin evitar els estralls i, perqué no ? les baralles que malbarataran l'eficàcia de les dues concepcions tàctiques que s'acaren.

BASCOS I CATALANS

En conèixer els nacionalistes bascos la designacio del nostre amic Carles Pi i Sunyer per a formar Govern, el Secretari General del P.N.B., senyor Jàuregui es posà en comunicacio amb el nostre Secretari General per a oferir-li la col.laboracio més sincera. Aquesta solidaritat nacionalista fou aixi mateix corresposta per Esquerra Republicana de Catalunya en saber-se el nomenament del President Aguirre per a un idèntic comés. La coincidència entre bascos i catalans — manifestada i reiterada en el llarg dels anys — estat recentment subratllada en una reunio de conjunt celebrada per les delegacions dels dos partits. Els canvis d'impressions mantinguts fan preveure els millors profits per a la causa nacional dels nostres dos pobles.

Ens consta que uns i altres s'han planyut pel fet que certs afanys informatius hagin barrejat els dos partits — per causes diferents — en unes actituds que mai no han estat preses. Per part d'Esquerra ens cal protestar amb tota la indignacio que alguns nerviosos, per a no dir altra cosa, hagin atribuït al nostre Partit no solament la negativa de col-llaborar amb el membre del C. E. senyor Carles Pi Sunyer sino i tot d'haver donat un *veto* al senyor Alvaro de Albornoz. Ni l'una cosa ni l'altra no tenen cap fonament. Potser hi ha qui té presses per a embolicar o fer anar l'aigua al seu moli, pero en ambdos casos es faria bé d'aconseguir-ho amb les propies migrades possibilitats.

No seria estrany que davant la manca de respecte i de seriat que es ve demostrant es decidis no parlar més que amb la persona encarregada de formar govern, deixant per a més endavant la fal.lera de les reunions de conjunt sobre la versio de les quals mai no se'n treu l'aigua clara.

ANADES I VINGUDES

Els personatges monàrquics es belluguen molt aquests dies. Es parla de viatges de Gil Robles i de Ventosa i Calvell a Londres, a França i a Suissa. Don Juan ha estat uns dies a Tanger des d'on — es diu — s'ha posat en relacio amb el General Varela.

Per la seva part Franco es debat en una lluita interior que l'oposa als falangistes. Decidit a formar un Govern en el qual entrarien elements monàrquics significats com Ventosa els « jerarças » s'haurien mobilitzat per a convèncer Franco, car la tal combinacio significaria per a Falange el començament de la fi, encara que aquesta no fos immediata. El Govern recomanat — per qui ? — a Franco intentaria donar mostres de democratització. Une d'elles fora l'autoritzacio de les activitats de dos o tres partits que li fessin una oposicio benigna.

PERSECUCIONS

Els nostres amics han tornat a ésser victimes de la policia franquista. Aquesta s'hi ha rabejat com mai. A hores d'ara no podem concretar si totes les detencions obeeixen a la descoberta de correspondència o si es tracta de posar en marxa l'aparell repressiu, de la qual intencio ens assabentaren oportunament els nostres amics de l'interior.

De totes maneres és urgent recomanar als exilats de França una cura extraordinària car ens consta que la policia franquista posseix, sobre tot al Migdia, una xarxa d'espionatge extremadament vigilant.

CASALS CATALANS

El Casal Català de Nevers en la seva darrera reunió ha elegit el seu nou Consell Directiu ol qual ha quedat constituit de la seguent manera : Amadeu Cortes, president ; Josep Romeu, vis-president ; Virgili Marsal, secretari ; Joaquim Sunyer, vise-secretari ; Francesc Aubi, tresorer ; Joan Puig, comptador i Narcis Bellavista. Jaume Alemany i Joan Roca Vocals.

Tota la correspondència i l'adreça del President: 10, Aalmiral-Courbet, Nevers (Nièvre).

ELS MALALTS INFANTILS

Per Manuel Companys i Maldonado

N.D.L.R. — La setmana d'Estudis Catalans, suara celebrada, permeté conèixer les reaccions i els punts de vista d'una categoria d'estudians catalans — els de la jove generacio — infants en el moment del triomf de Franco; que han fet tota llur formacio espiritual fora de Catalunya. Fou altament interessant conèixer les seves inquietuts, de la qual n'és una prova com ho fou l'article inserit en aqueixes masteixes columnes d'A. ROVIRA i COMES — el treball que publiquem avui de Manuel Companys i Maldonado. Manuel Companys té 18 anys, ha acaba brillantissimament els estudis secundaris aquest any i en el vinent any s'asseurà en les aules universitaries. Llegint el seu article podeu constatar — hi estem o no d'acord — el punt de vista d'una part de la nostra joventut.

En la setmana d'Estudis Catalans de Prades hi va haver un grup de nois que van fer tant soroll durant aquells vuit dies que em sembla que « la humanitat » pecaria contra el seus deures d'informacio si no en parles una mica als seus lectors.

La nostra tendència va nèixer espontàniament de la divergència d'idees amb els veterans de la FNEC que dirigien les discusions. L'integràrem estudiants de tots sectos, alguns recentment arribats de l'infern franquista, d'altres encara al Lycée com Anton ROVIRA i COMES que els nostres lectors ja coneixen, i el que signa.

Que volia aquella jovenalla ? Que es deixés als nuvols la imaginacio i la xerrameca mediterrànies ; i que s'examinès positivament la realitat present cara a un ajut efectiu als de l'interior i als estudiants necessitats a França.

No us ho creieu aixo dels nuvols ? Heus aci el tema d'una discussio : « L'hegemonia de Catalunya a Europa ». Com l'establirem ? Ho vam buscar reduint a Espanya el nostre camp de conquesta i evitant pudicament la paraula « hegemonia ». Varem enviar a Castella i Andalusia tota mena de missionaris i de carnet-baggers...

Hi avien dos tipus de conferències a Prades. El primer d'un catalanisme més o menys liric i apassionat. El segon d'informacio objectiva i constituit sobretot per les conferències d'economia del Senyor CUITO i les seves dures veritats Alguns les consideraven com una higiènica dutxa freda matinal, després de la qual un va a escalfar-se al sol sense pensar-hi més en tot el dia. El sol — tan lluent que canvia el color de moltes coses — eren les conferències del primer tipus. Per a nosaltres eren un luxe util.

Hi ha qui exalta el seu patriotisme llegint obres romàntiques en un reco. I el qui no sap escriure el català i lluita a la resistència. El qui mira el passat i, situat fora del temps — i de l'espai que és Catalunya — vanta une herència gloriosa. I el qui, veient les misèries que viu hi pren els mitians de fortuna perque en l'esdevenidor també hi hagi herència. El qui diu orgullosament : « Catalunya és gran » I el jove que amb bon humor, diu decidit : « ara som ben poqueta cosa i es tractaria de ser una mica més ! ».

∴

Nosaltres ja hem triat. Perque sentim prou Catalunya per a no necessitar perdre temps en romanticisme i per a tenir anhels d'alliberar-la.

Hem triat un cami directe i pràctic. Preferim limitar-nos al « demà » quan sobra feina en l'« avui » i el « demà-passat » és massa hipotètic. Per a nosaltres la tasca de « demà » és alliberar Catalunya del jou franquista, la d'avui preparar aquesta alliberacio i per l'ajut als de l'interior, i la unio dels exilats.

Car creim que foragitar a en Franco es la tasca primordial, per a la qual s'han d'acceptar tots els de bona fè, sense perdre temps demanar-los el que faràn un cop Franco sigui fora. Si una muntanya de dificultats ens amaga l'esdevenidor no ens aturem pas per discutir del que hi deu haver darrera ; ja ho veurem quan serem dalt !

Les divisions dels partits politics, sobre questions que mai arribaran a la pràctica o que son minimes al costat del treball per fer, ens fan fàstic. Perque sabem que mentres no ens entenem ens mereixem que Franco resti. En el si de la FNEC hi ha estudiants de totes tendències que s'avenen bé ; per què no fan com nosaltres « les persones de seny » ?

No reneguem els nostres veterans ; sabem el que els hi de devem ; el que podem aprendre d'ells i les faltes que ens podem evitar Sabem que tindrem ventatja en consultar-los sempre. Pero estem contents que ens deixin l'iniciativa de les coses que ja som capaços de fer.

Veient la nostra fuga jovenivola el meu amic PALLACH que és marxista, va parlar de « malaltia infantil ». A mi em sembla que som nosaltres els que volem seriar les questions i limitar el treball a fer. Pero si aixi i tot la nostra fè es una malaltia, som malalts, i volem ser-ho molts anys.

La crisi del Govern de la Republica

(Ve de la primera plana.)

En sortir de la reunio es facilità la següent nota a la premsa : « El senyor Pere Ferrer en representacio de la Minoria Catalana i el senyor Josep Tarradellas, Secretari General d'Esquerra Republicana de Catalunya, declaren que no havent estat possible al Partit Nacionalista Basc expressar el seu pensament politic han decidit abstenir-se de votar les resolucions presentades ».

Son encarregats de formar el nou Govern el Dr. Giral, el senyor Carles Pi i Sunyer, el President Aguirre i el senyor Alvaro de Albornoz, successivament.

El Dr Giral

Després de conegut aquell resultat el President de la República envià un cable a Mèxic al Dr. Giral pregant-li s'encarregués de formar un Govern d'àmplia concentracio, que coordinés la resistència entre l'interior i l'exterior i que tot i desitjant les màximes assistències li donava totes les facilitats. L'Associated Press comunicava l'endemà al mati que el seu corresponsal a Mèxic s'havia entrevistat amb el Dr. Giral i que aquest li havia manifestat que en cas que fos requerit per a formar Govern refusaria la invitacio. En efecte, la tarda del dissabte dia 9 arribava el refus dl Dr. Giral en el qual, entre altres raons de caràcter professional, s'hi feia mencio a la inutilitat de les seves gestions atesos els seus « desenganys i experiència ».

Carles Pi i Sunyer

En la nit del diumenge dia 10, la Presidència de la República enviava un telegrama a Londres encarregant formar Govern al nostre amic Carles Pi i Sunyer.

Si hem de creure certs informadors el President de la República hauria considerat que després del refus de « Izquierda Republicana » i no creient per raons de delicadesa passar l'encàrrec al partit « Unio Republicana » del qual forma part el President, requeia a la Minoria Catalana, per rao de la seva força parlamentària, la formacio del nou Govern.

Amb motiu d'aquella designacio el nostre Secretari General, Josep Tarradellas, comunicà a Carles Pi i Sunyer la satisfaccio que produïa al Partit l'honor de que havia estat objecte i li oferi la més lleial col.laboracio de l'Esquerra. El mati del dia 12 el nostre amic comunicava des de Londres al President de la República la impossibilitat de formar el Govern que se li demanava. Veus aci la nota facilitada per Carles Pi i Sunyer.

Nota de Carles Pi i Sunyer

Rebut de S. E. el President de la República l'encàrrec de formar nou Govern, d'acord amb les normes democràtiques vull donar a conèixer públicament les raons que m'han induit a declinar l'esmentat encàrrec.

Evidentment, i com a memore del partit « Esquerra Republicana de Catalunya », al qual pertanyo, i del Govern de la Generalitat de Catalunya del que formo part, m'he esforçat sempre, junt amb els meus companys, a servir una politica adreçada a presservar la unitat de la causa republicana. Si tots els sectors que l'integren haguessin curat, amb mùtues concessions, a donar-li un pensament comù i una actuacio concordant, ens trobariem en una posicio diferent i millor que l'actual. D'aquesta destaquen dissortadament les divisions, que essent ja greus, comencen a fer-se irremeiables. Havent defensat sempre una politica que preveient aquesta possibilitat tendia a prevenir-la, un cop produida no fora procedent assumir la responsabilitat dirigent d'una situacio que no tan sols no contribuirem a crear, sino que ens hem esforçat a evitar, i que representa el terme contrari d'aquell que perseguiem.

Persistim en les nostres conviccions. Per més que la politica d'unitat republicana pogués avui semblar una il.lusio perduda, cabria en realitat imputar-ho a una fallida d'homes o partits i no al fracàs d'una noble idea. Encara hi som a temps de salvar les responsabilitats futures. Per aixo és necessari el manteniment de les institucions republicanes, pero fent els possibles i els impossibles per a que mai no puguin quedar situades, àdhuc contra la voluntat d'aquells que les encarnen, en un pla de bel.ligerància. Representants persistents del dret i de la voluntat democràtica dels nostres pobles, sense convertir-se en la supervivència esfumada d'un legitimisme simbolic; actuant en forma comprensiva, eficient i oberta a totes les possibilitats serioses i dignes, hauran de tenir, sino la coooperacio, el respecte de tots. Fent-ho aixi en totes les circumstàncies i conjuntures, i sigui quina sigui l'eficàcia dels intents adreçats a la normalitzacio democràtica de la vida espanyola, les institucions s'afermaran com a bandera espiritual i nucli d'integracio de la causa republicana.

L'encàrrec de constituir un Govern d'àmplia coalicio, pel fet evident que realment no pot ésser-ho, no s'ajusta a l'orientacio politica que, encertadament o equivocada, considero que el moment demana. Comprenent i respectant el desig legitim del senyor President de la República de resoldre la crisi actual dintre del marc de la pressumpta majoria parlamentària, pero estimant que aixo no basta a les exigències de l'hora, he cregut que devia declinar l'encàrrec de formar Govern amb el qual m'havia honorat la confiança presidencial.

CARLES PI I SUNYER.

Invitat per la Presidència de la República el nostre Secretari General anà a la residència de la ma eixa per a poder comunicar amb Londres, tota vegada que aixo no havia estat possible durant aquell mati. Josep Tarradellas fou informat pel propri amic Carles Pi i Sunyer que acabava de comunicar al President de la República la seva decisio.

El Secretari General del Partit Nacionalista Basc, el diputat senyor Jàuregui, en conèixer la notícia que el nostre amic havia estat encarregat de formar Govern comunicà al nostre Secretari General Josep Tarradellas la satisfacció que havia produit aquella designació al mateix temps que oferia en nom del seu partit la més sincera col.laboració.

El nostre amic respongué agraint-ho i dient que comunicaria a l'interessat la cordial decisio del Partit Nacionalista Basc.

El President Aguirre

Immediatament es presentà a la Presidència el President Aguirre i li fou confiada la missio de formar nou Govern. Josep Tarradellas era present en aquell moment i manifestà a l'eximia personalitat basca la felicitacio de l'Esquerra i li oferi una sincera col.laboracio per a que pogués reeixir en el seu dificil comés. El President Aguirre agrai amb emocio l'actitud del nostre Partit la qual cosa demostrava la solidaritat amb què sempre havien actuat els dos pobles germans.

El mateix dia es reunien els elements bascos i aquests aconsellaren la continuacio del seu President davant del Govern autonom. Atés aquest consell, el senyor Aguirre declinà l'encàrrec que se li havia fet.

Alvaro de Albornoz

El mateix dia el President de la República designà l'ex-ministre de « Izquierda Republicana », actualment a Mèxic, senyor Alvaro de Albornoz, per a formar el nou Govern. El diumenge, dia 17, en els cercles politics de Paris es coneixia unicament el text dels cables cursats entre el President de la República i el nou encarregat de formar Govern. Aquest expressava la necessitat de constituir un govern de republicans, el més restringit possible, en vistes posteriorment, a una major representacio antifranquista; recolzament de la resistència; presentacio a la ONU i davant les Corts de la República. El President acceptà els proposits i insisti en la urgència d'una solucio. Es fan molts comentaris entorn de si el senyor Albornoz ocntinuarà a Mèxic per a poder assistir a les reunions de la ONU o si prendrà l'avio per a ésser a Paris dijous o divendres vinents a fi d'ultimar les seves gestions. Cal tenir en compte que la qüestio espanyola figura en 19è.lloc a l'Ordre del Dia de la ONU la qual cosa fa pensar que no se'n parlarà fins el mes d'octubre.

Es comenta molt diversament el fet que « Izquierda Republicana » hagués objectat al President de la República la filiacio politica del Dr. Giral. No figurant l'ex-president en els rengles d'I. R. — malgrat que el seu portantveu a la premsa l'hagués acomiadat com a correligionari en marxar de França — el partit no es considerava requerit com a minoria parlamentària per a formar govern. D'aci — es diu — que el President no ha volgut deixar enlaire cap dubte sobre el que se'n ve dient « esgotament de totes les possibilitats » i abans de recorrer a una solucio de tipus extra-politic hagi encarregat a un nou element d'aquell grup la formacio d'un nou Govern. No manquen tampoc els que s'estranyen de la designacio i dels que no estan contents que no hagi recaigut en un home d'I. R. de França.

Tornem a insistir sobre l'absoluta ignorància dels cercles republicans de Paris sobre l'estat en què es troben les gestions encomanades a Mèxic. Fins avui dia 17 d'agost no ha estat consultat cap partit. Aquest fet produeix gran estranyesa. No se sap quines assistències obtindrà el nou equip « restringit » del qual es parla, pero des d'ara es pot dir que no comptarà amb l'apoi del Partit Comunista car aquest acabava d'adreçar-se a Mèxic advertint la seva oposicio a l'intent del senyor Alvaro de Albornoz.

Es oportu remarcar, encara, que la folgada llibertat donada al nou encarregat de formar Govern contrasta sensiblement amb les limitacions que el President de la República posava al comés dels altres designats. Les imposades al nostre amic Carles Pi i Sunyer no li podien permetre emprendre amb gosadia una solucio factible d'obligar tothom a definir-se i a intentar sortir del marasme en què està col.locada la politica republicana.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

Les JEREC fan amics a Anglaterra

Per Albert PALAUS

« Uns dels principals objectius de la Lliga Nacional de Joves Liberals es d'estendre i fer més estretes les seves relacions arreu del món. » Aquest va ésser el missatge que la L. N. J. L. envià a les J. E. R. E. C. en entrar en contacte amb nosaltres el gener passat, i em plau dir que des de aleshores sempre m'ha impresionat favorablement la resolta decisió amb que la Joventut Liberal va perseverant en aquest objectiu.

Havíem convingut amb els elements de la L. N. J. L. que ens trobariem en el Centre Liberal de Londres. Vaig quedar un xic sorprès quan el seu representant va arrivar acompanyat de dos estudiants de les Indies Occidentals. Tots junts passàrem un vespre molt interessant. Mentres el nostre amic anglès anava preguntant-nos als dos estudiants i a mi coses dels nostres respectius paisos, els dos amics de les Indies Occidentals s'interessaven veritablement sobre l'organització catalana a l'exili i sobre la lluita de Catalunya. De retorn jo anava aprenent les consequències de la politica de Bustamante damunt el poble de Jamaica.

Considerant-ho tan sols en el caire utilitari, converses com aquestes potser no serveixen gaire per a guanyar ací un suport material per les J. E. R. E. C., però abans que la gent en aquest país pugui comprendre'ns i ajudar-nos primer han d'acostumar-se a pensar envers nosaltres en termes personals i deixar de creure que Catalunya es tan sols aquell troç de terra situat al recó nord-est d'Epanya.

Serà precisament degut a aquestes amistats espontànies i cordials, a aquestes discussions sobre problemes mutus que la joventut d'altres paisos ens considerarà una nació apta per a contribuir a la prosperitat de l'Europa Occidental.

Quan ens envià la seva primera carta, la L. N. J. L. ens féu saber que l'Esquerra Republicana de Catalunya era una de les organitzacions amb la qual més desitjaven posar-se en contacte. Des d'aleshores ens hem trobat i escrit, i la nostra mútua relació que fins ara ha estimulat a uns i a altres, promet encara obrir un camp d'activitat més ampli.

Indubtablement la L. N. J. L. es un organisme molt ampli, actiu en diversos camps ; arranja debats entre politics britànics facilita i encoratja viatges a la gent jove ; organitza actes culturals i forma quadres escènics i envia als més ben preparats dels seus membres a llocs tan separats l'un de l'altre com ho son Dinamarca i Yugoeslàvia, d'on porten, al seu retorn, relats sobre experiències viscudes que son publicats i extensament distribuits.

Aquestes activitats han de donar forçosament un bon resultat i ens fan pensar en el contrast que existeix entre el treball que està realitzant la L. N. J. L. i el militarisme rígid de la joventut nazi.

La L. N. J. L. te també molt interés en posar-se en relació amb grups liberals de l'Amèrica Llatina, tasca en la qual estem disposats a ajudar-los. Darrerament vàrem prendre contacte amb els grups catalans d'aquelles republiques i esperem que a través dels nostres amics de les J E R. E. C., la L. N. J. L. podra establir relació directa amb els grups nacionals d'aquells paisos.

Entre els plans que té la L. N. J. L. es destaca la celebració de la confèrencia internacional de joventuts liberals que tindrà lloc a Cambridge el mes d'agost del 1947. Han estat invitades a aquesta conferència delegacions de tots els paisos i confiem què la nostra participació farà que la L. N. J. L. coneixi encara més els nostres problemes nacionals i contribueixi a una major amistat i comprenssió entre les joventuts liberals de Catalunya i d'Anglaterra.

Londres, juny 1947.

EVADITS...

(Ve de la primera plana.)

Han arribat artistes, còmics, autors i poetes — alguns d'ells ja fa cinc o sis mesos que remenen la cua per ací, entre nosaltres, sense gaires ganes d'entornar-se'n, — com la *vedettes* de cine i falangista Armando Calvo com el mestre Torroba, l'autor de « Luisa Fernanda », que ha fracassat de la manera més estrepitosa i fulminant amb la seva temporadeta (no diem temporada perquè ha hagut de plegar veles abans d'hora), de sarsuela al « Teatre Arbeu » ; com el poeta Luis Fernández Ardavin, que també ha fet « figa » al front de la seva companyia al « Teatre Fábregas », amb tot i representar obres de les seves i de Pemán. També ha arribat més d'un militar, i comerciants i industrials que vénen a situar-hi els seus capitals, amb noms més o menys disfressats, i sobretot molt jovent... (Així mateix se sap que ha estat uns dies ací, a Mèxic, encara que hagi vingut en missió secreta, però que ha resultat, com diuen els castellans, un « secreto a voces », un dels secretaris de Joan March, el qual ha romàs en contacte constant amb les altes finances particulars mexicanes, i sembla que ha deixat un bon muntant de cabals del seu il-lustre representant i famós contrabandísta mallorquí).

Jo he tinguit ocasió de parlar amb més d'un d'aquests nous arribats. Tots ells, tots, arriben amb el cap cot i amb les ales caigudes... Us parlen amb uns tons tan dòcils i pacifistes que aviat ensenyen l'orella...

— «Ha sido una tragedia lo de Espana... Hay que encontrar una solución de paz y armonía que una a todos los españoles... El pueblo espanol no quiere más guerras civiles. »

∴

Però de vegades, a algun d'aquests *evadits* del paradís franquista, els surt el tret per la culata, com va succeïr dies enrera a un ex-cap d'unes centúries de la falange que en aquelles jornades de la rebel·lió i de la guerra operaven en la provincia de Santander, anomenat Faustino Fernández... Va venir de Madrid amb l'adreça i una carta de recomanació per a unes asturianes que, al costat mateix de casa, es guanyen la vida amb una fonda modesta. Es donà el cas que, mentre es trobava a taula, engolint el seu dinar, entrà un refugiat, i el reconegué... No vulgueu saber el bat-i-bull que es va armar. De resultes de la pallissa que li clavà hagué d'ésser traslladat tot seguit a un dispensari... I és que aquell falangista havia fet afusellar, a Santander, a un germà d'aquest nostre exiliat.

JOC BRUT

(Ve de la primera plana.)

El meu article era correcte i pretenia discutir, una per una, les diverses afirmacions que féu el Sr. Montagut, després d'haver esmentat l'esperit que bategava en el seu treball. Vosaltres hi correponeu amb un devantal groller, barregeu en la discussio el nom d'una persona que resta a veure-hi (i aquesta persona és no gens menys que el President de la Generalitat), i com a digne corol.lari a tots aquests procediments, i contràriament a totes les normes establertes, en el mateix numero tolereu que el senyor Montagut, en el paroxisme d'una crisi d'aquesta vanitat que tant mal li ha fet, clogui el debat amb un enfilall d'insults. No es pas, d'aquesta manera que hom es guanya el respecte i la consideracio.

No pretinc discutir tots aquests fets ni, molt menys, seguir el cami del senyor Montegut i correspondre a totes les seves extemporeneitats amb la rèplica que es mereixeria. Crec que val mes deixar-lo sol en la cridoria i l'insult i que per una vegada sigui un jove que dongui un exemple de discrecio.

Podeu publicar, si aixi us plau, aquesta lletra. Altrament em permeto advertir-vos que en faré l'us que em sembli mes adient.

Us saluda,

Emili VIGO. »

Per la nostra banda hem d'afegir que Rafael Tasis ha publicat a « La Nostra Revista », de Mexic, un excel.lent article comentant les teories « montegutianes » en un to gens favorable i embestint decididament el grup de botiflers de « Destino », del qual ha parlat en termes contundents la revista « Gemmanor » de Santiago de Xile.

Simultàniament a la publicacio de tots aquests articles, « Destino » ha reafirmat la seva fé franquista en termes inequivocs i amb la publicacio, a tota plana, de la foto del « Caudillo », i « Solidaridad Nacional », organ de Falange a Barcelona, ha inscrit un elogi ditiràmbic de « Destino ».

VIDA DEL PARTIT

Consell Directiu a França

D'acord amb la comunicacio tramesa als Comites Departamentals ha quedat ajornada la data de la celebracio del Ple del Partit. El Secretariat Permanent del Consell Directiu a França farà coneixer oportunament per convocatoria expressa el dia que tindrà lloc l'ajornada reunio plenaria.

Es prega a tots els Comites que tinguin propostes a presentar a l'esmentat Ple vulguia trametre copia al Secretariat Permanent ; aixi mateix la ressenya de les reunions que hagin tingut loc.

PIRINEUS ORIENTALS

Divendres dia 15 tingué lloc a Perpinyà una Assamblea de militants d'aquest Departament por tal de prendre acords respecto al Ple del Partit.

Presidi el Sr. Josep Fernandez. El Sr. Francesc D. P. Jené no pogué assistir per trobar-se reunit a Paris. El Sr. Garcia-Castellet membre del Consell Directiu a França feu un resum de la gestió portada a cap pel Consell Executiu del nostre Partit desde la darrera reunió plenaria i de les incidències de la darrera crisi.

Els reunits estudiaren la posició que escauria al Partit davant la situació del nostre problema. Prengueren part a la discussió els diputa's Srs. Laureà Dalmau i Puig Pujades, i els Srs. Josep M. Corredor, Narcis Ubanell, Joan Nicola, Josep Calvet, Antoni Secall i Antoni Tort. Josep M. Corredor presentà una proposicio que defensà d'una manera brillant i que fou aprovada per unanimitat i que sintetitza el pensament del Departament respecte els problemes del moment. S'acordà fer coneixer inmediatamen la proposta als organismes dirigents del Partit.

AUDE

El Comite Local d'Esquerra Republicana de Catalunya de Chalabre (Aude), ha canviat d'adreça. Cal adreçar tota la correspondència a aquest Comite Local a Lluis Pedrola Hotel Mèche.

TARN I GARONA

Necrologia

El dia 10 de Juliol passat va deixar d'existir en el poble « Saint Aigneau » del Departament del Tarn i Garona el que fou un ciutadà exemplar i bon militant d'E.R.C Jaume Cabré Rafes.

Lluny de la patria i a l'exil havia viscut entre nosaltres donant exemple de honorabilitat ; i d'un comportament digne d'un català i d'un republicà. Natural de Mora d'Ebre sempre fou present en los lluites per la causa catalana i republicana. Darrerament ocupà l'Alcaldia de Masroig. El nostre homenatge i el nostre record pel bon patriota desaparegut.

DORDONYA

En la darrera assemblea de militants celebrada, el Comité Comarcal de Bergerac del nostre Partit ha quedat elegit com segueix : Secretari, Lluis Casas ; Tresorer, Francesc Falco; Vocal, Ferran Guari.

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 17, rue de Texel PARIS (XIV•)
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no 67.675 Montpellier

PERQUÉ SOM HEREUS D'UNA GRANDESA PASSADA, ELS CATALANS DELS NOSTRES DIES HEM POGUT ALÇAR EL CAP I REPRENDRE EL CAMINS TALLATS PER LA TRAGÉDIA.

A. ROVIRA I VIRGILI

2• EPOCA – Nº 74 – 11 DE SETEMBRE DEL 1947 Fundador : **Lluis COMPANYS** Director : **Emili VIGO** PREU : 5 francs

11 DE SETEMBRE !

« Tinguem doncs ben presents les lliçons del 1714. I en aquest nou periode ubac i doloros alcem la nostra apel.lacio a l'avenir, segurs de la vida perdurable de Catalunya ».

Actes commemoratius

En diverses ciutats de França els nuclis catalans han organitzat actes commemoratius de l'11 de setembre.

A Perpinyà, i organitzada pel « FOMENT DE LA SARDANA », aquest vespre tindrà lloc una gran audicio de sardanes, a la Plaça de la Llotja.

11 DE SETEMBRE DEL 1714

L'APEL-LACIO A L'AVENIR

per A. Rovira i Virgili

En els moments més dramàtics de l'historia de Catalunya, els Catalans han pensat en els temps que més tard vindrien, en les futures generacions. Quan Claris morí, el redactor del Dietari de la Generalitat posà al capdavall de l'elogi funèbre del gran patrici : « *Que a exemple seu no li faltin semblants fills en l'esdevenidor.* » I en la darrera crida de la Junta de Govern el poble de Barcelona assetjada i assaltada, hom llegeix : « *Essent l'esclavitud certa i forçosa, en obligacio de sos empleos expliquen, declaren i protesten als presents i donen testimonis als veniders.* »

Alçar els ulls cap el demà per damunt dels dolors del present, tal com feren els catalans del 1641 i del 1714, és mostrar, no ja l'esperança, sinó la certitud que la pàtria persistiria, que tornarien per a ella els dies de llibertat i de prosperitat, que Catalunya no moriria sota el cop de la dissort. Els homes del 1714, veient ja inevitable la caiguda, no van creure que tot s'hagués acabat per el nostre poble. Moririen ells, pero Catalunya no. Veurien la fi de l'Estat Català dins la monarquia espanyola, peró no la fi de la nació catalana. Si fou atribuit al patriota polonés Kosciusko, en ésser perduda la batalla de Maciejovice, aquell crit famós que ell sempre negà, *Finis Poloniae*, ningù no ha atribuït a cap home del nostre onze de setembre un crit desesperat de *Finis Cataloniae*. La viril proclama és verament el testimoniatge de la fé en l'avenir.

Aquell document, com altres documents i fets de la mateixa época, ens revelen el pensament dels valerosos vencuts. Ja no dubtaven de la caiguda de Barcelona ni de l'esclavitud de Catalunya ; sabien que llurs vides i hisendes quedarien a mercé de l'enemic ; albiraven els horrors i les tristesses de la repressio filipista ; comprenien que hores després serien trepitjades per l'invasor les institucions municipals i nacionals, velles de molts segles. I amb tot, més enllà pròxims decennis negres, vindria la restauració de Catalunya. Ells no havien pogut salvar la llibertat de la pàtria ; peró n'havien salvat l'honor. I llur sacrifici era, no un gest inútil, ans bé, la contribució valuossisima de la nova albada, imatge que els donava reconfort en l'hora mateixa de la posta.

✦ ✦ ✦ ✦

Un poble com Catalunya, en caure, no podia caure de qualsevol manera. Caient heroicament, amb un heroisme que sobrepassà de molt el nivell comù, del coratge humà, els catalans del 1714 prestaren un servei immens a la nació, i aixi hem vist que tota la renaxença catalana s'ha beneficiat de l'holocaust. Una caiguda com aquella havia de dur per força el redreçament.

Deguem-ho ben alt, perqué és veritat, i veritat clarisima : en la guerra europea dels començos del segle XVIII, les nacions materialment grans es mostraren moralment petites, i només Catalunya l'estreta Catalunya, es mostrà moralment gran.

Perqué som hereus d'una grandesa passada, els catalans dels nostres dies hem pogut alçar el cap i reprendre el camí tallat per la tragèdia. Una altra tragèdia hem tingut, que novament ens ha tallat el camí. Però en la recent caiguda ja no érem senyors de la defensa. Vam posar en aquesta la nostra sang, no pas l'autoritat, que de fet estava en mans alienes. L'ùltima defensa veramente catalana de Catalunya és encara la del 1714. Per això la invoquem ara com abans. Per això conserva el seu sentit d'apellació a l'avenir a través de l'adversitat.

Que es mantinguin la consciéncia nacional, i l'ùs de la parla vernacla, i la dignitat que el nom de català imposa, i l'amor al treball, i l'intim daler de la llibertat anyorada. I, no ho dubteu, els millors temps vindràn, i aviat. L'avenir no desmenteix mai els qui l'invoquen amb el cor i el preparen amb les obres. Els catalans d'avui no hem d'oblidar que la caiguda del 1714 fou precedida per dos segles de fluixedad i de desnacionalització i que l'enfosament espectacular va ésser el desenllaç d'un procés històric que havia de dur fatalment a l'hora tràgica. Abans que l'exército dels dos reis Borbons assaltés la plaça forta de Barcelona — que ja havia esdevingut ciutat oberta pel trencament de les muralles — havien anat caient les posicions espirituals de la nació, amb la complicitat de molts fills de Catalunya, que havien passat de catalans nacionals, o siga catalans d'ànima, a catalans provincials, o sigui catalans de geografia. Com podien ésser politicament lliures els qui havien deixat decaure la cultura i la llengua propies ?

Ni el màxim heroisme no pot rescatar alló que han fet perdre els pecats contra l'esperit, que son pecats mortals. La brava Coronela dels menestrals barcelonins no podia salvar alló que havien perdut els nobles, els escriptors i els grossos burgesos en menyspreur la parla que ha estat el senyal de la nostra gloria i l'instrument de la nostra llibertat.

✦ ✦ ✦ ✦

No hem de renunciar els catalans, ben al contrari, a la voluntat de restaurar les nostres institucions i d'assolir-ne la garantia duradora. Peró no hem de posar en un lloc secundari l'esforç per acréixer la nostra puixança espiritual, sense la qual cap nació no té segures ni la riquesa económica ni la sobirania política. La sola autonomia cultural seria insuficient. Peró és sempre indispensable com a base de les llibertats pùbliques. Fins quan aquestes no existeixen, cal descabdella a dins i a fora una constant i metódica acció que proporcioni als catalans aquell nodriment substancial de l'ésperit que és necessari per a conservar la personalitat i per a evitar que minvin i s'estronquin les fonts de la vida nacional.

Els catalans dels 1640 i del 1714 ens deixaren grans exemples d'heroisme. Aquesta heréncia gloriosa l'hem d'acceptar i honorar. Paró ens deixaren també una heréncia de desnacionalització intel-lectual i lingüistica que la renaixença del passat segle comença a liquidar i que no està encara liquidada del tot.

Pensem, d'altra part, que la Catalunya del 1714 si va tenir cabdills i lluitadors coratjosos, va ésser deficiéntissima en politics i diplomàtics. La provincialització moral d'un poble crea un clima contrari a l'aparició d'aquestes categories de civilitzavió. Sense una seleccio d'homes politics a l'interior i de negociadors a l'exterior, un poble té tothora amenaçada la seva llibertat i en perill els seuls interessos.

Tingueu doncs ben presents les lliçons del 1714. I en aquest nou periode obac i dolorós, alcem la nostra apel-lació a l'avenir, segurs de la vida perdurable de Catalunya i convençuts que les generacions actuals recobraràn elles mateixes la llibertat aconseguida pel dret democràtic i podràn donar-li una major amplitud i una mes llarga durada.

EDITORIAL

Fidelitat a un pensament

El senyor Alvaro de Albornoz ha constituït el nou Govern de la Repùblica. Es, el seu, un equip de base molt restringida i del qual es troben absents sectors amplíssims de l'antifeixisme espanyol. En aquestes condicions Esquerra Republicana de Catalunya no podia col.laborar-hi sense desmentir la seva executòria politica d'aquests tres darrers anys, iniciada en el moment de l'alliberació de França.

Llavors fórem els primers a dreçar-nos contra la confusió ; a no volguer acceptar cap mena de maniobra ; a negar-nos enèrgicament a la demagógia d'uns, a l'il.lusionisme d'altres, a les creacions artificials, als antagonismes funests. Crèiem — i seguim creient — que a l'aiguabarreig calia oposar-hi la clarificació de la nostra politica i que a les divisions calia correspondre-hi amb una vertadera unitat, no la que volia imposar-se'ns, si us plau per força, ans bé la que fos lliurament consentida per la voluntat de tots i damunt uns objectius ben determinats.

Alló que pensàvem tres anys enrera, continuem creient-ho avui davant l'actual perspectiva de la politica republicana. En realitat, no fem altra cosa que romandre fidels a una línea de conducta que fou fixada en el primer Ple que el nostre Partit celebrà a França, el 8 d'octobre del 1944 ; que fou ratificada, de manera categòrica, en el Congrès de Tolosa del 3 i el 4 de juny del 1945, que hem seguit tot al llarg d'aquests anys. Quan ja començaven a debuixar-se els antagonismes que han desembocat a l'actual situació, fou l'Esquerra que en el seu Ple de Carcassona de l'agost de l'any passat, prenia la iniciativa d'adreçar-se al President de la Republica per a demanar-li que, reunits en la seva presència, els representants de l'antifranquisme poguessin posar de relleu llurs punts de vista i tractar d'arribar a un acord. La nostra veu no fou escoltada i es preferí continuar en l'equívoc que havia d'anar enrarint l'ambient fins arribar a les tristes realitats d'aquesta hora. Aquesta politica, portada a terme en complet acord amb els nostres companys de l'interior, era dictada per un alt sentit de responsabilitat, i hem pogut realitzar-lo, pel que el nostre Partit representa, per la seva tradicio catalanista i republicana, i, sobretot — i aquest és un dels fets que més en plau remarcar — per què l'Esquerra ha sapigut mantenir-se estretament unida quan les altres forces politiques s'han trobat en proa a les escissions i a les picabaralles.

Hem volgut recordar tot això perqué constitueix l'antecedent indispensable per a jutjar la nostra posicio actual i perquè justifica l'autoritat de què gaudeix l'Esquerra dintre la politica republicana. El manteniment d'aquesta línea de conducta ens impossibilitava col.laborar en l'equip format pel senyor Albornoz. Aquest comptarà amb el nostre suport sempre que porti a terme una politica digna i discreta ; sempre que no sigui un bel-ligerant en les lluites que malhauradament es veuen venir entre Partits i organitzacions republicanes, i mentre respecti els compromisos establerts entre els Governs anteriors i les institucions catalanes.

No podiem abandonar una executòria i situar-nos, vulgui's o no, en un dels bàndols que divideixen la politica republicana. D'aci que la nostra actitud hagi estat ben rebuda no solament pels militants del Partit, ans bé per tot el catalanisme republicà. En definitiva, cau de ple dintre la politica nacional catalana que ha fet sempre el nostre Partit i no l'hipoteca lligant-se cegament a qualsevol banderia de la politica espanyola. A més, confereix a Catalunya una posició de lligam i de relació de cara al futur — un futur que inevitablement ha de venir — del republicanisme espanyol. La posicio de 1944 continuem mantenint-la avui i, possiblement en vigilies de la neixença de multiples organismes que vulguin arrogar-se representacions col.lectives, hem de començar advertint lleialment que l'Esquerra entèn romandre fidel a la seva linea de conducta i que no es prestarà a enfondir les diferències que van fent-se llum.

Creiem que encara s'és a temps a salvar moltes coses ; que els bàndols que s'afronten podrien arribar a un acord ; que cal fer una politica, àgil i realista, que permeti una solució digna de la tragèdia espanyola i la manifestació inequivoca de la voluntat popular ; que tots podem trobar-nos junts per a l'assoliment d'aquest objectiu i fer els sacrificis que siguin necessaris. Però creiem, també, que cal comptar amb garanties serioses i concretes ; que no podem lliurar-nos a simples pressentiments ; que no es licit abandonar factors morals importantissims; que el sacrifici de les institucions republicanes ni és necessari ni aconsellable. Que es suprimeixi el que no serveix de res ; que es faci una politica d'acord amb les decisions de l'O. N. U., però que davant el màxim organisme internacional no es dongui l'espectacle de les nostres dissencions i es parli el mateix llenguatge.

Qui pot oposar-se a tot això que es d'una claredat i d'una evidencia indiscutibles ? I si l'acord és encara possible, hem d'anul-lar-nos nosaltres mateixos amb les nostres dissencions i les nostres baralles enfront tots els que voldrien perpetuar la ignominia i l'esclavatge que junyeixen els pobles hispànics ? Hi ha moltes més coses que ens uneixen que no pas que ens separen. Potser valdria la pena que tots plegats tentèssim un gran esforç — amb lleialtat, amb altesa de mires, amb esperit realista — per arribar a un acord. Repetim-ho : encara hi som a temps ! Per una obra d'aquesta magnitud, l'Esquerra sempre estarà disposada a aportar-hi la seva contribució.

La Conferencia de Cooperacio Economica Europea

Què en sortirà de la Conferència de Cooperacio Economica Europea, a la qual, com és sabut, participen els representants de setze nacions ? El dictamen havia d'estar enllestit per al primer de setembre, pero segons sembla hom ha acordat ajornar-ne la publicacio fins alguns dies més tard.

Aixi és que no tardarem gaire a conèixer els resultats d'unes llargues deliberacions i d'una seriosa confrontacio de dades tècniques.

Com que la « consigna del silenci » que s'havien imposat els delegats ha estat en general respectada, es fa dificil preveure si el resultat de la conferència serà positiu, o si, pel contrari, no serà més que un expedient transitori per a pidolar crèdits americans ; per ara, les noticies i els comentaris que ha publicat la premsa no son gaire entusiasmadors.

El més trist és que, segons es dedueix de les informacions publicades, el vell i estèril nacionalisme continua predominant en les nacions occidentals, i que l' « esperit europeu », el sentit de la solidaritat continental, no acaba de triomfar de les visions de curta volada, que tenen un marc limitadissim on desenvolupar-se la tan tronada « sobirania nacional ».

Es recordarà com el Pla Marshall, origen de la Conferència de Cooperacio Economica, indicava a les nacions europees la necessitat prèvia d'efectuar un inventari dels seus recursos i un pla de mútua cooperacio, abans de sol.licitar conjuntament un important crèdit americà, que devia escalonar-se en quatre o cinc anys. Sembla que els reunits havien coincidit a demanar 29 mil mil.lions de dolars, xifra astronomica, que ha esverat el Departement d'Estat i que l'ha decidit a enviar dos emissaris a Paris, per tal de passar de la vigilància « tutel.lar » de la Conferència, a una intervencio més directa. La premsa parla de 16 mil.lions de dolars com de la xifra màxima que les setze nacions poden esperar del Congrès americà ; en darrer terme, del contribuent americà.

També sembla versemblant que la intervencio americana sigui per a recordar als homes responsables de la Conferència que no han d'elaborar un pla de les « necessitats » d'ullades de cada nacio, sino un pla orgànic i de conjunt, on es palesi la bona voluntat de mutuament ajudar-se com a condicio prèvia a l'obtencio d'una ajuda exterior. A més, els Estats Units no voldrien que continuessin més temps algunes anomalies d'ordre economic, com per exemple que Anglaterra no pugui reprendre les seves exportacions de carbo i que França tingui en l'actualitat menys extensio cultivada de blat que en el periode d'avant-guerra.

La perspectiva més desagradable consisteix en què, segons l'opinio d'alguns tècnics que prenen part a la Conferència, l'Europa occidental, amputada d'un intercanvi economic amb l'Europa oriental, és molt dificilment viable. Tampoc la viabilitat economica no fora factible per als països orientals, privats de la seva tradicional exportacio vers l'oest de productes alimentaris i importacio de productes manufacturats ; pero els règims d'un autoritarisme exacerbat posseixen mitjans molt efectius per a fer callar el descontent popular i per a imposar un molt migrat « standard » de vida, sense témer l'ensulsiada d'unes pràctiques democràtiques inexistents

Passa a la segona plana

Esquerrisme de l'Esquerra

per Heribert Barrera

Qui son avui els més esquerrans, els comunistes, els socialistes o els de l'Esquerra ? Quan el militant del nostre Partit es planteja aqui a l'exili, influenciat per l'ambient estranger, aquest problema, ben sovint, massa sovint, es conforma amb modèstia a col.locar-se al darrer lloc, Si és un home madur, que durant anys hà viscut amb la il.lusio de trobar-se sempre a l'avantguarda, aquesta constatacio que ell creu objectiva li deixa pero una recança indefinible, i per poc més ja es demanaria a qui ha traït. I és tan sols un obscur sentiment que les coses potser no son tal com semblen, que seguament les aparences enganyen, el que el permet d'acceptar que, de vegades, el tractin, amb somriure ironic, de petit burgès o de centrista.

I bé, no. No n'hi ha prou amb intuicions obscures, cal afegir-hi la conviccio que només pot donar el raonament. Ens cal reaccionar contra aquestes renuncies i explicar, i proclamar ben alt, que de fet els més esquerrans som nosaltres. Els qui es pretenen a la nostra esquerra ens guanyen només en tenir molta més terra a L'Havana. Pero tothom sap que la terra a L'Havana dels megalomans no ha tret mai ningu de cap entrebanc.

Malgrat l'alliçonadora experiència d'aquests darrers anys, és un costum arrelat encara el jutjar del caràcter avençat de les ideologies en funcio de les meravelles que prometen i no de les realitats que poden dar. Com més cridaners, més progressius, heus aci més o menys el que es fa servir com a patro de mesura. I forçosament aleshores la competència, s'estableix respecte qui, sobre el paper, donarà més. En aquesta lluita, els més responsables, els més sincers, poden considerar-se per endavant vençuts, prous exemples ens ho demostren. La modèstia i la cortesia hi equivalen al suicidi politic. Es urgent doncs canviar de tàctica, el moment de donar la batalla a la demagogia fa temps que ha arribat.

Seria pero inoperant voler lluitar contra la demagogia aliena exagerant-la nosaltres més encara. En tant que demagogs fàcilment seriem superats. Hem de refusar combatre en el terreny on ens porta l'adversari i amb les seves armes. La nostra arma exclusiva ha d'ésser la veritat, crua i neta, la que no fa concessions als vells mites ni respecta cap tabu per antic que sigui. A Catalunya doncs la nostra arma serà el parlar clar i català, a crits si és necessari.

✦ ✦ ✦ ✦

Assajem-ho des d'ara. Els marxistes, afirmem, no son més avençats que nosaltres. No ho son perquè llurs reformes economiques, d'una banda son impotents per augmentar el nivell de vida de les masses, d'altra banda condueixen inevitablement a la dictadura.

Aquesta afirmacio té dues parts. No podem pretendre justificar-les plenament en un article. Pero l'enemic dels dogmes té dret també, tanmateix, a concretar les conclusions a què. l'ha conduit l'anàlisi dels fets. I els millors llibres de matemàtiques, quan s'adrecen a neofits, donen certs teoremes sense demostracio.

Examinem les coses punt per punt. Primerament : el sistema economic marxista no augmenta el nivell de vida de les masses. En efecte, aquest augment, un calcul sinzill ho demostra, no pot ésser simple conseqüència d'una major justicia en la distribucio dels béns sino que exigeix un desenvolupament de la produccio. Ara bé, no ja solament les consideracions teoriques sino també, el que és molt més important, totes les experiències fins avui realitzades, condueixen a la conclusio que l'economia marxista té un rendiment inferior al de l'economia lliure i, per tant, per comptes de facilitar desafavoreix l'increment de les forces productives.

Pero aixo no és tot. Del punt de vista de la justicia en la distribucio, l'economia marxista és superior a una economia lliure ? Sobre el paper bé ho sembla, pero en la pràctica és permès dubtar-ne. Probablement els privilegiats canvien, pero no és pas d'aixo del que es tractava sino de suprimir els privilegis. L'exemple més patent d'una economia organitzada segons les concepcions marxistes és el de la Russia soviètica. I bé, a Russia, la desigualtat entre els guanys és més injustament accentuada que enlloc del mon.

Passa a la segona plana

El proper Ple del Partit

En la nostra propera ediciò segurament donarem la data i el lloc definitius, on es celebrarà el proper Ple del Partit.

Aquest Ple està cridat a assolir una gran importància i tindrà l'envergadura d'un veritable Congrès, tant per les representacions i personalitats que hi assistiran com pels temes que hi seran tractats.

Des d'ara tots els nostres organismes poden preparar el material de treball, propostes, etc... que pensin presentar a la consideraciò dels reunits.

✦ ✦ ✦ ✦

El Secretari General d'E. R. de C., Josep Tarradellas, ha designat Secrétari Politic al nostre company Victor M. Torres, la personalitat del qual és altament coneguda dels nostres amics.

Detencions a Catalunya

En la nostra darrera ediciò fèiem esment de les primeres noticies que ens arribaven de detencions, seguides d'odiosos maltractes, de militants d'Esquerra Republicana de Catalunya. Dissortadament avui podem confirmar el fet i constatar-ne la gravetat. Diversos amics nostres han estat detinguts i repetidament apallissats, d'altres contra els quals hi ha ordre de detencio han pogut amagar-se a temps. Finalment, s'han practicat diversos registres domiciliaris.

Passada la primera onada de repressiô, i quan semblava que les coses restarien en aquest punt, a finals d'agost hi ha hagut una nova agafada. Es parla d'una setantena de persones detingudes, la majoria de les quals militen en el nostre Partit.

Aquestes son les noves. No creiem que tinguem necessitat d'epilogar llargament sobre la gravetat del fet i la seva significacio. Segur de la impunitat Franco torna a desplegar el seu aparell repressiu. Ara mes que mai cal que els oposants al regim sapiguen captenir-se amb la maxima cautela i tota la discrecio, tant a l'interior com a l'exili.

A tots els nostres companys detinguts, a tots els catalans victimes del franquisme els fem arribar la nostra salutacio emocionada.

Reunions del Govern de Catalunya

Aquests darrers dies s'ha reunit el Govern de Catalunya. A la fi de les reunions ha estat facilitada la següent nota :

« En les darreres reunions celebrades, el Govern de Catalunya s'ha ocupat d'un nodrit despatx ordinari, aixi com de les gestions a fer encaminades a millarar la sort o a salvar la vida de les victimes del terror franquista.

« S'ha procedit a un extens i detingut canvi d'impressions sobre els problèmes actuals que afecten la causa de la llibertat dels pobles hispànics, a fi de poder obrar en conseqüència i d'acord amb les pròpies normes en el moment oportù. »

Cultura catalana

ELS JOCS FLORALS de la Llengua Catalana

Avui, dia 11 de setembre, tindra lloc a Londres els Jocs Florals de la Llengua Catalana d'enguany. Els catalans residents a la Gran Bretanya els han organitzat amb tot l'entusiasme i les referències que ens arriben són que els Jocs Florals d'enguany no demereixeran en brillantesa als celebrats a l'exili, tant en terres d'Americà com a França. Pronunciarà el discurs presidencial el nostre amic Senyor Carles Pi i Sunyer.

En la nostra propera edició publicarem una àmplia ressenya de l'acte.

Joan Alavedra, autor de « Pelegrins a Montserrat » ens diu...

Com ja saben els nostres lectors, recentment tingueren lloc a Montserrat diversos actes que, implicitament, serviren per afirmar el sentiment patriotic català. Apart les festes populars, es convocaren dos concursos, l'un literari, l'altre artistic, destinats a premiar les millors obres sobre la muntanya catalana de Montserrat.

El nostre amic Joan Alavedra ha resultat el guanyador del Premi de Prosa. Pero s'ha donat el fet que el seu nom havia estat silenciat, i per contra havia corregut el d'un pseudonim, Joan de Mura.

Què ha passat exactament ? Joan Alavedra ha volgut explicàrnos-ho :

— En efecte, soc l'autor de l'obra que s'ha adjudicat el Premi de Prosa. Vaig rebre, per un amic que resideix a Andorra, l'anunci del Concurs, i veient que es tractava d'una cosa catalana, i que en el jurat hi havia escriptors de la catalanitat dels quals jo no puc dubtar, va semblar-me que no solament « podia » optar-hi, sino que potser « tenia el deure de fer-ho » per a demostrar als catalans que resideixen a casa nostra que, no solament no ens desinteressem del que continuem considerant com « les nostres coses », sino que ens creiem amb un dret natural d'intervencio, quan de quelcom que afecta a Catalunya es tracta...

— Podeu dir-me qualcom sobre el vostre treball ?

— Si. Es la narracio d'una excursio que fan a Montserrat dos joves — record d'una que en ferem un amic meu i jo mateix — anant-hi desde Barcelona, a peu i sense ni un centim. Hi ha, en les seves converses a través de tota la muntanya, una evocacio de la seva historia, de les seves belleses, de les seves llegendes, de la seva irradiacio cultural i mistica. I, sobretot, del que tot plegat representa per a nosaltres, els catalans...

— Com anà, doncs, que en lloc del vostre nom, hom hagi parlat del pseudonim « Joan de Mura » ?

— Us ho explicaré. Vaig trametre el treball, titulat : « Pelegrins a Montserrat », i, en envelop apart, tancat, el meu nom. A continuacio del mateix hi posava una nota dient que, en el cas que el treball fos premiat i hi hagués dificultats per a pronunciar-lo, podia, el Jurat, emprar el pseudonim : « Joan de Mura ». La premsa, en donar compte dels treballs premiats, entre els quals, hi havia el nom del meu, com a guanyador del Premi de Prosa, no donà mai el nom de cap autor. Fou aleshores que corregué la versio del pseudonim. Arribat, pero, el dia del repartiment de premis, celebrat a Montserrat mateix, — segons m'ha comunicat una persona digna de tota confiança, que assisti a l'acte, — fou pronunciat el nom « Joan Alavedra », i el public l'acolli amb una ovacio.

AUGUST PI I SUNYER, A FRANÇA

L'il.lustra fisioleg català, el Professor August Pi i Sunyer, aquests darrers dies ha estat a França. El Dr. Pi i Sunyer, que ha fundat i dirigeix l'Institut Nacional de Fisiologia de Venezuela, ha vingut a Europa per tal d'assistir al congrés Internacional de Fisiologia que tingué lloc el passat mes d'agost a Oxford i en el qual el nostre il.lustre compatriota presentà diverses comunicacions del més alt interès. Més tard, August Pi i Sunyer ha estat a França. A Paris, « Cultura Catalana » organitzà una recepcio en el seu honor. Rafael Tasis pronuncià un parlament de benvinguda i d'elogi a la personalitat del Dr. Pi i Sunyer i a la seva fidelitat insurbornable a Catalunya. Aquest va respondre-hi en unes emocionades paraules d'agraiment, amarades de mes pur esperit patriotic.

Ens és ben grat aprofitar aquesta avinantesa per a posar de relleu el magnific capteniment del cap de la nostra escola de fisiologia en el decur d'aquests anys d'exili. El Dr. Pi i Sunyer, ultra la fundacio de la Institucio cientifica de què hem fet esment, a Venezuela, i que constitueix un dels mes brillants exemples que es poden presentar en aquest aspecte en terres d'Amèrica, ha professat en les més prestigioses universitats d'aquell continent. Arreu ha sapigut portar-hi el batec de la ciència catalana, de la qual es un dels representants mes qualificats, i d'on havien arribat les seves realitzacions.

Arreu hi ha trobat un clima de profunda admiracio, de simpatia i de respecte.

Entranyablement lligat a Catalunya i al seu Empordà nadiu, August Pi i Sunyer des de l'exili ha evocat la nostra terra i, sobretot, la seva comarca en un excel.lent llibre, « La novel.la del besavi », en el qual s'hi evoca emocionadament la historia, tota ella al servei de la llibertat, de la seva familia en el passat segle.

Saludem, amb respectuosa emocio, l'alta figura d'aquest intel.lectual català tan fidel a la seva Pàtria i lamentem que la seva estada entre nosaltres hagi estat tant curta. Tant de bo ben aviat poguem retrobar-lo a Catalunya, al front de la seva càtedra de fisiologia i, en les hores de repos, en la seva vila de Roses !

L'actualitat politica

El Sr. Albornoz ha constituit un Govern amb representacions d' « Izquierda Republicana », « Union Republicana » i Federals. — Els socialistes demanen la convocatoria de les Corts pel primer d'octubre. — Entorn de la posicio de Prieto. — Diversitat de rumors. — L'Assemblea General de l'O. N. U. — Cal que tots els oposants al règim parlin el mateix llenguatge. — L'O. N. U. i l'Espanya franquista. — Una crida del P. S. O. E.

En el darrer numero de « LA HUMANITAT », acabàvem la nostra cronica de la crisis del Govern de la Republica donant compte de l'encàrrec conferit pel President Martinez Barrio al senyor Alvaro de Albornoz, l'ex-ministre de Izquierda Republicana resident a Mexic. El senyor Albornoz, desprès d'haver sostingut diversos canvis d'impressions amb elements politics espanyols refugiats en aquella Republica, emprengué el cami cap a França, on arribà el dissabte, dia 23, en un « Constellation 62 ». Aquell mateix dia l'encarregat de formar Govern sostingué un llarg canvi d'impressions amb el President de la Republica, a qui amplià els seus projectes amb referència a la constitucio del futur Govern. Donada la posicio, ja coneguda, del Partit Socialista Obrer Espanyol, i de les sindicals, el senyor Albornoz es proposava constituir un Govern republicà homogeni.

ENTREVISTES

L'endemà el senyor Albornoz parla llargament amb el Cap del Govern dimissionari, senyor Rodolf Llopis. Tot seguit va rebre el senyor Fernàndez Clérigo, President interi del Parlament de la Republica, el qual — segons es diu — reclamà un Govern que es recolzés en una àmplia base parlamentària.

En la tarda del diumenge començà a rebre els representants dels Partits politics. S'ebtrevistà amb comissions d'Izquierda i Union Republicana, aixi com amb el senyor Manuel de Irujo, pel Partit Nacionalista Basc.

Per Esquerra Republicana de Catalunya hi anaren els nostres amics Carles Pi i Sunyer, Miquel Santalo i Joan Sauret, del Consell Executiu. Per trobar-se aquell dia absent de Paris no pogué assistir a l'entrevista el nostre Secretari General, Josep Tarradelles.

A totes aquestes representacions el senyor Albornoz els donà compte dels seus projectes i els convidà a col.laborar en el Govern que es proposava constituir.

A la fi de la jornada del diumenge el senyor Albornoz es limità a fer esment davant els periodistes de les converses que havia celebrat en el decurs de la jornada i a anunciar-los que l'endemà prosseguiria les consultes.

ELS COMUNISTES PROTESTEN

En efecte, l'endemà l'encarregat de formar Govern, rebia els representants del Partit Comunista, senyors Uribe, Mije i Carrillo. A la sortida es limitaren a dir que havien escoltat el senyor Albornoz. Pero no tardava a fer-se publica una lletra del Partit Comunista protestant del « proposit de formar un Govern del qual s'exclou al Partit Comunista i altres forces defensores de la Republica ». Els comunistes pensen en « l'existència de factors estranys a Espanya i als interessos de la Republica que pressionen amb redoblada energia per tal de resoldre l'actual crisi guvernamental en un determinat sentit : excloure els comunistes del Govern i, amb ells, la classe obrera espanyola ». Ve tot seguit un atac als socialistes i un cant a la unitat, afegint que « la situacio exigeix que el Govern que es formi sigui el mes ampli i representatiu possible ». Per a ells el Govern que vol formar el senyor Albornoz és un Govern de liquidacio.

Tot seguit entraren a consulta els representants del Partit Federal, senyors Marti Feced, Raurich i Solé i Roca, els quals es mostraren disposats a col.laborar en un govern republicà homogeni.

Desprès rebé als senyors Gonzalez Pena i Galarza, de la fraccio dissident (negrinista) del P. S. O. E.

LA POSICIO DE L'ESQUERRA

Els dilluns a la tarda l'encarregat de formar Govern, rebé als nostres amics Josep Tarradellas, Carles Pi i Sunyer, Miquel Santalo i Joan Sauret, del Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya. A la sortida el nostre Secretari General, Josep Tarradellas, facilita la seguent nota :

« El Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya ha manifestat al senyor Albornoz que no li era possible, en les circumstàncies presents, de participar en el Govern la formacio del qual està gestionant, pero li ha ofert el seu recolzament moral i parlamentari ».

Els nostres amics del Partit Nacionalista Basc adoptaren identica actitud. Una vegada mes s'afirmava la coincidencia de la politica de Catalunya i Euzkadi.

Aquell dia, desprès d'haver rebut als nostres amics, el senyor Albornoz s'entrevista amb el President de la Republica i rebe al senyor Just d'Izquierda Republicana. A la fi de la jornada manifestà que l'endema prosseguiria les seves gestions.

EL NOU GOVERN

El dimarts rebé els representants d'Izquierda i Union Republicana amb els quals celebrà una reunio conjunta. A la tarda s'entrevistà amb el senyor Elfidio Alonso, en nom de la minoria dissident d'Izquierda Republicana de Mexic. Més tard rebé els senyors Alvarez del Vayo i Velas, per « España Combatiente », els quals digueren que propugnaven un govern d'àmplia concentracio republicana i antifranquista.

L'encarregat de formar govern, a la fi de la jornada, anunciava que l'endemà al mati pensava sotmetre la llista del nou Govern al President de la Republica, que s'anava a la constitucio d'un govern republicà homogeni i que, possiblement, en formarien part, amb caràcter personal, dues personalitats representatives de Catalunya i Euzkadi.

En efecte, el dia 27, el senyor Albornoz sotmetia al President Martinez Barrio la llista del nou Govern. Heus-la aci :

Presidencia i Estat : Sr. Alvaro de Albornoz (I.R.).

Justicia i Finances : Sr. Fernando Valera (U.R.).

Defensa : General Sarabia (Independent).

Governacio : Sr. Julio Just (I.R.).

Emigracio : Sr. Torres Campana (U.R.).

Economia : Dr. Arauz (Federal).

Instruccio Publica i Propaganda : Sr. Salvador Quemades (I.R.).

Tot seguit el nou Cap del Govern feu una declaracio, dient que el nou Govern es proposava menar una actuacio dintre l'O. N. U. de la manera que considerés més beneficiosa i oportuna per a la causa republicana ; que maldaria per portar tota la seva ajuda a la resistència interior i per agrupar-la cada dia mes fermament, i que el Govern, la porta del qual resta oberta a catalans i bascs, compta amb l'apoi parlamentari d'aquests.

Afegi encara que es intencio del Govern de presentar-se davant el Parlament de la Republica, dintre el més breu termini possible.

ELS SOCIALISTES DEMANEN QUE LES CORTS ES REUNEIXIN EL 1er D'OCTUBRE

Pel que fa referència a aquesta darrera questio — la convocatoria de les Corts — cal esmentar que la minoria parlamentària socialista s'ha adreçat al senyor Albornoz indicant que cal reunir les Corts d'acord amb el que senyala el precepte constitucional — o sigui el primer d'octubre. Creuen els socialistes que abans que l'O. N. U. discuteixi el cas espanyol, cal que s'aclareixi, per un debat public, la situacio de la politica exiliada i que qui comparegui davant aquest alt organisme internacional ho faci revestit de tota l'autoritat. Es pregunten, a més, els socialistes si el senyor Albornoz assoliria a les Corts la majoria necessària.

El Cap del Govern republicà, ha respost a aquesta lletra indicant la impossibilitat de reunir el Parlament en la data senyalada. El desplaçament dels diputats escampats arreu del mon, l'obtencio de visats, el poguer disposar tot seguit dels credits economics necessaris per a subvenir a les despeses d'aquesta reunio, etc. ho fan impossible. El Sr. Albornoz diu que el Govern no desitja altra cosa que la reunio de les Corts en el termini més breu possible i un debat politic que permeti exposar totes les posicions. No es culpa nostra — acaba dient — si fins avui les Corts no hàn estat convocades i aquest debat no ha tingut lloc.

LA POSICIO PRIETO

El P. S. O. E., de l'interior, ha fet arribar la seva resposta amb referència als acords de Toulouse — de la posicio defensada — i guanyada — pel senyor Indalecio Prieto. La resposta és afirmativa i, per tant, el senyor Prieto ha declarat que portaria a terme totes les gestions adients per intentar constituir la seva Solidaritat Espanyola.

El lider socialista que passà els darrers dies d'agost a San Juan de Luz, torna a ésser a Paris. Es prematur encara fer pronostics i donar informaciones amb referència a les gestions del senyor Prieto. Cal esperar que ho faci el propi interessat. Semblava que aixo havia de produir-se el passat dia 30 d'agost. En efecte, Ràdio Paris havia anunciat una interviu amb el senyor Prieto. Pero arribada la data, l'emissora parisenca es limità a dir que quedava aplaçada per una altra data la celebracio d'aquesta interviu.

Per ara, doncs, el senyor Prieto no ha parlat. Cal esperar que ho faci i que digui a quin punt es troben les seves gestions. Pel demes cal ésser molt circumspecte enfront els innombrables rumors — alguns d'ells fruit de les mes pura fantasia — que corren amb referència al projecte del senyor Prieto. No tardarem a saber si és cert que el senyor Gil Robles eludeix el diàleg i, sobretot, la idea del plebiscit, afirmant que si bé pot discutir sobre « constitucion » no pot fer-ho, ni ho farà, amb referència a la « institucion »; si Franco i don Juan van en cami d'arribar a un arranjament ; si l'interès dels monàrquics és encara d'enfondir les divisions dels republicans i aixi inutilitzar-los.

Repetim-ho. Tot aixo son suposicons. Cal esperar que Indalecio Prieto parli. Ens sembla que, apart de no volger defraudar l'expectacio que la seva posicio ha desvetllat, aquesta actitud voldrà fixar-la en el moment en què va reunir-se l'Assemblea Plenària de l'O. N. U.

L'ASSEMBLEA GENERAL DE L'O. N. U.

En efecte, l'Assemblea General de l'O. N. U. inicia les seves tasques el proper dia 16 de setembre. L'ordre del dia és molt carregat. L'afer espanyol hi figura amb el numero 19 — « Relacions de les Nacions Unides amb Espanya ». Segons les informacions que arriben del Secretariat d'aquest organisme internacional, sembla que la discussio de la questio espanyola tindrà lloc ben entrat el mes d'octubre. El senyor Albornoz es traslladarà a America. Ho fara també el senyor Prieto ? Sigui com vulgui creiem d'un interés evidentissim aquesta reunio que pot permetre veure d'una vegada quines son les possibilitats existents en l'àrea internacional per a desfer-se de la Dictadura franquista. Ja començaria a ésser hora de saber a que atenir-nos ! I donada la trascendència del moment, creiem que el menys que podem demanar és que tots els representants de la democràcia hispànica parlin, de cara a l'O. N. U. i amb motiu d'aquesta reunio, un mateix llenguatge. Fer el contrari equivaldria a contreure una greu responsabilitat.

Per a millor situar als nostres lectors amb referència a l'estat actual de la qüestio espanyola davant l'O. N. U. ens és grat transcriure el que es deia en un dels seus darrers Butlletins :

« El dia 20 de desembre del 1946, el Secretari general adreçà un telegrama circular a tots els membres de les Nacions Unides per a demanar-los de fer-li conèixer tan aviat com els fos possible l'accio adoptada pels Governs respectius en referència a l'acord de l'Assemblea que recomanava la retirada de Madrid dels Ambaixadors i Ministres plenipotenciaris acreditats. Les respostes rebudes es poden classificar de la següent manera :

a) Tres Estats han declarat que havien retirat llurs Ambaixadors Ministres, en execucio de la resolucio de l'Assemblea General. Son : El Salvador, Holanda i Anglaterra.

b) Dinou Estats han declarat que no tenien Ambaixador ni Ministres acreditats a Espanya quan la resolucio de l'Assemblea General fou presa. Son Bèlgica, Brasil, Colombia, Costa Rica, Cuba, Dinamarca, Equador, Egipte, França, Grècia, Nicaragua, Noruega, Paraguay, Peru, Suècia, Turquia, Estats Units, Uruguay i Xile.

c) Trenta Estats han declarat que no tenien relacions diplomàtiques amb el Govern de Franco quan la resolucio de l'Assemblea General fou presa. Son : Afganistan, Aràbia, Seudita, Austràlia, Bolivia, Canadà, Etiopia, Filipines, Guatemala, Haiti, Honduras, Islàndia, India, Iran, Irak, Liban, Luxemburg, Mèxic, Nova Zelanda, Panamà, Polonia, Russia Blanca, Siam, Siria, Txecoslovàquia, Unio Sudafricana, Ucrània, URSS, Venezuela, Xina, Yugoslàvia.

d) Un Estat, Libèria, ha declarat que executaria la resolucio de l'Assemblea General i que ho havia ja indicat al seu representant a Madrid.

e) Un Estat, la Republica Dominicana, ha declarat que prendria en consideracio la resolucio de l'Assemblea i que en temps oportu comunicaria la seva aplicacio al Secretari general.

f) Un Estat, Argentina, ha acusat simplement recepcio de la comunicacio ».

Al marge d'aquesta nota és convenient de precisar que els dos darrers Estats, Argentina, i la Republica Dominicana, son els unics que han conservat el seu Ambaixador i el seu Ministre plenipotenciari a Madrid. Cal remarcar que El Salvador, principal defensor de Franco a l'Assemblea General, s'ha conformat recentment a la recomnanacio i ha retirat el seu Ministre plenipotenciari. Als tres països que han fet saber oficialment la retirada de llurs Ambaixadors o Ministres plenipotenciaris cal afegir Colombia, Equador, França, Filipines, Turquia i Xile, ja que, si bé en el moment que la recomanacio fou feta no tenien representants diplomàtics a Madrid, era degut, només, al fet que llur nomenamen estava en curs o a d'altres circumstàncies especials; en execucio de la recomanacio aquells països s'han abstingut de cobrir les vacants.

Encara que la nota del Secretariat es refereixi, només, a la darrera part de la recomanacio de l'Assemblea General, cal recordar que la primera part, que excloïa el règim franquista de les conferències internacionals especialitzades ha estat integrament executada. El Govern franquista ha estat expulsat de l'Organitzacio internacional de l'aviacio civil (I. C. A. O.), del Comitè internacional dels Estupefaents i Narcotics, de la Unio Postal Internacional, de la Conferència Internacional de Telecomunicacions i de la Comissio Internacional de Jurisprudència.

Tots aquests detalls seran comunicats pel Secretari General a la proxima Assemblea.

UNA CRIDA DEL P.S.O.E.

Escrita la present cronica, s'ha produit un esdeveniment que val la pena de remarcar.

En un acte celebrat dissabte passat, dia 7, en el local de « Le Populaire », la comissio designada en el darrer Ple del Partit socialista donà compte de la crida que adreça, despres de la ratificacio dels acords per part de l'organitzacio de l'interior, a totes les forces politiques espanyoles antifranquistes.

Aquesta crida, que fou llegida pel senyor Prieto, comença condemnant de manera categorica el regim de Franco. Afegeix que cal anar ràpidament a un acord entre tots els enemics de la tirania franquista per tal d'enderrocar-la i permetre al poble que es manifesti lliurament. Glosant la necessitat d'un acord entre tots els oposants al règim afirma que si ells estan disposats a sacrificar la legitimitat indiscutible de les institucions republicanes altres han d'estar-ho també amb referencia a preteses legitimitats.

Afegeix la crida que aixi com les guerres del segle XIX acabaren amb la reconciliacio i el perdo, res d'aixo ha passat en la del XX en que s'ha entronitzat el crim a perpetuitat.

A mes, cal l'acord donada la situacio espanyola cada dia mes critica, per evitar un col.lapse economic inevitable i per treure la nacio de l'actual aillament internacional.

Mitjans ? Cal inspirar-se en la linea traçada per l'O.N.U., establir una treva enfront la tirania, posar-se d'acord entorn d'un nombre concret i limitat de problemes. I, després, que sigui el poble qui manifesti lliurament i amb garanties el seu voler i que s'acati cegament la seva decisio.

El document afegeix que el partit Socialista llença la crida i està disposat a entaular diàleg amb amics i adversaris i a tots els sacrificis llevat el de la seva dignitat.

Aquesta crida, signada pels senyors Indalecio Prieto, Luis Gimenez de Asua, Trifon Gomez i Antonio Perez, anà seguida d'un discurs del senyor Prieto, en el qual glosà la posicio del seu Partit. Una vegada més el senyor Prieto afirmà el seu republicanisme. Qualificà de pudibunderia l'actitud de certs republicans i digué que en altres ocasions i per fins concrets — per exemple quant Solidaritat Catalana — havien anat junts amb els monàrquics. Finalment feu un elogi de Largo Caballero i Juan Besteiro, i fini citant una frase escrita per Besteiro a la preso en la qual afirma que Espanya és enemiga de tots els totalitarismes.

Esquerrisme de l'Esquerra

Ve de la primera plana

Segonament : el marxisme condueix inevitablement a la dictadura. Aqui encara, l'exemple de Russia és demostratiu. Alguns, certament de bona fè, no en dubtem gens, volen creure que la dictadura no és pas a Russia una necessitat profunda de l'estructura economica sino el fruit d'una malaurada constel.lacio de circumstàncies accessories. Aquesta creença serà plausible el dia que es demostri que la nacionalitzacio és compatible amb la limitacio de poders de l'Estat, el dia que la pretesa diferència entre nacionalitzacio i socialitzacio reposi sobre quelcom de més solid que un joc de paraules subtil. Mentrestant, basant-nos en els fets, continuarem creient que un sol patro és infinitament més inexorable que una profusio de patrons petits i que alli on encarregats i guàrdies civils reben ordres d'una mateixa font, la llibertat en abstracte i totes les llibertats concretes han passat a la categoria de somnis. I sense llibertat, pendent com està sempre d'un arbitrari caprici del poder, què val tota la resta ?

No, el pervindre de l'home no està en els esquemes teorics dels fanàtics d'una doctrina que un segle d'evolucio historica ha anat distanciant dels fets. L'alliberacio social no pot aconseguir-se volent adaptar les realitats permanents als principis sino, al contrari, adaptant els principis a aquestes realitats inmutables. I aixo només pot ser-ho un Partit com l'Esquerra, que no es troba presoner de cap sistema ni és esclau de cap dogma.

✦ ✦ ✦ ✦

Algu demanarà potser : I els llibertaris, on cal col.locar-los ? El cas dels llibertaris és un cas apart que mereix consideracio especial. Durant anys l'existència a casa nostra d'un moviment sindicalista d'inspiracio àcrata fou considerada, de la part de gent que es creia molt viva, com una demostracio irrefutable del nostre endarreriment respecte Europa, gairebé diriem, com una taca nacional que era urgent esborrar fomentant la « marxistització » de les masses.

Avui pero aquest pretès endarreriment els fets van demostrant cada dia que constitueix una superioritat notoria. Sense vanitat Catalunya pot enorgullir-se d'haver estat bressol de la sola branca important del moviment obrer europeu que no ha perdut totalment consciència de quins son els seus més fonamentals interessos. Barrejant-ho amb la més utopica utopia, valgui el pleonasme, de tan utopica ideologicament inofensiva i politicament inoperant, el moviment obrer llibertari s'ha donat compte tanmateix que l'alliberacio no podia venir d'un reforçament de l'Estat, que l'Estat era el primer i el més perillos dels candidats a la tirania. Aquest és el seu gran mèrit, que no cal mai deixar de tenir present al considerar qualsevol altre dels seus aspectes.

Actualment, en la mesura que el moviment llibertari resta, presoner d'abstraccions, allunyat de la politica, queda fora del marc del nostre comentari. Moviment purament economic de defensa dels treballadors o moviment quasi religios (que de les dues coses participa) no pot aplicar-se-li la classificacio de dretes o esquerres. I en la mesura que tendeix a incorporar-se a la politica és encara prematur de parlar-ne perquè els mots son poca cosa quan es tracta de definir-se i només els fets poden permetre de jutjar. No obstant, si els llibertaris es donen compte que és disminuir les probabilitats d'alliberacio humana el voler reduir el problema d'aquesta alliberacio a una qüestio purament proletària, estem segurs que entre ells i nosaltres no podrà plantejar-se el problema de qui es trobarà més o menys a l'esquerra perquè en tot el fonamental coincidirem. Davant d'aquesta coincidència de fons, les petites coses que puguin separar-nos apareixeran, en perspectiva, com absolutament sense importància.

✦ ✦ ✦ ✦

A hores d'ara en la necessitat de reformes coincidim gairebé tothom. Pero l'essencial és no fer com els alpinistes que, recoberts de neu per una avalanxa, volen obrir-se cami cap a la llum i cap a la vida i foraden del mal costat. Les reformes economiques han de tendir a garantir les llibertats politiques i no precisament a anihilar-les. Al segle XX ja no és possible destruit l'estructura estatal de la vida col.lectiva pero encara s'és a temps per impedir que els individus hi desapareixin engolits per un gregarisme de formiguera. La nostra gran missio és de fer possible la sintesi harmonica entre els drets de les persones individuals i les exigències de la realitat collectiva. Si ésser avençats i ésser esquerrans és treballar d'una manera eficaç per a deslliurar l'home de totes les servituts, si ésser revolucionari és proposar-se d'assolir no un nou ordre arbitrari sino un nou ordre més just, l'Esquerra és certament encara el Partit més progressiu, més esquerrà i més revolucionari de Catalunya.

Heribert BARRERA.

Estem al nostre lloc

Fa molt bonic, — i quasi es condicio indispensable quan es parla de joventuts — de dir paraules pujades de to i fer força soroll. No és aquest el nostre objectiu ni molt menys, car no és la nostra norma treballar per la galeria i menys encara en aquests moments en què devant nostre hi ha veritables especialistes d'aquesta classe de treball.

Aixo no vol dir, pero, que les J. E. R. E. C. — i que en prengui nota qui vulgui — es troben en un estat d'inèrcia. Potser aquesta es l'esperança d'algu, encara que la realitat és ben diferent.

Estem al nostre lloc. I amb més brao que mai. Som l'avantguarda del partit de la mateixa forma que ho hem estat durant setze anys. Primerament perquè som nacionalistes, i creiem que dins d'una Confederacio Europea la nostra personalitat és indiscutible. Segonament perqué som à l'esquerra. Cada dia mes a l'esquerra, doncs les millores socials que el programa del nostre partit conté, les podrem defensar devant dels catalans sense necessitat de demagogies ni confusionismes. Nosaltres som democrates i aquestes reivindicacions vindran inexorablement per la força natural i lliure que els nostres militants imposaran al partit.

Tampoc tenim necessitat d'establir llistes de màrtirs i publicar constantment en els nostres portantveus les fotografies dels nostres caiguts. La nostra memoria es fresca. Fins en el poble mes humil de Catalunya la guerra i, més tard, l'opressio Franquista han deixat una tràgica marca del seu pas en els rengles de les nostres juventuts. En el seu dia els Centres i Casals d'Esquerra Republicana de Catalunya sense necessitat de mercadejar amb els seus morts honoraràn com es mereixen, d'una forma senzilla i sentida, tots els nostres herois.

En els nostres rengles som catalanistes i d'esquerra per conviccio. I ho som perqué creiém d'aquesta forma interpretar la manera d'èsser del caracter català. Tenim l'orgull de pretendre que el dia que Catalunya pugui expresar-se novament i lliurament ho farà com un poble que, ja major d'edat, no té necessitat d'esperar consignes ni imposicions de ningù.

Tot aixo no vol dir que podem estar-nos amb els braços plegats. Are més que mai cal l'esforç de tots. No podem oblidar un sol moment els germans de Catalunya. Alli la lluita és dura i constant. Nosaltres hem sofert camps de concentracio i adversitats de tota mena, pero actualment la nostra situacio ha millorat. Cal estar a l'altura del moment i mantenir la confiança del nostre poble. Tenim l'obligacio de fer arrivar la nostra ajuda a les J. E. R. E. C. de l'interior. Per assolir aquest proposit no podem descansar, obligant els nostres homes, — sense oblidar-ne cap, per més personatges que siguin — a recordar-los que ha arrivar l'hora decissiva, i que si bé nosaltres estem disposats a tots els sacrificis, no perdonarem cap mena de subterfugi a l'hora del deure.

No podem oblidar que Macià amb la seva valentia i audàcia en un moment inoblidable fèu vibrar tot un poble. Que més tard, Companys fou el seu mes digne succesor.

Aquests dos homes eren els nostres dos Presidents. A nosaltres, doncs, de demostrar que estem al nostre lloc.

Per M. ALMIRALL

VIDA DEL PARTIT

HÉRAULT

Darrerament s'han reunit en Assamblea General els militants del Comite Local de Montpellier sots la Presidencia del Sr. Jaume Foguet. En aquesta reunio es tractà especialment de l'actual moment politic i després d'amplia discussio ha estat aprovada una proposta a presentar en el vinent Ple d'Esquerra Republicana de Catalunya.

També a Beziers es reuniren els militants del nostre Partit convocats pel Comite Local. Presidi Isidre Granada i s'estudià la posicio que cal prendre el nostre Partit davant la situacio del nostre problema. Amb algunes esmenes s'aprovà la mateixa proposta de Montpellier per a portar al proxim Ple.

PIRINEUS ORIENTALS

Necrologica

Ha mort a Salses victima d'un accident de treball el ferm patriota Josep M. Franques. La seva actuacio a les rengleres del nostre Partit al servei de la Republica i de la causa de Catalunya fou exemplar; fill de l'Espluga de Francoli on sempre lluità incansablement, es guanyà l'estima de tots els seus companys per la seva voluntat, pel seu tracte i pel seu entussiasme. La mort li ha segat la vida quan tenien posades en ell totes les esperançes els amics d'aquelles comarques.

L'acte de l'enterrament constitui una veritable manifestacio de dol. Diverses delegacions vingudes d'arreu de França es sumaren en aquella manifestacio. Recordem entre altres, l'amic Jaume Foguet, President del Comite Departamental de l'Hérault ; l'amic Joan Bullo, Secretari del Comite Departamental del Gers; els amics Andreu Ulldemolins, Antoni Pont, Salvador Puigvert, i Joan B. Pairot, del Comite dels Pyr.-Or. Gairabé la totalitat dels companys refugiats a França de l'Espluga de Francoli procedents de tots els sectors politics hi eren presents, quatre d'entre ells precediren el cotxe mortuori amb la bandera del nostre Partit.

Dedicaren uns mots de comiat al malhaurat amic, el Dr. Mr. Dupont, en nom de la poblacio francesa; Miquel Guasch, pare espiritual dels exiliats de l'Espluga, en nom dels familiars, i Garcia Castellet, del Consell Directiu a França, pel nostre Partit.

El nostre més sentit condol per la seva esposa i familiars d'aci, i als seus pares i germans residents a Catalunya.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN

El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

SENA

Necrologica

El dia 30 d'agost va morir a l'hospital de la Pieté a Paris, després d'una llarga i penosa malaltia, la Sra. Rosa Guasch, esposa d'Antoni Guasch, bon amic nostre i militant exemplar del nostre Partit. L'enterrament tingué lloc el dia 1 de setembre, assistin-hi els seus familiars i el nostre company Victor M. Torres. A tota la familia de la finada i especialment a Antoni i Josep Guasch, com també a Josep Català, adrecem el nostre mes sincer condol.

GARD

A Bagnols s/ Ceze tingué lloc una Assamblea Genaral dels militants d'aquest Departament. El President Ramon Perez donà compte de la gestio del nostre Partit desde el darrer Ple celebrat a Montpellier i la posicio presa per E. R. de C. davant els diferents problemes politics que s'han produit aquests darrers temps. L'informe del President fou aprovat per tots els reunits.

El Secretari Ricard Sanchez llegi la memoria de l'actuacio del Comite i s'aprovaren els comptes. Per unanimitat s'elegi el mateix Comite que fins ara ha vingut actuant essent felicitats tots els seus membres pel seu esforç, especialment la presudencia.

BOUCHES DU RHONE

ASSAMBLEA GENERAL

A la Ciutat de Marsella ha tingut lloc l'Assamblea General de militants d'Esquerra Republicana de Catalunya de la Provença i del Sud-Est. La reunio transcorregué enmig d'una gran companyonia i foren tractats tots els assumptes de l'ordre del dia amb unanimitat de criteris.

Es procedi a la renovacio reglamentària del Comite Regional que quedà constituit de la següent manera : President, Cassimir Baldes ; Vice-President, Joan Boixo ; Secretari, Melcior Besa de Sant-Romà ; Vice-Secretari, J. Domingo ; Tresorer, Francesc Villarroya; Comptador, Joan Garcia ; Ajut, Rafael Jimenez ; Propaganda, Joan Roura ; Vocals, Felix Joffre i J. Solé.

ARIÈGE

REUNIO DEPARTAMENTAL

Sota la Presidència del Dr. J. Mestre-Puig, s'han reunit a Foix, en Assemblea Departemental, els militants del Partit a l'Ariège. En aquesta reunio fou amplament examinada la situacio de la nostra politica i s'aprova una resolucio expresant el punt de vista dels militants de l'Ariège a presentar al proper Ple del Partit.

J. E. R. E. C.

Consell Executiu a França

JOSEP SANS A PRAGA

Per tal d'assistir a la reunio del Consell de la F. M. J. D. el que fou primer Secretari General de les J E. R. E. C. a l'exili, el nostre estimat i actiu amic Josep Sans, ha partit en direccio a Praga.

Durant el seu breu pas per Paris, el nostre amic fou acullit i acompanyat pel Comité Executiu i Departamental de les J. E. R. E. C.

Estem segurs que la tasca del Delegat Català, serà una volta més d'una vàlua positiva. Tots recordem encara que fou gràcies a ell que la personalitat catalana fou defensada al Congrés de constitucio que celebrà aquesta organitzacio mundial de Joventuts a Londres i a la darrera reunio del Consell que celebrà, ara fa un any a Paris.

LA CRISI DEL GOVERN DE LA REPUBLICA

En el decurs de la darrera crisis del Govern de la Repùblica en totes les importants reunions que el Partit ha celebrat a Paris, hi ha assistit un representant del Comité Executiu de les J. E. R. E. C., aportant al si de les mateixes el nostre punt de vista. En una àmplia circular que opurtunament rebràn les nostres departamentals s'informarà amplament als nostres militants.

SECCIONS FEMENINES

Preguem a totes les Delegacions femenines de les nostres Joventuts que deuen posar-se encontacte amb la Secretaria Femenina. Sta. Consol Solé pér a totes aquelles suggerencies que tinguin a bé fer-li. Poden adreçar la correspondencia al seu nom i a l'adreça seguent : 11, rue Boudin, Lézignan (Aude).

BUTLLETI INFORMATIU

Es amb satisfaccio que el Comité Executiu pot anunciar que la Departamental del Sena de les J. E. R. E. C. a partit d'aquest mes, tornarà a publicar un butlleti informatiu per a tots els seus militants. Ens plau fer remarcar aquest esforç i fems vots perque aquest exemple sigui imitat per altres Departamentals.

MISSATGE A L'INTERIOR

Darrerament el Comité Executiu de les J. E. R. E. C. ha adreçat a les nostres Joventuts de l'interior un extens misatge. En el mateix desprès de felicitar-los per la seva constant actuacio en la lluita contra Franco i Falange, es posa de manifest l'interés que ens anima per tal de portarlos-hi tota l'ajuda que en aquests moments els és necessària.

La Conferència de cooperacio economica europea

Ve de la primera plana

La ruptura economica entre l'oest i l'est europeu dependrà, essencialment, de l'evolucio de la situacio internacional ; és probable que una ruptura completa no arribi a produir-se, per les conseqüències desastroses que promouria en uns i altres. A més, si de la Conferència es deriva un intent de planificacio a gran escala i un projecte d'unio duanera, la planificacio no seria un obstacle, sino una facilitat, per a les transaccions comercials amb els països de l'orbita sovietica; cal tenir en compte, en efecte, que aquests països, sota el guiatge de Moscu, estructuren orgànicament les seves economies, les conectaran probablement al pla quinquenal de la URSS i es trobaran, per conseqüent, en una excel.lent situacio per a concloure acords o tractats no subjectes a les complicades vicissituds nacionals.

La Conferència de Cooperacio Economica ens portarà unes esperances o un nou desengany ? En els mesos propers podrem precisar-ho. Siguin quins siguin els seus resultats, està gairebé fora de dubtes que alguns acords concrets seran presos, que els primers passos seran fets vers la unio duanera i l'estabilitzacio monetària. Es decidiran França i Anglaterra a establir una linia comuna de conducta, a abandonar les hegemonies ja quimèriques per a penetrar-se d' « esperit europeu », i convertir-se, per tant, en les capdavanteres de la solidaritat continental ? D'elles, potser més que de Moscù o de Washington, depèn l'esdevenidor de l'Europa occidental.

Com és sabut, Espanyo es troba exclosa de la Conferència degut al seu actual règim. Exclusio « provisional », deia el primer comunicat. Atencio a aquest provisional. Cal que tothom es dongui compte del perill que comportaria la inclusio del franquisme en un pla de coordinacio economica i de distribucio de crédits americans ; i cal aprofitar totes les conjuntures per a facilitar, i no entrebancar, la substitucio de la funesta dictadura de la « Falange » i del « Caudillo ».

C.

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio
17, rue de Texel
PARIS (XIVe)

Administracio :
30, rue des 3-Journées.
PERPIGNAN

Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Elne.
PERPIGNAN (P.-O)

Compte de xeca postala
no 57.675 Montpellier

Els SACRIFICIS FETS PER UNA CAUSA JUSTA SON LLEVOR INFAL.LIBLE DE VICTORIA.
PRESIDENT IRLA.

2^a EPOCA – N° 75 – 2 d'Octubre del 1947 Fundador : Lluis COMPANYS Director : Emili VIGO PREU : 5 francs

Editorial

Lleialtat abans que unitat

Val a dir que el tema, i sobretot el mot, ha estat explotat. Una de les paradoxes de la nostra època la constitueix aquesta apel.lacio constant, ininterrompuda, a la unitat amb fins poc sovint nobles i amb objectius no gaire enlairats. La maniobra i la traveta, quan no la imposició, ha estat feta en nom de la unitat. I en nom de la unitat s'han formulat les excomunicacions fulminants i les diatribes radicals. I valent-se, encara, de la unitat s'ha admonestat, fins al llindar del xantatge, a aquells que no volguessin seguir unes tendències que havien de conduir-nos, sense intermediaris, a la felicitat més absoluta.

D'aquest mal que pateix la nostra època no podiem estar-ne absents nosaltres. Tots som testimonis — per no haver-nos d'endinsar en evocacions — de l'esdevingut en els darrers anys i de l'estadi en què es troba la nostra política. La unitat volgué fer-se si us plau per força, primer ; després s'adoptaren altres punts de vista més prudents ; tot seguit s'amenaça a aquells que volien trencar-la ; finalment, les coses en la situació que tots coneixem, novament s'entonen els càntics a la fòrmula màgica.

Diguem-ho francament : potser seria hora que tots plegats sortissim d'aquest cercle viciós, i que d'una vegada es plantegés el problema en les seves exactes proporcions. Parlar d'unitat és ben poca cosa. Fer-la possible, ja comença a comptar una miqueta més. Però propiciar el clima que hi condueixi importa per damunt de tot. Naturalment, la unitat ha de fer-se sobre bases molt clares i molt concretes i, sobretot — i això és el que més importa remarcar — amb un sentit de lleialtat i d'ètica politiques absoluta. Es a dir : volguer-se servir d'una situació donada per a bastir-hi cambinacions més o menys licites i confessables, no condueix a altra cosa que al fracàs, sigui el que es vulgui aquell que porti a terme la maniobra.

Ací rau, es vulgui o no, el fracàs absolut de la idea unitària. I si no es canvia de mètodes i de tactiques, cada vegada les diferències seran majors i l'acord menys possible, precisament en una hora en que caldria limar tantes aspreses i arribar ràpidament a acords, tant en el camp de la política republicana com, en un àmbit molt més concret, en el de la catalana.

Tenim interès a fer aquesta afirmació car davant l'actual etapa de la nostra política cal que es parli un llenguatge ben franc i que, de bell antuvi, es sentin unes premises que no enganyin a ningú. L'Esquerra ha fet tots els esforços possibles per asolir un clima cordial i de feconda col.laboració entre totes les forces enemigues del règim que endogala el nostre poble. La nostra actuació, la nostra linea de conducta, n'és testimoni. Ara mateix el nostre Partit, com afirmàven fa poc des d'aquest mateix lloc, està disposat a aportar tot el seu esforç per a tot allò que signifiqui coincidència i acció i eviti, davant l'opinió internacional, un espectacle més que lamentable. En definitiva, adoptant aquesta actitud, no fem altra cosa que seguir una linea de conducta que ens traçàrem en l'hora de l'alliberació de França.

Ara bé ; no cregui ningù que acceptèssim posicions enganyoses ; que sota un fals aspecte d'unió toleréssim amagar qui sap les xacres ; que creguéssim licita la traveta amb el company de lluita i la difamació d'aquells amb qui es mena el combat. No ; per aquest viatge no ens calen alforges i qui vulgui emprendre'l que sàpiga des d'ara que no comptara amb nosaltres.

No es falsa pressumpció fer totes aquestes afirmacions, car sabem pla bé què representa l'Esquerra en el camp de la nostra política i com sense l'Esquerra a Catalunya no podran portar-se a terme les actuacions que l'hora actual — i el futur immediat — imposen: Estem disposats a actuar units entorn uns objectius ben clars, ben concrets, ben delimitats, que no es prestin al més lleu equívoc i, sobretot, que no enfondeixen el confusionisme. Creiem que cal clarificar la política nacional catalana i arreconar-ne tots els provincialismes que malden per infiltrars'hi. Creiem que son els catalans qui hem de portar a terme aquesta tasca sense necessitat d'intervencions alienes. I creiem, sobretot, que tot això ha de fer-se a la llum del dia i amb absoluta lleialtat.

Sempre hem denunciat les maniobres que, entorn els grans mots, han volgut portar-se a terme. Mai hem acceptat cap imposició vingués d'allí on es volgués. Avui més que mai entenem seguir fidels a la nostra linia de conducta.

L'ACTUALITAT POLITICA

Una nota del President de la Generalitat davant l'assemblea de l'O. N. U. – Convocatoria de les Corts de la Repùblica. – El problema espanyol davant la O. N. U. – Entorn de les activitats del Sr. Prieto. – Posicio dels diferents partits i organitzacions sindicals. – Darreres noves de l'Espanya franquista.

El President de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el seu Govern, ha publicat la nota següent :

« Dintre pocs dies, segons programa establert, l'Assemblea de l'O. N. U., altra vegada, s'ocuparà del problema espanyol. Caldrà examinar com foren seguides les recomanacions de reduccio de les representacions diplomàtiques i l'eliminacio de l'Espanya franquista de tots els organismes internacionals. Caldrà sospesar quin guany democràtic s'ha obtingut en el termini « raonable » otorgat, el qual resulta clos amb dos invents d'aquella Espanya : el del plebiscit amb un sol elector, que era el sol elegit, i el d'una monarquia de butxaca, feta a gust de l'àrbitre suprem, perquè se'n serveixi com i quan voldrà. Sembla, talment, que l'exàmen d'aquestes maniobres hagi de reformar la condemna del règim, donar per esgotats els terminis, i confirmar Espanya en l'isolament : maledicció deguda a una iniquitat que ultratja la consciència civica dels pobles lliures.

Catalunya, com totes les contrades hispàniques, necessita el retorn del seu dret i de la seva responsabilitat. Comunes son les terribles proves, i comuna la seguretat del redreç. Tanmateix, pero, la protesta de Catalunya és doble, perquè recapta la llibertat no sols com una condicio politica normal, sino també com instrument de creacio particular i d'emulacio federada. I la nostra esperança es nodreix d'aquesta memoria : cap desastre, cap opressio, no han pogut impedir que de la prova n'eixis, cada vegada, una Catalunya més bella i encomanada a noves perspectives.

Res no ens seria més grat que veure com l'O. N. U. reeixia a assegurar la pau perfecta entre les nacions, a esvair els temors que fan precàries les aliances i a inaugurar la unio i la concordia mitjançant una accio combinada contra el regim de Franco. Estimulats per aquests sortosos auspicis, podrien creure, al capdavall, que els nostres sofriments no havien pas estat l'obra d'un fat insensible, que la sang escampada no ho havia estat inutilment, i que el nostre esforç d'alliberacio, que és finalment la cosa que més compta, coincidia i es confonia amb l'esforç de l'alliberacio universal.

Pero, si perturbacions i inseguretats en vastes esferes que ens depassen, motivessin, altra vegada, mesures inoperants, i restés travada amb la sort d'Espanya la d'una bon part d'Europa, aleshores, sense cap minva de la nostra conviccio, nosaltres, dintre el solc institucional, seguiriem servint la Catalunya renovada vivificada i reconstruïda, amb els seus fills retrobats, i, per retorn de forja, disposada a una sorprenent mesura de generositat. Les conseqüències momentànies de la coaccio i la corrupcio franquistes, no afebleixen pas la nostra confiança en el poble català, en els seus drets i deures politics i igualment en la seva dignitat civil. Restarem fidels a les institucions republicanes que el poble va donar-se d'acord amb les seves inclinacions seculars. Els dies adversos no han estat pas per a nosaltres motiu de descoratjament, sino de tenacitat. I conservarem la nostra fè com un sagrat diposit fins aquell dia que el poble de Catalunya, per voluntat lliurement expressada, ens donarà la rao; i tant debo que, en havent-nos rellevat i judicat, ens avantatgi en el camí d'aquesta fè i d'aquest desig.

Paris, el 15 de setembre del 1947 ».

CONVOCATORIA DE LES CORTS DE LA REPUBLICA

Ja recordaran els nostres lectors la demanda de la minoria parlamentaria socialista de que fossin convocades les Corts amb la maxima urgència, i en tot cas abans de la reunio de l'Assemblea General de les Nacions Unides, i el text de la resposta del Sr. Albornoz, cap del Govern Republica, manifestant que es reservava el dret de convocar aquest organisme quan ell ho cregués mes oportu, tenint en compte les possibilitats de reunio per una part, i el text de la declaracio ministerial per l'altra que, com es recordarà, feia de la reunio de les Corts el segon objectiu del seu Govern. Acaba de publicar-se un decret de la Presidència del Consell que diu aixi, en la seva part dispositiva : «Articulo unico : En virtud de lo dispuesto en el articulo ochento y uno de la Constitucion de la Republica, se convoca al Congreso de los Diputados a una reunion extraordinaria que habrà de celebrarse en Francia en el lugar y hora que señale en virtud de una de sus facultades, la Mesa del Congreso, el dia 25 de noviembre y siguientes de mil novecientos cuarenta y siete».

Donada la dispersio dels diputats en exercici hom es pregunta quin serà el nombre d'assistents. Tenint en compte que a França hi resideixen una seixantena i que sembla es volen donar facilitats als residents en altres paisos per a que puguin assistir-hi, és molt possible que es concentrin un centenar de diputats. Es desconeix l'ordre del dia, i, oficialment, el lloc de la reunio, encara que tot fa suposar que serà a Blois.

EL PROBLEMA ESPANYOL DAVANT LA O. N. U.

En la llista de questions que hauran d'ésser debatudes per l'Assemblea general de les Nacions Unides, el problema espanyol hi figura amb el numero 19. Aixo vol dir, donada la complexitat dels afers que es tractaran abans i la parcimonia amb que s'adopten les resolucions, que el nostre plet, si és discuteix, ho serà a les darreries de la sessio actual. En el si de les diverses delegacions, es nota una prudent reserva i poques son les que han fet coneixer llur pensament en relacio amb el problema creat per la persistència del règim franquista, malgrat les recomanacions de la darrera Assemblea plenària. França, per boca del seu ministre de negocis estrangers i del Sr. Jouhaux, es una de les poques que ha manifestat la seva intencio de donar suport als republicans espanyols cas que el problema espanyol es plantegi. El més sorprenent, és potser el silenci gairebé total de les delegacions de l'América Llatina Val a dir, que la presència a Lake Success de quatre o cinc delegacions espanyoles, deu augmentar la reticència d'algunes potències i fer més dificil el plantejament del nostre problema i l'adopcio de mesures pertinents. En efecte : es troben ja o Nova York : la delegacio oficial del Govern de la Republica, formada pel propi President del Consell Sr. Albornoz i el Sr. Maldonado, sots-secretari de la Presidència ; el Sr. Trifon Gomez que es de suposar representa la tesi del Partit Socialista Espanyol, encara que el motiu declarat de la seva presència en terres americanes sigui el d'assistir a una reunio del sindicat de transports ; el Sr. Alvarez del Vayo, porta paraula de «España Combatiente» i de la política del Dr. Negrin, que exercirà la seva influència, sobretot, prop de les nacions de l'Europa oriental ; no hi ha dubte també que Franco hi enviarà si no ho ha fet encara, una delegacio d'observadors i, en fi, es gairebé segur que algun representant monàrquic farà també acte de presència. En aquestes condicions, hem de reconèixer que una accio conjunta és dificil sino impossible i temem que la divisio dels esforços, repercutirà en contra nostre, com la divisio de les grans potències, dificulta la solucio de tots els problemes que afecten la pau del mon.

ENTORN DE LES ACTIVITATS DEL Sr. PRIETO

En el moment d'aparèixer aquest numero, segurament el Sr. Prieto haurà ja tornat a França després d'haver estat uns dies a Londres ja que la seva tornada està anunciada per dilluns dia 29. Quins resultats haurà obtingut el lider socialista ? Sembla ésser que ha estat especialment invitat pel Sr. Bevin, encara que sense donar a l'invitacio un caràcter oficial. Es posisble que les entrevistes que hagi pogut tenir Prieto amb diferents personalitats britàniques hagin estat interessants, tenint en compte l'actual moment politic i l'eventualitat de la discussio del nostre problema a l'O. N. U.

Per altra part, no sembla, fins ara, que la iniciativa del Partit socialista hagi obtingut una acollida massa satisfactoria per part dels diversos partits i organitzacions antifranquistes. No creiem s'hagi fet publica altra adhesio que la dels Srs. Sanchez Guerra, Montilla i Careaga. Els partits republicans espanyols, com també el partit comunista, ataquen violentmen Prieto i els seus amics i no sembla pas que es pugui arribar, per ara i tant, a un clima d'acord i de conciliacio. La C. N. T. col-laboracionista, tampoc ha fet conèixer el seu punt de vista i unicament podem dir que la seva actitud no està encara ben definida, com ho diu l'editorial publicat en el numero 32 de «España Libre» i del qual retallem el següent passatge : « Hay quienes echando las campanas al vuelo, han afirmado de una manera simplista que la C. N. T. sigue a Prieto, que la C. N. T. del interior acepta el Plan Prieto. Nosotros les decimos a estos señores que no se precipiten ; déjennos hablar a nosotros y no tengan prisa. Doctores tiene la iglesia, que definiran su actitud »... En fin, ens cal assenyalar la dimissio del Sr. De Francisco del càrrec de president del P. S O. E., per disconformitat amb els acords adoptats pel darrer ple de delegats d'aquest partit.

Cal doncs esperar uns dies encara, per tal saber si Indalecio Prieto i el Partit Socialista, podran portar a bon terme la linia politica adoptada pels organismes competents d'aquesta organitzacio.

A Londres el senyor Prieto ha fet diverses manifestacions a la premsa, sense aportar cap nou element als ja coneguts de la seva posicio. Ha dit que el Partit Socialista es trobava en excel-lents condicions per a el nucli que relligui totes les bones voluntats. En l'esforç que hem iniciat — ha afegit — cal veure l'intent suprem de salvar Espanya de la seva trista situacio i que per arribar a la reconciliacio nacional cal liquidar l'esperit de guerra civil i la dictadura franquista.

I, finalment el senyor Prieto responent als atacs de què és objecte ha afirmat que és sent més socialista, més democrata i més republicà que mai, pero que al mateix temps és realista i que davant la situacio actual creu que només la seva posicio és susceptible d'oferir una solucio al nostre problema.

POSICIO DELS DIFERENTS PARTITS I ORGANIZACIONS SINDICALS

Poques variacions en la posicio dels diversos grups politics i sindicals. Ens cal destacar pero, l'actitud del Partit Comunista, el qual, contrariament al que semblava i al que feia suposar la lletra adreçada al Sr. Albornoz al formar-se el darrer govern, han adoptat una actitud sino de suport, al menys de no beligerància, respecte al Govern de la Republica, encara que insisteixin perque se hi dongui entrada a representants de la seva organitzacio i d'altres sectors antifranquistes. «España Combatiente», que semblava també que anava a emprendre una critica del govern republica, es manté en una reserva discreta i concentra els seus atacs contra la politica de Prieto i dels socialistes. Els propers dies seran segurament molt rics en deliberasions perquè és natural que tots els sectors politics es voldran presentar a les Corts amb un pensament perfectament definit. Desitgem que les divergències existents puguin ésser aplanides i que la propera reunio dels diputats, lluny d'ésser l'exterioritzacio d'aquesta diversitat de punts de vista, permeti trobar un clima de conciliacio i de bona voluntat.

DARRERES NOVES DE L'ESPANYA FRANQUISTA

Reproduim la següent informacio sobre el comerç exterior d'Espanya, publicada en el «Butlleti d'Informacio del Govern de la Generalitat» : « Els diaris franquistes del dia 11 de setembre publiquen l'estadistica oficial del comerç exterior d'Espanya en 1946, facilitada per la Direccio General de Duanes Aquesta estadistica reconeix un déficit de 166..300.000 pessetes or, « déficit que es compensa, diu la nota oficiosa, tenint en compte que en els valors d'importacio son compresos els pagaments per nolits i assegurances en el transport de les mercaderies, serveis ambdos que en la majoria dels casos han estat prestats per entitats espanyoles ».

Passa a la segona plana

El proper Ple d'E. R. de C.

Els propers dies 18 i 19 d'octubre tindra lloc a la ciutat de Montpeller l'anunciat Ple d'E.R. de C.

Com ja hem manifestat aquest Ple tindra una gran importancia politica. El Consell Executiu del Partit esta estudiant els diversos aspectes de la situacio creada després de la constitucio del nou Govern de la Republica, aixi com el conjunt de problemes que afecten a la politica catalana, sobretot els que fan referéncia a les relacions amb les demés forces politiques i sindicals de la nostra terra.

El Consell Executiu fara arribar als organismes del Partit l'ordre del dia d'aquest Ple, aixi com la documentacio que hi faci referencia. Per la seva banda, el Consell Directiu a França trametra directament als organismes que d'ell depenen la documentacio esmentada.

CRONICA DE NOVA-YORK

Carta oberta a Francisco Lucientes

per Jaume Miravitlles

Una de les bases de la propaganda franquista és l'aparent menyspreu d'Espanya enfront qualsevol actitud d'un pais estranger contra el règim franquista. El « pundonor » espanyol, el tradicional orgull de la raça, el sentit d'independència de la nacio, etc., etc., s'esgrimeixen com a les principals manifestacions d'aquesta actitud. Es més, no solament Espanya menyspreua aquestes posicions de l'estranger ans bé consoliden el règim franquista. Tot el que es faci, doncs, des de les Nacions Unides per enderrocar el règim de Franco no farà més que consolidar el poder del Dictador espanyol.

Aquesta és la plataforma oficial, la base psicologica sobre la qual es desenvolupa la propaganda franquista.

Ara bé, és veritat aixo ?

Espanya es sent aïllada. En un mon que s'orienta decididament vers una més estreta col.laboracio entre els paisos, Espanya apareix com la sola nacio sense connexions internacionals. L'angoixa d'aquesta solucio quedà reflectada en ocasio del viatge d'Eva Peron a Espanya. Per damunt de tota ideologia de partits i de totes les elucubracions de la propaganda, Eva Peron representava l'efigie de l'unica nacio que no havia participat a la rigurosa quarantena politica, economica i moral a què està sotmesa l'Espanya de Franco. Els crits que aculliren Eva Peron no eren més que una demostracio de l'ànsia del franquisme davant l'aïllament espanyol.

De tant en tant, d'una manera indirecta, l'Espanya de Franco sol.licita l'aixecament d'aquesta quarantena i la integracio d'Espanya al mon de la post-guerra. S'amaguen a l'opinio publica espanyola les reiterades negatives del mon en resposta a aquestes crides i per contra, a través de rumors i declaracions més o menys oficioses, es deixa entreveure que aviat cessarà l'aïllament i que Espanya s'unirà al cor de les nacions lliures.

Recentment el corresponsal a Nova-York dels diaris franquistes, senyor Francisco Lucientes, ha publicat un d'aquests articles adreçats a aixecar la moral dels dirigents del règim. Afirma el senyor Lucientes, en un dels seus darrers cables, que l'actitud anticomunista de l'Espanya de Franco es vista amb gran interès als Estats Units i que en aquest pais s'assisteix a una autèntica evolucio de l'opinio publica i dels organismes oficials amb relacio a Franco.

Tinc de dir al senyor Lucientes que aquest seu article està dictat més que per la realitat d'una situacio pel desig de que aquesta situacio fos real. I ja que l'interès del senyor Lucientes es centra, sobretot, en l'actitud dels Estats Units amb relacio a Franco, anem a recordar-li algunes de les manifestacions oficials d'aquest pais amb referència a l'Espanya franquista.

La primera data de 1945, quan Norman Armour fou designat Ambaixador dels Estats Units a Madrid. Heus aci què digué Roosevelt en aquella ocasio :

« Com vos sabeu no és la nostra pràctica en relacions normals, interferir-nos amb els problemes interiors d'altres paisos mentre no existeixi una menaça de pau internacional. La forma del Govern d'Espanya i la politica d'aquest Govern és problema que interessa unicament al poble espanyol. No obstant, mancaria de franquesa si no us digués que no puc veure cap lloc en la comunitat de nacions per als governs fundats sobre principis feixistes.

« Tots tenim els sentiments més amistosos envers el poble espanyol i esperem, ansiosos, l'ocasio d'establir-hi relacions normals. Hi ha moltes coses que estariem encantats de fer en el terreny economic i en altres per a palesar aquesta amistat. Pero la iniciacio d'aquestes mesures és actualment impossible car el sentiment americà es profundament oposat al règim actualment en el poder a Espanya.

« Per tant, espero sincerament que aviat arribi el temps en que Espanya pugui assumir el paper i la responsabilitat que creiem que hauria de tenir en el camp internacional ».

Des de llavors la politica oficial de Washington amb relacio a Espanya ha seguit exactement el mateix camí. L'actitud dels Estats Units a Postdam, Yalta i Sant Francisco, fou conseqüent amb les recomanacions de Roosevelt a Norman Armour. Igual posicio adoptaren els Estats Units en la Declaracio Tripartita, signada conjuntament amb França i Anglaterra, el mes de març del 1946, establint la seva incompatibilitat amb el règim franquista.

El senyor Lucientes podrà alegar que els Estats Units foren portats a aquestes actituds de tipus internacional, més que obeint a la seva propia voluntat politica per la necessitat de no ésser un tercer en discordia. Pero simultàniament i després d'aquestes declaracions col.lectives, Estats Units, pel seu compte, impulsats per motius d'ètica moral que troven llurs motivacions en la naturalesa intima de la seva consciència nacional, ha fixat de manera que no deixa lloc a cap mena de dubte l'opinio que li mereix Franco i la seva Dictadura.

Quan el President Truman formulà, amb relacio a Grècia, la doctrina que porta el seu nom, el general Franco i la premsa al seu servei afirmaren que si el President Truman volia ésser conseqüent amb ell mateix no tindria més remei que considerar que el general Franco lluitava contra els mateixos enemics i amb els mateixos objectius contra els que lluitava el règim grec. Uns dies més tard, el Departament d'Estat del Govern de Washington publica una nota oficial en el transcurs de la qual es declarava explicitament que en cap cas l'aplicacio de la doctrina Truman podia beneficiar al règim franquista.

Unes setmanes després de la proclamacio de la doctrina Truman, el Departament d'Estat trameté a Madrid, com encarregat de Negocis, al senyor Paul Culbertson, Cap del Departament de l'Europa Occidental al Ministeri d'Estat. L'alta categoria personal i politica del Sr. Culberston fou interpretada per la premsa franquista com un discret intent, per part dels Estats Units, de vulnerar la recomanacio de les Nacions Unides del 12 de desembre passat conduent a què els paisos membres retiressin de Madrid els Ambaixadors i Ministres. Encara que el titol oficial del senyor Culberston era el de « Encarregat de Negocis », al dir de la premsa franquista el seu prestigi personal i la seva alta significacio politica el feien « Ministre » o « Ambaixador ». Pero a l'arribar a La Corunya el senyor Culberston, féu una declaracio sense precedents en els anals de la diplomàcia : « Vinc a aquest pais — afirmà — amb la intencio de consolidar els llaços culturals i economics entre Espanya i els Estats Units... pero aixo no podrà ésser mentre perduri a Espanya l'actual règim politic ». Es la primera vegada, en efecte, que a l'arribar un « Ambaixador » a un pais el primer que demana és la dimissio del Cap del Govern.

La premsa internacional, entre ella la « Pravda » de Moscu, es féu eco d'uns rumors relatius a la possibilitat de què els Estats Units concedissin un crèdit substancial a Franco. El Departament d'Estat publicà una nota oficial en la qual es deia que en cap cas el Govern nordamericà havia pensat en obrir crèdit a Franco. Pero llavors la premsa espanyola circulà el rumor de certs grans interessos privats nordamericans, la companyia telefonica, els collidors de coto, certes institucions bancàries, etc., etc., obririen privadament crèdits a Franco.

Uns dies després d'aquests rumors el « New-York Times » publicà una nova del seu corresponsal a Madrid, Sam Pope Brewer, declarant que el senyor Vila, representant personal del general Franco, havia fracassat en el seu intent d'obtenir crèdits privats als Estats Units i que tornava a Madrid amb les mans buides.

Al pronunciar el seu famos discurs en la Universitat de Harvard, el 6 de juliol passat, el general Marshall fixava un minim de bases politiques que representaven l'eliminacio de l'Espanya de Franco del seu pla d'ajuda a Europa. Quan Angleterra i França trameteren les invitacions a les Nacions Europees, només eliminaren Alemanya i Espanya. Si es té en compte que un dels motius fonamentals del Pla Marshall és la reconstruccio de la industria pesada i de la mineria alemanyes, veurem que, de fet, l'unic pais d'Europa eliminat del Pla Marshall, per la voluntat dels seus iniciadors, és Espanya.

Pero Franco, representant de la teoria del « pundonor » continua sord, segons afirmen llurs benegeristes, a qualsevol reaccio internacional contra el seu règim. Tan sord que el principal motiu del referendum sobre la Llei de Successio no és altre que el de donar a entendre a aquesta opinio internacional, a la qual oficialment es menyspreua, que Espanya ha complert la recomanacio fonamental de l'Assemblea de les Nacions Unides del desembre passat al propiciar una evolucio democràtica del règim franquista.

Dos dies després del Referendum del 6 de juliol i al prendre possessio del seu càrrec de Secretari Adjunt del Departament d'Estat, el Sr. Norman Armour, un periodista li preguntà quina era l'opinio del Govern americà amb referència al Referendum de Franco. La contestacio de l'ex-Ambaixador a Madrid fou rotunda : « Les condicions en què s'ha celebrat aquest referendum no canvien per a res l'actitud del Govern dels Estats Units amb relacio al règim de Franco ».

Pero el Senyor Lucientes té de donar als espanyols la sensacio que la necessitat d'oposar-se a l'expansio comunista obligarà als Estats Units a apoiar el règim de Franco. I l'afirmacio del senyor Lucientes ha tingut lloc en la mateixa setmana en què s'han produit dos fets trascendentals : la declaracio del general Wedemeyer, enviat especial del Departament d'Estat a Xina, assegurant que els Estats Units no poden ajudar a fons el règim de Chang-Kai-Shek mentre aquest no lliberalitzi els seus procediments politics i no democratitzi les bases constitucionals del seu Govern. Durant la mateixa setmana es produeix la crisis grega, evidentment provocada per l'Ambaixada nordamericana a Atenes. La motivacio d'aquesta crisis la constitueix, fonamentalment, l'eliminacio del Govern Grec del general Napoleo Zervas, considerat pels Estats Units massa dretista i l'ingrés en el Govern d'elements més democràtics i liberals. El Sr. Tsaldaris ha intentat escamotejar, amb una hàbil maniobra, l'objectiu nordamericà a Grècia, pero el Departament d'Estat ha enviat al seu expert Loy Henderson a Atenes, i aquest ha afirmat al rei de Grècia que el manteniment de l'ajuda nordamericana al seu pais depenia de l'evolucio democràtica del seu Govern.

Passa a la segona plana

L'ONZE DE SETEMBRE

El President IRLA s'adreça al poble de Catalunya

Des de Ràdio París, el passat dia 11 de setembre, el Molt Honorable President de la Generalitat, senyor Josep Irla, va adreçar-se al poble de Catalunya. Heus ací el text de la seva al.locució :

« L'onze de setembre és per a tots nosaltres, catalans, un aniversari de dol i de glòria. La caiguda de Barcelona, la mort gloriosa del Conseller en Cap Rafael de Casanova, darrers episodis d'una llarga guerra imposada al poble català per un desti advers, senyalaren la fi de les llibertats catalanes i la supressió violenta de les institucions que n'eren el baluard i la representació. Aleshores, com avui, l'enemic va creure que l'hora era arribada de prendre'ns-ho tot, de proclamar per reial decret, la mort de Catalunya. Mentrestant, però, els catalans d'aquell temps conservaven — com els catalans d'avui conserven — un tresor que res ni ningù no els podia arrabassar : la llengua, la voluntat, l'esperança i, amb elles, l'amor al treball, virtut cardinal del nostre poble.

Aquest tresor era la penyora del redreçament nacional de la Pàtria ; procès lent i dolorós ; redreçament de l'esperit primer, i que fou coronat, un cop proclamada la República, pel reconeixement de la nostra personalitat i la restauració de les institucions.

Tots recordem l'esclat amb què Catalunya, durant els breus anys de la llibertat recobrada, celebrava la diada de l'onze de setembre, que era, és i serà la festa nacional del nostre poble. De totes les dates majors de la nostra història, és aquesta la que tots els catalans han escollit d'instint per a fer-ne la festa de la Pàtria. Perquè ? Perquè l'onze de setembre comporta una lliçó. Ens ensenya que les malvestats que cauen damunt d'un poble no són mai sense remei i que els sacrificis fets per una causa justa són llevor infal.lible de victòria.

Aquest any, una vegada més — i tan debó que sigui la darrera — els catalans commemorem l'onze de setembre sota el signe de la separació. Separats els que viuen a Catalunya i els que hi voldrien viure i no poden. Separades moltes families. Allunyats els pares dels fills, el marit de la muller, els germans dels germans. Els catalans que, fora de la llar esperen l'hora del retorn, han tingut el melangiós consol de poder celebrar lliurement i pùblica, el trist gloriós aniversari. A França, com en altres terres d'Europa i América, i potser de més lluny, veus catalanes han enaltit la memória dels màrtirs del 1714. Però tots sabem prou bé que és a Catalunya on la gesta llur ha tingut la commemoració més solemne i més adient, i és per això que jo reclamo, en tant que President de la Generalitat, l'honor de sumar la meva veu al vostre silenciós homenatge. A Barcelona, cap i casal de la Pàtria, i a tota la terra catalana, els catalans, n'estic segur, han desfilat avui de pensament i de cor, davent l'estàtua invisible i a tot arreu present del noble Conseller en Cap, aguantant encara, ferit de mort, amb una mà la bandera estimada i amb l'altra l'espasa que es vincla, però que no es trenca.

Catalans : l'herència recollida a la mort del President Màrtir Lluis Companys, m'ha portat a la Presidència de la nostra Generalitat. President, per tant, de tots els catalans, crec i proclamo davant vosaltres, en el dia d'avui, que no hi ha força al món que pugui trencar l'espasa del nostre dret. I proclamo, aix mateix, que els meu actes i els meus propósits no tenen altra inspiració que el deure que m'escau de mantenir ben alta, ben dreta i ben sola la bandera de la gloriosa institució que és simbol del nostre dret inalienable a la llibertat. Dret de Catalunya i dret de cadascun dels seus fills.

Visca Catalunya ! »

LA REPRESSIO FRANQUISTA A CATALUNYA

Diverses de les detencions efectuades darrerament per la policia franquista i de les quals foren victimes un gran nombre d'amics nostres, han estat mantingudes. Altres companys, després d'haver estat repetidament apallissats, han estat posats en llibertat provisional.

Per altra banda, la setmana passada començà un consell de guerra contra dotze antifeixistes els quals son acusats d'actes terroristes. El fiscal demana la pena de mort per a nou d'entre ells. A més, s'anuncien per a ben aviat altres consells de guerra.

El president de la Generalitat s'ha adreçat a diversos organismes de caire internacional denunciant-los aquesta nova onada de terror franquista.

EL NOSTRE CATALANISME

Per **Joan MOLINES**

Un dels majors serveis que l'Esquerra ha prestat a Catalunya és sense cap mena de dubte, el de la integració de les masses populars de la nostra terra al catalanisme. Quan els fets puguin esguardarse en perspectiva i sense passio forçosament s'haurà de constatar aquesta realitat, assolida en gran part per Francesc Macia i Lluis Companys, per la unio del vell nacionalisme integral, amplament generos i humà, i del republicanisme obrerista, fortament tintat d'executoria jacobina.

Podrà dir-se'ns que el moviment estava en marxa, que l'evolucio havia de produir-se, que l'esforç de tota una generacio havia estat adrecat vers aquest objectiu. No ho negarem. Pero tampoc se'ns desmentirà si afirmem que, fins llavors, les grans masses populars de la nostra terra — mancades de l'organ que les interpretés i els homes que les dirigissin — no havien pogut integrar-se decididament a la gran correntia del nacionalisme català. El catalanisme, per tothom respectat, no tenia encara el sentiment popular que li mancava i si bé era pregonament sentit per amplis estrats d'opinio catalana, els obrers no passaven de testimoniar-li una simpatia més o menys vaga i afectiva. Calia que algu sapigués lligar-los a aquesta gran causa de les nostres llibertats i que els convencés que el nacionalisme català era un ideal massa obert i amb aspiracions prou fonamentals a totes les llibertats, per a que els treballadors no tinguessin dret a plantejar llurs reivindicacions dintre el marc d'una doctrina nacional.

Aquest fou el miracle de l'Esquerra, de Macia i de Companys : crear l'organ, presentar els homes que havien de fer-lo possible. Si tot el demés haguessin estat errors — que per a nosaltres no ho son — aquest sol fet faria el nostre Partit creditor a l'agraiment de tots els catalans nacionals. La resta, les acusacions a l'extremisme, la incomprensio per una linea de conducta avançada, les imprecacions dels demagogs que ara fan de bombers, és un fet absolutament negligible — àdhuc diriem menyspreuable — davant la realitat de la catalanització de l'obrerisme català per part del nostre Partit.

⁂

El catalanisme d'esquerra ha fet angunia a molta gent i s'ha procurat atacar-lo en tots els terrenys i valent-se de totes les ocasions. Hom a volgut identificar-lo amb tots els desastres i fer-lo responsable de qui sap quines calamitats. A l'exili i a l'interior, sovint sorgeixen veus — per massa desinteressades, perfectament identificables — parlant de rectificacions al desori, a la demagogia, a actuacions passades. No serem dels qui afirmem que en actuacions pretèrites no hi ha cap error i que tot estigué d'allo més ben fet. No serem, tampoc, dels qui neguem que hi ha coses a rectificar. Aquest desig d'esmena el tenim tots aquells que, de debo, aspirem a tornar a la nostra terra i a continuar-hi la bona lluita. Pero no serem, tampoc, tan il.lusos a escoltar com musica celestial aquests cants de sirena que, en definitiva, no voldrien fer altra cosa que operar un retrocés — un retrocés de conseqüències funestes — al catalanisme contemporani.

Creu algu que, lícitament, el catalanisme ha d'ésser l'exponent d'uns sectors determinats; que ha de llevar-se-li aquest esperit avançat que — almenys en un sector amplissim dels seus adherents — tingué aquests darrers anys; que l'hem de convertir en un sentiment vagament acadèmic i fondament arqueologic; que les manifestacions cabdals han de limitar-se a commemoracions, apleps i ballades de sardanes ? Amb tota franquesa creiem que aquest estadi de fa molt temps està completament depassat. I que si volguèssim ressuscitar-lo en qualsevol dels aspectes que venim d'esmentar no assoliriem altra cosa que desinteressar del nostre moviment nacional una cosa tan important com és la classe treballadora a Catalunya.

El catalanisme — digué sovint Companys — és un sentiment obert, universalista, que recull totes les inquietuds i reivindicacions lícites del poble. Volguer llevar del nostre catalanisme, afegim nosaltres, aquest sentiment fora un crim i una condemna a l'esterilitat del nostre moviment nacional. Vulgui's o no la retorica i l'academicisme avui ja no son suficients per a satisfer a ningu. En definitiva, no hi ha cap poble estàtic. I en el seu devenir constant la Catalunya dels nostres dies s'identifica amb la idea de progrés social i humà que nosaltres encarnàrem en els anys de la Republica. Dissortats de nosaltres si l'entusiasme i l'ardidesa els supliem pels titubeigs i les tergiversacions !

⁂

Per a l'etapa que es presenta cal que tots ens plantegem aquest fet i que ens oposem a tota mena de maniobra. Cal ésser fidels al nostre catalanisme, al catalanisme d'Esquerra, al catalanisme de Macia i de Companys. No podem, de cap de les maneres, acceptar un retrocés i fer del nostre sentiment nacional una cosa freda i inoperant. Aquesta roentor que « donaren els nostres dos Presidents' ha d'ésser mantinguda i el catalanisme ha de continuar comptant el suport de les classes treballadores.

Cal tenir en compte tots els problemes que se'ns plantejaran i als quals caldrà que ens encarem amb esperit ampli i generos. No sera pas fent una politica, sino hostil, indiferent als neguits i a les necessitats dels treballadors, que podrem comptar amb llur simpatia. No serà pas girant-nos d'espatlles als sofriments que han hagut de suportar que comptarem amb llur adhesio.

Si no mantinguèssim la linea traçada per l'Esquerra des de la seva fundacio podriem assistir al neixament d'un neo-lerrouxisme de conseqüències funestes. Tingui's només en compte que els Partits espanyols intenten establir llurs sucursals a Catalunya i que hi han badocs que, no sabem per quina sàbia estratègia politica, els hi fan el joc. I que aquestes forces forasteres es lliuraran a totes les maniobres — lícites o ilícites — per a fer forat si no sabem oposar-nos-hi d'una manera decidida. La millor — la més clara, la més concreta — és mantenint amb energia les essències del nostre catalanisme.

Cal que, d'una vegada per sempre, consolidem l'obra iniciada en temps de la Republica pel nostre Partit i pels dos homes que el presidiren. El catalanisme, per ésser un moviment amplament nacional, ha d'ésser fondament avançat i obrerista. Ha de respondre a la tradicio catalana tan característica en el seu desig d'avenç i tan renyida dels rigidismes ideologics. Ha d'ésser democràtic i progressiu. En una paraula : ha d'ésser esquerrà.

I, plagui o desplagui, l'Esquerra ha de mantenir-se fidel a aquesta seva interpretacio del catalanisme que — repetimho — fou el que integrà les masses populars de la nostra terra al moviment nacionalista català.

Actes commemoratius de l'11 de Setembre

A MARSELLA

Conferència d'Humbert TORRES

El diumenge 14 de setembre, a iniciativa del Centre Català, es celebraren, a Marsella, diversos actes commemoratius de la data historica de l'11 de setembre del 1714, als quals s'havia invitat el diputat català senyor Humbert Torres, que fou rebut, aixi, com el Dr Enric Mias, que l'acompanyava, per una comissio del Centre, presidida pel senyor Homs, aixi com per amics de l'Esquerra, entre altres els amics Baides i Besa.

A les 11 del mati el Centre Català oferi, en el seu estatge social, un vi d'honor al Dr Torres, que fou saludat amb paraules d'afecte pel president del Centre senyor Homs i pels representants de la Unio de Rabassaires, P.S.U.C. i Esquerra, senyors Rebull, Hernandez i Besa, respectivament. El Dr Torres hi respongué en forma eloquent donant les gràcies per l'honor de que era objecte.

A dos quarts de quatre de la tarda, en la gran sala Ferrer, de la Borsa del Treball, tingueren lloc els actes del programa confeccionat, als quals assisti un nombros public compost de representacions dels diversos matisos de la politica catalana.

Obri l'acte el president del Centre Català, senyor Homs, presentant el conferenciant del qual el Dr Mias, en paraules justes i eloquents, que foren molt aplaudides, retraça la noble figura.

Tot seguit, el Dr Torres inicià la seva conferència de la qual no és posible donar més que un breu extracte, tantes foren les coses interessants que digué. Basti dir que després d'una suscinta evocacio historica de la data que es commemorava, el conferenciant es detingué a comentar el procès del nostre renaixement nacional que culminà en la proclamacio de la Republica i l'aprovacio de l'Estatut, per a acabar, en un anàlisi sever, en l'estudi de les causes que havien conduit, davant els erros comesos per governants i governats, a la pèrdua provisional de les institucions republicanes i autonomiques i a la trista situacio de l'exili, que es presenta en tals condicions que obliguen a meditar sobre la conducta a seguir per a reinstaurar les institucions que s'havien creat. En aquest punt el Dr Torres féu el procès de les culpes propies, que deurien allisonar-nos en el futur.

En la segona part de la seva conferència, el Dr Torres es detingué a estudiar les diverses posicions dels Partits i els camins a seguir que proposen per a acabar amb la situacio actual, que ell sintetitzà en tres : la solucio de combat i de lluita viva proposada pels comunistes, la legalista sustentada pels republicans i la nascuda en el recent congrès socialista de Tolosa, que es podria qualificar de reconciliacio nacional.

No dubta, el conferenciant, de la bona fè amb que els comunistes sustenten el seu punt de vista, pero el creu equivocat i contraproduent pels perills evidents que hi hauria de recaure en una guerra civil, perill que, per les reaccions que despertaria, tant en el terreny internacional com a l'interior d'Espanya, on aqueixa eventualitat és vista amb disgust per extenses zones d'opinio, fins antifranquistes, entén l'orador que ens allunyaria encara més d'arribar a la restauracio d'una vida publica normal, sense la qual no és possible fer res de fecond. Amb el seu aparell de repressio potent, Franco abatria novament qualsevol accio violent, i ens alienaria les simpaties internacionals que encara ens resten i que hem de conservar a tot preu, i sense les quals no tindrem salvacio. L'orador opina que cal extirpar fins a les arrels la mentalitat de violència que, per altra part, dos o tres anys enrera ja provà la seva ineficàcia. Hi ha experiències que seria suicida de repetir. L'hora és massa greu per a reincidir en certes equivocacions i ens imposa el deure, si sabem veure la seva realitat dramàtica, de reconeixer-ho publicament i de buscar camins més eficients.

A continuacio l'orador estudia la tesi legalista, sustentada principalment pels republicans. Aqueixa atraient posicio, sentimental i romàntica, que vol trobar la seva justificacio en l'origen democràtic de la Republica i l'Estatut, veu clarament la situacio en què ens trobem ? Tres solucions ministerials en aquest sentit han fracassat sorollosament per oblidar que en les esferes internacionals fa temps que s'ha donat per acabada la posicio legalista, que l'O. N. U. no vol sentir a parlar ni de Republica ni de Monarquia i que cap intervencio seva no es produirà eficientment si no és sobre la base d'iniciar un nou periode constituient que obri una consulta a l'opinio, imparcialment presidida per un govern assistit per la confiança dels més. Fer, com les vestals romanes, la guarda del foc sagrat en el temple de divinitats inexistents, és, en el materialisme brutal dels nostres dies, simplement perdre el temps. Creu, en suma, l'orador, que tampoc aqueixa posicio, si no es completa per altres menys idealistes, pero més pràctiques, pot solucionar el problema espanyol.

El tercer cami proposat és el de la reconciliacio, amb constitucio d'un organisme governamental que presidis amb garanties una consulta sincera de l'opinio. Aqueixa tesi, sorgida del Congrès Socialista de Tolosa, compta a l'exili, i sembla també a l'interior, amb la simpatia manifesta de grans sectors d'opinio, cansada i desil.lusionada com està per infructuoses proves intentades en altre sentit. Després dels horrors de la guerra civil, de la brutal repressio que l'ha seguit, dels sofriments que han d'aguantar els que ara viuen a Espanya, i sobretot, després d'un silenci de l'opinio espanyola que fa més de deu anys que dura, quin democrata, quin home de sensibilitat politica podria deixar de veure amb simpatia una temptativa de liquidacio de tants mals per procediments normals en tot poble civilitzat. « Jo soc — afegeix el conferenciant — un dels que voldria que tot aixo fos possible, pero em temo que aqueixa formula fracassi, almenys per de moment, degut no sols al temperament espanyol sino per haver estat formulat massa sorollosament i amb excessiva virulència un pensament que havia d'ésser proposat amicalment, diplomàticament diriem, per a no ferir susceptibilitats de ningu. Jo voldria que els errors expositius de tàctica comesos poguessin encara superar-se, puix que si no és per aqueix cami, confesso que veig molt dificil sortir-se de la situacio actual ».

Amb aquestes paraules acabà la dissertacio del nostre amic Dr Humbert Torres, que fou repetidament aplaudit i ovacionat al final.

A continuacio, un seguit de cançons catalanes interpretades per la « Coral Catalunya », dirigida intel-ligentment pel Mestre Fermi Cases, i la lectura de poesies catalanes, bellament recitades pel senyor Ramon Prat, clogueren aquesta festa que haurà deixat un grat record a tots els que hi assistiren.

A PERPINYA

El Foment de la Sardana, genuina representacio de la colonia catalana a Perpinyà, ha comemorat amb fervor patriotic la d'ada nacional del 11 de Setembre.

Una proclama patriotica que fou profusament repartida convidà els catalans als actes que l'entitat organitzava en commemoracio de tal diada.

El diumenge al mati tingué lloc l'acte de deposar una gerba de flors a l'estela dedicada a Lluis Companys, que s'erigeix en el cementiri de l'oest d'aquesta vila. Abans de l'hora assenyalada nombrosos compatriotes ja s'aplegaven a la placa Arago d'on sorti la comitiva presidida per l'ensenya de la Patria. Hi assistien representacions de tots els partits democratics catalans : Esquerra Republicana de Catalunya, Estat Català, Moviment Socialista de Catalunya, Front Nacional de Catalunya, Accio Catalana, Partit Sindicalista Català i Joventuts d'Esquerra Estat Català.

En el cementiri en Lluis Molar, en representacio de l'entitat, pronuncià un breu parlament exaltant la memoria dels catalans que en 1714 ofrenaren llur vida per la llibertat del nostre poble. Tot seguit es guardà un minut de silenci i un Visca Catalunya clogué l'acte.

El dia 11, a les nou de la nit, es celebrà a la plaça de la Llotja una audicio de sardanes a càrrec de la cobla « Nova Catalunya ». Molt Molt abans que la vetllada comencés la plaça estava plena de gom a gom To hom tenia mots de record, que eran també d'enyorança d'aquelles esplendoroses diades del 11 de Setembre que a casa nostra celebraven al peu mateix de l'estatua de Rafel de Casanova. La visio d'aquella Ronda de St. Pere era en tots present.

Tant bon punt la Cobla començà, es formaren nombrosos rotllanes de sardanistes que amb devocio i entusiasme puntejaren la nostra benamada dansa nacional. La gran animacio no va decaure ni un sol moment. Tothom volgué fruir de l'emocio del momen. d'escol ar el nostre himne nacional, que la Cobla executà i que fou corejat calurosament per aquella massa de catalans que allí es congregaren per palesar un vegada més llur fè en l'esdevenidor de la Pàtria.

Aquesta commemoracio del 11 de Setembre deixa un viu record en la vida del FOMENT que amb tant d'entusiasme prossegueix la seva tasca cultural, recreativa i patriotica, digna dels majors elogis.

ANGULEMA

El diumenge dia 14 de setembre el Casal Catala organitzà un acte en commemoracio de l'onze de setembre de 1714.

Fou invitat a ocupar la tribuna el diputat al Parlament Catala, en Josep Fontbernat.

El Sr Fontbernat, en el curs del seu parlament, feu remarcar el que representa per a nosaltres catalans, el comportament heroic dels nostres avant-passats, que amb tanta abnegacio, defensaren les llibertats de la nostra Pàtria.

Exposa la crua realitat dels moments actuals, en què Catalunya viu sota la fèrula d'un nou tirà, i exortà tots els catalans, sense distincio, de lluitar aferrisadament, per la reconquesta de la Republica i les llibertats de Catalunya.

Finalitzà l'acte amb el cant de Els Segadors.

A BRUXELLES CONFERENCIA DE JOSEP CARNER

El dia 11 de setembre, el senyor Josep Carner, conseller del Govern de la Generalitat, donà una conferència a Bruxel.les, organitzada pel Casal Català de la capital belga.

El senyor Carner donà la seva conferència en francès, car apart dels catalans residents a Bèlgica, s'adreçava igualment als intel.lectuals — acadèmics i professors — d'aquell país que hi assistiren en nombre crescut.

El conferenciant parlà de la gesta de 1714, no solament des d'un punt de vista nacional catala, ans bé integrant els esdeveniments d'aquella epoca en el quadre de la politica europea. L'exposicio del conferenciant fou notabilissima i seguida amb gran interès. A més Josep Carner posà de relleu la voluntat nacional dels catalans malgrat tots els embats dels nostres dies i les sofrences que la nostra Pàtria ha habut de suportar. Per al conferenciant aquesta voluntat nacional constitueix, enfront totes les baixeses actuals, un motiu d'estimul i de confiança en l'esdevenidor.

Una gran ovacio coronà les darreres paraules del conferenciant.

A NEW-YORK

El Casal Català de Nova-York, ha commemorat l'11 de setembre amb un acte d'afirmacio nacional catalana, en el qual prengueren part els senyors J. Pujol i Font, James Miravilles, J. Carner i Ribalta, Joan Agell, J. Ventura i Sureda, J. Tajada i Josep Fontanals. En nom dels nacionalistes bascs parlà el senyor Jesus Calindez. L'acte transcorregué enmig del major entusiasme i fervor patriotic i tots els oradors foren entusiasticament aplaudits.

També ens arriben noves que l'onze de setembre ha estat commemorat a Mèxic, Xile, l'Argentina, Cuba, Colombia i altres republiques americanes on resideixen nuclis de catalans.

L'actualitat política

Ve de la primera plana

Deixant de banda la xifra exorbitant de 166'3 millions de pessetes or per nolits i assegurances, desproporcionada amb les xifres totals i amb la importància de la flota mercant i del ram d'assegurances, propriament del país, notem que «La Vanguardia Espanyola» de Barcelona del mateix dia, publica a la primera pàgina l'esmentada estadistica i també una cronica del seu corresponsal a Nova York que diu : « España, junto com Portugal, son (sic) los dos unicos paises cuya balanza de pagos, a fuerza, tanto de administracion rigida como de privaciones, ofrecen la singularidad de que exportan mas que importan ».

Per altra part, ens plau reproduir la següent informacio apareguda en el butlleti del Govern basc, sobre l'augment del cost de la vida.

« Les uniques xifres de que es disposen, no arriben mes que fins al mes de gener del 1947 i aquestes indiquen que el cost de la vida a Espanya fou gairebé estable desde el 1940 fins al 1943, experimentant un lleuger, pero progressiu augment del 1943 al 1945, i molt més ràpid a partir del 1946.

L'index general del cost de la vida (100 % en 1923 a 1926) passa de 367,6 el mes de gener de 1946 à 497,8 el mes de gener del 1947 i podem afirmar sense exageracio que pot estimar-se avui als voltants de 530.

Aquest augment progressiu, sembla que s'aturà a començaments de l'any en curs, pero a partir del mes d'abril, la politica d'augment de salaris li ha tornat a donar un nou impuls.

Aquest augment de misèria determina, per part de gent de condicio modesta, un corrent, força important d'expatriacio. Apart aquells — i cada dia n'hi han — que fugen d'Espanya per evitar persecucions per llurs actuacions opositores, és igualment molt gran el nombre de persones que fugen d'Espanya foragitats per la misèria que hi regna. Cada dia l'afluència de nous refugiats en els llocs fronterers és més gran. Es diu que en el decurs del mes d'agost passaren clandestinament la frontera malgrat la vigilència de les autoritats franquistes — més de tres mil persones.

Senyalem, finalment, que s'ha diminuit notablement la raccio de pa. Els obrers percebran una raccio — quan n'hi hagi — de cent cinquanta grams diaris. A més la « Gaceta » ha publicat un decret requisant la collita d'arros en tot el territori nacional. Tots els agricultors estan obligats a tenir la collita a la disposicio de la Cooperativa Nacional Arrossera i els està defesa la venda ni que sigui en quantitat minima Els preus de requisicio han estat fixat a 275 pessetes pel Bomba i a 200 pessetes per les altres qualitats, el quintal. Senyalem que actualment els preus per quilo a què es ven l'arros a les botigues oscil-la de quinze a vint pessetes el quilo. La perspectiva del proper hivern no és, doncs, gens falaguera

CARTA OBERTA a Francisco Lucientes

Ve de la primera plana

Es a dir, en el mateix moment que el senyor Francisco Lucientes afirma que les necessitats de la llibertat contra el comunisme obligaran als Estats Units a reconsiderar la seva politica en relacio a Franco, el Govern nordamericà adopta, en dues posicions estratègiques des d'on es lluita amb les armes a la ma contra la penetracio comunista, una actitud diametralment oposada a la que li atribueix Lucientes. Ni Chang-Kai-Shek ni Tsaldaris arribaren al poder amb l'ajuda de les baionetes italo-alemanyes. Amb tot, la democràcia nordamericana es nega a apoiar-los i condiciona la seva ajuda a una prévia democratització de les institucions guvernamentals a Xina i a Grècia.

El senyor Lucientes pot aplicar el conte a Espanya i veurà que la seva anunciada evolucio de l'opinio i del Govern nordamericans amb relacio a Franco no és més que el somni d'una nit d'estiu.

Nova-York, setembre.

VIDA DEL PARTIT

CONSELL DIRECTIU A FRANÇA

Com sigui que el Consell Executiu del Partit ha pres l'acord de celebrar el Ple d'Esquerra Republicana de Catalunya els dies 18 i 19 d'Octubre, d'acord amb aquest, el Consell Directiu a França farà coneixer l'Ordre del Dia i trametarà la documentacio corresponent a tots els organismes de França amb temps perque aquests puguin celebrar les reunions respectives.

⁂

Dintre la present semana el Secretariat Permanent cursarà a tots els Comites Departamentals, Locals i Delegacions, una lletra circular fixant les normes a seguir per a les relacions politiques i amb diverses instruccions d'ordre organic.

⁂

Com assenyalava la Circular numero 15, s'insisteix perque tots els organismes del Partit a França trametin al Secretariat Permanent la llista dels militants que controlen i aixi mateix el moviment de trasllats i baixes sofertes desde la seva constitucio.

EMILI MORET ÉS MORT

En plena joventut ha mort, a Tolosa del Llenguadoc, el nostre bon amic Emili Moret.

De ben jove que en Moret havia militat en les rengleres del nostre Partit. Era un dels elements més entusiastes i actius de la benemerita Joventut Republicana de Lleida. I en totes les lluites per Catalunya i la Republica, abans i durant la guerra sempre occupà el seu lloc.

A l'exili, l'Emili Moret es mantingué fermament fidel a l'ideal. D'aci que fos deportat a Alemanya, d'on revingué una vegada acabada victoriosament la guerra amb el triomf de les democracies Malgrat totes les sofrences i privacions, Moret continuà maldant amb el seu entusiasme i el seu dinamisme caracteristics. I fins a l'hora de la seva mort ha presidit la Federacio Espanyola de Deportats i Victimes del Feixisme, amb entusiasme i encert. A més, havia fundat i dirigia l'agència d'informacio periodistica « Ider Press ».

Amb la mort d'Emili Mor Catalunya i la Republica perd un servidor entusiasta i intel gent que encara podia prest. grans serveis als nostres ideals

L'acte de l'enterrament constitui una sentida manifestacio de dol a la qual es sumaren representants de tots els sectors antifeixistes. El nostre amic, el diputat Xavier Casademunt, ostentava la representacio del President Irla.

Rebin els familiars d'Emili Moret l'expressio sincera del nostre més sentit condol.

PIRINEUS ORIENTALS

Necrologica

Ha mort a Perpinyà victima d'un greu accident de treball Pere Marin Vilaplana. A Catalunya havia format de molt jove a les rengleres de la Joventut Republicana de Lleida. Era un home d'accio i de lluita ; el 19 de Juliol i durant tota la guerra contra el feixisme espanyol posà la seva vida al servei de la causa republicana. Havia format part de les Forces d'Ordre Pùblic de la Generalitat de Catalunya on es destacà pels seus bons serveis. Amant de la llibertat i enemic de la injusticia combaté coratjosament al costat dels patriotes francesos per l'alliberacio de Perpinyà del domini nazi.

L'acte de l'enterrament ha constituit una veritable manifestacio ; hi assistiren representacions de tots els partits i organitzacions exiliades. Portaven la representacio del Comite Departamental d'E. R. C. i de les J. E. R. E. C. els companys Isidre Balada i Miquel Torregrossa. Garcia Castellet del Consell Directiu a França feu l'elogi del finat amb sentides paraules. Parlaren també Mr. Roger pels familiars i Enric Cornellà en representacio dels companys que lluitaren en les F.F.I.

El nostre més sentit condol a la seva esposa i familiars residents a França, i a la seva mare i germans que a Catalunya ploren la eprdua d'aquest bon patriota i estimat militant.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN

El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

DORDONYA

Havent canviat de residència el Secretari del Comité Departamental, es fa avinent a tots els organismes del Partit i militants que tota la correspondència relacionada amb el Comité deu ésser adreçada al President Sr. Francesc Rodon, 2, Impasse Niveau, Périgueux.

GERS

No havent-se pogut reunir, per manca de communicacions, tots els militants d'aquest Departament s'han reunit separadament totes les Delegacions i han tramés a la Secretaria del Comité Departamental els punts de vista dels militants respecte la situacio politica actual i les propostes que el nostre delegat presentarà al proper Ple dels Organismes del nostre Partit.

Per una gran majoria s'ha decidit que continui en la seva gestio el mateix Comité Departamental que fins ara ho ha vingut fent, quedant aixi reelegit.

J. E. R. E. C.

LA REUNION DEL CONSELL DE LA F. M. J. D.

En la darrera setmana d'agost ha tingut lloc a Praga la segona reunio del Consell de la Federacio Mondial de la Joventut Democratica. En aquesta reunio s'ha examinat el cami seguit per la Federacio d'ençà de la seva fundacio l'any 1945 aixi com les campanyes portades a terme en defensa dels interessos de la Joventut Democratica.

En aquestes reunions el nostre amic Josep Sans, que representa la joventut catalana en el Consell de la F.M.J.D. feu present l'estranyesa de la nostra joventut al constatar que malgrat diversos països hagin anunciat haver fet grans recaptes per ajudar la joventut que lluita contra Franco, la joventut catalana no hagi encara rebut cap aportacio internacional. Demanà que les esmentades quantitats siguin trameses a la tresoreria de la F.M.J.D per a que aquesta les reparteixi proporcionalment a la força de cada organitzacio juvenivola antifranquista.

En un altre ordre d'idees, Josep Sans protestà contra l'intent d'invitar a la Conferencia de la Joventut Democratica de l'America Llatina els representants de la Joventut Peronista tota vegada que es Peron un dels principals sostens de Franco i de l'anti-democracia.

El Consell examinà diferents aspectes de l'actuacio juvenivola especialment el que fa referencia als drets dels joves treballadors i a la defensa dels mateixos. Acordà intensificar les campanyes en contra de Franco i pel recobrament de les llibertats dels pobles peninsulars.

A PARIS

Conferencia de Josep Sans

Diumenge dia 31 tingué lloc a la Sala Lancry i organitzat pel Consell Departamental del Sena una conferencia a carrec de Josep Sans que portava com a titol « Retorn de Praga ».

Al costat del nostre amic prengueren plaça Josep Llecha, Secretari General de les JEREC a França i Miquel Almirall, Secretari de Finances. Josep Santus, Secretari Departamental feu una breu presentacio i seguidament Josep Sans començà la seva disertacio.

Despres d'una breu introduccio referent a l'historica de la Republica Txecoslovaca, l'orador estudià detingudament els diferents aspectes de la situacio economica actual d'aquell pais posant de relleu l'esforç tenaç de tot el poble per a fer rapidament una reconstruccio veritat i posar de nou la Republica en situacio de competir amb n'importa quin altre pais.

Donà interessants detalls referents a l'abast i les perspectives del pla de dos anys aixi com de la situacio actual del mateix.

Finalment donà compte de la reunio del Consell de la Federacio Mondial de la Joventut Democratica aixi com dels acords que s'hi havien pres i de les perspectives existents.

A l'acabar, Josep Sans fou llargament aplaudit.

NOVES DE CATALUNYA

Copiem del « Butlleti d'Informacio » de la Generalitat de Catalunya :

Vaga dels obrers del gas a Barcelona

La primavera passada, els obrers de la Cia del Gas de Barcelona, ob ingueren, amb dificultats i després d'aferrissades deliberacions, unes certes millores relativament poc importants Pero, fins ara, aquestes millores no s'havien aplicat. La Companyia acudia a tota classe d'argùcies per a demorar-ne indefinidement l'aplicacio.

Finalment, el dissabte, dia 13, tots els obrers es declararen en vaga. Les autoritats franquistes volgueren resoldre el conflicte, seguint la seva tradicional politica : coaccions i amenaces. No haven reixit en els seus proposits, recorreren a la Intendència militar, la qual envià destacamens de soldats per a substituir als obrers. L'èxit fou tan mediocre que to Barcelona es trobà practicament sense gas.

Com sigui que aques a vaga coincidí amb la presència a Barcelona del « Delegado Nacional de Sindicatos », Sans Orrio, i amb plena campanya « electoral » dels Sindicats Nacionals franquistes, les autoritats (?) no han cregut oportu agreujar la situacio. Cal dir, també, que la fermesa i la unanimitat dels treballadors, els impressionà. I resolgueren el conflicte, donant satisfaccio a les demandes obreres.

NEUROSI I VIOLENCIA DE LA PREMSA FRANQUISTA

Els diaris falangistes no poden amagar la seva preocupacio per les activitats dels medis exiliats

Referint-se a la darrera crisi del Govern de la República i a les reunions de l'O.N.U. escometen amb la seva fúria caracteristica als homes de l'exili, als quals cobreixen de toda mena d'injúries.

« El Correo Catalàn » (14-9-47) després d'esgotar el lèxic d'epitets pejoratius, escriu :

« Y es el innoble Albornoz quien ahora, en visperas de la Asamblea de la O.N.U. corre veloz a Nueva-York para intantar embaucar a unos cuantos representantes diplomàticos, para que de nuevo resuciten el llamado « Pleito español » « O ro ganster de la politica, de los bajos fondos del hampa internacional es conocido per « Don Inda », màs majadero y terible que el pobre don Alvaro ».

— Del « Diario de Barcelona » del 12 de setembre, no menys prodigi :

« La maniobra — al.ludint les gestions del senyor Preito — puede engañar a algunos. Es igual, porque a los que haria falta convencer, que son los que hoy rigen la vida española, no les va a hacer el menor efecto ». — « Si un dia volviesen los republicanos, masones, anarquistas y comunistas, de todos los matices, a dominar España, lo que paso del 36 al 39 seria pàlido ante lo que pasaria, porque son once años de rencores acumulados, de afanes de revancha que se han estado conteniendo ».

— I en la seva edicio del 16 del corrent :

« Esos, con otros, son los hombres que ahora van a trabajar en la ON.U. el « caso español ». A nosotros casi no nos importan ; les soportamos como un mal sueño del que salimos entre terribles realidades. Si alli les hacen caso, aqui apenas les recordamos mas que en sus fechorias. »

— « Solidaridad Nacional » (5-9-47), també hi diu la seva :

« Prieto, cuya inesperada salida de Méjico nos ha sorprendido, es el mismo hombre que propuso a la O.N.U. una solucion radical del problema español, lo que equivale a decidir : « Salga yo adelante con la mia, aunque se hunda España y con ella perezcan todos los españoles ». I com a colofo : « Lo único que cuenta para los rojos son sus intereses y los de Rusia, que a fin de cuentas son los mismos intereses que sirvieron y la única nacion a la que se deben todos los renegados españoles ».

Innegablement, la premsa franquista ve.lla per conservar el to i la puresa de la seva escola.

ESTADISTICA FRANQUISTA

Els diaris franquistes del dia 11 de setembre corrent publiquen l'estadistica oficial del comerç exterior d'Espanya en 1946, facilitada per la Direccio General de Duanes. Aquesta estadistica reconeix un dèficit de 166.300.000 pessetes-or « dèficit que es compensa — diu la nota oficiosa — tenint en compte que en els valors d'importacio son compresos els pagaments per nolits i assegurances en el transport de les mercaderies serveis ambdos que en la majoria dels casos han estat prestats per entitats espanyoles ».

Deixant de banda la xifra exorbitant de 166'3 milions de pessetes-or per nolits i assegurances desproporcionada amb les xifres totals i amb la importància de la flota mercants i del ram d'assegurances propiamente del pais, notem que « La Vanguardia Española », de Barcelona, el mateix dia que publica a la primera pàgina l'esmentada estadistica, pubica també una cronica del seu corresponsal a Nova-York que diu :

« España, junto con Portugal, son (sic) los dos únicos paises cuya balanza de pagos, a fuerza, tanto de una administracion rigida como de privaciones, ofrecen la singularidad de que exportan màs que importan. »

Cultura Catalana

INICIATIVES DEL CASAL DE CATALUNYA A PARIS

El Casal de Catalunya, de Paris, ha organitzat una sèrie de reunions publiques per a l'exposicio i estudi dels problemes de la vida catalana. Es desig dels organitzadors facilitar la possibilitat d'examinar publicament i dintre d'un ambient de respecte i toleràncies, les questions de més interès relacionades amb la vida del nostre poble.

La primera d'aquestes reunions tindra lloc el dia 4 d'octubre i versarà sobre el tema : « El problema nacional català : les solucions possibles ». L'acte es celebrara a la Sala Chopin-Pleyel (252, Faubourg Saint-Honoré), a dos quarts de deu del vespre.

A més, el Casal de Paris ha inaugurat un cicle de conferències, seguides de discussio. La primera sobre un tema global d'historia de Catalunya anà a càrrec de Rafael Tasis i es vegé molt concorreguda. Per a ben aviat se n'anuncia una altra sobre « Federalisme » a càrrec del Professor Josep Xirau.

LA « REVISTA DE CATALUNYA »

Ha aparegut el numero 103 de la « Revista de Catalunya », corresponent al trimestre juny-juliol-agost. Espiendidament presentat, consta de cent seixanta planes. Heus-ne aci el sumari : « Fronteres endins », per Lluis Nicolau d'Olwer ; « L'home català », per Josep Solanes ; « La Historia espiritual de les Espanyes », per Rovira i Virgili ; « Ramon Marti i Alsina », per Alexandre Plana ; « El sentit de la mort », per J. Ferrater i Mora ; Pòemes, per Josep Carner ; « Tres contes », per Mercè Rodoreda. Croniques : « Passat i futur », per Joan de Garganta ; « Els Estats Units d'Europa ». « La unio llatina », per Manuel Serra i Moret ; « Al marge de la Setmana d'Estudis de Prada », per Emili Vigo ; « La renaixença del cinema italià », per J. Torrens-Ibern ; « Aspectes de la poesia occitana actual », per Joan Lesaffre ; « Organitzacio i llibertat », per Josep Maria Corredor. Llibres : « Miscel.lània Verdaguer », per Josep Carner ; « Una nova edicio de L'Atlàntida », per A. Serra-Baldo ; « Encara sobre el tema de Verdaguer », per E. Granier-Barrera ; « El llibre de Josep Calmette sobre la questio dels Pirineus », per A. Rovira i Virgili ; « Una biografia de Lazaro Cardenas », per M. Serra i Moret.

Tots aquells que desitgin subscriur's a la « Revista de Catalunya » deuen adreçar-se a Joan Prat. 21, rue Cherche-Midi, Paris-VI

EL PATRONAT DE CULTURA CATALANA DE COLOMBIA

Ens és grat remarcar la tasca que porta a terme aquest organisme cultural català en terres de Colòmbia. Per la continuitat de la seva actuació i per l'exigència que la presideix n'és altament mereixedora.

N'és una prova els actes que darrerament ha portat a terme. Heus-los aci : Conferència del professor Joseph M. Ots i Capdequi sobre « El Cid i València » ; conferència del Professor Miquel Fornaguera i Ramon sobre « L'antropologia social a Colòmbia ». A més darrerament ha tingut lloc un homenatge al botànic Josep Cuatrecases, en el curs del qual el professor Miquel de Garganta donà una conferència sobre « Josep Cuatrecases, exponent de la botànica catalana. » En el mateix acte parlaren els professors Josep Royo i Gómez, Josep M. Ots, Antoni Trias Pujol i F. de S. Aguilo. I ara, amb motiu de l'onze de setembre, el Mestre Jesus Ventura ha parlat de « La musica popular dels paisos de llengua catalana. »

La simple enumeració d'aquestes activitats ens estalvia tota mena d'elogis. Desitgem, ben sinceralment, que el Patronat de Cultura Catalana de Colombia prossegueixi amb el mateix encert la seva tasca.

B.D.I.C

« Rics del passat, amb els solids fonaments que d'ell en reberem, avui, en el present, ens sabem nacionalment catalans, perquè tenim la voluntat d'ésser-ho.» (CARLES PI I SUNYER)

Viola d'or i d'argent

CANT DE RAQUEL

per JOSEP CARNER

Sigues lloat, oh Déu, oh pròdig en bellesa,
perquè el meu cos vas tornejar tan fi
que gota de rosada o sereni
el seguiria tot, sense restar-ne presa.

Oh Tu, que has fet la fulla perfecta en un sol dia
i amb dos milers d'anyades el blau palet oval,
! que fins al temps de noces que el teu voler em destria,
d'amor ni de desig no prengui mal !

Mon cos, que un dia espargiràs en cendra,
avui, perquè t'hi plaguis des de l'edem soliu.
Dansa com una flama que es dóna i es desdiu,
o ja, pensós, es tanca com una soca tendra.

Tu em lliuraràs, — i te'n seré pagada —,
a qui ja saps, al cor que per a mi retens.
Tingues-me fort, que espero la resplandent diada.
com dins un castell emmurada.
I senten mos ulls baixos que els d'altri són ardents.

Mena'm qui Tu voldràs, a la tev'hora.
Però que et plagui d'atorgar-me aquest senyal :
que de la treballada se'm mostri al termenal,
i amb el pastors de casa, del nostre pou devora,
bellugui la gran mola damunt la deu pairal.

De cara al sol ponent de legions vermelles,
jo, devallant pel caminal estret,
li semblaré guarnida de roses en esplet ;
donarà l'aigua a les meves ovelles
i jo en prendré una ambosta per a la meva sed.

I a llum de lluna, — a penes un fil —, que prop l'eixida
hom vegi un'ombra sola de tots dos,
i un desesment en faci defallida
i caigui el meu castell imperiós.

Del primer bes seré per sempre segellada.
Tu no m'has fet, je no só nada
per a un amor que es deixi consumir.
Captiva com pertoca, sotsmesa i entestada,
mon príncep serà meu fins a morir.

Que sigui meu. Què em fa, si Tu l'emmenes
en visió perdut o pres d'un pensament ?
Al seu retorn el nuaran mes trenes :
el meu lligam, que amb ton lligam s'enten.

Que sigui meu. Què em fa, si parla amb folles drudes ;
que em fa, inestable, d'altres dones la remor ?
! Que ell tingui, com vilatges, amors inconegudes
si só la seva nació !

I ara, Senyor del cel, que ens ames i amonestes...
Dona em volgueres en feixuga llar
i só pastora del meu pare avar.
Però mon cor té rufacades i tempestes,
com dins una curculla hi ha la mar.

Que en farà mai del seu orgull la trista dona ?
M'eixuga, em fibla amb el seu dur batec.
I per a falconades d'amor, seré prou bona ?
Caldrà que al fill acosti un pit ressec ?

Però si Tu em volies eixorca i vilipesa,
perqué de dos orgulls m'obligues al fatic,
amb la meva bellesa i la promesa
que feres a Abraham, el teu amic ?

Dona'm a mi la sort que vulguis, però val-me
en mon afanys : puc terrejar pacientment
si un fill hereta el meu callat turment
i se li torna honor en un reialme :
rei, o bé, encara, més que el rei potent.

No pas un lloc d'Entre-dos-rius voldria
per al seu gran renom
(aci tot són revoltes i allaus d'estrangeria,
colga el sorral tota ciutat que s'incendia,
sovint és lluny o trossejat tothom).

sinó una terra en arts de pau entesa,
i on de vius i finats metgin la sort
un riu que tot ho negui de riquesa
i monuments esperançats per a la mort.

ELS JOCS FLORALS DE LA LLENGUA CATALANA

Ve de la quarta plana

Inmediatament el senyor Carles Pi Sunyer proclama Reina de la Festa a la Sra Elizabeth MacPherson de Gili, la qual acompanyada dels Mantenedors, professors Llubera i Trend, del president de la Comissió Organitzadora Sr. Gali Fabra i del senyor Joan Rebull entra a la sala al só d'una marxa solemnial i passa a ocupar el seu sitial precedida de la séva Cort d'Amor formada per les Srtes M. A. Manresa, L. Antonio, M. Costa, N. Pi Sunyer, A. Trueta, S. Shierloh, G. Antonio, Vinyals, i C. Alcoverro. El Sr. Rebull entrega a la Reina de la Festa el tradicional Ramell de Flors.

El moment és d'una gran solemnitat.

I tot seguit el President del Consistori, senyor Carles Pi i Sunyer, pronuncia el discurs de consuetud. Heus-lo açí :

Discurs del President del Consistori Sr. Carles Pi i Sunyer

Aquesta festa que avui celebrem en el mateix cor de Londres, és una festa de l'esperit; és, també, un acte de fidelitat i de fé. Fa un segle, els nous trobadors de la Renaixença catalana reanusaven una bella tradicio de poesia i galania. A la llum indecisa d'un crepuscle que no sabien si fora d'alba o de posta, en llur inspiracio hi havia poiser més enyorança que esperança. I el futur els donà molt més del que gosaren sommiar. Les seves poesies, romàntiques, elegiaques, imprecatories, on la sinceritat del sentiment traspua sota l'imatgeria llegendària i artificiosa, foren els pregons matiners del despertar de tot un poble. Ha passat un segle, i el miracle — el lent, però segur miracle — s'ha acomplert. La literatura ha renascut, la consciencia catalana s'ha afirmat ferma i voluntariosa. Es cert — no ho oblidem — que avui la nostra pàtria està sotmesa, que és sota el vel melangios de l'exili que prova de somriure la gaia festa de la poesia. No hi fà res. La sort està decidida. El procés és ja irreversible. El desti irrevocable.

I si tornem a trobar-nos en una claror incerta de crepuscle, pel fet mateix d'haver passat tantes tenebres de dol, tanta fosca de nit, tenim la certesa de la nova llum, i l'esperança del demà. Després d'un segle els nostres poetes i prosistes reprenen el lirio tornaveu dels Jocs Florals per a perseverar en l'afirmacio, a travers de la llengua, de l'ànima catalana; pero avui, més que girats com ahir al passat, esguarden i ambicionen l'esdevenidor.

L'amplitud i diversitat preses per la literatura catalana renaixent, en trencar i desbordar els motlles en que hom pretengués enquadrarla, féu que les generacions modernes tinguessin una actitut no prou justa envers els Jocs Florals. Es ara, quan després de tant de temps i d'avatars tornem a retrobar-nos en una situacio semblant, que podem comprendre el que representaren en el recobrament català. Igual ha succeit en aquests anys de dispersio i de dissort. Valorant ponderadament en el que valen les altres manifestacions de cultura catalana, tan nombroses i meritories, no és cometre cap error ni injusticia el remarcar que per la seva continuitat i repercussio — no tant sols entre els catalans sino també en els pobles amics on han vingut celebrant-se en terres d'America i d'Europa — els Jocs Florals en son la manifestacio més estimulant i encoratjadora. Exponent de fidelitat i també de voluntat. Es per ésser-ho, que quan seguint un cicle natural esqueia que fos a Londres el lloc on aquest any es celebressin, i es féu als catalans d'Anglaterra l'honrosa comanda d'organitzar-los, tot i tenint des del primer instant consciència dels pocs que èrem, de la modèstia de les nostres possibilitats, i dels obstacles que hauriem de vencer, cregèrem, junt amb els companys, que refusar l'encàrrec hauria estat una desercio del deure envers la pàtria. Honra als catalans d'Angiaterra el que, superant destorbs, els Jocs Florals s'hagin celebrat; amb insuficiència material es cert, pero en canvi amb tal amplitud, ambicio i significacio espirituals, que compensen i ultrapassen amb escreix les desaventatges de la seva sobria simplicitat. La resposta a la nostra crida per part dels poetes i escriptors catalans ha estat tan comprensiva, fervorosa i entusiasta, que ens fa creure que els Jocs Florals d'enguany poden constituir una fita de recomençament i de redreç.

No és per vana pressumpcio que subratllem la importància d'aquesta resposta patriotica : el nombre crescut, inesperat, revelador de les composicions rebudes. Ho fem per la innegable significacio que té. Més encara que pel que és — que és molt — pel que representa. Per allo que ja dona i pel molt més que promet. Si en aquest llarg romiatge d'hores lentes, incertes i angunioses, alguns podessin sentir un natural descoratjament, fora prou per a retornar-los la fé el que haguessin pogut viure l'emocionant experiencia que nosaltres hem viscut, el veure com venien dels catalans esparsos per tots els quadrants del mon, tantes i tantes manifestacions de fidelitat catalana; d'una fidelitat tenaç, coratjosa, esperançada. I no tan sols mostres ben intencionades, pero ingenues i pobrissones de fervor patriotic. El més reconfortant es l'alta valua del nivell mig dels fruits d'aquesta collita granada i saborosa. Un altre fet encara en realça la significacio; el gran nombre de composicions vingudes de dintre mateix de Catalunya. Els Jocs Florals dels darrers anys havien tingut d'ésser forçosament els de la Catalunya exiliada. Ara ja no. Son els d'una sola Catalunya. La de tots. Es aquest retrobament el que posa un caliu fervoros de llar nostrada en la ceremoniosa sobrietat de la festa senzilla. Deixeu-me recordar que ja abans m'havia escaigut l'honor, com a primer magistrat de la ciutat, de presidir els Jocs Florals, i a Barcelona. Doncs bé, la presencia espiritual i fidel dels catalans escampats pel mon i dels que sofreixen a Catalunya, fa que avui, en aquest reco tradicional de Westminster, sota l'ombra de l'Abadia i del Parlament, a cent passes de l'estatua de Ricard Cor de Lleo que trobava gairebé en catalanesc, senti una emocio catalana, m'atreviria a dir encara més profunda i afinada de la sentida quan celebràvem els Jocs a la mateixa capital de Catalunya.

No estranyeu que les meves paraules prenguin aquest accent, que hi vibri la nota incontenible de la catalanitat essencial. Si en aquesta hora i en aquest lloc ho fessim d'altre manera, si voliem tractar purament de temes historics o literaris, el dring de les paraules sonaria a fals i no respondria a l'intim sentir. Per la nostra fé, que la nostra condicio fa més exigent, volguessim o no, avui tots els nostres actes prenen una intencio trascendent. Darrera de la correccio formal, hi ha sempre la realitat, la ferida i el clam de Catalunya. No podriem deixar de respondre-hi. No per deformacio o estretor nacionalista, menys encara per passio sectària. No som obcecats ni fanàtics. Pero servim un manament que ve dels estrats més profunds de la nostra propia substancia catalana, un complex d'ideals i d'anheis que es a l'ensems per a nosaltres rao, suport i estimul. Sabem com hi ha biologicament un nombre d'apetències primàries, pregones, que tendeixen a assegurar la conservacio de l'individu i la de l'espècie. Aixi mateix, a mig cami d'un i altre, sentim la presència i accio d'elements profunds, instintius que treballen igualment per a mantenir la nostra manera d'ésser com a fills del poble a que pertanyem. I si entre aquelles forçes obscures, hi ha el sentiment indefinible, pero constant i viu, de l'angoixa, que és com una defensa latent contra la idea de la mort que vetlla en el darrer plà de la mateixa vida, semblantment, en la nostra condicio de catalans ens ansieja també l'angoixa que ens empeny a afirmar, a despit de dissorts i contra el mateix fat, la persistència viva de Catalunya. Sentim instintivament el que ens hi và, que es questio d'ésser o no ésser, que qualsevol fallida, descuit o descoratjament podria fer-nos-ho perdre tot. I ens hi llençem de cor; usant la dita popular diriem que ens hi fem amb les dents. Aixi es com tots els nostres actes prenen significacio catalana. Com fonamentalment la tenen els Jocs Florals que celebrem.

Si tanta força té en nosaltres que enmotlla i inspira la propia vida caldrà que ens preguntem el que realment es allo que ens fa ésser i sentir-nos catalans. Formen l'estrat i cinyell nacional un complexe dens i barrejat de factors étnics i socials; és la sang i és el costum, és l'herencia i és la convivència, és el fat i és la voluntat, és la historia comuna i el futur de tots. Hi ha elements predeterminats, n'hi han d'atzarosos, d'altres que depenen del propi voler, en quan el lliure albir sigui realment lliure. Acceptem tots aquests elements. No en rebutgem ni n'exoliim cap. Pero tampoc acceptariem que cap d'ells volgués dominar, esborrar, excluir els altres. Som catalans per la sang. Quina és aquesta sang catalana que corre viva i ardent per les nostres venes ? No és una sang pura, esterilitzada, que cal preservar de contaminacio. Avui no hi ha cap raça ni poble la sang de la qual no sigui barrejada; confluència, dosatge i equilibri de multiples i diverses fonts. No es certament — no voldriem que ho fos — una sang de poble esculli t, de la que fa sentir l'afany de voler dominar als altres. Es una sang que en un llarg procés antropologic ve de molt lluny, qui sab de quins remots i foscos orígens, que ve quallant-se al llarg d'innumeres generacions, que s'ha anat barrejant, colorint, formant. Es una sang humana, semblant a la de tants altres homes. Pero es la nostra. Es la que hem rebut dels nostres pares ; la que donàrem als nostres fills. Es una sang genérica d'home, pero es una sang catalana.

Som catalans per la llengua. Ho som per l'historia. Ho som pel custum. Ho som per tots els elements ètnics i socials que han anat plasmant i enmotllant la nostra anima. El passat. Quelcom que en nèixer ja portem amb nosaltres, obra de segles i deixa ancestral. Continuitat d'aquella estructura o mitjà biologic i pregonesa somàtica, on hi ha — qui sab on, i com — l'empremta característica de l'esperit, l'instint, la mentalitat. I, encara, es també aquell ambit familiar que trobàrem, en el qual creixem i espiritualment ens fèiem; i aquells amics amb els quals sentiem compartir les mateixes idees i emocions; i els llibres escrits anys i anys enrera, i que semblen esperar-nos per a que ens hi poguem reconeixer tant semblants als homes que en altres épiques els pensaven; i la llei secular que es com el posit tradicional del sentit de justicia d'un poble; i les pedres venerables que en la seva sobria arquitectura tenen una bellesa que ens entra tan endins i que sentim tan nostra; i aquelles velles i santes imatges de fusta colorida que recullen la devocio i la pietat de les ànimes que s'arreuleixen en la falda benigna de les esperances del més enllà; i les cançons que ens sembla que ja les sabiem de cor quan la mare ens les cantava; i tot aquell complexe de pensaments i valors universals, la massa tova de la nostra argila humana, que en l'hora de néixer un bon geni devia modelar deixant-hi l'encuny que des de la neixença ens destina a ésser i sentir-nos catalans.

El passat. Pero que fora el passat si fos tot sol ? I si fos mort ? Ben poc representaria si es circumscrigués al testimoni mut dels documents oblidats, a la pols que esgrogueix les velles glories dels arxius, a la pàtina penombrosa dels antics retaules, al record elegiac de les nobles ruines. Pero a més del passat, hi ha — real, resolt, afirmatiu — el present.

El present que es sobretot voluntat. No voluntat cega, predestinada, a imposar pels il.luminats o pols fanatics; sino voluntat lliure, respectuosa, democràtica. Rics de tot el passat, amb els solids fonaments que d'ell en rebèrem, avui, en el present ens sabem nacionalment catalans perquè tenim la voluntat actual d'ésser-ho. El dret que se'n deriva es evident : dels altres factors poden donar-se'n interpretacions diverses; de la voluntat, no. Es una afirmacio categorica, decisiva : volem ésser catalans. Pel passat en som; es la nostra herència, el nostre tresor, el nostre orgull, la nostra alegria. Pero tenim, a més, la voluntat d'ésser-ho : el la forma real, col.lectiva, política, la que sobretot compta en relacio envers els altres. Sentir-nos catalans es un fet particularment nostre; volguer ésser-ho té un sentit i repercussions més amplis. Fou el voler tenaç el que portà el progressiu reconeixement dels nostres drets. Sense que ens descoratgi l'infortuni passatger tornem a afirmar-lo avui des d'aci, amb la certesa del seu acompliment. D'ell en reberém real justificacio i major força en les hores de prova a venir de la reconquesta democratica. La voluntat d'ésser catalans, serà la que quan regni en el mon la vertadera pau entre els homes i els pobles ens assegurarà el dret ésser-ho.

La voluntat té encara la virtut de no tendir a confinar-se en una forma estreta i tancada. No es pretexte d'isolament. Es resolucio que es projecta cap enfora i endevant. Si fessin arrancar les arrels del sentiment nacional només dels estrats profunds de la sang i el passat, podria potser prendre una tendència esquerpa a recloure's. Es cert que apregonant ànima i vida endins, en trobar les fonts del que som com a poble, hi trobem també els elements comuns de l'home i l'espècie; que igualment per aquest camí es passa naturalment del que es nacional al que és universal. Pero encara l'orientacio es més neta i la tendència més clara quan el que està en joc és la voluntat. Tan irradiant es aquesta força que a ella es deuen principalment els terribles estralls que provenen de les deformacions agressives del nacionalisme absorbent i dominador. No és aquesta la forma de voluntat que ens abelleix, ni la que escau de recordar en una galana festa de poesia. La que nosaltres afirmém es voluntat oberta de comprensio, respecte i amistat; d'entesa humana i fraterna. Voluntat de sentir-nos a l'ensems catalans i ciutadans del mon.

Els camins del mon — camins materials i espirituals — no ens son estranys als catalans. No ens abasarda el fressar rutes inconegudes de terra i mar, ni obrir nous horitzons a l'ànima. Ara son molts els catalans que han tingut que acaliuar les noves llars sota cels diversos; i està bé de dir, per a coneixement i reconfort dels catalans que permaneixen a la pàtria, la dignitat que sempre han mantingut els que en son fora. Si amb ells portaven arreu l'enyor, també hi duien les nostres millors qualitats, aquella empenta individual esperançadora i creadora. L'anima catalana s'haurà enriquit de la llum de tants bells celatges, i més encara de la inspiracio de tants nous estels a sommiar. Fidels a aquesta forçosa exigència, pero també desig voluntari d'universalitat, enguany celebrem els Jocs Florals a Anglaterra. De temps que Londres va éssent una cruilla densa i trepidant on regoifen les corrents del mon. Fa poc que d'açi mateix — tant aprop som de l'alta torre que deixa caure les batallades del Big Ben — volava a través de les ones etéries la crida que pren un resso més universal : la de la llibertat. I es perquè l'aire vibra encara remoros d'ecos de lliure dignitat humana que ens ha plagut que sigui des d'Anglaterra que resoni aquesta veu catalana.

Afegeix major significacio a la festa — oberta en esperit a tots — la data en que hem volgut celebrar-la. L'Onze de Setembre. I ho fem a Anglaterra. Aturem-nos a reflexionar en el que aixo significa. Commemorem avui l'aniversari de la caiguda de Barcelona. Victima d'un primer abandonament i desengany, Catalunya queia lluitant amb desesperat heroisme, pero tota sola. I avui podem dirho, aci a Londres, sense que amargui les nostres paraules cap gota de fel ni les enteli una lleu ombra de rencor. Resta aleshores per un temps a la consciencia anglesa, com a rastre de la injusticia, el record del que s'anomenà « el cas dels catalans ». Dels patriotes catalans que en caure amb el dolor de creure que el seu sacrifici fora endabades, varen apel.lar patèticament a la posteritat. L'esdevenidor els escoltà. El sacrifici no havia estat inutil. El futur els féu justicia. Vingueren altres segles, noves idees, i el redreç : economic, cultural, politic. Avui tornem a trobar-nos també momentàniament caiguts. Pero no ens cal adreçar-nos a la posteritat. Ja està feta la proba d'una patria que no mor, i que sempre reneix per a sentir-se cada cop més segura i ambiciosa. No llençem apel.lacions al futur remot; tenim una tasca més inmediata, més urgent, més apremiant a complir. No l'esperança dels segles que vindran, sino la feina de les hores actuals. L'estrenua tasca de l'avui exigent; del demà aspre i dur. Apliquem-hi la nostra voluntat d'ésser, de persistir, de millorar. Aquesta voluntat catalana que el nostre poble ha mostrat inequivocament sempre que ha pogut manifestar-la. Tant en les conteses democràtiques com en les manifestacions de l'esperit. I amb le concurs i l'aplegament de tots. La festa d'avui n'és una mostra més; malgrat el nostre bon desig no hauriem pogut celebrar-la sense l'ajut, que agraim, en treball i aportacions, dels catalans d'America i d'Europa. Prova també de que tots escoltem per igual el clam de la pàtria. Que hi fà que de vegades dissentim en les questions accesories, que no ens acabem d'entendre, que fins i tot ens entretenim en barallar-nos — no fora hora, pero, d'acabar-ho d'un cop ? —; que entre nosaltres hi hagin aquelles petites diferències que donen sempre les ideos i els fets en prendre en les diverses animes, com la llum en refrectar-se en el cristall es trenca en els colors de l'iris. Pero la llum es una, com ho es el nostre ideal. Tots ens sentim uns en la fidelitat a Catalunya. Tots ens retrobem en el mateix amor i el mateix deure. Com s'han retrobat en l'alta esfera de la poesia i del pensament aquells que volgueren ofrenar sobretot el tribut del seu art a la major gloria de la nostra llengua. Aquest sentit profund de la bella festa d'amable gentilesa dels Jocs Florals sigui per tots nosaltres lliço i manament.

Que els Jocs Florals, des de fa més d'un segle, han estat sempre festes d'homenatge a la llengua catalana. L'amor que li tenim es tant, que ni aventatges d'extensio ni promeses d'universalitat no ens farien renunciar-hi. Donem-li valor universal pel contingut i per l'estil. Pero es en català que volem dir les belles imatges i nobles idees. No podriem fer altrament. Es el nostre accent. L'inflexio propia amb la que parlen els sentiments més intims. L'acord que trenca l'emocio en plor o rialla. La llengua és la companya fidel de la nostra anima; la que en la canviant dispersio de tants camins dona unitat a la nostra vida. Arpa a poisar i vas a esculpir. Si es una cadena, és une cadena de roses. En sentim amor i en sentim orgull.

I més encara perquè, no molt parlada i poc coneguda, ens sembla més nostra. Li escau la dolça modestia d'una germana petita, pero mai acceptariem per ella tractes condescendents de parenta pobre. Que en la llengua atresorem el que de millor hi ha en cadascu de nosaltres. En el seu miracle viu confluèixen i s'harmonitzen els elements formadors de la consciència catalana : la sang, la historia, el costum. La certesa del futur. El passat. I la voluntat actual. Res tant persistent com la llengua; llevor i fruit de voluntat perdurable. Força obscura, instintiva, tenaç, la llengua representa la constant nacional que persisteix més enllà d'atzars adversos i destins cruels. Es terra i esperit, llar i cullita, somni i bandera. Bé mereix que la servim amb amor, si com a catalans li devem la rao d'ésser i la voluntat de perdurar.

El discurs de Carles Pi i Sunyer, seguit amb gran atenció per tots els assistents, fou coronat amb xardorosos aplaudiments.

A continuació es dóna lectura als tres premi ordinaris i s'obren les pliques corresponents als diversos premis. Nodrits aplaudiments saluden la proclamació dels premiats.

A remarcar el nombre de treballs vinguts de Catalunya mateix, alguns dels quals han merescut diverses premis i accèssits. Amb tot, el nombre i la vàlua dels treballs rebuts de l'interior, decidí al Consistori a instituir un Premi Extraordinari de Poesia i a més aplicà l'ofert pel Dr. Josep Trueta a un Premi Extraordinari de Prosa. El públic acullí aquesta decisió del Consistori amb una càlida ovació. Així es féu palés un homenatge ben sincer als escriptors que a Catalunya mateix, i a desgrat de totes les persecucions de què és objecte la nostra llengua, romanen fidels al servei de la cultura catalana. Aquesta ovació augmentà, encara, quan la Senyora Pilar Senent de Perera llegí les poesies premiades, obra de dues conegudes poeteses catalanes. Fou un instant de gran emoció, sobretot tenint en compte que, pel fet d'ésser radiat, aquelles poesies serien escoltades a la nostra terra.

DISCURS DEL MANTENEDOR Rvd. C.H. CHAYTOR

El discurs en nom dels Mantenedors estigué encarregat al Reverend C. H. Chaytor. El pronuncià en anglés i fou una disertació, àgil i erudita, en la qual palesà brillantment la seva qualitat d'historiador especialitzat en les èpoques de plenitud de Catalunya (la seva obra cabdal és una « Història de la Corona d'Aragó »). La glosa de les gestes catalanes en temps dels Reis de la Casa Comptal de Barcelona, li donà motiu per a fer també una rescenció histórica de la cultura catalana particularment en l'aspecte literari. Estudià el fenómen de la Renaixença, fins arribar a l'época contemporània, revelant-se un expert coneixedor de la nostra literatura. Digué que havía éstat un plaer per ell el llegir totes les composicions enviades als Jocs. I es per haver pogut valorar el nombre i la qualitat de les composicions presentades que creia en el vigorós esplet de la literatura catalana, a la aqual així com a Catalunya saludava cordialment i desitjava el bon pervindre que mereixía.

El parlament del Reverend C. H. Chaytor seguit amb gran atenció pel pùblic và ésser coronat per llargs aplaudiments.

A continuació el President de la Comissió Organitzadora Sentor Francesc A. Gali Fabra llegí el seu discurs de remerciament i clausura de l'acte. El senyor F. Galí Fabra s'expressà en els termes següents :

Discurs de clausura del President de la Comissio Organitzadora Sr. Francesc d'A. Gali i Fabra

El maig del 1363 es celebrà, per primera vegada, a Barcelona, la festa dels Jocs Florals. La veneracio i l'aventura en foren l'origen ; la seva destinacio, la immortalitat. Es la festa de l'amor ; de la joia del viure ; de la confiança en la vida i els seus destins ; la festa de la veneracio a la bellesa ; tot, diluit en una atmosfera de fecunda espectacio. L'espectacio del viure en presència d'un secret que jamai us serà revelat, el secret que és el màgic poder del verb del Poeta, d'una força que, si bé no podem explicar-ne la qualitat, en sabem la il.limitacio. El verb que en la bàscula de l'eternitat, pot pesar els amors, la vida i els seus destins, els horitzons insubornables dels homes i les coses, el lluc vidrios de la mort i els resplendors de les resurreccions. Es una festa lleument emmascarada d'obstinacio académica, pero generosament voraviuada de pures voluptuositats de la intel.ligencia, d'incendis del cor, d'agilitats dels sentits i d'esclats de l'audàcia. L'immediat d'aquesta festa, el seu espectacle, admet, a ben segur, la confusio amb un simulacre de la vanagloria; el seu mediat, pero, té la sentor de l'aire incorruptible del que es destinat a la immortalitat. Disortadament, per una desatencio del Desti, o per la revenja de les coses tractades amb menyspreu, la festa es perdé en el cor de la nit de l'oblit. L'època inicia d'aquests festivals poètics fou definitivament closa a la segona meitat del segle XV. La conjuracio de la indiferencia i la descurança d'unes generacions, i, més tard, l'odi i la gelosia d'una politica invasora, donaren a l'oblit una densitat de quatre centuries. Per aquelles generacions els mots que tenim clavats als ulls i als llavis, i que escruten el perdurable, esdevingueren inservibles. S'obstinaren en creure que la seva missio, era apairar-se de tots els Jocs Florals foren, per elles, una autèntica inexistència. No havent pres cap precaucio contra la lluita agressiva de l'oblit, no es sentiren prou forts per a vèncer el Desti i crear un pervindre. Donaren la festa per morta ; se'n feu una llegenda.

A mitjans del segle passat es reinstauraren els Jocs. Fou una adaptacio no del tot reixida. Com que és mes planer condemnar el visible que enaltir l'invisible ; vilipendiar l'apariéncia que acullir una secreta reivindicacio ; i més facil creure en una determinacio del Desti que palpar l'aire lleuger del perdurable, és minimitzà la categoria del festival. Sigué, i tot, combatut ; pero la seva autèntica gloria l'obliga a no cedir. En poder de tots els elements per bastir un pervindre d'immortalitat, suportà amb dignitat l'afront.

Avui s'escau ésser un dels dies per a oferir-li en desagravi, car avui celebrem uns Jocs Florals que son més que uns Jocs revestits d'afliccions callades de l'exili i adornats de creus de plom de l'enyorament, son els Jocs Florals de les dues Catalunyes — la que sofreix la tirania, i la que, desbandada, acampa arreu de la terra — celebrant-se de cara al mon, en aquesta nacio hospitalaria, al bell mig del cor del seu cor : Londres.

En nom del president de la Generalitat de Catalunya, a qui tinc l'honor de representar en aquests Jocs Florals, de la Reina de la festa i de la seva Cort d'amor, dels autors premiats, del Cos de Mantenedors i de la Comissio Organitzadora, em plau remerciar-vos cordialment — molt particularment als germans no catalans — per la valuosa cooperacio que significa la vostra presència en aquest acte.

Es clou la festa.

Visca Catalunya !

EL SOPAR DELS JOCS

El mateix vespre es celebrà el sopar tradicional dels Jocs. Hi assistiren un centenar de començals entre els quals hi havien bon nombre de personalitats angleses, una nodrida representació de la colònia espanyola emigrada i una delegació basca. El sopar fou presidit per la Reina de la Festa. El Lord Mayor de Westminster i la seva esposa també hi assistiren. Després de transcorre la vetllada enmig de gran animació, en breus paraules clogué l'acte l'Alcade de Westminster, al qual contestà la Reina de la Festa remerciant als que havien contribuit al major éxit dels Jocs i acabant amb un « Visca Catalunya » contestat amb entusiasme pels assistents. El sopar fou un digne complement de la festa de la tarda.

UNA FESTA INTIMA ORGANITZADA PEL P.E.N. ANGLÈS

Amb motiu de la celebració dels Jocs Florals, i per iniciativa del PEN anglès s'organitzà una festa dedicada als literats catalans. Va donar-la la poetesa Mrs. Cummings i l'acompanyaren a rebre els invitats la seva filla i el Secretari General del PEN, Mr. Hermon Ould. En la seva intimitat la festa resultà plenament reixida i clogué agradosament el programa dels diversos actes celebrats en ocasió dels Jocs Florals.

Un cop el President de la Comissió Organitzadora, senyor F. Gali Fabra, donà per closa la festa, el President del Consistori senyor Carles Pi Sunyer passà a acompanyar a la Reina de la Festa, la qual es retirà solemnialment seguida de la seva Cort d'Amor, Cos de Mantenedors i Comissió Organitzadora, mentre ressonaven en el saló d'actes les notes del « Cant de la Senyera » que els assistents escoltaren a peu dret.

LA B.B.C. VA RADIAR LA FESTA

— Si els Jocs Florals d'enguany han tingut gran interés pel nombre de composicions rebudes de Catalunya, la relació amb l'interior ha quedat encara reforçada pel fet en que des d'allà ès va poder escoltar la festa. Valorant la importància de l'acte la B. B. C. hi portà un dels seus equips móbils de gravació, que registrà éls moments més interessants ; a base de les gravacions preses, la mateixa nit radià una emissió de mitja hora en llengua catalana, la qual permeté als catalans de l'interior de fer-se perfecte càrrec de tots els detalls de l'acte i de l'ambient de fervor i entussiasme amb què s'havia celebrat. Les condicions de la recepció de l'emissió foren bones i podé ésser clarament oida des de Catalunya així com pels catalans residents a França i altres paisos.

« Som fills d'aquells catalans del segle XVè, sense anar més enrera, que escrivien en un document de l'antiga Generalitat una frase que si porta en la seva sintaxi llatinitzant la influència del Renaixement clàssic, en el seu contingut expressa l'invariable caient de l'ànima catalana. Es aquella frase que diu : « Catalunya sens llibertat viure no pot. »

(Del discurs Presidencial d'A. Rovira i Virgili en els Jocs Florals del 1946.)

Els Jocs Florals de la Llengua Catalana de 1947

s'han celebrat brillantment a Londres

Flor Natural

•

Sonets

per MERCE RODOREDA

Barcelonina, Mercès Rodoreda té un prestigi merescut en la novel.la catalana contemporània. Tres títols, «Crim» (1932), «Un dia de la vida d'un home (1934), «Aloma», premi Creixells 1937, constitueixen una aportació valuosa, altament original, a la nostra novel.lística.

Mercè Rodoreda s'ha consagrat, igualment, a un gènere tan difícil com és el del conte. L'any 1937 guanyà el Premi de Contes de la Institució de les Lletres Catalanes i, a l'exili, n'ha preparat un llibre.

A més té gairabé enllestida una novel.la, «Vi negre» — i un llibre de sonets. Detall curiós: Mercè Rodoreda no havia publicat mai cap poesia. Del llibre de sonets que està enllestint va escullir-ne uns quants que li han valgut la Flor Natural en els Jocs Florals de la Llengua Catalana d'enguany. Heus-los ací.

I

(Rosa)

Exhausta rosa pura, ardència setinada
d'innúmers pètals dats al matí candorós,
duus un perfum de nits feixugues d'estelada
entre llunes passives i vacil.lants verdors.

Fràgil al sol, de perles, de diamants cansada,
un vol d'ocell escampa la teva lluïssor,
oh, la breu innombrable en la tenebra nada,
tanta claror rotunda et corba de dolçor.

Sang de la tarda llences en giravolt de fulles,
adéu als cels nacrats, en expirar despulles
el teu esclat de porpra, el teu tresor de foc.

Fremeix un darrer pètal tenaç en son reialme,
només et resta el cor i l'implacable joc
de llunes i llevors dins l'hivern blanc de calma.

II

Arbres, fullatges tristos sota la nit immensa
i tu, lluna gebrada sobre els fruits i les flors,
vetlleu aquests camins d'un amor que comença,
infant malalt de somnis, infant malalt de plors.

Per quin desert de vents menaràs els teus passos
quan les càndides roses absents s'esfullaran?
Pels nostres ulls velats passaran ocells lassos,
el llac del nostre amor llurs ombres cobriran.

Màgics palaus de boira, extrems eixams d'estrelles
no deixaran morir aquestes flames velles,
i l'antic paradís brunzent d'abelles d'or

es dreçarà amb les dàlies i els mars d'espigues gerdes.
amb els purs diamants, secrets al fons del cor,
dels nostres besos joves sota les frondes verdes.

III

(Adam a Eva)

Seigueix-me dona meva, pell de rosa estremida,
oh tu que resplendeixes com el primer matí
i els lliris dintre l'aigua mires embadalida
lleu de tot el que encara resta de teu en mi.

Oblida l'angel, l'arbre, l'alta vela deserta
dels matins molls de llum, de les nits sense danys,
si el paradís ens llença, l'aspra terra es oferta
al vagareig dels nostres entremesclats afanys.

L'ala lluent del foc m'ha lliurat ta nuesa,
oh tu la inesperada, — de quina absència empesa
cap a mi pel serpent rel del nostre destret?

Ara, incerta i feble, la mort et fa més meva,
la mort que acoloreix com un astre secret
la soma correntia dels nostres dies, Eva!

IV

(Ocell)

Sobre una branca baixa, silenciós reposes;
amb les ales esteses has planejat suau,
abans que el teu reialme es desfés de les roses
i en els teus ulls morissin espurnes de cel blau.

T'embriaga el silenci, t'inquieten les ombres,
gires el bec esquiu vers l'orient desert,
mai no sabràs per què amb el teu vol aombres
una llenca de terra i una mica de verd.

Ara t'esglaia el vol d'una fulla despresa,
el crit desesperat d'un llunyà ocell de presa
i la nit infinita que plana damunt teu.

Et fascina una estrella dintre l'aigua somorta
i les llances dels joncs, sota la claror lleu
d'aquesta flor d'argent que la tenebra porta.

V

Embadalit estol d'ombres acollidores,
la nit final comença dintre un gran llac d'estels,
reialme pur, espai tot batejant d'aurores,
tres claus d'or crucifiquen la volta dels teus cels.

La terra d'on sóc filla és lluny i sembla morta:
una flor ran de marge, una petja al sorral
i, sobre el blau de l'aigua, un bleix d'oreig que porta,
floc de perles desfetes, la boira matinal.

Vora la mar i un arbre el meu cor fosc reposa,
una rosa de verms com neu ardent es posa
damunt la trista platja deserta del meu cos.

Tot és oblit de tot. Res no cal que defensi
el lleu sospir que sóc en el glaçat repòs
d'aquesta paorosa congesta de silenci.

EL PRESIDENT DEL CONSISTORI Sr. CARLES PI I SUNYER LLEGINT EL SEU DISCURS. A LA SEVA ESQUERRA L'ALCALDE DE WESMINSTER, HONORABLE GREVILLE HOWARD, I LA COMISSIO ORGANITZADORA. A LA SEVA DRETA LA TAULA DEL CONSISTORI EN LA QUE ES VEUEN ELS MANTENEDORS Rev. C. H. CHAYTOR, PROFESSOR J. B. TREND, I PROFESSOR I. G. LLUBERA.

Els Jocs Florals de la Llengua Catalana, d'enguany, han revestit una gran brillantesa. Seguint la costum establerta des de que, per la persecució de que ès objecte la nostra cultura, cap manifestació catalana por tenir lloc a la nostra terra, enguany els Jocs Florals s'han celebrat en un país on hi resideix un nucli important de catalans. Val a dir que, a l'igual que els catalans residents en les diverses repúbliques americanes on s'han celebrat els Jocs i, l'any passat, els de França els nostres compatriotes residents a la Gran Bretanya han treballat amb gran entusiasme en l'organització d'aquesta gran festa de la poesia catalana. Els seus esforços s'han vist coronats amb l'èxit més falaguer i cal proclamar que la Gaia Festa, celebrada el dia 11 de setembre d'enguany a la ciutat de Westminster, Londres, ha revestit la seva tradicional brillantesa.

Els Jocs Florals havien desvetllat un gran entusiasme no solament entre tots els catalans residents a la Gran Bretanya, ans bé en amplis sectors de la colònia espanyola i basca i de la intel.lectualitat anglesa. Això féu que a l'hora de començar la Festa la Sala d'Actes del Memorial Hall, Church House, plena de gom à gom, presentés un magnífic aspecte.

La decoració de l'escenari anà a càrrec del pintor català M. Armengol; hi destacaven dues alegories de la lírica catalana i al contre les barres de Catalunya en relleu i colors ocres i vermells rebaixats. Devant de la bandera hi ha el tron de la Reina de la Festa i els sitials de les Dames d'Honor.

LA FESTA

Comença la festa amb l'entrada del Consistori, presidit pel senyor Carles Py Sunyer, al que segueixen els Mantenedors senyors Rev. C. H. Chaytor, professor, I. G. Llubera, professor, J. B. Trend, Joan Mascaró i Joan Gili, secretari del Consistori. Inmediatement després entra la Comissió Organitzadora, presidida per senyor F. de A. Galí i Fabra, al que segueixen els senyors Ramon Perera, F. A. Vinyals, M. Armengol, Josep Pi Sunyer, Elisabeth Warington Smyth, Pere Voltó, Salvador Mitjà, Pilar Senent de Perera, L. Pavitt, Alfons Mauri i Arcadi Sala Planell.

En representació de l'autoritat local presideix la festa el Lord Mayor o Alcade de Westminster, l'Honorable Greville Howard, acompanyat de la seva esposa l'Alcaldesa. Acte seguit en mig del silenci sonen les notes dels Himnes Nacionals, el «God Save the King» i «Els Segadors».

El President de la Comissió Organitzadora, senyor F. A. Galí Fabra, que ostenta la representació del President de la Generalitat de Catalunya Honorable Sr. Josep Irla, declara oberta la festa amb les paraules de ritual, i després cedeix la paraula a l'Alcade de Westminster, el qual en resum digue el seguent:

L'Honorable Greville Howard comença agraïnt la invitació que li ha estat feta de presidir els Jocs Florals i en efusives paraules felicita els catalans per mantenir, malgrat un fat advers, la seva cultura amb un gran esperit de dignitat.

Glosa tot seguit la història dels Jocs Florals des de la seva instauració en l'Edat Mitjana i es congratula que enguany tinguin lloc a la Gran Bretanya.

L'Honorable Greville Howard parla dels llaços d'amistat que uneixen Catalunya i la Gran Bretanya i en veu una prova en el fet que s'hagi elegit per ésser reina de la Festa a una dama anglesa, la senyora Elisabeth Macpherson de Gili.

L'Alcade de Westminster fa un càlid elogi de la cultura catalana i es refereix al fet que els Jocs Florals s'hagin de celebrar a l'exili, Els que uns perden amb la gent que es veu obligada a anar-se'n del seu país — afirma — altres ho guanyen amb la seva presència.

I tot seguit, enmig una gran ovació, declara oberts els Jocs Florals de la Llengua Catalana de l'any 1947.

A continuació el Secretari del Cos de Mantenedors, senyor Joan Gili, llegeix la seva memòria. Comença manifestant qué el Consistori es considera molt satisfet del nombre de composicions rebudes, que és exactament de dues centes seixanta nou. Diu el senyor Gili que aquest nombre crescut ha fet àrdua la tasca del Jurat, però que aquesta tasca ha estat portada a terme amb joia i amb tota consciència. El senyor Gili afegeix que el Cos de Mantenedors ha tingut el privilegi de comptar amb tres il.lustres hispanistes: el Reverend Dr. H. J. Chaytor i els professors J. B. Tend i I. G. Llubera, als quals remercia en nom dels catalans components del Cos de Mantenedors.

Senyala el senyor Joan Gili que s'han rebut composicions dels catalans escampats arreu del món. I, posa, sobretot, de relleu que se n'han rebut moltes i valuoses de Catalunya mateix.

I finalment la memòria del Secretari analitza les raons que l'han impulsat a donar el seu veredicte.

Acabada la lectura de la seva memòria, el senyor Gili dóna lectura les poesies premiades començant per la Flor Natural, de la qual n'és guanyadora l'escriptora Mercè Rodoreda pel seu recull de Sonets.

En absència de Mercè Rodoreda, que no pogué desplaçar-se a Londres, l'esculptor català Joan Rebull, enmig de grans aplaudiments, recull el premi de mans del President del Consistori.

Passa a la tercera plana

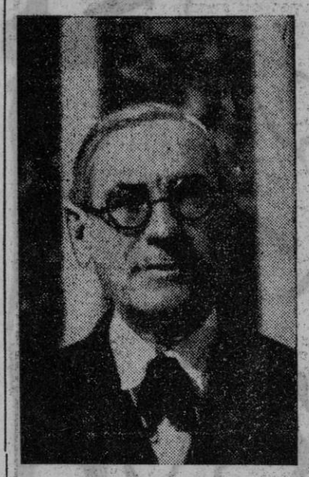

Englantina d'Or

•

Oda a la Llengua Catalana

per A. ROVIRA I VIRGILI

Fina l'imperi d'Occident, i estesa
resta la llengua ressonant del Laci
dins les contrades de l'Europa antiga
filles de Roma.

Bàrbars que assalten el Migdia a colles,
tallen amb glavis la unitat romana,
i dels dominis trossejats sorgeixen
múltiples regnes.

Llances en fila van marcant fronteres
mentres que dintre dels Estats convulsos
forces pregones del terrer i la raça
pobles encunyen.

Car la gran llengua imperial desfeta,
per joves llengues del seu si nascudes,
i cadascuna serà el crit de vida
d'una nissaga.

Entre les ones i les altes serres
— Pirineus aspres i Mediterrani —
puja segura una sonora parla
clara i ardida.

Junt amb la parla s'ataiçona un poble
que un vinent dia ha de ser Catalunya.
Lluiten tothora contra gent moresca
comtes intrèpids.

Quan es consagra la seu urgellesa,
l'acta llatina, on els mots tremolen,
mostra poruga, sota noms de viles,
veus catalanes,

Festa llunyana, d'onze segles vella,
fe de naixença de la nostra parla,
que ja saluden amb un cant litúrgic
llavis i bronzes.

Ella, la llengua que amb les hosts avança,
l'àrea traça de la terra lliure,
terra aglevada per la sang dels homes
i el verb ingràvid.

Si quatre flames que en l'escut d'or brillen,
símbol es tornen de la jove pàtria,
és el llenguatge la unitat suprema,
clau de la volta.

Grans segles auris que fan Catalunya
dominadora de la mar més blava,
veuen ben juntes relluir de glòria
flames i llengua.

Llengua breu, rica de colors i ritmes,
dolça i flairosa i, quan li escau ferrenya,
seu en l'alt rengle, com les altres prócers
llengues germanes.

L'hora arribada de la posta trista,
mentres al clot àrid de la decadència
jeu Catalunya, per la llengua es salva
l'ànima nostra.

L'época obaga cobrirà de cendra
l'or i el prestigi de la llengua digna
que homes de lletres, sants i reis i savis
feren il.lustre.

Tota enlletgida per parracs i esquinços,
befes suporta dels estranys i els propis,
pobra serventa dins la seva casa,
ella, mestressa!

Si l'abandonen escriptors, juristes,
nobles decrèpits i plebeus amb títols,
sempre li queda per conhort el poble,
flor de la raça.

Magre collita, la d'aquells temps foscos.
L'esma perduda, res de gran no infanten
l'art ni les lletres. Nació cal ésser
per tenir genis.

Sense la parla, ben poc val la historia.
Sense la parla, no hi ha llar encesa.
Sense la parla, la riquesa fàtua
cau envilida.

En venir l'alba de la renaixença,
sona la llengua com clari simbòlic
i diu Europa, que ha escoltat la crida:
«Es Catalunya!»

Fèrtil miracle de la saba nova,
la poesia refloreix. Hosanna!
Totes les forces segles ha adormides,
ara es desperten

Cobra la llengua l'esplendor passada
i és sobirana dins de l'àmbit propi.
Per la seva obra, ve la reconquesta
d'una cultura.

Folles corrues de ponent, adverses,
proven d'abatre la Ressuscitada.
Dagues i espases no podran ferir-la;
llurs fulles s'osquen.

Ni en el silenci pot morir, que dintre
l'ànima en vetlla hi ha un refugi màgic.
Closos els llavis, l'intern cant ressona
ple d'esperança.

Si Morta-Viva li digué el poeta,
viva i serena la veiem somriure,
Anys només duren els magnats i els règims
Ella perdura.

Trenca les ratlles que han marcat províncies
i de les terres que amb amor la parlen
fa Catalunya la Major i li dóna
vida per sempre.

Gent catalana: que la parla teva
llui i s'arbori com perenne flama.
Per aquest signe vencerás i un dia
tu seràs lliure.

EL VEREDICTE

LA FLOR NATURAL, dotada amb vint-i-cinc lliures esterlines per la Comunitat Catalana de Mèxic: «Sonets» de Mercè Rodoreda.

PRIMER ACCÉSIT: «Ariela» d'Agustí Bartra.

SEGON ACCÉSIT: «Tríptic del seny serè» d'Albert Junyent.

L'ENGLANTINA D'OR: dotada amb vint-i-cinc lliures esterlines per la Comunitat Catalana de Colombia: «Oda a la Llengua Catalana» d'Antoni Rovira i Virgili.

PRIMER ACCÉSIT: «Sota l'ombra morta» de E. S. i S.

SEGON ACCÉSIT: «I vindrà un dia» d'Ambrosi Carrion.

LA VIOLA D'OR I D'ARGENT, dotada amb vint-i-cinc lliures esterlines per l'Agrupació Patriòtica Catalana de Xile: «Cant de Raquel» de Josep Carner.

PRIMER ACCÉSIT: «La Samaritana» de Salvador Perarnau.

SEGON ACCÉSIT: «La decepció al peu de la creu» de J. G. N.

COPA ARTISTICA, dotada amb vint-i-cinc lliures esterlines per l'Orfeó Català de Méxic: «La Mascara», de Xavier Benguerel.

PREMI FASTENRATH, dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines per Mr. A. D. Kemp: «El darrer dels Tubaus», Jaume Roig.

PREMI IGNASI IGLESIAS, dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines per Mr. H. Kerbiriou: No s'adjudica.

PREMI NARCIS OLLER, dotat amb vint lliures esterlines per Cultura Catalana de Paris: «L'home que volia patir» de Ferran Canyameres.

PREMI DEL P. E. N. ANGLÉS, dotat amb vint lliures esterlines: es divideix entre «Nou versions de l'anglés» de A. R. J., i Traduccio de «Lord Jim» de Josep Conrad, d'Enric Roig.

PREMI dels Catalans de la Republica Dominicana, dotat amb dotze lliures i mitja: «La balada del bressol» de Ventura Gassol.

PREMI dels Catalans del Brasil, dotat amb dotze lliures i mitja: «La saviesa del poble» de Rafael Tasis.

PREMI de les «Edicions Catalonia» de Méxic, dotat amb dotze lliures i mitja: «Patria» d'Antoni Cavalier.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja per un Camperol: No s'adjudica.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja pel Senyor F. Maspons i Camarasa: «La festa dels Sants Metges» d'Amador Garrell Alsina.

PREMI dotat amb deu lliures esterlines per «l'Editorial Albor» de Paris: «Veremes tristes» de Joan Sauret.

PREMI dotat amb deu lliures esterlines per la «Biblioteca Catalana» de Mèxic: «Quin dijous!» (Contes) de F. S.

PREMI consistent en un lot de llibres oferts per «l'Editorial Regassol» de Paris: «Indrets de França» de Roderic Fonseca.

PREMI PRESIDENT COMPANYS, dotat amb vint-i-cinc lliures esterlines per la Delegació dels Jocs Florals a Mèxic: No s'adjudica.

PREMI JOAN LLUHI, dotat amb cent lliures esterlines per Joseph i Geroni Bertran Cusiné i Joan Casanelles: «L'Estat Català», (Estudi de Dret Public) d'Antoni Rovira i Virgili.

PREMI VALENTI ALMIRALL, dotat amb vint lliures esterlines pel Casal de Catalunya de Buenos Aires: «Robespierre i Catalunya» d'Emili Vigo.

PREMI TORRES I BAGES, dotat amb vint lliures esterlines pel Senyor Josep M. Fontanals: «El llibre del sentit» de Josep Ferrater Mora.

PREMI PRAT DE LA RIBA, dotat amb vint lliures esterlines pel Centre Català de Santiago de Xile: «L'espai de l'exili» de Josep Solanes.

PREMI FRANCESC MACIA, dotat amb vint lliures esterlines pel Casal Català de Londres: «Germanismes reals i falsos germanismes en el lèxic català» de Joan Coromines.

PREMI de poesia instituit pel Consistori i dotat amb quinze lliures: es divideix entre «Dotze cançons» de E. L. i «Nova lletra al Cant dels Ocells» de M. dels D. V.

PREMI de prosa dotat pel Dr. Josep Trueta amb quinze lliures esterlines: es divideix entre «Uns clavells marcits» de M. C. i «Reflexes de llum» de M. D. O.

PREMI dels Catalans de Guatemala, dotat amb deu lliures esterlines: No s'adjudica.

PREMI dotat amb deu lliures esterlines pel Grup N. R. Catalunya de Santiago de Cuba: No s'adjudica.

PREMI dotat amb dotze lliures i mitja pel Senyor Josep Gelabert: «Els camins més viables per obtenir la llibertat de Catalunya» de Joseph Carner-Ribalta.

PREMI de la Delegació Basca a la Gran Bretanya, dotat amb deu lliures esterlines: «Guernica» de J. M. Prous i Vila.

PREMI del «Foment de la Sardana» de Perpinyà dotat amb deu lliures esterlines: No s'adjudica.

PREMI dotat amb catorze lliures esterlines pel Casal Català de Montevideo: «L'esperit de Catalunya» de Josep Trueta.

PREMI consistent en un lot de llibres a una poesia de tema britànic: «Per a una suite anglesa» de E. L.

PREMI consistent en un lot de llibres a una poesia valenciana: «Drecera» d'Angeli Castanyer i Fons.

PREMI de poesia del «Comité Llenguadoc-Catalunya» dotat amb cinc mil francs: «Acord callat» de Simona Gay.

PREMI de teatre del «Comité Llenguadoc-Catalunya», dotat amb deu mil francs: es divideix entre «L'avia» de Carles Grando i «Les fades del Rosselló» de Lucie Barthe.

Tots aquells noms d'autors indicats amb inicials, corresponen a escriptors residents a Catalunya.

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 17, rue de Texel PARIS (XIV°)
Administracio : 30, rue des 3-Journées PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de txeca postals nº 57.675 Montpellier

"Lluita per Catalunya, perquè per les demés coses hi ha molts homes que poden lluitar, pero per Catalunya sols podem lluitar els catalans." (Lluis Companys)

2ª EPOCA – Nº 76 – 15 d'octubre del 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — Director Emili VIGO — PREU : 5 francs

AVUI FA SET ANYS...

COMPANYS

"No podria viure sense llibertat"

Lluis Companys i la legalitat

Per Carles PI I SUNYER

En recordar avui la mort de Lluís Companys, quan tornen a encendre's les discussions entorn del tema de la legalitat, no estarà de més i pot ésser profitós el recordar també la posició que prengué Companys enfront d'aquest problema. Elegit President de la Generalitat de Catalunya, per un procediment tan democràtic com pugui ésser-ho el més estricte, era l'encarnació legítima de les nostres institucions polítiques, resultant perdurable de la tradició històrica, de la lluita per l'acompliment de la personalitat nacional i de la voluntat democràtica del nostre poble. Tot i ésser-ne el representant, no és que el President Companys tingués de la legalitat un concepte estret i ritualista. Era d'aquells que més que aferrar-se a les legalitats superades, li plaïa crear-ne de noves, si eren més útils a les exigències del moment i obrien portes més amples a la consecució de l'ideal. Hi ha com el reflexe d'una grandesa històrica en els fets que lliguen la vida de Companys als diversos avatars de la República, i que feren que, essent-ne un dels seus fundadors, es trobés de vegades en contrast i oposició amb un sentit legalista clos i poc imaginatiu ; amb el llast de la freda juridicitat, que en fer-se excessivament encarcarada, amb tot el que representa d'elevació moral i disciplina civil, no fou sempre, donades les dures realitats à vèncer, favorable a l'enfortiment i conservació de la República. En les seves relacions amb les institucions republicanees durant la nostra guerra, Companys va permanèixer fidel al mateix esperit ; en contra de la falsa versió que gratuïtament hom ha volgut fer prevaldre, les diferències que la Generalitat tingué amb el Govern de la República, no foren mai degudes a migrats regateigs de prerrogatives que destorbessin l'acció de guerra, sinó, al contrari, perquè reclamava el reconeixement de la significació i el valor de Catalunya per a acrèixer l'esforç de guerra, encara que això obligués a ajustar la legalitat existent a les noves formes que la realitat aconsellava. Ja a l'exili, d'acord amb el que ha estat la línea fonamental del pensament català dintre el camp de la República — de mantenir la unitat bàsica i l'esperit de companyonia de la causa democràtica — Companys treballà també per establir dintre el marc institucional les noves organitzacions republicanes que assegurant la continuitat de l'acció política conjunta poguéssin facilitar el recobrament. Si no s'hi arribà no fou pas per culpa seva ; la mateixa voluntat de concòrdia ens guia encara als que volem ésser lleials servidors d'aquest generós pensament.

Companys mantingué la mateixa actitud en les qüestions catalanes. Es fàcil avui fer fredament crítica rebaixadora ; caldria però no oblidar la tràgica i profunda commoció dels moments viscuts a contrecop de la revolta militar falangista contra la legalitat democràtica. Companys lluità com pogué, com dissortadament tinguèrem de fer-ho molts catalans ; però sempre amb la voluntat de defensar Catalunya. Aquest voler es feia més exigent en el seu esperit a mesura que la guerra s'acostava al seu desenllaç. I és aleshores quan comença l'etapa més fervorosa i abnegada de la seva vida ; posta rogenca i brillant que a despit de crítics i detractors farà que quedi a la nostra història com un dels herois de la causa catalana. Es responent a un instint patriòtic que en acabar la guerra Companys tingué un gest, q... allaçant-se amb el de la seva mort, llença una llum viva i arden... obre aquestes qüestions, un xic massa teòriques, de la legalitat. Aleshores en atravessar la ratlla fronterera, havent dissolt el Govern, encara a Catalunya, abans de sortir-ne, Companys recull i concentra la representació de la legitimitat institucional. En remarcar-ho així, no és que cap dels que l'acompanyàvem volguem esbiaixar ni defugir en el més mínim les nostres pròpies responsabilitats ; però si és convenient destacar el gest que pot ésser tan gràvid per al nostre futur. A l'exili, amb visió política àmplia i clara, preveient i impulsant les adaptacions de la legalitat que calguesssin, Companys enfocà des del primer moment l'actuació catalana dirigint-la al redreç total de Catalunya. Es la mateixa senyal guiadora del destí la ... culmina en la seva mort. Sense forçar les paraules, pel valor ... e pren, podem dir que mor per Catalunya; és en l'hora greu o ... traspàs quan més n'encarna la con... tat històrica, la persistència nacional i la voluntat democràtica. ... ant de bó que el seu sacrifici dongui fruits perdurables de patriotisme. La mort que segava la representació legítima a la qual l'elevà la voluntat ciutadana, obria l'alba a una nova legalitat que volem esperar que en un demà més sortós respongui més profundament encara al real voler de Catalunya.

Si deixem que volin els records d'ahir, és perquè voldríem que en aquesta hora angoixosa i àrdua, en la cruilla de tants esdevenidors incerts, els catalans comprenguessin com l'actitud i el gest de Companys, segellats amb el suprem sacrifici, asseguren i faciliten ... perdurabilitat institucional, valuós llegat ajustable à totes les av...nenteses propicies i adverses, a les circumstàncies favorables com als destins hostils, tan ... a la prompta reconquesta com per al dur recomençament. ... el seu exemple ens alliçoni ; salvem la fidelitat a la nostra fè amb el testimoni persistent de la voluntat nacional catalana que no es dóna ni es donarà mai. Es que ens malverseriem aquest tresor patriòtic, que no és d'uns homes ni d'uns grups, sinó de tots, per miratges d'il.lusió, per cortines de fum, per no... ? Es que esventaríem les cendres dels nostres morts, com s... la pols de camins ja trepitjats ? Quan tots sentim que hau... de tornar a combatre asprement per a la reconquesta d'una ... va legalitat catalana, qu... record que avui commemorem ens ... iuri de caure en l'engan... creure més en el concepte esquífit i restrictiu de la legalitat, que en la seva significació profunda i creadora. Però tampoc que per l'acció corrossiva del descoratjament ... lel partidisme o de la rancúnia no cometèssim el pecat de lesa ...tria de negar o menystenir les institucions catalanes. Aquest... institucions que un dia tornaran a acullir-se de nou al sopluig pairal de les pedres venerables de la nostra noble història. Aquestes institucions que encarnen la darrera manifestació de la voluntat nacional i democràtica del nostre poble ; i que encarnaran demà, sigui i pensi com pensi el patriota català que aleshores les representi, la voluntat catalana recobrada. Aquestes institucions per les que va lluitar Macià i mori Companys.

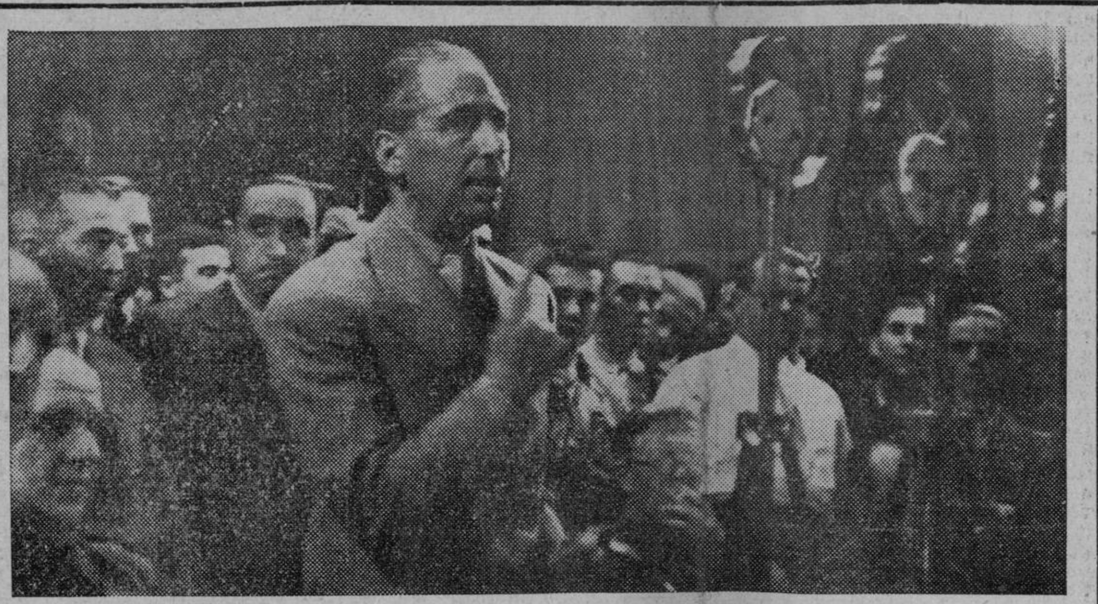

Si Companys visqués...

El nom i el record de Lluis Companys estant tan estretament lligats a la nostra publicació que no podem deixar d'evocar- los d'una manera emocionada. En totes les circumstàncies en les hores d'esperança en els instants de depressiô, sovint ens diem : « Si Companys visqués... » I voldriem endevinar quina hauria estat la seva reacciô, quina hauria estat el seu punt de vista.

Avui, en el sèptim aniversari de la seva mort gloriosa, evoquem novament l'alta figura de Lluis Companys. I l'evoquem en el seu triple aspecte d'home de Partit, de fundador de LA HUMANITAT, de President de Catalunya.

Fou amb Macià, amb la joventut nacionalista i republicana sorgida a la palestra en temps de la Dictadura primoriverista, que Lluis Companys fundà l'Esquerra Republicana de Catalunya. Tot flama, amarat de fè i d'entusiasme, Companys es consagrà abnegadament al servei del Partit i, amb l'inoblidable figura del Cavaller de l'Ideal, n'esdevingué l'home més significat.

LA HUMANITAT deu la seva vida a la iniciativa de Companys. Va dirigir-la poc temps, emportat per la correntia de les activitats politica. L'orientà, però, sempre. I tots els que, poc o molt, treballàrem a LA HUMANITAT recordem els consells de Companys, la seva sensibilitat i la seva agudesa, aquell sentit periodistic i combatiu que mai no l'abandonaren. Companys fou un xic el mestre de tots nosaltres.

President de Catalunya, Lluis Companys sapigué encarnar la més alta representaciô de la nostra terra amb aquella dignitat senyorivola que li valgué el respecte de tots els que el tractaren. La seva actuaciô serà més o menys elogiada, perô honradament ningû podrà discutir que fou tota ella presidida per un gran sentiment de generositat, per un immens amor a Catalunya.

Recordem, avui, el politic, el mestre, el President. I recordem la seva mort gloriosa en aquella matinada del 15 d'octubre de 1940. I que la seva darrera paraula fou el nom de la nostra terra. I llavors sabem que si Companys visqués estaria amb nosaltres, amb Catalunya, lluitant pel triomf dels nostres ideals.

LAYRET, SEGUI, COMPANYS...

Per Joan TAULER

Cada any, acceptant la invitacio de La Humanitat, en l'aniversari de la seva mort recordem l'amic, el President que fou de Catalunya, Lluis Companys.

En aquest VII aniversari, al seu record hi ajuntem el d'altres dos amics que, com ell, moriren vilment assassinats a Barcelona i que amb Companys, constitueixen una trilogia martir en la historia de Catalunya contemporania.

Es sabuda l'amistat que unia Lluis Companys amb Francesc Layret i Salvador Segui. Era una amistat fraternal, que els feia inseparables tant en la lluita com en el repos. El desti els anà separant. Primerament Layret, poc temps després Segui... Companys no oblidava cap any, en l'aniversari de llur mort, d'anar florir llurs tombes. Avui, desaparegut Companys, som nosaltres, els amics que som a l'exili que, no podent portar-hi unes flors, exaltem amb aquests mots la seva memoria.

Foren tres amics, tres germans, très esperances per a l'avenir politic i social de la nostra terra. Tres lluitadors per la causa del poble, tres enamorats de la democracia catalana. Per aixo caigueren, victimes del mateix esperit inquisitorial, els dos primers per les bales del Sindicat Lliure, el darrer per les de Falange

Tots tres poden esser qualificats de revolucionaris, pero no en un aspecte sagnant Al contrari, lluitaren per evitar-la i posaren el millor de la seva vida, i sovint l'exposaren, al servei del poble treballador, a la recerca d'un millor estat social, més igualitari, més justicier.

Layret, Segui, Companys, son per a nosaltres tres martirs d'un ideal humà. A mesura que el temps avança més els recordem, més els admirem, tant per la seva vida com per la seva mort. Vida d'abnégacio, de dignitat, d'honradesa, de generositat, adhuc per als seus adversaris. Moriren pobres, perqué la seva vida fou sempre honrada, i moriren heroicament, car és d'herois menyspreuar el perill i saber superar-se com més aprop el veien.

Els tres es completaven De no haver estat assassinats, no dubtem que haurien encarrilat el problemes politics socials de Catalunya per viaranys ben solids i que haurien assolit llur aspiracio, la d'arribar a la unitat de les forces obreres, republicanes i de la pagesia, car cada un d'ells venia a representar-les pel gran predicament que tenia en aquells sectors de la vida catalana.

(Passa a la segona plana)

EL COR DE COMPANYS

Per A. ROVIRA I VIRGILI

Des del 1940, la data del 15 d'octubre porta als catalans i a tots els homes què la llibertat estimen, el record tràgic de la fi de Lluis Companys. Des del 1940, aquesta data fa alçar els ulls vers la muntanya a la falda de la qual seu Barcelona. Els qui no veuen materialment la muntanya barcelonina, se la representen en la imaginació, amb els jardins que començaven a redimir-la i amb el castell que encara manté damunt d'ella la maledicció dels sacrificis de sang. Així la recordança del President màrtir resta unida inseparablement a la visió de la muntanya on ell va caure foradat per les bales, amb el nom de Catalunya als llavis i al cor.

Cor gloriós de Companys, travessat per la darrera bala que el seu cos va rebre ! Una bala més petita que les altres, les dels fusells de l'escamot d'execució. Una bala de pistola. La bala del tret de gràcia. Contra el cor va anar aquest tret.

Heu-vos ací un símbol, un gran símbol perdurable. Companys personificava en aquella hora la pàtria caiguda i oprimida. En la carn de Companys sofria un nou martiri Catalunya que ha passat per tots els misteris de dolor, castigada cada segle, del segle XV ençà, com a culpable d'estimar la llibertat. De la seva gran i noble virtut lliberal, els enemics n'han fet la pitjor culpa.

Companys, com tots els nostres màrtirs, és un màrtir de la doble llibertat, essecialment única, dels homes i dels pobles, dels catalans i de Catalunya. El martirologi català, llarg i dens, ha crescut amb un altre rengle llarg de figures sagnants. La muntanya històrica i els camps desolats i els murs sinistres han tornat a veure els suplicis imposats per l'odi foll. Tots els màrtirs nostres, anant al suplici, sentien batre el cor català amb els batecs de comiat a la vida i a la pàtria. Pensaven en Catalunya i la sentien dins del cor amorosament. Creiem que els qui eren a prop d'ells percebien el soroll del seu ritme ràpid fins que, després de la descàrrega i del tret final, l'immòbil silenci venia.

***

Sovint, el cor dels homes insignes és conservat per llurs devots, com un postum homenatge als qui han estimat noblement un ideal. Els caiguts en el temps del domini advers no poden tenir aquest privilegi piados. Però allò que no és realitat física pot ésser imatge i símbol I el cor de Companys, travessat, destrossat, vermell de la sang que vessa, és una dramàtica imatge simbòlica.

Era Companys un home de cor, un home de passió. Sentia fortament el llaç de l'amistat lleial, la tendresa humana, l'amor fidel a les idees. I per aquests sentiments es mostrava tothora disposat als sacrificis, adhuc al sacrifici extrem. Enmig d'un periode de lluita violenta, el seu temperament en feia un predestinat. I ell tenia una clara consciencia d'aquesta predestinació. De vegades, en conversa amical, ho declarava serenament.

S'abocava a la lluita, s'hi sentia atret. I no pas perquè l'enlluernés la perspectiva del guany o del goig personal. Albirava més aviat el perill i el sofriment; però això no aturava ni atenuava el seu impuls cap a l'acció. Menyspreava la comoditat, el repos, l'avantatge fàcil, la victòria sense risc. Ell va practicar en un sentit digne, aquell famos principi segons el qual l'home ha de viure perillosament.

***

Qui gosa encara dir que Companys no era catalanista ? Format, com tants d'altres de la seva generació, en un ambient de republicanisme espanyol, va evolucionar sinceramente en el sentit de la idea nacional. En aquella hora inoblidable de la Solidaritat Catalana, va situar-se al costat de Salmeron, al costat de Catalunya. I la posició davant la Solidaritat era, per als catalans i per els altres, un senyal revelador de l'ànima profunda.

Gran amic de Francesc Layret, va seguir-lo en la seva orientació radicalment social i ensems plenament catalana. Si oposava recels i objeccions al catalanisme dretista, acceptava la concepció del catalanisme liberal i democràtic. Era, com Layret, partidari d'un federalisme catalanitzat. Va veure amb simpatia el moviment de l'Accio Catalana, però es malfiava d'alguns elements de la seva ala dreta, que efectivament van fallar anys després d'una manera tristíssima. En els dies de la dictadura primorriverista va col.laborar assiduament al diari « La Nau » i va participar, l'any 1929, en la creació d'una organització politica clandestina, que nosaltres batejàrem amb el nom d'« Esquerra Republicana de Catalunya », nom adoptat més endavant pel gran partit que encara el porta.

El sentiment català de Companys s'accentuà a través del periode autonòmic i sobretot en els anys revolts en què ocupà la Presidència de la Generalitat. Els discursos, les al.locucions i els actes seus d'aquell temps de prova són d'un perfecte to nacional. I és que aleshores va viure directament i patèticament el drama de Catalunya. Defensor de la causa de la República, ho va ésser també dels principis d'humanitat. Un dels darrers actes seus, abans de sortir de la terra sagrada, va ésser el d'adreçar una viril protesta — nobilissim document que molt poques persones coneixen — davant certs excessos vituperables.

Per Catalunya donà Companys la vida ; per Catalunya donà el cor, aquell cor que una bala travessà. Morí coratjosament, bellament, amb una mort d'aquelles que honoren una vida. Morí com a President de Catalunya i dedicà a Catalunya l'últim pensament, l'últim esguard, l'última paraula, l'últim alè. Per això els catalans, ni els d'ara ni els que han de venir, no l'oblidaran mai. I cada 15 d'octubre, data luctuosa, recordaran el seu nom, el seu sacrifici i el seu cor trencat i envermellit.

La imatge en el record

Per Franc... MADRID

Una altre aniversari de la mort de Lluis Companys... La meva vida va lligada a la del màrtir per Catalunya. El vaig coneixer quan jo era el « benjamin » de la premsa barcelonina i ell era el « batallador republicano ». No tenia un ral i la seva vida valía menys que un ral. Era la simpatia i l'esperit humà en persona.

El recordo la taula de la redaccio de « La Lucha » situada en un principal del carer d'Avinyo ; el recordo quan va ésser elegit regidor pe districte V de Barcelona, l'any 1918 ; el recordo a la taula del « Tostadero a la plaça de l'Universitat, costat de Salvador Segui, ... Marti Barrera i d'Antoni Amador ; el recordo al menjador modest i casolà de casa seva, al carrer de Sepùlveda, quan els seus nois eren dues criatures enjogassades ; el recordo, rera reixes, a la preso de Barcelona en els primers dies de la tirania de Martinez Anido ; el recordo al capvespre al port de Barcelona quan va baixar lligat d'un camio militar i el feien pujar a una barca que el duia al « Giralda » d'on anà a parar al castell de la Mola ; el recordo després, diputat per Sabadell, i vivint en una casa de dispeses de Madrid i fent de diputat agressiu a la Cambra de Diputats ; el recordo, perseguit de la policia, amagat en un pis de solter que Carles Madrigal tenia al Paral.lel i d'on va sortir per assistir a les reunions de conspiradors que havien de donar per resultat els fets de les Drassanes, en l'època de Primo de Rivera ; el recordo, perseguit, empresonat, empobrit en els set anys sense llei i organitzant pausadament el moviment « rabassaire » en el qual va veure una de les forces mes arrelades de la democràcia catalana ; el recordo fet una flama en l'època berenguerista, segur del triomf republicà ; el recordo a la Conferència d'Esquerres organitzada en un menjador reservat del « Pàtria » i realitzada en un centre de Sans ; el recordo en una habitacio del segon pis de l'Ateneu Barceloni el dia que es feren les llistes de candidats per a regidors, dient : « Jo no compto mes que amb trenta pessetes... » ; el recordo la nit de les triomfals eleccions del 12 d'abril sentat a la taula dels « wikings » en els baixos del Café Colon advertint que no calia res més que audàcia i audàcia per a triomfar ; el recordo en a nit del 13 d'abril

(Passa a la segona plana)

Esquerra Republicana de Catalunya

CONVOCATORIA AL PLE EXTRAORDINARI

Es convoca per als dies 18 i 19 d'octubre del 1947, a les tres de la tarda, el Ple Extraordinari que es celebrara a la ciutat de Montpeller i al qual podran assistir : Primer : les mateixes representacions i persones dels anteriors plens. Segon ; una delegacio dels Comités i Delegacions que no formin part de cap Departamental. Tercer ; tots els militants que hagin exercit carrecs politics o organics a Catalunya i a França. Quart ; tots els militants que desitgin presentar proposicions politiques al Ple, hagin o no estat aprovades pels comités corresponents.

ORDRE DEL DIA

1. **Informe del Secretari General ;**
2. **Posicio de l'Esquerra en relacio al Govern de Catalunya i les organitzacions politiques i sindicals de l'interior i de l'exili ;**
3. **Resolucions a prendre davant la propera reunio del Parlament de la Republica, del Govern de la mateixa, i de les propostes que ens han formulat els diferents sectors politics espanyols ;**
4. **Qüestions organiques ;**
5. **Precs i preguntes.**

Paris 11 d'octubre del 1947

El Secretari General
Josep TARRADELLES

CARTA DE NOVA-YORK

El capitalisme nord-americà

per Jaume MIRAVITLLES

El 1934, — fa la friolera de de tretze anys — em vaig donar de baixa del « Bloc Obrer i Camperol » i ingressava a l'Esquerra Republicana de Catalunya. Per damunt les interpretacions favorables o desfavorables que s'hi donaren en aquell moment, el meu acte constituia una afirmacio de la meva independència personal i de la meva llibertat critica. En efecte, sigui la que es vulgui la bona fè dels militants marxistes, aquests tenen llur llibertat minimitzada per una sèrie d'auto-limitacions al seu dret d'investigacio i independència de criteri. El marxista té d'acceptar la teoria filosofica del dialectisme. La contradiccio de « tesi-antitesi » i la culminacio d'aquesta contradiccio en la « sintesi » per a ells constitueix una veritat axiomàtica. Qualsevol procès filosofic que no s'acordi a aquest macenisme, és rebutjat com una heretgia. En el pla de la historia, el marxista té de creure en el materialisme. L'home és el que determina les condicions materials de la seva vida. En aquestes condicions materialistes hi juguen un paper predominant les d'ordre economic. No hi ha cap reaccio espiritual independent. Les motivacions idealistes son pures entelèquies. En el pla de l'economia humana propiament dita el marxista acepta amb caràcter axiomàtic la polaritzacio social anunciada pels profetes. El problema del capitalisme polaritza les classes socials en dues ùniques categories : la immensa majoria de la poblacio humana quedarà proletaritzada, mentre un grup, cada dia més reduït, monopolitzarà la totalitat dels instruments de produccio i cambi.

Després d'un procès — intel.lectual i espiritual — secret, llarg i angoixos, vaig arribar a la conclusio de que cap d'aquestes veritats axiomàtiques havia estat confirmada pels fets. Ni la dialèctica és la ùnica mecànica filosofica, ni l'home és exclusivament fill de la seva situacio economica, ni el procès de l'evolucio humana de la societat culmina en la polaritzacio de classes.

Hi ha, en la doctrina marxista, una altra veritat axiomàtica admesa sense discussio : els Estats Units son un pais on el capitalisme monopolitzador ha assolit el màxim de concentracio ; els Estats Units ens donen l'exemple del que és una societat capitalista perfectament desenvolupada ; estudiant l'estructura social i economica dels Estats Units ens adonarem de la inevitabilitat de la revolucio socialista.

Abans d'arribar en aquest pais, ja m'estranyava que encloent totes les premises objectives necessàries a la revolucio social, no comptés amb un Partit socialista o bé que fos tan dèbil que no jugués un paper politic propiament dit. M'estranyava, també, que els dos Sindicats americans, numèricament i financerament els més poderosos del mon, no formulessin en llurs programes cap reivindicacio politica. La teoria havia fallat en algun dels seus axiomes. O bé no era veritat que l'evoucio industrial culminava en la polaritzacio de classes o bé els homes manifestaven opinions politiques que no estaven determinades per llur situacio economica.

Unes recents declaracions de Thomas Mann, de retorn d'Europa, m'han suggerit, ultra el que acabo d'exposar, el present article. L'il.lustre escriptor, encara que no admet els principis marxistes del socialisme modern, considera que el capitalisme ha fracassat a Europa i que és inùtil tot intent nord americà de reconstruir-lo. Aquesta és, generalment, l'opinio de tots els observadors perspicaços que retornen d'Europa.

Ara bé, és veritat que els Estats Units volen restablir a Europa el capitalisme liberal ? Es veritat, per altra banda, que als Estats Units existeix un capitalisme liberal ?

Fa prop de tres anys que visc en aquest pais ; en el decurs d'aquest temps m'he esforçat a comprendre la seva estructura social i economica i les actituds humanes que, més o menys, en depenen. I he arribat a la conclusio que els Estats Units no son un pais capitalista en el ple sentits que els marxistes atribueixen al mot.

Heus aci alguns fets : el capitalisme ideal es recolza damunt la teoria del laissez faire, és a dir, preconitza una total eliminacio de l'Estat en el procès de l'economia. Als Estats Units, cada dia és més evident la intervencio de l'Estat en el procès economic. En 1946, les proprietats de l'Estat representaven la quantitat de cent trenta vuit mil milions de dolars. Per a adonar-nos del fantàstic increment de les riqueses de l'Estat només cal dir que, en 1930, els béns pùblics representaven la quantitat de quaranta un mil milions de dolars. En 16 anys les propietats de l'Estat han augmentat prop de quatre vegades i tingui's en compte que en aquest càlcul no s'hi inclou el valor de les instal.lacions de guerra. Les propietats dels Estats Units representaven, en 1930, el 9,5 % de la riquesa total del pais ; en 1938, el 16 %; en 1946, el 20 %. Es a dir, en l'actualitat l'estat nord-américà és el proprietari de la quinta part de la riquesa nacional. El procès s'accentua a un ritme accelerat. Aquesta riquesa progressiva de l'Estat és contrària a la filosofia del « laissez faire » i a l'essència del capitalisme liberal.

Un altre fenomen caracteristic el constitueix, als Estats Units, la riquesa progressiva de la pagesia. Gràcies als progressos tècnics, a la maquinaria agricola i a l'ùs cada dia més generalitzat dels adobs, l'agricultura americana es converteix, pràcticament en la seva totalitat, en agricultura de cultiu intensiu. En el camp americà, la tendència és vers la propietat familiar. A mesura que augmenta la produccio total de l'agricultura, disminueix el nombre d'obrers agricoles i es crea una autèntica burgesia agrària. La riquesa actual de 'agricultura nord americana es de 74 milions de dolars. Ha augmentat de prop de vint mil milions de dolars des del 1930.

Al marge, doncs, del proces d'industrialitzacio del pais es produeixen dos fets imprevistos per als marxistes. L'aparicio de l'Estat com a principal propietari de la nacio i la creacio d'una poderosissima burgesia agrària estabilitzada entorn de la propietat familiar i sense tendència a la concentracio.

Pero si estudiem el procès industrial propriament dit, arribarem a conclusions similars. Des de fora, els Estats Units semblen un pais caracteritzat per l'existència d'un nombre reduit de grans industrials. Sembla, en efecte, que la Ford, la General Motors, la Chrysler — hom els hi diu els « Tres Grans » — les companyies d'acer, monopolitzen la totalitat de la industria americana. En realitat, àdhuc en aquest sector assistim a un procès de descentralitzacio acusadissima. En l'actualitat, hi ha als Estats Units, tres milions sis cents mil empreses industrials privades. Es a dir, la industria mitjana i petita més nombrosa del mon.

Les raons d'aquesta centralitzacio progressiva de l'economia americana responen a factors objectius determinats per la geografia, la tradicio localista del pais, etc., etc. Pero també a la legislacio. Els Estats Units son l'ùnic pais capitalista del mon que tenen una legislacio contra el trust i contra el monopoli. No cregui el lector que es tracti de lleis damunt del paper. Una caracteristica americana és que les lleis escrites es compleixen. En aquests moments, per exemple, el Govern americà ha iniciat una campanya contra els trusts, destinada a disminuir el preu de la vida. Es considera contrari a la llei tot intent dels industrials o els comerciants de posar-se d'acord per a fixar els preus. Es considera ilegal, per altra banda, tota zona economica en què no existeixi lliure competència. Actualment estan processats pel Departament d'Estat nord-americà, vint companyies manufactureres d'una determinada branca de la indùstria nord-americana, llurs associacions comercials i cinquanta tres propietaris, acusats de fixar, de comù acord, el preu de llurs articles. Pel mateix motiu estan processades vuit companyies manufactureres de cautxù i els seus directors.

Des que es procamà el famos Sherman Act en 1890 la lluita contra els monopolis no ha cessat als Estats Units. Un procès de monopoli ha liquidat un intent de la indùstria del film de color. S'ha obligat a les firmes que exercien el monopoli a obrir llurs procediments de produccio i llurs patents. Un acte similar ha estat proclamat pel que fa referència a les fibres de vidre. El procès antimonopolista es produeix als Estats Units a un ritme accelerat. L'any 1936 tinguèren lloc vuit procesos contra els trusts ; el 1936, trenta vuit procesos ; el 1940, noranta dos ; el 1941, cent vint-i-cinc.

La conseqüència d'aquesta descentralitzacio economica, d'aquesta lluita contra els trusts i els monopolis, d'aquest estimul a la lliure competència, s'ha traduït, als Estats Units, en una relativa disminucio dels preus i en una relativa alça dels salaris que ha aminorat considerablement els beneficis capitalistes. El President Truman al fer el balanç de l'economia americana en el decurs de l'any 1946, afirmà que havia estat un dels anys més prospers de la historia economica del pais, car s'havia assolit un benefici del 10 %. En anys anteriors els beneficis industrials i comercials del pais havien oscil.lat entre el 7 % i el 9 %. Amb aixo es destrueix una altra objeccio marxista : la de que el sistema capitalista encareix la vida. Es indiscutible que la burocràcia russa imposada per la planificacio de l'economia representa una càrrega financera molt superior al 10 %. Els russos, en particular, i els marxistes, en general, han amagat aquest aspecte de la qüestio, pero observadors objectius afirmen que la burocràcia dels plans quinquenals i els errors inevitables de la planificacio representen una càrrega superior al 25 %. En un prodigios estudi sobre l'economia rusa, Vera Micheles Dean afirma que mentre l'economia dels Estats Units es una economia de superàvit, la de Rùssia ho és de dèficit. Afirma Micheles que, almenys durant vint-i-cinc anys, l'economia soviètica continuarà essent deficitària.

Malgrat el que hem dit en aquest article sobre la intervencio progressiva de l'Estat en el procès de l'acumulacio de la proprietat i riquesa nacionals, l'Estat és politicament dèbil a Nord-Amèrica. La caracteristica dels Estats Units és la força de la societat i de llurs organitzacions humanes : les esglèsies, les universitats, els sindicats, les cambres de comerç, els diaris, les associacions privades de diferent indole. Per altra banda, la teoria de l'Estat es recolza damunt el famos « check and balances », és a dir, el manteniment d'una mena d'equilibri inestable produït por l'oposicio de forces iguals i contradictories : la Cambra i el Senat ; el dret de veto del President ; el dret de veto del Congrès ; la independència del poder judicial ; la independència de les universitats ; els drets particulars dels estats ; els drets generals de l'organitzacio federal, etc., etc...

Si afegim a aixo l'existencia de diverses religions, de diverses races i de diferents climes morals i geogràfics, comprendrem perquè la critica marxista ha comès enormes errors d'apreciacio al definir « el capitalisme monopolista nord-americà i l'imperialisme del dolar ».

L'ACTUALITAT POLITICA

Amb motiu de l'onzè aniversari del Govern d'Euzkadi, el President Aguirre ha pronunciat una important al.locucio. — Quan es discutirà, a l'Assemblea de l'O. N. U. el problema espanyol. — Prieto segueix a Londres. — L'actitud de les Republiques sud-americanes i la de França. — L'agreujament de la situacio economica de l'Espanya franquista. — Augments de preus a Catalunya. — Vaga dels calderers del gas a Barcelona. — La circulacio fiduciària.

QUAN ES DISCUTIRA EL PROBLEMA ESPANYOL ?

No tenim grans novetats de caire politica a registrar amb referència al nostre problema. La situacio internacional s'ha agreujat encara més amb la reunio de Belgrad constitutiva del que podria anomenar-se el bloc oriental, amb ramificacions a França i Itàlia, per mitjà dels Partits comunistes respectius. Automàticament les democràcies ocidentals i Amèrica s'agrupen al seu torn de manera gairebé instintiva.

I a hores d'ara encara no se sap quan es parlarà del problema espanyol a l'O. N. U. El senyor Albornoz, que es a Nova-York, té preparat un dictàmen que presentarà a l'Assemblea de les Nacions Unides, expressant la posicio del Govern de la Republica amb referència al règim franquista. En una conferència de premsa el Cap del Govern de la República ha dit que tenia l'esperança que les Nacions Unides arribin a un accord definitiu per a la liquidacio del règim franquista. « Lamento infinitament — ha afegit — que, a vegades, la questio espanyola es transformi en el tauler internacional, en un « litigi doctrinari » perjudicial als interessos del poble espanyol i de la democràcia mundial ».

Per la seva banda — i malgrat les noves que havien circulat anunciant el seu proper retorn a Paris — el lider socialista Indalecio Prieto continua el séu sojorn a Londres. Després de l'entrevista amb Mr. Bevin, Prieto ha tingut converses amb destacats elements treballistes i amb dirigents de les Trades Unions. Pero sembla que la permanència del senyor Prieto a Londres, no sigui ja la entrevistar-se amb personalitats angleses. Es que assolirà establir contacte amb elements de tendència monàrquica fins ara reacis a tot compromis ? Es que els monàrquics seguiran la posicio marcada per Luca de Tena, en el seu portantveu « A. B. C. » de franca hostilitat al projecte Prieto ? No tardarem gaire a saber-ho.

Senyalem, el viatge a Nova-York dels senyors Negrin, des de Londres, i Giménez Asua, des de Buenos Aires. I que mentre s'espera el moment de la discussio — si es discuteix — del cas espanyol, alguna Republica americana — com Xile — ha senyalat el seu decidit proposit de manifestar-se decididament contra Franco. En aquest sentit el President de Xile, senyor Gonzàlez Videla, ha donat instruccions molt categoriques als delegats del seu pais. Per la seva banda, el Senat cuba, ha acordat, per unanimitat, demanar al President de la Republica d'aquest pais que la delegacio de Cuba tingui una actitud de fermesa i contribueixi a l'aillament de Franco i al reconeixement del Govern de la República. Cal no oblidar, pero, que l'Argentina ha adoptat, de fa temps, una actitud pro-franquista que pot portar certa perturbacio en l'actitud adoptada per les nacions de l'Amèrica Llatina.

Remarquem, finalment, la fermesa de l'actitud francesa. Léon Jouhaux, intervindra, com ho feu l'any passat, en nom de la delegacio d'aquest poble amic. En unes declaracions que ha fet davant el microfon de la Radio de les Nacions Unides, Jouhaux afirma que l'Assemblea General haura de respondre a la questio plantejada per la resolucio de l'any passat (es refereix al « pla prudencial). De cap de les maneres — ha afegit — pot quedar sense resposta, ja que avui, com ahir, es una de les condicions d'una pau justa i duradera. I aquesta no podrà existir mentre existeixin en el mon vestigis del feixisme i del nazisme. La O. N. U. — ha acabat dient — ha estat creada per a fer la pau i mantenir-la. Aixi, doncs, es necessari que les declaracions solemnes fetes l'any passat, trobin la seva realitzacio en la solucio que l'Assamblea de les Nacions Unides donarà aquest any a la questio espanyola.

UN IMPORTANT DISCURS DEL PRESIDENT AGUIRRE

Amb motiu de l'onzè aniversari de la constitucio del Govern Basc, el President d'Euzkadi, Senyor José Antonio de Aguirre, ha pronunciat una important al.locucio.

El President Aguirre començà evocant el dia en què, reprenent la tradicio secular, jurà sota l'arbre de Guernica de defensar les llibertats basques. Alguns mesos més tard, Guernica, bressol i simbol de la llibertat del poble basc, era destruida pels avions d'Hitler, auxiliars de la rebelio franquista.

Després d'haver igualment recordat l'obra del Govern d'Euzkadi en l'exili i l'actuacio de la resistència basca a l'interior, el President Aguirre ha senyalat la persistència i el reforçament de la personalitat basca aixi com l'eficàcia de la col.laboracio dels bascs a les institucions de la Republica.

La nostra lluita — afegi — no s'ha circonscrit al marc basc. Hem ajudat i continuarem a fer-ho la democràcia espanyola en els seus esforços legitims d'alliberament. En el moment oportu hem contribuit a restablir l'ordre en el camp republicà reinstaurant en la normalitat les institucions republicanes assegurant per la restauracio del Govern de la Republica les avantatges d'una cooperacio coordinada que pogués ésser reconeguda per diversos paisos i fos rebuda davant el Consell de Seguretat de les Nacions Unides. No ens arrepentim d'haver obrat com ho hem fet. L'existència de les Institucions democràtiques ha privat la consolidacio internacional de Franco el qual havent suprimit tota oposicio politica i considerat com a delicte la dissidència ideologica i ofegant l'opinio popular, poc a poc hauria semblat el sol poder representatiu als ulls del mon.

L'accio i la presència del Govern de la Republica, dels Governs de Catalunya i d'Euzkadi, ha privat aquesta maniobra i ha destruit les il-lusions del règim totalitari espanyol condemnat, al contrari del que prosseguia, a l'apartament de la comunitat internacional i a la repulsa de les Nacions Unides.

El President Aguirre afegi que si avui Franco no té, ni tindrà, crèdits d'Amèrica, que si el règim espanyol ha estat exclos de tota participacion en la restauracio economica d'Europa que anuncia el Pla Marshall, es deu a què durant deu anys hem mantingut enlairadés les banderes del nostre dret. En aquesta accio de constant vigilància — digué — han coincidit tots els sectors de la democràcia peninsular la qual cosa palesa els beneficis pràctics de tota activitat comuna i coordinada.

Els mesos vinents son fonamentals per Europa i per tots. La reconstruccio d'Europa i el règim franquista son incompatibles. La corrupcio interna i l'aillament de l'exterior posaran fi a la persistència d'aquest règim totalitari.

En aquest punt del seu discurs el senyor Aguirre digué que tots els que senten la responsabilitat del moment s'agiten cercant una formula que precipiti la caiguda de Franco. El President Aguirre afegi : « Tota solucio que torni al poble la soberania sequestra la sera bona ». Cap persona raonable s'oposarà ni destorbarà els esforços dels homes de bona voluntat que desitgin obrir els camins de la llibertat d'Espanya col.locant els pobles d'Espanya d'acord amb l'esperit d'Europa i en marxa vers la recuperacio economica ».

« Per aixo és necessària una condicio : que no es trenqui la unitat democràtica ni s'afebleixin els seus quadres ».

« Tots els democrates perseguim i reclamem la lliure expressio de la voluntat popular com a fita de les nostres reivindicacions. Per obrir aquest cami son possibles i aconsellables tota mena de sacrificis i de tàctiques ».

« No és tan essencial qui hagi de presidir la consulta popular com que aquesta sigui prèvia i lliure, plenament lliure.

« Si els organs legitims com son les Institucions de la Republica, podien acceptar, com estem segurs què ho farien en aquest cas, que la consulta popular fos dirigida, no importa per qui, dintre de l'esperit i de la lletra de la nota tripartita de març del 1946, que féu seva l'Assamblea de les Nacions Unides del desembre passat, en canvi, honradament ningu podrà exigir que acatem com a bo un règim que se'ns vulgui imposar sense que prèviament hagi estat expressada lliurament la voluntat popular.

« Per aquèstes raons deuen mantenir-se enlairades les banderes, disposades en tot moment a sotmetre-les al veredicte popular.

« Ningu demana, ni pot demanar, al Pretendent D. Juan que renuncii a la corona d'Espanya i que dissolgui la seva organitzacio. El que li demanem, invocant el nostre exemple, es que sotmeti prèviament les seves pretensions al poble. Fins aqui pot arribar el llenguatge democràtic, mes enllà comença l'engany dictatorial.

« D'aquests principis pot deduir-se la posicio basca. Qualsevol que siguin les situacions que puguin presentar-se, les forces democràtiques basques han decidit mantenir la seva unio entorn el seu Govern.

« Un elemental sentit politic unit a la prudència amb que hem de conduir la lluita per a les nostres reivindicacions, ens senyalarà, en cada moment, quina és la conducta a seguir, i des d'ara puc dir-vos, interpretant un sentit molt extèns, que de cap manera entorpirem, ans bé tot el contrari, solucions que permetin honorablement al poble acabar amb els seus sofriments, recobrar la seva llibertat i, amb ella, l'expressio de la seva voluntat ».

El President Aguirre acabà evocant la data en què el poble basc obtingué el seu Estatut i la seva esperança en la seva permanència. I el President basc acabà amb paraules de fè en el futur car les tiranies passen i els pobles resten.

En aquest 11è. aniversari de la constitucio del Govern basc, « La Humanitat », es complau a ratificar la seva fraternel simpatia envers el poble germà, i en la persona del President Aguirre saluda al seu representant més qualificat.

LA SITUACIO ECONOMICA DE L'ESPANYA FRANQUISTA

L'agreujament de la situacio economica de l'Espanya franquista és cada dia més evident... No solament les noves que n'arriben, ans bé la premsa especialitzada en qüestions tècniques la confirma de manera que no deixa lloc a cap mena de dubtes. Aquestes darreres setmanes han aparegut diversos estudis en revistes angleses, — The Economist », — belgues i suisses. Un dels comentaris més significatius és el publicat en la Revista Agricola publicada pel Govern britànic i de la qual extraiem alguns fragments.

« Per bé que les collites siguin les millors que ha tingut Espanya després del 1935, la situacio és molt dolenta en el conjunt del pais. Diversos factors influeixen sobre aquest estat catastrofic de l'economia espanyola, pero potser el principal cal atribuir-lo a la incapacitat del Govern actual ».

« ... Evidentment, moltes causes han entrat en joc per arribar a l'estat caotic actual d'Espanya. Per exemple, els mitjans de transports no han estat renovats després de la guerra civil i per causa de llur pèssim estat, esdevenen onerosissims, lents i insuficients. La corrupcio de l'administracio publica, la intervencio tot puixant dels Sindicats en les activitats economiques de la Nacio, han conduit Espanya a la crisi que actualment es desenvolupa.

« ... La produccio hidro-elèctrica de l'any passat fou de cinc milions tres cents kilowats. Es un bon resultat pero resta insuficient amb relacio a les necessitats del pais. La produccio de carbo ha assolit dotze milions de tones o sigui el 20 % del dèficit sobre la consumacio normal.

«... El comerç exterior es actualment molt desfavorable a l'Espanya franquista. L'any passat Espanya ha pogut importar productes alimenticis gràcies al crèdit de vint milions de lliures esterlines acordat per l'Argentina. Pero, ara, és molt dificil de repetir aquesta operacio i les relacions comercials amb Holanda, Suissa i Estat Units han disminuit considerablement.

«... Les terres poc fèrtils i la campanya no industrialitzada aixi com la tossuderia dels dirigents a crear indusries contràries a l'economia nacional, son les raons essencials de la crisi economica espanyola. A més, el Govern Espanyol, impulsat per les circumstàncies manté preus molt elevats en el mercat internacional, que poc a poc, pero inexorablement, el perjudiquen ».

AUGMENTS DE PREUS A CATALUNYA

Completant aquest panorama, i circumscrivint-lo a Catalunya, en el darrer Butlleti de la Generalitat, s'hi insereix una informacio de l'interior certament interessant. Heus-ne aci uns fragments :

Per altra part la situacio economica empitjora en gran manera. En el que va de mes, els teixits han augmentat el seu preu d'un 40 %, el paper dun 25 %, els aliments fabricats a base de farina panificable d'un 20 %, etc. Hi ha pànic i la gent tem que l'hivern que s'apropa sigui terrible. En el curs dels proxims dos mesos es preveu un augment del cost de la vida d'un 50 %. No hi ha coto. La majoria de les fàbriques treballen dos dies per setmana. Es va a la supressio dels suministres de gasolina per els cotxes amb motor de potència superior als 17 H. P. ; aixo ha fet que els cotxes de turisme, de pocs cavalls de força, com els « topolinos », hagin pujat de 50 mil pessetes a 80 mil. Els vestits d'home, que l'any passat anaven a 700 pessetes, valen actualment 1.000 pessetes.

Els magatzemistes de teixits, que tenien gèneres escandellats amb els preus antics, retornen les robes als fabricants perquè aquests rentin el voraviu, en el qual hi ha marcat el preu antic, perquè hi marqui el preu novament autoritzat i, d'aquesta manera, sense cap mal de cap, guanyen un grapat de milers de pessetes.

El resultat de tota aquesta disbauxa economica ha estat el de crear un gran malestar social. Els obrers no arriben en lloc amb els jornals que guanyen. Aixo ha motivat la caga dels 500 obrers que treballaven en les calderes del Gas — de la qual ja parlem en el « Butlleti » — i els quals han retornat a la feina després d'haver aconseguit un plus de 150 pessetes mensuals i un vestit per any. Ara plantejeren el conflicte els obrers de les oficines i els inspectors i cobradors de les mateixes empreses. També hi han amenaces de vaga, i hi han hagut manifestacions verbals d'un caràcter molt violent, en les fàbriques de filats de « Josep Sans S. A. », « Caral i Pérez », en els magatzems « SEPU », etc. Els descarregadors de les estacions ferroviàries han fet una vaga de tres dies.

LA CIRCULACIO FIDUCIARIA

Senyalem per acabar que acaba de fer-se publica la quantitat de bitllets de banca en circulacio. Assoleix la xifra de 25.000 milions de pessetes. Si diem que la circulacio fiduciària era el 1941 de 13.500 milions de pessetes i que ara és de 25.000 milions, i que per tant, en sis anys escassos, l'augment de circulacio és gairebe del 100 %, el lector podrà adonar-se facilment de com l'inflacionisme més manifest guanya terreny a l'Espanya franquista.

La imatge en el record

(Ve de la primera plana)

en l'instant en què anaven a emprendre el viatge a Madrid per a posar-se d'acord amb el Comité Revolucionari, ell, en Lluhi i Vallescà, en Comes, en Casanelles i decidint no marxar perquè les coses anaven a precitipar-se ; el recordo, més tard, sortint de matinada del restaurant Gambrinus de la Rambla de les Flors, pujant les Rambles a peu, en l'hora que canten els ocells, i arribaven els carros dels pobles carregats de verdures pel mercat de la Boqueria ; el recordo a la Plaça de Catalunya acomiadant-se de tots i anant-s'en a dormir — era una mena de dir — al seu pis de la Rambla de Catalunya i Corts Catalanes ; el recordo, hores més tard, després del cop proclamant la República, en el despatx de l'alcalde de Barcelona rebent les comissions i les adhesions de tothom i obrint les portes de la Casa al President Macià ; el recordo aquell 14 d'abril fet batlle a una hora, suposat ministre a una altra, regidor a seques a la nit i governador civil a la matinada perquè no ho fos l'Emiliano ; el recordo, l'endemà, dominant personalment els aldarulls i imposant ordre a Barcelona ; el recordo donant la sensacio d'un politic fet en les setmanes en que va ésser governador intel.ligent i dùctil ; el recordo diputat a Corts, cap de minoria, sentat gairebé sota el relotge, seguint cautelosament el debat per l'Estatut i sacrificant la possible vanitat polèmica a l'eficàcia parlamentària de guanyar la causa de Catalunya ; el veig passant angùnies per a atendre les necessitas primordials de l'home pùblic ; el veig president del Parlament de Catalunya i, més tard, recollint la feixuga càrrega de la Presidència de la Generalitat ; « l'escolto » de Madrid estant en la nit del sis d'octubre, hores abans del discurs dramàtic, quan em va dir què prengués nota de la prédica per a que la pogués trametre als homes de Madrid — Ossorio i Prieto — entre altres ; el recordo a la preso de Madrid junt amb els demés Consellers retornant a la lluita politica i combativa ; el recordo davant del Tribunal de Garanties Constitucionals redressant-se contra el fiscal, plantant-li cara, perqué conservava la dignitat del càrrec ; el recordo fent-se responsable del passat i recollint per a ell la possible sentència de mort ; el recordo, en retornar de la preso de Port de Santa Maria en el creuament d'Ocanya on es varen aplegar amb els altres Consellers empresonats al penal de Cartagena i on ens reunirem amics de tota la vida ; el recordo al « Palace » de Madrid, tenint que enmatllevar diners a uns amics intims perqué no en tenia per al taxi ; el recordo a l'arribada a Barcelona, malalt, desfet, quan el poble de Catalunya es va volcar al carrer per a rebre els seus autèntics representants politics ; el recordo, instal.lat novament a la Presidència de la Generalitat adreçant-se a les multituds, magnànimes, heroiques, civils, honrades i ara sotmeses a la més cruel de les repressions ; el recordo refet de la preso dirigint els destins de Catalunya i posant ordre, austeritat, treball, « tutur », en l'obra diària ; el recordo — aixo ja pertany a la intimitat — la matinada en que m'obri els braços i em salvà d'una mort estùpida perquè uns quants incontrolats m'acusaven de « feixista » ; el recordo en aquell mes d'agost del 1936 a la Generalitat de Catalunya, a les hores de taula, familiaritzant-me novament amb l'home casolà, meravellosament humà, al despatx lluitant per refer l'ordre i la moral d'un poble que es debatia entre la lluita belica i la lluita social ; el recordo imposant una mesura, un tacte, un sentit politic, a qui per estar entre dos focs havia d'atendre els impulsos de multituds, grups eixelabrats o agents provocadors disfressats de revolucionaris i els deures d'una lluita militar per a la qual no s'estava preparat ; el recordo explicant-me amb serenitat la decisio de la nit revolucionària en que va afrontar la lluita amb els militars sublevats i la conversa tragica amb el derrotat general Goded ; el recordo obrint les fronteres als homes que podien ésser acusats injustament de traidors, feixistes, rebels, etc., per gent que aprofitava la ventada per a venjar qüestions personals ; el recordo, finalment, en el darrer dia, en que després d'un silencios esmorsar familiar em va donar una abraçada i em va dir : « Bé Paco, fins a l'atre mon, perqué en aquest ja no ens tornarem a veure : si guanyen els nostres em mataran i si guanyen els altres, també » ; el recordo junt a la seva muller, Carme Ballester, que fou una companya lleial, digna ; el recordo abraçant-me fortament i dientme : « adeu » des d'un dels balcons del Palau de la Generalitat on m'havia acollit després d'una estùpida aventura...

El recordo, el recordaré sempre... les seves darreres lletres rebudes a Buenos Aires, tan humanes, tan plenes de sentit politic, tan honrades, son un viu i punyent diari... Aquelles cartes, nervioses i vives, escrites en un hotel de Paris, enviades a un home que sentia la impotència economica de no poder atendre a l'esplendid català que escrivia com un testament politic : « Lluita per Catalunya perqué per les demés coses hi ha molts homes que poden lluitar, pero per Catalunya sols podem lluitar els catalans ».

Puc agraïr a la vida — als déus, al desti — l'haver tingut la sort d'haver tractat de prop i d'haver tingut l'amistat d'un sant civil i heroic que ha donat a l'historia de Catalunya l'exemple mes viu i dramàtic del sacrifici per una causa de llibertat humana i nacional.

CULTURA Catalana

UN MAPA DE CATALUNYA FET A L'EXILI

La presencia de Catalunya en l'esperit de tots els seus fills que en son absents havia de materialitzar-se, després de tant d'evocacions literaries. en un mapa, que ve a esser com el simbol, el « retrat », de la figura fisica de la Pàtria. A Mèxic, i editat per la « Confederacio d'Organitzacions Catalanes d'Amèrica », que inicia aixi d'una manera ben lloable les seves tasques, acaba de publicar-se aquest mapa de Catalunya. « amb la imatge viva de les seves valls i muntanyes, rius, costes i platges », el qual ha estat projectat i realitzat pel geograf català Professor Antoni Bargès Aquest mapa, reproduit en offset a tot color, i en format 56X70 cm, acaba d'ésser posat a la venda a Mèxic, i suposem que ben aviat podrà ésser igualment adquirit pels catalans residents a França, a un preu que deurà oscil-lar entorn dels 200 francs.

Com diu el bell prospecte que ens ha arribat d'aquesta realitzacio dels nostres compatriotes residents a terres americanes, « no s'ha volgut pas fer una simple carta geografica, sino un missatge sentimental que objectivament ajudi a desvetllar el record inefable d'aquella « hermosa vall, breçol de ma infantesa » d'aquells « marges i rius » d'aquella « ermita al cel suspesa » que ens galvanitza en la canço punyent amb l'evocacio de la llar pairal ». I un dels objectius dels editors del mapa, molt oportu, és també fer coneixer als fills de Catalans que només d'oïdes coneixen Catalunya la faç de la Terra Catalana, amb els seus accidents orogràfics i hidrogràfics que, sovint, expliquen molts dels esdeveniments de la nostra historia.

ELS « AMICS DE LA LLENGUA D'OC » DE PARIS I ELS JOCS FLORALS CATALANS D'ENGUANY

Inaugurant es seves vetllades setmanals, l'associacio parisenca dels « Amics de la Llengua d'Oc » ha volgut afirmar una vegada més la fraternitat que uneix occitans i catalans dedicant una reunio als Jocs Florals de la Llengua Catalana que tenien lloc enguany l'Onze de Setembre a Londres. En una conversa acollida amb afecte i interès pels reunits, Rafael Tasis presenta, en nom de « Cultura Catalana », l'historial i la realitzacio dels Jocs, detallant el veredicte i referint-se al significat d'alguns dels premis i a la personalitat dels guanyadors. Assistien a la vetllada la llorejada amb la Flor Natural, Mercè Rodoreda, la qual llegi alguns dels sonets premiats, i els autors igualment premiats Srs Ferran Canyameras, Ambrosi Carrion, Roderic Fonseca i Manuel Cruells, els qualsforen cordialment felicitats pels presents. Dos vells i fidels amics de Catalunya, nouvinguts a Paris, els professor Bonnafous i Barthe, varen saludar amb mots de càlid afecte els escriptors catalans presents, afirmant llur confiança en el triomf de la causa catalana i en el retorn de les llibertats de Catalunya. El cant dels « Segadors » i de la « Coupo Santo » clogué aquesta vetllada.

UN CURSET DE JAUME MIRAVITLLES

El nostre amic Jaume Miravitles ha donat un curs de diverses conferencies en la colonia d'estiu que la Federacio Americana de Treball posseeix a Pensilvania. Invitat pel Sindicat que dirigeix Mr. Dubinsky, un dels homes més proeminents del sindicalisme nord-america, Jaume Miravitlles ha parlat del diferents aspectes del sindicalisme espanyol.

UN NOVA EDITORIAL CATALANA

Diversos catalans de Xile, seguint l'exemple de les empreses editorials de Mexic, l'Argentina i França, han fundat una empresa editorial, titulada « El Pi de les tres branques ». Ha aparegut el primer volum, « Salo de Tardor », de Pere Quart, amb il-lustracions de la nostra bona amiga Roser Bru. S'anuncia a publicacio immediata de « La Mascara », de Xavier Benguerel, i tot seguit « El llibre del sentit », volum d'assaigs de J. Ferrater i Mora.

Bon exit al nou grup editor !

LAYRET, SEGUI, COMPANYS...

(Ve de la primera plana)

A l'assabentar-se de l'assassinat de Layret, trobant-se Companys i Segui cami de la deportacio a La Mola, enmig la indignacio i la pena que la nova va produir-los, ambdos coincidiren en aquesta exclamacio : « Canalles ! Ja saben el que han fet ! ». Avui, en l'aniversari de l'afusellament de Lluis Companys, som nosaltres els que recordmen i repetim l'exclamacio : « Canalles ! Ja saben e que han fet ! ».

VIDA DEL PARTIT

EL PLE EXTRAORDINARI

Els nostres amics llegiràn en aquesta mateixa edicio la convocatoria i l'ordre del dia de la reunio convocada i la qual anuncia les carècteristiques d'un Congrés.

En efecte, el Consell Executiu, que està reunit aquets dies a Paris ha cregut que donada la trascendencia de les qüestions que el nostre Partit té plantejades s'imposa la necesitat d'extendre al màxim el nombre d'assistents a l'anunciat Plé, s'ha cregut, aixis, procurar a tots els militants el mitjà de fer sentir directament llurs opinions davant els organismes dirigents i els Delegats dels Comités de França. N'hi ha prou que un militant vulgui aportar el fruit dels seus neguits, mitjantçant una proposicio, per a veure's admés en aquest important comici. Doncs, es depassen les facilitats democràtiques fins ara norma dels Congressos dels partits, per assistir als quals sempre es precisa una delegacio de centre o de comité.

Després d'aquestes facilitats acordades pel nostre Consell Executiu, no hi haurà ningù qui pugui dubtar de la vàlua democràtica del nostre partit i de la força de les seves decisions. Qui ha seguit el mateix procediment democràtic ?

Els Comités ja tenen a hores d'ara en el seu poder l'extens informe amb el qual el Consell Executiu acara els nostres militants als greus problemes que hi han plantejats. Estem convençuts que del patriotisme de tots en sortiràn les decisions que reforçaràn el prestigi que ha conquerit Esquerra Republicana de Catalunya.

Consell Directiu a França

Cumplimentant l'acord del Consell Executiu es convoca a tots els organismes del Partit al Ple Extraordinari d'Esquerra Republicana de Catalunya, que tindrà lloc a la Ciutat de Montpellier els dies 18 i 19 d'octubre del 1947. Les sessions començaran el dissabte dia 18 a les tres de la tarda.

El Secretariat Permanent del Consell Directiu a França ha convocat particularment a tots els Comites Departamentals, Locals i Delegacions, als quals es prega vulguin comunicar tot seguit si cal réservar-los allotjament per la nit del dissabte o del diumenge. A partir d'avui els que encara no ho hagin fet cal què s'adrecin a E.R.C., Café « Rich' Tavern' », l'Esplanade.

L'informe del Consell Executiu serà tramés directament als nostres organismes per la Secretaria General del Partit per tal de guanyar temps i a fi que estigui al seu poder abans de la data del Ple.

DROMA

Necrologica

Després d'una greu intervencio quirurgica, ha mort a Mirabel aux Baronies, la Sra. Maria Botifull, de St. Marti de Torruella, esposa del president de la Delegacio d'E. R. C. de la Drome, Sr. Josep Vilalta.

L'acte de l'enterrament tingué lloc el dia 25 de Setembre essent una veritable manifestacio de dol, prova de l'estima que gaudia la finada. La Delegacio del Partit feu ofrena d'unes flors simbolitzant la nostra bandera.

El nostre sentit condol a l'amic Vilalta i a tots els familiars en aquest moment de dolor per tots ells.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN

El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

ALT GARONA

El dia 5 dels corrents tingué lloc a Tolosa del Llenguadoc la reunio dels militants per elegir nou Comité Departamental i per escoltar un informe politic del Secretari General del Partit Sr. Josep Tarradellas. Presidiren la reunio els Srs. Josep Tarradellas, Joan Garcia, Castellet i Miquel Galceran del Consell Directiu.

Foren elegits pel nou Comite els Srs. Timoteu Granyà, Joan Creus, Joan Navés, Pau Tresserres, J. Fortuny, E. Serra, Pere Azuara i Francesc Camarassa.

Els reunits acordaren haver vist amb complaença l'actuacio digna i activa de tots els membres de l'anterior Comite Departamental. Intervingueren en diverses questions els Srs. Torres Ullastres, Casademunt, Bassaganya, Vitaller, Creus, Roig, Fulles, Camarassa, Arnalot, Aroles i Bara. El Sr. Josep Tarradellas recordà l'entussiasme i l'importancia del Comite Departamental de l'Alt Garona en constituir-se els dies de l'alliberacio de França i el relleu que ha tingut la seva gestio pel nostre Partit ; feu un elogi de l'accio dels amics Alvarez de Lara, Arnalot, Ibanez i Vitaller els quals, entre altres, varen ésser l'ànima d'aquells dies d'entusiasme.

A continuacio el Secretari General del Partit féu un informe de la situacio politica i de la gestio del nostre Partit vis à vis del Govern de Catalunya i de la Repùblica. Remarcà l'importància del proxim Ple del Partit on tots els organismes i tots els militants hi hauran de portar els seus neguits i les seves propostes par tal de prendre la posicio que sigui el veritable pensament del Partit.

3937

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redacció
17, rue de Texel
PARIS (XIV•)

Administracio :
38, rue des 3-Journées.
PERPIGNAN

Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, route d'Elne.
PERPIGNAN (P.-O)

Compte de xecs postals
nº 57.675 Montpellier

LA NOSTRA FIDELITAT A CATALUNYA, GARANTITZA LA NOVA ETAPA POLITICA QUE HEM INICIAT.

2ª EPOCA – Nº 77 – 30 d'OCTUBRE DEL 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — PREU : 5 francs

EL PLE EXTRAORDINARI D'E. R. DE C. defineix la posicio del Partit davant l'actual moment politic

CONCLUSIO D'UN ACORD AMB EL PARTIT NACIONALISTA BASC

EDITORIAL

Entorn del Ple

Aquest número de « La Humanitat » està consagrat essencialment al darrer Ple del nostre Partit, a l'acord establert amb els nostres amics del Partit Nacionalista Basc, als diversos comentaris que aquests dos esdeveniments suggereixen, en ordre a la politica catalana i republicana. Era obligat fer-ho aixi no tan sols perquè cal tenir informats als nostres lectors del pensament de l'Esquerra i de les seves activitats, ans bé perquè els esdeveniments que comentem són de prou trascendència i senyalen l'obertura d'una nova etapa en la nostra actuació politica per a que deixéssim de remarcar-ne la seva evident importància.

Els moments actuals són delicats i les decisions a prendre d'una importància evident. De l'encert de l'actuació de tots plegats en depèn, en gran part, l'esdevenidor del nostre poble. Aquesta premisa que fou sentada des de bon principi en el recent Ple del Partit, exigia de tots un exàmen aprofundit, lleial i concret de l'actual situació política. Un exàmen que havia de tenir compte de les realitats, de la vertadera situació dels nostres problemes. Aquest Ple havia d'encarar-se amb un futur gairabé immediat i no podia deixar de fer-ho sense recordar la trajectòria del nostre Partit, la seva tradició immutable, el que representa en l'àmbit de la política catalana i republicana. Calia, doncs, examinar àmpliament, no defugint-ne cap aspecte, els diversos aspectes dels problemes i tractar de resoldre'ls d'acord amb les realitats del moment i amb la nostra ideologia, i tenint en compte les dificultats d'aquesta hora i com serien greus les falses posicions, l'abandonament dels postulats, la tossuderia en mantenir punts de vista depassats pels fets i les realitats.

Tot això ha merescut una resposta del nostre Ple. Aquest número de « La Humanitat », n'és testimoni. No tansols per la transcripció dels acords escaiguts ans bé pel conjunt d'articles que situen la nostra particular posició en la diversitat d'assumptes, que tenim plantejats en l'àmbit de la política catalana i republicana i, més concretament, de cara a la futura actuació del Partit. Els nostres lectors faran bé d'assabentar-se'n amb tot interès i podran constatar l'amplitud que han tingut les recents deliberacions de Montpeller. Afegim, perquè és just fer-ho i constata la fidelitat a la bona doctrina democràtica, que les normes per a l'aplicació d'aquesta política entraran en efectivitat tot seguit que hagin estat aprovades pels nostres amics de l'interior i dels diversos Consells Directius escampats a Europa i America.

Altrament, els acords escaiguts a Montpeller, la línea de conducta fixada, no poden sorprendre a ningú. Pertanyen a una continuitat d'actuació i d'ideologia que fa l'honor del nostre Partit. Avui, més que mai, en les hores dificultoses més que en les propicies, és obligació de les forces representatives d'un veritable estat d'opinió saber-se definir, enfront el conjunt de problemes que tenen plantejats. No negarem — fora il.lús pretendre fer el contrari — que els nostres, els de Catalunya i la República, són greus, difícils i angoixosos. Però fora doblement censurable que hom volgués eludir-los passant-hi còmodament pel costat o bé adherint-se, sense reflexió de cap mena, a tesis i punts de vista que poden hipotecar per molts anys la nostra posició política i, amb ella, la de tot el nostre poble. Això no pot fer-ho cap força que tingui un mínim de responsabilitat i que pretengui a un esdevenidor polític. Per això els delegats al Ple de l'Esquerra saberen enfocar amb cruesa, però amb un admirable sentit de ponderació i de responsabilitat, el conjunt de la situació de la política catalana i republicana. Per això s'escaigueren un conjunt d'acords que, en marcar una nova etapa en l'actuació del nostre Partit, en senyalen la fidelitat a la seva ideologia i a la trajectòria iniciada pels Presidents Macia i Companys.

Una vegada més, l'Esquerra es presenta com una força políticament responsable, amb un punt de vista definit, sense deixar-se arrossegar a il.lusionismes, sense enquilosar-se en posicions del tot depassades. Agil i coherent, fidel als seus ideals en les hores favorables com en les difícils, l'Esquerra ha marcat a Montpeller el seu punt de vista. Aquest numero del nostre portantveu n'és una prova. Llegint els diversos treballs que glosen la posició del Partit davant els problemes d'aquesta hora, el lector podra adonar-se que l'Esquerra Republicana de Catalunya segueix imperturbablement la seva ruta. I que res ni ningú podra fer-la apartar d'allo que considerem més encertat per a la defensa, avui, i el triomf, dema, dels nostres ideals.

La nit del divendres dia 17, començaren a afluir a Montpeller, els delegats departamentals dels indrets més allunyats de França. Amb un sentit de responsabilitat que honora al nostre Partit, els delegats de la quasi totalitat de les nostres organitzacions departamentals, es mobilitzaven una vegada més, per tal de fer sentir la veu del nostre Partit, davant una conjuntura plena de dificultats. La major part de les delegacions arribaren el dissabte, i adhuc n'arribaren el diumenge al mati. A les vuit i mitja del diumenge, dia 19 arribà la delegacio del Partit Nacionalista Basc, integrada pels senyors Irujo, Lasarte i Jauregui, essent acullits pel Srs Marti Barrera i Francesc de P. Jene, diputats a Corts, i el Sr. Foguet, president del Comite Local de Montpeller.

Les facilitats donades per la convocatòria del Ple, feren que, ultra els delegats, hi assistissin molts militants que havien ocupat càrrecs de responsabilitat a Catalunya i a França. Per aquests motius, la sala del nostre estatge social on tingueren lloc les deliberacions, artisticament decorada amb les nostres banderes i amb un retrat del President Companys, obra del nostre amic Abdo, oferia, en començar les tasques del Ple, un brillantissim aspecte.

Durant el transcurs de les deliberacions, regnà una correció absoluta, que la dificultat dels problemes a resoldre, no aconseguí mai desvirtuar.

REUNIO DEL DIRECTORI

El dissabte dia 18, al matí, tingué lloc una reunió preparatòria a la qual assistiren els membres del Consell Executiu Srs. Tarradellas, Pi i Sunyer i Sauret, els membres del Directori Srs. Miquel Guinart, Leopold Morant i Francesc Marcet i els assessors Srs. Humbert Torres, Ramon Nogues i Marti Barrera. Els assessors Srs Puig Pujades i Laurea Dalmau no pogueren arribar a l'hora prevista i assistiren a les reunions plenaries.

En la reunio del Directori, es tingue un canvi d'impressions i es posaren a punt els preparatius del ple.

LES DELIBERACIONS DEL PLE

Ultra les personalitats esmentades, assistien al Ple les delegacions següents :

Srs. Joan Tauler, Joan Garcia-Castellet, Santiago Vila, J. Duran i Guardia, i Joaquim Prat, del Consell Directiu a França.

Els Delegats Departamentals Srs. Bartomeu Pons (Gers); Llorenç Aragay (Gironde) ; Julià Gual (Pyr.-Or.) ; Joseph M. Quintana, Sena, Jaume Foguet (Hèrault); Ramón Mateu (Baixos-Pyr.) ; Francesc Marcet (Tarn i Garona); Casimir Baides i J. Vilarroya (Provença i Sud-Est) ; Joan Creus (Alt Garona) ; Joaquim Dardalló (Aveyron); Antoni Justo (Indre); Francesc Falivene i Josep Vazquez (Aude) ; Josep Jové (Drôme); Ramon Pereza i J. Real (Gard) ; Francesc Sanchez (Yonne); Enric Clavel i Marian Cabos (Alts Pyr.) ; Dr Mestre Puig (Ariège) ; Serra Arnau (Corrèze) ; Joan Boixader i Josep Marti (Andorra) ; Isidre Granada, pel Comite de Beziers, i J. Viladoms, pel d'Agde.

Hi eren representats els Comites i les Delegacions de l'Ain, Allier, Ardèche, Aube, Belfort, Bas-Rhin, Calvados, Cantal, Cher, Charente-Maritime, Creuse, Côte-d'Or, Dordonya, Eure, « Eure-et-Loir », Finisterre, Alts Alps, Alta Loire, Alta Savoie, Alta Vienne, Ille-et-Vilaine, Indre, Landes, Loire, Loire-et-Cher, Loiret, Lot, Lot et Garona, Lozère, Manche, Marne, Mayenne, Moselle, Meuse, Nièvre, Orne, Puy-de-Dôme, Rhône, Saone-et-Loir, Sarthe, Savoie, Seine-et-Oise, Vienne i Var.

Representava les J.E.R.E.C. el seu secretari general Sr. Josep Llecha.

Excusaren l'assistència al Ple, per motius diversos, el President del Parlament de Catalunya i Conseller, Sr. A. Rovira i Virgill, els ex-Consellers Ventura Gassol, Antoni Xirau, J. Quero-Molares i C. Marti-Feced, els membres del Consell Directiu a França, Manuel Companys, Miquel Galceran, Melcior Bassas i Emili Vigo, l'ex-Conseller de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Delmir Ibanez, etc. El nostre amic Jaume Miravitlles, resident a Nova-York, trameté el seguent cable : « Davant delicada situació politica general i espanyola considero importantissim Ple Partit no canvii posicio politica Esquerra manifestada dos ultims editorials Humanitat. Stop. Ben aviat personalment donare compte raons justifiquen aquesta recomanacio Stop. Fraternals abraçades assistents Ple amb entera confiança esdevenidor Partit. — Jaume Miravitlles ».

Tambe hi assistien el cap de la minoria parlamentaria d'Esquerra Catalana Sr. Pere Ferrer i els diputats al Parlament de Catalunya Srs. Francesc Viadiu, Josep Fontbernat, Xavier Cardamunt i Joan Tauler. Es celebraren quatre sessions : dues dissabte i dues diumenge, perllongant — se fins altes hores de la matinada del dilluns. La darrera sessio, particularment intensa, no acabà fins a les sis del mati, despres d'haver esgotat tots els punts de l'ordre del dia. Els Srs. Manuel Irujo, Lasarte i Jauregui, a més dels actes en homenatge al President Companys i la ressenya dels quals trobareu en un altre lloc, varen assistir a la sessió de diumenge a la tarda, presidint-la al costat del nostre Consell Executiu i dels membres del Directori. Per tal de guanyar temps, es nombraren nombroses comissions de treball, encarregades des la redacció de propostes i creiem necessari manifestar que la tasca dels companys que composaren les diferents ponències i comissions, portaren a terme una tasca considerable, facilitant amb el seu treball de sintesi, les discussions i els debats sobre les diferents questions a tractar.

Un darrera l'altra, tots els punt de l'ordre del dia foren debatuts amplament, sense limitacions de cap classe, com escau a un Partit democratic com el nostre. Tothom pogué dir-hi la seva i quan el nostre Secretari General donà per acabades les tasques del Ple, hom tingué la sensacio que, veritablement, com es deia en l'informe que el Consell Executiu distribuí entre els delegats, aquell Ple no havia estat un Ple més i que el nostre Partit, plenament conscient de les seves responsabilitats, anava a començar una etapa, que esperem serà decisiva, pel pervindre del nostre poble.

L'acord amb el Partit Nacionalista Basc

Discursos de Pi i Sunyer i Lasarte

Com diem assistí a unes sessions del Ple una representacio del Partit Nacionalista Basc. En un altre lloc dàquesta edicio publiquem el text de l'acord amb aquest Partit. A la sessio de la tarda i glosant l'amistat de bascs i catalans els nostres amics Pi i Sunyer i Lasarte, parlaren en nom de l'Esquerra i el Partit Nacionalista Basc. Heus aci un resum de llurs discursos.

Començà Pi i Sunyer, remarcant que la invitació feta als amics bascs d'assistir al Ple de l'Esquerra, responia a un propòsit mutuament convingut d'estrènyer les relacions entre els dos Partits, i en agraïr la presència de tres personalitats tan rellevants i representatives, els donà la més cordial benvinguda. Afegí que el Comité Executiu tingué particular interès a que assistin no a una reunió limitada de dirigents, sinó al mateix Ple, per a poder posar-se aixi en contacte amb aquells companys que ostenten la representació directa dels militants agrupats en les Departamentals de les diverses contrades de França. Com a Partit democràtic hem volgut i ens plau que els amics bascs assisteixin a les mateixes discussions de les quals han de sortir-ne els importants acords a prendre ; com més viva sigui la discussió més reveladora serà del fervor patriòtic i de la volutat exigent dels reunits. Són uns homes, els aci presents, fidels als ideals ; uns homes que han sofert els cops adversos d'una sort injusta, però que amb tot mantenen el tremp de l'ànima sense que els abati el descoratjament ; que han sabut extreure de les proves tan dures a que la seva vida ha estat sotmesa, un pòsit d'experiència i de seny que els fa encarar-se amb les incertes possibilitats de les hores a venir amb un fons de comprensió i sentit de responsabilitat. Són els homes d'ideals de sempre, però desitjosos d'encarnar-los en realitats que serveixin aquests mateixos ideals.

Avui aquests homes senten una profunda i noble preocupació, i a través de les seves paraules, podreu veure com els seus pensaments procuren concentrar-se en un laboriós i dificil treball de conciliació i de síntesi, el d'harmonitzar de manera viable i eficaç la seva fidelitat infrangible als ideals perdurables, amb l'actuació política que permeti, en el terme més breu possible, la liquidació del règim que detenta per la força, el poder a Espanya, donant-li una sortida normal i democràtica. Senten l'ànsia d'acabar d'un cop els sofriments del nostre poble, de tornar-li la dignitat civil i tallar l'obra descatalanitzadora del règim actual, per a emprendre una etapa de redreç nacional. Per tal d'assolir aquest imperiós objectiu fins acceptarien de moment sacrificis programàtics, sempre que fossin compatibles amb la fidelitat ideològica i patriòtica i permetessin arribar a una solució justa, digna i real dels problemes hispànics

No és d'ara — remarcà l'orador — que Esquerra Republicana de Catalunya ha tingut una línea política constant, previsora i coratjosa amb referència a aquests problemes. Ja fa temps que ha vingut assenyalant la feblesa i els perills que representava per a la causa democràtica i republicana, les divisions, els recels, les hostilitats i les lluites entre els seus sectors polítics. Ha estat en plens com aquest on ha anat mantenint-se i precisant aquesta posició de comprensió, respecte i concordia ; massa desatesa pels dirigents del republicanisme espa-

Passa a la tercera plana

El Ple als Presidents de Catalunya i Euzkadi

Abans de donar per acabades les seves tasques, el Ple d'E. R. de C. acordà per aclamacio la tramesa dels telegrames següents :

PRESIDENT IRLA. — PLE ESQUERRA AMB ASSISTENCIA REPRESENTANTS PARTIT NACIONALISTA BASC ACORDA PER ACLAMACIO EXPRESSAR-VOS SENTIMENTS FIDELITAT I AFECTE. — JOSEP TARRADELLAS.

PRESIDENT AGUIRRE. - PLENO ESQUERRA CON ASISTENCIA REPRESENTANTES PARTIDO NACIONALISTA VASCO ACORDO UNANIMEMENTE EXPRESARLE SIMPATIA Y FIDELIDAD A LA SOLIDARIDAD PUEBLOS HERMANOS EUZKADI Y CATALUNYA — STOP — SALUDALE. JOSEP TARADELLAS.

LA NOVA ETAPA

Per Josep TARRADELLAS

El darrer Ple d'Esquerra Republicana de Catalunya, ha estat el més vibrant de tots els que s'han celebrat fins ara. Ha vingut a demostrar la seva fè en el futur dels nostres ideals i la perennitat dels nostres sentiments nacionals. Es de doldre, pero, que no hi haguessin estat presents els nostres companys de l'interior, als quals dificultats de darrera hora els impossibilitaren de complir les seves promeses. Si haguessin assistit al Ple, haurien pogut constatar que no els hi mancarà la nostra confiança i que la voluntat de lluita no ens ha abandonat ni un sol instant.

Totes les intervencions, en el transcurs de les reunions, com també les propostes presentades, palesaren, sense excepció, un patriotisme i un seny que honora la nostra organitzacio i és garantia de servei fidel als ideals que sempre hem propugnat.

S'havia dit, i és ben veritat, que aquest Ple era la fi d'una etapa començada a Montpellier l'octubre del 1944. En aquells moments, eren molts els que creien que la tasca de l'Esquerra podia donar-se per acabada i s'especulava ingènuament amb les nostres divisions. Els fets han demostrat la inexactitud d'aquelles profecies, car no solament els nostres militants, ans bé la immensa majoria dels catalans — per damunt de simpaties i de judicis circumstancials —, han pogut adonar-se que l'Esquerra és una força política que manté integra la seva presència en la política catalana, i que la seva actuacio d'avui, és penyora del rol capital que haurà de jugar el dia de demà. En canvi, es obvi constatar que un cert nombre d'organitzacions creades a l'escalf d'il.lusions prematures i mogudes essencialment per ambicions partidistes, han desaparegut o bé ja han iniciat el camí de la decadència definitiva.

L'Esquerra Republicana - fora convenient que ningu ho oblidés - és avui l'unic partit, tant de Catalunya com d'Espanya, que no coneix ni dissidències ni escissions i la línia política del qual s'ha desenvolupat clarament, sense giragonces, i amb una perfecta consciència dels objectius a assolir. Afegim, pero, que aqueixa constatacio, per satisfactoria que sigui, no és suficient per a justificar cap passivitat de cara als moments difícils que s'acosten. Tot al contrari : ens cal avançar encara més, i a la llum de la realitat dels moments que vivim, iniciar una nova etapa en el camí que ens ha de portar a la victoria.

Estem segurs que s'acosten per Catalunya i pel nostre Partit, moments curulls de dificultats i, per tant, no se'ns escapa la possibilitat d'haver d'enfrontar-nos amb els amics d'ahir i amb els adversaris de sempre. Convençuts pero de la justesa dels nostres ideals i del patriotisme que inspira la nostra accio, estem decidits a no abandonar el lloc d'honor que el desti ens assenyala, no solament en l'àmbit de Catalunya, ans bé en el de la politica espanyola.

POLITICA CATALANA

Malauradament, no podem ésser massa optimistes en el que fa referència a la politica catalana. Durant aquests darrers mesos, s'han produit uns fets que, sense voler discutir ni escatir en aquests moments, en lloc de propiciar la concordia indispensable, han servit sobretot per entrebancar els proposits de fer una feina positiva per mitjà d'una unitat d'accio que sempre hem cregut indispensable.

El nostre Partit, que ha tingut la iniciativa en la constitucio de tots els organismes creats a Catalunya i a l'exili, al redos dels quals s'han aplegat els partits i organitzacions de disciplina catalana, que ha fet esforços insuperables per a crear un clima de convivència entre tots els catalans, i que no ha abandonat mai, durant aquests anys de dolor i de sacrifici, els seus deures envers la Pàtria, voldria que tothom comprengués perfectament — en aixo cal que ningu es faci il.lusions — que, com hem dit altres vegades, poques coses es faran a Catalunya ni a l'exili, sense comptar prèviament amb el suport de l'Esquerra. Es podran fer ridicules maniobres ; es podran llençar contra nosaltres totes les insidies imaginables ; es podrà donar lliure curs a tota mena de baixos sentiments. Tot aixo, diguem-ho ben clarament, no ens farà desviar per res del camí que ens hem traçat. Que perdin tota esperança, doncs, aquells que continuen especulant amb una hipotètica feblesa nostra. Orgullosos del passat i de la lleialtat amb que sempre hem actuat i convençuts de tenir la confiança del nostre poble, disposem de la força moral necessària per a seguir, sense defallença, el combat que ens ha de portar al triomf.

S'equivocaran aquells que creguin, després d'aquest Ple, que persistirem encara en els proposits de vivificar, amb el nostre escalf, certs organismes integrats, a la vegada, per partits que mereixen la nostra consideracio i per altres que no sabem d'on vénen ni què volen. Afegim, amb tota franquesa, que s'han equivocat aquells patriotes que, portats per llurs sentiments de fidelitat a Catalunya, han comés el greu error d'ajuntar-se amb expulsats i dissidents de tots els partits. Aquests elements, moguts pels seus fracassos, aspiren més a perturbar la vida catalana que a treballar per a fer-la normal i digna. Creiem també lamentable, la desviacio que consisteix a lligar-se incondicicnalment amb partits de disciplina espanyola, oblidant una experiència ben llarga, i malauradament plena de decepcions.

Ho hem dit massa sovint per a insistir ara de nou. La primera condicio de la politica catalana, era clarificar-la, i el que s'ha fet fins ara és aglutinar a tots aquells que mantenen una animadversio pel nostre Partit. Aquesta accio — n'estem segurs — està condemnada al fracàs i a provocar el despretigi dels ideals que diuen defensar, encara que estiguin representats, algunes vegades, per persones que nosaltres estimem i respectem.

Si Esquerra Republicana de Catalunya considera que ha acabat una etapa política i que cal iniciar-ne una altra, voldriem demanar a tots els partits i organitzacions de disciplina catalana, que comprenguessin la nostra actitud i que, tal com nosaltres ho hem fet altres vegades, sabessin ofegar llurs neguits partidistes, defugint tot allo que impedeix l'establiment d'una vera concordia entre els catalans que no nem perdut la fè en els destins del nostre poble.

El nostre reiterat i llarg silenci davant les escomeses d'alguns sectors politics no ha tingut altra finalitat que la de no pertorbar encara més la vida politica catalana. La prudència que ha caracteritzat les nostres actuacions durant aquests darrers anys, no durarà ni un dia més si algú creu que pot continuar impunement una línia politica al servei de la demagogia. L'Esquerra diu avui, amb tota fermesa, que ja n'hi ha prou d'aquesta política, si de política pot qualificar-se. I en fer aquesta afirmacio, som perfectament conscients de la nostra responsabilitat. Si no ho fèssim aixi, fariem un gran mal a Catalunya.

Que ningú cregui, doncs, que l'Esquerra, després del seu Ple, continuarà contemplant, impassible, com s'impossibilita tota obra constructiva. Es per aixo que, una vegada més, voldriem demanar a aquells que son creditors al nostre respecte per una llarga vida de sacrificis, que vulguin responsabilitzar-se i que bandegin tot el que, de cara a un futur immediat, pugui representar un factor de perturbacio de la politica catalana. Si ho fan aixi, trobaran en tots nosaltres i en la majoria del poble català, el suport necessari per a prosseguir la lluita en aquestes hores difícils : altrament, si no sabem superar el confusionisme actual continuarem essent uns vençuts als quals no quedara altre recurs que contemplar l'enfonsament d'una vida política i espiritual, fruit de l'esforç de tantes generacions.

A aquells que des de l'advenment de la Republica ençà estan al nostre costat encara que no hagin militat en els nostres rengles, voldriem dir-los que s'haurien d'adonar de la responsabilitat que contreuen solidaritzant-se amb procediments que constitueixen una negacio absoluta de llur passat

Per tant es necessari que cadascù mantingui la seva propia significacio que tothom digui clarament el que representa i que s'acabin les duplicitats politiques que impossibiliten realment tota obra fructifera.

Passa a la tercera plana

Les resolucions

POLITICA CATALANA

S'adoptà una resolució que es farà pública una vegada, s'hagi rebut l'aprovació dels nostres companys de Catalunya, aixi com dels demés Consells Directius d'Europa i Amèrica.

POLITICA REPUBLICANA

« I. — Esquerra Republicana de Catalunya reitera la seva fidelitat als principis nacionalistes, democràtics i republicans i a les Institucions que els representen.

II. — Esquerra Republicana de Catalunya, conscient dels deures que l'actual moment imposa, creu que amb la fi d'abreujar els sofriments del nostre poble ha de fer els sacrificis que calguin sense posar-hi altre limit que el respecte d'allò que constitueix el patrimoni inalienable de Catalunya, és a dir el dret de manifestar democraticament la seva voluntat de sobirania nacional.

III. — Esquerra Republicana de Catalunya veura amb simpatia tot esforç que tendeixi a enderrocar el franquisme inspirant-se en la nota tripartita del 6 de març del 1946 i en l'acord de les Nacions Unides del 12 de desembre del mateix any. »

Igualment s'aprovaren les mesures conduents a l'aplicació d'aquesta resolució, les quals no seran fetes publiques fins que siguin aprovades per l'organització de l'interior i els demés Consells Directius d'Europa i Amèrica.

ACORD AMB EL PARTIT NACIONALISTA BASC

« Invitada pel Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya, una delegació del Partit Nacionalista Basc, constituida pels Srs. Irujo, Lasarte i Jauregui per a que assistis al Ple celebrat per aquell Partit a Montpeller, els dies 18, 19 i 20 d'octubre, a consequència de l'exàmen comú de la situacio actual de la politica hispànica, i de l'intercanvi d'opinions amb aquest motiu produides, les representacions dels esmentats Partits.

CONVENEN que la situacio politica espanyola i que la complexitat dels delicats problemes que presenta fan mes imperativa que mai la persistència i enfortiment de l'amistat i accio concertada entre bascs i catalans, i constatant la coincidencia fonamental en principis i objectius,

ACORDEN que davant les contingencies previsibles en que l'esmentada situació pot desenvolupar-se, els dos Partits, abans de prendre resolucions concretes amb referència a les mateixes, celebrin consultes previes adreçades a concertar llur acció politica ».

POLITICA

ASPECTES DE LA NOSTRA POLITICA

UNA LLETRA A "Solidaritat Catalana"

Senyor,

Rafael TASSIS
Secretari General d'Accio Catalana Republicana
PARIS

Estimat amic,

El fet que aviat fara tres anys que amb el beneplacit de tots, assumiu les funcions de Secretari de Solidaritat Catalana, aixi com el de formar part de la ultima ponencia que aquest organisme va crear per tal de posar-se en contacte amb el Consell de la Democracia Catalana i estudiar conjuntament les possibilitats que existeixen per arribar a un acord amb el Govern de Catalunya, em decideixen a adreçar-vos aquestes ratlles.

Podeu ben creure que he pres aquesta decisio entristit car he pogut constatar que despres de nou anys d'exill hi ha encara certs sectors politics que ben poca cosa han fet per possibilitar i arribar a un clima de franca convivencia entre els catalans.

Tots els que tenen memoria i no es deixen portar per ofuscacions partidistes, saben molt bé que els esforços i els sacrificis realitzats per Esquerra Republicana per tal de treballar amb altres forces catalanes, a hores d'ara, no han estat superats per ningu. Igualment tothom sap que en aquests darrers anys tant a l'exili com a Catalunya, ha estat l'Esquerra qui ha tingut la iniciativa dels organismes que fins ara s'han creat i ha estat ella la qui els hi ha donat el mes fort impuls fins que per raons que estan el marge dels motius d'aquesta carta li han obligat a prendre una altre actitud, sempre, pero, amb el ferm proposit d'unir-se amb tots aquells que realment son sincers en el que propugnen.

Recordareu que arran del fracas d'unes gestions fetes per arribar a punts de coincidencia entre el Govern i el Consell de la Democracia Catalana, justament per romandre fidel a aquesta linea de conducta vaig proposar en nom del meu Partit, que Solidaritat Catalana es poses en contacte amb l'interior de Catalunya i es nomenes una ponencia per tal que aquesta fes totes les gestions necesaries per obtenir uns objectius concrets. Al mateix temps proposarem l'estudi d'unes bases que més tard permetessin establir uns acords els quals es presentarien 'a l'Honorable President Sr. Josep Iria, per tal de fer més eficient la lluita que tots sostenim.

D'aixo ja fa alguns mesos, la nostra proposta fou acceptada per Solidaritat Catalana i tot seguit es nomena una ponencia composta pel Front Nacional, Front de la Llibertat i Accio Catalana. Al llarg de tot aquest temps hem de reconeixer que gracies a la seva tenacitat i patriotisme aconsegui que les divergencies que existien anessin desapareixent i amb la seva tasca procura convencer a uns i altres per tal de realitzar una obra efectiva.

Pero heus aci que mentres ens trobaven en el començament d'aquestes gestions, a Catalunya es constitueix un organisme anomenat Comité Permanent de la Democracia Catalana. Pocs dies més tard arriba a França una Delegacio del mateix, amb els nobles propositis, segons manifestaren d'obtenir un acord amb els partits i organitzacions obreres de l'exili com també amb el President de la Generalitat, al qual hores d'ara, encara no han tingut la delicadesa d'anar-lo a saludar.

Davant els anhels patriotics d'alguns dels delegats i dels seus vehements requeriments, i per tal de demostrar una vegada més com l'Esquerra sentia la urgent necessitat d'un acord, acceptarem que la ponencia de Solidaritat Catalana, en lloc de parlamentar com convinguerem, amb el Consell Nacional de la Democracia, ho fes amb la representacio que es trobava a França, de l'esmentat Comite Permanent. S'establiren tot seguit els contactes necessaris, i poc temps despres vos recordareu que es celebra una reunio a la qual vaig assistir, pregat pels uns i pels altres. En aquesta, es presenta una declaracio politica per part del Comité Permanent de la Democracia Catalana, de la qual no vaig acceptar ni tan sols la discussio, amb la coincidencia dels ponents de Solidaritat Catalana. Tots plegats considerarem que tant pel seu contingut com pel to amb que estava redactada, era més que segur que impossibilitaria les bases de discussio d'un possible acord. La nostra posicio va esser compresa pels delegats de Catalunya, els quals varen retirar-la, i tot seguit comença la discussio de noves propostes que es varen presentar.

Tingueren lloc altres reunions de conjunt i heus aci que un bon dia ens assabentem de la publicacio d'un follet del C. de la D. C., el qual, si més no, semblava que venia a dir-nos : « es inutil que us reuniu, es perdre el temps aprovar les vostres ponencies, no us feu il.lusions d'arribar a cap acord, el que nosaltres ens proposem amb les critiques a les més altes Institucions de Catalunya i a l'Esquerra, es impossibilitar que aquest Partit influeixi en la politica de casa nostra ».

Semblava taiment, que en les seves critiques, el que volien era posar-nos davant de l'opinio catalana com uns perturbadors de la obra que ells, malgrat tot el que puguin dir, fins ara no han sabut realitzar. Amb tot, Esquerra Republicana, va continuar les converses, va oblidar injustos ataos, i quant s'arriba al moment en que les diferencies eren poques pero importants, novament vaig esser requerit per tots per assistir-hi, cosa que vaig acceptar. Em sembla molt, que despres de tres o quatre reunions, s'arriba a uns acords de principi, pero manifestant jo d'una manera clara i sense equivocs, que per tal de donar-hi la meva total conformitat, calia que el Consell Executiu del meu Partit, i el Ple extraordinari que aquest havia de celebrar, dins de pocs dies, es discutissin i els ratifiquessin.

Si em permeto recordar-vos algunes coses que vos ja sabeu, i que espero que els altres amics no han oblidat, es perqué em veig obligat a fer publica aquesta carta i desitjo que l'opinio catalana pugui fer-se carrec del que realment ha succeit, i, a més, perqué es evident que hi ha certes persones, l'unic movil de les quals, es crear confusions i impossibilitar tota tasca eficient. Esperem que un dia podrem coneixer els motius de certes actituds. Ara, desgraciadament, ens limitem a lamentar-ho.

M'obliga a fer aquestes afirmacions, el fet que e 18 d'aquest mes, es a dir a la vetlla de celebrar l'Esquerra un Ple extraordinari en el qual s'hi anava a discutir les propostes d'acord que havien establert Solidaritat Catalana i el Comite Permanent de la Democracia, es repartien a Montpellier, per mitja d'uns individus estranys a la politica catalana, un manifest sense data, encara que el seu contingut feia creure que la seva publicacio era molt recent, el qual, per les seves falsetats i per les seves afirmacions insidioses, devien tenir la pretensio de influir les representacions que havien vingut de tot arreu a aquest Ple.

Qui signava aquest manifest ? Res menys que la delegacio a l'exterior del C. P. de la D. C., es a dir els delegats que durant aquest ultim temps s'havien reunit amb nosaltres i que havien assistit a la darrera reunio celebrada en que els acords foren clars, precisos i cordials. Com que suposo que ja coneixeu aquest diguemn-ne manifest, no us en faig una sintesi. Amb tot, m'obliga a adreçar-vos la present, per a pregar-vos alhora, que feu coneixer a tots els companys de Solidaritat Catalana, quina es la nostra actitud.

Primerament us hem de dir, que no volem creure que el delegat del Front Nacional, fa poc arribat de Catalunya, patriota exemplar i que ha pagat ben car el seu tribut de fidelitat a la Pàtria, hagués conegut i acceptat el text insidios a que m'he referit. Tampoc tenim motius de pensar, perqué no podem creure en la seva deslleialtat, que el representant de la CNT dita col.laboracionista, es faci solidari d'una actitud i d'una decisio indigna de la cordialitat que troba prop del nostre Partit. Quant a l'altre delegat, ex-poumista molt conegut en les comarques empordaneses per les seves incontrolades activitats durant la guerra, hem de dir-li que les seves entremaliadures demostren el poc respecte que li mereix la representacio que ell diu tenir. La seva manca de seriositat, per no qualificar-ho altrament, ben aviat fara que el seu nom sigui la viva representacio de la deslleialtat.

Davant de tots aquests fets, ens plau manifestar-vos que el Ple del nostre Partit per unanimitat, va acordar protestar amb indignacio i dolor del manifest esmentat. Si algun es pensava que qualifioant de maniobres la clara i recta actitud de l'Esquerra, aconseguiria algun resultat en els seus obscurs propositi, comprendra que s'ha equivocat lamentablement. Amb tot. Esquerra Republicana que com sempre posa l'interes de Catalunya per damunt del de Partit, us comunica que estem disposats, una vegada més, a continuar examinant amb Solidaritat Catalana els projectes de compromis elaborats. Cosa que no dubto que es possible realitzar, si per endavant podem bandejar aquells que portats per la vanitat i els partidismes, volen enfonsar-nos en un remoli de passions, i que no saben correspondre a la cordialitat i al patriotisme amb que Solidaritat Catalana va emprendre els seus treballs.

Esperem doncs que aviat s'establiran nous contactes i volem creure que seran fructifers. Mentrestant, us prego saludeu en nom del meu Partit i personal, a tots els amics de Solidaritat Catalana, i vos rebeu una cordial abraçada.

Josep TARRADELLAS,
Secretari General
d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Paris, 25 d'octubre del 1947.

L'actualitat Politica

Entrevista dels Presidents de la Republica, Catalunya i Euzkadi. – Un memorandum del Sr. Albornoz a la O.N.U. – Les activitats de Prieto i Gil Robles, la reaccio monàrquica i las protestes franquistes. – Esforços de Franco per a democratitzar el règim i politica d'atraccio envers Nord-Amèrica. – Es reuniran les Corts el dia 25 de novembre ? – Un Congrès de la C.N.T. no col.laboracionista.

Aquests darrers dies han celebrat una entrevista el President de la Republica, senyor Martinez Barrio, i els Presidents de Catalunya i Euzkadi, senyors Isep Irla i José Antonio de Aguirre.

A la fi d'aquesta entrevista ha estat facilitada una nota oficiosa en la qual es diu : « Els reunits han examinat detingudament la situacio actual dels problemes espanyols, constatant, amb satisfacció, la seva identitat de criteri en ordre a la posicio politica dels organs institucionals de l'Estat republica ».

UN MEMORANDUM DEL SR. ALBORNOZ A LA O.N.U.

Es parlarà del problema espanyol a l'O. N. U. ? Hom es planteja aquesta prejunta davant la lentitud de les discussions de l'Assamblea. Dels seixanta afers que consten en l'ordre del dia, una cinquantena dels quals son discutibles a fons, hom n'ha discutit molts pocs, i d'important només el grec. Hom parla actualment de la creacio d'una petita Assemblea Permanent, i segons un projecte america el President de l'Assemblea podria suspendre els treballs actuals per a reempendre'ls més tard. En tot cas, cal constatar l'extremada lentitud de les discussions i els dubtes a si el problema espanyol sera discutit en aquesta sessio.

El Cap del Govern de la Republica, senyor Albornoz, ha presentat un escrit al President de l'Assemblea fixant la posicio del seu Govern. espès d'historiar l'actuacio de l'O. N. U. amb referencia al plet espanyol, la reaccio de Franco a totes les condemnes, l'estat actual de la questio, i davant la possible discussio en l'actual sessio de l'Assemblea, el senyor Albornoz afirma : « No basta fer vots, la ineficacia dels quals esta ben provada, per a la desaparicio de semblant règim. No serveixen les condemnes que no es tradueixin en quelcom d'efectiu. No es suficient el desig, generosament expressat, de veure una Espanya democràtica incorporada a la vida internacional. El Govern republica espanyol, espera en aquesta ocasio, que després de la ratificacio dels acords anteriors, s'adoptara una solucio formal de no prestar ajuda de cap mena a un règim que ha estat reiteradament condemnat i que és el sol obstacle a la plena participacio d'Espanya en la comunitat internacional ».

En els cercles republicans es diu que el Sr. Albornoz, sense abandonar posicions ideologiques o de principi, ha adoptat aquesta posicio practica per creure que, partint d'ella, poden assolir-se millors resultats que plantejant el problema en un pla que forçosament portaria debats entre els dos blocs que van dibuixant-se i que ben aviat es desviarien de la questio espanyola propiament dita.

LES ACTIVITATS DE PRIETO I GIL ROBLES...

Un esdeveniment de relleu en la politica opositora a Franco, l'ha constituit l'anada del Cap monarquic senyor Gil Robles a Londres, la seva entrevista amb el Ministre d'Afers Estrangers, Mr. Bevin, i les suposades entrevistes del lider de la Ceda amb Indalecio Prieto. Tot seguit el senyor Gil Robles ha estat a Paris, on s'ha entrevistat amb el Ministre d'Afers Estrangers francés, senyor Bidault, i amb elements monarquics, entre altres el senyor Quinones de Leon. Per la seva banda el senyor Prieto arribava a França, de retorn d'Anglaterra, a mitjans de la setmana passada. Ambdos politics no han fet cap mena de declaracio, i el senyor Prieto s'ha limitat a dir que tornava molt optimista de Londres i que aquesta afirmacio en llavis d'un home que sempre ha estat propens al pessimisme podia tenir un cert valor.

En realitat no se sap res concret d'aquestes gestions, pero tothom s'acorda en considerar que poden haver estat molt importants. La premsa francesa i anglesa s'ha illurat a tota mena de conjectures i pronostics i adhuc ha afirmat un acord de principi, sota els auspicis de Bevin, dels dos politics espanyols Els monarquics no han estat gaire satisfets de la publicitat donada a l'assumpte pels diaris estrangers, i a l'arribar a Lisboa el mateix senyor Gil Robles ha dit que « ni ell ni els monarquics espanyols acceptarien la declaracio tripartita del 4 de mars del 1946 i que, en consequencia no eren partidaris ni d'un moviment provisional de coalicio, ni d'un plebiscit efectuat anticipadament, remplaçant l'actual règim espanyol ».

Per altra banda l'Agencia Febus, els lligams de la qual amb el Sr. Prieto son ben coneguts, afirma que « no hi ha hagut cap versio oficial de les converses de Londres i Paris » i que les informacions publicades « solament poden esser interpretades com a apreciacions més o menys proximes de la realitat, pero que en cap cas corresponen a la veritat del que hagi pogut discutirse o acordar-se al llarg de les converses sobre les quals tan els mitjans oficials britanics i francesos com els senyors Prieto i Gil Robles guarden la més impenetrable i absoluta reserva ».

Com poden constatar els nostres lectors no hi ha cap nova concreta amb referència a aquest conjunt d'entrevistes. Als rumors d'un acord de principi, s'hi oposen els desmentiments monarquics i nous rumors de desavinences entre el senyor Gil Robles i altres Consellers del Pretendent i, sobretot, la negativa rotunda dels monarquics a acceptar el plebiscit.

Per la seva banda la ràdio i la premsa franquista han reaccionat amb una violencia extraordinaria contra els senyors Prieto i Gil Robles, als quals demana que esculin l'arbre on volen ésser penjats, i el Ministre d'Afers Estrangers anglés Mr. Bevin, al qual acusen de volguer fabricar els Quislings espanyols, al servei de la Gran Bretanya. Les milicies universitaries falangistes obeint la veu dels que manen organitzat tot seguit manifestacions espectaculars i d'adhesio al Caudillo.

El Govern franquista ha acusat, finalment, el cop. El Ministre d'Afers Estrangers, Martin Artajo, ha presentat un projecte al Consell de Ministre protestant contra la « maquinacio » tramada a l'estranger amb la connivencia del Foreing Office. En aquesta nota el senyor Artajo recorda l'actitud d'Anglaterra en el decurs de la nostra guerra civil i les seves promeses de respecte del règim franquista durant la guerra mundial. Ara la premsa franquista ja té un nou motiu per a redoblar la campanya. En realitat cal convenir que aquesta reaccio es la millor propaganda que pot fer-se als que es prete atacar.

DEMOCRACIA ORGANICA

Pero malgrat la cridoria franquista, en realitat sembla que el Caudillo vulgui anar a la democratització del règim. En realitat, pero, Franco no troba el desllorigador de la questio. Car, per començar i potser és el punt essencial, tots els pressentits per a presidir un nou Govern, entre altres el senyor Ventosa i Calvell, han refusat. Tot seguit s'ha parlat d'un Govern presidit pel senyor Estaban Bilbao, el President de les Corts franquistes, o be pel senyor Ibanez Martin, l'actual Ministre d'Instruccio Publica, Aquest Govern seria de coalicio i comprendria algun catolic liberal de la tendencia del Sr. Gimenez Fernandez i algun ex-Ministre radical. Recordi's respecte aquest extrem que el Sr. Llerroux ha estat rebut magnificament i que, potser preparant aquestes futures incorporacions lerrouxistes, adhuc s'han publicat alguns articles en la premsa franquista fent l'elogi de l'exemperador del Paral-lel. Pero sembla que aquesta nova combinacio tampoc ha tingut gaire exit, malgrat que fos propugnada pel banquer privat del General Franco, Pedro Barrio de la Maza, que hagues estat Ministre de Finances, i que tots els consultats d'ara, han refusat categoricament com els d'uns dies abans.

Per tant, la « democratitzacio » del règim esdevé impossible. Aixo no es obstacle perque el « Caudillo » acabi d'afirmar en unes recents declaracions que « l'Espanya actual era el pais més democràtic del mon ». Heus aci com defineix la « democracia espanyola » : « La nostra democracia no te res a veure amb el que hom designa amb aquest mot en certs paisos i que nosaltres imitarem malhauradament del 1931 al 1936. La nostra democracia actual, conscient i responsable, cerca el benestar de tots sense obstacularitzar l'accio colectiva de l'Estat. Certs paisos que ens han atacat, caminen ara vers la vertadera democracia, quan ja fa temps que nosaltres hi hem revingut. Al cap del moviment esperem l'arribada dels altres paisos que, un dia o altre, ens donaran la rao ».

Deu ésser per aixo que el franquisme fa intents reiterats per aproparse als mitjans financers dels Estats Units. Cal seguir de molt prop tots aquests intents, aixi com la recent estada a Espanya de comissions parlamentaries d'observadors americans. Aquestes comissions han estat acullides amb tota mena de compliments. I tant Martin Artajo com Franco els han significat el desig de col.laborar en l'aixecament d'Europa de les seves ruines. Aixo es tradueix, naturalment, en una demanda d'auxili a Espanya, sobretot de maquinaria i mitjans de transports. Una de les orientacions constants de Martin Artajo es la d'atreures, a costa del que sigui, els capitals i la proteccio americana. Be es veritat que la situacio economica d'Espanya s'agreuja de manera molt rapida i que aquesta situacio es tradueix en una alça de preus i un marasme en les operacions de borsa. Evidentment cal que l'Espanya franquista trobi una solucio a tots aquests problemes. El més dificil és que hi arribi...

ES REUNIRAN LES CORTS EL DIA 25 ?

Com ja saben els nostres lectors les Corts de la Republica estan convocades per al dia 25 de novembre. Aquesta reunio segurament que es celebrarà en l'historic castell de Blois. A darrera hora, pero, es diu que podria ésser que fos ajornada, car en aquella data no se sap si la questio espanyola haurà estat discutida a l'O. N. U. i si el Cap del Govern de la Republica, senyor Alvaro de Albornoz estarà de retorn a França.

La presència de diputats residents a Mexic, l'Argentina, Xile i altres nacions americanes, sera molt nombrosa ? Hom es fa aquesta pregunta tenint en compte que alguns diputats ja han anunciat que els era impossible desplaçar-se a França.

Sembla que un d'aquests dies hom sabrà concretament si les Corts es reuneixen en la date fixada.

UN CONGRES DE LA C.N.T. NO COL. LABORATIONISTA

Aquests dies la C. N. T. no collaboracionista, celebra un important Congrès a Tolosa amb assistencia de més de quatre cents delegats i representacions del moviment àcrata en diversos paisos europeus. Es diu que les deliberacions del Congrès, donat el nombre d'assumptes a tractar, seran molt laborioses, pero que la tendencia marcada pels amics de Federica Montseny es ratificara de manera absoluta. Tots aquests i altres aspectes seran fets publics en un manifest que el nou Consell Nacional de la C. N. T. que s'elegira en aquest Congrès, fara public a la fi de les tasques de l'actual comici cenetista que probablement acabara vers el 3 de novembre.

CARTA DE XILE

Vuit anys i mig després

per **J. M. IMBERT**

Vuit anys i mig de domini intern i d'exili son, per a un poble com el nostre, com la ratlla que separa el periode de la renaixença — curull d'il.lusions jovenivoles —, de la plenitut feixuga a vegades i sempre plena de responsabilitats d'agre-dolços, degut als problemes on ens aboca la vida i a les punyents lliçons que ens dona... no pas tothora per al nostre perfeccionament.

Aquest convenciment i el fet d'haver vist com desitgen els companys de França saber clarament qué pensen a Amèrica sobre els problemes del mon i els pairals i hispanics en general, m'ha induit a sintetitzar unes constatacions ben sinceres, pouades en l'experiència guanyada comentant dia a dia, radialment, les aparences i les realitats internacionals. Voldreu perdonar-me'n la cruesa del llenguatge ? L'hora ens exigeix conclusions logiques, sense pessimisme pero també sense « adob ». Heu-vos-les aci :

✣✣✣

a) *Si em preguntàveu quina idea predominara dema en el mon, i com és la panoramica politica general, us respondria :*

El liberalisme, i el radicalisme que n'es l'extensio, han estat superats abans d'arribar a saturar extenses regions on encara senyoregen, o bé el reaccionarisme d'ahir, o un colonialisme més o menys evolutiu, o un garbuix confusionari d'ambdues coses i de la contra-revolucio feixista com en el cas espanyol. I foren superats perqué, — ultra no haver sabut bastir l'enlluernament d'un mite — el radicalisme és poc per a les masses freturoses d'avenç social i, per contra, és mirat amb urc per la vella reaccio i el nou arxicapitalisme, malfiats davant el bri progressista més minso.

No sé si, com ho afirmat, — força prematuralment potser — el comunisme ha deixat d'ésser una força progressiva. Si que sé, pero, que no reeixi encara a entrellaçar la transformacio social amb la irrenunciable llibertat de pensar i de viure. I que s'Occident europeu topara amb poderosos interessos i legitimes temences nacionals. Per a nosaltres, doncs, occidentals de socarel, el comunisme no és més que una bandera que blasma Franco sense resoldre res d'immediat. Per molt pervindre que pugui contenir !

Quant a la democràcia cristiana, pot representar una orientacio evolutiva entre els medis amb jons conservador. Tanmateix, fins ara ha estat en molts llocs més conservadora que evolutiva. Qui sap si exceptuant-ne França.

I a Nordamèrica hi predomina avui una tendència empirica de rel anglo-saxona, pobra en doctrina i rica en utilitats per a ells, que protegeix els governs centristes, « administratius » o d'altres menes entre els pobles ibero-americans, i entrebancarà arreu la florida del progressisme per creure'l terreny favorable al comunisme. I — no ens enganyem ! —, els rooseveltians no semblen pas a punt d'encalçar el poder altre cop.

Qué resta, doncs ? Hom digué que el treballisme anglès és una força constructiva i occidental. I és cert, pero... a Anglaterra. Els anglesos son els humans menys temptats per la pruïja del proselitisme. Les reformes laboristes estan destinades a llurs « trade unions » només. I és tant complet el seu empirisme, que el laborisme intern esdevé compatible amb règims totalment diversos a Espanya, Portugal o allà on calgui. Aixo vol dir que, confiar amb arredossar-s'hi o atreure'ls, és somniar o desconèixer la psicologia anglesa.

Tampoc no crec que el treballisme britànic faci escola ni pretengui fer-ne fora de l'Imperi. El progressisme social francés és una altra cosa i, comptat i debatut, constitueix el moviment politic més humà i universal del mon a desgrat dels clars-obscurs i defallences que hom pugui atribuir-li. Baldament sigui tallat a mida dels francesos, dona la impressio d'ésser una mica per a tots. Qué té doncs d'estrany que els sistemes hispano-americans més liberals, a l'estil venezolà, mexicà o guatemaltec, pensin encara en Paris malgrat que la influencia anglo-saxona pugi impetuosa o passa a passa com la marea ?

D'aqueixa panoràmica politica general se'n despren un corolari, punxant com una sageta que ens diu a cau d'orella : « El vostre aliat natural és el progressisme francès, pero... allo que no us guanyeu vosaltres mateixos, qui us en farà present com en nit de Reis » ?

✣✣✣

b) *La historia d'Espanya dona un index desproporcionat de torrentades. Sovint s'ha passat d'una despesa excessiva d'energies al quietisme o a l'abatament. Un dia els inquiets cercaven un bé absolut, que la vida no dona sino ben rarament, i l'endemà molts es resignaren a un mal massa considerable. La vida espiritual mateixa ens mostra una gràfica amb cims, singleres i escàs nivell mitjà de bon caminar.*

Com podriem doncs sorpendre'ns en passar de l'extrema tenacitat d'anys enrera a aqueixa mena d'esperar-ho gairebé tot de l' « ONU », o bé de l'una o l'altra potència ? Sé prou que hi han nombroses excepcions molt honroses, pero la regla és l'esmentada. La nostra politica s'assembla a l'espera del « mannà » promès pels déus.

Estem oblidant dos fets actuals i ben alliçonadors. Un dels exemples ens el jorni un home ple d'historia, per bé que no s'hagi captat ni la gratitut nostra ni la dels liberals del mon, degut a pesar més dintre d'ell el seu patriotisme imperialista que el sentit humà amb caire universal. L'home és el lider « tory » Winston Churchill, i l'exemple ens el donà quan, voltat de presagis sinistres, encoratjà al seu poble a lluitar sense altre promesa que l'anunci d'abundoses llàgrimes, sang i obstacles a superar.

L'altre fet, o l'altra lliço, ve del poble jueu, malmenat per contrades europees, inhospites per a ells, i, en particular ens és ofert per les joventuts sionistes arrelades en la mediterrània Palestina.

Ben garbellat, els dos exemples ens diuen una mateixa cosa, vella com l'experència i l'egoisme humà i susceptible d'ésser traduida aixi : « Tant per a guanyar i obtenir com fins i tot per a transigir, cal refiar-se del propi esforç. » I no viure d'il.lusions !, — afegim.

✣✣✣

c) *Si passem de les constatacions hispàniques generals al cas particular català, ens caldrà remarcar que som un poble optimista.*

La idea d'allo « possible » i del que esdevé « inassolible » o almenys problemàtic i espinos, sempre tingut en compte i sospesat pels politics internacionals i àdhuc per la gent del carrer en llur vida privada, sembla interessar-nos poc als catalans bon punt ens lliurem als afers publics. El que ens mou i ens arrossega son idees abstractes : El nostre dret, pres en sentit pur, o bé la força de la nostra voluntat. La qual ens apar invencible historicament, a condicio que la mantinguem amb aquella fe que enfonza les muntanyes i omple les valls.

Admirable és la tenacitat desinteressada ! I bé ens cal maldar pel que volem. Tanmateix, al nivell de maduresa on es troba el catalanisme, s'imposa :

1. — No perdre mai de vista el sentit del que és possible i aconsellable i del que no ho és. I en cas de dubte, consultemnos a consciència què fariem en un cas anàleg que se'ns plantegés en la vida particular. Consultem-nos-ho a nosaltres mateixos, sense covardia ni tartarinismes.

2. — L'estreta relacio creada pels segles i el seny politic més elemental ens diuen que el catalanisme, si vol superar l'etapa inicial de creixensa i la dramàtica posterior que estem vivint, ha de jer veure a l'home liberal d'arreu d'Espanya, el pagès explotat d'Andalusia, d'Extremadura, etc., que no és exclusivista i que llurs problemes i llurs angoixes i anhels ens interessen vivament. Com més catalans siguem, com més freturem la nostra llibertat, més ens cal sentir els vincles familiars i politics amb tots els pobles germans i més sentit humà i progressista i « equilibrat » i estable hem de donar a la nostra doctrina. I menys agressivitat al nostre llenguatge politic.

✣✣✣

Qui sap si unes reflexions tan obligades, elementals o d'estar per casa com son aquestes que faig, seran titllades per l'un o l'altre de decadents.

Els « patriotes » amb majuscula acostumen a ésser arreu del mon força desenraonats i, sovint pertorbadors. I no hi ha cap rao perquè a casa nostra es beneficiin d'una excepcio. Altrament, si els sacrificis fets no ens donaven el dret a parlar clar i sense por al qué diran, no ens fariem pas gaire honor à nosaltres mateixos, ni individualment ni com a poble.

I permeteu-me una reflexio, encara. Les necessitats que ens plantejà l'admirable renaixement català del segle dinovè i les primeres dècades del vintè, ens avesaren a eludir la critica politico-psicologica interna que posseeixen tots els pobles lliures amb vida normalitzada, acostumant-nos a aquell tipus literari de l'auto-elogi que culminà amb « L'Elogi de Catalunya » de Vallès i Pujals. Aixo ens ha privat d'una critica tan sana i estimulant com és la que transpua de la premsa i la literatura franceses. En llengua catalana podem trobar també les indomables ires aixecades pels escriptors de l'anomenada « generacio del 98 » i, per Perez Galdos que en fou el precursor... No us sembla que al cap de vuit anys i mig d'exili ens toca ben bé el torn als catalans ? Per què no lliurar-nos a una critica constructiva, per tal d'esbrinar el camí a seguir i l'accio a emprendre ?

La baixada del vent positivista que buja ens obliga a fer examen de consciència, si no volem riscar d'emmalaltir de melangia. I l'hora ens aconsella de cridar menys i de consagrar-nos a l'accio.

Vida del Partit

PIRINEUS-ORIENTALS

El Sr. Santiago Vila, tresorer i membre del Consell Directiu a França sofrí un serios accident de treball que li causà ferides a les dues cames, cosa que l'ha tingut allitat durant molts dies.

Celebrem que hagi entrat en franca millora i fem vots perque ben viat estigui guarit i pugui reprendre les seves activitats. A les moltes proves d'afecte que ha rebut aquests dies en motiu d'aquest accident el Comite Departamental dels Pyr.-Or. hi adjunta la seva ben sentida.

PROVENÇA I SUD-EST

El Comite d'Esquerra Republicana de Catalunya d'aquesta regio ha organitzat pel dia 9 de novembre a les deu del mati a la Ciutat de Marsella una Conferència publica a càrrec del diputat del nostre Partit i vice-president de les Corts de la Republica Sr. Ramles Corts de la Republica Sr. Ramon Nogués Bizet.

El tema de la disertacio « Lluis Companys en el seté aniversari de la seva mort » i la valua de l'orador, ha despertat molt interés en els medis refugiats de la capital de les B. du Rh.

ALT GARONA

El diumenge dia 12 quedà constituit a la Ciutat de Tolosa el Comite Departemental de l'Alt Garona de la seguent manera :

President : Joan Creus ; vis-President i Ajut Social : Joan Navés; Secretari : Pere Asuara ; vise-Secretari : Francesc Tresserres ; Comptador : Ramon Fortuny ; Tresorer : Timolau Granyo ; Vocal d'informacio i propaganda : Miquel Camarasa ; Vocal finances, altes i baixes : Enric Serra.

Aquest Comite al constituir-se es fa un deure de declarar que posarà tot el seu entussiasme per servir al Partit i Catalunya.

AVEYRON

Havent-se traslladat del Departament els Srs. Domenet Carrové i Josep Santacana, secretari i vocal d'aquest Comite, han estat nomenats respectivament per aquests càrrecs en assamblea de militants els Srs. Fidel Mur i Antoni Rossell.

Tota la correspondència cal adreçar-la a l'adreça del president del Comite Sr. Joaquim Dardallo, 3, rue Sablon, Millau (Aveyron.

NECROLOGICA

Ha mort a Barcelona on fou trasiladada urgentment per una intervencio quirurgica, l'entussiasta militant del nostre Partit Sra. Antonia Sanabra.

El nostra condol al seu espos, l'amic i fidel militant Joan Anguera i als seus fills.

Als nostres subscriptors

Havent posat en circulaciò els rebuts de l'abonament a « la humanitat » corresponent a 10 numeros, aquesta administraciò espera que, com fins ara, seran reemborsats, ajudant aixi a cubrir les despeses, cada dia creixents, del nostre portantveu.

Carta de Nova-York

Ve de la quarta plana

treballen de dos a tres millions. Per altra part, s'han fundat escoles mixtes en les que els alumnes, entre 14 i 17 anys, alternen el treball amb l'estudi. Els presoners politics constitueixen tambe una part important de la ma d'obra necessaria.

CONCLUSIO

Resumint rapidament, heus aci les dificultats fonamentals de l'economia russa :

a) L'orientacio defensiva del sistema economic, ha determinat, desde la revolucio, una notable feblesa en els sectors destinats a la produccio d'articles de consum.

b) Les circumstancies especials de la guerra, la destruccio del sistema industrial de l'occident rus, la creacio d'un sistema industrial darrera dels Urals, no acabat encara, i les dificultats del transport entre aquestes dues zones, ha motivat l'evident lentitud en la reconstruccio de l'industria pesada.

c) La destruccio economica i politica de l'agricultura col-lectivitzada en l'occident de Russia, i especialment a Ucrania, junt amb la terrible sequia de l'any 1946, son factors que han fet disminuir considerablement la produccio agricola del pais.

d) L'augment de la poblacio i les destruccions de les vivendes, han complicat el problema de l'habitacio, classicament greu a Russia.

e) Les baixes ocasionades per la guerra i que es calculen a 10 millions i el manteniment de cinc millions de sodats en l'exercit, han aguditzat extremadament el problema de la ma d'obra.

En aquestes condicions, es molt dificil que Russia pugui completar la industria i la produccio agricola, d'un niveli ja deficient, dels paisos de l'orient europeu. De fet, el pais que te mes necessitat del Pla Marshall, es la propia Russia Sovietica.

Pero els russos, persistexen en l'isolacionisme politic i economic. Amb rao o sense, estan sota la influencia d'una mania persecutoria. Creuen que un conflicte entre el mon capitalista i el mon socialista es inevitable i es preparen obstinadament per a fer front a aqueixa eventualitat.

Recordem als nostres amics que totes les trameses de diners per donatius, quotes, subscripcions, etc., deuen adreçar-se a nom del Tresorer d'E. R. de C. Senyor SANTIAGO VILA, 250 route d'Elne, Perpignan (P.-O.), Compte de Xecs Postals N° 57.675 Montpeller.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

DESPRES DEL PLE

per A. NOGUES I PAMIES

Esquerra Republicana ha demostrat, una vegada més, esser el Partit Nacional de Catalunya. Emplaçada per les circumstàncies historiques en els entreforcs més dificils ha sabut sempre trobar el cami més digne i viable per a l'engrandiment de la Pàtria. Per aixo esperàvem el Plé del Partit amb confiança.

Basàvem aquest sentiment en el passat glorios de l'Esquerra, en la fermesa en els ideals, la clarividencia politica , i esperit de sacrifici dels seus militants. Pero, aixi i tot, el nostre esperit estava carregat d'angoixa. Els moments son difícils com mai. Les divisions de la politica exiliada s'accentuen cada dia més. El pervindre se'ns presenta carregat de núvols i presàgia tempesta. El mon no ha pogut trobar aquell clima de convivència que hauria jet la post-guerra fructifera. Tot ja creure que ens trobem en hores cabdals ; en hores en les que ningú no pot defugir la seva responsabilitat ; en hores en les que s'ha detriar, s'ha d'escollir, el millor viarany, d'una manera clara i concisa.

S'havia de començar una nova etapa politica, se'ns deia. I els militants del Partit acudiren al Plè, — molts fent veritables sacrificis, — amb una voluntat de treball i un sentit de responsabilitat que redonava fé en la Democràcia.

Pocs Partits podran dir com el nostre que fan una politica de cara al poble. El nostre Plè tingué lloc gairebé a porta oberta. Tots els militants podien assistir-hi i parlar-hi ; una delegacio del Partit Nacionalista Basc, ens acompanya durant algunes sessions. El Partit es sent fort, unit, i pot afrontar els problemes més greus amb « llum i taquigrafs ». Els acords foren presos després de la més lliure contraposicio d'idees i seran complerts amb una disciplina voluntària digna de la millor estima. L'Esquerra no es Partit de cledes, de consignes, de lliçons apreses. Per aixo diu les coses pel seu nom, com les sent, amb la sinceritat que dona una absoluta conviccio. Per aixo en ells no hi ha cap paraula feridora, cap vana demagogia, cap paraulería futil.

Els Delegats i militants d'Esquerra que assistiren al Plè tingueren plena consciencia de les realitats de l'hora. Fidels als ideals, atents a les sofrences del nostre poble, jitaren l'esguard en un sol objectiu : l'alliberament de la Pàtria, la rèssurreccio de Catalunya. I realistes, examinaren totes les possibilitats, totes les tàctiques.

En altre lloc d'aquest numero es podrà llegir els acords presos pel Plè. Siguin quin sigui el comentari que puguin merèixer, en volem avançar un : han esvait les nostres angoixes. Teniem por. Davant les dificultats del mon d'avui, davant la contesa ideologica que separa els homes en blocs hostils, teniem por de quedar isolats, perduts en el desert de la nostra rao. Els acords de l'Esquerra, ratifiquen la conviccio plena en els nostres principis, demostren que l'Esquerra és un Partit viu, àgil, que sap adaptar-se a totes les circumstàncies que permetin l'alliberament de la Pàtria. No. La nostra rao no esta en el desert. Ni en el desert dels que obeint a consignes estranyes no representent el veritable voler del poble català, ni en el desert dels romàntics somnia truites que sols saben jer discursos grandielocuents. La nostra rao, gracies a l'Esquerra, lluita en el camp dur i ineludible de les realitats. Una vegada mes l'Esquerra i la historia de Catalunya fan un sol cos.

LA NOVA ETAPA

Ve de la primera plana

Els partits i organitzacions de disciplina catalana no poden oblidar que Catalunya, en cada moment de la seva historia, ha sabut aplegar-se al voltant d'un home o d'un pensament. En aquest aspecte, hem de reconeixer que s'ha fet molt camí. Avui tothom acata i accepta el President de Catalunya, l'Honorable Sr. Josep Irla. Pero amb aixo no n'hi ha pas prou. Cal que, amb el nostre exemple, amb la nostra conducta, amb el nostre patriotisme, en aquestes hores greus de la vida del nostre poble, estem disposats a ajudar-lo amb totes les nostres forces.

Per primera vegada en el que va de segle, Catalunya es troba en una situacio difícil pel que fa referència a l'estructura dels partits politics i organitzacions obreres que avui actuen en l'àrea de la nostra politica. Es una consequència de la nostra guerra. Malauradament, no podem esser una excepcio a les inquietuds que provoquen el neixement i les transformacions de certes forces politiques i obreres. I aixi veiem com, seguint una corrent que es manifesta arreu del mon, es van seperant, potser amb certa inconsciència, de la disciplina nacional. Es aquest un greu problema, i estem segurs que tothom en copçara la cabdal importància. Temem que Catalunya, seguint exemples estrangers, s'esberli en dos camps irreconciliables. Aquesta possibilitat existeix i hem de fer el possible per a no caure en el parany, salvant aixi el nostre patrimoni i els nostres ideals de sempre.

Les inquietuds que acabem d'esmentar, cada dia es precisen més. Darrerament hem vist com el P.S.U.C., valent-se de procediments molt en voga en certs paisos, ens dona consells des de la seva premsa, acompanyant-los de certes frases que hom podria interpretar com a menaces. Si aquestes noves tàctiques politiques han donat resultat quan es dirigien a partits decadents i esporugits, cal proclamar, des d'ara, que amb nosaltres fracassaran. Ja han pogut constatar-ho en altres ocasions.

Als que representen la tendencia irreconciliable, per be que valent-se de la mateixa ideologia marxista i, sovint, de precediments que tampoc son gaire exemplars, també hem de dir-los que no es facin illusions si creuen que amb declaracions de catalanisme frenètic podran esmamotejar el seu origen i una tendència cada dia mes accentuada al provincialisme espanyol. Aixi veiem com el Moviment Socialista de Catalunya, que als seus començaments donà certa esperança a diversos actors de casa nostra, malgrat la incorporacio de vells elements socialistes, va caient poc a poc dintre una orbita d'activitats que ja foren representades a Catalunya en altres temps i que tot feia preveure que no tornarien a rebrotar.

No es possible ni massa racomanable — i la remarca s'adreça als dos partits esmentats — mantenir posicions equivoques, permetre atacs contra organismes dels quals es forma part ; donar relleu a critiques contra el President de Catalunya i per altra banda formar part del Govern ; demanar tot-hora una reforma del mateix sense tenir en compte la gravetat de la situacio que aixo provoca, mentre aquestes campanyes — vulguin o no —, minimitzen l'actuacio de l'actual.

Naturalment, aquesta situacio que tenen uns i altres, molt semblant a la que tingueren en diversos paisos d'Europa aquests ultims temps, no pot representar cap privilegi quan es tracta del Govern de Catalunya, car és evident que si les coses continuessin per aquest camí, ben aviat hauriem de veure que les exceptions no poden mantenir-se pel que atany a les nostres coses.

Per aixo que Esquerra Republicana de Catalunya en el seu Ple, ha pres acords precisos que es faran conèixer al President de la Generalitat i a l'opinio catalana una vegada hagin estat aprovats pels companys que no es troben a França. Volem prevenir, ja des d'ara, que no ens deixarem influir per procediments que estan renyits amb la nostra consciencia i amb la nostra conducta. Hem previst totes les contingencies que portara l'aplicacio del nostre pensament. Estem disposats a donar tot l'escalf al President de Catalunya. Voldriem que al voltant seu ens hi trobessim tots. Pero alhora, perque ningu es dongui per enganyat, advertim, des d'ara, que no ens doblegarem a intimidacions d'uns ni ens deixarem enganyar per aquells altres que de la deslleialtat en fan norma de la seva conducta.

En aquesta nova étapa que s'inicia, voldriem demanar a tots una major claretat en els ideals i en les conductes. Si ho aconseguim, creiem que podrem fer un gran bé al nostre poble. Altrament, tots veurem com van passant els mesos i els anys en estèrils discussions i afavorint el règim d'oprobi que impera a Catalunya.

POLITICA REPUBLICANA

En aquests darrers mesos, l'Esquerra ha demostrat tenir un pensament politic i una conducta ben definida en relacio a la politica republicana espanyola. Aquest pensament i aquesta conducta, que han satisfet plenament els nostres militants, hauran complagut, n'estem segurs, la gran majoria del poble catala. Tothom sap que hem donat la nostra col.laboracio lleial a tots els governs de la Republica, pero mai hem deixat de recordar la possibilitat de perills evidents, si les Institucions Republicanes no convertien els seus organismes en cosa viva i àgil i transformaven tot el que tenen d'anquilosament en quelcom que dongues fe i esperança a tots els que han lluitat per la Republica. No és hora, potser, de parlar d'errors ni d'encerts passats, pero si que volem recordar que davant de certs simptomes de futures divergencies, l'Esquerra, el mes d'agost del 1946, es dirigí al President de la Republica demanant-li la seva intervencio per evitar el que després ha succeït.

En cada una de les crisis del Govern de la Republica — sobretot en la darrera — expressàrem clarament la nostra posicio. Crèiem, i aixi ho vàrem manifestar, que no es tractava de constituir un govern mes ni de discutir-ne la composicio. El que calia, era exigir de tothom una manifestacio sincera de llurs aspiracions, àdhuc d'aquells que es reclamen tothora de la legalitat republicana, terme volgudament imprecis que en llavis de certs elements dona la sensacio de volguer legitimar deliris de grandesa i comoditats que no tenen res a veure amb la Republica. No es féu aixi, i per aixo el nostre Partit va prendre la decisio — ratificada després — de no formar govern ni de col.laborar-hi. Amb tot el respecte que ens mereixen les persones que el composen, i reconeixent per endavant la noblesa dels seus anhels, crèiem i continuem creient que en lloc de fer una tasca positiva en favor de la nostra causa, més aviat poden impossibilitar-la i potser desacreditar-la definitivament. Ens sembla que els fets ens estan donant la rao i és evident que l'actual govern ha fet fins ara una tasca insignificant que compromet aixi tot el que representa la legalitat. Motiven, a més, aquestes temences, els informes que tenim de les activitats sovint contraproduents que porta a terme el Sr. Albornoz.

Pero, si la nostra posicio ha estat generalment aprovada, no volem deixar de proclamar que, en relacio a altres posicions manifestades aquestes darrers temps, alguns bons amics nostres, portats per inutils precipitacions, no han comprès ben bé que l'Esquerra no podia fer res més del que ha fet si no volia posar al servei dels altres, no solament un passat glorios sino també el fondament d'una voluntat nacional expressada al llarg de la seva historia. Altres, han considerat que la nostra posicio es un « atentisme » fàcil i comode, que ens permetria decantar-nos hàbilment cap allà on es vegessin possibilitats de reixida. Cal dir que també aquests s'equivoquen ? L'Esquerra sap prendre les responsabilitats que li pertoquen i no es mereix que la seva actitud sigui considerada com un vulgar mercadeig. El Ple de Montpeller ha servit per ratificar aquesta politica i per a dir clarament que mereixen la nostra simpatia tots aquells que propugnin una accio encaminada a alliberar la nostra terra.

No volem precipitacions ni entusiasmes desmesurats. Estem en vigilies d'adoptar actituds que poden tenir una gran importància per a l'esdevenidor del nostre poble. Que ningu vulgui veure en la nostra posicio, res més que allo que hem dit i que hem fet. Que ningu oblidi que mai, sota cap pretext, abandonarem allo que hem representat i hem de representar davant del nostre poble.

La nostra lleialtat és feta de lluites i de sacrificis i és precisament per aixo que no podem deixar de considerar amb simpatia aquelles actituds que facilitin el capgirament del règim falangista. Voldriem dir, encara, com ens dol que, en un moment en què ens seria indispensable presentar-nos davant del mon amb un pensament definit i amb una linia de conducta perfectament coherent, no s'hagi pogut arribar ni tant sols a un acord de principi. I ens dol encara més, perquè estem convençuts que en la intimitat de la consciència de tots, hi ha uns punts de coincidència evidents que no han pogut ésser expressats, tal vegada perquè s'ha preferit avantposar les incompatibilitats personals a les coses veritablement fonamentals.

No ens resignem a creure que no sigui encara possible trobar un clima de convivència que faciliti una presa de contacte, una franca conversa, per estudiar conjuntament els problemes que ens separen momentàniament. Per la nostra part, estem decidits a fer tots els esforços que calguin per tal d'aconseguir aquesta encara impossible unitat. Si els nostres proposits fracassessin, ajudarem i lluitarem per fer triomfar tota politica que tingui com a suprem objectiu abreujar els sofrimens dels nostres germans i enderrocar el règim del general Franco el mes aviat possible, salvant pero, sempre, allo que nosaltres representem. No és altra cosa que el respecte i la lleialtat envers la Institucio catalana. Encara que sigui considerada per nosaltres com consubstancial amb les institucions republicanes, si l'eventualitat es presentés i no dubtèssim a seguir viaranys que ni els nostres sentiments ni els nostres ideals mai acceptaran definitivament, no tindriem el dret d'oblidar que, durant nou anys, el nostre poble ha estat sotmès al mes cruel despotisme en la seva vida espiritual, politica i economica. A aquesta lleialtat a la nostra Institucio, no pot renunciar-hi cap català. Per la nostra banda, fem aquesta afirmacio de manera categorica i per què no dongui lloc a cap mena de dubte.

L'Esquerra i els Nacionalistes Bascos

Si aquest Ple de l'Esquerra ha servit per a marcar una nova etapa en la politica catalana i espanyola, és evident que ha vingut a consagrar, aprofitant el solemne homenatge que hem retut a la memoria del President Companys, els lligams que uneixen el Partit Nacional Basc i l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Companys, que tant va estimar el poble d'Euzcadi i que tant va ajudar-lo a recobrar la seva llibertat, estava en l'esperit de tots els presents en aquells moments d'emocionada recordança. Com li hauria plagut, à Companys, constatar la unitat de pensament i d'actuacio entre bascos i catalans. Una alta representacio del Partit Nacionalista Basc ens acompanyava en aquesta jornada memorable. La seva presència significava la voluntat de lliurar el mateix combat que nosaltres i en el qual solament triomfarem, si sabem mantenir-nos units — respectant naturalment les diferències indeologiques respectives — en tot allo que afecta la llibertat dels nostres pobles. Aquest homenatge a Companys i els acords entre catalans i bascos, al nostre entendre venen a ajudar els proposits de tots aquells que aspiren a trobar solucions viables als problemes que te plantajada la democràcia espanyola.

+ + + +

Voldriem acabar dient als nostres companys, a tots els catalans i a tots els que lluiten per l'enderrocament del regim feixista espanyol, que l'Esquerra Republicana de Catalunya, avui més que mai, te un ple sentit de la seva responsabilitat ; preveu les hores difícils que poden presentar-se i affirma que sabra enfrontar-s'hi amb la dignitat i l'esperit patriotic que li llegaren els Presidents Macià i Companys.

Josep TARRADELLAS.

INFORMACIONS, COMENTARIS, ARTICLES...

B.D.I.C

L'acord amb el Partit Nacionalista Basc

Ve de la primera plana

nyol, o recullida fragmentàriament i amb massa retard per a que pogués donar el resultat volgut. Esquerra Republicana de Catalunya, sempre fidel a la causa de la República, no ha vogut mai enrolar-se en cap dels grups que dintre el camp republicà es dreçaven els uns contra els altres, i la seva actuació al llarg de les diverses crisis governamentals ha reflexat sempre la preocupació bàsica de procurar salvar, sinó la unitat actuant, al menys la voluntat coincident de l'opinió democràtica. Fins quan, com darrerament, ha tingut de prendre la decisio de no formar part del Govern, ho ha fet mantenint la seva lleialtat republicana, i no per a prendre una actitud còmoda de retraiment, sinó per a perseverar en una posició respectuosa amb tots, que li dongués demà, si calia, prou autoritat moral per a fer d'estimuladora i mediadora de la gran entesa que sempre hem propugnat. No seguim una política limitadament partidista. La nostra voluntat i ambició és que sigui nacional a Catalunya, i comprensivament democràtica i republicana en l'àmbit de la política hispànica.

La mateixa actitud ha pres el nostre Partit davant de les propostes fetes darrerament amb el desig de trobar una sortida a la situació espanyola actual pel mitjà democràtic d'una consulta popular, de conformitat amb l'esperit — mantenint-nos fidels al pensament adoptat i a la línea seguida — que fent justícia al propòsit dels que propugnaven aquesta política, no podíem compartir el criteri dels que els que censuraven atribuint-los mòbils, inconfessables o mesquins. Per a nosaltres tot aquell que sent el daler d'acabar amb la tortura del nostre poble i substituir el pesombre en què viu per un règim de dignitat democràtica és més mereixedor de respecte que de denigrement. Sempre hem dit, també, que de la nostra part no vindria cap destrob, ni obstacle per a la consecució d'aquell propòsit. Si en el dia de demà l'intent no reix, ningú podra dir en justícia que hagi estat degut en res a entrebancs posats per Esquerra Republicana de Catalunya. Però aquesta actitud comprensiva, respectuosa, fins simpatitzant, no havia tampoc de portar-nos, amb un entusiasme improvisat i una actitud poc reflexiva, a posicions fàcils però perilloses, de les quals poguessin patir en les seves essències la causa republicana i la de Catalunya. Davant de les noves propostes seguírem mantenint la posició de sempre ; procuràvem que en lloc de dividir encara més el camp republicà, pogués plantejar-se'n la possibilitat, sinó amb la cooperació activa de tots, almenys enmig d'un ambient de respecte comprensiu de tots.

Impulsats per aquestes elevades preocupacions — seguí Pi i Sunyer — els delegats ací reunits discuteixen objectivament aquestes propostes i, per les manifestacions fetes, semblen d'acord en creure que haurien d'ajustar-se a certes condicions que imposen a l'ensems la fidelitat a l'ideal i la salvaguada de la real democràcia i dels drets del nostre poble. Hom no podria fer sacrificis que no tinguessin la deguda contrapartida a l'altra banda ; fora un greu error afeblir la causa republicana, sense elementals garanties de viabilitat d'un pla realment democràtic de conformatit amb l'acord de les Nacions Unides. A més, d'establir-se a Espanya un règim provisional, aquest no podria afectar la persistència de les institucions republicanes i catalanes, en el que tenen de testimoni de continuitat que no pot cessar ni prescriure fins que en una consulta electoral lliure i sincera els pobles hispanics hagin fet patent la seva voluntat respecte el règim que vulguin donar-se. També haurien de quedar salvaguardats els drets del nostre poble a pronunciar-se democràticament, no solament amb referència a la qüestió de règim, sinó en quan a l'afirmació de la seva voluntat nacional i propi regisme.

Aquestes són les qüestions vives, candents, que es debaten al ple i encara, que, naturalment, els parers no siguin identics en tots els matisos, l'idealisme més pur i el sentit de responsabilitat van conjugant-se en una posició que podria ésser adoptada en principi, i sense recel per tots els republicans.

El fet que no hi hagi entre els diversos sectors republicans la coincidència fonamental que creiem necessària i per la qual tan hem vingut treballant podria fer — i aquest esperit també es manifesta en els debats del Ple — que en la nostra actitud s'observés una tendència al replegament cap a Catalunya. L'Esquerra — afegí l'orador — és un Partit nacional català, és doncs comprensible que en aquesta hora incerta i tempestejada, davant de diversos camins i enmig, de tantes interrogants, com més es troba a mancar en el camp republicà i democràtic la unitat que voldríem, la nostra preocupació cabdal es centri en Catalunya, en la defensa dels seus drets i en la voluntat de recobrament nacional.

Aquest acte de confraternitat basco-catalana que estem celebrant és una demostració més del nostre propòsit de no abandonar la política hispànica, però no negligir mai darrera d'ella, la catalana. Seguim creient, igualment, com vosaltres, que per a que tingui garanties de fecunda estabilitat una política hispànica i republicana, no pot fer-se més que damunt la base del reconeixament de les realitats peninsulars. Mai hem cregut, ni volgut, que la fòrmula que fins ara han propugnat Catalunya, Euzkadi i Galícia, i a la qual tant ens plauria que es sumessin altres elements, fos una fòrmula closa i regressiva ; creiem, al contrari, que en fonamentar-se en la lliure voluntat dels pobles units amb llaços federatius és la que millor respon a la realitat profunda de les Espanyes i al sentit del món de demà. Es per sentir-nos tant forts en aquest pensament que Catalans i Bascs servim a l'ensems la causa de la República i de la democràcia hispànica i a les nostres pàtries respectives.

Per totes aquestes raons — remarcà Pi i Sunyer — creiem que si sempre ha estat convenient l'estreta unió, entre Catalans i Bascs, avui, davant la complexitat i les incerteses de l'hora actual, és més necessària i imperativa que mai. A part de l'amistat de sempre, aquesta relació ja té nombrosos antecedents de caràcter polític que senyalen el camí a seguir... De temps que els nostres dos Partits han donat o no, conjuntament, llur col.laboració al Govern de la República. Vull recordar que quan en una crisi històrica, el sentit de la qual és massa oblidat, vencent tota coacció, en el mes d'agost de 1938. Esquerra Republicana sortí del Govern en defensa d'alts principis de justícia i de llibertat, el Ministre basc Manuel de Irujo, aquí present, no dubtà en solidaritzar-se amb aquesta actitud. Des d'aleshores sempre hem coincidit en la posició a prendre. La presència dels amics bascs entre nosaltres ens fa creure que seguirem anant d'acord, i ja que hi ha una coincidencia fonamental en les nostres posicions, potser fora oportú i convenient el segellar-la amb un simple acord amb el qual uns i altres convinguessim que davant les diverses possibilitats amb què tindrem d'enfrontar-nos, no prendríem separadament cap resolució sense consultar-nos prèviament, per tal de concertar l'actuació política. Si ho fem així, el sol coneixement d'aquesta resolució conjunta constituirà sens dubte un factor important, no tan sols per a reforçar en tota avinantesa la defensa dels drets del nostre poble, sinó també en l'àmbit general de la política hispànica.

I ara — acabà dient Pi i Sunyer — deixeu-me igualment recullir un altre sentiment que es respira de manera inequívoca en aquesta reunió i entre els delegats del Ple : el de la franca i cordial amistat entre Bascos i Catalans, i la nostra satisfacció i alegria de què hagiu vingut a acompanyar-nos en aquest acte.

Que serveixi — com serveixen tots els esforços des homes d'ideal i de bona voluntat — per a abreujar els sofriments dels nostres pobles ; per a contribuir a retornar la normalitat democràtica, i per tant republicana, a Espanya i per a servir tothora els interessos nacionals de Catalunya i Euzkadi.

Discurs del Sr. LASARTE

Acte seguit, feu us de la paraule el senyor Lasarte, Conseller del Goevrn Basc. Començà diguent que els moments son greus degut principalment a la situació internacional i peninsular i a la vida difícil de l'emigració. El desig natural i legitim que tots tenim en tant que homes i ciutadans de sortir d'aquesta situació es concreta sobre les tactiques a seguir, que es poden condensar en dues : la que s'orienta cap a la recerca d'un agrupament general de totes les forces democràtiques per tal d'enderrocar el régim de Franco.

Intelectualment i dialecticament, les posicions estan perfectament delimitades. Pero és fatal i inevitable, que aquesta diferenciació, traslladada a l'acció política, hagi de servir de base a programes oposats Al meu entendre no, diu el Sr. Lasarte. Es pot propugnar une síntesi de les dues posicions ideologiques. Es pot mirar de cara al passat per a extreure'n la força de la legitimitat, que cap democrata pot menyspreuar, i, sense aturar-se en la contemplació inoperant del que fou, adreçar la mirada cap al futur enfocant la situació amb un criteri realista que permeti arribar a les transaccions intel.ligents que facilitin el reconeixement de la historia democratica, convertint els poders legitims que es troben a l'exili en poders de fet en la Patria recuperada. En això, no hi ha contradicció de cap mena. La superació de les diferencies tactiques es perfectament possible com és possible també trobar una síntesi d'un programa comú. Aquest es el sentit, afirma l'orador, del darrer discurs del President Aguirre, el qual no pot citar-se o aprofitar-se parcialment, sino unicament en el seu conjunt, i que constitueix l'expressió clara d'una voluntat ferma de lluita i d'unio democratica.

Catalans i bascos, hem posat de manifest reiteradament els nostres desigs de comprensió i ens hem mantingut sempre al marge de les picabaralles, procurant mantenir la discussió en els seus justos termes i esforçant-nos en cercar, amb sentit pratic, els procediments polítics mes encertats per tal d'enderrocar el régim franquista i restaurar les llibertats dels nostres pobles.

No ens penedim pas d'haver impulsat la reorganització de les Institucions republicanes a l'exilo. Ningù pot discutir enraonadament a les Institucions, el mérit d'haver evitat que Franco, sense une enemic organitzat enfront seu, hagués pogut presentar-se davant del món com un Govern fill del consentiment popular. Nosaltres propugnem, afegeix el Sr. Lasarte, per la subsistencia de les Institucions, no pas com una vana reminiscencia del passat, sino com un instrument d'acció internacional i com un órgan capaç de possibilitar la continuitat dels instruments mes autoritzats i expressius de l'unió de les forces antifranquistes.

La nostra defensa de les Institucions, no és limita à la conservació de l'autonomia, sino que es la basa en el doble argument de la legitimitat i de l'eficacia, encara que no podem negar que la reivindicacio autonomica, es un fonament important de la nostra actitud. Pero l'autonomia basca, i l'autonomia catalana, no deriven pas exclusivament de la legalitat espanyola. L'Estatut d'autonomia es evidentment una llei espanyola nascuda a recer de la Constitució vigent, peró a mes, i previament, te un segell de legitimitat basca, pel fet d'haver seguit una llarga tramitació, justificativa de la seva indubtable voluntat. En aquest ordre de coses, es natural doncs que en qualsevol situació, proclamem la vigencia de l'autonomia davant de tota possible modificació de la Constitució espanyola. De la mateixa manera que una revisió constitucional no modifica les lleis fonamentals de l'Estat si no és amb una declaració expressa de caracter derogatiu, un acte de la voluntat col.lectiva del poble espanyol, no pot alterar la vigencia juridica de l'autonomia dels nostres pobles. La voluntat d'Euzkadi i de Catalunya ha d'estimar-se — no hi ha altre llenguatge democratic — com la llei del nostre pervindre. I no sera superflu recordar que el programa de l'autonomia esta ja en un pla de transacció, sobre el que alguns, els nacionalistes, tenim objectius mes amplis i definits. Ni pot dir-se que en ares de la conciliació tinguem de renunciar previament a l'autonomia, perque el dret d'ésser d'un poble, és irrenunciable o, al menys, exigeix expressa declaracio de voluntat del mateix poble. No hi cap tampoc a refusar com a fets del passat, els fonaments d'aquesta posició, perque la reivindicacio de llibertat d'Euzkadi, — com la de Catalunya — esta segellada per tota la historia de la resistencia heroica dels nostres pobles. Ni es admissible que es qualifiqui de partidista aquesta interpretació, car esta reiterada en una seria ininterrompuda de declaracions oficials del Govern d'Euzcadi i dels partits politics bascos.

No estranyara doncs a ningù, que reiterant el nostre desig de comprensió de les posicions alienes i afirmant el nostre sentit pragmatic i realista, aixequem com a irrenunciable el dret dels nostres pobles a expressar lliurement llur voluntat i la vigencia juridica de les nostres Institucions autonomes fins que Catalunya i Euzkadi decideixin sobiranament i individual, llur esdevenidor politic.

Podra objectar-se'ns que aquesta posicio palesa una dissimulada intransigencia. Res d'aixo, afirma el Sr. Lasarte. Car si els partits politics poden i deuen renunciar a la realitzacio immédiata de llurs postulats en ares de la convivencia, els pobles no poden ni deuen, en democracia, renunciar al seu dret a existir com a col.lectivitats humanes ambs drets polítics.

Podra objectar-se'ns que aquesta posición amaga una voluntad de replegament. En aquesta etapa historica, hem demostrat sobradament la nostra capacitat de cooperació i el nostre desig constant de dialeg dons de l'Estat republica.

Les provocacions dels que ens diuen separatistes i estan espiritualment separats d'Europa i del mon, atrinxerats amb els seus cossos i les seves animes rera els Pirineus, no ens apartaran del nostre cami de sensatesa.

Podem dir amb tota noblesa, reafirmant la nostra posició nacionalista, que per nosaltres el fonamental es Euzcadi, com per a vosaltres ho es Catalunya. Dissortat del que no comprengui la generositat d'aquest llengatge i les possibilitts de feconda col.laboracio humana que ofereix el nostre poble. A continuació, el Sr. Lasarte es refereix a la col.laboracio de bascos i catalans.

La col.laboracio ens es imposada, afirma, no solament per una tradicio d'amistat i per les conveniences tactiques de la politica, ans be per les mes elementals necessitats nacionals. Sobre la nostra amistat, i amb la fraternal col.laboració dels gallecs, hem d'establir un nou sistema politic mes estable, mes just, en el qual les forces creadores dels nostres pobles, enlloc d'anul.lar-se en una lluita permanent i esteril, es serveixin mutuament d'estimul i produeixin l'ordre juridic de la democracia i de la convivencia progressiva.

Afegí el Sr. Lasarte que aquesta solidaritat basco-catalana admet que es tinguin posicions no coincidents en diferents problemes del moment, pero que adhuc aquesta discordancia, i amb major motiu els acords concrets, han de tractar-se previament a les resolucions que ens veiem obligats a anar prenent.

El Sr. Lasarte acaba manifestant la seva fe en el treball i en la lluita incansable dels nostres pobles, que ens portara l'alliberament i el gaudi de la Pau en l'ordre i en el dret.

Dinar en honor de la delegacio basca

El diumenge, dia 19 d'octubre, a l'Hôtel Métropole, de Montpeller, tingué lloc un dinar ofert pel Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya als Srs. Irujo, Jauregui i Lasarte, delegats del Partit Nacionalista Basc al Ple de l'Esquerra.

Presidí el Sr Carles Pi i Sunyer, el qual tenia a la seva dreta l'ex-Ministre Sr Manuel de Irujo i a la seva esquerra el diputat Sr Humbert Torres. Els altres membres del nostre Consell Executiu i de la Delegació Basca, Srs. Jáuregui, Lasarte, Tarradellas i Sauret, ocupaven també diversos llocs en la taula presidencial. Assistiren al dinar, a més dels comensals esmentats, els esnyors R. Nogués i Bizet, Martí Barrera, Josep Puig Pujades, Pere Ferré i Francesc de P. Jené, diputats al Parlament de la República, els senyors Laureà Dalmau, Miquel Guinart, Xavier Casademunt, Joan Tauler, Josep Fontbernat i Francesc Viadiu, diputats al Parlament de Catalunya, els senyors Francesc Marcet i Leopold Morant, del Directori del Partit, els senyors Santiago Vila i J. Garcia i Castellet, del Consell Directiu a França, el senyor Jaume Foguet, President del Comite Local de Montpeller, i els senyors Joan Alvarez de Lara, Victor M. Torres i Manuel Marqués. L'acte transcorregué enmig d'una gran cordialitat i posà de relleu la compenetració existent entre els homes del nostre Partit i els representants del Partit Nacionalista Basc.

« ENS SENTIM DIPOSITARIS DE L'AUTONOMIA DE CATALUNYA I DE LA SEVA VOLUNTAT I CONSCIÈNCIA POLITICA NACIONALISTA, I HO DEFENSAREM AMB TOTA LA VIBRACIO DEL NOSTRE SENTIMENT... »

LLUIS COMPANYS.

« CATALANS :

« Triomfarem de totes les forces d'opressio i d'assimilacio, que volen convertir Catalunya, vella nacio rica i plena, en « provincia » humil i subordinada... »

FRANCESC MACIA »

MARGINALS

DESPRES DEL NOSTRE PLE

per Joan SAURET

La primera caracteristica del Ple del nostre partit és les facilitats donades a tots els militants per assistir-hi. Tant, que aquestes depassen de molt les de tots els congressos politics celebrats fins a la data. No es trobà suficient que el militant pogués influenciar les decisions a prendre per mediacio de les seves assemblees, locals o departamentals. Per aixo s'arbitrà la manera de possibilitar la seva intervencio en el propi Ple, en el moment de concretar la posicio del Partit.

Es cregué que la gravetat del moment no solament exigia que les responsabilitats fossin compartides per tothom, ans també que les decisions fossin el fruit d'un com més ample millor contrast d'opinions.

Quan elements politics s'esforçaven per fer-nos adherir en nom de l'Esquerra a actituds que d'aprop o de lluny significaven una presa de posicio davant el problema plantejat pel P.S.O.E. els dirigents ens negàrem per respecte a la encara inexpressada voluntat dels nostres militants. La nostra absència del govern Albornoz no ha representat fins ara més que una actitud expectant, neutral. L'Esquerra aixi ha pogut declarar-se en el seu Ple amb tota llibertat de moviments.

El distingit lider socialista senyor Indalecio Prieto, deia en la seva glosa a la crida del seu partit : « No se me oculta que contrariamos deseos de algunos republicanos. De algunos partidos ? En la interrogacion... campea la duda. Desde luego, contrariamos el parecer de los organos directivos de esos partidos, pero no sabemos si contrariamos la voluntad y la opinion de sus masas de afiliados. Cuando estos procedan como el P. S. O. E. acaba de proceder, cuando sus organizaciones en el exilio y en el interior se pronuncien, entonces sabremos de manera clara si coincidimos o discrepamos de los partidos republicanos. Entre tanto, tengo al respecto bastantes dudas. (« Adelante » 11-9-47).

Estic convençut que l'orador no apuntava de cara a 'Esquerra car coneix perfectament els nostres procediments democràtics, pero hem fet molt bé de no deixar cap dubte sobre la força efectiva que recolza la nostra declaracio i d'aci les facilitats acordades pel C. E. a tots els militants que vulguessin aportar les seves orientacions.

El Partit exiliat ja s'ha pronunciat i només manca que els nostres amics de l'interior es manifestin sobre les decisions del Ple. Em sembla que la democràcia més exigent s'haurà vist, en aquest cas, abastament servida.

I com s'arribà a un acord dins el Ple ? Primerament es presentà el resultat de l'acoblament de les innombrables proposicions departamentals. A seguida tingueren lloc dues o tres intervencions les quals, coincidents, recolliren la unanimitat. Donos, a la poca estona d'enfocar un dels problemes més passionnants del moment el Ple ja posseïa un acord ; la base fonamental del qual la constituexen els seguents tres punts substancials : Fidelitat a les institucions i als principis nacionalistes i republicans del Partit ; presservacio — mitjançant una consulta especial — dels drets del poble català i, finalment, expressio de ment dels drets populars per la via democràtica.

Si la decisio sobre aquests fonaments fou fàcil d'aconseguir, en canvi no ho fou tant el desenrrotllar-los per mitjà d'una declaracio. Les ponències de redaccio havien de treballar sobre la marxa dels debats, apressats pel rellotge, la qual cosa feia que aci i allà sorgissin mots o qualificatius que no sempre resplonien a la desitjada unanimitat.

En el decurs del debat sobre la forma — el triple fons no oferia discussio — s'hi interpolà una altra questio, videntment al marge del debat. Com s'havia de conduir l'Esquerra en relacio als partits catalans i espanyols ? L'exposicio del Secretari General, Josep Tarradellas, motivada per aquesta questio de la nostra doble presència encomanà una vibracio i un entusiasme encoratjadors. Tothom convingué, a seguida, que es vol una Esquerra a la 1931, és a dir, presència i intervencio en la politica espanyola en forma prestigiosa, sense barrejar-nos en les seves baralles i afirmant sempre la nostra caracteristica nacional. Actuacio, dins la politica catalana, encaminada a la concordia (éssent inutil i inoperant parlar d'unitat) amb tots aquells que la vulguin sinceramen, sense afanys proselitistes i sempre que no la contradiguin — o impossibilitin — amb actituds i paraules. I, premissa indiscutible, oposicio decidida a tota vel-leitat provincialista que desdibuixi la nostra fesomia politica nacional.

Un cop concretades aquestes linies de conducta i de doble presència — les quals, repeteixo, s'han de considerar al marge del problema de fons que preocupa la politica exiliada — els delegats departamentals donaren la seva conformitat a la Declaracio que es publica en aquesta mateixa edicio.

Per als que vulguessin dedicar-se a un treball d'especulacio i d'interpretacio sobre la nostra Declaracio, em permetré advertir-los que serà feina inutil, car el Ple esgotà l'exàmen de tots els details que conduiren a l'esmentada resolucio, i aquesta expressa i conté la clara voluntat de les deliberacions.

Pero per si encara hi hagués qui vulgués una ampliacio m'atreviré a donar-li'hi pel meu compte : Els tres pilans de la Declaracio formen un conjunt, son tots tres solidaris i perfectament conciliables.

El Ple acabà acordant la celebracio d'un Congrès on es pugui revisar l'aparell del Partit per a adequar-lo a la nova empresa començada en el darrer Ple. Aquesta va encaminada primordialment, a produir un dens neguit projectat de cara a l'interior per a una tasca de recobrament ciutadà d'àmplia significacio catalanista. El Consell Executiu recolli immediatament la idea d'un Congrès car està fermament desitjos que sigui posada en joc tota la contribucio per a, conjuntament emb la reafirmacio des nostres ideals, l'Esquerra es pugui mirar per dintre i posar al dia els neguits que li infongueren els seus Presidents Macià i Companys.

A Montpeller, l'organitzacio de l'Esquerra a França tributa un emocionant homenatge a la memoria del President Companys

CARTA DE NOVA-YORK

LA SITUACIO ECONOMICA RUSSA

per Jaume MIRAVITLLES

Al trencar-se les negociations en la recent conferència dels Tres Grans a Paris per a tractar de les condicions d'aplicacio del Pla Marshall, s'obria davant del mon un inquietant signe d'interrogacio.

Es possible una Europa dividida en dos blocs ? Podrien les Nacions de l'Occident europeu reconstruir-se economicament sense l'auxili de les matèries agricoles que constitueixen la principal produccio de les nacions de l'Est ? Per altra banda, podran aquestes nacions de l'Est viure eternament en un sistema economic caracteritzat per l'absència gairebé total dels productes de la industria ?

La reposta de la primera pregunta sembla ésser resolta mitjançant la creacio d'una gegantina economia atlantica. L'Europa Occidental, en efecte, predominantment urbana i industrial, rebria l'ajuda agricola dels paisos del Continent americà, sobretot la dels paisos hispanoamericans d'estructura predominantment agricola. El primer resultat, donos, de la retirada de Russia de la conferència de Paris consistiria en un pas endavant vers la cristalització d'aquest Mon Atlàntic que té tants profetes i propagandistes.

Que passaria a les nacions de l'Est europeu ? A fi d'equilibrar la situacio economica d'aquesta zona, es necessitaria l'entrada massiva dels productes caracteristics de la manufactura industrial. La capacitat tècnica de Xecoslovàquia, per bé que considerable, no és suficient. Per tant, entra en questio el problema de Russia. Pot Russia suministrar als paisos de l'Orient europeu els productes manufacturats que necessiten ? Plantejar aquest problema equival a plantejar quina és la situacio economica actual de Russia.

L'OBJECTIU DE LA REVOLUCIO RUSSA

Abans de la Revolucio Russia era un un pais d'estructura feudal. La classe obrera representava solament un dos per cent de la poblacio total, i les zones industrials, localitzades entorn de Mosou i Petrograd, estaven finançades principalment per capital estranger. La revolucio russa, fou, en el pla objectiu, un intent de liquidar el feudalisme agrari i constituir en el pais un sistema industrial. La debilitat de les classes mitges féu que aquesta missio fos presa en mans per la classe obrera, que si bé era molt reduida, en nombre, es trobava extremadament concentrada. Lenin resumí la situacio afirmant que « el socialisme rus era igual a Soviets més electrificacio ».

Durant els primes anys, caracteritzats per l'anomenat comunisme de guerra, Lenin recorregué unicament a mesures economiques de tipus defensiu. Cap pla d'envergadura economica fou formulat. Estabilitzada politicament la Revolucio, Lenin donà un pas enrera en el terreny economic malgrat la famosa politica de la N.E.P., que consisti a restaurar, en part, certs ressorts de l'economia capitalista.

Després de la mort de Lenin, correspongué a Stalin l'iniciar el periode de reconstruccio economica de Russia sota el signe dels famosos plans quinqnuenals.

LA INDUSTRIA PESADA

La base de la independència economica i politica d'una nacio la constitueixen l'existencia d'una industria capaç de crear, no solament la maquinaria agricola i elèctrica, les maquines i els vagons, els camions i els automobils, sino els armaments moderns, tancs, avions i canons. La principal, o, millor, la unica preocupacio dels plans quinquenals russos consisteix en l'edificacio d'aquesta industria pesada. N'hi ha prou amb un estudi de les inversions de capital en els diversos plans quinquenals per a comprovar que, almenys, el setanta per cent estava destinat a la industria pesada. Les consequencies d'aquesta orientacio economica foren que, si bé Russia arriba a crear une fora industrial capaç de produir arguments de guerra, abandona praticament les industries lleugeres i les manufactures productores d'articles de consum. L' standard de vida de la poblacio russa romangué, doncs, estacionari durant aquests vint-i-cinq darrers anys, i l' esforç nacional s'adreça exclusivament a proveir el pais d'armes amb les quals lluita braument en la darrera guerra. Cal fer notar, no obstant, que sense l'ajuda gegantina dels Estats Units i d'Anglaterra en avions, tancs i camions, el prodigios esforç soviètic hagués estat insuficient per a derrotar els exèrcits alemanys d'invasio.

SITUACIO ECONOMICA ACTUAL

La situacio economica actual de Russia es consequencia de la teoria que ha presidit la seva reconstruccio. Ella esta agreujada, a mes, per les considerables destruccions operades en el seu sol per part dels exercits nazis. Les regions devastades, entre les que cal incloure la zona d'Ucrania i els sectors industrials de Stalingrad, Leningrad i Moscu, han produit unicament, aquest any, el cinquanta per cent del que produien abans de la guerra. La produccion de tractors en tota la Unio Sovietica ha estat, en el transcurs de l'any 1946, 22 % inferior a les previsions del Pla. Tambe existeix a Russia una crisi de carbo, deguda no tan sols a l'absencia de mines i disposits, sino tambe a la penuria de maquines d'extraccio i a les considerabes dificultats de transport. D'ací es dedueix la reclamacio russa de 10.000.000.000 de dolars de mercaderies alemanyes, i mes concretament de maquinaria destinada a mines i a transports.

L'AGRICULTURA RUSSA

Aqueixa dificil situacio industrial, ha estat agreujada per la terrible sequia del 1946, que va afectar principalment, les regions agricoles mes riques del pais, com la Moldavia, Ucrania i el Baix Volga. A causa de la sequia, de les devastacions, de les dificultats de transport i a la carestia de maquines agricoles, la produccio de blat en el 1946 fou de la meitat del que es necessita pel consum interior; la del sucre d'une tercera part i els olis vegetals, d'une meitat aproximadament.

Agreuja considerablement la situacio alimentaria russa, l'increment constant de la seva poblacio. En el 1940, Russia tenia 170.000.000 d'habitants. En l'actualitat, la poblacio s'apropa dels 200.000.000.

Una serie de factors politics han contribuit, per altra part, a la disminucio del rendiment agricola.

En ocupar els alemanys les regions agricoles russes, varen liquidar el sistema de produccio col.lectiva entregant les terres, en propietat, als camperols. Al reintegrar-se aqueixes terres al sistema sovietic, han tornat a esser col.lectivitzades, essent necessari vencer la resistencia tenaç dels pagesos. Aqueixa resistencia ha estat particularment aspra en la regio d'Ucrania, on germina, en estat latent, un nacionalisme anti-rus. Es molt significatiu que hagi estat nomenat Secretari General del Partit Comunista d'Ucrania, el famos Llatzer Kaganovitch, cunyat de Stalin i especialista en solucionar problemes complexes. Recordem, en efecte, les mesures preses contra els literats i dramaturgs i musics ucranians, per les seves tendencies nacionalistes i « petit burgeses ».

TRASLAT DEL SISTEMA INDUSTRIAL

Es a bastament conegut de tothom el fet que les autoritats sovietiques davant la menaça d'ocupacio pels alemanys dels principals centres industrials, de l'occident rus, situats als voltants de Stalingrad, Moscu i Leningrad es varen constituir darrera dels Urals, uns nous centres de produccio industrial. Cap d'aquestes zones pot, en l'actualitat, treballar amb un rendiment satisfactori. La zona occidental no està encara plenament reconstruida i no esta tampoc construida la zona oriental. Per altra part, les connexions entre aqueixes dues zones, separades per milers de kilometres, no han pogut encara ésser establertes. I el problema dels transports continua essent el problema crucial de la reconstruccio economica russa.

ARTICLES DE CONSUM INDUSTRIAL

Ens hem referit en els capitols anteriors, als articles bàsics dels diferents plans quinquenals russos : la industria pesada i l'agricultura, i hem vist que, per circumstancies inherents al desenvolupament economic rus, i a les consequencies de la guerra, Russia no ha assolit encara, ni molt menys, els objectius que s'havia proposat. En el que fa referència a la produccio industrial destinada al consum, la situacio es molt greu. Sempre ho havia estat, ja que, deliberadament l'esforç de produccio del pais, s'havia exercit en altres zones de produccio. Pero actualment, la situacio ha empitjorat encara. Ni els productes textils, ni la fabricacio de calçats ni la d'articles d'us domestic, satisfan les necesitats de la demanda. Un altre factor considerable es la construccio de vivendes. En aquest aspecte, la situacio es angoixosa. Russia ha de construir 20 millions de cases destruides per la guerra. A mes, cal afegir les escoles, els hospitals, les fabriques, les granges, encara mes complicat pel fet que, com deiem abans, la poblacio russa ha augmentat considerablement, seguint un ritme de tres millions d'habitants per any.

LA MA D'OBRA

Un altre problema greu es el de la penuria de ma d'obra. Russia intenta solucionar-lo a base de l'empleu dels presoners de guerra. El Govern sovietic estima que actualment, treballen en el pais 896.000 presoners alemanys, pero els observadors estrangers afirmen que en realitat hi

Passa a la segona plana

Les delegacions d'E. R. de C., del P. N. Basc. i de les altres organitzacions exiliades, en el moment de depositar unes gerbes de flors al peu del Monument als Morts.

El nostre Parti ha tributat un emocionant homenatge a la memoria del President Companys. D'una gran simplicitat, aquest tribut de l'Esquerra a un dels seus més il.lustres fundadors, va escaure's el passat dia 19, a la ciutat de Montpeller, aprofitant l'avinentesa del Ple Extraordinari que hi celebrava el nostre Partit. Així, aprofitant l'anada a Montpeller de delegats de l'Esquerra d'arreu de França, pot dir-se que tots els militants refugiats en aques país ens hi trobàvem representats. A més, la presència d'una delegacio del Partit Nacionalista Basc, integrada pels diputats Srs. Irujo, Lasarte i Jàuregui, associà a aquest homenatge el poble amic.

A dos quarts d'onze es reuniren tots els assistents davant el local de l'Esquerra a Montpeller. Amb els nostres militants i els representants bascs, cal esmentar les delegacions del Partit Socialista Obrer Espanyol, de la C. N. T., del P. S. U. C., d'Izquierda Republicana, d'Accio Catalana Republicana, de la U. G. T., del Bloc Nacionalista Valencià. Es formaren dues presidències : una amb els dirigents de l'Esquerra i l'altra amb els representants del Partit Nacionalista Basc.

La comitiva va adreçar-se al Monument als Morts. A l'arribar-hi fou depositada una magnifica corona de flors per la seccio feminina del Partit. També va depositar-se una garba de flors del P. S. O. E.

Tot seguit féu us de la paraula el diputat al Parlament de Catalunya, Dr. Humbert Torres. Digué :

Paraules d'Humbert Torres

Amics : Fa uns minuts, el nostre estimat Secretari General Josep Terradellas, m'ha demanat que, en nom de l'Esquerra, digués unes paraules per a subratllar la significacio d'aqueix acte en el qual, una vegada més, venim a rendir tribut a la memoria del que fou uns dels fundadors del nostre Partit, el segon President de la Generalitat : l'inoblidable Lluis Companys. He acceptat aqueix honor i, sobriament, com escau en moments d'aqueixa condicio, us diré quines son les idees directrius que al meu entendre cal fer destacar. Son aqueixes tres : fidelitat, immortalitat i esperança.

Fidelitat en primer terme a la persona que amb sa vida modesta, senzilla, exemplar i honesta dignificà i prestigià totes les magistratures a les quals la confiança popular l'elevà ; al politic servidor abnegat i intel.ligent de l'ideal que ell estimava, pel qual batallà tota la vida fins a la mort gloriosa : al conductor d'un poble que, completant l'obra de Macià, sembrà la bona llevor i la fecundà generosament de tal manera, que l'amor a Catalunya i a la seva llibertat, la República democràtica i els afanys de millorament social més enllà dels estrets limits dels dogmes partidistes, foren, son i seran sempre la substància mateixa de l'ànima del poble català. Si fos possible que l'ombra de Companys em sentis jo li diria : estigues segur, enyorat amic, que un dia o altra, que jo voldria proper, el teu ideal triomfarà.

Ja ho he dit altres vegades : el nom de Companys transcendirà el temps i l'espai. Fa set anys que homenatgem la seva memoria, i en passaran tants com vulgueu sense que minvi l'afecte del nostre poble. Aqueixos dies, per tots els continents on hi ha gent catalana s'evoca emotivament el seu nom. Sobretot a dins de Catalunya, del cor de tots els que pateixen aquella esclavitud, surt com un riu d'amor encès envers aquell que tan alt posà el nom de la nostra terra. Aqueix és el premi amb què els pobles dignes paguen sacrificis com el seu : el de la Immortalitat.

I també, malgrat tot, confiança en el desti de Catalunya. Gran és el nostre calvari, però l'acceptem dignament, sabedors que la Justicia Immanent, que no és una frase, fallarà el plet espanyol a favor nostre. El preu d'un ideal es valora pels sacrificis que costa. Els rossinyols canten les seves cançons més dolces en les nits fosques i sense estrelles. En la nit nostra, fem-ho com els rossinyols.

L'Esquerra agraeix cordialment l'assistència a aquell acte de les representacions d'altres partits que venen a sumar-se a aqueix homenatge. Pero agraeix singularment la de la representacio del pais basc, vinguda expressament. Germans bascos, com dir-vos que el vostre gest ens ha commogut profundament ? Nosaltres ho interpretem com la confirmacio d'aquella coincidència que sempre ha existit entre les aspiracions del vostre poble i del nostre, amb la promesa de continuar-la fins que la llibertat pleina presideixi els nostres comuns destins.

Visca Catalunya !

Visca Euzkadi !

Acabat l'emocionant parlament del Dr. Torres, l'ex-ministre i Diputat, senyor Manuel de Irujo, va aportar l'adhesio del Partit Nacionalista Basc en els següents termes :

MANUEL DE IRUJO

Vinc a dir unes paraules en nom dels bascs. Agraeixo cordialment els mots emocionats que acabo d'escoltar de llavis d'Humbert Torres. Els Diputats bascs ens sentim agermanats amb vosaltres en aques acte, intim i cordial, d'afecte, record i honor al morts per França, als morts per Catalunya, a tots els que caigueren en defensa de la Pàtria o d'ideals universals.

Veiem en el vostre Companys, que també és nostre, el simbol representatiu dels sacrificats per aquells grans ideals que en el moment historic viscut per Companys prengueren cos en Catalunya i en la República. La nostra presència significa la nostra solidaritat amb vosaltres, amb el que Companys simbolitza, perqué el nom de Companys, com bé dela Humbert Torres, ja ha transcendit a l'eternitat. Catalunya i Euzkadi ocupen posicio semblant i nosaltres, a l'unir el nostre esforç complim amb un deure imperios.

Damunt aquestes flors posades en el mausoleu per a testimoniar el carinyos record dels catalans al President màrtir, faig vots per al triomf dels ideals qué animaren la vida de Companys, en la lluita en nom de Catalunya, por la llibertat, la democràcia i la República.

VI D'HONOR

Seguidament en el local social del Partit tingué lloc un Vi d'Honor al qual assistiren tots els delegats de l'Esquerra i personalitats del Partit, la representacio basca i la dels demès Partits. La memoria de Lluis Companys hi fou recordada fervorosament, i després que el Secretari General d'E. R. de C., Josep Tarradellas, hagué obert l'acte amb uns breus paraules de salu acio, el Vice-President del Parlament de la República, Ramon Nogués i Bizet, pronuncià un eloquent parlament.

R. NOGUES I BISET

Improvisar és cosa dificil, majorment en aques moment en que el meu esperit està amarat d'emocio, inspirada pel record i feta més punyent per l'esperança. El record del President Companys, President de tots els catalans, sacrificat en holocaust a la Pàtria, a Ca alunya, terra de llibertat, em porta el de tots els que, com ell, donaren llur vida per les grans causes, en lluita per la llibertat i la justicia. Em recorda també els sofriments de la propria Pàtria, dels seus fills que per estimar-la i defensar-la, exiliats uns dins les mateixes llars i escampats altres arreu del mon, sofreixen en el més intim i car de la seva ànima l'urpada del dic ador.

També l'esperança tot i recordant el passat, inquieta el nostre esperit. Esperança. De què ? Esperança en els propis destins de la Pàtria, en nosaltres ma eixos que no regatejarem cap esforç per a retornar-li la llibertat i la justicia. Sembla que tots els elements s'hagin conjurat per a fer més palesa la nostra adversitat, pero no ens manca la flama encesa de l'ideal i de l'amor. Deia l'amic Torres, que el rossinyol canta belles cançons en mig del bosc i de la negra nit. Com ell cantem ambé nosaltres en la negra nit de la malaurança belles i harmoniques cançons que en un to plé de coratge volen dir fé i esperança en el demà.

L'Esquerra Republicana de Catalunya, en aquesta jornada in ima i de recolliment, en la qual es conjuguen aquells dos grans sentiments, el record que ens omplena d'experiència i l'esperança que és la flama que il.lumina el camí, fem acte de fé per a seguir endavant cercant la Pàtria perduda, la terra de promissio.

Ens plau que hàgiu volgut vosaltres, amics tots, portar-nos amb la vostra compañia l'escalf de la vostra amistat i el testimoni de la vostra assistència

A vosaltres, representants de les diverses organitzacions politiques i sindicals espanyoles, mercès. I a vosaltres, es imats amics Bascs, jo vull dir-vos, a més, que en aquests moments sento força no conèixer la vostra llengua. En ella voldria donar-vos la benvinguda i agrair-vos la vostra afeccio. Aixi arribarien millor fins a vosaltres els nostres batecs, i a la vegada rendiria homenatge més directe a la vostra Pàtria i a la seva llengua qué és el verb de la seva ànima.

Gràcies a tots. I a tots vull prégar-vos, que no vegeu en el nostre crit de llibertat invocant la Pàtria, cap reserva ni egoisme. El crit i l'ànsia de Catalunya és, si, un crit de llibertat que personifica la seva propria personalitat. Pero és, també, un crit de llibertat per a tots els homes i els pobles, que solament viuran en el just reconeixement de llurs drets quan puguin ésser lliures, condicio inalienable de la propia rao d'esser.

Tenim una tasca comuna a fer. Un desti his oric a acomplir. Ens uneixen els mateixos sofriments, les mateixes inquietuds, els mateixos dolors, anelles que lliguen fortament les nostres vides, els destins dels nostres pobles. Que també els anhels, la fé, i les il.lusions en l'esdevenidor siguin anelles que dolçament, pero ben intimament, lliguin els pobles hispànics per a que tots junts, units per l'amor i per l'expressio sobirana de la seva llibertat, forgin la gran Federacio que visqui amb dignitat i prestigi dins el concert dels pobles lliures.

Invoquem si, avui, el record del President màrtir. Amb ell com a simbol, els màrtirs per la llibertat i la justicia no importa en quina terra i en quin lloc caigueren per a sempre. Quan ja han adquirit la catégoria de màrtirs, la seva gloria no té limits en l'espai ni en el temps. Son els màrtirs i simbols de les Pàtries irredentes, dels homes que sufreixen negres hores d'esclavatge.

Recordem les paraules del gran romàntic francès, de l'insigne exiliat Vic or Hugo, dient : « En cap lloc millor que davant d'una tomba és on pot parlar-se de resurreccio ». Avui, evocant la tomba del President, simbol de les tombes dels màrtirs, diem tots : Resurreccio ! Resurreccio per a tots els pobles hispànics, resurreccio perqué lliures i conscients del gran des i historic que els incumbeix acomplir, s'uneixin fraternalment i en mig de llur diversitat consti ueixin la gran República, que sigui en el demà veu respectada i vot de qualitat entre els pobles lliures i democràtics d'Europa.

JULIO JAUREGUI

El diputat, senyor Jàuregui, comença destacant el sacrifici simbolic de Companys que ve a resumir els de tot un poble en defensa de les seves llibertats. Els bascos, que tenim les mateixes aspiracions que vosaltres — afegí — comprenem perfectament el sentit d'aquest homenatge i us podem assegurar que ens hi sentim del tot compenetrats.

Tant és aixi que, seguint una línea politica establerta en hores de prova i de dolor comuns, l'actuacio politica de catalans i bascs ha estat aixi com en altres avinateses, coincident. Per damun de diferències circumstancials, entre nosaltres hi ha una perfecta coincidència i unitat de creteri quant als objectius a assolir.

Afegí el senyor Jàuregui que en el combat per les nostres llibertats sempre els tindriem al nostre costat. Podeu estar segurs — continuà dient — que no us mancarà mai ni el nostre escalf ni el nostre suport.

I acabà amb eloqüents mots d'esperança per a l'esdevenidor dels nostres pobles i de les nostres llibertats. Quan els pobles no volen morir i estan disposats a fer els sacrificis que calguin, tard o d'hora aconsegueixen els seus proposits.

EL P. S. O. E.

El Sr. Gonzalez, pel P. S. O. E., manifesta l'adhesio del seu Partit a l'acte que s'estava celebrant i tingué paraules de record per la persona de Lluis Companys. Posà de manifest la simpatia del P. S. O. E. per la causa de les llibertats del nostre poble i féu ressaltar l'actitud d'aquest Partit en el moment de la votacio de l'Estatut a les Constituents.

JOAN SAURET

Finalment Joan Sauret, membre del Consell Executiu, clogué l'acte agraint l'assistència dels Delegats del Partit Nacionalis a Basc, del P. S. O. E. i U. G. T., la de les organitzacions politiques i sindicals catalanes i espanyoles aixi com la dels delegats i mili ants d'E. R. C.

Si a aquesta acte ens plau donar-hi una significacio no partidista — afegí, — si per la nostra part creiem com tothom que el President màrtir és vertaderament un simbol nacional de la nostra Pàtria, aixo no obstant Esquerra Republicana de Catalunya no oblida que Companys era el President del nostre Partit les doctrines del qual mai no abandonarem. Seria cometre un greu error, seria ignorar la trajectoria politica del nostre President el no conjugar-nos per a prosseguir dins la lluita ciutadana els seus neguits patriotics, politics i socials.

Tots els estaments del nostre poble recordaran en tant que simbol nacional l'afusellament del President Companys. L'Esquerra no desdirà aquella unanimitat, pero tindrà present que Companys de no haver estat President hauria seguit una mateixa trista sort perquè els feixistes espanyols no li haurien perdonat les seves campanyes en favor dels pagesos, dels obrers i en favor de les doctrines humanes i liberals dels grans sectors esquerristes de Catalunya i d'Espanya.

Adreçant-se als delegats del Partit Nacionalista Basc, Joan Sauret els renovà la simpatia del nostre Partit Els nostres idiomes — digué — no son obstacles per entendre'ns perquè ens parlem amb el cor i ens uneixen l'afeccio de pobles germans. Aludint la delegacio del P. S. O. E. i U. G. T. els donà la seguretat de la companyonia de l'Esquerra per tot allo que en el camp huma i social ens lligà. I quant a les relacions amb els pobles d'Espanya, Sauret els prometé que no oblidarem els companys que constitueixen aquesta immensa solidaritat del do'or que es forjà durant la guerra civil i ha permanescut present durant el llarg calvari de l'opressio i de l'exili

Acabà donant visques a la República, a Euzkadi i a Catalunya i ots els presents hi contestaren amb remarcable emocio.

Immediatament el Comité Local de Montpeller obsequià els reunits amb un Vi d'Honor i els representants dels grups politics i sindicals ho aprofitaren per a renovar l'afeccio i companyonia manifestada amb motiu de l'acte que s'acabava de celebrar.

A LA VIDUA DEL PRESIDENT COMPANYS

A la fi d'aquests actes d'homenatge a la memoria del President Companys fou tramès el següent telegrama a la seva Vidua :

« MOTIU HOMENATGE PRESIDENT MARTIR CELEBRAT CONJUNTAMENT REPRESENTANTS BASCOS IRUJO JAUREGUI LASARTE ORGANITZACIONS CATALANES I ESPANYOLES I DELEGATS PLE ESQUERRA US EXPRESSEN SENTIMENTS RESPECTE I CONSIDERACIO.

Josep TARRADELLAS ».

L'HOMENATGE DEL PRESIDENT IRLA

El dia 15 d'octubre, aniversari de la mort del President Companys, la Secretaria de la Presidència de la Generalitat de Catalunya facilita la seguent nota :

« Avui, 15 d'octubre, s'escau el setè aniversari de l'afusellament del President Companys. Catalunya haurà recordat novament l'afront de què fou objecte amb l'execucio del seu President, però no ha pogut honorar, encara, de manera pùblica i solemnial, la memòria de Lluís Companys. Creient interpretar el sentiment de tots els catalans que, a l'interior i a l'exili, homenatgen en el martirologi del segon President de la Generalitat restaurada la voluntat de persistència de la nostra personalitat nacional, aquest matí, a París, el President de Catalunya, Honorable Senyor Josep Irla, ha depositat una garba de flors, lligada amb els colors catalans, damunt la tomba del Soldat Desconegut. Després de signar en el llibre d'honor, el President Irla s'ha traslladat al domicili de la Senyora vídua de Lluís Companys per a reiterar-li el condol de tot el nostre poble.

Discurs de Carles Pi i Sunyer a Radio-Paris

Des del micròfon de Radio-Paris, el nostre amic Carles Pi i Sunyer pronuncià la seguent al.locució :

Noble virtut es en els homes i els pobles la fidelitat en el record. Vinc a evocar-ne un de ben dolorós. Set anys fa avui que Lluis Companys queia en els fossos del Castell de Montjuic, el cos atravessat per les bales. L'home que moria content de trepitjar terra catalana era el President de la Generalitat de Catalunya. Aturem-nos un moment a meditar el que aixo significa. L'home — Companys — com tots els homes, esta subjecte, i ho estan els seus actes, al judici dels altres homes. Per bé que la fervorosa dignitat del seu sacrifici n'ha d'embolcallar el record, en la memòria de tots, fins dels que més l'haguessin discutit i combatut, d'un respecte humà i reverent. Però en ell i en la seva mort hi ha quelcom més. Molt més. Ell era institucionalment el representant légitim de Catalunya, no per la usurpació de la força ni per la malvestat de la guerra; ho era per la lliure voluntat democratica del nostre poble. En l'hora incerta i turmentada d'avui la gran majoria dels catalans aspirem a un règim democràtic que essent-ho no pot esser fixat a l'avançada per cap de nosaltres; que serà el que la voluntat col.lectiva lliurament decideixi. Però mentre arribi l'hora de poder decidir, el record de l'home afusellat a Montjuic es junta amb el de la seva investidura democratica i representativa des nostre poble.

Democràticament representava Catalunya. No desconeixem en dir-ho axi, que no tots els catalans devien sentir-s'hi representats. Amb tot, si són demócrates lleials i sincers, han d'acceptar-ne la representació que ostentava. I si som catalans — catalans de cor i de raó — també. I encara més. Les bales que li foradaren al pit anaven à l'ensems contra un home i contra una representació. La de Catalunya. No hi ha cap català que pugui haver deixat de sentir-ne l'afront. Però el plom pot matar un home; no pot matar un ideal. No pot suprimir una Pàtria. Catalunya persisteix. I persistirà. Quan de tant de dolor i d'oprobi no en resti ja ni ombra tràgica ni ressó cruel, Catalunya continuarà essent i vivint en la llibertat guanyada i la pau merescuda.

Si aquest és el sentit que per als catalans pren la mort de Lluís Companys, avui en el dol de commemorar-la ens ha de guiar només un alt propósit patriotic. Que el seu record faci més pura la intenció dels nostres actes, més abnegada la voluntat, més exigent l'esforç. Damunt d'una tomba les paraules tansols poden ésser de germandat i d'amor. Pietoses i greus com les d'una oració. Però també fermes i resoltes com les d'un jurament. Que les nostres resolucions, obertes a totes les promesses del demà, siguin d'aquelles en les que podem coincidir i retrobar-nos tots els catalans.

Aquesta significació àmpliament catalana és la que amb la senzillesa punyent d'un acte simbólic ha volgut donar-li en la seva commemoració l'Honorable Senyor Joseph Irla, président de la Generalitat de Catalunya. Aquest matí, en un gest de recolliment i de record, ha anat a posar un ram de flors a la tomba del Soldat Desconegut. Hi ha anat sol; com un homenatge que retia un català, i al qual poden acompanyar-lo en esperit tots els catalans. No essent encara possible — que ja ho serà — portar les flors al tros de terra catalana on Companys reposa, les ofrenava en el sagrari civil sota l'Arc de l'Estrella, al monument alçat en honor de tantes glories llampeguejants d'epopeia, i sota les voltes del qual, fins en l'hora més quieta i callada, sembla passar-hi un vent de llibertat, La flama que no s'apaga al damunt de la llosa severa ens diu que després de les lluites, dels sofriments, de les morts, en resta sempre, marcant-nos el camí, la flama trèmula, però persistent, de la pietat i del record. Que després de l'odi i de la guerra, humanament han de venir, i venen, la concordia i la pau. Esforçant-nos tots a que aixi sigui és com millor commemoramen la mort de Lluis Companys, Président que fou de la Generalitat de Catalunya. Que hi ha tombes flamejants damunt les quals estèn les seves ales l'àngel de l'esperança.

3937
B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 17, rue de Texel PARIS (XIVe)
Administracio : 30, rue des 3-Journées PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Eine, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de cecs postals no 57.675 Montpellier

LA NOSTRA doble fidelitat CATALANA i REPUBLICANA HA DE DICTAR-NOS UN CAPTENIMENT QUE, SENSE NEGLIGIR EN RES les DURES REALITATS D'AQUESTA HORA, MANTINGUI LA DIGNITAT DE LA NOSTRA POSICIO.

2ª EPOCA – N° 78 – 19 de Novembre del 1947 — Fundador : **Lluis COMPANYS** — PREU : 5 francs

EDITORIAL

PERSPECTIVES de la nostra politica

En el nostre darrer número subratllàvem la trascendència del Ple que acaba de celebrar l'Esquerra Republicana de Catalunya. El conjunt dels diversos problemes que tenim plantejats, en tant que catalans i en tant que republicans, hi foren debatuts llargament. Síntesi d'aquests debats, el Ple adoptà una sèrie de resolucions definint la nostra posició davant els esdeveniments que poden produir-se en un futur més o menys immediat. Els acords en ells mateixos, els comentaris que els acompanyaven, situen clarament la posició d'un gran Partit conscient dels seus deures i de les seves responsabilitats. I proclamen, alhora, la ferma resolució de seguir una trajectòria en els moments difícils que s'apropen.

Es evident que la nostra doble fidelitat catalana i republicana ha de dictar-nos un capteniment que, sense negligir en res les dures realitats d'aquesta hora, mantingui la dignitat de la nostra posició. Les cessions unilaterals, els entusiasmes excesius, les depressions prematures, el derrotisme sistemàtic, l'esperit acomodatici, res d'això pot presidir la tasca d'un Partit que representa amplis sectors de la ciutadania catalana. No som ni dels que abdiquen porugament, ni dels que abandonen la lluita en les hores difícils. Creiem que cal encarar-se amb els problemes en el seu veritable aspecte ; que ne podem falsejar-ne volgudament les perspectives i que, per tant, hem d'atenir-nos a la realitat encara que aquesta no s'avingui amb el nostre desig. Pero creiem, igualment, que hem de recordar-nos sempre qui som i d'on venim i que podem presentar-nos arreu amb el camp ben alt i la consciència tranquila.

Les afirmacions que precedeixen haurien d'esser tinguades ben en compte pel que afecta al camp de la nostra política. En el Ple de l'Esquerra hi bategà, poderosissim, aquest punt de vista. Fou natural que així fos, car si els Partits no poden tenir un suport ideològic, o be l'obliden de manera lamentable i gens gloriosa, potser més valdria que no vinguessin a enterbolir la nostra política.

Establert aquest punt de vista haguèrem de constatar tot el que hi ha de negatiu — potser per haver-se oblidat sistemàticament — en certs aspectes de la política catalana. El nostre Secretari General, Josep Tarradellas, ho subratllava en un article prou explicit perque hàgim de glosar-lo. Valdria, però, la pena que tots aquells que intervenen — o aspiren a intervenir — en la nostra política tinguessin ben en compte l'advertiment sever que constituia l'article de Tarradellas. I que s'adonessin clarament que les insídies com a sistema, els falsejaments com a mètode, les travetes com a objectiu mai han gloriejat cap moviment politic ni mai han assolit cap resultat positiu en l'aspecte nacional. Si algú en volgués una prova la tenen amb el que s'ha produit en el camp de la nostra política des de fa diversos mesos, i en el fracàs absolut d'aquells que pretenien, amb les despulles del vei, bastir-se. no sabem quines situacions.

De cara a les lluites futures cal que tots sapiguem què volem i on anem. I cal, sobretot, que ho sapiguem els catalans. Es, potser, arribada l'hora que tothom recapituli i s'enfronti amb les responsabilitats que es presenten. Hi ha la nostra fidelitat als ideals republicans, d'una banda ; però existeix, a més, la llibertat del nostre poble. Son dues coses que no es poden oblidar. Al seu servei caldrà l'esforç abnegat i decidit de tots aquells, que creuen en aquest doble postulat siguin les que es vulguin les circumstàncies que puguin presentar-se. Cal, doncs, que per començar tots afirmem aquesta decisió catalanista i republicana. Els Partits liberals de Catalunya no la poden oblidar. Tot seguit s'imposa la lleialtat en les actuacions, la reciprocitat en el sacrifici de tots els que vulguin mantenir-se, per damunt del que, en definitiva, és accidental, al servei d'aquest doble postulat. Diguem-ho clarament : a la fermesa ideologica enfront les dificultats que es presenten, cal unir-hi la lleialtat i la dignitat de les nostres actuacions. Els Partits catalans faran bé de pensar-hi i de tenir ben present, des d'ara, sobretot aquells que han sapigut mantenir sempre una línea de conducta dreturera, que cal que les practiques d'aventurerisme politic siguin suplertes pel joc net i per la fermesa ideològica.

La realitat es prou crua perquè hagim d'insistir. Mai, com en els moments de prova, pot palesar-se el patriotisme dels homes. I mai com en aquestes hores podrà palesar-se millor que s'entèn romandre fidel a uns postulats i de cara al seu triomf saber menar una acció conjunta, concreta, clara i honesta.

Aquest — i no altre — fou l'esperit que presidi les deliberacions del darrer Ple d'Esquerra Republicana de Catalunya.

La politica catalana han de fer-la els partits catalans. I els partits catalans no poden anar a remolc de cap mena de provincialisme

Entorn uns comentaris de « Lluita »

TOT AIXO NO ES MASSA SERIOS...

Des de fa algunes setmanes, els redactors de « Lluita », portantveu del P. S. U. de C., demostren una marcada predilecció per la política del nostre Partit i per l'actuació dels nostres homes. Per tant, era de preveure que, després del nostre Ple, continuarien prodigant-nos tota mena de consells sobre la conducta que, a llur judici, hauríem de seguir.

Teníem l'esperança, després dels nostres advertiments, que abandonarien la tendència a recordar-nos quins són els nostres principis i quins son els deures que ens imposa la fidelitat als Presidents Macià i Companys. Malauradament no ha estat així. D'ací que avui ens veiem obligats a repetir que l'Esquerra és un Partit major d'edat, ric d'una experiència que li permet definir la seva pròpia conducta i, a més, que li permet prescindir perfectament dels consells, més o menys desinteressats, que se li prodiguen amb massa freqüència.

Potser alguns dels nostres amics creuran que no val la pena de contestar els atacs dels comunistes catalans, tota vegada que llur versatilitat és a bastament coneguda. Si ens decidim a fer-ho és, sobretot, per tal de precisar més encara la nostra pròpia posició.

Ja fa algunes, setmanes que, arran d'una conferència de l'amic Humbert Torres a Marsella i més tard d'un article del nostre company Carles Pi i Sunyer a « La Humanitat », s'inicià des de « Lluita » una campanya sorneguera, amb titulars a tota pàgina, contra l'Esquerra. Talment semblava que les paraules d'aquests des amics, significaussin el capgirament d'una línia política i el renunciament a postulats que continuem considerant irrenunciables, malgrat haver de constatar — com ho fan tots els que són sincers amb ells mateixos, — la necessitat de valorar amb equitat les realitats que el moment present ens imposa.

L'actual zel republicà dels redactors de « Lluita » ens obliga a recordar que el Partit Socialista Unificat de Catalunya no va acceptar fins l'any 1945, la vigència de la Constitució del 1931 ni la de les institucions que d'ella emanen. Tothom recordarà sense esforç els temps malhaurats de la Junta Suprema de « Union Nacional », organisme que ara sembla que no ha existit mai, i en el qual havien d'integrar-s'hi els falangistes penedits, els carlins decebuts i els monàrquics esporugits amb ganes de fer mèrits. Es tantmateix curiós que aquells que donaren vida a aquest organisme anti-institucionalista per excel.lència, vulguin presentar-se, ara, com els campions, i els més ardits defensors de les nostres institucions.

Sortosament, la vida de l' « Union Nacional » fou relativament curta. Un bon dia vàrem tenir la satisfacció d'enterar-nos que tant els comunistes catalans com els espanyols reconsideraven llur actitud i decidien tranquilament recolzar les institucions republicanes malgrat posar en quarentena el govern del Dr Giral fins al moment en que se'ls concedí un ministeri.

D'aleshores ençà, els comunistes del P.S.U. de C. es mouen dins de la mateixa tàctica institucional. Amb tot el seu actual fervor republicà els fan oblidar que el Govern Llopis, en el sí del qual el Sr Uribe representava directament el Partit Comunista Espanyol i indirectament el P. S.U. de C., va portar a terme actives, encara que infructuoses, gestions prop de les persones i tendències que mereixen avui tota la gamma dels adjectius pejoratius del lèxic comunista.

Es evident que cada partit té plena llibertat per adoptar els principis i les tàctiques que cregui més convenients i que l'exercici d'aquesta llibertat exigeix el respecte dels altres, encara que aquest respecte ne vulqui dir que s'hagi de romandre en una perpètua impassibilitat. Per la nostra part, hem combatut i seguirem combatent activament les idologies alienes per la senzilla raó que creiem que la nostra és la millor de totes, pero caldría que tots plegats reconeguèssim la necessitat de bandejar de la política catalana, certs procediments inadmissibles que no poden donar altre resultat quel d'aprofondir, més encara, les diferències que dissortadament existeixen. No podem tolerar, per exemple, que es parli de la nostra actitud i dels nostres homes amb el mateix to que s'emplea per a denunciar els veritables enemics del poble i de la llibertat. Si es continúa per aquest camí, utilitzant el mateix clixé que serveix per a denunciar els homes i els partits democràtics de tot el món, qualsevol dia surtirem a dir que els homes de l'Esquerra estan al servei de l'imperialisme anglosaxó.

No creu el P.S.U. de C., no creuem els redactors de « Lluita », que tot això no és pas massa seriós? Quina és la veritable raó d'aquestes ingerències en la nostra política i quins són els motius reals d'aquesta voluntat de convertir-se en els nostres tutors ? Cal potser cercar-los en la minva de l'independència orgànica del P.S.U.C., en el seu progressiu apartament dels problemes especificament catalans i en el consegüent oblit de les regles tradicionals de la nostra política ?

Hi ha moments en què estem disposats a creure-ho, sobretot quan recordem la presència dels representants d'àquest partit en el darrer congrés del Partit Comunista Espanyol, en el transcurs del qual afirmava el Sr Uribe que aquella reunió era la consagració de la unitat de pensament i de tàctica entre les dues organitzacions.

Creiem necessari que tots plegats ens esforcem en evitar que Catalunya perdi aquell bon sentit que la caracteritza i que li ha permés, en hores difícils de la sera història, aglutinar totes les seves forces al servei d'un pensament i d'une acció patriòtica. No hem d'oblidar mai que els catalans tenim problemes que ens són peculiars i que els hem de resoldre nosaltres mateixos amb procediments que no desdiguin de les normes de la política catalana.

El nostre passat i el nostre present, ens autoritzen a parlar en aquest to i demanar als altres, al P.S.U.C. en aquest cas, que vulgui precisar ben clarament, davant dels nostres conciutadans, l'abast i les perspectives de la seva present actitud. Si no es fa així, tindrem el dret de pensar que el Partit Socialista Unificat de Catalunya, emplaçat en un cruel dilma, ha preferit plegar-se a les exigències d'una doctrina i desobeir als imperatius de la disciplina nacional catalana.

✦ ✦ ✦ ✦

Escrit el precedent comentari, ens arriba el numero de « Lluita » corresponent al 12 de novembre d'enguany. L'organ comunista, d'acord amb les consignes que darrerament deu haver rebut, es lliura a un nou atac contra el nostre Partit que, si més no, posa de relleu la feblesa i les contradiccions de l'actual posicio politica del P. S. U. C. En parlarem, amb l'extensio que mereix, en la nostra propera edicio.

El proper Congrés de l'Esquerra

per **Heribert BARRERA**

Un dels acords del Ple que el nostre Partit va celebrar a Montpeller el passat mes d'octubre fou la convocatoria d'un Congrés que en principi hauria de reunir-se d'aquí pocs mesos. Per apreciar la importancia d'aquesta decisio es bo de coneixer les particularitats que, segons el Ple, aques: Congrés hauria de tenir. Hem cregut util, doncs fer-ne pels lectors de La Humanitat un rapid comentari.

Sense prejutjar massa el que sera en realitat el Congrés, ens és possible des d'ara glossar-ne quatre extrems que son, d'una banda, l'extensio que hom es proposa donar-li i la preparacio minuciosa amb qué s'organitza ; d'altra banda, la intencio de la direccio del Partit al convocar-lo i la significacio que aquest Congrés pot revestir pel futur del Partit i de Catalunya.

El Congrés tindrà importancia, primerament, per l'ampiada que s'ha decidit que assoleixi. No es tracta en efecte de realitzar un comici limitat a l'organitzacio a França. El projecte és que hi participin, directament o indirectament, tots els nuclis de militants de l'Esquerra escampats arreu del mon i, en lloc preferent, els delegats de l'organitzacio clandestina de Catalunya. Aixi per primera vegada des de fa 10 anys podra aplegar-se una representacio de l'Esquerra tota sencera, probablement no tan ampla ni tan fidel com tothom desitjaria, pero suficientment representativa, tanmateix, per que els acords que puguin intervenir corresponguin veritablement a la voluntat del Partit. Revestit d'una autoritat que durant aquests anys d'exili cap assemblea del Partit no ha conegut, el Congrés podrà prendre, amb plena responsabilitat, les decisions de tot ordre que les circumstàncies aconsellin.

El Congrés serà important, segonament, per la cura que s'haurà esmerçat a preparar-lo, la qual serà la millor garantia d'eficàcia i d'encert. El Ple va decidir, en efecte, nomenar una ponència per que establis un projecte d'organitzacio i d'ordre del dia. El treball de la ponència serà presentat a les organitzacions departamentals i a tots els organismes del Partit a França i, passat un periode raonable per al seu estudi. es convocarà un Ple extraordinari per a dictaminar sobre el mateix. Es de suposar doncs que tots els detalls d'organitzacio estaran previstos i que l'ordre del dia serà un veritable index dels problemes més fonamentals que se'ns plantegen avui, en l'ordre patriotic, en l'ordre politic i en l'ordre orgànic. I ens plau encara d'imaginar que sobre els principals d'aquests problemes el Congrés podrà prendre com a base de discussio els informes el.laborats per persones triades per la seva competencia. El material preparatori havent arribat a mans de les organitzacions locals o comarcals en temps hàbil, cadascuna d'elles podrà pronunciar-se amb ple coneixement de causa i, sens prejudici de la més ampla llibertat donada als delegats, les discussions podran encarrilar-se de manera a assolir la màxima rapidesa.

El Congrés serà important, en tercer lloc, perque el proposit de la direccio del Partit al convocar-lo és que marqui l'inici d'una nova etapa en l'actuacio d'Esquerra Republicana de Catalunya. Atravessem ara un dels moments més delicats de l'exili. Tota profecia seria desplaçada i ben espabilat fora el qui pogués dir-nos el que el demà ens reserva. L'optimisme exagerat o el pessimisme excessiu ens semblen igualment fora de lloc. Pero siguin quines siguin les impressions que cadascu pugui tenir respecte al futur, sigui quina sigui la marxa dels esdeveniments, és evident que una organitzacio politica de la importància de l'Esquerra té l'obligacio de preveure totes les eventualitats, àdhuc aquelles que de moment puguin semblar les menys probables. Qui negarà avui la possibilitat que el règim de Franco subsisteixi, malgrat l'execracio universal, durant un llarg periode encara ? Si aixi fos no cal dir que la nostra accio continuaria, igualment forta, pero seria tan mateix inoportu mantenir sense modificacio les tactiques que fins ara hem adoptat. El centre de gravetat de la nostra intervencio hauria de desplaçar-se cap a l'interior de Catalunya i la mateixa estructuracio orgànica del Partit hauria de modificar-se en vistes a una actuacio clandestina, llarga i difícil, on l'objectiu seria, més que l'enderrocament brutal del règim, inassolible amb els nostres mitjans, el seu lent desgast i el manteniment de la fe democràtica i patriotica en el poble de Catalunya. Aquesta és només una eventualitat de les moltes que es poden presentar, pero qualsevulla que sigui l'evolucio del problema espanyol, és evident que en un termini de pocs mesos caldrà reconsiderar la situacio des de punts de vista nous. Es aquesta reconsideracio la tasca essencial que el Directori i el Comitè Executiu del Partit volen encarregar al futur Congrés.

Enfi la importància del Congrés provindrà encara de la significacio que revesteix el fet mateix de celebrar-lo en aquestes circumstàncies i amb aquests objectius. No costa gaire organitzar grans congressos quan s'està en plena euforia o quan una esperança fonamentada fa creure a tothom que la situacio dolenta es redreçarà depressa El que demostra pero la vitalitat d'un Partit és que sigui capaç d'un tal esforç, d'un tal acte de fe, al cap de 9 anys d'exili i precisament en els moments que el dubte, l'angoixa, quan no el descoratjament i l'excepticisme, envaeixen els cors. La força del nostre Partit resideix en gran part en la fidelitat i en l'entusiasme dels nostres militants. Si els militants de l'Esquerra reclamen avui un Congrés, és per continuar lluitant pels seus ideals passi el que passi, en les millor condicions i amb la maxima eficacia. L'Esquerra, suposem per un moment el pitjor, ni compta desapareixer ni vol posar-se en letargia. Siguin quins siguin els perills, per llunyana que apareixi la futura albada, l'Esquerra mantindrà ben alta la senyera. Es aquesta voluntat ferma de presència i de lluita la que determina el sentit profond del seu futur Congrés. Amb ell estem segurs que el nostre Partit establirà el paradigme del que ha d'esser la reaccio viril de tots els veritabes catalans nacionals.

UNA LLETRA DEL PARTIT NACIONALISTA BASC A ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNA

El Ple del nostre Partit, l'acord establert entre el Partit Nacionalista Basc i Esquerra Republicana de Catalunya, han constituit dos esdeveniments que han estat favorablement comentats en els mitjans politics bascos i catalans.

El Secretari General d'E. R. de C., senyor Josep Tarradellas, ha rebut la lletra del President del Partit Nacionalista Basc que ens plau inserir a continuacio :

« Estimat amic ;

« Els Srs. Irujo, Lasarte i Jauregui, designats per representar el Partit Nacionalista Basc al Ple de l'Esquerra Republicana de Catalunya celebrat a la ciutat de Montpellier els dies 18 i 19 del corrent, ens han informat, dels acords adoptats com també de la declaració conjunta basco-catalana, publicada en ocasió de l'esmentada reunió plenaria.

« Ens plau manifestar-li l'agraïment del nostre Partit per les atencions de que han estat objecte els nostres delegats, durant la celebració del Ple i, aprofitant aquesta ocasió, ens és grat expressar-vos el nostre desig de mantenir una unió i una solidaritat politica el mes estretes possible, entre els pobles d'Euzkadi i de Catalunya.

« En nom del Euzkadi Buru Batzar i en el meu propi, us saludo afectuosament.

« Pel Euzkadi Buru Batzara Lendakaria,
D. de Ziauritz.

« Bayona 28 d'octubre del 1947. »

L'AMISTAT basco-catalana

per A. ROVIRA I VIRGILI

Noble i encoratjador, aquest nou pacte d'amistat entre Euskadi i Catalunya ! Es un pacte que no crea l'amistat, cosa difícil de crear documentalment, ans bé la confirma i la referma. No és un acte de freda diplomácia teixit amb frases formulàries. Es una expressio del profund i generos sentiment que agermana temps ha bascos i catalans enmig dels goigs i planys de la vida politica i de l'actuacio patriotica. Els dos grans Partits majoritaris de Catalunya i Euskadi han posat llurs segells prestigiosos en aquest document exemplar.

Per als catalans nacionals, és una excellent companyia la dels bascos nacionals. Quan hi estem en contacte, les nostres conviccions i les nostres esperances s'enforteixen en veure-les compartides per aquests homes braus i lleials alhora. Ni les diferències ètniques i espirituals, ni la diversitat d'interessos materials, no trenquen ni afluixen l'intim llaç que les uneix. En el fons de les ànimes dels dos pobles hi ha una germanor d'afectes i una coincidència de concepcions que ens fa d'una mateixa estirp moral en la varietat humana

El mon modern, per dissort, no viu sota el signe de l'amistat. Som en el temps, no ja del menyspreu, sino de la malfiança. L'amistat entre els pobles es l'excepcio : el recel ès la regla. Els Estats, teoricament units, viuen en creixent discordia. Les nacions es repleguen en elles mateixes i la reclosio de cadascuna es fa hostil o recelosa per a les altres. Hom ja no es pren ni el treball de cobrir amb els mots la gelosia i la rancúnia. Un lleig realisme plebeu envaeix el camp de les relacions entre els pobles. La violència cruel de les guerres ha fet baixar, en molts casos, el nivell ètic dels homes i de les col.lectivitats.

✦ ✦ ✦ ✦

Esser amic, captenir-se com a amics no és entre els pobles d'avui una cosa corrent. Hem d'es perar la reaccio contra aquest estat d'esperit que entenebreix el mon doloros. Hem de creure que vencent l'hostilitat i la indiferència, s'estendrà novament el domini de l'amistat, perfum de la vida, fet de respecte i d'afecte. Mentrestant, bascos i catalans s'avancen a donar un exemple públic de l'amistat sinceríssima que els lliga estretament. En el terreny politic, el nou pacte, renovacio oportuna dels anteriors, augmenta la força dels uns i dels altres; en el terreny moral ens duu un reconfort. Som com uns parents que es troben junts per a recordar el passat i per a iniciar noves empreses. Si el temps és amenaçador, si les rutes son perilloses, si l'avenir proxim és incert, anants junts farem via, donant-nos les mans i amb les banderes juntes.

✦ ✦ ✦ ✦

! Quina altra no hauria estat la historia dels pobles ibèrics si llur distribucio geogràfica a través de la prehistoria i la historia hagués establert, sota la linia dels Pirineus, una frontera comuna entre Euskadi i Catalunya. I com ens hauriem sentit més forts i més segurs, els bascos i els catalans, si el veinatge de la terra s'hagués afegit a la convergència dels objectius politics ! Sovint, i assenyaladament en els dies de l'ultima guerra civil espanyola, nosaltres posàvem els ulls en la part del mapa peninsular corresponent a l'Alt Arago, contrada que separa la terra d'Euskadi i la terra de Catalunya. I ens imaginàvem, com si somniéssim, l'aprimament progressiu d'aquella zona de separacio i el seu final esborrament.

I bé : aixo que és un somni en l'aspect geogràfic, pot ésser i ha d'ésser i serà una realitat en l'aspecte espiritual i politic. Dins la peninsula que mars i muntanyes limiten, les dues nacions pirinenques la nacio del Cantàbric i la nacio del Méditerrani proclamen l'aliança i l'amistat i alcen, en senyal de salutacio, les velles banderes glorioses destinades a la victoria en la lluita i a la llibertat en la pau.

Pau CASALS, ciutadà d'honor de Narbona

Una nova ciutat francesa ha conferit el titol de ciutadà d'honor a l'il.lustre Mestre Pau Casals.

Aquesta vegada ha estat Narbona qui ha volgut palesar al gran català la seva afectuosa admiracio. D'una sèrie d'actes celebrats diumenge passat, dia 9 de novembre, el més important fou el celebrat en l'Ajuntament de Narbona conferint el titol de ciutadà d'honor al gran music català. Els narbonesos han palesat tota llur estima a Pau Casals.

No cal dir que els catalans refugiats en aquesta ciutat germana, assistiren en massa a tots els actes i que, per la seva banda, homenatjaren dignament al Mestre Casals.

En representacio del President Irla, assisti a tots els actes el Conseller del Govern de Catalunya, senyor Rovira i Virgili, el qual exaltà, une vegada més, l'alt exemple ofert per Pau Casals en aquests anys de prova.

LA HUMANITAT felicita ben sincerament a l'il.lustre Mestre per la nova distincio de que ha estat objecte.

Antena

L'editorialista de « Lluita » no aprova la Declaracio del nostre Ple Extraordinari. Aquella, per altra part, « és la resposta concreta a les nostres sospites i tocs d'alarma ? » es demana el mateix editorialista. Ja abans d'ara tenien els comunistes « sospites i inquietuds » sobre la posicio del nostre Partit. Prieto ens vol entregar lligats de mans i de braços a Bevin i a Truman, a la qual cosa l'Esquerra — escriu « Lluita » — dona la seva conformitat. « Hauriem volgut que els amics d'Esquerra Republicana ens haguessin seguit en aquest cami veritablement nacional i democràtic. »

✦ ✦ ✦

Quin és « aquest cami veritablement nacional i democràtic » que ens proposa el P. S. U ? A veure si els nostres lectors el saben descobrir. Seguim els comunistes. Aquests eren uns aferrissats negrinistes fins a la convocatoria de les Corts de Mèxic. Des d'aquell moment s'abandonà el Dr Negrin. La « Union Nacional » abandonava la República i els Estatuts a resultes d'una consultat popular. (Llegeixi's « El Patriota » de l'época on, ai ! mai no es parlà de legitimitat republicana, de Corts de la República ni d'Estatuts). A les acaballes de la « U.N.E. » es decideix un amor enfutismat per la República. Des d'aquell moment i a manera dels catolics que en alçar-los la prohibicio de menjar carn el dijous sant converteixen a aquest en absolutament carnivor, els nostres comunistes s'apropien de la Repùblica oblidada i es proclamen els seus majors i gairebé unics défensors.

Què dèien del Govern del Dr Giral ? « ..si s'hagués format un Govern central d'àmplia concentracio, animat per la voluntat de lluita sense compromisos de cap mena amb el règim franco-falangista, sense lligams de cap mena amb la reaccio internacional, inflexible défensor... Pero malauradament, aquesta nova oportunitat historica no ha estat tampoc aprofitada » (J. Comorera). Entrà un comunista en aquest mateix Govern i... es converteix màgicament en un equip de lluita i de dignitat. No es pot negar el bàlsam purificador que sempre acompanya els nostres « Komformistes ».

Passa a la segona plana

Cultura Catalana

Conferència d'Antoni Rovira i Virgili, a Paris sobre "Historia de Catalunya"

El « Casal de Catalunya » de Paris ha tingut la lloable iniciativa d'organitzar un curset d'historia de la nostra Pàtria i ha encarregat de donar aquest curs a l'escriptor Rafael Tasis. Per a donar una major solemnitat al curs, que comença el dia 13 del que som, el « Casal de Catalunya » demanà al nostre amic Antoni Rovira i Virgili que ocupés la tribuna per a la lliço inaugural. L'acte va tenir lloc, davant de nombrosa concurrència, el dimecres dia 5, a la gran sala de la « Société pour l'Encouragement de l'Industrie », de Paris, i ocupaven la presidència, al costat de l'il.lustre orador, el President del « Casal », Sr. Joan Masot, el de la Comissio de Cultura, Sr. Josep Xirau, el Tresorer, Sr. Magi Murià i el Sr. Rafael Tasis. El Sr. Masot presentà amb breus frases d'elogi el conferenciant.

L'autor de la « Historia Nacional de Catalunya » començà ponderant l'interès que té per als catalans conèixer el passat de llur poble. « Si no sabem d'on venim i no tenim aquesta memoria dels pobles que és la historia, no sabrem mai on ens trobem ni quin és el destí que hem de crear-nos ». I en pàrafs amarats de patriotisme, exaltà el sentiment de fidelitat a la causa catalana que fa que tots els exiliats, es trobin on es trobin, duguin present a dintre ells la imatge de la terra de Catalunya. « Si ens posaven una bena als ulls i ens deien « camina », sé que els nostres passos ens durien instintivament cap a la Pàtria ».

Després d'elogiar la iniciativa del « Casal de Catalunya » d'haver organitzat aquest curset d'Historia de Catalunya que està a punt de començar i d'haver-lo encarregat a Rafael Tasis, Antoni Rovira i Virgili entrà en el tema que s'havia proposat de tractar, i que era com un ampli proleg i resum del curs projectat, ja que exposà la composicio ètnica dels catalans, a través de les distintes onades de pobles i races que han travessat la nostra terra.

A la llum de les més recents descobertes historiques examinà el problema de la formacio prehistorica del nostre poble i es refermà en la idea que el fons ètnic català estava constituit sobretot per una raça ligur, vinguda de l'Africa, a la qual es superposaren, en una dominacio politica, els ibers. Les onades celtes vingudes del Nord no aconseguiren influir aquesta base ètnica, llevat de certes contrades pirenenques. Examinà successivament les aportacions que grecs, romans i visigods pogueren dur a aquesta etnos, i assegurà que, per damunt de tot, fou la influència romana la que pesà damunt de Catalunya. A Roma devem, — recordà — el dret, la cultura i la llengua. I subratllà el fet que les terres mediterrànies hispàniques foren les primeres a ésser romanitzades després d'Itàlia. Rovira i Virgili rebutjà de passada algunes teories fantasistes que fan derivar la llengua catalana d'un idioma primitiu parlat pels ibers o per llurs predecessors, i exposà la idea que, en lloc de representar la dominacio visigotica una etapa d'unificacio total d'Espanya, fou l'origen de la formacio de les Espanyes amb llurs idiomes derivats del llati. L'evolucio d'aquestes llengües, que fins a uns segles més endavant no es manifesten sota una forma literària, pero que probablement, almenys en quant al català, ja existien a començos del segle IX, és la base de la creacio de les nacionalitats hispàniques.

El conferenciant seguí examinant les diverses aportacions que a l'etnos catalans dugueren les invasions i conquestes. Creu que ni els àrabs ni els francs aportaren una influència digna de tenir en compte en la composicio ètnica catalana, i assenyalà en canvi una aportacio que molts negligeixen i que no obstant tingué un pes molt important en la formacio del poble català : la dels esclaus capturats pels corsaris i pirates catalans, que tenien durant uns segles a llur càrrec els treballs més durs i el servei domèstic i que poc a poc anaren essent alliberats i es fongueren amb la resta de la poblacio. Recorda que a l'Edat Mitja hi havia a Barcelona una Confraria dels « Negres de la Riba », que feien de bastaixos al moll, i que procedien sens dubte d'aquells antics esclaus. Pot dir-se, doncs, que l'origen del proletariat català està en aquells captius dels segles medievals, i que llur aportacio a l'etnos actual de Catalunya representa potser una quarta part de la seva composicio actual.

Rovira i Virgili es referí després als jueus. La fusio de l'element hebraic amb la poblacio catalana no és negligible, pero fa de mal destriar, fora de Mallorca, on la distincio que es feu entre els cristians i els « xuetes » permet de valorar millor.

L'orador parlà a continuacio de la formacio de les classes socials catalanes. Contra allo que hom pot suposar, la burgesia catalana actual no procedeix pas de la burgesia medieval, aquells « ciutadans honrats » que eren, en general, comerciants o banquers i que gairebé tots passaren a formar part de la noblesa del diner, a l'edat moderna. Foren més aviat els menestrals, amb llur organitzacio tancada, que en venir l'era de la industrialitzacio eixamplaren llurs tallers i esdevingueren poc a poc patrons. El proletariat autènticament d'origen català té el mateix origen, i aixo dona un caràcter sovint de lluites familiars als conflictes socials de casa nostra.

Pero la industrialitzacio de Catalunya donà lloc a noves onades forasteres. La primera pot situar-se cap als anys de la primera Exposicio Universal i pot dir-se que estigué constituida en la major part per aragonesos. Aquests immigrants, que entraren a formar part del proletariat, foren la base del lerrouxisme, pero poc a poc anaren essent assimilats per Catalunya. L'Exposicio del 1929, amb les obres publiques que la precediren i acompanyaren, fou també motiu d'atraccio per a una gran massa de mà d'obra forastera, que aquesta vegada vingué principalment de la part de Murcia, i que també influí d'una manera cabdal en els conflictes politics i socials del primer terç del segle. Per ultim, la victoria franquista, amb l'èxode forçat de tants milers de catalans i l'atraccio exercida per Catalunya, país ric, damunt les contrades més desheretades d'Espanya, ha ocasionat una altra onada d'immigrants, molt més forta i perillosa que les altres, ja que pot dir-se que avui un terç almenys de la poblacio catalana no és nada a Catalunya.

Rovira i Virgili examina les causes d'aquest corrent demogràfic, i esmenta com una de les raons de les successives allaus d'elements forasters la baixa natalitat dels catalans. Els perills que representa per a la nostra terra aquesta continuada invasio d'elements no-catalans han estat salvats fins ara per la força més autèntica que posseim, que és la llengua. El poder d'assimilacio que té Catalunya es caracteritzava fins ara amb el fet que no sols els fills dels immigrants, sino aquests mateixos, en general, parlaven el català al cap de molts pocs anys d'estar a la nostra terra. Cal vetllar que aquesta força no s'afebleixi, i aixo ens obliga encara més a considerar que l'idioma català i la cultura catalana son, no sols els elements bàsics, les raons fonamentals del nostre fet nacional, sino les armes més poderoses per a mantenir-lo. Tota altra preocupacio és secundària davant d'aquesta necessitat en què ens trobem de mantenir vives i puixants la nostra llengua i la nostra cultura.

Per acabar, el conferenciant exposà els perills que pot dur una absència massa prolongada de Catalunya d'une massa considerable de refugiats. I després d'una professio de fe renovada en l'esdevenidor de la Pàtria, Antoni Rovira i Virgili va incitar els catalans a cercar en l'estudi de la nostra historia i en el conreu de la nostra llengua les armes més segures per a la lluita de cada dia en favor de la Pàtria i de la llibertat.

L'il.lustre historiador fou molt aplaudit en acabar la seva conferència. El Sr. Josep Xirau clogué l'acte recordant unes paraules del propi Rovira i Virgili, en una conferència donada en plena dictadura a l'Ateneu Barcelonès : « Als quarante anys, com als quinze — deia aleshores Rovira — soc catalanista, republicà, democrata i federal ». Ara també, amb aquesta conferència, Rovira i Virgili ha demostrat una vegada més que segueix fidel als seus ideals de sempre i que, com en plena joventut, té l'entusiasme, la intel.ligència i la joventut de cor que calen per a defensar-los.

A. ROVIRA I VIRGILI

Converses catalanes als Amis de la Langue d'Oc »

A Paris, s'han reprès les reunions d'amistat catalano-occitana que es celebren, sota els auspicis dels « Amis de la Langue d'Oc » i amb la col.laboracio de « Cultura Catalana » els segons divendres de cada mes, a les nou del vespre, en el café « A St. Sulpice », de la Place Saint Sulpice.

Les que hi ha anunciades son a càrrec de : Dr. Josep Solanes, el mes de novembre, amb el tema « Du Comte Arnau a Roca Guinarda »; Sra. Olga Prievalinski Ferrer, el mes de desembre; Sr. Armand Obiols, el mes de gener : Sr. Amadeu Bernado, el mes de febrer; Sr. Pau Planes, el mes de març; Sr. Josep Maria Corredor, el mes d'abril; Sr. Emili Vigo, el mes de maig; Sr. Eduard Simo, el mes de juny.

El llarg termini amb el qual s'anuncien la major part d'aquestes converses impedeix de donar llurs títols. Podem avançar, pero, que els temes seran adequats per a fer conèixer la cultura i la vida catalanes als nostres amics occitans i francesos que assisteixen a aquestes reunions.

El llibre dels Jocs Florals del 1946

Acaba d'aparèixer el llibre corresponent als Jocs Florals de la Llengua Catalana de l'any 1946, celebrats a la ciutat de Montpeller.

L'edicio és molt acurada, i presidida per una simplicitat de molt bon gust.

S'hi publiquen els discursos integres pronunciats pel President del Consistori Sr. A. Rovira i Virgili, i pel Mantenedor Sr. Amadeu Hurtado, aixi com la Memoria-Veredicte del Professor Enric Guiter. Venen tot seguit les poesies premiades : « Ametller florit », de Ventura Gassol; « Vetlla de retorn », de Josep Carner; « Nadal de Pau », de Carles Grando; « Poema de l'amor vera », de Fermi Palau i Caselles; « Sonets d'exili i de camí » i « Estances de l'amor perdut », de Julià Gual; « L'arbre de l'exili », d'Ambrosi Carrion; « Cants d'enyorança », de J. Carner i Ribalta; « Tres ermites », de Simone Gay; « Oda a Sant Roc », de Josep M. Prous i Vila; « Poemes », de Pèire Rouquette. S'hi insereix, igualment, una ressenya molt completa dels diversos actes de la diada, la llista de donatius i la llista de composicions que, en nombre de cent vuitanta, concorregueren als Jocs.

L'ACTUALITAT POLITICA

Les deliberacions de l'Assamblea de l'O. N. U. referents a l'Espanya franquista. – S'ajorna la reunio de les Corts de la Republica. – Propera constitucio del « Consejo del Reino Espanol ». – La memoria del President Azana homenatjada. – La conferència de la I. R. O. a Ginebra. – Comentari anglès a la politica d'oposicio al règim franquista. – Vers una reconciliacio de les dues fraccions de la C. N. T. ?

El problema espanyol davant la O.N.U.

La Comissio politica de la O. N. U. ha aprovat, per 29 vots a favor, sis en contra i vint abstencions, la seguent resolucio :

L'assemblea ratifica la seva resolucio adoptada el 12 de desebbre del 1946 relativa a les relacions dels membrès de les Nacions Unides amb Espanya y expressa la seva confiança que el consell de seguretat exercira les seves responsabilitats d'acord amb la carta de les Nacions Unides, tant aviat com consideri que ho requereix la situacio d'Espanya.

El delegat dels Estats Units s'abstingue totalment de votar la proposta de resolucio i manifesta la seva oposicio al paragraf que reafirma la recomanacio adoptada l'any passat, alegant que en l'Assemblea anterior exposà el seu criteri oposat a que el Consell de Seguretat intervingui una vegada passat el « plaç prudencial » que s'esmentava en la recomanacio. « A mes, afegí el delegat nord-america, — perque els fets demostraren que la resolucio anterior no debilita el regim condemnat per les Nacions Unides ».

El delegat britanic apoia la reafirmacio de la résolucio anterior votant a favor de la proposta.

Els sis vots en contra, foren emesos per l'Argentina, Republica Dominicana, El Salvador, Costa Rica, Peru i Paraguai.

A peticio del delegat hollandes, els tres paragrafs de la resolucio s'han votat separadament abans de procedir-se a la seva votacio de totalitat. El primer punt, que es refereix a la reafirmacio de l'anterior resolucio, ha obtingut trenta vuit vots a favor, sis en contra i onze abstencions ; el segon, senyalant que « El Consell de Seguretat exercirà la seva responsabilitat d'acord amb la Carta », obtingué trenta vots a favor, catorze en contra i onze abstencions, i el tercer, va aprovar-se per trenta set a favor, sis en contra i dotze abstencions.

Entre els vint i nou paisos que votaren a favor de la proposta, figuren quatre dels cinc grans : França, Gran Bretanya, Russia i China. Entre els vint abstinguts, cal senyalar a mes dels Estats Units, els delegats de Colombia, Brasil, Bolivia, Nicaragua, Filipines, Honduras, els estats arabs (Excepte Iran), Holanda, Canada, Australia i Africa del Sud.

En els cercles de la O. N. U. es considera aquesta resolucio, com una nova condemna del regim franquista, i com una continuacio de la politica de les Nacions Unides envers el regim que impera a Espanya. Si be no constitueix cap avenç substancial, d'altra banda manté l'aillament internacional del regim franquista.

Una important declaracio del Sr. Léon Jouhaux

De retorn de NovaYork, el Sr. Jouhaux, el qual, com es recordara, intervingué eficaçment a la darrera sessio plenària de les Nacions Unides en favor de la nostra causa, ha fet unes extenses declaracions a la premsa examinant els diversos aspectes de la situacio internacional. Referint-se al problema espanyol, ha dit textualment : « Tenia la intencio, abans de marxar, de presentar a l'Assemblea una proposicio sobre Espanya ratificant els termes de la meva intervencio de l'any passat, pero les instruccions rebudes de Paris a darrera hora, m'ho han impedit. Ho lamento profundament ».

Es inútil destacar la importància i la gravetat considerables d'aquesta declaracio. Vol dir que el Quai d'Orsay desisteix en la seva actitud d'ajudar-nos com fins ara ? No ens volem resignar a creure-ho. Ens sembla, mes aviat, que la politica de França en reacio al nostre problema deu volguer inspirar-se mes exactament amb el contingut de la nota tripartita del 4 de mars del 1946.

Ajornament de la réunio de les Corts de la Republica

A la presidencia del Consell del Govern de la Republica s'ha facilitat el text del decret d'ajornament de la reunio de les Corts, que reproduïm integrament per estimar-ho important : « El Gobierno de la Republica habia acordado convocar la reunion de Cortes el dia 25 de noviembre convencido de que, no, obstante la perentoriedad del plazo, podria superar las dificultades de orden material y administrativo con que habia de tropezar el desplazamiento de los Sres. diputados y esperando que para la fecha indicada habrian madurado los supuestos de orden nacional e internacional que han de constituïr materia principalisima de las deliberaciones. Acontecimientos posteriores imprevisibles, ajenos a la voluntad del Gobierno, han estorbado la evolucion normal esperada de dichos supuestos al punto que hoy es imposible saber de manera fundada si el servicio de la Republica exigirà la presencia y gestion del Jefe del Gobierno cerca de la Assamblea de la O.N.U. en la fecha fijada y si las condiciones del medio europeo aconsejaran que la reunion de las Cortes se celebre en circunstancias distintas de las indicadas en el decreto de convocatoria. El Consejo de ministros que mantiene el firme proposito de presentarse a la mayor brevedad posible ante las Cortes, de conformidad con el manda o presidencial en cumplimiento de su declaracion ministerial y por respeto obligado y satisfaccion debida a todos les grupos parlamentarios y singularmente, eficacia y prestigio del acto parlamentario, despues de consultar al Presidente del Gobierno y a iniciativa de éste, ha acordado proponer al de la Repùblica que se decrete el aplazamiento de las Cortes ».

Fins aci, el text oficial. Que s'ens permeti ara de fer alguns comentaris al marge : no hi hauria manera de saber quins son aquests « acontecimientos imprevisibles » que han impossibilitat la reunio ? No seria millor informar clarament i concretament als republicans sobre les causes *veritables* ? Potser ja seria hora de que s'abandonéssin aquests procediments de la vella politica que consisteixen en diluir les coses darrera la cortina de fum llenguatge administratiu, escamotejant unes veritats que tots tenim perfecte dret a conéixer.

Vers la constitucio del « Consell del Reialme Espanyol »

En data de 5 del corrent, el butlleti oficial de l'Estat espanyol publica un decret convocant els « procuradors » que tenen dret, segons la llei de successio, a nomenar un « conseller del reialme ». Aquest Consell estara constituït per 13 consellers que tenen la facultat, d'acord amb el cap de l'Estat, de nomenar un successor a aquest darrer, en cas d'incapacitat o de mort. Els altres consellers son designats pels rectors de les Universitats, col.legis professionals, sindicats, etc., i pel general Franco que en designa tres. Aquests set membres, junt amb els que ho son d'ofici, es a dir els Srs Esteban Bilbao, Garcia Valino, Jose Varela, Eduardo Calleja, Eugenio d'Ors i el primat de Toledo Pla i Daniel, es reunirien a Burgos durant la primera quinzena de desembre per tal de consagrar a Franco com a Cap del Reialme. Acte seguit, el « Caudillo » delegaria les funcions de president del consell de ministres a favor d'una de les persones seguents : Martin Artajo, Ibanez Martin o Blas Perez, tots tres ministres de l'actual govern franquista.

Homenatge a la memoria del President Azana

El propassat dia 1 es va celebrar a la sala Pleyel de Paris un solemne acte d'homenatge a la memoria del President Azana. L'acte fou organitzat per Izquierda Republicana i presidit pel Sr. Fermin Botella. Hi assisti un nombros public que emplenava el local, i els representants dels següents paisos : Mexic, Venezuela, Checoslovaquia, Hongria, Polonia, Rumania, Yugoeslavia, Panama, Bulgaria, Albania i Guatemala. Entre les adhesions rebudes cal destacar les dels Srs. Leon Blum i Eduard Herriot. El Conseller del Govern de Catalunya Sr. Rovira i Virgili i el diputat Sr. Joan Tauler, portaven la representacio de la Generalitat de Catalunya. Feren us de la paraula els Srs Juli Just i Fernando Valera, ministres del govern de la Republica. Finalment el Sr. Martinez Barrio, president de la Republica, llegi un treball sobre la personalitat d'Azana. Tots els oradors foren molt aplaudits.

Ajut als refugiats espanyols

La conferencia de la I.R.O. reunida a Ginebra, ha decidit continuar l'ajut als refugiats espanyols que es troben en situacio dificil. La quantitat que sera destinada a aquesta finalitat sembla que és important ja que el periodic « Le Monde » l'evalua a vuit millions de dolars. L'actitud del delegat francés Sr. Henri Ponset ha estat un factor decisiu en les reunions ja que va lograr l'unimitat de tots els delegats. Les modalitats d'aplicacio de l'acord seran objecte de gestions ulteriors.

Un comentari de l' « Observer »

« S'ha format una coalicio de forces politiques oposades al régim del general Franco i contraries al comunisme. Aquest fet coincideix amb un canvi de criteri en els mitjans oficials dels Estats Units i del Vaticà, on es considerava fins fa poc que Franca era un baluard contra les aspiracions soviétiques, pero s'han anat convencent que el régim dictatorial espanyol contribueix a incrementar les forces del comunisme i es possible, en conseqüencia, que les forces d'oposicio antifranquista i no comunistes, rebin un suport complet del Departament d'Estat i del Foreign Office ».

Vers la unitat de les dues fraccions de la C. N. T. ?

La C.N.T. dita col.laboracionista, celebrarà un congrés a França durant el proper mes de desembre. Com sigui que sembla precisar-se una marcada tendència cap a la unitat de les dues fraccions confederals, estimem interessant reproduïr uns fragments d'un article que el Sr. Domenech, publica en el número 89 del setmanari « España Libre » :

« Amb l'intencio de preparar-nos a NO CREURE IMPOSSIBLE l'unio a França ; amb ganes de transigir en tot el que la dignitat ens permeti ; amb el desig de carregarnos de rao i pensant que no es pas mes humiliant pactar amb un germà que amb l'enemic declarat.

Evitant de parlar de pecat mortal quan s'alludeix a la possible unitat ; defugint un clima d'odi tan: en el léxic com en la relacio. Refusant de considerar com un illùs aquell que creu que el convenient es realitzable. Estimulant una major compenetracio, ja que si ens es possible alternar amb els adversaris politics, mes ho ha d'ésser encara amb els companys de sempre que no tenen altra responsabilitat que la de no pensar com nosaltres.

Réconeixer l'honestedat i la bona intencio de tots els que maldin per un recobrament organic. Considerar que el fet d'una lleial reconciliacio no pressuposa el que en el seu dia no es puguin demanar responsabilitats els que hem intervingut en aquesta fase lamentable. Amb aquestes premisses i deixant que els militants i afiliats es reconeguin entre ells, s'haurà aconseguit el mes interessant per que l'unitat confederal a França sigui possible.

Al marge de les entrevistes *Prieto i Gil Robles*

Els diversos partits precisen llur actitud

El Sr. Indalecio Prieto ha marxat cap a México per assistir el seu fill malalt, i pensa quedar-se en aquell país fins a primers de l'any vinent. El Sr. Gil Robles ha tornat a Lisboa, on sembla ha tingut ja una entrevista important amb el Pretendent. En quina situacio es troben doncs, les gestions iniciades pels dos liders antifranquistes ? Cada dia s'afirma mes la creença que no es va arribar a cap acord concret en quant a l'accio futura, si be sembla que es pogueren constatar certes coincidencies en la manera d'apreciar el conjunt del problema espanyol. El punt litigios sembla ésser el del plebiscit. Mentre el Sr. Prieto continua defensant-lo com l'unic mitja susceptible d'acabar amb l'actual régim, el Sr. Gil Robles no creu en la seva eficàcia pràctica. Les declaracions fetes per ell a diverses agencies venen a confirmar-ho. El redactor politic de l'Agencia Febus, d'inspiracio socialista, creu saber que la dreta monàrquica espanyola, sense ésser hostil al principi del plebiscit, es refusa a acceptar-lo perque no concebeixen la possibilitat de crear un organ d'autoritat capaç de dirigir-lo i de fer-ne respectar els resultats.

Per altra part, s'anuncia des de Lisboa que el Pretendent Don Joan farà aviat una important declaracio anunciant la seva oposicio a tot arranjament del problema espanyol que no comporti el previ restabliment del régim monàrquic. Cas que fos aixi, es indubitable que les gestions Prieto-Gil Robles es veurien considerablement entorpides ja que aquesta actitud intransigent dificultaria l'adopcio d'un compromis acceptable per les dues parts.

La premsa i la radio franquistes, que han fet una gran publicitat a aquestes entrevistes, continuen atacant les dues personalitats, barrejant-hi el cap del Foreign Office, al qual s'acusa d'intervencionisme en els afers interiors d'Espanya.

El Sr. Trifon Gomez, un dels membres de la comissio socialista, va arribar a Paris el dia 30 i tot fa suposar que continuarà, junt amb el seu company Antonio Perez, les gestions iniciades pel Sr. Prieto prop dels diversos partits antifeixistes.

La posicio del P. O. U. M.

En resposta a la lletra que la comissio del Partit Socialista ha adreçat a les organitzacions antifranquistes, la Direccio del P. O. U. M. ha respost amb una lletra de la qual extraiem els passatges principals : « Aliar-se amb els monarquics de Gil Robles equivaldria a unir-se amb les forces que constitueixen les bases socials del franquisme. « S'exclou de la coalicio el Partit Comunista ; nosaltres, que havem lluitat sempre contra el que representa el stalinisme, ne tenim cap intencio de defensar-lo ; no obstant, no volem de cap manera que es confongui el nostre anti-stalinisme amb l'anti-comunisme reaccionari que aspira a imposar una nova reaccio totalitaria. « L'unic camí que ens queda es el de la resistencia i el de la lluita amb els mitjans que tenim, amb les armes que ens queden i amb tots els recursos que poguem obtenir. Es per aquestes raons que el POUM no pot respondre favorablement a la crida de la Comissio socialista. El nostre refus d'ingressar a la « Solidaritat Espanyola », esta determinat per la nostra accio politica. »

Una nota del Sr Gil Robles

Per considerar-lo interessant, reproduim a continuacio el passatge mes important d'una nota facilitada pel Sr. Gil Robles, després del seu viatge a Paris i Londres :

Con vordadero sacrificio por mi parte, por doloroso de acabar con las especulaciones y fantasias, me decidi a hacer un rapido viaje de caràcter meramente informativo, en el que deje sentado del modo mas categorico que ni las fuerzas que podia representar ni ningun otro grupo monarquico aceptaban la formula del 4 de marzo de 1946, por considerar-la contraria a la dignidad nacional y por entranar gravisimos riesgos para la vida de la patria y para la misma paz del mundo. Después de este mi viaje, ya nadie puede dudar de que no es posible contar con las derechas espanolas ni parà el gobierno provisional de coalicion ni para el plebiscito previo. Eso era lo que se queria simplemente saber y esto es lo que queda perfectamente aclarado. Sobre esta sencilla realidad se ha levantado una verdadera montana de supuestos inexactos, que el sen acionalismo de unos y la pasion politica de otros se han apresurado a explotar como entrevistas secretas, pactos revolucionarios, gobiernos de coalicion, etc. Se ha llegado hasta el absurdo de dar los nombres de personas respetables que integrarian un gobierno formado en Paris. Pues bien, todo ésto es enteramente falso y carece de fundamento. Seria muy de desear que concluyera ese sensacionalisme internacional en torno a los problemas de Espana, y que, pretendiendo resolverlos, no hace mas que complicarlos ».

Una lletra del Comte de Romanones al Sr Bevin

A til oI purament informatiu, publiquem integra una curiosa lletra que el comte de Romanones ha adreçat al cap del Foreign Office :

« Madrid, 23 de octubie de 1947,

« Sr. D. Ernesto Bevin,

« Ministro de Asuntos Exteriores de S. M. Britanica,

« Foreign Office (Londres),

« Muy senor mio : A pesar de la deferencia a que tiene usted derecho por su personalidad en el mundo, por su talento y Jerarquia, yo, que fui hasta ahora su constante admirador, me veo precisado a enviarle estas lineas como protesta por la sensacional noticia que acaba de hacerse publica. Si su entrevista con el senor Prieto no es desmentida catégoricamente, tendremos derecho los españoles a decir-le que no se ha producido correctamente mezclandose en asuntos que no le compe en. Como monarquico español de toda mi vida, le digo que ha cometido una incorreccion enorme, sin ejemplo, y que nada hay mas respetable en la politica internacional que la libre voluntad de cada pueblo. Proceder como usted ha procedido es llegar al maximo de la indiscrecion, sin disculpa de ninguna clase, y, sobre todo, en un hombre de su raza, que tanto medita sus acciones. El pecado ya esta cometido y para él no hay absolucion posible ! Ojala me équivoque y pueda usted explicar su conducta desde un punto de vista que convenza a los espanoles, que rechazan toda intervencion extranjera en el desarrollo de sus problemas ! Aqui le suponiamos ocupado en resolver los graves problemas internacionales que sobre usted pesan desde las consecuencias de la politica norteamericana, por la aplicacion del Plan Marshall, hasta aquellos otros de la India y Pakistan, que Junto con Palestina, son para Inglaterra de preocupacion constante. Grande ha sido, pues, nuestra sorpresa al ver que no son ellos los que le interesan, sino aquellos que se relacionan con España, donde no se le ha perdido a us ed nada...

Queda de usted afectisimo y s. s.

« Conde de Romanones ».

Antena

Ve de la primera plana

Què pretenia el Govern Llopis (amb un ministre comunista) i què el Govern Albornoz (al qual s'ha ofert endebades un col.laborador) ? « El Govern s'esforçarà per obtenir els apois i les assistències fins ara no assolides, i continuarà les relacions ja establertes, amb l'Organitzacio de les Nacions Unides, dintre l'orbita de les quals vol actuar. Persuadit que la recent resolucio de l'O.N.U. pot ésser un instrument eficaç d'accio.. » El mateix que han declarat reiteradament els Governs d'Euzkadi i de Catalunya on figuren consellers comunistes. . .Què ha declarat el Ple de l'Esquerra ? » ...veurà amb simpatia tot esforç que tendeixi a enderrocar el franquisme inspirant-se en la nota tripartita del 6 de març del 1946 i en l'acord de les Nacions Unides del 12 de desembre del mateix any ».

Qui es desdiu, doncs ?

✦ ✦ ✦

L'editorialista de « Lluita » ens oposa al Partit Nacionalista Basc... mai no dirieu perquè ? Perquè aquestès, « com tothom sap, de marcada tendència catolica ». El nostre « Komformista » no es dona compte que ha posat els peus a la galleda. Dos partits nacionalistes poden pactar per a una accio conjunta en favor del que els uneix, en aquest cas, el triomf de les llibertats d'Euzkadi i de Catalunya. Per altra part, i malgrat que el President Aguirre « coincideix...en la mateixa linia de Prieto » no per aixo el conseller comunista s'ha separat del Govern basc... en el qual conviuen amb declarats catolics.

L'editorialista de « Lluita » ignora que l'exclusiva contra els catolics ja no s'aplica dins del comunisme ? Què en farem d'aquella sensacional enciclica de Moscù sobre « la mà estesa » ? Vegi el nostre paradoxal « Komformista » de posar al dia la seva conducta car ara es pot entrar en un partit comunista malgrat la filosofia i la religio del peticionari.

✦ ✦ ✦

Els partits comunistes tenen un sistema molt « sui generis » per a enjudiciar l'actitud dels altres partits. Mentre aquests tenen en compte les caracteristiques i les doctrines alienes els comunistes ho mesuren tot segons la pedra de toc de la seva tactica o conveniencies. D'aci que topen amb tothom. No es volen fer el càrrec que els no comunistes poden discrepar de la « linia » sense incorrer en pecat de lesa-pàtria. Ja hem vist, per altra part, com és de dificil seguir-los en les seves anguilejants decisions. Al no comunista li costa molt comprendre aqueixa tàctica canviant que no respecta ni poc ni molt et que dèia ahir, que demà considerarà nefast al dogma d'avui.

Perquè la invocacio a l'O. N. U., al plebiscite, la unio anti-franquista s'han de considerer perniciosos o patriotics segons la persona o partits que els patrocinen ?

Aquesta tàctica de voler sotmetre a la « linia » no té cap logica, i exaspera. Els comunistes ens menen a una politica de campanar amb la clàssica divisio del « café de dalt » i del « café de baix ». Tornem en els temps en què no jugaven els constrasts per a trobar la veritat. Il aixi es vol que els « uns » siguin sempre llum i veritat, mentres els « altres » fan les tenebres i la mentida. Aquesta manera tan simplista en la discriminacio de conductes i lleialtats té els seus inconvenients. I els partits comunistes ja en toquen les conseqüencies : l'isolament absolut. Si les cèl.lules informéssin imparcialment els dirigents aquets coneixerien l'abim que els va separant dels no comunistes. Si els portantveus periodics publiquessin el que volen els militants els comunistes es sorprendrien de l'abast del seu isolament.

✦ ✦ ✦

Amb un mot d'aquell periodista, una frase d'aquell altre i amb una mica de retorica treta del text governamental que suspèn la convocatoria de les anunciades Corts podem gairefé fer llum sobre els veritables motius d'aquella decisio

Es cert, com s'assegura, que el projecte ha topat amb un seguit de reivindicacions économiques per part del grup unànim dels diputats que son a Mèxic ? I que, tot sumat, despeses indispensables i reivindicacions (o viatges i honoraris familiars) fan la sorprenent xifra de 30 milions introbables ?

Cal parlar clar pel propi prestigi de les Institucions. De continuar la politica dels eufemismes i dels secrets s arribarà a comprometre una serietat sense la qual és inútil de pretendre al respecte d'amics i enemics.

Perquè no es vota per mandat *com tenim demanat nosaltres ?*

✦ ✦ ✦

Una bona noticia. Els republicans hem heretat. Aixi ens ho fa saber la premsa francesa, la qual parla de la descoberta d'un tresor-or de 120 milions de francs.

Ara només cal saber quins « républicans » disposaven d'aquest tresor i que pensaven fer-ne.

VIDA DEL PARTIT

del darrer Ple del Partit

Per un error involuntari, no fou possible glosar en el darrer numero de « La Humanitat » la proposta que el Consell Directiu de la Gran Bretanya presentà al Ple dels dies 18 i 19. Ens plau fer constar avui que fou examinada detingudament pel Ple i que el seu contingut pesà considerablement en les deliberacions i en les resolucions de conjunt que s'adoptaren.

També, en donar la llista de les representacions departamentals varem ometre la del Tarn. El President d'aquell Comité Sr. Josep Molla ostentà aquella representacio.

DORDONYA

Necrologica

Ens ha arribat la dolorosa nova de la mort ocorreguda darrerament a Gironella, on resídia, del militant del nostre Partit, Lluis Boix Estrada, a l'edat de 57 anys, victima d'una greu dolència.

Actiu militant d'E. R. de C. el traspassat havia estat un dels fundadors i primer President de la « Unio de Rabassaires » de Gironella, càrrec que ocupà del 1931 al 133, éssent a continuacio Tresorer del mateix.

Per la seva abnegada actuació el que en vida fou Lluis Boix es guanyà la simpatia i l'estima de tots.

A la seva familia i als amics fem present el nostre més sentit condol.

GERS

Creacio d'una delegacio

Per tal de facilitar encara més les relacions entre els militants i els organismes del Partit a França, el Comité Departamental del Gers ha accordat la creacio d'una Delegació pel Districte de Lectoure-Saint-Clar-Miradoux.

El delegat d'aquest Comité Departamental al cap de l'esmentada delegacio és el company Josep Ribera, 17, Porteneuve, à Lectoure, al qual deu adreçar-se-li tota la correspondència, demandes d'ingrés i tot el que faci referència a l'organitzacio d'E. R. de C. a la nomenada regio.

TARN

El passat dia 26 d'octubre va tenir lloc a Albi una assemblea departamental de militants d'E. R. de C.

Després de declarar oberta la reunio — a la qual hi assistiren un gran nombre de militants — el President Sr Molla féu un detallat informe del que varen ésser les reunions del Ple Extraordinari del nostre Partit.

Tots els reunits seguiren amb gran interés l'explicacio de les deliberacions de Montpeller ant per les informacions que es pogueren recollir de la situació politica actual, com per la importància de les resolucions que allí es prengueren, manifestant-se tots d'acord en l'actitud adpotada per E. R. de C. vis a vis dels problemes que afecten la politica republicana i catalana.

Per unanimitat s'aprovà l'estat de comptes de l'exercici en curs axi com l'ac a de la reunio anterior que havia estat llegida anteriormen.

Escaïent-se la renovacio dels càrrecs del Comité Departamental, l'assemblea votà una mocio de confiança a tots els que fins a la data els havien ocupat quedant per tant reelegits. No obstant s'acceptà la dimissio del company Ramon Batlle, el qual, per canviar de residència no podrà seguir ocupant-se de la Tresoreria del Comité Departamental. Els reunits expressaren la seva simpatia i agraiment al company Batlle per la seva actuacio abnegada i d'encert. Per aclamacio fou nomenat el militant Antoni Llenas per al càrrec de Tresorer.

Esgotat l'Ordre del Dia de la reunio amb els « Precs a Preguntes » — que fou aprofitat per diversos militants per a interessar-se per assumptes d'ordre departamental, s'aixecà la reunio.

ALTS PIRINEUS

El passat dia 2 del corrent mes de novembre es celebrà a Tarbes una assemblea departamental d'E. R. de C.

Tots els militants del departament acudiren a la reunio, la qual començà amb un ampli informe dels Srs Cabos i Clavel que com a Delegats d'aquest departament assistiren a Montpeller a les reunions del Ple Extraordinari del nostre Partit.

Acabat l'informe — sèguit amb extraordinari interés per tots els presents — s'originà una demanda quasi general de detalls i explicacions referents a la posicio del nostre Partit. Finalment, els reunits declararen veure amb goig els acords presos a Montpeller, constatant com, una vegada més, E. R. de C. està a l'alçada que les circumstàncies exigeixen pel bé de Catalunya i de la República.

A continuacio es precedí a l'eleccio del nou Comité Departamental, quedant aixi constituit :

President, Marian Cabos ; Secretari, Josep Ricard ; Tresorer, Joan Lopez ; Vocals, Enric Clavel, Marian Solé, Joan Abadal i Ramon Rado.

Seguidament la reunio es donà per acabada.

❖ ❖

Recordem que tota la correspondència del Comité cal adreçar-la al President delmateix, Sr Marian Cabos, place de l'Industrie, Maison Laborda, Tarbes.

EURE-ET-LOIRE

Necrologica

Setmanes enrera morí a Castres el nen Jordi Cabré i Arbiol, fill dels nostres amics Pere Cabre i Rosa Arbiol. Als dissortats pares els fem arribar l'expressio del nostre més sincer condol.

ES DEMANEN NOVES DE...

Vicens Barbera de la Cruz, d'Hospitalet de Llobregat el qual havia residit un cert temps a Nantes (Loire-Inf.). Totes les persones que coneixen la seva actual residència son pregades de fer-li arribar à la nova que es troba a França la seva germana, recentment arribada de casa nostra ; les que puguin donar-ne alguna referència, son pregades de fer-ho comunicant-les al Secretariat Permanent del nostre Partit a França, 9), rue des Trois-Journées, Perpignan (P.-O.).

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —

El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 6 600

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 17, rue de Texel PARIS (XIV•)
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Eine, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no 67.675 Montpellier

2• EPOCA – Nº 79 – 16 de desembre del 1947 — Fundador : Lluis COMPANYS — PREU : 5 francs

« En aquesta nova etapa que s'inicia, voldriem demanar a tots una major claretat en els ideals i en les conductes. Si no ho aconseguim, tots veurem com van passant els mesos i els anys en estèrils discussions que afavoreixen el règim d'oprobi que impera a Catalunya.» (D'un article de JOSEP TARRADELLAS)

El senyal de la nacio

Per A. ROVIRA I VIRGILI

Si l'exili de grups considerables de catalans ha d'allargar-se encara, caldrà que pensem sense trigar massa en un pla de conjunt per al manteniment de la llengua, de la cultura i de l'esperit nacional entre els exiliats. Sobretot la minyonia que puja aniria a perill d'esguerrar-se nacionalment si hom no li proporcionés els mitjans per a afaiçonar, fora de la pàtria, la catalanitat d'origen.

La cosa primordial és l'aconseguir que els catalans allunyats de Catalunya tinguin als llavis i al pensament el segell més característic de la personalitat catalana : el llenguatge. De tots els factors que contribueixen a la formació de les nacions, la llengua és el més important en el cas del nostre poble, com en el d'altres pobles del món. El factor racial, que en casos per l'estil de d'Euscadi té una importància de primer ordre, la té menor en el cas de Catalunya.

Allò que ens fa catalans, verament catalans, és, més que res, la parla. Una Catalunya on es deixés de parlar el català, ja no seria Catalunya. I uns catalans exiliats que oblidessin o ignoressin la parla nacional, deixarien d'ésser catalans autèntics. El català o el fill de català que en l'exili abandonés o no aprengués la llengua catalana, quedaria espiritualment separat de la nació. Perdent la llengua, perdria l'anima i tot.

✦✧✦

Una de les grans qüestions interiors de Catalunya en la segona meitat del present segle serà la qüestió ètnica. No cal amagar-ho: els catalans de sang — una sang racialment molt barrejada des de temps antics — veuran amenaçada llur preponderància numèrica dins el propi territori. Adhuc descomptant els forasters de temporada que l'han envaït en el darrer decenni, avui hi ha en els tres milions llargs dels qui habiten al Principat una tercera part ben bé que no és nascuda a la nostra terra. I la feble natalitat nostra, en contrast amb la més forta natalitat de les altres contrades ibèriques, afavoreix la continuació del corrent immigratori.

Té un essencial interès, per als catalans mateixos, la coneixença de la composició etnica del nostre poble. Per això vaig dedicar a aquest tema la meva recent conferència de París, de la qual *La Humanitat* ha ofert als seus lectors un bon resum. Deixant de banda dos o tres detalls de no gaire importància — une conferència d'aquest caràcter és difícil d'extractar — l'al.ludit text correspon al que vaig dir. Una cosa només m'interessa puntualitzar : i és que el fons ètnic de Catalunya en el moment de la vinguda dels romans, jo el veig com un compost d'elements vinguts d'Europa (pirinencs i celtes) i d'altres vinguts d'Africa (capsians i íbers, aquests últims potser descendents dels primers). La tesi dels lígurs, que hom havia volgut identificar amb els capsians, va estar força en voga un quart de segle enrera, però ha anat perdent terreny. Pel que toca als íbers propiament dits, els del segle primer abans de Jesu-Crist, sembla que eren, en la major part del vell Principat, més aviat una minoria militarment i políticament dominadora que no pas una majoria ètnica.

De les aportacions successives, la més important fins a les acaballes del segle passat fou la romana, o més ben dit, itàlica : tingueren poca importància les dels cartaginesos, grecs, bizantins, francs, occitans i àrabs ; en tingueren força més la dels visigots, la dels nord-africans que portà la invasió sarraína, la dels jueus, i la dels esclaus o captius medievals procedents del nord d'Africa en llur majoria. La més copiosa de totes les aportacions històriques és la que representen les onades immigratories que en la nostra època han vingut de les terres peninsulars de llengua castellana. El segle present haurà vist els més grans fenòmens demogràfics de la nostra història : la immigració dels ultims decennis i l'èxode del 1939.

✦✧✦

? Quina és la defensa millor que té el poble català davant el doble fenomen racial ? Només en sabem veure una de prou eficaç : el manteniment i el reforçament de la posició lingüística. D'una manera espontània ha actuat fins ací aquesta defensa. Per l'adopció de la parla catalana, els immigrats, i més encara llurs fills, s'han anat assimilant. I l'assimilació s'ha estès al camp espiritual i àdhuc al polític. En la distribució política, hom no troba cap gran diferència entre els ciutadans d'antiga soca catalana i els fills i néts dels immigrats vinguts a les darreries de la proppassada centúria i a les primeries de l'actual.

Les posteriors onades immigratòries, més denses, són d'assimilació més laboriosa, i cal ajudar l'acció natural que la llengua realitza. L'ajut ha de venir d'una bona política interna i de l'acció lingüista i cultural. El dany més greu que presenta per a Catalunya l'allargament de la dictatura espanyola, és el d'impedir o almenys destorbar el lliure joc d'aquesta assimilació.

A dins i a fora, fins allí on es pugui, convé reforçar els ressorts de la nostra vitalitat col.lectiva. El màxim senyal de la catalanitat ha d'ésser, cada dia més, el llenguatge. Totes les altres caracteristiques de la nació es salvaran salvant-se aquesta. On no arribi el factor ètnic, hi ha d'arribar el factor lingüístic. I repetint una frase de la meva conferència, diré que tot aquell que parla normalment el català, sigui quin sigui el seu origen, és català, i per tal hem de tenir-lo. Més que la sang de l'avior, val en el nostre cas el flam de la llengua.

EDITORIAL

Una posicio catalana

No s'han d'amagar les realitats quan ens són desfavorables. Per contra, cal reconèixer-les i fer-hi front. No pot dir-se, doncs, que les darreres deliberacions de l'O.N.U. amb referència al problema espanyol ens siguin propicies. Més aviat marquen un recul que la propaganda franquista explota en tots els seus aspectes. Sigui lassitud davant una situació internacional cada dia més confusa, sigui una nova orientació de cara a la politica internacional, la condemna del franquisme esdevé molt més feble. D'això a dir que les portes dels organismes internacionals s'obriran a Franco hi va molta distància. Amb tot, cal convenir que si l'oposició no es manté vigilant i, sobretot, no sap adoptar la línea de conducta que l'hora actual imposa, Franco aniria guanyant terreny.

Cal, doncs, que ens situem de ple dintre les realitats. Per respectables que siguin els lirismes i les intransigències, per raonades que siguin les protestes i les imprecacions, avui cap d'aquestes actituds no ens farà avançar d'un pas. El món de la post-guerra es debat enmig la confusió i el caotisme i sovint la paradoxa triomfa del sentit comú. Fem-ne la constatació adolorida, però tot seguit mirem de situar-nos en aquest món. Altrament ben aviat ens trobariem del tot desplaçats. Tot això vol dir que la política d'oposició al franquisme ha d'adaptar-se a les realitats actuals i, partint d'aquesta afirmació, ha de menar una tasca que les tingui sempre en compte. Fer altrament, és perdre el temps lastimosament. Ens sembla que als nou anys d'exili això no pot interessar a ningú.

Pel que atany a nosaltres, als republicans, ja hem pensat a estructurar, d'una vegada per sempre, el nostre front? Aquest sentiment d'esperar-ho tot dels altres, segurs de la raó i de la justicia de la nostra causa, no hauria de donar-se per liquidat ? Tot el que no rutlla i constitueix una burla als sofriments del nostre poble i als de l'emigració no hauria d'enterrar-se, amb honors o sense ? I, finalment, no seria hora que entorn d'uns postulats i d'uns objectius ben clars, ben concrets, ben limitats, mirèssim de posar-nos d'acord ? Què en farem de l'actual escampadissa de posicions si no assolim juntar-les — almenys aquelles que són afins i que es mouen en una òrbita purament hispànica — en una síntesi que les agermani totes ?

Fa temps que venim mantenint aquest punt de vista. L'hem exposat tantes vegades i en circumstàncies tan diverses que fins i tot a algú pot semblar-li innecessari el repetir-lo. Creiem, però, que avui es justifica més que mai i que en les actuals circumstàncies, a la vista dels febles resultats assolits per la política republicana, potser ja seria hora que tots plegats recapitulèssim i que procuressim situar-nos en el terreny de les realitats.

La primera és que cal reconstruir --- si això és possible --- el front dels defensors de la República, la de tots aquells que volen la caiguda del franquisme per a possibilitar aixi el recobrament de les llibertats individuals i col.lectives. No ho assolirem pas continuant la política de fins avui. Ha de tenir-se la franquesa de confessar que cal que tots ajustem les nostres actuacions a les realitats d'aquesta hora, i que la política seguida fins ara, bó i acceptant-ne la bona voluntat, no ha donat, per les raons que siguin, els resultats que eren d'esperar. Cal, doncs, pensar en una nova actuació més àgil i coherent, menys rigida i anquilosada. Cal pensar que no som en 1936 ans bé a les acaballes de 1947 i que el temps no passa endebades. Cal, doncs, que s'acabi tot allò que no té raó de subsistir i que no pot identificar-se, ni poc ni molt, a un pla eficient per acabar amb la nostra tragèdia.

Tot això és possible realitzar-ho. I tot això pot realitzar-se sabent conjugar tots plegats els nostres esforços i adaptar-los a les exigències de l'actual moment. Es a dir, tots podem fer un mínim de concesions que ens aproparien per a realitzar aquesta tasca. Creiem que els moments són prou delicats per a no haver d'insistir en el ben fundat de la nostra afirmació. A més, els rigidismes d'uns, que avui no poden justificar-se sota cap aspecte, i els exclusivismes d'altres, que tampoc tenen un suport sòlid, ja estan depassats pels fets. Si ens entretenim en les picabaralles i en les evocacions, restarem cada vegada més allunyats en el temps i en l'espai. Si, per contra, prescindint de tot el que no serveix i pot dificultar solucions viables i dignes, sabèssim fer un gran esforç de comprensió, podríem encara assolir un bon nombre d'objectius.

Però, repetim-ho : cal anar depressa. Per aquesta obra que venim propugnant des de fa mesos i mesos, una vegada més l'Esquerra reitera el seu punt de vista de lleial i franca col.laboració. Potser seria hora que els altres procuressin seguir-la en el mateix camí. I que tots plegats oposèssim als somnis, per bells que fossin, les realitats, per desagradables que es presentin.

Aquesta és la nostra posició amb referència al problema de conjunt que té plantejat la política hispànica. Hem volgut exposar-lo lleialment sobretot tenint en compte que el temps passa depressa. A més la situació de la nostra terra cada dia ens diu d'una manera més angoixosa que cal acabar amb les dilacions, amb les lluites estèrils i amb els falsos il.lusionismes en què voldria embolcallar-nos certa política espanyola clàssica. Els catalans tenim els nostres problemes peculiars i, per tant, sofrim més que ningú de la dictatura franquista. No podem, doncs, romandre creuats de braços --- cosa que, per altra banda, no hem fet mai — donada la nostra posició en la política republicana.

Però els catalans que s'han mogut sempre dintre un clima nacional i no s'han deixat portar mai per actituds i consignes que neixien fora de la nostra Pàtria, han de pensar en prendre els determinis que imposa la vida espiritual i política del nostre poble i fer que el seu pensament cada dia cali més en l'ànima nacional. En això cal que hi pensin tant els de l'interior com els de l'exili, per damunt les contingències de l'actual situació política, sense perdre la fè en el futur, sense desaprofitar mai cap avinantesa que serveixi per afirmar la nostra presència. El que pitjor podria esdevenir-se és que, per una o altra causa, i sobretot per anar a remolc d'activitats que res tenen a veure amb la vida política de Catalunya, deixèssim de manifestar la persistència de la nostra voluntat nacional.

Repetim, en conclusió, que en la nova etapa que hem iniciat volem que Catalunya tingui una política hispànica que s'adigui a les actuals circumstàncies. Les ratlles que precedeixen ho manifesten pla bé. Però si hom fos incapaç d'estructurar-la, nosaltres hauríem de prosseguir la nostra lluita en el marc nacional català, persuadits que més tard irradiaria a tota la Península.

« LLUITA » DESVARIEJA...

D'acord amb el que ja haviem previst, les embestides de « Lluita », l'organ comunista català, contre el nostre Partit es succeeixen a una cadència accelerada. Els comunistes catalans estan molts nerviosos i, naturalment, el seu malhumor ha d'expandir-se d'una manera o altra. La tàctica és l'habitual en els practicants de la nova religio. « O esteu amb nosaltres i, per tant, sou una gent patriota, ardida, combativa i responsable, o bé esteu contra nosaltres i, per tant, sou uns venuts, uns traïdors, uns capituladors i uns vils agents de l'imperialisme ». Per als nostres comunistes, les coses es passen com en els melodrames : d'una banda hi ha els bons, de l'altra els dolents. Ja ens perdonaran si els planyem.

Abans del nostre Ple, els consells ens foren prodigats amb una impertinència i una manca de sentit politic — per no dir més planerament de sentit comú — francament astoradores. Després del nostre Ple, la cantarella, per massa coneguda, cansadissima, de la capitulació i el prietisme ens ha estat prodigament adreçada. I avui la campanya continua en el to i l'estil característics en « Lluita » i les seves publicacions germanes. O sigui que es parla del que convé, es calla allo que no és gaire oportú contestar i s'oblida el que hom no voldria haver realitzat mai. Els homes del P.S.U.C. han adoptat tantes posicions politiques — les unes contradient les altres — que és certament difícil, rera les grans frases que no diuen res, justificar una actuació sota el signe de la continuitat si no és la de l'obediència més estricta a les veus dels grans definidors, els quals, com tothom sap, no tenen res a veure amb Catalunya. I aixi, « Lluita » ens consagra un tou de l'etra impresa veritablement abundant, sense contestar ni una de les afirmacions que fèiem darrerament sobre el P.S.U.C. i els seus malabarismes en el camp de la nostra política.

« Lluita » defuig la resposta i el diàleg. No ho estranyem. Potser és que encara no ha rebut les instruccions adients per a contestar-nos i que les consignes en curs son les de setmanes enrera. Potser és perqué ens creu tan càndids que ens deixarem prendre al joc de la « dialèctica » (?) comunista. Confessem que sovint aquesta tàctica els ha donat resultats, pero advertim francament que s'equivoquen si creuen que nosaltres ens hi prestarem. No son aquests els mètodes de la politica catalana, que sempre ha tingut un to i un alt sentit de la dignitat.

El sentiment de la llibertat i la dignitat humana ens fan plaent la contrastacio d'idees, el diàleg i la critica, i ens fan odioses les intoleràncies i les imposicions, quant no les excomunicacions, vingui d'allà on vulgui. Es el que « Lluita » ha oblidat i és el que voldriem recordar-li. No per a mantenir-hi una discussio inacabable, ans bé per advertir-li que quan s'adreci a un Partit com l'Esquerra el menys que pot fer és deixar per als seus clients habituals tota aquesta fraseologia que causa més pena que indignacio.

Altrament, el diàleg el mantindrem quan ens sembli i amb qui ens sembli. I la nostra posicio, prou clara i concreta, anirem executant-la plagui o desplagui als redactors de « Lluita ». Ja tindran ocasio d'anar-se'n assabentant i — si aixi ho desitgen — d'anar-la comentant. Pero els recomanem que no es posin nerviosos abans d'hora i que pensin que els Partits nacionals catalans no han de rebre ordres d'en lloc ni de ningú.

Mentrestant, l'organ comunista pot anar-se entretenint cantant les excel.lències de les « noves democràcies ».

E.R.C. i l'actual moment politic

El Secretari General d'E. R. de C., Josep Tarradellas, s'ha en revistat amb els senyors Trifon Gomez i Antonio Pérez, de la comissio designada en el darrer Congrès del P. S.O.E. L'endemà d'aques a entrevista, el nostre Secretari General visità al President de la República, s nyor Martinez Barrio.

D'aques es due entrevistes va facilitar-se'n la següent no a, radiada per les emissores de Paris i Londres i transmesa per les agències informatives d'Europa i Amèrica :

« El Secretari General d'E. R. de C., Senyor Josep Tarradellas, va entrevistar-se ahir amb els senyors Trifon Gomez i Antonio Pérez. Els representants socialistes informaren al senyor Tarradellas de les gestions realitzades pel Senyor Indalecio Prieto i de la situacio politica creada, tant a Espanya com a l'exili, a conseqüència de la crida adreçada per la Comissio socialista a les diverses organitzacions i personalitats anti-franquistes.

« Al seu torn, el Secretari General d'E. R. C. els donà compte de la posicio del seu Partit amb referència als problemes que plantegen les resolucions adoptades pel P. S. O. E.

« El Sr. Tarradellas també s'ha entrevistat, avui, amb el senyor Diego Martinez Barrio, President interi de la Republica espanyola.

En el transcurs de l'entrevista, s'ha examinat la situacio creada pels darrers acords de les Nacions Unides i les seves possibles repercussions en l'esdevenidor del poble espanyol.

« El Sr. Tarradellas ha precisat al Sr. President de la Republica la posicio del seu Partit davant els problemes esmentats, l'actitud del mateix amb referència al Govern del Sr. Albornoz i la necessitat imperiosa de crear un clima de patriotica convivència que permeti ajuntar els esforços de tots els sectors antifranquistes.

« Paris, 18 de novembre del 1947 ».

Com a ampliacio a questa nota podem dir que els Srs. Trifon Gomez i Antonio Pérez informaren detalladament al nostre Secretari General de les en revistes del Sr. Prieto amb diverses forces i personalitats antifranquistes, aixi com també amb els minis res d'afers estrangers de França i Gran Bretanya.

Davant la importància que es donà a l'en revista del Sr. Tarradellas amb els dirigents socialistes, es cregué necessari també comunicar la posicio de l'Esquerra, definida en el seu darrer Ple, al President de la Republica, senyor Martinez Barrio. Josep Tarradellas exposà detalladament la posicio del nostre Partit amb referència a l'actual moment politic ; la seva fidelitat a la conducta que ja fou definida en el Ple de Carcassona de l'agost del 1946 ; la invariabilitat de l'actitud de l'Esquerra, malgrat les gestions que hagin pogut fer-se prop d'ella, sobre la no participacio al Govern Albornoz, i com diu la nota oficiosa, la necessi at imperiosa de facilitar un clima de convivència que reuneixi els esforços i faciliti l'assoliment dels objectius de tots els sectors antifranquistes.

D'acord amb el pensament politic que exposem en l'editorial d'aquest numero, el nostre Partit porta a terme actives gestions prop dels diversos sectors de la política republicana, car tot fa creure que el retorn a Paris del Sr. Albornoz, l'actitud de tots els Partits politics i organitzacions sindical amb referència a la posicio del P.S.O.E., aixi com la situacio general de la política republicana després dels acords de l'O.N.U. plantejaran la necessitat de reconsiderar el conjunt de la política republicana a l'exili.

Llegiu a segona plana :

UNA VAGA A BARCELONA

●

L'ACTUALITAT POLITICA

Catalunya i la segona assemblea general de l'U.N.E.S.C.O

Com ja saben els nostres lectors acaba de celebrar-se a Mèxic la II Conferència de l'UNESCO, l'organitzacio cultural de les Nacions Unides.

Catalunya ha fet sentir la seva veu presentant un memorandum del qual parlarem en una propera edicio, sintesi de la nostra civilitzacio i de la persecucio de què actualment és objecte. Expressament autoritzats pel President de Catalunya signen aquesta declaracio representants de la Fundacio Ramon Llull, del P. E. N. Club Català i de la Confederacio d'Organitzacions Catalanes d'Amèrica.

A més, i per a estrényer els llaços que ens uneixen als nostres amics francesos, el nostre amic Dalmau Costa oferí un banquet a la delegacio francesa, en el decurs del qual regnà la major cordialitat i afecte. Hi assistiren el Rector de la Universitat de Paris, Mr. Jean Sarrailh; el director del Museu de l'Home i diputat, el Professor Paul Rivet; el Director General de Relacions Culturals del Govern Francès, Mr. Louis Joxe; el Director de l'Institut Frances de Mèxic, Professor Jean Camp, i els membres de la Delegacio, Mrs. J. Desjardins, Léon Rollin etc. Pels catalans hi assistiren, ultra Dalmau Costa, els senyors Lluis Nicolau d'Olwer, Miquel Santalo, Ot Duran d'Ocon, Antoni Ma. Sbert, Joan Macià, Joan Tomas, Manuel Fontanals i Odo Hurtado.

El sopar transcorregué en un ambient de franca cordialitat. Pels catalans, parlaren els senyors Nicolau d'Olwer i Duran d'Ocon i pels delegats francesos, els Professors Sarrailh i Rivet. Tant el Rector de la Universitat de Paris com el Director del Museu de l'Home, bons amics de Catalunya, tingueren paraules de sincer afecte per la nostra terra.

Una llarga vida consagrada a la Pàtria

FOLGUERA I DURAN ha fet vuitanta anys

Per Miquel GUINART

Heus aci un aniversari que si la vida del nostre poble hagués pogut descabdellar-se lliurement, hauria donat lloc a un fervid homenatge nacional. A nosaltres, doncs, catalans exiliats ens pertoca, en aquesta ocasio, d'exaltar la personalitat del nostre emèrit compatriota. A ben segur que, de la pàtria sotmesa estant, els nostres germans ens en sentiran grat.

✦ ✦ ✦ ✦

Folguera i Duran — com Prat de la Riba, Muntanyola, Cambo, Pijoan i tants d'altres — va fer les seves « primeres armes » al Centre Escolar Catalanista, entitat que compartia l'estatge i, podriem dir, l'ortodoxia amb la Unio Catalanista. Pero mentre que molts dels seus companys s'independitzaven aviat i es fressaven nous camins, Folguera ingressava formalment a la Unio de la qual fou, durant molts anys, un dels caps visibles.

En un periode que podriem situar entre els darrers anys del segle passat i els primers d'aquest, la Unio Catalanista exerci una influència considerable damunt un sector de catalans no pas molt nombros pero del qual se'n trobaven elements isolats per totes les nostres comarques. Ocupaven el seu primer rengle homes de grans qualitats dels quals recordarem : Guimerà, Aldavert, Joan i Francesc Permanyer, Antoni Sunyol, Aulèstia, Domènec i Montaner, Josep M. Roca, Miquel, Laporta, Doctor Martí i Julià...

Folguera i Duran actuà dins d'aquest ambient amb una extraordinària intensitat. Intervenia decissivament en les famoses assemblees on s'elaboraven les « bases » doctrinales del catalanisme pur o apolitic ; col.laborava en les seves publicacions, des del quotidià « La Renaixença » al popular setmanari « La Tralla », passant per diferents periodics comarcals : i era l'orador indispensable en els actes publics catalanistes d'aquell temps.

Els seus discursos en els grans mitings son dels vehements i fogosos que hem escoltat. Pero aixo no exclòia, al contrari del que podria suposar-se, ni el seu maravellos bon sentit ni la vàlua de la seva argumentacio. El seu temperament apassionat no ha obnubilat mai la seva feconda intel.ligència.

✦ ✦ ✦ ✦

La Unio, com abans el Centre Escolar Catalanista, havia proporcionat indeliberadament moltes « figures » a la política catalana. Pero, aquests casos, la Unio els havia combatut sempre com a tipics de defeccio. Els seus militants « legitims » eren aquells que es negaven toçudament a ocupar un càrrec d'eleccio popular en tant Catalunya no gaudis d'una plena sobirania nacional. El « O tot o res » del Comte d'Urgell, que memorava en l'època una bellissima poesia de Guimerà, devingué el lema caracteristic d'aquesta comunitat de patriotes.

En 1906, l'esclat de Solidaritat Catalana hauria pogut significar per a la Unio, la culminacio d'un dels seus objectius, el de la unitat dels catalans. Ben al contrari. Quan, prematuramente, es produí l'escissio de Solidaritat, els catalans liberals varen fundar el Partit d'Unio Federal Nacionalista Republicana i aquella vella organitzacio segui experimentant noves desercions.

Les vestals que mantenien el foc sagrat de la intransigència patriotica formaven un rotllo cada vegada més reduit i només, de tant en tant, trencaven el silenci per a blasmar desviacions alienes.

✦ ✦ ✦ ✦

En Folguera es consumia en aquella inaccio. Va ésser aleshores que un grup de bons amics li demanaren que volgués anar en candidatura per a diputat « provincial ». Imposà la condicio d'ésser presentat com a « catalanista independent » i acceptà.

El pas d'aquest home per la Diputacio havia, naturalment, de deixar rastre en els anals de la nostra Historia. I a l'any 1911, presentava a aquella Corporacio el seu afortunat projecte de constitucio de la Mancomunitat de Catalunya.

Sense adonar-se'n, Folguera i Duran havia suggerit als seus amics de la « Unio » la conveniència de reflexionar llargament sobre aquest tema : de l'obligacio que tenen, precisament, d'intervenir en la vida pública de Catalunya, tots aquells que, ultra les condicions adequades, son, per damunt de tot i fonamentalment, catalanistes.

Val a dir, pero, que els austers doctrinaris del carrer de la Canuda varen enorgullir-se, en definitiva, que fos « un dels seus » l'autor de l'utilissim projecte que la tenacitat de Pere Coromines feia triomfar a Madrid i que ja realitzat per la « Gaceta » i en mans de Prat de la Riba, es convertia en l'instrument revelador de les aptituds dels catalans per al seu propi govern.

✦ ✦ ✦ ✦

En acabar la seva brillant gestio a la Diputacio de Barcelona, una altra tasca, essencial també per a Catalunya, l'esperava.

L'Associacio Protectora de l'Ensenyança Catalana, establerta feia anys, no havia passat d'un intent molt meritori. La seva llista d'associats no anava més enllà dels tres o quatre centenars i la insuficiència de cabals no propiciava gèns el desplegament dels seus plans.

Un bon dia, Folguera i Duran en fou nomenat President, per aclamacio. Totes les seves qualitats d'organitzador, tota la seva gran intel.ligència, tot el seu entusiasme patriotic, foren posats al servei d'aquesta entitat.

Les seves crides insistents aconseguiren desvetllar l'interés dels catalans. Els d'Amèrica mai no havien ajudat com en aquest cas, amb tants socis i tantes subscripcions, una empresa patriotica de la metropoli. Els cursets de català van prodiguar-se indefinidament per les nostres contrades. La Comissio Pedagogica va prestigiar-se amb l'edicio continuada de llibres escolars modelics.

Les escoles catalanes subvencionades sumaren un nombre reconfortant. Molts Ateneus i Centres Cultural, d'origen no. catalanista acudien a les oficines de la « Protectora », atrets per la seva solvència, amb el fi de trobar bons mestres i bons llibres de text per a llurs escoles. Les colonies infantils eren augmentades cada any i organitzades perfectament. I en produir-se el col.lapse de 1931, l'Associacio comptava setze mil socis !

El lector no necessita pas que li ponderi la significacio de tan abundants fruits recollits ni les prometedores possibilitats de tanta llevor escampada !

✦ ✦ ✦ ✦

Quan va finar el seul fill — excel.lent poeta que els nostres antologistes no deuran oblidar — un home tan afectiu com ell, havia de quedar esgalabrat pel dolor. En aquelles hores punyents, solament la seva fè inexaurible en Catalunya el podia mantenir dempeus. També el traspàs d'amics entranyables l'havia deixat llarg temps deprimit, particularment el del doctor Martí i Julià. Als seixanta anys sofrí una operacio molt delicada. Més tard, una afeccio nerviosa que l'atormentava periodicament, prenia caràcter de cronicitat. Per si no fos prou, hagué de presenciar des de la cima de la seva senectud gloriosa l'horrible ensulciada de l'edifici de les nostres Institucions, ell, que amb la seva iniciativa del projecte de Mancomunitat s'havia avençat a construir-ne els fonaments ! I, entre les runes, calcigada, l'obra dels seus amors i de tants d'anys, en pro de l'escola catalana... !

Per a tenir la força de continuar a viure, cal que aquest cos tan sotraquejat contingui un esperit extranyament fort !

Devia ésser un cas semblant de supervivència el que inspirà aquest concepte a Montaigne : « Il faut que l'esprit fleurisse sur la vieillesse comme le gui sur le chêne mort ».

Tant de bo, més enllà de la ratlla dels vuitanta anys pugui ésser encara, aquest exemplar patriota, el Néstor que s'apliquin a escoltar els caps rectors de la Pàtria alliberada !

Siguem dignes de l'hospitalitat francesa

Ho hem dit sovint i ho repetim avui : el deure dels exiliats és saber ésser dignes de l'hospitalitat del poble que els ha acullit. Llur obligaciò essencial, restar absolutament al marge de les seves con teses politiques.

En el cas de França això vol dir que els exiliats catalans i espanyols han d'atendre's escrupulosament a aquesta norma i que, sigui qui sigui i en nom del que es vulgui aquell que els inciti a fer altrament, han de defugir, en absolut, de barrejar-se en assumptes que a nosaltres no ens incombeixen.

Ho hem dit sovint i ho repetim avui perquè sembla que hi ha qui vulgui oblidar-ho d'una manera sistemàtica, con tra el criteri de la immensa majoria de l'emigraciô. No pot tolerar-se que elemen ts irresponsables al servei d'interessos que res tenen a veure amb els notres problem es puguin comprometre'ns a tots plegats.

Altrament estem persuadits que els catalans que resideixen a França pensen com nosaltres. ! no solament per un sentit elementalissim de discreciô, ans bé perquè hi ha tota una comunitat de pensa ment i tradiciô que ens lliga al poble que ens ha acullit. El capteniment dels cata lans al llarg del nostre exili, n'és la prova més palesa i, ara com sempre, ens hi hem de mantenir fidels.

CULTURA CATALANA

PAU CASALS A NARBONA

En la nostra darrera edicio donèvem compte dels actes celebrats a Narbona amb motiu de la designacio del Mestre Pau Casals com a ciutadà d'honor de la ciutat.

Els amics del « Casal Català », de Narbona, ens han tramés una àmplia ressenya. S'hi fa esment, sobretot, dels discursos pronunciats per Pau Casals.

A la Mairie de Narbona, agraïnt la distincio de que era objecte el Mestre digué : « Aixo em demostra que els catalans refugiats en la vostra ciutat han sapigut conquerir la simpatia i l'estima dels narbonesos ». I afegi : « Jo bé voldria avui presentar-vos el meu art. Tots sabeu el determini que he pres ». Afirmà que els efectes morals causats per la incomprensio de què havia estat objecte el nostre poble, l'impossibilitaven de continuar la seva carrera de virtuos. « Us prometo — afegi — oferir-vos el meu art un dia que na desitjo llunyà per agraïr-vos la distincio amb la qual veniu d'honorar-me ».

En el decurs dels actes organitzats pel Casal Català, Pau Casals digué que, en tots els ordres de la vida, calia ésser clar i simple. La meva gran esperança — afegi — és que els pobles es retrobaran per la bellesa i la bondat.

Finalment el Mestre Casals parlant dels catalans de l'exili digué : « Faig meus els sofriments de tots els catalans que, lluny de la pàtria segueixen portant la creu de l'exili ». I, en termes emocionats, digué la seva esperança en el recobrament, un dia no gaire llunyà, de les llibertats de Catalunya.

UNA NOVA COL.LECIO EDITORA DE LLIBRES CATALANS

Sota la direccio de Ferran Canyameres, les « Editions Universelles », de Paris, anuncien la publicacio d'una sèrie d'obres en català, en una col.leccio denominada « Albor », orginal de bon nombre d'escriptors que es troben a l'exili.

Ferran Canyameres, en el catàleg de presentacio senyala que, per primera vegada, una editorial estrangera editarà obres en la nostra llengua i senyala la trascendència del fet en un moment en què la cultura catalana és objecte d'una aferrissada persecucio.

La primera obra editada per la « Col.leccio Albor » serà « Richelieu, amic de Catalunya », que està a punt de sortir.

Seguiran :

« La fi de Raquel », de Josep Carner ; « La coneixença de l'exili », assaig de Josep Solanes ; « A dos dits de terra », d'Angel Ferran ; « Ombres », poesies de Ventura Gassol ; « Les exigències col.lectives i l'ànima personal », de J. M. Corredor, amb un proleg d'Amadeu Hurtado ; « La biblia valenciana », de Rafael Tasis ; « Historia del meu temps », memories d'Amadeu Hurtado ; « El Mariner », novel.la d'Aurora Bertrana ; « Mon, dimoni i carn », contes et novel.lettes de Ferran Canyameres ; « Poesies », de Marius Torres, amb un proleg d'Antoni Rovira i Virgili ; « Les inquietuds de Daniel Auban », novel.la de Lluis Capdevila ; « Ramon Guinovart », novel.la d'E. Granier-Barrera : « Suburbi londinenc », impressions de Carles Pi i Sunyer ; « L'existencialisme », assaig de J. M. Llado-Figueres ; « Una politica catalana », de J. Quero Molares ; « Nou Prometeu », novel.la de Manuel Cruells ; « l'alliberament de Mossèn Malaquies », novel.la de Pere Mas i Parera ; « Sota el sol, els estels i dintre el vent », poesies d'Ambrosi Carrion ; « Vides de Picasso », assaig de biografia pura, de L'Alquimista ; « Historia de miracle », novel.la de Josep Torrents ; « Els barris », estampes barcelonines de Victor Alba ; « El que la humanitat deu a Catalunya », de Diego Ruiz ; « Cronica d'exili », de Roderic Fonseca, i « Symbola », divises i consells, de Joan-Lluis Vives (1492-1540), amb una introduccio, traduccio directa del llati, biblioagrafia i notes d'Olga Prjevalinski i Ferrer.

CONVERSES CATALANO-OCCITANES

El divendres dia 12 de Desembre a les 9 del vespre, el Dr. Josep Solanes parlarà sobre el tema : « Du Comte Arnau a Roca Guinarda », dintre del cicle de converses organitzades pels « Amis de la Langue d'Oc » i « Cultura Catalana », en el Cajé « A St. Sulpice », place de St. Sulpice, angle dels carrers Bonaparte i Vieux-Colombier. La conferència serà pronunciada en francés.

UN CONCURS D'OBRES TEATRALS CATALANES

Com anunciàrem oportunament el « Casal Català de Tolosa » convocà un concurs d'obres teatrals en el nostre idioma, dotat amb dos premi de cinc mil francs i dos mil cinc cents francs, respectivament, per a les obres en tres actes, i en altres dos de mil cinc cents i mil francs per a les obres en un acte. El Jurat qualificador, presidit per l'il.lustre escriptor català Sr. A. Rovira i Virgili, en principi ha de donar el seu veredicte el proper dia 13 de desembre. No cal dir que el comunicarem als nostres lectors.

UNA CONFERENCIA DE RAFAEL TASIS

El Casal Català de Lyon, entitat que aplega els catalans, valencians, rossellonesos i mallorquins residents a la gran ciutat del Roina ; va celebrar el dia 16 de Novembre diversos actes per a solemnitzar la inauguracio d'un curs de català, el qual serà donat, gratuitament, tots els diumenges, al Lycée Ampère de Lyon.

Com a acte inaugural de l'esmentat curset, va tenir lloc una conferència, a càrrec de l'escriptor català Rafael Tasis, el qual desenvolupà el tema « Rossello, Balears i València, camins i ànima de la Historia de Catalunya ». El conferenciant començà evocant dues figures de catalans que, per llur vida i llur accio, simbolitzen la unitat de tots els països de lengua catalana : Jaume I i Ramon Muntaner. Després anà detallant l'aportacio que cadascuna de les terres catalanes ha aportat al tresor comu de la nostra historia i la nostra cultura, i assenyalà, en parlar de les Illes, els dos genis tan oposats, representatius en llur mateixa exageracio de caràcters ben catalans, com Ramon Llull i Anselm Turmeda. Evocà la historia del Rossello i la Cerdanya, catalans de raça i de llengua, que d'ençà del tractat dels Pirineus tornen a formar part de la vella Gàl.lia, com en l'època anterior a Carlemany. I traçà un breu resum de la contribucio original i importantissima que el pais valencià havia dut a la literatura catalana, aixi com la unitat de pensament i accio que s'havia manifestat en totes les terres on la nostra llengua és parlada, en els moments crucials de la nostra historia.

La conclusio del conferenciant fou que el geni català, que no és absorbent, sino federatiu, ha sabut crear pobles amb personalitat propia, als quals ha donat la seva llengua, la seva cultura i el seu esperit democràtic. Llegi una pàgina de Pompeu Fabra, que proclama la unitat de l'idioma, per damunt de mal entesos localismes, i ho aprofità per a invitar tots els catalans, rossellonesos, valencians i malorquins a retre un homenatge al glorios artifex de l'idioma, en ocasio dels seus vuitanta anys. Rafael Tasis acabà la seva conferència, que fou molt aplaudida, dient que Catalunya pot i deu oferir les seves solucions de convivència i de democràcia per a la solucio del problema espanyol i com a model per a una Europa pacificada de demà.

UN LLIBRE D'AGUSTI CABRUJA

Agusti Cabruja, l'inquiet periodista gironi exiliat a Mèxic, ha publicat un nou llibre : « La ciudad de madera ». Es una evocacio emocionada de la gran misèria dels camps de concentracio que, el 1939, aculliren els exiliats espanyols. L'autor que va sojornar-hi llargament, en imatges incisives i punyents, reculi tot el dolor, tota la misèria i tota l'esperança d'aquells que habitaven les ciutats de fusta. La sinceritat batega fortament al llarg d'aquestes planes i ens fan reviure el calvari que haguèrem de suportar en els inicis del nostre exili, l'amargura de trobar-nos en una terra amiga enmig les filferrades dels camps de concentracio, el pressentiment de veure com el feixisme anava estenent-se arreu. Altrament tot aixo ja és lluny. La França que sempre hem estimat — i que avui estimem més que mai — s'ha retrobat amb la resistència i amb l'alliberament. I ara torna a ésser el pais sinonim de llibertat i de tolerància. D'aci que l'evocacio d'Agusti Cabruja frapi tan dolorosament a l'evocar totes les misèries que en terres de França haguèrem de viure els refugiats espanyols.

El llibre d'Agusti Cabruja constitueix un testimoniatge directe d'aquelles hores negres. Aixo li confereix un innegable valor.

L'ACTUALITAT POLITICA

Els acords de l'O. N. U. referents a Espanya. — Les activitats de Prieto i Gil Robles. — Comentaris als acords del Ple de l' « Esquerra » de Montpeller. — La reunio socialista internacional d'Anvers i el problema de l'Espanya franquista. — L'estat de l'economia franquista. — Un milio d'homes de tropa en l'aparell repressiu de Franco.

DESPRES DELS ACORDS DE L'O. N. U.

Els nostres lectors ja estan al corrent de la resolucio de la darrera Assemblea de l'O.N.U. amb referència al problema espanyol.

La segona part de la resolucio que portava ratificacio de l'acord adoptat en l'assemblea anterior, no reuni el nombre suficient de vots per a tenir força d'acord i, per tant la resolucio al quedar amputada d'aquest apartat si bé manté la posicio de l'O.N.U. es limita a recomanar que el Consell de Seguretat segueixi atentament el desenvolupament de la situacio espanyola.

No s'ha fet cap guany positiu en aquest nou comici de l'alt organisme internacional i el fet que una part de la proposta presentada no hagi reunit el nombre suficient de vots — malgrat la majoria que obtingué — ha estat aprofitat per la propaganda franquista de manera escandalosa. Tota la premsa i les ràdios espanyoles senyalen que l'O.N.U. « finalment ha comprés, encara que tard, la noblesa de la causa defensada per l'Espanya de Franco ». Els franquistes se les prometen molt felicies i diuen que aixo és un primer pas vers la reparacio del « greuge inferit a Espanya ».

Por altra banda, en les fileres de l'oposicio l'acord de l'O.N.U. ha decebut. Sense exagerar-ne la nota pessimista, hom constata que no s'avença en res i que el règim franquista s'aprofita de l'actual situacio internacional. A més, hom es demana si, seguint la linea d'actuacio adoptada fins ara, la causa republicana pot fer gaires progressos. I hom es demana si certes manifestacions de portantveus oficiosos del Govern de la República el to de les quals és almenys desplaçat i inoportù, contribueixen gaire a situar els problemes en el seu veritable abast. No n'hi ha prou en amagar, d'une banda les realitats, i de l'altra a entonar el « couplet » del legitimisme que ningù discuteix. Els moments son massa greus per restar en les generalitats i els lirismes.

Tot aixo deurà ésser evocat en les reunions que aquesta setmana ha de celebrar el Govern de la República. En efecte, el Cap del Govern senyor Albornoz, ja està de retorn a França. Arribà a Le Havre divendres passat, dia 4 de novembre, i tot seguit va traslladar-se a Paris. Aquesta setmana el Govern de la República celebrarà diverses reunions per a escoltar les informacions del Sr. Albornoz i tractar de l'actual situacio del nostre problema. Es de desitjar que el problema sigui tractat a fons i en el seu veritable abast i que no vulguin defugir-se les realitats sota l'embolcall de les paraules. El Cap del Govern haurà informat, igualment, al President de la Repùblica i a la llum de totes aquestes informacions cal veure quina serà l'actitud que adoptaran el conjunt dels organismes republicans.

PRIETO, GIL ROBLES...

El senyor Indalecio Prieto segueix a Mèxic. L'estat de salut del seu fill s'ha agreujat i ha estat necessari amputar-li una cama. No se sap, concretament, la data del retorn a França del lider socialista. Dies enrera es parlava de febrer. Per la seva banda, els membres de la Comissio del P.S.O.E., senyors Trifon Gomez i Antonio Pérez, es troben a Londres. S'ha rumorejat, ignorem si amb fonament o sens, que fora probable que en l'actual reunio dels quatre Ministres d'Afers Estrangers es parlés del problema espanyol.

Finalment, el senyor Gil Robles ha fet circular profusament a l'interior d'Espanya la nota — que publicàvem en la nostra darrera edicio — amb referència a l'abast del seu darrer viatge a Londres i la negativa dels monàrquics a acceptar la rota tripartita de març de 1946 i avenir-se a un plebiscit que resolgui el problema de règim.

Mentrestant, Franco aquests dies procedirà a l'instal.lacio solemnial del Conseill del Reialme...

LA POSICIO DE L'ESQUERRA

En aquest número donem compte de la posicio del nostre Partit i de les seves activitats. Després del Ple de Montpeller les activitats de l'Esquerra son seguides atentament en el camp de la politica exiliada. Els contactes amb els Partits politics, l'entrevista amb el President de la República han estat diversament comentats, aixi com els acords presos en el nostre darrer Ple.

« Mundo Obrero », l'organ comunista espanyol, recull els termes de la nota oficiosa facilitada amb motiu de la visita de Josep Tarradellas al President de la República. I comentant aquest nostre desig de crear un clima de convivència entre les forces antifranquistes, comenta : « Nos parece de gran interés el hacer publico que màs que concordia, lo urgente y necesario es realizar la unidad entre las fuerzas republicanas ». Pero aixo no és obstacle perquè al llarg de tot l'article s'ataqui fortament la posicio socialista.

Per la seva banda « La Batalla », ens consagra gran part d'un article sobre la politica catalana. Diu que : « el hecho màs espectacular y significativo del Pleno de Montpellier ha sido el acuerdo con el Partido Nacionalista Vasco ». I més lluny afegeix : « Si efectivamente existe esa « coincidencia fundamental en principios y objectivos » de que habla el pacto, el acuerdo entre la Esquerra y los catolicos vascos se explica y se comprende ». L'organ poumista es plany, més avall, de la nostra posicio amb referència a què la politica catalana solament han de fer-la els Partits nacionals catalans per acabar afirmant que « Catalunya serà libre cuando sea socialista ». Comprendran els redactors de « La Batalla » que no n'estem gaire segurs... I que no ens convenci gens la seva recomanacio incitant-nos a reconsiderar el nostre punt de vista o sigui que « la politica catalana han de fer-la els Partits catalans ».

LA CONFERENCIA SOCIALISTA INTERNACIONAL

Aquests darrers dies ha tingut lloc, a Anvers, la conferència socialista internacional. Hi han assistit delegats de tots els Partits Socialistes d'Europa i América. Hi assistiren, també, dues delegacions del Partit Socialista Obrer Espanyol, o sigui, el senyor Rodolf Llopis, pel Consell Executiu del P.S.O.E., i els senyors Alvarez del Vayo i Lamoneda pel grup del Dr. Negrin. En una conferència anterior — la de Zurich — s'havia encarregat al lider belga, Mr. de Brouckère que gestionés l'acord entre les dues tendècies socialistes espanyoles. Aquest acord no ha pogut ésser realitzat i, al lamentar-ho, la Conferència ha acordat que « fa confiança al Bureau a fi que examini les relacions entre les dues fraccions del socialisme espanyol per a presentar, eventualment, un raport sobre la questio »

En el debats sobre la questio espanyola la Conferència ha deplorat « l'absència d'una accio coherent i ferma de la part de les Nacions Unides amb referència a l'Espanya de Franco. La Conferència reclama la represa immediata de l'esforç internacional indispensable a l'alliberament del poble espanyol i al restabliment de la República ».

Tant els senyors Llopis com Alvarez del Vayo s'han felicitat de la fermesa d'aquesta actitud. El senyor Llopis ha afegit : « Més que les diferències entre nosaltres el que favoreix Franco és la divisio entre els Quatre Grans. Franco s'aprofita de la situacio internacional al mateix temps que de la situacio estratégica de la Péninsula. Tots estem d'acord per a donar la paraula al poble per a que aquest expressi la seva voluntat. La Repùblica és més estimada que mai pel nostre poble, i nosaltres lluitarem sempre per la República, d'acord amb els nostres companys de l'interior ».

LA SITUACIO ECONOMICA

La indùstria tèxtil catalana passa per un moment de crisis aguda. Es molt possible que, de no trobar-se una solucio, la majoria de fàbriques tèxtils de la nostra terra hauran de suspendre llurs activitats per manca de matèries primeres. Hom s'ha adreçat a Madrid per tal de veure de trobar una solucio al problema que es presenta amb caràcters molt angoixos. Pero la resposta del Govern no ha tardat a venir. I aquesta no és gens optimista : El Govern no disposa de divises per a fer les adquisicions de llana i coto que hom demana. En vista d'aquesta resposta, s'han reunit els industrials tèxtils de més relleu de Catalunya. Per bé que no es concreten encara les posicions adoptades en les diverses reunions celebrades, s'accentua la impressio que l'atur de la gairabé totalitat d'aquesta industria catalana és inevitable dintre un breu termini.

Afegim que, aplicant el règim de restriccions elèctriques, dues vegades per setmana hom està privat de corrent durant tot el dia, independentment de les interrupcions parcials que poden efectuar-se sempre que aixi s'estima adient.

Per la seva banda, Mr. Culberston, l'encarregat de Negocis nordamericà a Madrid, ha respost a un periodista que li preguntà si Espanya seria inclosa en el Pla Marshall : « No hi ha motiu per a que Espanya sigui inclosa en aquest Pla consagrat als paisos devastats per la passada guerra ». I amb referència a les relacions comercials, afegi : « Han baixat, perqué alguns productes espanyols que interessen al meu pais, com son l'oli, el suro i altres, son cars i al canvi actual no produeixen benefici als compradors nordamericans ». Una vegada més, davant la dificil situacio espanyola i per tal d'obrir mercats exteriors als seus productes, es parla de desvaloritzar la pesseta.

Acabem aquesta breu nota sobre la situacio economica de l'Espanya franquista esmentant que, segons el « Boletin de Estadistica » — publicaiio oficial — el cost de la vida a Barcelona ha augmentat amb relacio a 1936 del 43,5 %. Tothom sap que aquest « Boletin » es queda molt, pero molt curt.

LES FORCES ARMADES PER AL 1948

Fent contrast amb les noticies que precedeixen, esmentarem les previsions que publica el « Diario Oficial del Ejército » amb referència al nombre de soldats sota les armes en 1948.

Els individus de tropa sera 625.630. Aquests cal afegir-hi l'oficialitat corresponent, la qual cosa — només per a l'Exercit de Terra porta la suma a 670,000 homes.

Pero hi ha el suplement dels Exércits d'Aire i de la Marina de Guerra, que fan pujar el total de les forces militars a més de set cents mil.

La suma no és encara completa, car en el conjunt de les forces armades hi entren, a més, la Guàrdia Civil i la Policia (civil i armada). Per tant, les forces armades pugen a prop de nou cents mil homes.

ANIVERSARI de la mort d'Arana-Goiri

per Emili P. de NEGURI

S'escau el 44 cap d'any de la mort del gran patriota basc en moments en què les noves que es reben de l'Interior donen compte de l'esperit magnific que anima la Resistència basca i de la seva voluntat inconfusible d'acabar d'una vegada amb un régim els capdevanters del qual semblen plaure's en vessar sang. I l'espectacle que ofereix el poble basc a l'exili és conhortador ; sense distincio d'ideologies politiques ni de programes sindicals, tots els bascos es troben fent costat i recolzant el seu Govern lègitim. L'any 1937 un jove periodista francés, el senyor Jean Richard, després d'una breu estada à Bilbao, va escriure a « L'Aube » de Paris : « El President Aguirre és en certa manera el simbol vivent de l'unitat del poble basc contra la rebellio ». Doncs bé, aquesta opinio que aleshores reflectia fidelment l'estat d'ànim del poble euscar és avui tan actual com ho fou deu anys enrera.

L'efemèride patriotica s'escau, també, en moments en què per part de certs elements es persisteix en fer un joc incorrecte en profit d'una solucio que el poble rebutja. I no em refereixo concretament a l'actitut inhibitèria d'alguns caps pares de la democracia mondial, ans als subdits de l'Estat espanyol que cerquen per tots els mitjans possibles, i àdhuc pels impossibles, una restauracio monàrquica. Aquesta solucio, el poble basc — i també el poble català — féu present el 12 d'Abril de 1931 que no la volia.

I consti que no faig afirmacions que no pugui recolzar amb els fets. Heus aci la prova. Després de l'eleccio esmentada, l'Ajuntament de Bilbao el formaren 47 regidors nacionalistes bascs, socialistes i republicans i només tres monàrquics. A Casa la Vila de Sant Sebastià — malgrat tractar-se de la residencia d'estiu d'Alfons XIII — els regidors monàrquics formaren també una minoria microscopica. I no solament a les capitals ans al 95 per cent de viles i pobles de les dues regions esmentades la desfeta dels monàrquies fou aclaparadora. Es cert que reeixiren a guanyar les majories a Navarra i a Alava ; cal no oblidar, pero, que la poblacio d'questes dues regions no arriva ni a la cinquena part de la total d'Euscadi.

✦ ✦ ✦ ✦

Que feu la Monarquia en relacio amb el Pais Basc ? En el transcurs d'alguns segles feu tot el possible per envair Euscadi i per a dominar-lo. Més tard va trair-lo per mitjà de les inqualificables lleis del 25 d'Octubre de 1839 i del 23 de Juliol de 1876, entre atres.

I quan a Biscaia s'alçà, sense mes armes que la seva intelligència, el seu cor, la seva paraula i la seva ploma un estrenu campio de la renaixença basca com Sabi d'Arana-Goiri, què féu la Monarquia ? Doncs, no, resmenys, que aixo : suspendre les publicacions, clausurar els casals i empresonar dues vegades al capdevanter de la libertat èuscara. No segui empresonant-lo perque Arana-Goiri mori als 38 anys a conseqüència d'una malaltia contreta en el transcurs del seu captiveri.

I quan en favor del seu alliberament es féu entendre al Parlament espanyol la veu d'un diputat no nacionalista, pero amb tot basc, el senyor Picavea, què se li va respondre ? El politic monàrquic que aleshores era cap del Govern, el senyor Segismundo Moret, afirmà : La tranquilidad del pais bien vale la vida de un hombre.

Arana-Goiri havia estat empresonat per haver volgut enviar el següent telegrama al President Teodor Roosevelt : « En nom del Partit Nacionalista Basc us felicito per concedir la indepèndencia a Cuba. Els vostres Estats donen un exemple de llibertat i justicia. Si aixo a Europa fos imitat, la Nacio basca, el poble més antic que en el transcurs de segles frui de la llibertat regint-se per una Constitucio que ha merescut elogis dels Estats Units, la Nacio basca fora lliure ».

La justicia de la causa i l'eloquència amb que va defensar-la l'eminent advocat navarres senyor Daniel de Irujo — pare del que després ha estat Ministre de la Republica i gran amic de Catalunya, Manuel de Irujo — motivà que el gran patriota fos absolt. Encara s'arribà a temps per a posar-lo en llibertat ; per a salvar-li la vida, no. Arana-Goiri moria divuit dies més tard del seu alliberament. Tal vegada en rebre la noticia, el senyor Segismundo Moret deuria pensar « que la tranquilidad del pais estaba ya asegurada ».

Arana-Goiri mori ; la seva obra, pero, tingue continuadors i centenars d'ells pogueren conèixer les presons de la Monarquia.

I l'any 1921, quan amb motiu de celebrar-se a Guernica el II Congres de la Societat d'Estudis Bascos, dos entusiastes nacionalistes èuscars presentaren una pancarta demanant al Govern Espanyol la creacio de l'Universitat Basca, que succei ? Doncs, senzillament, foren detinguts, lligats com a criminals i conduits a peu per la guàrdia civil.

I en el curs dels sis anys vergonyosos de la Dictadura, què no féu el règim monàrquic per tal d'endogalar el poble basc ?

No ! Monarquia, no ! I si la volen alguns, que se la guanyin per mitjà d'une eleccions, netes i de bona llei, com les que guanyaren els antimonarquics el dia 12 d'Abril de 1931. Aquell dia, el poble basc — com també el poble de Catalunya i la majoria dels altres pobles de l'Estat espanyol — demostrà que volia acabar d'una vegada, no solament amb el regnat d'Alfons XIII, ans bé amb tota la dinastia i amb el règim monàrquic.

Admeto la possibilitat de que aixo no ho recordi bé el senyor Joan de Borbo, car aleshores deuria ésser molt jove. Caldria, pero, que els seus consellers li ho fessin avinent...

POLITICA I "ECONOMIA" franquistes

Copiem del Butlleti d'Informacio de la Generalitat de Catalunya :

VAGA A LA MAQUINISTA

A « La Maquinista Terrestre i Maritima » va iniciar-se una vaga de braços caiguts. Els obrers de les diverses seccions de la casa pretenien d'obtenir una millora en els tipus de jornals establerts. El moviment va produir-se amb absoluta unanimitat, pero quan fèia tres o quatre dies que durava s'hi presentà un coronel representant de l' « autoridad militar » i va comunicar-los que, des d'aquell moment, la casa quedava militaritzada i, per tant, tots i tothom depenien del « fuero de guerra » i havien de posar-se a treballar amb *absoluta disciplina*, ja que, altrament, serien considerats com a desertors i sotmesos a la jurisdiccio militar.

Els enginyers i tot l'alt personal han hagut de posar-se a les ordres dels directors militars. La direccio de cada seccio de la fàbrica es exercida per un capità de l'arma d'enginyers. Tot el personal ha estat comminat severament per tal que, en el termini de 48 hores, lliurin dues fotografies que serviran per a posar en el carnet militar que obligatoriament hauran de posseir.

El « Partido Laborista » trontolla

D'uns temps ença venia actuant en « clandestinitat tolerada » un estrany conglomerat sota el nom de « Partido Laborista ». Hi figuraven alguns elements dissidents de la C. N. T., uns quants monarquics, uns quants falangistes i dos o tres republicans (?).

Desplegaven, per intermitències, una certa activitat i distribuïen a profusio tota mena de circulars, estudis, ponències i assaigs sobre els temes més diverses, on es defensaven idees obscures i heterogènies.

Finalment, pero, les coses s'han espatllat i la policia ha procedit a la dentencio d'unes 70 persones a Barcelona, Arenys de Mar, València, Madrid i a Gal'icia. Entre els detinguts figuren : Salva, que es dèia president del partit ; Vidal, ex-sergent de la policia urbana de Barcelona ; un fiscal de l'Audiència de Barcelona ; un enginyer de « Riegos i Fuerzas ; Ruiz, « laureado » falangista, etc.

El General Vigon, el Ministre del Treball franquista Giron i l'ex-governador de Barcelona ; Correa, protectors i inspiradors del « Partido Laborista », han intervingut per a arranjar la situacio. Per ara, pero, els detinguts segueixen empresonats.

Trafec de divises

En motiu de l'afer relacionat amb el trafec de divises que va descobrir-se a Madrid, a Barcelona s'han fet varies detencions que afecten, algunes d'elles, a persones relacionades amb el mon de la finança i dels grans negocis. També, entre els detinguts, figuren certs elements estrangers coneguts per les seves torboles concomitàncies amb organitzacions policiaques i d'espionatge. Heus aci la llista dels fins ara detinguts i empresonats a la Model de Barcelona :

Josep Maria Molins Ventosa, Tage Buchard Anderson, Victor Wolfson Hoffman, Maurici Levys Alfranti, Walter Scherck Cantor, Miquel Jaime Fingerin, Leonard Rusell Bylam, Pere Casals Subiros, Francesc Gordon, Antoni Estrada Carmona, Getard Yunck Eilsen, Giulio Enrico Castelli.

Fins ara les diligències portades a cap pel Jutge Especial d'evasio de capitals sembla que prenen volum. Podria donr-se el cas, pero de la conveniència de fer marxa enrera, en vista de les altes complicitats que es posaren en evidència.

La inflacio i les seves conséquencies

El balanc del Banc d'Espanya clos el 30 de setembre, acusa una circulacio fiduciaria de 23.885 millions de pesetes, amb un augment de 738 milions sobre el balanç anterior.

S'acusa una gran alça de preus. L'acer suec, que un mes i mig endarrera arribava a Barcelona a un preu no superior a 6 pessetes per kilo, actualment s'ha decomprar a 24 pessetes el kilo. Els articles de pell han pujat d'una manera extraordinaria : en el curs de les darreres setmanes, el preu dels moneders, carteres, etc, ha augmentat en un 50 %.

Tothom esta convençut, i la gent ho repeteix a cada pas, que el proper hivern sera el mes dur que s'haura viscut sota el régim franquista.

Les relacions comercials de l'Espanya de Franco

La premsa franquista ha publicat dues notes oficioses referents a les relacions comercials d'Espanya amb Irlanda i Méxic.

El conveni interbancari entre el Banc Exterio d'Espanya i el Nacional de México, donara lloc, — diu la premsa franquista — a la iniciacio de relacions comercials. per valor d'unes dotzenes de milions de pesos. L'importacio de Méxic pujava, abans la guerra, a uns dotze milions de pessetes i ens enviaven principalment : sigrons, cafe, alquitra, fibres téxtils, fruits, cuiros, etc. i Espanya exportava oli, paper de fumar, fruits secs vins conserves, etc. La represa d'aquestes relacions suposa el desenvolupament immediat de les linies de navigacio entre les dues nacions. Les comunicacions maritimes, assuguren els diaris espanyols, estan assegurades amb els anomenats « ports lliures » mexicans, on es carregaran les mercaderies espanyoles.

Parlant del nou conveni amb Irlanda, diuen els diaris franquistes : s'ha signat un nou conveni comercia entre Espanya i Irlanda. Aquest pais pot constituir, en un futur immediat, un mercat interessant pels nostres articles exportables dins l'Orbita del vell continent i pot consumir quantitats importants de les nostres conserves tant vegetals com de peix, taronges, ametlles, vins i licors. La base de les exportacions irlandeses estara constituida per un total de deu mil tones de patates, durant els anys 1947-1948. Espanya enviara a Irlanda clorur de potassa en quantitat suficient per al desenvolupament de l'agricultura irlandesa fins a concurrencia de 7.000 tones.

CARTA DE MEXIC

UN GEST DEL President ALEMAN

per Agusti CABRUJA

Quan els diaris de tuf reaccionari i feixistoide, i més d'un a sou del franquisme, començaven a entusiasmar-se, i a llençar les seves campanes al vol, en senyal de festa i de victoria, a l'entorn d'uns sensacionals i fantàstics rumors que han vingut circulant aquests darrers dies en el sentit que anaven a restablir-se les relacions comercials, i àdhuc les diplomàtiques, entre el govern de Mèxic i l'Espanya de Franco, es troben de cop i volta amb una gran i inesperada sorpresa, que els cau com una galleda d'aigua freda... Quan ells menys ho esperaven, el President Aleman assisteix, com a invitat d'honor, acompanyat del seu Ministre de Relacions Exteriors, senyor Jaume Torres Bodet (1), i dels ambaixadors de França, Argentina, Russia, Guatemala, Venezuela, Panamà, Polonia, Chile, Colombia, Peru i Yugoeslavia, a l'acte que, amb motiu de la commemoracio del IV Centenari de Cervantes, s'acaba de celebrar en el modernissim i senyoral teatre del « Palacio de Bellas Artes » la Unio d'Intel-lectuals Espanyols a l'exili.

Aquesta nova prova d'adhesio a la Republica Espanyola, i de simpatia envers la nostra emigracio, per part de les autoritats mexicanes, sobretot en aquestes actuals circumstàncies és d'allo més significatiu i revelador. Més important, encara, si be tenim en compte que el President Aleman ha deixat de concorrer a les diverses festes cervantines que amb tota gala i esplendor també han tingut lloc entre els « gachupins » del « Casino Espanol », estatge social de la colonia dels vells residents que sempre s'han distingit per les seves simpaties envers el dictador.

El gest i la lliço no ha pogut ésser més oportuns i contundents. Els exiliats ens en podem sentir ben satisfets... Abans de començar l'acte, el festival consisti en l'actuacio del cor mexica « Los Madrigales », que dirigex el mestre Luis Sandi, i en la representacio de dues obres de Miguel de Cervantes, « El Viejo Celoso » i « La Guardia Cuidadosa », interpretades l'una i l'altra exclusivament per coneguts i famosos artistes réfugiats, entre els quals hi figurava el veterà i eximi actor del Teatre Espanyol Ernesto Vilches, i com a Director d'escena M. Rivas Cherif, qui, com se sap, estigué prop de sept anys detingut, després d'haver-li estat commutada la pena de mort, a les presons franquistes. El culte professor i prestigios penalista internacional, senyor Mariano Ruiz Funes, va pronunciar una breu i eloqüentissima al-locucio.

« Hay un pasaje en el libro de Don Quijote — digué el doctor Ruiz Funes, adreçant-se al President Aleman, que seia junt amb la seva esposa, al costat del nostre Ambaixador, senyor Ll. Nicolau d'Olwer — que dice : si no puedo pagar las buenas obras como es mi deseo, con otras iguales las agradezco, y asi los miembros de la Union de Intelectuales Espanoles, senor Presidente, declaramos aqui, de un modo solemne, nuestra gratitud ».

El public, dempeus, va tributar una xardorosa i emocionada ovacio al President Aleman.

I afegei l'orador : « Estamos tan ligados a México, que no solo los que aqui vivimos, sino los que aqui han nacido, lo aman ; y los que han muerto, en su ultimo instante, han sentido la nostalgia y la gratitud por este pais ».

La festa es va acabar dedicant un minut de silenci a la memori de Manuel Azana, i als acords dels himnes de la Republica Espanyola i el de la Republica Mexicana, executats pels nostres musics de « La Banda de Madrid » i « La Banda Nacional de Mèxic.

⁂

L'endemà, aquella premsa reaccionària i feixistoide de què us parlava, en comentar aquest acte, deia que nosaltres, els refugiats, som una gent que aprofitem qualsevol avinentesa per a fer propaganda en pro de la nostra causa, i que era de deplorar que el President de tots els mexicans. senyor Miguel Aleman, ens vingui a donar bel-ligerància i prestigi assistint personalment, com ha fet, a aquest festival en homenatge a Cervantes... I és que ells no saben, o els interessa ignorar-ho, que el President Aleman — no d'ara, sino de sempre, igual com els seus il-lustres antecessors, Lazaro Cardenas i Avila Camacho — ha estat en tot moment un digne i fervoros amic de la Republica i de les nostres llibertats.

(1) El senyor J. Torres Bodet — poeta i escriptor de grand vàlua, actualment una de les figures més rellevants de la diplomàcia del continent, i també el més aferrissat defensor del sentiment liberal — és de nissaga catalana ; és a dir, fill d'un pare barceloni i d'una mare francesa...

Albert MARTI és mort

A l'edat de 64 anys ha mort recentment a Barcelona Albert Marti, el qui fou el primer tenora, de les cobles « La Principal de la Bisbal », « Barcelona » i, finalment, de la que portava el seu propi nom.

Qui no recorda Albert Marti assegut al bell mig de la cobla, una cama sobre l'altra, el cap ben deixat anar endarrera i la seva màgica tenora apuntant ardidament al cel. ? Us recordeu quan encara era el primer tenora de « La Principal de la Bisbal », si bé ell era fill de l'Escala on va néixer l'any 1883 ? Cada escapada que aquesta cèlebre cobla feia a Barcelona mobilitzava tots els sardanistes : de Sans a Sant Marti, de Les Corts a la Barceloneta, de Badalona a Sarrià, tots acudiem a sentir l'Albert. Les notes de « Per tu ploro », « El cavaller enamorat », « Girona », « Pastoral » i tantes altres sardanes que ell tocava d'una manera mestrivola, car era un mestre de la tenora, les hem d'evocar avui forçosament lluny de casa nostra.

Les ràdios franceses ens fan sentir sovint sardanes. Pero el que potser no sabeu, o no recordeu, és que la voga de què gaudeix la nostra dansa a França, en gran part la deu a Albert Marti. Durant la nostra guerra, el Commissariat de Propaganda de la Generalitat envià una cobla que actuà molt sovint particularment, a Paris, en sales de concert, en vetllades teatrals, en places publiques, breu, en els actes organitzats a favor de la causa republicana. I com que l'Albert era el primer tenora d'aquella cobla, d'aci la gran acceptacio i èxit de la sardana a França.

Cal recordar, encara, que la primera cobla que interpretà les sardanes de Garreta, quan totes les altres s'hi refusaven per trobar-les « massa de concert » — en realitat fugien de feina — fou « La Principal de la Bisbal », que acabà per imposar-les a les altres cobles.

Més tard, l'Albert, en ingressar com a clarinetista i com a tenora a la banda municipal de Barcelona, on naturalment anà a residir, deixà la cobla de La Bisbal. Fou la consagracio de la seva popularitat i del seu prestigi. I quan els grans musics de fama mundial, com Strawinsky i Strauss, o els grans directors d'orquestra passaven per Barcelona, tots s'emportaven una excel.lent impressio de la sardana, les belleses de la qual havien pogut copsar plenament, gràcies a la tenora d'Albert Marti.

Era d'allo més popular. Tothom el coneixia a casa nostra, on la seva mort, com a l'exili, haurà estat molt sentida. Que serveixin aquestes breus ratlles per a expressar el nostre condol per la pèrdua sensible que acaba de sofrir el nostre art popular.

E. R.

VIDA DEL PARTIT

Consell Directiu a França

Per tal de poguer fer una revisio del fitxer del nostre Partit a França, insistim prop de tots els organismes d'Esquerra Republicana de Catalunya pregant-los perque abans de la fi de l'any en curs, tots aquells que encara no ho hagin fet, trametin al Secretariat Permanent del Consell Directiu, la llista dels militants que controlen a l'actualitat, i aixi mateix, la relacio de les baixes que s'hagin produït desde la seva constitucio; detallant si aquestes baixes son per falta de pagament, trasllat a altres Departaments per mort, retorn a Catalunya, o trasllat a America.

Es prega a tots els Comites Departamentals, Delegacions Departamentals, i Comites Locals, que estiguin en descobert amb la Tresoreria, en concepte dels deu francs que els correspon pagar per cada militant que controlen, que vulguin liquidar les quantitats que deuen per tot el mes de gener del 1948 a fi de regularitzar la situacio economica del Partit.

AUDE

El passat mes de novembre tingué lloc la reunio de militants d'Esquerra Republicana de Catalunya de la Comarca Lesignan-Corbieres per tal de renovar el Comite Local.

Aquest ha quedat constituit de la seguent manera : President A. Pamies Dolcet ; Secretari J. Marzo ; Finances A. Daudé ; Ajut J. Soldevila.

La correspondència cal adreçar-la al president del Comite Sr. A. Pamies Dolcet, 8, rue Lakanal, Lesignan-Corbieres, Aude.

HÉRAULT

El dia 26 del mes d'Octubre es celebrà a la Ciutat d'Agde la reunio general ordinaria dels militants del nostre Partit en aquesta localitat. L'acte tingué lloc en el local del Comite i transcorregué en mitg d'una gran cordialitat ; tots els assistents palesaren la seva fè en els postulats d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Per unanimitat s'acordà ratificar la confiança al Comite que desde el mes d'Octubre del 1944 ha vingut actuant amb gran encert i entussiasme. Aquest està integrat de la seguent manera : Joaquim Viladoms Téres, President ; Pere Llangorriu Colom, Secretari ; Tomàs Domingo Matarrodona, Tresorer ; Josep Falco i Salvador Coles, vocals.

PUY-DE-DOME

A Clermont-Ferrand és celebrà l'Assamblea d'Esquerra Republicana de Catalunya d'aquest Departament, en la qual assistiren gran nombre de militants.

Un cop discutides diverses questions politiques i organiques que figuraven a l'Ordre del Dia es passà a la renovacio del Comite Departamental, el qual quedà format aixi : President, Josep Llanso Simon ; Secretari, Vicens Vidal Albert ; Tresorer, Josep Oliva ; Josep Varra i Manuel Rabeya, Vocals.

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5000

B.D.I.C

la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 17, rue de Texel PARIS (XIV•)
Administracio : 20, rue des 3-Journées PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xeca postala no 57.675 Montpellier

« Per sobre dels partits i de les persones, el que compta és el sentiment patriotic que ens ha d'aplegar a tots. I si la nostra pobra condicio humana hi troba dificultats, pensem en Francesc Macia i el cor pujarà amunt. Per Catalunya ! »

Lluis COMPANYS. Nadal 1939.

2• EPOCA – N° 80 – 25 DE DESEMBRE DEL 1947 Fundador : Lluis COMPANYS PREU : 5 francs

L'Organitzacio d'E. R. de C. a l'Interior es fa seus els acords del Ple de Montpeller

CAL QUE ES DECIDEIXIN

per Josep TARRADELLAS

Els que en dubtaven, hauran pogut comprovar que després dels acords que darrerament hem adoptat, el nostre pensament politic va imposant-se. Es aquesta una realitat que ningu pot desconéixer, car és évident que anem avançant pel bon cami, encara que massa poc a poc si tenim en compte els nostres desigs. Tot fa pensar, en efecte, que ens trobem en vigilies de la desaparicio de certes posicions, la ineficacia de les quals ha quedat a bastament demostrada.

Aquesta tasca que no convida a l'accio contemplativa ni a esperar comodament les solucions massa sovint promeses, nosaltres la prosseguirem sense defallences. Per obstacles que se'ns puguin oposar, no ens deixarem abatre per cap descoratjament, car no oblidem els nostres deures. Davant les confusions, els optimismes interessats i els pessimismes comprensibles del nostre llarg exili, volem posar cada dia més fermesa en la nostra fe en el futur i en la lleialtat als nostres ideals.

Aquest estat d'esperit fora poca cosa de positiu si ben aviat i d'una manera ben clara i precisa no diguessim també a les altes Institucions de Catalunya i de la Republica, que cal bandejar tot allo que avui ja no serveix o que inconscientment és un obstacle als nostres anhels. Al mateix temps, que és més que necessari que ningu deixi de recordar el que ha succeit durant aquests anys d'exili i principalment en els darrers, per tal d'estudiar amb tota objectivitat les possibilitats que encara tenim en el present i en l'esdevenidor de la vida del nostre poble.

Creiem que hem de fer-ho aixi car, del contrari, volguem o no, tenim el greu perill de que ens anem extingint paulatinament de tal manera, que un dia podria fins i tot esdevenir vergonyos pel que hem representat i per nosaltres mateixos. Hem d'acabar amb aquests nuvols espessos que enterboleixen la llum i ens impedeixen veure els nostres problemes i les nostres angoixes.

Ja n'hi ha prou de discursos enfarfegats de retorica vuitcentista, de declaracions que per res serveixen, i d'articles que volen ésser trascendents i no passen d'ésser esplais literaris o la defensa de problemes personals que no interessen a ningu. El que cal que facin, els que assumeixen les responsabilitats de govern, és no deixar de recordar que la situacio en que avui ens trobem, en part l'hem creada nosaltres, i que, per tant, solament nosaltres, junt amb aquells que sofreixen el régim franquista, tenim possibilitats d'esmenar-la. No esperem noves decepcions ; decidim-nos a comprendre el que passsa a casa nostra i arreu del mon. No ens deixem embadalir per belles il.lusions que ens amaguen la crua realitat. Tinguem el coratge i el patriotisme d'acabar amb tot allo que tendeix a enterbolir el bon seny que el nostre poble sempre ha tingut.

No és la primera vegada que expressem aquestes inquietuds. Avui pero, conscients dels nostres deures i convençus d'interpretar tots els companys, com també amplis sectors de la vida catalana, hem de dir que je no podem acceptar mes formules dilatories. Els acords darrament presos i aprovats pels nostres germans de Catalunya i per tots aquells que es troben escampats per terres d'Europa i América, junt amb els fracassos que tots coneixem i que no cal esmentar, obliguen el nostre Partit a manifestar que no podem acceptar la continuïtat d'una politica, que no té ni un pensament ni una accio que vagi totalment dirigida a tenir en compte els sofriments del nostre poble.

Perquè som fidels, i no deixarem d'ésser-ho, a la nostra Patria, voldriem que ben aviat revisqués de nou i amb més força que mai, aquell esperit tenaç i ple de nobles ambicions que no és solament patrimoni dels catalans sino de tots els ciutadans de Catalunya, i que durant quaranta anys de lluites politiques, économiques i socials ha possibilitat la nostra grandesa i, fins a la dictadura del general Franco, el renaixement d'una cultura i d'una vida espiritual de les que ens sentim orgulloses.

Aquest impuls nascut a començaments de segle i aquesta ambicio de refer un poble que s'inicia amb la publicacio de La Nacionalitat Catalana d'Enric Prat de la Riba i que els nostres enemics volien ferla acabar amb l'afusellament del President Companys, tenim el deure de demostrar que no ha mort, que és viva en nosaltres, i que, per aconseguir-ne el seu triomf, no volem deixa esmorteir cap dels nostres sentiments.

En aquesta nova etapa i en els primers passos que hem començat a fer, voldriem que ningu ens faci dir el que ell desitja, que ningu vulgui interpretar capciosament el nostre pensament, que ningu vulgui especular amb el que no diem. Car s'equivocaran tots aquells que no vegin en les nostres decisions, un sol pensament : treballar per Catalunya, per la seva llibertat i per un régim social digne de tots nosaltres.

LA QUARTA PLANA ÈS DEDICADA INTEGRAMENT AL 14e ANIVERSARI DE LA MORT DE

MACIA

primer President de Catalunya

LLEGIU-LA !

« D'ESQUERRA només n'hi ha una i només pot haver-n'hi una »...

Com recordaran els nostres lectors, els acords adoptats pel Ple de Montpeller foren comunicats a l'organització de l'interior així com a les existents a Europa i América, per a que procedissin a llur examen i manifestessin el criteri que els mereixien.

Avui, és amb goig que podem informar que s'ha rebut el conjunt de les respostes, totes les quals constitueixen una identificació absoluta amb els acords i la linia politica marcats en l'esmentat Ple.

La resposta dels nostres companys de Catalunya

« Al Consell Executiu d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.

Estimats amics,

Acusem rebut dels vostres reports i de les resolucions aprovades pel Ple de Montpellier, que hem llegit i estudiat detingudament. Ens plau dir-vos, que el resultat ha estat ben falaguer. Tots coincidim en pensar que heu sabut fer una tasca practica, positiva i encertada. Subscrivim totalment les Resolucions adoptades, aprovem les gestions fetes i ens adherim a les salutacions enviades als Srs. Presidents de Catalunya i d'Euzcadi i a la Sra. vidua de Companys. Aixi mateix, ens sentim favorablement impressionats per la importancia moral que significa l'assistencia dels senyors José M. de Lasarte, Conseller del Govern d'Euzcadi, Manuel de Irujo, ex-ministre del Govern espanyol, i Julio Jauregui, diputat a les Corts de la Repûblica, tots ells delegats pel Partit Nacionalista Basc.

Podem dir-vos que ens produeix goig i esperança el constatar com heu sabut agermanar tots els militants de l'Ezquerra d'una manera efectiva i certa, ja que també ha estat aquesta la nostra finalitat aci a l'Interior. ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, n'estem segurs, constitueix una força politica considerable, el concurs de la qual és necessari per tal de precipitar el retorn a la normalitat politica. Es mes : sense la nostra intervenció en un primer pla, no creiem que sigui possible obtenir, per Catalunya, un régim de llibertat.

Us felicitem cordialment per l'éxit assolit en el Ple. Llegint les informacions que hi fan referencia, hem lamentat mes encara que les circumstancies ens hagin obligat a estar-ne absents. Ens fou veritablement impossible acudir-hi, pero tal com dieu encertadament, erem en esperit entre vosaltres.

Us adjuntem un report nostre. Hem de continuar fent una tasca de conjunt, car d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA només n'hi ha una i només pot haver-n'hi una.

Permeteu-nos encara que us enviem una forta abraçada per tots vosaltres.

Vostres, per Catalunya,
Pel C. D. d'Esquerra Republicana de Catalunya :
El President.

Barcelona, 29 de novembre del 1947. »

Subratllem, en tot el seu valor, aquesta manifestació de la unanimitat del Partit davant els actuals problemes que té plantejats la politica catalana i republicana. Aixo permetra al Consell Executiu de prosseguir les seves gestions i, pel que ateny especialment a la politica catalana, de comunicar el punt de vista d'Esquerra Republicana de Catalunya, al Molt Honorable President de la Generalitat, senyor Josep Irla.

EDITORIAL

UNANIMITAT ESQUERRANA

En els nostres darrers números hem exposat clarament quina era la posició d'Esquerra Republicana de Catalunya davant la situació dels nostres problemes. En el d'avui figures prestigioses del nostre Partit els glosen i els perfilen i, per tant, potser no és necessari repetir-nos des d'aquest lloc.

En aquesta edició de La Humanitat *inserim, però, un document dels nostres companys de l'interior, el qual, juntament amb la ratificació dels acords de Montpeller per part de les organitzacions del Partit escampades arreu del món, val la pena de subratllar. Es el de la unanimitat dels militants d'Esquerra Republicana de Catalunya amb referència a l'actual moment politic. Els acords de Montpeller han passat, doncs, a ésser el punt de vista general del Partit. I els nostres organismes directius podran portar-los a la pràctica, i parlar davant qui s'imposa de llur abast i trascendència, amb l'autoritat que confereix l'assentiment general.*

Al marge de la joia que ens causa, com a homes de Partit, aquesta darrera manifestació d'unanimitat esquerrana, voldriem remarcar-ne els seus efects salutaris en el camp de la política catalana i republicana. Primerament, perquè enmig tots els fantasmes que han volgut crear-se i que no han passat d'ésser intents més o menys dissortats, més o menys ben intencionats, però absolutament estèrils i mancats d'eficiència constructiva, és bo que existeixi un gran Partit que sàpiga on va i què vol. Oi més quan pel caire difícil que presenta tota lluita en la clandestinitat i en l'exili, molts partits i organitzacions han estat en proa a desavinences lamentables, mentre l'Esquerra no n'ha sofert en el més mínim. Conseqüencia lògica del que venim d'afirmar, és que, la política catalana pot comptar amb un instrument eficient d'acció i amb la fermança que li dóna el passat d'un Partit que és a la base de les conquestes que féu Catalunya en els anys de la restauració de les seves institucions. Això vol dir, en definitiva, que malgrat tots els embats d'una situació que es perllonga dolorosament, la nostra política té una estabilitat remarcable i no es mou al grat dels capricis ni de les ambicions. Quan l'Esquerra parla ho fa, doncs, en nom de sectors amplíssims de la ciutadania catalana i procura sempre interpretar quins són els interessos de la nostra terra.

Aquesta significació de la nostra política acaba, doncs, d'ésser corroborada pel voler de totes les organitzacions esquerristes escampades arreu del món. I d'una manera ben especial pels nostres companys de Catalunya. Sempre ha estat oportú veure la coincidència existent entre tots els militants del Partit, però ho és molt més encara en els actuals moments en què l'Esquerra emprèn una acció política d'una evident importància.

Precisament perquè sabem que parlem en nom de sectors amplíssims i, a més, perquè cada vegada ens sentim més compenetrats als dolors de Catalunya i voldriem precipitar la seva fi, l'Esquerra no pot deixar de seguir amb tot interès l'actual moment politic. I sobretot, de dir-hi el seu parer i d'expressar-lo clarament, sense cap mena de subterfugi. Aquestes darreres setmanes hem anat precisant el nostre pensament i és segur que ara, després d'aquesta ratificació general, l'acció del nostre Partit s'accelerarà més encara. Parlarem el llenguatge greu i sincer que l'hora actual imposa, i el parlarem, sobretot, amb sentit de responsabilitat, i sense falsos il.lusionismes, sense esperit de renúncia. I el parlarem, en fi, en nom d'aquesta gran família esquerrana que radica a Catalunya i a Europa i Amèrica compta amb nuclis de militants entusiastes i decidits, sabent que les hores actuals són difícils, però no ignorant, tampoc, que els homes i els Partits polítics palesen la seva solvència, el seu patriotisme, el seu sentit de responsabilitat, tant en les hores propícies com en els instants difícils. Una vegada més l'Esquerra Republicana de Catalunya aspira a ésser digna de la confiança que tantes vegades meresqué del nostre poble.

En tot cas, els nostres amics poden estar persuadits que s'executarà escrupulosament el pensament polític acceptat per la generalitat dels nostres militants.

UNA POLITICA

per Humbert TORRES

Quan en el curs del nostre doloros exili arribà, per la derrota alemanya, el moment en què una activitat politica podia iniciar-se, l'Esquerra adopta una posicio que no ha abandonat mai, la justesa i la clarividència de la qual no ha fet més que confirmar-se. Aqueixa política podria definir-se dient que era inspirada per una comprensio de les possibilitats presents i futures immediates, una fidelitat insubornable als principis encarnats en les institucions i organismes creats per la segona Republica i la necessitat d'una obra conjunta de tots els partits i organitzacions, garantia, a l'interior, d'una fecunda represa de l'obra constructiva portada a cap en el periode 1931-36, a la vegada que inspiradora de respecte i simpatia en l'àrea internacional. Si el lector fa memoria, veurà que aqueixes normes d'actuacio de l'Esquerra no han sofert cap eclipsi i no han fet més que adaptar-se a les necessitats de cada moment.

En aquelles hores de joia era compensible que, després de tant sofrir, el retorn al gaudi de la llibertat temporalment perduda, a molta gent irreflexiva i de no prou experiència i maduresa politica, la sang els pugés al cap com es sol dir, i, per una visio candorosa i infantil del que els semblava ésser la realitat, el perillos engany de les il.lusions els portés a adoptar posicions extremes, com per exemple el decretar pura i simplement la mort del passat, la necessitat de revisar el catalanisme en sentit separatista, i, per tant, la caducitat de les posicions guanyades fins aleshores gràcies als camins oberts a partir del 14 d'abril historic. S'adoptaren actituds dites radicals, oblidant que èrem al pou, que haviem perdut la guerra i que passejàvem la nostra dissort per les ciutats franceses; com deliraven igualment durant la guerra, aquells incurables somnia truites que, a Lleida, quan l'enemic ja era a la ratlla del Cinca, com si visquessin als ilims, em deien que la guerra no els interessava, pero si la revolucio; i dels ilims on vivien hagueren de fugir precipitadament pocs dies després, d'étapa en etapa, fins a la ratlla fronterera. De la seva revolucio en donaren aviat bon compte els moros del general Yague, pero en canvi, aquella guerra que no els interessava, per les seves conseqüències, encara dura, i el que durarà.

Els que aixi pensaven, es creien i es deien els purs. L'home que viu d'il.lusions esdevé facilment agressiu i perillos, car aqueix estat és com una forma del fanatisme. Es per aixo que no es limitaven, els que queien en aquest estat, a creure el que creien, sino que condemnaven apassionadament aquells que no els seguien per aqueix cami, o sigui els que, tocant de peus a terra, s'acontentaven, pel moment, amb les conquistes democràticament assolides, prenent-les com a punt de partida d'una nova etapa ascensional. Fou aleshores que per certs esperits forts, es pregonà als quatre vents, la necessitat de desar la Constitucio de la Republica, de rebutjar, per insuficient, un Estatut d'autonomia que, si mes no, consagrava l'oficialitat de la nostra llengua, creava uns poders legislatiu i executiu, una justicia propia com la que te qualsevol dels Estats de la confederacio suissa o americana una força armada a les seves ordres i possibilitats d'actuacio especificament catalana en diversos i importants aspectes de la vida nacional, enormement superiors a aquelles que permeteren a Prat de la Riba de fer allo que tots sabem. Per no seguir-los en el seu radicalisme verbal, inoperant i demagogic, i per adoptar, al contrari, patrioticament, una possicio diguem-ne possibilista, l'Esquerra i els seus homes mes significats, aci i en molts llocs d'Amèrica, foren qualificats de tebis, de covards i fins i tot potser de traïdors. De com s'han desinflat aquelles poses, a la vista està. Pietosament, val mes que correm un vel sobre aqueixa fi. Sempre ha estat aixi. Es una vella historia que veiem repetir-se en els nostres dies.

Donat el lamentable espectable de les nostres discordies i baralles, cada dia més agudes, que forçosament havien de donar a l'exterior la impressio que la massa espanyola era un ingovernable ferment de passions, premicia del que seria més tard el retorn a a Patria, l'Esquerra va veure clarament que no es podia continuar aixi i fou en el seu Ple de Carcassona, l'estiu del 46, que donà el crit d'alarma, fent arribar a les més altes esferes de la nostra politica, la necessitat imperiosa de rectificar, propugnant la constitucio d'una entesa o front unic. La seva patriotica veu no fou escoltada per qui podia i devia, i és ara que en toquem les més lamentables conseqüències. Si s'hagués escoltat la seva crida a la pau entre els exiliats, a l'abando de l'esperit de rancor i a una efectiva unificacio de la politica d'exili, potser no s'hauria arribat a la lamentable pérdua de punts en la darrera reunio plenària de la O. N. U. Aqueixa suposicio no és exagerada, car no hi ha cap dubte que la situacio espanyola d'ara no la vol ningu, que la seva caiguda es unànimement desitjada, pero no es farà res per al seu bandejament si no sabem donar les garanties necessàries de que el nostre pais no caurà en un estat convulsiu.

Som, de nou, en un moment crucial, potser el darrer. Que ningu no esperi que la nostra situacio millori si hem de desallotjar l'enemic de les seves posicions, amb tres tàctiques que, per oposades, es neutralitzen mutuament. Ni els revolucionaris, ni els legalistes, ni els plebiscitaris, obrant issoladament, faran res de profit. I és per aixo que l'Esquerra, que no se sent incompatible amb ningu que desitgi una politica constructiva i governamental, l'unica que pot salvar-nos, i que actua al marge de totes les tendéncies, creu indispensable i urgent trobar punts de coincidencia que possibilitin una politica de conciliacio. Aqueixa tesi, precisada en el darrer Ple de Montpellier i cristal.litzada en els acords presos, ha estat oficialment exposada al Sr. Martinez Barrio pel Secretari General del nostre Partit.

El nostre greu mal encara té remei, si en un impuls cordial som capaços de portar a cap una politica aixi definida. Què s'hi oposara ? Si en desconteu els factors personals i passionals, poca cosa.. Podrem superar-los ?. Seria possible una fusio de les tesis Prieto-Albornoz, per a dir-ho en una frase entenedora ?. Si no és aixi, els mesos i els anys s'escolaran indiferents del drama espanyol.i es podrà fer el fàcil vaticini d'un demà poc esperançador.

Ramon NOGUÉS i BISET,

President de les Corts de la Republica

El prop-passat dimarts dia 16, el Sr. Ramon Nogués i Biset prengué possessio del càrrec de President de les Corts de la Republica, esdevingut vacant per la sortida cap a Méxic del Sr. Lluis Fernandez Clérigo.

La personalitat del nostre amic i correligionari és a bastament coneguda per a que calgui, una vegada més, fer-ne l'elogi. De vella soca republicana, ha consagrat la seva vida a la défensa de l'ideal catala i republica al qua ha servit lleialment des de diversos llocs de responsabilitat durant el transcurs de la seva ja llarga carrera politica.

Es en un moment especialment greu, que Nogués ha estat cridat a ocupar un dels mes alts llocs de la Republica i estem segurs que la seva experiencia politica i el seu patriotisme l'ajudaran a portar a bon terme la seva delicada missio. En felicitar-lo ben cordialment, volem esperar que en l'exercici d'aquest nou carrec, fara tot el possible per a crear un clima de convivencia que restableixi la concordia tan necessaria entre tots els sectors sinceramente antifranquistes.

Després de prendre possessio del seu carrec, el Sr. Nogués ha fet una visita oficial al president de la Republica Sr. Martinez Barrio i al President d'Euzcadi Sr. J. A. Aguirre. També ha enviat al président de la Generalitat Sr. Josep Irla, el seguent telegrama :

« En el moment de prendre possessio del carrec de President de les Corts de la Republica em plau testimoniar-los la meva consideracio personal i el meu homenatge a les Institucions que representeu tan dignament. Us saluda amicalment,

R. NOGUES.

POLITICA

Ni Unitat ni Lluita
Pluralitat i Civilitzacio

per Eugeni XAMMAR

Hom te amics a tot arreu. A un amic meu que fa un parell d'anys, tingué la gentilesa de domanar-me collaboracio per una revista que porta, sota el seu titol, el lema : « Unitat i Lluita », vaig respondre-li declinant polidament la seva amable proposicio. « Per moltes raons — li vaig dir — ne puc acceptar d'escriure a la vostra revista. Per moltes raons, entre les quals el lema que li heu posat constitueix, per a mi, un obstacle major. Unitat i lluita. Mots fatidics, que jo trobo execrables i situats als antipodes de la meva filosofia social i politica. Si jo hagués de fundar una revista i sentis la necessitat — que probablement no sentiria — de poser-li un lema, dos mots s'imposarien al meu esperit : divisio i tranquilitat. I bons aliments, ja no cal dir-ho. »

Divisio i tranquilitat. O diguem, si voleu, pluralitat i civilitzacio. Es concebible la civilitzacio sense la pluralitat ? Els apostols de la unitat, els totalitaris, feixistes o comunistes, ens ho voldrien fer creure. El mot d'unitat es la dominant de llurs propagandes. S'ha de lluitar, diuen, s'ha de lluitar continuament per a arribar a realitzar la unitat. Es una obsessio, es diria, una dèria que persegueixen amb la freda resolucio que l'home és capaç de posar, sobretot, al servei de les males pensades. Per a donar-los-hi gust tot s'hauria d'unificar, tothom s'hauria d'unir. Unio, unio entre catolics, protestants i jueus, unio dels creients amb els descreguts, unio dels obrers i dels camperols, i dels soldats, naturalment, unio dels funcionaris amb els botiguers, unio dels propietaris i dels llogaters, dels posseïdors i dels desposseïts, dels republicans amb els monarquics, dels capellans amb els monja-capellans, unio dels « veritables » démocrates i dels « véritables » patriotes, unio de les dones, i dels vells, i dels joves, i de la classe mitja, i del proletariat, i de l'artesanat, i dels pescadors, i dels mariners, dels mariners d'aigua salada i dels mariners d'aigua dolça, i dels intellectuals i dels menestrales, i dels petits fabricants, i si convé dels grans. Unio i Unitat. Unitat dels contraris i dels contradictoris, unitat sindical, unitat cultural, unitat de l'aigua i del foc, del bé i del mal, de les tenebres i de la llum. En plena festa major de la unio, els musics, com uns desesperats, no es cansen de tocar, el vals de la unitat ? Hi ha algu que diu que el cap li roda ? D'aixo es tracta précisament. De fer rodar els caps mentre arriba el moment de fer-los rodolar ! Visca la unitat ! Visca la unio ! Visca la barreja i feu-m'en deu centims ! Apa, minyons ! Endavant les atxes i embolica que fa fort.

Aturem-nos un moment. Imitem l'exemple de Lenin (je em dispensaran) que era home al qual li agravada fer preguntes que ell creia incomodes de contestar. A Don Fernando de los Rios que li parlava de la llibertat, Lenin el va interrompre amb una pregunta : « Llibertat, per fer què ? » Don Fernando de los Rios explica que aquesta sortida el va deixar esmaperdut sense saber què havia de répondre ! Oh pusillanim Don Fernando ! Tant fàcil com era la resposta : « Llibertat, sobre tot, per a dir, si em plau, que vostè és un governant detestable i el comunisme una proposicio insultant per a homes que han heredat de Roma la llei i la llengua. Llibertat per a dir mal del govern, que es el dret primordial del ciutadà lliure i, molt sovint, el seu deure més estricte. Llibertat per a proclamar, tot passant, que els seus llibres son un enfilall de llocs comuns, un rosari d'idees falses i enmatllevades, un model de prosa incomestible, un compendi de la rancunia universal, un monument d'estupidesa mal intencionada. »

Llibertat per a fer què ? I jo pregunto : « Unitat i lluita ? Per a fer què ? » No cal que els braus lluitadors de la unitat s'escarrassin a contestar aquestes preguntes. Prefereixo for-ho jo mateix.

Es tracte de Catalunya, sempre present al nostre esperit. De Catalunya, tal com l'hem trobada després de dos milenis de civilitzacio. De Catalunya, tan naturalment diversa. Dels catalans, units per la llengua comu i per un amor instintiu a la terra on aquesta llengua es parlada, units pel sentiment de pàtria, i fora d'aixo, tant diferents els uns dels altres, tan gelosos d'aquestes diferencies, tant aferrats, cadascun, a la seva ànima propia, tan individuals, tan irreductibles. Catalunya i els catalans viuen avui sotmesos a una « politica de unidad » que es el resultat d'una lluita imposada per la fatalitat historica. D'una lluita en la qual les valors catalanes sagrades — la llengua, la bandera, — i que calia, fos com fos, defensar, s'hi trobaren barrejades sense que els catalans ho haguessin realment volgut i sense que tinguessin a llur abast els mitjans de poguer-la evitar. Perduda una batalla, que mai no fou ben bé la seva, Catalunya és avui un pais oficialment unificat. Tots els catalans son espanyols, falangistes, franquistes, vertical-sindicalistes, el que convingui Es fa un plebiscit i el resultat és unànim. No ens fem illusions ni ens entretinguem a combinar estadistiques interpratives. Si el general Franco no va tenir més vots a Catalunya va ésser perquè no va volguer.

Ficcio, direu, segrestament, escarni. Sense cap mena de dubte. Fora de les valors sagrades, la pàtria, la pàtria nua, la bandera, la llengua, la unitat és sempre ficcio. Què voleu, pero ? Substituir una ficcio per un altra ? Aixo és, exactament, el que volen els braus campions de la unitat, els lluitadors de la unio. Setanta o vuitanta per cent de catalans votant un text proposat per general Franco, ! quina vergonya ! Pero unes eleccions de diputats al Soviet Suprem, en les quals La Pasionària obtindria el cent per cent dels vots a Palafrugell o a Borges Blanques, I quina delicia !

Jo dic que no. Jo desitjo que acabi la confiscacio unitaria de Catalunya i que els catalans retornin a la pluralitat. Em plau imaginar-los vivint en pau i dividits, dividits pels seus interessos, dividits per llurs idees i opinions, dividits per les aspiracions i els desitgs, per les creences, per la manera de viure i els gustos de cadascun, per les polèmiques de la ciencia, de l'art i de la politica fent eleccions de tant en tant i conviant de gorvern tan sovint com calgui. I anant fent tots plegats, cada dia amb els seus vencedors i els seus vençus, i sense que mai se sàpiga de cert qui guanyara i encara menys qui ha guanyat. Em plau imaginar que un dia — com més aviat més valdrà — Catalunya tornarà a viure com el que és, els catalans tornaran a viure com el que son, com el que han de voler ésser inflexiblement. Com una nacio civilitzada. Com uns homes civilitzats.

LES DIVAGACIONS DEL SR. ALBORNOZ

Com je saben els nostres lectors, el Cap del Govern de la Republica, torna a ésser a França. Hom creia que al retorn del Senyor Albornoz, a la llum de les darreres decisions de l'O. N. U. i de la situacio de la nostra politica, en els seus diversos aspectes, potser seria arribada l'hora de reconsiderar tota una actuacio i de posar-hi terme. Car, si més no, la ineficiència de manta actuacio ha estat posada inequívocament de relleu.

Per ara no hi ha pas indicis que hom vulgui seguir aquest camí. Precedint i acompanyant l'arribada del senyor Albornoz, hom ha intentat transformer en triomf esclatant el darrer acord de l'O.N.U. El senyor Valera aixi ho ha afirmat en un article ampulos, inserit en el portantveu de « Union Republicana », « Libertad ». Altres organs republicans espanyols també s'han esforçat a demostrar-ho, amb més bona voluntat que encert. I aixi s'ha donat el cas paradoxal de veure com gent contenta i satisfeta d'un desti ministerial gota glorios, proclamaven davant l'opinio exiliada, victories inexistents.

Més modest, el senyor Albornoz en una conferència de premsa ha intentat justificar els acords de l'O. N. U. i treure'n tot el mal efecte que han causat. El cap del Govern no ha dit res, absolutament res, de nou, en aquesta part de les seves declaracions que poden condensarse en un afany lloable de quedar el més bé possible d'avant l'opinio.

Tampoc ha descobert coses que no ignoressim en la resta de les seves declaracions, en les quals ha parlat — sense precisar-ne el nom — del fracàs de l'experiència Prieto ; del manteniment de les institucions « l'abandonament de les quals — afirma — constituiria un error tàctic de les més greus consequències » ; de la necessitat d'un front republicà unit i compacte.

Deixant de banda tota l'abundància fraseologica, tan cara a la politica espanyola, ben garbellades resten molt poques coses a retenir del que ha manifestat el Cap del Govern. Alguna de pintoresca. Altres un xic sorprenents com aquesta que el Govern es proposa prestar la màxima atencio a les forces de l'interior, descoberta gens original i que arriba amb un retard exageradissim. Ens sembla lloable el proposit d'arribar a la constitucio del front republicà i que, per arribar-hi, tant el senyor Albornoz com els seus companys de Govern « estan disposats als majors esforços i sacrificis ».

Pero heus aqui que, juntament amb aquesta manifestacio, ens arriba la noticia que el Cap del Govern de la Republica es disposa a fer un llarg viatge a Amèrica que tindria el seu inici a Venezuela. I una cosa no lliga amb l'altra. Més aviat fa pensar-nos en un verbalisme insincer en ganes de sortir del pas i en el desig d'anar menant una actuacio que cada dia allunya més l'opinio exiliada dels organs representatius. Es que el senyor Albornoz creu que amb unes quantes frases, de circumstàncies, es solucionen els problemes ? Es que el Cap del Govern considera que la grisor — per no dir una cosa un xic més crua i concreta — de l'actual gestio ministerial convenç a ningu ? Es que hom considera que pot assistir-se indefinidament a tota aquesta sèrie de passatemps lamentables, sense intentar seriosament un gran esforç ? Es que proclamant la legitimitat de la nostra causa el treball del Govern ha finit i els seus membres poden continuar menant una vida fàcil i tranquila ? Es que carregant el mort als altres i cobrint-se amb el vel de la puresa més estricta es guanya prestigi i, sense gaire pudor, pot acusa-se a extenses zones de l'opinio refugiada de desfetisme injustificat ?

Podriem allargar considerablement el capitol de preguntes. Ens limitem, per avui, a les que precedeixen. I a constatar, amb dolor, que potser els que més haurien d'adonar-se de la realitat de la nostra situacio — tant dels qui son a Espanya com dels que es troben a l'exili, — per damunt del seu dramatisme, planen en la irrealitat i la fantasia més absolutes. Potser fora hora que toquessin una mica de peus a terre. I que si no volguessin tocar-hi, hom els advertis discretament, pero fermament, que per aquest camí no farem gaires progressos.

ANTENA

Hi ha un vertader tractat de tactica communista (« L'extrémisme, malaltia infantil del communisme ») que els comités departamentals s'haurien de procurar (esta en venda arreu) per saber a qué atenir-se quan se'ls apropen els Komformistes a demanar-los la unitat o l'apoi a les mil i una pensades que surten del « Bureau » per tal de caçar incautes ; En el citat tractat Lenin dona tota mena de consells per a infiltrar-se als sindicats blaus, grocs o rossos i per a pactar amb els partits d'esquerra sense comprometre's a respectar-los els dirigents ni el convingut.

Veieu aquesta petita mostra : « Cal saber consentir a tota mena de sacrificis, adhuc utilitzar totes les estrategemes, emprar l'astucia, adoptar procediments il.legals, callar-se a vegades i dissimular la veritat quan calgui ».

Es cert que l'opuscle és vell de 27 anys, pero « Lluita » el recomanava — encara ! — en la seva edicio del 10 de gener d'enguany com una obra basica que cal que obssessioni els militants i els quadres. On son, doncs, els tartufs ? Es perque sempre tenim present els consells de Lenin que no fem cas dels atacs de « Lluita » i, en canvi, ens malfiem cada cop que els homes del P. S. U. C. elogien l'Esquerra.

✦ ✦ ✦ ✦

Segons els Komformistes de « Lluita » els dirigents de l'Esquerra engiponaren els delegats al Ple de Montpeller. Aquests volien una altra orientacio politica, més d'acord amb les cèl.lules, pero no ho aconseguiren. Misteri. Nosaltres, pero, també volem jugar a cartes vistes i satisfarem la curiositat dels catalans.

Al Ple de Montpeller hi assistia un agent de Bevin posat secretament a les ordres del Comité Executiu. Quan algun delegat es declarava a favor de les democracies orientals i es negava a vendre's a l'imperialisme anglo america l'agent britànic li adreçava une guerxinada i el guerxinat i el guerxinador es tancaven en un quartet. L'agent feia passar un dolar per sota el nas del rebel i, oli en un llum, aquest corria al Ple a cridar visques a Prieto i al que convingués. Tot anà com una seda i no se sap de cap recalcitrant que no sucumbis al tercer dolar.

Els delegats volien acabar depressa, votar el que volgués el C. E., car tenien afany de beure a la salut de l'imperialisme. El barman - francès - no hi veia de cap ull davant d'aquell « dolarium trumans » dels delegats i ad-huc tractà de votar al Ple per a poder cobrar el seu escot.

✦ ✦ ✦ ✦

Pel que fa als amics d'Amèrica, que també havien d'aprovar els acords, no hi hagué cap dificultat puix que, just amb la Declaracio del Ple se'ls acompanyava una carta adreçada a l'amic Truman. Cobraren, doncs, directament.

La incognita, pero, era l'actitud dels amics de l'interior. També s'ha trobat una manera ben enginyosa de convèncer-los, procediment que mereix els honors d'esser anotat per a la nova edicio de « L'extremisme, malaltia infantil del comunisme ». Conjuntament amb els acords hi anaven quatre ratlles informatives absolutament innocents (!). Se'ls dèia que els acords eren ben vistos per bastants exilats, si bé, dissortadament, havien indignat els comunistes : « El nostre Secretari General (al qual felicitem perquè d'aci una setmana festejarà els seus 48 anys, 11 mesos i 5 dies) acaba de rebre la resposta de Barcelona. Aquesta és plena d'entusiasme i d'abraçades per l'absoluta coincidència entre l'interior i l'exterior. Els acords « han sabut agermanar tots els militants ».

Els nostres amics, com heu vist, picaren a l'ham. En tingueren prou de saber la posicio comunista per a convèncer-se de la bondat dels acords de Montpeller.

Cal saber maniobrar amb astucia, utilitzar tota mena de procediments !

✦ ✦ ✦ ✦

Revista de premsa. Ens plau donar compte als nostres lectors la rebuda dels darrers numeros del portantveu del nacionalisme integral « Lluita ». L'agombolament del correu produit per les recents vagues ens obliguen a fer una sintesi dels diferents sumaris.

Els que vulguin seguir al dia el moviment catalanista hi trobaran abundos material. Destaquem-ne, pero, els seguents treballs patriotics : « Discurs de Molotov davant el Soviet Suprem » ; « Carta oberta a la « Pravda » pels obrers Paolov, Txustikov i Kisselei » ; « La veritable fesomia del traidor Kurt Schumacher », El Pla Marshall, màquina de guerra antidemocràtica » ; « Dolores Ibarruri fa 52 anys » ; « Manifest del Front de la Pàtria a Bulgària », etc., etc. Dimitrov hi desenmascara Petkov d'una manera irrecusable. S'hi dona compte, també, de l'escombrada diplomàtica de Romania i de la indignant i covarda fugida d'un social-traidor hongarés « per por d'haver-se d'explicar davant el Tribunal del poble ».

✦ ✦ ✦ ✦

Seguim la revista. Com que l'actualitat era massa carregada no ha estat possible donar cap ganda ni s'ha pogut inserir la interessantissima i patriotica seccio. « En poques linies ». No manca, pero, la seccio humoristica « Politica catalana », molt celebrada pels seus lectors. A remarcar, dins de la broma, que es commina l'Esquerra a decidir-se entre els generals i monàrquics del P. S. U. C. i els monàrquics i generals de Prieto. El « dilema » és digne d'un Jerome K. Jerome.

Recordem que signen habitualment periodistes com G. ; Vassersqui, Janov, B. Alexandrov, V. Borissov, N. Matintxkin, entre altres, tots socis fundadors de l' « Associacio Protectora de l'Ensenyança Catalana ». Els amics que reben « Lluita » gratuitament i a domicili, faran bé de no refusar-la, car ultra quatre planes de bon paper ajudaran a fer guanyar algun premi d'emulacio amb dret a fotografia.

✦ ✦ ✦ ✦

« Endavant », portantveu del M. S. de C. a França, dèia en el seu numero de setembre : « Ara la politica que nosaltres venim defensant a té un nom : se'n diu « la politica Prieto »... Tots en diem la politica Prieto, els que l'hem previst, definit i defensat potser amb més visio de conjunt que el mateix Prieto i els que la combaten. No ens sap pas greu que l'hagi pres en les seves mans un home de l'empenta i de la combativitat de Prieto ». Seguim : « I ara, què ens donaran ? Com entroncar amb la politica prietista ? I els dies passaran. Seguirem retardant-nos... Està apunt de'scapar-se'ns el tren ».

« Nova Era » (portantveu Mèxic del P. S. C. adherit al M. S. de C.) publicava en el seu numero del mateix setembre, un editorial. Extraiem : « L'afany de predomini politic i personal i l'egolatria que caracteritza el capitost d'aquest moviment, fa que s'especuli amb la tragèdia dels que viuen captius a l'Espanya franquista... » Anem copiant : « La politica dels pactistes no podra comptar amb l'adhesio de gaires nuclis de democrates de l'interior ni de l'exili. Importants sectors de la resistencia i de l'emigracio estan amatents per a combatre qualsevol fet a espatlles de la majoria dels partits... La (oposicio) més important seran la majoria dels pobles de Catalunya, Euzkadi i Galicia... seran els republicans consequents i insubornables, els partidaris de jugar net, els enemics de tota politica tèrbola... » etc., etc.

La coincidència de pensament - malgrat la distancia geografica - és més que evident en els renglegs del « Moviment Socialista de Catalunya ».

NOTICIARI POLITIC

Nou Comité M. L. E.-C. N. T. — Ha acabat el Congrés de delegats del Moviment Llibertari Espanyol i la Confederacio Nacional del Treball (tendencia politica). Ha estat elegit un nou Comité Nacional que està composat pels seguents senyors: Secretari General, J. J. Domenech; Secretaris : Cipriano Mera, Merino, Chapuzo i Borras.

El Vaticà i la Regencia. — En els mitjans franquistes, ha produït una gran impressio la nova que el Vatica ha prohibit a les jerarquies eclesiastiques espanyoles, la participacio en els actes encaminats a la proclamacio de la Regencia i l'Ordre comunicada per la Secretaria d'Estat del Vaticà al cardenal Pla i Daniel, prohibint-li que formi part de l'anomenat Consell de Regencia al qual tenia entrada de dret segons el text de la llei de successio franquista. O. P. E.

L'exercit franquista. — El « Diari Oficial de l'Exercit » franquista, publica unes previsions sobre el nombre de soldats a files durant l'any 1948. Es preveu que hi haura 670 mil homes de l'exercit de terra. Se hi afegim les forces de la marina, de l'aviacio i de la Guardia civil, cal suposar que les forces armades del régim franquista, s'elevaran a la ratlla d'un milio d'homes.

Les presons de Franco. — Segons una nota oficial que ha publicat la premsa franquista, el nombre total de detinguts politics s'eleva actualment a 39.000. Pero documents confidencials recentment arribats d'Espanya, estableixen que el nombre de detinguts repartits entre les diverses presons d'Espanya, s'eleva a mes de 100.000. — IDER.

Conferencia de premsa del Sr. Albornoz. — El prop passat dimecres, el Sr. Albornoz, president del Govern Republicà, llegi davant dels periodistes una extensa declaracio desenvolupant el seu punt de vista davant el moment politic actual. Insisti en la necessitat d'intensificar l'ajut a l'interior i de reforçar l'autoritat del govern que ell presideix.

La resolucio politica del Congrés MLE.CET. — « Informada dels treballs realitzats a l'Interior i davant la situacio actual, l'assemblea pren la decisio de seguir una linia politica que sera aplicada en el futur, i que sera donada a la publicitat en el moment oportù, amb l'aprobacio del Consell Nacional. Aquesta linia politica esta encaminada a l'alliberament d'Espanya tenint en compte la necessitat urgent de posar fi als sofriments dels companys de l'Interior ».

« La Gaceta del Norte »

A Espanya malhauradament, la vida es molt cara. En el nostre pais els preus continuen a ésser inacessibles com en els temps de beneficis desmesurats. Els comerciants volen obtenir guanys fabulosos sobre els productes alimentaris i els nostres mercats son en veritat un trist exemple. No es pot fer res contra els abusos dels comerciants i es ben veritat que encara no hi ha cap acaparador que hagi estat condemnat a una pena important.

Espanya i el Pla Marshall

Els governs de Belgica, Holanda i Luxemburg que actuen conjuntament sota la denominacio de « Benelux » han invitat tots els paisos que assistiren a la réunio dels setze a Paris, a reunirse de nou durant la primera quinzena d'aquest mes per tal d'estudiar la possibilitat d'establiment d una unio duanera europea Suissa ha acceptat ja la invitacio i Noruega i Suecia enviaran observadors. Alemanya i Espanya que ja foren excloses de la primera reunio. no han estat invitades a la conferencia.

Viatge de Carles Pi Sunyer a America

A la Secretaria de la Presidencia de la Generalitat han facilitat la seguent nota :

El Conseller del Govern de Catalunya Sr. Carles Pi Sunyer, ha fet saber al honorable President de la Generalitat de Catalunya que compromisos de caracter professional, impossible de desatendre, l'obliguen a realitzar un viatje a l'Uruguay.

Encara que no és el seu proposit ni desitg, d'apartar-se de les responsabilitats del Govern, amb tot, com que l'esmentat viatge comporta une momentania absencia, ha cregut que, a més de reiterar-li la seva adhesio, devia posar el seu càrrec a la disposicio del Sr. President per a que aquest pogués disposar-ne en el cas de creure-ho convenient.

El Sr. President ha contestat agraint les manifestacions del Conseller Sr. Carles Pi Sunyer, de les quals ha près bona nota, encarregant-li a l'ensemps que vulgui saludar en nom seu als nuclis de Catalans a America als quals pugui visitar durant el seu viatje.

Segons noves que hem rebut, el nostre amic Carles Pi Sunyer ja ha arrivat a la Ciutat de Montevideo, on ha estat cordialment acollit per diferents representacions dels catalans que viuen en aquella Republica Americana.

Sigui de dreta o d'esquerra...
SOM ENEMICS DEL PROVINCIALISME

per Joan ALSINA

Si fossim orgullosos, tindríem motius per estar satisfets. Cada dia es veu mes clar que el nou impuls que ha pres la política del nostre Partit després del Ple de Montpeller, impressiona d'una manera evident certs sectors polítics de disciplina no catalana.

Els comunistes bolxevics, es a dir, aquells que supeditent tota actuació a les consignes rebudes de latituds llunyanes, obriren el foc fa unes setmanes iniciant una campanya des de « Lluita », del contingut de la qual potser valdria més no parlar-ne massa, car, en definitiva, no sabem fins a quin punt val la pena sostenir el diàleg amb un interlocutor que renuncia per sistema al raonament sincer i que utilitza, com a única argumentació, una quantitat pràcticament inesgotable de tòpics estereotipats. No fa enfadar qui vol sinó qui pot i ja ens perdonaran els redactors d'aquest periodic si els diem que les seves « ofensives » no aconsegueixen, ni molt menys, provocar la nostra indignació. Tot el més hem de lamentar que els comunistes stalinistes facin cas omís de les realitats de la política catalana i de les exigències del més elemental partiotisme.

Com diu un popular adagi, un mal no ve mai sol ; i heus aci que uns altres comunistes, els heterodoxes de la IV Internacional trotzkista, mes coneguts a casa nostra sota l'anagrama P. O.U.M., han cregut convenient, també, adreçar-nos uns comentaris crítics encara que sense emprar, cal reconèixer-ho, el to sovint groller dels seus cosins marxistes. El Sr. Pere Bonet, en un article titulat « Adonde va la política catalana ? », publicat en el darrer numero de « La Batalla », enjudicia els acords adoptats a Montpeller i, després de passar en revista a la seva manera els últims esdeveniments de la política catalana, acaba, naturalment, donant-nos consells que volem creure desinteressats.

Ens sembla que són dos els principals retrets que se'ns fan. El primer, és la nostra insistència en proclamar que la política catalana han de fer-la els partits catalans ; el segon, conseqüència del primer, que el nostre veto a les organitzacions de disciplina no catalana, comporta un desinterés per les organitzacions especificament obreres que actúen a Catalunya.

Si, es cert ; nosaltres creiem que la política catalana han de fer-la els partits catalans. Ho hem cregut sempre i ara n'estem més convencuts que mai. Es més : arribem a creure que si els partits d'importació, espanyols o internacionalistes, no haguéssin vingut a enterbolir la nostra vida política, ens hauríem estalviat molts fets desagradables. No tenim cap predilecció pel « pairalisme », ni ens simpatitzen massa els « senyors Esteves » dels que parla, amb to despectiu, l'articulista en qüestió. Però hem de dir, i ho repetirem fins a la sacietat, que Catalunya constitueix una unitat nacional tan respectable com qualsevulla altra i que els catalans que estem orgullosos d'ésser-ne i que estimem Catalunya per damunt de tot, continuarem fent el possible per a desarrelar definitivament de la nostra terra, totes les forces polítiques que no siguin perfectament autòctones. El provincialisme, que sigui de dreta o d'esquerra, trobara sempre en nosaltres, el seu pitjor enemic, i, amb profunda convicció, continuarem defensant el nostre criteri que és també, n'estem segurs, el de la immensa majoria dels nostres compatriotes.

Ara bé ; que no es pretengui fer creure, com ho proven aquestes organitzacions, amb un lèxic que recorda el que s'emprava en els millors temps del lerrouxisme, que el fet d'ésser nacionalistes significa un apartament d'aquelles masses obreres que, encara que no nascudes a Catalunya, han donat proves, amb el treball i amb la sang, d'un fecte sincer per la seva terra d'adopció. El nostre ideari i la nostra obra de govern, són penyores de la voluntat d'aconseguir, conjuntament amb la llibertat nacional, la redempció social dels treballadors catalans. Els sindicalistes de casa nostra en saben alguna cosa i bé deu ésser per una raó o altra si han donat reiterades vegades llur valuós suport a l'acció política de l'Esquerra, menyspreuant al mateix temps els cants de sirena dels ideólegs marxistes.

Que no s'encaparrin doncs els poumistes i els stalinistes a volguer donar-nos consells. Sabem perfectament quina és la nostra fita i tenim plena consciència dels mitjans que estan a la nostra disposició per abastar-la. Durant el període republicà, l'Esquerra fou l'eix de la política catalana ; avui, a l'exili, continuarem formant, amb la mateixa fidelitat, en el primer rengle dels defensors de Catalunya.

CONSELLS DIRECTIUS d'E.R. de C.

A FRANÇA

El Consell Directiu a França saluda en motiu de l'any nou a tots els organismes del Partit i corresponen cordialment a totes les salutacions que aquests dies ha rebut d'aquests.

Felicita a tots els Comites Departamentals, Locals i Delegacions per la meritoria tasca portada a cap durant l'any 1947 i els encoratja a seguir amb el mateix entussiasme i activitat en profit d'Esquerra Republicana de Catalunya, i dels ideals sagrats de la Patria.

Aixi mateix saluda amb tot afecte als Consell Directius germans, de la Gran Bretanya, Mexic, i de tots els grups del nostre Partit dispersos pel mon. El nostre record i la nostra salutacio també, al Consell Directiu del nostre Partit a Catalunya ; a tots els patriotes mancats de llibertat a les presons, a tots els que sofreixen miseries i vexacions del regim de Franco que impera ignominiosament encara a casa nostra.

Fem vots perque l'any 1948 sigui prodig per a tots els catalans i el camí del retorn de les llibertats de la Patria sigui una realitat.

A ANGLATERRA

Els catalans a la Gran Bretanya, militants d'Esquerra Republicana de Catalunya, han celebrat l'Assemblea Ordinaria anyal. En el curs de la mateixa el Consell Directiu dona compte de la seva gestio durant el seu temps d'exercici. La gestio del Consell Directiu fou aprovada per l'Assemblea de militants.

Acabant les seves funcions el Consell Directiu, es passa a elegir el nou Consell Directiu per l'any 1948, el qual queda constituit de la seguent forma :

Senyor Antoni Ayerbe ; Sr. Carles Busquet; Sr. Rafael Bori; Sreta. Nuria Pi-Sunyer ; Sra. Maria Quintana (Delegada Femenina) ; Sr. Ferran Espanya (J.E.R.E.C.).

El dia 11 de desembre tingué lloc una reunio dels directius del vell Consell Directiu amb els nous companys elegits per formar part del nou Consell Directiu fent-se el corresponent traspas de funcions. El nou Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a la Gran Bretanya ha enviat una cordil salutacio a tots els organismes del Partit i a través del nostre portantveu « La Humanitat » li plau saludar també a tots els militants.

VIDA DEL PARTIT

PIRENEUS ORIENTALS

Per tal de celebrar reunions Federatives de caracter organic i informatiu, el Comité Departamental dels Pirineus Orientals convoca els seus militants per l'ordre i els dies del mes de gener que es detalla a continuacio :

Diumenge dia 4, Federacio de Girona.

Diumenge dia 11, Federacions de Tarragona i Lleida.

Diumenge dia 18, Federacions de Barcelona-Ciutat i Barcelona Circunscripcio.

Aquestes reunions començaran a dos quarts de deu del mati, tindran lloc al local del Secretariat Permanent del Consell Directiu a França.

TARN I GARONA

El passat mes de Novembre tingué lloc a Montauban una reunio general ordinaria dels militants del Departament del Tarn i Garona.

Després d'aprovar-se l'Acta de la reunio anterior i l'Estat de comptes de l'exersici anterior, es procedi a l'aleccio del nou Comite, el qual ha quedat constituit de la seguent manera :

President, Francesc Marcet ; Vice President, Joseph Duran ; Secretari, Rafael Soler ; Tresorer, Emili Serra ; Comptador, Antoni Mascuet ; Vocal d'Ajut, Just Baella ; Vocal de Joventut, Rafael Levis.

Els reunits discutiren diversos afers relacionats amb la questio organica del Departament i s'interessaren per difents questions del Partit. Molts dels que feren us de la paraula manifestaren la necessitat que el Comite Departamental insisteixi prop del Consell Executiu perque s'accentui la coordinacio entre l'exil i l'interior de Catalunya.

La reunio va acabar-se després que els Srs. Francesc Marcet del iDrectori i Duran i Guardia del Consell Directiu informaren als assistents d'una manera molt amplia del que fou el Ple darrerament celebrat a Montpellier i de les seves resolucions.

LA PREMSA DE L'ESQUERRA

Hem rebut els darrers exemplars de « La Humanitat » i de « L'Emigrant », publicats, respectivament, a Mèxic i a Xile. Dues publicacions que honoren el Partit i els companys que composen el cos de redaccio, i que son un testimoni evident de la vitalitat de la nostra organitzacio en terres americanes. « La Humaniat » publica, ultra un interessant editorial i algunes croniques habituals de redaccio, uns treballs sobre Companys dels Srs. Ventosa i Roig i Joan Moles, un article sobre la rabassa morta signat pel Sr. Ferran Zulueta, un important i extens estudi del Sr. Antoni M. Sbert sobre « Doctrina i accio » i altres escrits dels Srs. Artur Bladé, Agustí Cabruja, i Puig Pujades.

« L'Emigrant », que prosseguеix la seva admirable tasca editorial, intelligentment dirigida pel nostre bon amic Carles Duran, dedica una bona part del seu darrer numero als Jocs Florals que tingueren lloc a Londres el prop passat mes de setembre. Publica els principals treballs premiats, el veredicte, els discursos dels mantenedors i una profusio de fotografies alusives a l'acte. S'hi poden llegir també interessants treballs dels Srs. Santiago Melendez, Jaume Miravitlles, Victor Torres i Ramon Suarez Picallo, escriptor i diputat galleguista. Inssereix també alguns interessants fragments d'un informe del Consell Executiu del Partit relatiu a la crisi del Govern Llopis i a la constitucio del govern Albornoz. Una magnifica pertada, amb un remarcable dibuix de la Sra. Roser Bru i una gran quantitat de clixés i fotografies de paisatges i personalitats catalanes, acaben de fer agradable la lectura d'aquesta revista que mante, en terres xilenes, el caliu dels nostres ideals i de la terra enyorada.

En adreçar la seva mes sincera felicitacio als companys de Mèxic i de Xile, la nostra « Humanitat » es felicita també de poguer constatar que, malgrat totes les dificultats, els nostres correligionaris escampats arreu del mon, i en primer terme els que a Catalunya publiquen els fulls humils de la clandestinitat, continuen lliurant el bon combat en defensa dels nostres ideals de sempre.

PRESENCIA DE CATALUNYA

B.D.I.C

Homenatge nacional a Pompeu FABRA

en el seu 80e aniversari

Ens és ben grat inserir la següent crida de « Cultura Catalana » :

« El dia 20 de febrer de 1948 el Mestre Pompeu Fabra complirà 80 anys. La data hauria estat celebrada com es mereixia, si s'hagués escaigut en circumstàncies normals, — si el més il.lustre dels catalans vivents hagués pogut passar aquests anys, voltat de l'afecte dels seus, de l'admiracio dels seus deixebles i de l'agraïment de tot Catalunya, a la terra que tant estima.

Pero Pompeu Fabra, que ha consagrat tota la seva intel.ligència i tots els seus esforços a la gran tasca de donar al català modern al seva categoria d'idioma codificat, fort dels exemples de la seva historia i apte per a totes les necessitats del present, ha coronat la seva vida passant a l'exili, en el moment que només a l'exili podia continuar dignament la seva obra, i és a l'exili on segueix vivint, sense mai regatejar la seva col.laboracio a totes les empreses dictades pel patriotisme. Es a l'exili, a despit de totes les privacions i de totes les angoixes, que el Mestre ha continuat la seva feina, i la « Gramàtica Catalana » de tipus popular que ha donat recentment a les premses, com la més completa que té enllestida i que aviat deurà publicar-se, son proves de la continuitat de l'esforç redreçador de la nostra llengua que ha guiat tota la seva activitat.

Els catalans que compartim amb el Mestre la dura prova de l'exili i que sentim l'orgull de la seva companyia sabem que mai com ara ens ha estat tan necessari d'agrupar-nos entorn de les més altes figures de la nostra cultura per a reivindicar la unitat espiritual dels fills de Catalunya i la nostra voluntat de refer, junt amb els germans que viuen i sofreixen a la terra, una Pàtria lliure. Volem, doncs, que aquesta data del 20 de febrer de 1948, quan el Mestre Fabra compleixi els seus vuitanta anys d'una vida admirable, rebi el testimoni efusiu de l'amor, el respecte i la gratitud de tots els seus compatriotes exiliats, i sabem que en aquesta demostracio que demanem s'hi hauran sumat en esperit tots els catalans que, per viure a una Pàtria subjugada, no podran expressar lliurement els mateixos sentiments.

Per iniciativa de « Cultura Catalana », que té Pompeu Fabra com a president d'honor, ha sorgit, doncs, la idea de retre al Mestre un Homenatge Nacional. El President de la Generalitat de Catalunya ha volgut donar la seva aprovacio i el seu patronatge a la iniciativa. I s'ha constituït un Comité Nacional d'Homenatge, el president d'honor del qual és el Mestre Pau Casals, i que reuneix les figures més destacades de la nostra espiritualitat que avui es troben esparsos arreu del mon. Figuren també en aquest comité, i en lloc destacat, l'Institut d'Estudis Catalans i la institucio de les Lletres Catalanes, entitats cabdals de la nostra cultura, que mantenen vivent el foc de l'esperança en la forja del treball de cada dia, malgrat les dificultats i les persecucions.

Demanem a tots els catalans que vulguin contribuir amb llur aportacio a aquest homenatge, que consistirà essencialment en l'ofrena al Mestre d'una medalla commemorativa d'or, esculpida per Joan Rebull. Ha estat oberta una subscripcio de caràcter popular, amb la quota unica de 20 francs, i estem segurs que ningu no voldrà estar absent d'aquestes llistes d'honor de la gratitud i de la fidelitat ».

« La Humanitat » s'adhereix amb entusiasme a aquesta iniciativa, posada sota l'alt patronatge de l'Honorable Seynor Josep Irla, President de la Generalitat de Catalunya. Els títols que té el Mestre Fabra per a comptar amb la veneracio de tots els seus compatriotes son prou coneguts perquè ens calgui detallar-los en aquestes pàgines, a les quals tan sovint ha volgut donar noves proves del seu mestratge alhora segur i benèvol, de savi autèntic que no es posa mai d'esquena a la vida, ans sap acollir-la en allo que de més vivent té la nacio, que és l'idioma. En moments que el català literari, renaixent i ric ja de les obres més denses i de les figures més prestigioses, riscava de perdre's en l'anarquia ortogràfica i en la inseguretat gramatical, Pompeu Fabra, home de ciència, enginyer que conserva tot el rigor matemàtic de la seva formacio en la logica dels seus raonaments, pero que és alhora un veritable artista i sobretot un nome comprensiu, començava una batalla que havia de tenir la seva coronacio amb la publicacio de les Normes Ortogràfiques, amb la tasca magistral de la Secció Filologica de l'Institut d'Estudis Catalans, amb les Gramàtiques i els Diccionaris que donen avui categoria europea i harmoniosa construccio al català.

Sabem que al Comité Nacional d'Homenatge, posat sota la presidència d'honor d'un altre gran català que comparteix amb el Mestre Fabra la dolorosa honor de l'exili per fidelitat als seus ideals — volem dir el Mestre Pau Casals — figuren també tots els Consellers del Govern de la Generalitat — entre els quals, recordem-ho, hi ha figures tan excelses de la cutura catalana com Josep Carner, Antoni Rovira i Virgili i Carles Pi i Sunyer — i, amb caràcter col.lectiu, l'Institut d'Estudis Catalans i la Institucio de les Lletres Catalanes, entitats representatives de la ciència i la literatura del nostre poble, que feliçment conserven vivent llur activitat. Aquesta llista del Comité Nacional d'Homenatge és una veritable llista d'honor dels catalans que es troben escampats pel mon: hi ha els més prestigiosos dels escriptors i savis rossellonesos, com Josep Sebastià Pons, Joan Amade, Josep Calmette i Pere Fouché ; historiadors i poligrafs com Lluis Nicolau d'Olwer, August Pi i Sunyer, Pere Bosch Gimpera, Carles Cardo i Josep Conangla Fontanilles; escriptors com Ventura Gassol, Josep Maria Capdevila, Josep M. Bastista i Roca, i Joan Coromines; patricis com el Comte de Guell, Rafael Patxot i Jubert, Humbert Torres, Marti Barrera, Miquel Santalo i Josep Tarradelles; homes de ciència com els Drs. Josep Trueta, Lluis Sayé, Emili Mira, Joan Cuatrecasas i Pere Domingo... La llista no està encara completa, pero va des dels representants més genuins de la Universitat Catalana, com els Srs. Josep Xirau, Dr. Bellido i Dr. Antoni Trias Pujol, fins a la gran actriu catalana Margarida Xirgu. Per altra banda, una comissio executiva, presidida pel nostre amic Josep Quero Molares, president de Cultura Catalana, comprèn un secretariat, format pels Srs. Eugeni Xammar, Pau Cirera, J. Torrens-Ivern i Rafael Tasis, a Paris, i pels nostres amics Joan Alavedra i Julia Gual, a Prades, amb el Sr. Ferran Canyameres com a tresorer, i aquesta comissio s'ha dirigit a totes les entitats catalanes d'arreu del mon, invitant-les a obrir les llistes de subscripcio popular per a fer possible la materialitzacio de l'homenatge, és a dir, l'ofrena al Mestre d'una magnifica medalla d'or, cisellada expressament, i on figurarà la seva efigie, esculpida pel nostre gran artista Joan Rebull, i una sobria inscripcio commemorativa. Precisament aquests dies l'excel.lent escultor català ha estat a Prades, al costat del Mestre, treballant en la tasca que li ha estat escomanada, i encara que, com és natural, la medalla d'or que hom lliurarà a Pompeu Fabra serà un exemplar unic, és possible que la Comissio decideixi de fer un nombre limitadissim de reproduccions d'aquesta obra d'art, en couré, per a lliurar a les entitats que més s'hagin distingit en la preparacio de l'homenatge i a les personalitats del Comité d'Honor.

Perquè ara el que cal és aixo : que tots els catalans, TOTS, sense excepcio ni distincions de partits ni ideologies, mentre es sentin fidels a la Pàtria i a la seva expressio més alta, que és la nostra cultura, flor de l'esperit nacional, contribueixin a l'homenatge. Hom els demana un sacrifici mínim, compatible amb totes les situacions : l'aportacio d'una quota de vint francs, a les llistes obertes a totes les entitats catalanes de l'exili. En efecte, tots els Casals i Centres catalans de França — com els d'Amèrica, per altra banda — han estat invitats a obrir aquestes llistes i a excitar el zel de llurs adherents i simpatitzants per fer que la subscripcio resulti veritablement una expressio unànime de l'afecte que senten tots els catalans que son a l'estranger per l'home més il.lustre de tots els connacionals vivents, pel patriarca de la nostra llengua, pel Mestre de tots, Pompeu Fabra, en la data del seu vuitantè aniversari. Tots hem de contribuir a fer que aquesta diada del 20 de febrer proxim sigui, a Prades i a totes les entitats catalanes, la diada de l'homenatge al Mestre. Els setmanaris i revistes catalans publicaran articles d'estudi de l'obra de Pompeu Fabra; els conferenciants diran als seus auditoris com ha estat d'exemplar aquesta vida consagrada tota ella a l'analtiment de l'idioma. L'autor de les « **Converses Filologiques** », del « **Diccionari General de la Llengua Catalana** », d'aquella « **Grammaire Catalane** » en francès que, publicada en plena ocupacio de França, rumbejava l'escut de les quatre barres damunt la coberta i era la millor demostracio de la pervivència del nostre esperit, d'aquesta « **Gramàtica Catalana** », en fi, editada per « Cultura Catalana » i que tan util ha estat a tots els compatriotes que temien de perdre, en la dura prova de l'exili, el coneixement d'aquesta llengua que és, com deia el poeta

« als meus sentits més dolça que la mel »,

té dret a la gratitud de tots nosaltres.

L'Homenatge a Pompeu Fabra ha d'ésser, veritablement, un homenatge nacional. Només dels catalans depèn que aixi sigui. Que tots ells vulguin contribuir-hi, inscrivint-se a les llistes obertes als Casals i Centres de tot França, trametent els que estiguin isolats en ciutats o viles on no hi hagi nuclis importants de compatriotes llurs donatius al tresorer de la Comissio executiva (Sr. Ferran Canyameres, 2, rue Armand Moisant, Paris (15e). Homes, dones, criatures, — tots els catalans, balears, valencians, rossellonesos, que parlen i estimen la llengua de Ramon Llull, Ausiàs March i Ramon Muntaner, — han de prendre part en aquest homenatge a l'home que, en el nostre temps, personifica més la dignitat i la categoria literària del català, idioma apte a totes les disciplines de l'esperit, a la vida de la llar com a la més alta eminència acadèmica i científica.

L'actuacio de Francesc Macià, és massa recent per a jutjar-la d'una manera definitiva. La historia ens dirà un dia amb l'objectivitat que al llarg del temps posa en totes les coses, els seus encerts i els seus errors. Avui, pero, existeix un fet que ningú podrà deixar de constatar i és que el seu pensament politic i la força que aquest tingué, fou degut fonamentalment a que Macià no va dubtar mai dels seus ideals. Com tampoc, devant cap obstàcle per a fer-los triomfar encara que aquest li hagués de portar impopularitat o li imposés sacrificis.

JOSEP IRLA

President de la Generalitat de Catalunya

Els Serveis de la Generalitat a l'interior, acaben de publicar un assaig biogràfic de Josep Carner que creiem interessant reproduir :

Per Josep CARNER

Marcat índici del defallíment d'Europa entre les dues guerres fou la ben coneguda depressio de l'estament politic.

Qui no recordarà com l'exageraren, per treure'n profit, les forces obscures ? Perquè el que sobretot desitjaven aquestes era una agressio contra les democràcies, enemigues naturals de tot previlegi monstruos.

La politica — a penes obtingut un cert grau de consciència pública — és essencialment art humana harmonitzadora i asseguradora dels drets generals : no pas dels d'una sola classe, o d'una organitzacio de lucradors, o d'una conxorxa d'aventurers.

Aixi doncs, tot aquell que voldrà assegurar-se l'èxit i la impunitat en algun proposit perjudicial als més dels ciutadans, saludarà la depressio de la politica com una admirable avinentesa. I tot seguit — com veiérem en la preparacio de la més cruel catàstrofe de la historia humana —, els enemics de l'Esperit, del Dret i de la Llibertat, augmentaran aquella depressio amb campanyes de descrèdit, amb escampall interminable de calumnies, amb el suborn ofert com vil estimul a qualsevol sàdic o amoral o malcontent o deixat de compte. La primera fase de la guerra a la democràcia és, immancablement, la guerra als politics.

En els primers atacs més febles d'aquesta, tot just es parla de l'avantatge de substituir la classe atacada pels tècnics, els quals, per competents que siguin en llur ram, estan mancats comunament, per llur mateix séc professional, de la perspectiva completa de l'Estat i de la capacitat de sospesar l'immediatament possible, elements tots dos sense els quals no hi ha pas exercici politic propiament dit.

Pero després, en atacs més poderosos, hom recorrerà a una mena abjecta de delinqüents « inspirats » i d'improvisadors reclamant la omnipotència, que no menaràn llurs països sino a la guerra i, finalment, a l'autodestruccio. Tanmateix, no sols hauran corromput i abatut aquests els propis països. Tota l'Europa n'està encara en trasbals, disminucio i indigència. I un dels mals que més l'hagin perjudicada és que la guerra, el captiveri, l'ambient i propagandes totalitàries, estroncaren la continuacio de l'experiència politica en el cos general dels ciutadans, i romperen la continuïtat de govern que obliga a la solidaritat de les generacions i, per l'excés de necessitats més peremptories i de tipus més elemental, impossibilitaren la formacio de nous temperaments politics.

Ço que destrui el tèrbol usurpador, ara cal que el politic, i només ell, ho refaci. A ell li escau de governar ; sense ell, els ensenyaments i els estimuls dels anys de prova resultarien estèrils ; sense ell, s'haurien produït debades els alçaments de la bona voluntat i fins de l'heroïsme.

I situacio eminentment desitjable és que un politic de qualitat i d'historia indiscutibles es trobi, com a Catalunya, investit de la representacio més alta. Un politic amb un passat coherent, constructiu, exemplar. I amb el prestigi d'hereu immediat i legitim del President Màrtir de Catalunya, la fi del qual ha aglevat per a sempre les consciències dels catalans en l'accio patriotica.

✦✧✦

I no és pas inescaient d'haver posat les reflexions precedents en testa de la sumària biografia del President Irla. Perquè aquesta evocacio de la seva vida és entesa com un missatge d'esperança i reconfort per a tots els catalans, necessitats del ple retorn de llur dignitat civil i politica i de la reconstruccio ben concertada de llur economia.

El President Irla, contret per molts d'anys a una politica principalment exercida en la seva ciutat i contrada particular, és, per bé que popularissim en els seus indrets, menys conegut en la resta de Catalunya. I no és pas que no l'hagin valorat sempre els entenents i que no hagi gaudit sempre de l'estimacio i la confiança de les figures cabdals del desvetllament català, pero ell, ben diferent dels grans vanitosos frustrats, no s'ha mai avingut amb les poses i aparicions espectaculars, semblant en això a Pi i Prat de la Riba ; i mai no ha tingut cura sino de l'eficàcia constant de la seva obra i de la sao del seu consell.

Josep Irla ve del poble, no pas per eixir-se'n, sino per no dessolidaritzar-se'n mai ; no pas per servir-se'n, sino per elevar-lo conjuntament amb ell. Per conduir-lo sense segon proposit, per encoratjar-lo sense demagogia. La seva vida, neta com el més net mirall, el seu temperament afirmatiu i constructor en l'autèntic exercici politic, el seu do de guanyar la confiança pública i complir els deures que comporta amb seny i ardidesa, el seu invencible amor de l'ideal humà i català combinat amb la cura de la precaucio util i el sentit realista, ens asseguren que la dedicacio de Josep Irla al bé col.lectiu és de la millor mena, de la mena invaluable en qualsevol país.

La seva nissaga paternal, d'origen muntanyenc — de la Cerdanya — es transferi vora la mar. Josep Irla neix a Sant Feliu de Guixols el 24 d'octubre del 1876, fill d'un destacat i conseqüent federal, pertanyent, això és, al bon vell estil republicà de casa nostra, no solament al més catalanesc de tots, sino al més incorruptible, el més decantat al modern humanisme laic — deferent, pero, envers totes les valors ètiques i totes les creences —, i el més obert, abans dels ideals i allistaments especifics del proletariat, a la justicia social. Es ben adient que planço d'aquest llinatge, hagi avui de tenir compte dels destins de Catalunya, quan la forma federal o confederal és la única asegurança de la República en terres peninsulars, quan la forma federal o confederal es troba tan feliçment a to amb la necessitat orgànica de la politica de tot el mon.

Féu Josep Irla els seus estudis en la avui ciutat i aleshores vila nadiua. Ingressà en l'escola primària, d'inspiracio republicana, i després en l'Escola d'Arts i Oficis. En 1891, en esdevenir-se les primeres eleccions de diputats per sufragi universal, Josep Irla, noi encara, és ja dels republicans entusiastes que recullen les firmes necessàries per a la canditatura de Pere Puig Calçada, fill de Sant Feliu de Guixols. Senzilla, pero significativa estrena de qui serà un dels homes politics més innegablement dotats de la renaixença catalana, ric d'experiència ininterrompuda i avesat a camps d'accio successivament més amples, fins atènyer amb la Presidència del Parlament Català i, finalment, la de la Generalitat, les dignitats més altes de la nostra vida nacional.

Als tres anys de l'eixida de l'adolescent entusiasta, se li confien càrrecs en els comitès. En 1901 visita Pi i Margall en la capital catalana. L'ideal autonomista de Pi, tan idoni per a la varietat peninsular, deixava de semblar abstraccio o utopia : a Catalunya s'acoloria de vida real i de desig siguin posades a la sala de sessions dues làpides, símbols d'una alta convivència patriotica, la una en honor de Pi i Margall, l'altra en honor de Jacint Verdaguer. Josep Irla, és ja aleshores, com més tard ha dit d'ell el nostre genial escultor Rebull, tan català que sembla esculpit en boix.

En 1907, Josep Irla és elegit alcalde de Sant Feliu. Gaudeix d'una forta influència politica i al mateix temps és l'àrbitre de la vida complexa del seu indret, com un jove patriarca. Hom es plau a ésser governat per ell. La seva devocio als afers públics és reconeguda com una veritable vocacio. Vocacio heretada. El seu pare havia estat diputat provincial des del 1905, reelegit el 1909. Quan aquest fina, el 20 d'abril del 1911, el partit designà com successor seu el propi fill Josep qui, constantment reelecte, durarà en el càrrec fins al cop de Primo de Rivera.

El seu prestigi li val de figurar amb relleu especial en un començ important, per bé que de linies modeste, de represa de la personalitat catalana. Les nostres « provincies » poden « mancomunar-se ». Amb admirable daler, Prat de la Riba i els seus col.laboradors de diversos matisos treballaran per treure al màxim partit d'aquella modica disposicio. Josep Irla forma part de la comissio interprovincial per a la constitucio de la Mancomunitat. Qui aixo escriu recorda haver sentit a Prat de la Riba lloar l'excel.lència de la cooperacio del republicà empordanès, sempre assenyada, activa i patriotica.

L'any 1917, en la seva qualitat d'un dels animadors de la Solidaritat Catalana, Irla coneix a Barcelona Pau Iglesias ; els sentiments que animen l'un i l'altre, d'elevacio espiritual i rectitud ètica i desig de justicia social, fan ben entranyable l'entrevista, de la qual Josep Irla conservarà un record commugut i durador.

Quan s'escau que Alfons el Darrer, impacient d'evitar que es comprobi i condemni la seva responsabilitat personal i inconstitucional en els grans desastres africans, mobilitza Primo de Rivera com dictador, Josep Irla, diferentment d'alguns altres republicans i catalanistes es manté, fins al terme d'aquell règim d'oprobi, en una perfecta dignitat cívica, estimulant sense treva l'opinio popular contra el miserable expedient.

Tot canvia, pel jamos miracle immaculat, amb la proclamacio de la República. Irla es Comissari a Girona el 1931 i 1932 : i no es tracta pas d'un simple càrrec administratiu : el Comissari — Conseller adjunt —, assistirà a les reunions del Consell de la Generalitat. Sigui dit tot passant, Josep Irla governa les finances de la vella Diputacio provincial gironina amb tanta capacitat, que mai no li cal demanar ajut a Barcelona

El patrici Jaume Carner presideix les tasques per a la confeccio del projecte d'Estatut. Josep Irla és un dels vice-presidents de l'Assemblea. Després de l'admirable discurs de Jaume Carner, tan ric de seny i sentiment catalans, tothom s'acuita a felicitar-lo. Carner, obrint-se pas entre els entusiastes, s'acosta a Irla i li diu : — Què en penseu vos ? El vostre parer és el que m'interessa. — Irla, demés de la seva genuïna formacio politica (que arranca del millor dels planters, la gestio municipal), demés de la constància i impecabilitat de la seva vida pública, té per a Carner aquest preu inestimable : l'absoluta unitat dels sentiments catalans i republicans.

En 1933, el President Macià nomena Irla Conseller de Governacio, pero l'escollit, malalt, allitat, no pogué acceptar el càrrec. D'altra part cessa en el de Comissari, ja que en fer-se el nomenament per al càrrec de Conseller havia calgut proveïr la vacant gironina.

El mateix any, Josep Irla va a Madrid, a la Direccio General d'Indústria, càrrec que ocupa del juliol a l'octubre. Sobrevé una crisi. De retorn a Catalunya, Josep Irla és nomenat pel President Macià Director General d'Assistència Social, i es demostra novament impulsor i administrador de gran volada. Un altre càrrec difícil li és encomanat en 1937, en el qual és ordenador exemplar : la Direccio General de Rendes i Patrimoni de la Generalitat.

El primer d'octubre de 1938, Irla és President del Parlament de Catalunya. Durant la devallada de la nostra sort, romandrà a Catalunya, no pas sense haver rebutjat diverses missions a l'estranger que li havien estat ofertes ; només en la fi extrema de la guerra, entrats els franquistes a Girona, es decidirà a passar la frontera.

El Rossello és el seu primer refugi. Pero, aconsellat de retirar-se de la terra fonterera, escull Cogolin, a Provença, per instal-lar-se amb els seus i cercar de treballar, tot i les més àrdues dificultats, en la més tipica de les indústries empordaneses ; havia entrat en l'exili sense més bagatge ni tresor que el seu ideal indomable. I en 1941, amb tota llei de circumstàncies adverses, en lloc estrany i en hores trasbalsades, refà la tasca de la seva emancipacio economica, anul.lada i deixada enrera la que havia empresa a començament de segle, en 1905, en el seu lloc de naixença. I així com en el curs de la guerra havia rebutjat missions a l'estranger, ara, darrera la desfeta, no accedirà a allunyar-se gens més de les fites catalanes : debades rebrà proposicions perquè fixi la seva residència a Amèrica, on hauria pogut estalviar-se tantes d'horrors i d'angoixes previstes.

✦✧✦

La fi del President Companys, miserablembent lliurat a la fúria franquista, confereix estatuària ment, l'honor i el risc de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, a Josep Irla. En tan greus circumstàncies, Josep Irla és servent, com tota la vida, del seu deure. Fa saber, pels reduïts mitjans que la situacio permetia, la seva acceptacio d'altes responsabilitats vorejades de perills.

Es troben encara els catalans en la desorientacio tipica de les emigracions politiques — desfocades i dividides les organitzasions partidàries i les sindicals —. Un cop alliberada França, Josep Irla es veu a Montpeller amb destacats patricis catalans ; i en una declaracio insta la unio dels seus compatriotes i comunica haver encarregat al President del Parlament la represa i complement del Consell creat pel President Companys. No més restaven d'aquell Consell en la vivent protesta de l'exili francès, dos homes il.lustres, el ja al.ludit Rovira i Virgili i Pompeu Fabra. L'anomenat Consell assessor, presidit pel politic i historiador català, estarà format per Pompeu Fabra, Lluis Nicolau d'Olwer, Humbert Torres, Claudi Ametlla, Ramon Nogués i Bizet, Felip de Solà, Ferran Cuito, Martí Barrera, Joan Sauret i Francesc de P. Jené.

En 1945, millorat generalment l'ambient politic, el President encarrega a Carles Pi i Sunyer que formi un govern d'àmplia concentracio. No havent pogut aquest reeixir, el President constituëix el Govern compost de Carles Pi i Sunyer, Pompeu Fabra, Joan Comorera, A. Rovira i Virgili i Josep Carner.

El Govern serà completat, anúncia el President : en ejecte, els noms de Manuel Serra i Moret i de Pau Padro hi son afegits, amb el desig encara, que algunes altres personalitats representatives hi puguin ésser integrades.

L'obra perseverant del President de la Generalitat de Catalunya d'ençà que l'Estatut Interior le'n feu automàticament, començà en la « clandestinitat sigil.losa » dels dies més negres d'Europa. Assistit aleshores d'opinions d'homes públics catalans i de juristes distingits, redobla la seva fe per tal com té encomanada la de tots.

Els nomenaments per al Consell Assessor posen de manifest la continuïtat politica i aquest cos, per la seva mateixa constitucio, dona relleu al desig presidencial d'unitat : bé suprem si es vol accelerar el retorn. Ben aviat, és constituït el Govern de Catalunya. Aquesta paraula, plena d'autoritat, és necessària com una demostracio pública de la persistència nacional catalana, com correspondència, en la estructura politica de l'exili, al Govern de la República i al d'Euzkadi, com més digna presència en els diàlegs, les gestions i la propaganda.

L'actual President de Catalunya gaudeix d'innegable prestigi, no pas inferior dels seus dos predecessors, en les reunions i consells de les legitimes institucions peninsulars. Les seves característiques permanents : lleialtat, integritat, seny i decisio, son sempre invaluables, pero sobretot quan redrecen els esperits en hores d'il.lusio absurda o bé els reconforten en dies d'injustificada depressio.

Josep Irla ha preparat un major reconeixement del pes especific de Catalunya en l'esdevenidor de la República ; el seu guiatge son els drets de la Pàtria, els drets dels homes què hi viuen ; el seu afany, ahir, avui i sempre, és per a la mes bella Catalunya potencial, que cobrarà dels destins tot el que li deuen i amb escreix.

NADAL...

Dibuix de Joan REBULL

L'obra cultural del catalanisme

A vegades, les recapitulacions s'imposen. L'obra del catalanisme podra esser admirada o criticada, pero ningu podra negar honradament les seves realitzacions. En una hora en què el nostre poble és objecte de les mes cruels persecucions, quan tot el que, havien creat, en el camp de la cultura els nostres organismes de govern ha estat destruit, davant la indigencia actual de la vida espiritual del nostre poble, cal reivindicar l'obra educadora - d'una altissima trascendencia social - portada a terme en trente anys de catalanisme.

Mes que les frases, responen els fets. I un document que per encarrec del molt honorable Sr. President de la Generalitat Josep Irla fou lliurat pels intellectuals catalans residents a Mexic, en la darrera Assemblea de l'UNESCO, suara celebrada, ho proclama prou bé. D'aquest document, que és una síntesi de la cultura i de la civilitzacio catalana dels sous orígens als nostres dies, en recollim un fragment que palesa l'obva que s'havia portat a terme pel catalanisme contemporani, en les diverses branques de la cultura.

« Principalment des de començaments d'aquest segle fins al 1930, es crearen a Catalunya fundacions i centres culturals que honoren el país i mereixen un lloc entre els més perfectes de no importa on : L'Institut d'Estudis Catalans, fundat per iniciativa de Prat de la Riba, que actua com una docta academia literario-científica, i donà extraordinari impuls a totes les manfestacions intel.lectuals; la Fundacio Bernat Metge, que comença l'edicio critica en les llengues originals i en catala, dels classics grecs i llatins, sota el mecenatge de Francesc Cambo, mort recentment a l'Argentina ; les Fundacions Concepcio Rabell i Rafael Patxot, finançades pels procers dels quals porten els noms i destinades a recullir els tresors folklorics i musicals del país; la Fundacio Biblica Catalana a cura dels monjos de Montserrat; els modèlics Grups Escolars, creats per l'Ajuntament de Barcelona i admirats per tothom que els conegué; les mutualitats i coopératives, en les quals Catalunya excel.li; els Museus i la Biblioteca de Catalunya, exponents de civilitzacio; les organitzacions docents Universitat Industrial i Escoles d'Art de Lletres, d'Arts i Oficis i de Bells Oficis creades per la Mancomunitat, totes elles centres d'ensenyament eficient, sense oblidar la Universitat de Barcelona, en la qual es forma un professorat apte i enemic de la rutina; les Biblioteques d'organismes com l'Ateneu Barcelonés, Arus, Col.legi d'advocats, etc.; Centres d'expansio de cultura i d'Investigacio científica, com les Academies de Ciències, de Bones Lletres, de Medicina, i de Jurisprudència, l'Institut de Fisiologia, l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Médiques, el Laboratori Municipal de Barcelona, l'Observatori Astronomic Fabra i altres; En fi, per no fer massa llarga la relacio, els « Monumenta Cataloniae », la Fundacio Catalana a la Sorbona de Paris, les entitats culturals populars, centre excursionista de Catalunya, Ateneus Enciclopèdic Popular, Politechnicum, i Igualadi de la classe obrera i el Centre de Lectura de Reus ; les nombroses empreses editorials ; les organitzacions musicals com l'Orfeo Catala, l'Associacio Obrera de Concerts, creada per Pau Casals, etc. Aquest esplendor portà l'aparicio de valors en totes les branques del saber i de l'art, que no es necessari enumerar, ja que la majoria son presents, en la memoria i en l'afecte de tothom, no tan sols a Catalunya, sino també mes enlla de les seves fronteres ».

« L'adveniment de la Republica Espanyola, el 1931, va fer possible que Catalunya - només el Principat de Catalunya i no tots els paisos de llengua catalana - es constituis en regim d'autonomia administrativa i politica, amb el seu propi president i les seves institucions parlamentaries i governamentals. Els catalans, trobaren en l'autonomia, un camí per al desenvolupament i el foment de les seves aspiracions culturals. Poc temps pogué fruir Catalunya d'aquerta llibertat, que encara que no completa, ja li permetia manifestar-se segons la seva peculiar manera d'ésser. En efecte, organitzades les seves institucions el 1932 sofreix un colapse el 1934 i es veu involucrada en la guerra espanyola el 1936, per ésser brutalment sotmesa al totalitarisme del general Franco i dels seus organismes a començaments del 1939. A desgrat del poquissim temps durant el qual es regí pel seu propi govern, la Generalitat de Catalunya impulsa de tal manera la cultura que meravella pensar que l'obra realitzada hagi estat materialment possible. »

« Tot just organitzades l'administracio autonoma i l'ordenacio economica del país, endegats els problemes obrers i agraris per viaranys de justicia i concordia, mentre avancava en la seva tasca legislativa, la Generalitat de Catalunya va esmerçar-se de manera molt especialment intensa a la seva obra cultural. Es crearen mes de 2.000 escoles primaries, i el Patronat Escolar de Barcelona, fundat anteriorment, amplia la seva obra. Es multiplicaren els Instituts d'Ensenyament Secundari, entre els quals figureren en primera linia els Instituts Escola, que transformaren l'educacio mitjana, modernitzant-la, i foren el model dels restants centres. Es crea una Escola Normal inspirada en les concepcions pedagogiques mes progressives. Es reformà la Universitat, que passa a ésser autonoma i en la qual es crearen seminaris, laboratoris i Biblioteques. Es reinstal.laren esplendidament els Museus d'Art, que es reuniren en el Museu Nacional de Catalunya, es funda el d'Arqueologia i s'inicia el treball de coordinacio dels Museus locals amb el de Barcelona. Fou promulgada una llei de proteccio del patrimoni arqueologic, artistic i científic, votada pel Parlament de Catalunya. Mitjançant una altra llei, es crea l'Institut d'Accio Universitària i Escolar, que va disposar d'una amplia base economica per tal de resoldre el problema de beques i pensions que facilitessin l'accés a tots els graus de l'ensenyança a alumnes mancats de recusos i procedents de totes les classes socials. Un consell de cultura, integrat pels més distingits representants de la inel.lectualitat catalana, regia la reorganitzacio de les institucions culturals. S'atengué l'ensenyament tecnic i artistic, per la qual cosa es crearen noves Escoles de Belles Arts a Tarragona i a Olot (Escola de Paisatgistes). Es protegiren el teatre i les lletres amb la creacio d'importants premis i s'intensificaren els grans concerts i representacions d'opera. S'organitzaren Congressos, entre els quals destaca l'Internacional de Musica, amb gran representacio de la musica sacra. S'inaugurà un pla per a la valoritzacio de la riquesa historica mitjançant la conservacio i restauracio de monuments i la intensificacio de les excavacions arqueologiques de la colonia grega d'Empuries, Tarragona, etc. També s'impulsa la investigacio científica. I aquesta tasca, no va cessar ni tan sols durant la guerra (36-39) sino que, contrariament, persisti fins al darrer instant de l'existencia del Govern de Catalunya. La Generalitat, per mitja dels seus serveis tecnics, protegí el patrimoni artistic i els fons d'arxiu i biblioteques particulars, amb la qual cosa s'evità les destruccions que facilment s'haurien pogut produir emb la confusio dels primers mesos, i, mes tard, devant la menaça dels bombardejaments de Barcelona; s'evacuaren les colleccions artistiques i arqueologiques i s'organitzaren, d'acord amb les normes de proteccio establertes per la societat de Nacions dipositades en llocs segurs allunyats de les zones de guerra previsibles. Al mateix temps, es realitza una seleccio de les obres capitals de l'art Catala, historic, per llur exhibicio en el Museu del « Jeu de Paume », de Paris.

Aquest document, acaba remarcant que res de la vasta obra de la Generalitat de Catalunya, no subsisteix avui dia. Tota la tasca cultural a Catalunya ha estat destruida o be enmotllada a les doctrines centralistes i totalitaries. I relata la persecucio de que ha estat objecte la nostra llengua i la fidelitat que li han servat els catalans. El document acaba fent mencio d'una resolucio adoptada en el darrer Congrès del Pen Club encoratjant els escriptors ibérics a prosseguir la seva lluita per la llibertat i els drets humans i proclamant « l'esperança que ja no és llunya el dia en que els escriptors castellans, catalans, bascos i gallecs, alliberats definitivament d'un règim opressor, podran aportar llur contribucio, des de cada un dels seus propis països i d'acord amb el respectiu esperit, per contribuir al progrés de la civilitzacio i de la soldaritat de tots els homes ».

LLEGIU I PROPAGUEU la humanitat

IMPRIMERIE DU MIDI — PERPIGNAN —
El gerent : SANTIAGO VILA
Num d'exemplars : 5 000

Nº 80 — la humanitat — 25-12-47

MACIA

HOMENATGE DEL PRESIDENT de la Generalitat

El President de la Generalitat de Catalunya, Sr Josep Irla, ha volgut correspondre al nostre convit amb el següent article :

Cada Nadal, els catalans evoquem la memoria del President Macià. Bo és que els pobles no oblidin aquells que més abnegadament els han servit ! Bo és, doncs, que Catalunya recordi el President Macià !

Com cada Nadal m'és ben grat retre homenatge a la seva memoria, a la seva vida de lluitador, a la força immensa de la seva ànima, al seu insubornable amor a Catalunya. Els qui col.laboràrem amb el President Macià mai podrem oblidar aquelles qualitats morals, aquell esperit que el feia sentir eternament jove. No és estrany que, amb finissima sensibilitat, el nostre poble tingués una confiança absoluta en el seu President.

Ho dèiem en una altra avinentesa i ho repetim avui : « Macià mori en el moment de començar la seva gran obra — la reconstruccio de Catalunya — dins el règim de llibertat humana que ell confiava realitzar en aquells dies venturosos del restabliment de la Generalitat. I al no oblidar-ho i al retre-li, avui, un homenatge fervoros, cal que ens imposem el deure sagrat de continuar aquesta obra que, malauradament, no pogué veure realitzada. »

Ara més que mai els catalans faran bé de recordar l'exemple de Macià, la seva fé inalterable en els destins de Catalunya. Sigui el que vulgui allo que ens reservi l'esdevenidor hem de sentir-nos cada dia més catalans, segurs que res ni ningù pot ofegar el voler de tot un poble. La presència de Catalunya — poble lliure, tolerant, obert a totes les inquietuds — ha de manifestar-se allí on s'hi trobi un català. I si mai la defallença volgués apoderar-se de nosaltres, pensem en el President Macià, i que la seva perseverança possibilitava el recobrament de les nostres llibertats.

Presència de Macià

(NADAL 1947)

per Ventura GASSOL

Aquest Nadal, esventaré la cendra
i com cada any evocaré sa mort,
que el fred atia el foc del desconhort
i el primer plor del Nadó és massa tendre !

Dos Nadals, d'un sol cop, la mort fonia :
el de la llum i el de l'ombrívol dol
i, si en visquèssim mai més un de sol,
la fè mateixa se'n ressentiria.

Aquesta fè desperta i assenyada
que espera i que no dubta ni té por,
[illegible]
segurd que no grand' cap llavor
que abans no sigui morta i enterrada.

O Catalunya, ara si que et veig clara !
Crec en la teva resurrecció
i, quan em migro esperant-ne l'albor,
penso amb esglai que no ets prou morta encara !

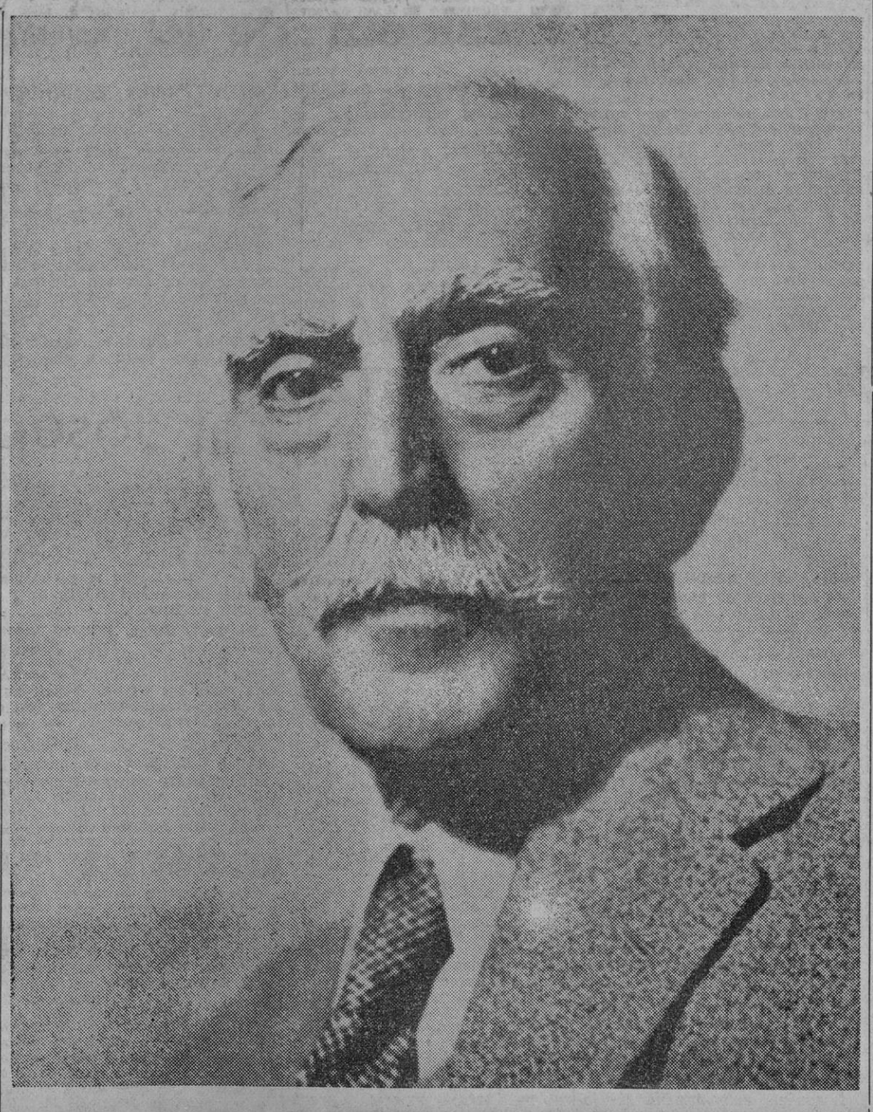

President MACIA !

Catalunya us recorda...

EL RECORD del President d'EUZKADI

El President d'Euzkadi, Senyor José A. de Aguirre, ha volgut correspondre a la nostra invitacio, .trametent-nos el següent article :

Catalunya te la gran virtud d'esser un valor permanent. Catalunya és, perquè els seus fills senten la terra, parlen la seva llengua, son catalans.

D'aci que, quan els esdeveniments semblen haver desorganitzat les il.lusions politiques, la catalanitat, avui com ahir, rebrota amb tal força, que al seu damunt tornen a florir les mes grans empreses politiques.

Hi ha qui presenta els catalans com turbulents en politica, atribuint aquest fet a la influència d'un individualisme exacerbat que ha donat, entre altres resultats, el naixement d'un moviment llibertari puixant. En dedudeixen que Catalunya no és un factor d'ordre, ni capac, de dirigir un procés constructiu. Jo em situo en el camp radicalment oposat. El que em porta a creure en Catalunya com factor d'ordre i de progés, és no solament per l'afecte, que els catalans coneixen pla be, ni les consideracions d'afinitat o conveniencia politica que tambe son importants, sino l'admiracio que sento per aquesta realitat que és la catalanitat, per la força irresistible d'aquest fons permanent que corre a través del poble catala. El geni català ha forjat l'ànima del poble amb uns sentiments de llibertat tant arrelats, que la seva defensa constitueix una de les pàgines mes brillants de la Historia de Catalunya. Aquests ideals han rebut una nova consagracio en els nostres dies, amb la sang el dolor i el sacrifici.

« Catalunya és i serà. » Aixo em deia el President Macià en una interessant conversa que vàrem tenir l'onze de setembre del 1933 i a la qual assistia un altre gran amic que ens ha deixat també el Sr Jaume Aiguade, aleshores alcalde de Barcelona.

Jo havia estat delegat pels meus compatriotes a les cerimonies commemoratives d'aquella data gloriosa. Recordava al President, quina havia estat la meva emocio davant les manifestacions d'entusiasme amb que el poble l'havia acollit a la seva arribada al peu del monument a Rafael de Casanova i el valor que tenen els sentiments definitivament arrelats en l'anima del poble.

« Catalunya és i serà », em respongué el President Macià, amb aquella profunda conviccio que reflexaven les seves paraules i que responien als sentiments més intims d'aquell esperit il.lustre.

En el curs de la mateixa conversa, em vaig permetre felicitar a Catalunya per haver tingut la sort de trobar en ell, l'exponent de la sova voluntat historica, en uns moments tan critics com ho foren els que precediren i seguiren la caiguda de la Monarquia en el 1931. Macià em respongué : « Si jo no hagués existit, hauria passat el mateix, ja que Catalunya hauria sabut trobar els homes més adequats per aquest moment, com sabrà trobar-los també en cada una de les vicissituds que puguin presentarse en el futur, perquè « Catalunya és i sera ».

I, en efecte, aixi és i aixi serà, no pas unicament perque jo ho desitjo, sino perque Catalunya, en tant que valor permanent, no trobara mai tancats definitivament, els camins del seu benestar en la llibertat. Aviat es produiran, circumstancies favorables que permetran organitzar de nous aquesta llibertat, per be de Catalunya i dels demés pobles peninsulars. Trista esperança la dels que hagin cregut el contrari ! Macià va morir i Companys ha caigut. Mai la terra catalana no havia rebut una llavor tan uberrima. El fons parmanent que corre a traves de la seva historia, ha rebut, amb ella, una consagracio definitiva. I la llibertat sera la recompensa.

Que aquest desig vingui d'un basc, no té res d'estrany. Enmig de les contrarietats del moment present, el desti ha assenyalat als nostres pobles la missio d'esser els portantveus dels anhels de llibertat i els capdavanters en la lluita positiva en favor de la democracia i en contra de totes les tiranies. Sapiguem esser dignes d'ella, i recordem sempre el grand President Macià.

En el XIV aniversari de la mort d'aquest gran amic del poble basc, he volgut glosar aquests records, sempre agradosos, perquè demostren que la fe en les grans empreses de la llibertat, es capac, per si sola, de mantenir en peu l'esprit dels pobles. I si la voluntat es posa al seu servei, aleshores es trobara, per sempre mes, el cami del recobrament.

PSICOLOGIA DE MACIA

per A. Rovira i Virgili

I

Conèixer Macià per dins, psicològicament, no era cosa fàcil. Bé que algunes de les seves qualitats es mostraven palesament — coratge, honestedat, dignitat —, la seva vida interior apareixia tancada per un mur de reserva.

Macià era franc, però no massa comunicatiu. La gran majoria de les coses que sentia i pensava en l'esfera íntima, se les guardava per a ell. Aquells que trobaven que Macià tenia poques coses dins i que la seva psicologia era primària, es deixaven enganyar per la reserva instintiva que constituïa en ell una mena de defensa natural. Allò que lliurava als altres, era només una petita part del seu cabal anímic.

No es tractava d'un cas d'egoisme o de reclosió espiritual, sino d'un fi sentit púdic. Fet que sembla contradictori al primer cop d'ull : tot essent coratjós i sovint impetuós, Macià era tímid en allò que afectava el recinte més profund del seu esperit. No li plàïa esplaiar-se ni confessar-se davant dels amics. Heus ací un fet que cal inscriure en un complex de fets que era el signe d'una ànima senyorívola.

Aquest aspecte de Macià explica que el procés interior de les seves actuacions públiques no fos gaire vistent i que molts observadors poc perspicaços o massa pretensiosos s'enganyessin. Els que vulguin comprendre els actes de Macià, han d'anar sovint una mica enrera en la coneixença de la vida seva. Aquesta va ésser el descabdellament d'un impuls interior que 'l duia a ésser cabdill d'una Catalunya ardida.

No fou pas degut a l'atzar l'ascens de Macià a un alt lloc de la nostra història. Potser ell no ho digué mai a ningú i potser ni ell mateix se n'adonà : però la veritat és que als quaranta anys, encara membre de l'exèrcit espanyol, ja s'encaminava cap a aquest lloc. Força anys abans d'intervenir en la política, sentia més o menys distintament la vocació del cabdillatge patriòtic. Una veu interior el cridava, i el neguit d'aquella crida silenciosa l'envaïa.

II

Un article d'Humbert Torres, publicat ací mateix fa dos anys sota el títol *Macià o la dignitat*, va donar-nos la clau d'aquesta part interessantíssima del que podria anomenar-se l'enigma de Macià.

Comença l'article amb la reconstitució d'un caire de la vida lleidatana cap a l'any 1902 : les tardes del Casino Principal. Torres mostra en aquest passatge, no sols les seves reconegudes condicions d'articulista polític, ans encara les d'un excel.ent evocador d'escenes vives. Al lector li sembla trobar-se en aquell casino provincià on s'aplega habitualment la gent benestant per a matar les hores amb manilles o caramboles. Hom s'imagina el soroll lleu de les cartes, els cops secs de les boles de vori, les espaiades exclamacions dels jugadors. Hores de la tarda somorta, alentides per la complicitat dels rellotges provincials.

A Lleida, com a Tarragona i a Girona, en aquella època s'iniciava la formació de petits grups selectes, suscitats generalment per la irradiació de Barcelona. La vulgar normalitat de cada dia estava amenaçada per uns minyons, escriptors o aprenents d'escriptor, estudiants o professionals tot just revalidats, que duien a l'estany fins aleshores quiet de la política local les inquituds de l'ideal català. A les sales de les societats recreatives o vagament pedagògiques — Casino dels Senyors o Ateneu de la Classe Obrera — es formaven penyes on es parlava d'art, de lletres i de política amb un dring nou i renovador.

Al Casino Principal de Lleida, la tertúlia política, confinada a un recó de la sala de café, s'enriquí amb tres joves que havien acabat la carrera. Eren dos advocats i un metge : Alfred Perenya, Pere Mies i Humbert Torres, als quals s'afegí algun vell federal que al costat d'ells « es sentia rejovenit i fortificat ». El bàndol contrari el formaven algunes figures grises del dinastisme i dos homes de vàlua que encara no havien evolucionat cap al catalanisme : Magí Morera i Galícia i Romà Sol.

Un altre personatge ocupava l'escena evocada : « un senyor alt, bru, espigat, de cordial tracte, fines maneres i atraient figura ». Era Francesc Macià i Llussà, cap d'enginyers de la guarnició.

I bé : aquell militar català, descrit per Torres amb un [illegible] rable i justissima sobrietat, què dèia, què pensava, quina posició manifestava o deixava endevinar davant les discussions ?

Humbert Torres consigna la reserva que Macià guardava. Ens diu que restava « en camp neutral, present, però allunyat de tots, escoltant però no parlant gaire ». Estic segur que això era purament extern. Per dins, Macià no era neutral ; estava més prop del grup inquiet que del quietista ; si no intervenia en el diàleg, el seu monòleg callat anava afirmant les seves conviccions, els seus sentiments. En aquell temps ja estava iniciada la trajectòria de Macià. En tinc la completa certesa moral.

Mentre escoltava, reservat, les discussions dels interlocutors, Macià sentia en la seva consciència el manament d'un deure més alt que el de la disciplina militar : el de servir la pàtria. Una força subconscient l'empenyia a ésser un servidor de l'ideal català i, si calgués, un capdavanter en la lluita.

III

Pocs anys després, la vocació autèntica de Francesc Macià va exterioritzar-se. La causa ocasional va ésser la feta dels militars a Barcelona, el 25 de novembre del 1905.

Davant l'assalt als locals dels periòdics regionalistes, Macià sortí de la seva reserva. No és que aleshores es convertís. Estava convertit feia anys. Si ell, militar en servei actiu, podia abans callar i semblar neutral i llunyà davant els debats de la penya, no pogué estar-se aleshores de dir el que pensava, i de dir-ho amb una noble vehemència.

« Macià — escriu Torres —, aquell senyor que durant mesos i anys havia assistit impassible i gairebé indiferent als nostres debats polítics, es sentí trasbalsat de dalt a baix ». Constituint una excepció entre els de la seva classe, es negà a adherir-se a l'actitud dels seus companys i en protestà públicament.

Per a ell, el moment crucial de la vida va venir l'any 1907, en acceptar d'ésser candidat de la Solidaritat Catalana en les eleccions de diputats a Corts. Els enginyers militars consideraren imcompatible l'acceptació de la candidatura amb la permanència de Macià dins el Cos. Un gran nombre de companys que 'l respectaven i l'estimaven van demanar-li, en termes patètics, que retirés el seu nom de la llista. Ell s'emocionà, però no es doblegà pas.

La coacció, tant l'agressiva com l'amistosa, posà de relleu una altra de les qualitats de Macià : el sentiment de dignitat personal. Contestà negativament, d'una manera rotunda. Considerava que era una ofensa greu el suposar-lo capaç de retrocedir davant l'amenaça o de cedir davant el prec amistós.

D'aquell xoc pregon en sortí espiritualment arborat. La reacció arborada era un altre tret psicològic de Macià.

IV

Esdevingut home polític i diputat prestigiós, Macià no s'avingué a guaitar o a comentar passivament el curs dels fets. Volgué influir-hi, intervenir-hi. Volgué torçar-los i forçar-los en el sentit de la realització de l'ideal.

Per aquest costat Macià era un impacient. No es conformava a caminar amb el lent pas de les evolucions polítiques. El temps no era per a ell un bon aliat. Més aviat li semblava un obstacle que calia vèncer. Si hagués estat metge, hauria preferit les ràpides operacions quirúrgiques als llargs tractaments mèdics. Els terminis, els ajornaments, les esperes, l'exasperaven. La història va a poc a poc ? Doncs bé : cal empènyer-la.

Recordo una conversa que vaig sostenir amb ell l'any 1924, a Tolosa del Llenguadoc. Jo li feia notar el poc gruix que té encara la consciència nacional en alguns sectors del nostre poble i la necessitat de realitzar una intensa feina de nacionalització, sobretot en el camp cultural. Ell va objectar-me :

— Sí, sí ; vostè té raó en tot això que diu. Però aquesta feina més val fer-la des del poder, que així anirem més de pressa.

Allò de deixar l'obra d'alliberament de Catalunya per a una altra generació, no ho admetia. I és que una de les seves principals característiques psicològiques era la de voler violentar el ritme de la història, si així convenia. Semblava com si aquest ritme li fes nosa i angùnia.

Segons la seva concepció — més sentida que raonada — la conquesta de la libertat catalana havia d'ésser l'efecte d'una pressió extraordinària, d'una subversió. No estimava la violència, però no hi renunciava. Trobava justificat que fos utilitzada per a dur novament Catalunya al seu camí nacional. I creia que, un cop això aconseguit, i instaurat el nou règim segons les normes democràtiques, calia que es fes respectar. Llibertat i ordre eren per a ell dos principis inseparables.

Un altre aspecte important de la seva psicologia era l'instint d'estabilitat, la repugnància a jugar-se a cada pas la llibertat o la part de llibertat conquerida. Si donem al mot un sentit alt i noble, podem dir que era conservador. Ell s'adonava prou de l'estretor de l'Estatut. Però, de la residència presidencial estant, també s'adonava del seu valor, de les seves possibilitats, l'aprofitament de les quals depenia tant almenys de la conducta dels polítics catalans com de la dels Governs de Madrid. Estimava allò que ell havia contribuit en gran part a guanyar i sentia una gelosia légítima per la seva conservació.

El seu afany de conservar les llibertats aconseguides no era menys fort del que havia estat l'afany d'aconseguir-les. I per ací prenia Macià un veritable figura de governant.

RECORDANT MACIA

L'AHIR I EL DEMA

per EMILI VIGO

El record de Macià va estretament lligat al de la nostra infantesa i al de la nostra llar. En aquells anys de Dictadura primoriverista sentiem sovint parlar de Macià. El nostre malaguanyat pare ho feia amb afecte, amb respecte, amb confiança. Per ell, com per tants catalans, Macià era el simbol, la protesta vivent de Catalunya i n'encarnava, millor que ningu, l'esperit de llibertat humana i col.lectiva. El nostre pare ens parlava sovint de Macià, i per aquesta influència constant, per saber-lo lluny de Catalunya i haver escoltat sovint el relat de les seves gestes, a tots els germans Macià ens apareixia com una figura de llegenda...

I després caigué la Dictadura. I Macià tornà a Catalunya, en fou expulsat, vingué novament. I mes tard va celebrarse la Conferència d'Esquerres. I, finalment, vingué la Republica. I sempre, sempre, Macià era al centre dels esdeveniments ! En aquella primavera inoblidable del 1931, Macià féu un viatge triomfal per terres de l'Emporda que només podia compararse — deia la gent entrada en anys — al que va fer-hi pocs mesos abans de morir un altre català il.lustre, Francesc Pi i Margall. El nostre idol esdevenia vivent, i veiem i escoltàvem aquell gran senyor que els nostres pares ens havien aprés a estimar. ?Qui podrà descruire la impressio profunda que produia aquella figura esvelta, amb la intensitat llumi-nosa del seu esguard i l'apel.lacio càlida i emocionada — recordeu el « Catalans ! » de Macià — de la seva veu?

***

Ja fa catorze anys que Macià morí. El seu nom pertany a la historia de la Catalunya contemporània, auriolat de gloria i de prestigi. Avui, amb certa perspectiva, ja pot veure's tot el que representà l'aportacio del primer President de la Generalitat restaurada en el nostre recobrament nacional.

L'home que despertava aquella gran onada de fervor havia de tenir virtuts ben positives. Una, potser l'essencial, fou la de la continuitat. Macià romangué obstinadament fidel a una linea de conducta i mai va apartar-se'n. No pot dir-se que hi haguessin instants propicis, hores de gloria i de triomf, en aquesta dura caminada de Francesc Macià vers les llibertats de Catalunya. Tot hagué de guanyar-ho a pols, amb una paciència infinita, amb la sensacio que els obstacles a vèncer eren gairebé insuperables. Sovint en una soletat gloriosa, per mantenir tens l'esperit i viva la protecta, bé calia que Macià tingués unes conviccions arrelades i una gran fe en el triomf. Car és ben bé a la posta d'una vida, bona part de la qual és consagrada a les lluites politiques, que Macià assoleix els objectius — sino la totalitat, una part importantissima — que s'havia proposat.

Aquesta continuitat de Macià, que alguns compararen a la tossuderia estèril, altres simplement a la follia, és la clau que li obri de bat a bat les portes de la Catalunya recobrada. Si Macià hagués estat — com tants altres — partidari de la combina i la maniobra, si no hi hagués hagut aquesta tensio constant en la seva actitud, potser els seus esforços s'haurien malograt. I a ben segur que el mite de Macià en el seu sentit més noble i més alt no s'hagués produit. Car el President hauria aparegut als ulls del poble com un politic més, pero mai com el simbol de la Catalunya oprimida.

Per a nosaltres, doncs, el gran servei que Don Francesc feu a Catalunya fou el de saber-se mantenir si no en un pla apart, en el d'una fidelitat estricta a les seves primeres afirmacions. La seva posicio havia d'anar guanyant terreny fins a culminar en l'esolat apoteosic del 1931. I és que Macià, malgrat els seus setanta anys, entrava verge de tota taca, a la Presidència de la Generalitat de Catalunya. D'aci que les multituds l'acullisin amb aquella inoblidable devocio.

***

Si, com s'ha dit, cada hora té el seu afany, igualment cada afany — cada gran afany — ha tingut el seu home. En els grans moments de la historia dels pobles sovint s'alia el nom d'una época, d'una idea, d'unes aspiracions al d'un home. Es la Grècia de Pericies, la Reforma i Calvi, « l'esperit des lumières » i Voltaire, el jacobinisme i Robespierre, la Catalunya de 1931 i Macià. Sabem l'objeccio que ens pot ésser oposada i en compartim el ben fundat : que potser aquestes afirmacions pequen d'un desig d'absolut i la realitat és molt més diversa. Pero ningu pot negar que, a vegades, en bé o en mal, un home s'identifica a un moment de la historia del seu poble. Es el cas, en bé, de Macià. Macià és la Catalunya del 1931, amb les seves qualitats i els seus defectes, pero amarada d'aquella gran i noble esperança que cap dels qui la visqueren podrà mai oblidar. Es la Catalunya renaixent que vol anar decididament avant i complir una missio ; la Catalunya liberal, avençada i progressiva, amb els seus esclats, amb les seves il.lusions, amb els seus infantilismes, pero amb la seva admirable generositat.

Tot aixo — direu — pertany a l'ahir, com hi pertany el record de Macià. Pero l'ahir condiciona i prepara el demà. I el demà, sabent a la bestreta que mai és reeis homes i els pobles és un derat en el record de la Catalunya venir constant, el voldriem inspide Macià, de la Catalunya que mai hauriem volgut perdre. Per aixo en l'aniversari de la mort del primer President de la Generalitat restaurada, a l'evocar-ne la memoria, pensem en la Catalunya del seu temps. Potser amb una punta de melangia, potser amb la resempre més. Pero, almenys, amb cança del que ja s'ha perdut per la ferma voluntat de fer-la tornar a viure en un clima de pau, de llibertat, de progrès, de dignitat civil i humana. En el clima moral que el President Macià hagués volgut que imperès sempre més en la Catalunya recobrada.